JESSICA KNOLL

CRIME

Autoarea bestsellerului *Cea mai norocoasă fată*

New York Times Notable Book 2023

New York Times Bestseller

Finalist Goodreads Choifë Award

Finalist Edgar Award la categoria *Cel mai b^b*

TRei

Jessica Knoll

Fete sclipitoare

Traducere din limba engleză de Dana Ionescu

EDITURA TREI

Pentru C.
Fără tine, n-aş fi putut scrie ultimul rând.

PAMELA
Montclair, New Jersey
Ziua 15 825

Poate că tu nu-ţi mai aduci aminte de mine,
dar eu nu te- am uitat niciodată,
aşa începe scrisoarea aşternută pe hârtie cu scrisul acela cursiv care nu se mai învaţă la şcoală. Am citit-o de două ori, nespus de uimită. Trecuseră 43 de ani de la întâlnirea mea cu individul pe care şi cele mai prestigioase ziare îl numeau Criminalul American Obsedat Sexual, iar de-atunci numele meu ajunsese într-o notă de subsol a poveştii.

Aruncasem doar un ochi la adresa de retur înainte să- mi strecor o unghie pe dedesubt, ca să desfac marginea lipită a plicului, dar acum îl ţin în mână înaintea mea şi spun numele expeditorului tare, apăsat, ca şi cum ar trebui să repet cuiva un răspuns pe care l-a auzit oricum din prima. Cine a scris scrisoarea se înşală. Nici eu n- am uitat-o pe ea, cu toate că e legată de o amintire pe care mi-am dorit de multe ori s-o uit.

— Ai zis ceva, scumpo?

Secretara mea se deplasează în scaunul care alunecă pe rotile dinspre biroul ei şi acum stă ca într-o ramă în dreptul uşii deschise a biroului meu, dând din cap plină de solicitudine. Janet îmi spune *scumpo* şi câteodată *copilu',* deşi e mai mare decât mine cu doar şapte ani. Dacă o numeşte cineva secretara mea administrativă, strânge din buze până se albesc. E genul de abordare superficială, caracteristică mediilor

profesionale, de care ei nu-i pasă.
Mă urmăreşte când deschid biletul cu margine bleumarin, apoi îl închid, stârnind o adiere uşoară care-mi ridică bretonul de pe frunte. Probabil pare că-mi fac vânt singură, că sunt pe punctul să leşin, căci se repede spre mine, atingându-mă pe spate. Bâjbâie după ochelarii pentru citit pe care-i are la gât, agăţaţi de un lanţ cu ştrasuri, apoi îşi înalţă bărbia ascuţită peste umărul meu ca să citească remarcabila convocare.
— E de aproape trei luni, îi zic eu înfuriindu-mă.
Faptul că femeile care ar trebui să afle primele aflau întotdeauna ultimele e motivul pentru care medicul meu m-a pus să renunţ la sare în cea mai mare parte a anilor 1980.
— De ce-o văd abia acum? o întreb eu.
Dacă e prea târziu?
Janet se uită lung la dată. 12 februarie 2021.
— Poate a marcat-o paza.
Se duce la biroul meu şi localizează plicul pe mapa mea, care pare de piele, dar e din material sintetic.
— Îhî.
Subliniază cu unghia ei pătrată adresa de retur scrisă sus, în colţul din stânga.
— Pentru că e din Tallahassee. Pe-asta sigur ar fi marcat- o.
— Rahat, răspund eu aiurea.
Stau acolo în picioare, când corpul mi se pune în mişcare fără voia mea. Mă trezesc că-mi strâng lucrurile să plec, deşi abia a trecut de prânz, iar la 16 am ora de meditaţie.
— *Rahat,* mai zic o dată, pentru că partea asta tiranică din mine hotărăşte nu numai să anuleze tot ce am programat după-amiază, ci şi să suporte costul orei de bicicletă la sală, la care nu o să mă duc mâine- dimineaţă, la ora 6.

— Cu ce pot să te ajut?
Janet mă priveşte cu un amestec de îngrijorare şi resemnare pe care n-am mai văzut-o de mult – cum te privesc oamenii când se întâmplă cel mai groaznic lucru din lume şi chiar nu poate nimeni să facă nimic pentru tine, pentru niciunul dintre noi, căci unii dintre noi mor tineri, nefericiţii de ei, şi nu se poate şti dacă tu urmezi, şi te trezeşti cât ai clipi că îndoliatul şi cel ce- aduce alinare se holbează cu ochi inexpresivi în prăpastie. Rutina e un lucru firesc pentru mine, visceral, cu toate că am trecut prin opt administraţii prezidenţiale. Trei acuzaţii. O pandemie. Două turnuri care s-au prăbuşit. Facebook. Tickle Me Elmo, ice tea Snapple. Ele n-au apucat să guste ice tea Snapple. Dar nici nu s-a întâmplat în cine ştie ce vremuri de demult. Dacă ar trăi, acum ar fi de vârsta lui Michelle Pfeiffer.
— Cred că plec la Tallahassee, spun eu neîncrezătoare.

Tallahassee, Florida
14 ianuarie 1978
Cu şapte ore înainte

Sâmbătă seara lăsam uşile deschise cât ne îmbrăcam. Când intrau într-o cameră, fetele erau îmbrăcate într- un fel, dar când ieşeau, erau îmbrăcate altfel, în ceva mai scurt. Holurile erau înguste şi incomode ca zonele de trecere de pe vapor şi lumea rânjea pălăvrăgind despre cine ce face, unde se duce şi cu cine. Mirosul de fixativ şi de ojă pătrundea în stratul de ozon al fiecăreia, aerul de la uscătoarele de păr ridicând mercurul din termometrul analogic de pe perete cu patru, uneori cinci grade. Pentru o gură de aer proaspăt, crăpăm ferestrele şi luam peste picior muzica de la barul de alături; sâmbătă seara era seara disco pentru purii. Era o imposibilitate statistică să păţim ceva nasol ascultându-l pe Barry Gibb[1], care ciripea într-un falset ce ajungea până hăt departe şi pe care ne gândeam că aveam să-l auzim şi mâine, şi poimâine, şi tot aşa, doar că, potrivit modelelor matematice, noi suntem nişte valori aberante.

O voce timidă a însoţit bătaia uşoară în uşă.

— S-ar putea să ningă.

Am ridicat privirea din teancul cu programul pentru voluntare de pe biroul meu rablagit de secretară şi am văzut-o în prag pe Denise Andora, cu mâinile în şold ca o fetiţă.

— Bună încercare! am râs eu.

Denise căuta să-mi împrumute paltonul cu guler din blană de oaie. Deşi iarna anului 1978 adusese aşa un ger în regiune că omorâse rododendronii de la graniţa cu Georgia, niciodată nu era prea frig ca să ningă.

— *Te rog,* Pamela!

Şi-a unit mâinile ca într-o rugăciune,

implorând în continuare, cu vârfurile degetelor roşii, din ce în ce mai insistent.
— Te rog. Te rog. *Te rog.* N-am nimic care să se potrivească.
S-a întors demonstrativ. Ştiu în detaliu cu ce era îmbrăcată în noaptea aia, pentru că mai târziu a apărut în ziar o descriere a ţinutei ei: o helancă subţire, pe gât, băgată în blugii cu nasturi în faţă, curea maro şi cizme din piele întoarsă asortate, cercei cu opal şi o brăţară din argint cu talisman. Cea mai bună prietenă a mea avea vreo 30 de metri înălţime şi era mai slabă decât eram eu când eram copil, dar în ultimul an de liceu am învăţat să-mi maschez invidia, astfel încât să pară că aveam o migrenă. Dar mă durea de vedeam stele verzi când mă uitam prea de aproape la Denise, atunci când a hotărât că venise timpul să primească atenţie din partea bărbaţilor.
— Nu mă face să cerşesc.
A bătut din picior puţin.
— Roger le-a întrebat pe unele dintre fete dacă vin diseară.
Eu am pus jos creionul.
— Denise... am apostrofat-o eu.
Nu mai ştiam de câte ori o lăsaseră baltă Denise şi Roger, numai ca să se ciocnească în oraş seara, de câte beri calde şi priviri înflăcărate era nevoie ca să ierte toate răutăţile pe care şi le aruncaseră unul altuia sau unul despre altul, dar cea mai recentă despărţire nu a părut să fie chiar o despărţire, ci mai degrabă o lovitură cu un cuţit de bucătărie murdar, care a infectat-o la propriu pe Denise, care, după aceea, a vomitat tot ce a pus în gură timp de aproape o săptămână şi a fost internată în spital o perioadă scurtă din cauza deshidratării. Când am venit s-o iau, a jurat că a terminat-o cu Roger o dată pentru totdeauna. *Am tras apa de două ori, ca să fiu*

sigură, îmi zisese ea râzând uşor când o ajutasem să coboare din scaunul cu rotile de la spital şi să se aşeze în maşină, pe locul pasagerului.

Acum a ridicat din umeri, afişând brusc o indiferenţă suspectă, îndreptându-se spre fereastra mea.

— E la doar câţiva paşi de Turq House. O să fie zăpadă de câţiva centimetri la noapte. O să-mi fie puţin frig, dar...

A apăsat maneta de blocare şi a împins cu palmele în sticlă, lăsând amprente care în curând aveau să se dovedească a nu mai aparţine niciunei fiinţe vii.

— ...poate se oferă Roger să mă încălzească.

M-a privit în ochi, cu umerii zgribuliţi în camera friguroasă. Dacă nu cumva îi veneau părinţii în vizită în weekend, sutienul îi rămânea plin de pilule în sertarul de sus.

Eu simţeam că îmi pierdeam din fermitate.

— *Promiţi* că-l duci la curăţătorie după aia?

— Da, doamnă, Pam Perfecta, doamnă, şi-a unit Denise călcâiele cu un zăngănit milităros.

Pam Perfecta era porecla nu-foarte-afectuoasă pe care mi-o dăduse, inspirându-se din reclamele din prime- time cu femeia cu breton ca nişte pene, care vorbea despre un spray cu ulei vegetal, care o ajută să consume mal puţin timp, bani *şi* calorii. *Când găteşte PAM,* turuie ea punând un peşte argintiu din tigaie în farfurie, *cina este întotdeauna PAMperfectă.*

Denise fusese prima fată cu care mă împrietenisem la Florida State University, dar în urmă cu puţin timp ne treziserăm într-un impas. Conducerea asociaţiilor studenţeşti, a cluburilor greceşti, a fost întotdeauna, în esenţa ei, putredă din cauza favoritismului, fostele preşedinte trecând cu vederea regulile pentru unele dintre surorile lor şi lăsându-şi prietenele, care ar fi trebuit somate pentru

abateri grave, să scape. Când am candidat pentru poziţia asta şi am câştigat, am ştiut că Denise aşteptase clemenţă, în primul rând de la mine, care eram în fruntea conducerii executive. Dar eram atât de hotărâtă să mă descurc mai bine decât cele dinaintea mea, să mă ţină minte lumea ca pe un lider corect şi imparţial, că Denise a încasat mai multe lovituri decât oricare altă membră a asociaţiei în semestrul acela. Ori de câte ori nu se prezenta la şedinţa de luni sau amâna vreo excursie de muncă voluntara, parcă m-ar fi provocat s-o dau afară. Eram ca doi berbeci care-şi lăsau capul în jos şi se luau în coarne. Trezorierul nostru, o Miss Florida cu păr castaniu- roşcat, care-şi petrecuse copilăria mergând la vânătoare în districtul Franklin, zicea că una dintre noi ar fi fost bine să cedeze înainte să rămânem înţepenite şi să trebuiască să ne despartă tăindu-ne coarnele cu fierăstrăul. Văzuse asta în sălbăticie.

— Poţi să iei haina, m-am îndurat eu.

Denise a ţopăit înspre dulapul meu, veselă ca o copiliţă, ceea ce m-a făcut să mă simt ca o scorpie groaznică. A închis ochii de plăcere când şi-a strecurat braţele în oaltonul cu căptuşeală din mătase. Aveam haine rumoase, care mi se potriveau ca o mănuşă, una moale şi delicată, graţie unei mame care toată viaţa s-a preocupat de aşa ceva. Poate că şi mie mi-ar păsa, dacă mi-aş purta jumătate din garderobă la fel de bine ca Denise. Eu aveam o faţă rotundă, de irlandeză, în contradicţie cu silueta. Asta aveam – nu un corp, ci o siluetă. Contradicţia dintre obrajii mei ca nişte mere, plini de pistrui, şi dimensiunile de model de reclamă era suficient de mare cât să-mi vină de multe ori să-mi cer scuze pentru ea. Trebuia să fiu mai drăguţă sau mai puţin drăguţă, în funcţie de cine şi unde privea.

— Poţi să-mi închizi fereastra înainte să pleci?

Am dat cu palma în birou când o pală de vânt a pătruns în încăpere, ameninţând să-mi sufle paginile pe culori din calendar.
Denise s-a dus la geam şi s-a dat în spectacol ca o actriţă, apăsând rama şi gemând de parcă şi-ar fi dat sufletul.
— E înţepenit, a spus. Mai bine vino cu mine, ca să nu mori de frig în timp ce faci planuri pentru cea de-a 33-a sesiune anuală de donat sânge. Ce mai distracţie!
Eu am oftat, nu pentru că abia aş fi aşteptat să merg la o petrecere zgomotoasă a fraternităţii[2] şi nu puteam fiindcă trebuia să organizez cea de-a 33-a sesiune anuală de donat sânge; am oftat pentru că habar n-aveam cum s-o fac pe Denise să priceapă că nu *voiam* să vin, că nimic pe lume nu mă mulţumea mai mult decât să stau la biroul meu zgâriat cu creionul, sâmbătă seara, cu uşa deschisă spre living, privind spectacolul dat de cele 38 de fete care se pregăteau să iasă în oraş, şi să simt că mi-am făcut treaba pentru care fusesem aleasă dacă, la sfârşit de săptămână, toate fetele puneau muzică, îşi dădeau cu rimei şi se tachinau una pe alta din partea cealaltă a holului. Chestiile pe care le auzeam de la mine din cameră. Cum fiecare îi făcea celeilalte viaţa un iad absolut. Cine era cazul să-şi radă degetul mare de la picior şi cine nu trebuia să danseze în public niciodată, în caz că îşi dorea vreun pic să aibă copii.
— O să te distrezi mai bine fără mine, am făcut eu pe mironosiţa suferindă.
— Ştii, într-o bună zi, a răspuns Denise, de data asta chiar întorcându-se să închidă fereastra, cu părul lung şi brunet plutindu-i în spate precum mantia unui erou, o să te trezeşti cu bidoanele alea ale tale în poală, o să te uiţi în urmă şi o să-ţi doreşti să...

S-a întrerupt, scoţând un ţipăt pe care sistemul meu nervos abia dacă l-a perceput. Eram nişte fete din aceeaşi asociaţie, aveam 21 de ani; nu ţipam pentru că vedeam ceva atroce sau, ceea ce era improbabil, ceva greşit, ci pentru că, în serile de sâmbătă, ne entuziasmam şi nu ne mai încăpeam în piele de bucurie. După aceea, am ajuns să urăsc ziua pe care majoritatea oamenilor abia o aşteaptă toată săptămâna, falsul sentiment de siguranţă pe care îl transmite ea, promisiunea nesinceră că urma să avem parte de libertate şi distracţie.

*

Afară, pe gazonul din faţă, două fete din asociaţia noastră studenţească se luaseră la harţă încercând să târască după ele un pachet înfăşurat într-o pătură, cam cât un afiş de film, rozalii în obraji de la frig şi opinteală, cu pupilele dilatate de parcă le-ar fi hăituit cineva şi le sărea inima din piept de la efort.

— Ajutor, ne-au zis pe jumătate râzând, pe jumătate gâfâind, când eu şi Denise ne-am întâlnit cu ele pe peticul nostru de gazon, mărginit de smocuri roz de iarbă de pampas, care avea rolul de a-i descuraja pe clienţii barului de alături să parcheze pe proprietatea noastră când nu mai era loc în parcare.

De fapt, şmecheria asta de peisagistică era atât de eficientă, ca niciunul dintre studenţii care le-au ieşit în cale, mergând să ia repede o gustare la Pop Stop înainte să închidă, nu s-a oprit să le dea o mână de ajutor.

Eu m-am postat în mijloc, lăsându-mă pe vine şi ridicând de partea de jos, dar Denise tocmai îşi băgase degetele în gură şi scosese un fluierat care ar fi putut să- ţi spargă timpanele, aşa că doi ţipi care traversau aleea noastră în diagonală s-au oprit din drum. Oricât s-ar fi intervenit în spaţiul nostru

verde, nimic nu le putea sta în cale oamenilor când era vorba s-o ia pe scurtătură şi n-aş putea spune că nu-i înţelegeam. Cvartalele din Tallahassee erau lungi cât bulevardele din New York, iar Denise aprecia că ştiam chestia asta.

— Ne-ar prinde bine o mână de ajutor.

Şi-a dat într-o parte părul pe care se chinuise ore întregi să-l facă ondulat şi mătăsos şi a scos în faţă un şold, ca autostopista la care visează orice bărbat.

Am văzut cum se îndoaie nişte mâini de băiat cu unghii roase sub livrarea noastră ilicită, la câţiva centimetri de ale mele, şi povara mi-a fost luată pe loc. Am preluat conducerea operaţiunii ca sa-i ghidez pe ţipi pe cele trei trepte din faţă şi apoi – *cu grijă, puţin la stânga, nu, cealaltă stânga!* – pe uşile duble de la intrare. Tocmai fuseseră vopsite într-un albastru floral ca să se asorteze cu striaţiile tapetului din hol, unde, în clipa aceea, se strângea toată lumea – fetele din bucătărie, care făceau popcorn, fetele care se înghesuiseră pe canapeaua din sala de recreere ca să recupereze episoadele din As *the World Turns*[1] difuzate în timpul săptămânii, fetele care ieşeau în oraş, cu părul pus pe bigudiuri şi dând din mâini ca să li se usuce oja pe unghii. Voiau sa vadă de ce era atâta agitaţie, dar şi sa-i cântărească din ochi pe manipulanţii din stradă, mai mari decât noi cu cel puţin opt ani, însă nicidecum mai în vârstă decât profesorii care ne invitau frecvent la cină în oraş.

Ce urma să se întâmple după aceea a fost întrebarea care a provocat ceva sfadă. Denise insista ca tipii să urce mai departe scările, dar singurii bărbaţi care aveau voie la etajul doi erau rubedeniile, în ziua mutării, şi omul de serviciu, când apărea ceva de reparat.

— Nu fi aşa, Pamela, pleda Denise. Ştii că dacă-l lăsăm aici o să-l fure iar înainte să facem târgul.
Deşi greutatea cu pricina era înfăşurată într-un cearşaf, toate ştiam că e un montaj foto înrămat aparţinând fraternităţii noastre afiliate-, în care fiecare membru activ era sobru, în costum şi cu cravată, cu blazonul cu şarpe-cu-clopoţei şi sabie dublă în mijloc. Umblaserăm pe ici, pe colo luni întregi, fiecare asociaţie furând unul dintre montajele foto ale celeilalte şi lăsând în urmă pe perete un pătrat cenuşiu care nu s-ar fi şters nici măcar cu o soluţie tare de amoniac.
Denise s-a uitat lung la mine, cu o sclipire în ochii machiaţi cu dermatograf, care parcă spuneau *Te-am prins!* Peste zece ani, când am devenit mamă, am recunoscut tertipul ăsta prin care ceri ceva ce ştii că nu ai voie să ai, în fata unei mulţimi de oameni care te aprobau. N-aveai cum sa refuzi, doar daca nu cumva voiai să te creadă toti o cotoroanţă bătrână.

Am scos un sunet batjocoritor din adâncul gâtlejului. Cum să îndrăznească chiar şi să ceară una ca asta?
Denise a deschis gura, trăsăturile pălindu-i din pricina dezamăgirii. Ştiam şi expresia asta. Mutra asta o făcea ori de câte ori dădea de mine în poziţia de preşedintă de asociaţie, după ce îi fusesem prietena atâta vreme.
— *Man on the pooP!* am ţipat eu şi Denise m-a apucat de umeri, zdruncinându-mă ca într-o ciondăneală reuşită.
Fusese *cât pe ce* s-o păcălesc. După care ne-au spulberat celelalte fete care se mişcau ca un banc de peşti, ca un singur corp ce vibra, subţiindu-se în dreptul scărilor şi recăpătându-şi forma pe palier, apoi îngustându-se pe coridoarele conice. în tot

acest timp cântam *man on the floor* nu la unison, ci fiecare în parte, încet şi grav, luându-ne la întrecere una cu alta. Cântecul ăla al lui Paul McCartney – *Bând on the Run –,* care îi sunase întotdeauna ca *Man on the Run* uneia dintre surorile mele, nimeni nu mai ţine minte care, iar de aici până la gluma asociaţiei nu mai fusese nevoie decât de o mică ajustare. Ceva care te prindea aşa de tare, încât în dimineaţa următoare, stând ameţită în sufragerie, am auzit murmurul refrenului. Pe etaj erau o grămadă de bărbaţi, unii în albastru, alţii în halate albe de laborator, în timp ce superiorii lor erau în haine de oraş, şi tăiau petice însângerate din mochetele noastre şi culegeau măsele de minte împrăştiate pe covor. După care cineva a cântat din toti rărunchii – *man on the /loor, maaaan on the floor* – şi am izbucnit în ras, un ras venit din adâncul măruntaielor, ceea ce pe unii dintre musafirii noştri în uniformă i-a făcut să se oprească pe scări şi să se uite la noi, afişând pe chipurile lor încruntate şi pline de reproş o vagă urmă de îngrijorare.
*

Montajul foto a ajuns în camera 4, camera fetelor care dăduseră jaful. Manipulanţii noştri au luat-o sceptic prin spaţiile limitate, înainte de a trage câte un picior în uşa ca sa se închidă, şi au sprijinit preţioasa marfă de piciorul unuia dintre cele două paturi de o persoană. Dacă voiai să intri în camera cu pricina, trebuia să mergi în lateral şi cred că, la *silueta* mea, nici aşa n-aş fi reuşit să mă strecor înăuntru.
— Nu aveţi un pod sau ceva asemănător? a întrebat unul dintre ei.
Aveam, dar să ai un montaj foto în cameră era ca şi cum ai fi avut o pereche de coarne de cerb pe perete, le- a explicat Denise. Unele

dintre fetele fără cine ştie ce sâni se furişau pe uşa întredeschisă cu aparatul de fotografiat ca să-i imortalizeze pe eroii locali aflaţi în camera 4, care pozau lângă pradă, rânjind, mimând în aer armele ridicate şi cu pletele lăsate pe spate ca îngerii lui Charlie-, Peste câteva ore el avea să încerce să pătrundă aici, dar accesul avea să îi fie restricţionat de montajul foto al clasei din 1948 – ţin minte că ăla a fost anul pe care fetele l-au şterpelit, le văd şi acum, în poză, părul dat cu pomadă şi ochelarii cu rame de baga. Astăzi, Sharon Selva practică chirurgia dentară în Austin şi Jackie Clurry e profesor titular chiar la catedra de istorie a universităţii cuprinse de teroare în iarna anului 1978 – şi totul numai din pricina unei farse stupide de club[2].
Denise s-a dus hotărâtă la veioza micuţă, cu suport chi- hlimbariu, pusă de fete pe un maldăr de reviste vechi, a deşurubat abajurul şi a întins firul până unde putea ajunge cu el, ca să se aplece în faţa imaginii şi s-o studieze la lumina becului pe care îl plimba pe suprafaţa ei, ca şi cum s-ar fi plimbat pe plajă cu un detector de metale în mână. A scuturat capul îngrozită.
— Chiar şi montajele foto din anii 1940 se făceau la calitate de muzeu! a ţipat ea cu o furie cât se poate de sinceră.
Doi ani le lăsaserăm celor de la Turq House – denumirea prescurtată a nuanţei în care le erau vopsite obloanele şi uşile – impresia că luau parte la clasicul jaf prietenesc la care participau de generaţii întregi membrii şi membrele asociaţiilor. Ce nu ştiau ei era că noi înlocuiserăm sticla de calitate din montajul lor foto cu plexiglas de-al nostru, înainte de a face schimbarea. Denise a fost cea care a observat discrepanţa pe vremuri,

când eram în anul al doilea.

„Sticla asta e superbă”, şuierase ea şi fetele mai mari râseseră, pentru că superb era Robert Redford, dar mergea oare să zici asta despre sticlă? Micuţa Denise din anul al doilea ne condusese până la vitrină şi ne arătase diferenţele – „Vedeţi ce tare s-a estompat montajul nostru?”, zisese ea –, Turq House folosea sticlă, sticlă din aceea specială, ca la muzeu, care să protejeze fotografiile de elemente dăunătoare, cum sunt soarele şi praful. Denise era studentă cu dublă specializare, la arte frumoase şi limbi moderne – la arte frumoase îşi dorise din totdeauna să ajungă, dar în ultima vară apăruseră şi limbile moderne în combinaţie, după ce citise în *Tallahassee Democrat* că se construia un muzeu Salvador Dali ultramodern în St. Petersburg, Florida. Se repezise imediat să mai facă o specializare, limbi moderne, în principal spaniolă, petrecându-şi vara în care a împlinit 20 de ani în campus, învăţând pentru a-şi obţine creditele pentru doi ani de studiu. însuşi Dali urma să vină la interviuri cu candidaţi! pentru post, iar Denise avea de gând să-l dea pe spate cu felul în care vorbea limba lui maternă. Deloc surprinzător, el a plăcut-o imediat ce s-au cunoscut şi a angajat-o pe post de asistenta de galerie, urmând să înceapă efectiv lucrul în prima zi de luni de după absolvire.

— M-aş mira să observe..., zisese Denise cea din anul al doilea, apoi tăcuse, suficient de isteaţă să ştie că, fiind membră nouă[s], nu putea să vină ea cu propunerea.

Au existat şi există în continuare o mulţime de diferenţe între felul în care arată viaţă într-o asociaţie de băieţi şi una de fete, dar marea diferenţa, cea despre care preşedinta clubului vorbea

tot timpul, era nivelul la care membrii absolvenţi ai acestor asociaţii dădeau *f* w f înapoi ceea ce fusese investit în ei către organizaţia din care proveneau. Din punct de vedere economic, bărbaţii din fraternităţi deveniseră de secole o investiţie mai sănătoasă decât femeile din cluburile de surori şi, în general, casele lor etalau mobilă mai nouă, aparate de aer condiţionat mai performante şi, „după cum a subliniat recent sora noastră cu ochi de vultur, Denise Andora”, a zis ea în cadrul următoarei şedinţe a asociaţiei, „chiar şi sticlă *mai curată* decât a noastră”.

Şiretlicul a funcţionat în seara aceea şi umblă vorba că merge şi în ziua de azi cu fetele.

Denise a bătut cu unghiile ei lungi în sticla rezistentă şi antireflex şi a gemut aproape erotic:

— Ce marfă bună, Doamne!

— Să te lăsăm singură cu sticla, Denise? a întrebat Sharon sec.

— Dă-l dracului pe Roger!

Denise a pus un deget umed pe suprafaţa transparentă.

— Eu şi sticla asta o să avem o viaţă foarte lungă şi foarte fericita împreună.

Câteodată, când nu obţin un rezultat bun în instanţă, când încep să mă gândesc că, la urma urmei, dreptatea s-ar putea să fie o aberaţie, îmi aduc aminte că Saivador Dali a murit cu şase ore înainte ca tipul care a omorât-o pe Denise sa ajungă pe scaunul eiectric. 23 ianuarie 1989: mergeţi şi căutaţi data asta. Moartea unuia dintre cei mai cunoscuţi şi cei mai excentrici artişti a făcut ca execuţia unui nenorocit oarecare în centrul Floridei să nu fie ştirea zilei şi respectivul nenorocit să ajungă să-şi târască ultimii paşi cu amărăciune în sala de execuţie din pricina

asta. Omul îşi dorea spectacol – mai mult decât propria libertate, mai mult decât o ocazie de a mă face pe mine să-mi pară rău pentru ce i-am făcut. în zilele proaste îmi place să cred că Denise e acolo sus, în fine, acolo unde ajung femeile splendide când mor, şi că a reuşit ea cumva să tragă câteva sfori. Că a pus în umbră moartea lui aşa cum şi el a pus în umbră timpul ei trecător pe acest pământ. Răzbunarea e un fel de mâncare care se serveşte cel mai bine rece. Scorpiile din serialul As *the World Turns* ne-au învătat asta.

f

'Unul dintre membrii celebrei formaţii britanice Bee Gees (N.r.).

[2] *Fraternity,* în orig.; este vorba despre tradiţia, modul de organizare şi simbolistica asociaţiilor şi grupurilor studenţeşti din cadrul universităţilor nord-americane. Echivalentul feminin este „sorority”, care nu are o traducere exactă în limba română şi care va fi redat în text prin noţiunea de „asociaţie studenţească” (N.r).

-Serial TV american difuzat între anii 1956 şi 2010, care prezintă întâmplările şi dramele din viaţa personajelor, în contextul relaţiilor de familie şi profesionale (N.r).

- *Sweetheart fraternity,* în orig., se referă la un grup auxiliar în cadrul acestor cluburi şi asociaţii studenţeşti (care sunt, prin regulament, exclusiv masculine sau exclusiv feminine, elitiste şi închise) formate din membri de sex opus. Este o titulatură simbolică de înaltă apreciere pe care o femeie o primeşte într-o fraternitate, respectiv pe care un bărbat o primeşte într-o asociaţie feminină („sorority”). Aici vorbim despre afilierea simbolică dintre două asociaţii de sex opus (N.r.).

[s] în contextul asociaţiei studenţeşti de fete şi al regulilor ei, o traducere potrivită ar fi „Bărbat pe etaj!” (N.r.).

- *Charlîe's Angels,* în orig., este un serial TV american, difuzat între anii 1976 şi 1981, având ca temă centrală aventurile a trei eroine care lucrează pentru o agenţie privată de detectivi *(N.r.).*

[z] *Greek prank,* în orig., unde Greek („grecesc”) vine de la literele alfabetului grec cu care sunt numite şi cu care se identifică aceste asociaţii studenţeşti (N.r.).

[â] *Pledge,* în orig., se mai numesc noii membri acceptaţi în cadrul acestor asociaţii studenţeşti *(N.r.).*

Viitorul – îl aştepta cu nerăbdare.

— MĂTUŞA UNEIA DINTRE VICTIMELE DE LA FLORIDA STATE UNIVERSITY, 1978

15 ianuarie 1978
Cu cinci minute înainte

Cu siguranţă nu m-am trezit din somn numai din cauză că-mi ghiorăiau maţele de foame, dar în clipa aia nu-mi doream decât să cobor să-mi fac un sendviş cu unt de arahide, apoi să mă culc la loc.

M-am ridicat din pat, întinzându-mă, gemând când m- am văzut în oglinda micuţă, ovală de pe perete. Adormisem îmbrăcată cu manualul pe post de pernă. După ce afişasem programul voluntarelor pe panoul informativ de la grupurile sanitare, trecusem la lectura cursului de Gândire Politică de luni dimineaţă, aşa că îmi rămăseseră imprimate pe obraz nişte urme vagi din Amendamentul pentru Egalitate în Drepturi. M-am frecat tare cu podul palmei ca să se şteargă, dar cuvintele lui Alice Paul- nu se luau.

Când erai preşedintă de asociaţie, singurul avantaj era că locuiai singură în camera mare, cu balcon, la care ducea scara din fată. Unele fete se lăsau convinse de fereastra de la care se vedea golful, de *intimitate,* astfel că li se părea că ar vrea să candideze pentru post, asta până găseau un moment liber să se gândească la câtă muncă în plus faţă de volumul obişnuit – muncă fără nicio mulţumire – ar implica aşa ceva. Pentru mine, era invers. Şedinţele, problemele de buget, administrarea, rezolvarea disputelor mai mici sau mai mari – iată atracţiile. Având prea mult timp liber, intram în depresie şi mi-era groază să merg în oraş, să ies la întâlniri cu ţipi şi toate cele. Cu silueta mea, îmi făcusem rost fără probleme de un prieten, student în primul an, şi cu toate că nu simţeam nicio tresărire când îl sărutam, totuşi îl ţineam pe lângă mine din comoditate.

Lustra din tavanul coridorului de la intrare

era programată să se stingă automat la ora 21. Dar, când am ieşit de la mine din cameră, la 3 fără ceva dimineaţa, holul strălucea într-o lumină argintie. încă nu ştie nimeni cum s-a întâmplat, dar lustra mi-a salvat viaţa. Dacă atunci când am ieşit din cameră m-aş fi dus pe holul îngust, spre scara din spate, care se folosea noaptea, nu m-aş mai fi întors niciodată.
Am coborât treptele din faţă, cu mâna pe balustrada din fier forjat, una dintre cele mai vechi şi mai frumoase părţi ale Casei. în hol, am tot apăsat întrerupătorul, dar degeaba. Am adăugat şi asta pe lista treburilor de făcut, care se tot lungea: mai întâi, să-l chem pe omul de serviciu, înainte să apară absolventele.
„Nu sta cu mâinile în sân”, a ţipat o femeie. „Fă ceva! Fă ceva!”
Undeva în Casă s-a spart un pahar. Apoi încă unul. Şi încă unul.
M-am uitat la picioarele mele vârâte în papucii de casă pe care-i purtam pentru ultima oară şi am observat că se îndreptau, cumva, spre agitaţia care venea din acea parte a Casei dinspre Jefferson Street. Imediat ce am ajuns în sala de recreere, după ce am dat roată şi am văzut că era doar televizorul, pe care una dintre surorile mele îl lăsase deschis în mijlocul unui episod vechi din *I Love Lucy—,* cel în care Lucy îi dă lui Ricky obiecte pe care să le spargă, în loc să-i spargă ei faţa, mi-am dat seama că ceva nu era în regulă.
Cu toate astea, am intrat, am stins toate veiozele din încăpere, am strâns farfuriile murdare, cu urme lipicioase de la prăjitura de ciocolată cumpărată de la Jerry's, de pe măsuţa de cafea. în ochi aveam lacrimi fierbinţi, pentru că eram unul dintre oamenii

aceia care plângeau numai când îi apuca furia. Ceaiul şi Turul Absolventelor începeau la 9 dimineaţa, iar fetele lăsau camera *în felul ăsta?*
Coada de cal mi se desfăcuse în somn şi-mi tot îndepărtam părul din ochi dând din umeri, iar la un moment dat m-am prins că asta se întâmpla fiindcă în cameră era un curent care te îngheţa. M-am ridicat pe vârfuri, m-am uitat prin arcadă şi am văzut că şi uşa din spate era deschisă. *Ai dracului copii,* mi-am zis, fiindcă asta aş fi gândit în mod normal, dacă o parte din mine n-ar fi simţit că se întâmpla ceva cumplit chiar în clipa aceea, chiar deasupra capului meu. *Ai dracului copii beţivani,* mi-am spus iar, cu intonaţie, trăgând de ultimele secunde de normalitate înainte de...
O bufnitură. Bufnitura *aceea.*
M-am oprit. Nu m-am mai clintit. N-am mai respirat. Toate funcţiile mi s-au oprit în loc ca să redirecţioneze toate resursele spre timpane. Deasupra, s-a auzit un ropot de paşi. La etaj, cineva alerga cu o viteză ameţitoare, inumană.
Tălpile acelea parcă aveau un magnet care parcă mă trăgea şi pe mine în cursă – pe lângă peretele cu montajele noastre foto, pe sub crăpătura prost mascată din tavan şi, în cele din urmă, în locul dintre cuier şi uşile cu grile de ventilaţie de la bucătărie, unde paşii s- au oprit şi m-am oprit şi eu odată cu ei. Stăteam în umbra scării principale, cu faţa spre uşa dublă de la intrare care se găsea la vreo patru metri de mine. Eu aproximasem că ar fi fost la peste patru metri şi jumătate de mine, dar când a măsurat detectivul, peste nici o oră, am constatat că aproximarea mea fusese uşor eronată.
Candelabrul de cristal se balansa, dar era la

fel de strălucitor. Sigur că ar fi fost greu să-l vezi pe individ când a coborât scările şi s-a năpustit în hol. Dar candelabrul a fost pe post de fotograf pentru mine, căci La luminat clar, pe de-a-ntregul, în clipa în care s-a oprit, aplecându-se foarte jos, cu o mână pe clanţa uşii. în cealaltă mână ţinea ceva ca o bâtă de baseball din lemn, pentru copii, cu capătul înfăşurat într-un material închis la culoare, care parcă se arcuia şi făcea cute. Era sânge, dar creierul meu încă nu mă lăsa să conştientizez acest fapt. Purta un fes tricotat, tras peste sprâncene. Avea un nas ascuţit şi drept şi buze subţiri. Era tânăr, dichisit şi arăta bine. N-am să neg lucrurile evidente, chiar dacă ele mă enervează.

Pentru o clipă, o clipă fericită, mi-am ieşit din pepeni. L-am recunoscut pe tipul de la uşă. Era Roger Yul, prietenul lui Denise, cu care când se certa, când se împăca. Nu-mi venea *să cred* că-l dusese sus pe furiş. Asta era o încălcare de cod portocaliu a regulamentului intern. Motiv de exmatriculare.

Dar apoi am văzut cum individului i se încordează fiecare muşchi din corp, de parcă ar fi simţit că e urmărit. Rotind uşor capul, s-a concentrat ca un răpitor pe un punct chiar în apropierea umărului meu. Am rămas amândoi atenţi şi nemişcaţi şi, simţind un val de eliberare, mi-am dat seama că de fapt nu are cum să mă zărească în umbra scării, că eu îl vedeam, dar el pe mine nu.

Nu era Roger.

A deschis uşa şi a dispărut. Următoarea ocazie când am dat cu ochii de el, era în sacou şi cu cravată, avea fani înfocaţi şi era sprijinit de *New York Times* şi, când m-a întrebat unde locuiesc în prezent, în mod oficial, n-am avut încotro şi i-am dat adresa mea de-acasă unui individ care a ucis 35 de

femei şi a scăpat de închisoare de două ori.
*

M-am trezit că mă îndreptam spre camera lui Denise, cu gândul s-o muştruluiesc. Asta n-aveam să reuşesc niciodată să le explic ca lumea poliţiştilor, completului de judecată, părinţilor lui Denise şi nici mie însămi. Că, deşi ştiusem că individul pe care l-am văzut la intrare nu era Roger, nu ridicasem receptorul să sun la poliţie, ci mă întorsesem sus s-o iau la rost pe Denise.

Când coboram spre hol şi eram la jumătatea scării, s-a deschis uşa de la camera numărul 6, de unde a ieşit împleticindu-se o studentă din anul al doilea, Jill Hoffman, adusă de spate, care a luat-o spre baie. Era beată şi se ducea la toaletă, să dea la boboci.

Am strigat-o şi s-a întors speriată, de parcă ar fi crezut că eram furioasă din cauza chipului său pe jumătate sfâşiat, dând la iveală osul acela pe care revistele de modă ne spuneau să-l scoatem în evidenţă prin machiaj. Încerca să spună ceva, dar limba i se împotmolea în şuvoaie groase de sânge.

Am luat-o spre hol, dând din mâini în chip ciudat şi ţipând să se scoale toată lumea. Una dintre fete a deschis uşa şi a întrebat sumbru dacă a luat foc Casa. Am împins-o pe Jill în braţele ei şi, într-o clipă de convingere, i-am zis să închidă uşa după ea şi s-o încuie. Cu coada ochiului am văzut că în camera lui Jill a intrat altcineva şi a strigat că ne trebuia o găleată. Mă gândeam că trebuia să ştergem petele de sânge lăsate de Jill pe covor înainte să intre în ţesătură, ceea ce în momentul acela mi se părea absolut logic.

Am intrat în camera 12, din dreapta, şi am urlat la fete să sune la politie. Când m-au întrebat de ce, a trebuit să mă opresc şi sa mă gândesc o clipă. Nu ţin minte să fi zis asta,

dar autorul uneia dintre cărţile mai etice de *true crime* scrie că aş fi făcut-o. „Jill Hoffman a fost întrucâtva mutilată”, aşa susţine că aş fi spus, cu calm, după care m-aş fi dus fără grabă la baie, aş fi scos o găleată de sub chiuvetă şi aş fi intrat la Jill în cameră, crezând că mă duceam să frec covorul ca să scot o pată, în camera ei era ud, aşternuturile erau îmbibate de ceva închis la culoare, cleios, iar perdelele galbene erau stropite de sânge atât de tare, că se strânseseră în cârligele or, fiind mai grele decât fuseseră cu 17 minute mai devreme. Colega ei de cameră, Eileen, era în pat şi se ridicase în capul oaselor, ţinându-şi faţa zdrobită în mâini şi gemând „mama” cu accentul ei sudist. Eileen era o ascultătoare fidelă a emisiunii de la radio realizate de pastorul Charles Swindoll şi, cu toate că nu eram absolut deloc religioasă, mă prinsese şi pe mine. Repeta mereu că viaţa e 10% ce ţi se întâmplă şi 90% cum reacţionezi la ce ţi se întâmplă.

Am împins găleata sub bărbia lui Eileen şi i-am luat mâinile din dreptul feţei. Sângele şi saliva au năvălit pe fundul de metal, scoţând gâlgâitul unui lichid mult mai gros decât apa.

— Ia asta, i-am zis unei studente din anul al treilea care intrase după mine în cameră.

Ea a întors capul, sufocându-se de greaţă, dar i-a ţinut găleata lui Eileen până a apărut ambulanţa.

— Să n-o laşi să-şi acopere faţa, ca să nu se sufoce.

Am plecat din camera lui Jill şi Eileen, îndreptându-mă spre a mea. Era exact ca atunci când eram de serviciu la asociaţie, în serile de luni. Numărătoarea începea din faţă.

Majoritatea fetelor s-au trezit tresărind când am dat năvală în camerele lor şi am aprins luminile, ducându-şi mâinile la ochi şi

ştergându-şi saliva din colţurile gurii. Cu toate că aveau chipurile boţite, măcar erau întregi. Deşi era o nebunie, am început să mă întreb dacă Jill şi Eileen nu cumva să luaseră la bătaie şi lucrurile scăpaseră de sub control. Dar apoi am ajuns la camera 8. Acolo locuia o fată pe care o chema Roberta Shepherd. Colega ei de cameră era plecată la schi în weekendul acela şi, spre deosebire de celelalte, Robbie n-a gemut când i-am zis să se scoale şi să aprindă lumina.

— Robbie, îmi pare rău, dar trebuie să te scoli, am repetat cu vocea aceea de învăţătoare, din pricina căreia mă maimuţăreau toate pe la spate.

Umblam prin cameră, iar în interiorul meu adrenalina luase locul curajului. Dar nu era cazul să fiu curajoasă. Robbie dormea învelită în cearşaful tras până la bărbie. M-am dus la ea, am atins-o pe umăr şi i-am zis că s-a întâmplat ceva cu Jill şi Eileen şi că poliţia avea să vină din clipă în clipă.

însă când am văzut că tot nu reacţiona, am întors-o pe spate şi atunci am observat firişorul roşu de pe pernă. Sângerare nazală. Am bătut-o pe umăr consolator, spunându-i că şi mie îmi dădea sângele pe nas când mă enervam.

Dintr-odată, m-am trezit cu un individ tunând şi fulgerând lângă mine. „Medicul! Chemaţi medicul!” Am ieşit pe coridor, la început simţindu-ma rănită, dar după aceea înfuriindu-mă. Cine era el să ţipe la mine, în casa mea?

în scurtul răstimp petrecut în cameră la Robbie, coridorul parcă se transformase într-un spaţiu suprarealist, unde pârâiau radiourile ofiţerilor trepăduşi din campus, care nu erau cu mult mai mari decât noi. Fetele bântuiau pe holuri cu hainele de iarnă

peste cămăşile de noapte. Cineva zicea cu toată convingerea că ne bombardaseră iranienii.

— Vine un miros ciudat din camera lui Denise, a anunţat Bernadette, Miss Florida şi, în calitate de trezorier, adjuncta mea la conducere.

Am cotit amândouă pe coridor, ferindu-ne de doi ofiţeri slăbănogi şi neajutoraţi. M-am întrebat dacă nu cumva Denise uitase să-şi strângă paleta cu acuarele înainte să iasă în oraş în seara aceea. Mai făcea aşa câteodată şi mirosea ca atunci când erau scurgeri de gaze.

Lui Denise nu-i plăcea să i se spună ce să facă. Era şi încăpăţânată şi talentată şi cu nasul pe sus şi sensibilă. Prietenia noastră nu rezistase după ce eu îmi asumasem acest rol de bunăvoie şi nesilită de nimeni, iar misiunea mea era să mă asigur că toată lumea se supunea regulilor, oricât de inutile şi de antice îi păreau lui Denise. Dar tot ţineam la ea. Tot îi doream să aibă viaţa aceea măreaţă, de succes, căreia îi era menită, deşi mă resemnasem că era foarte probabil ca eu să nu fac parte din ea.

în clipa în care am păşit în camera ei, am ştiut. *Am ştiut.* Doar că o pierdusem mai devreme decât eram pregătită s-o pierd. Denise dormea pe o parte, cu aşternuturile trase până peste umăr. Trebuie să fi fost aproape 26 de grade Celsius în cameră, iar în aer plutea un iz greu ce venea din baie.

Bernadette mă ţinea, îmi spunea să aştept medicul, dar eu m-am tras din strânsoare.

— Ea are un somn sănătos, am insistat eu cu o voce furioasă, de om care se sufocă.

Orice ar fi sugerat, orice ar fi crezut Bernadette – *se înşela.*

— Mă întorc imediat, mi-a zis ea, lovindu-se

cu cotul în uşă când a dat să iasă şi a luat-o la fugă pe hol.
Ca şi cum ar fi aşteptat să rămânem singure, Denise a ridicat o mână ţeapănă, un salut cu un braţ rigid.
— Denise!
Râsul meu a sunat anormal, chiar şi în propriile mele urechi.
— Trebuie să te îmbraci, i-am spus. Avem un „cod sutien”. Sunt poliţişti peste tot.
M-am apropiat şi, deşi mă iluzionam mai departe că ea doar visa, am înţeles destul cât s-o iau în braţe. Avea bucăţele de scoarţă de copac în păr, pe care însă, spre deosebire de părul lui Jill şi Eileen, l-am simţit uscat şi moale când l-am mângâiat şi i-am mai spus o dată că trebuia să se îmbrace. Nu avea nici măcar o zgârietură pe faţă. Pentru Denise ar fi fost important să părăsească tumea asta cu chipul nevătămat.
Am tras aşternuturile de pe ea – sigur îi era cald – şi am văzut că, deşi era tot în cămaşa ei de noapte preferată, lenjeria intimă era aruncată pe podea, lângă un flacon cu fixativ Clairol răsturnat. Nu înţelegeam cum era posibil aşa ceva, dar capătul de sus al flaconului era înfundat de o substanţă închisă la culoare şi de un smoc de păr negru, sârmos, ca părul care rămâne în lamă când te razi, înainte să te duci la plajă.
Am simţit o mână pe umăr, care mă înghiontea să mă dau laoparte, şi omul acela era iar lângă mine, cel care ţipase la mine. A tras-o pe Denise din pat, pe jos. l-am zis cum o cheamă şi că are alergie la latex. De aceea trebuia să aibă grijă ce vopsele ţinea în cameră.
— E bine de ştiut, a zis el şi atunci l-am iertat, fiindcă a fost aşa de blând cu Denise când a ciupit-o de nas şi s-a aplecat spre faţa ei.

Ea adormise din nou, dar când avea să se trezească urma să-i spun că tipul care o salvase era frumos şi nu avea verighetă. Oare „doctor” şi „medic” erau unul şi acelaşi lucru? Denise era genul care să se cupleze cu un doctor. Poate că asta avea să fie povestea despre cum şi- a cunoscut soţul şi, într-o zi, curând, aveam să spun povestea asta la nunta ei.

---

[2] Sufragetă americană, feministă şi activistă pentru drepturile femeilor, s-a numărat printre cei mai proeminenţi lideri şi strategi ai campaniei pentru Cel deal XlX-lea Amendament al Constituţiei SUA, care interzicea statelor uniunii negarea dreptului la vot pe criterii de sex, recunoscând aşadar dreptul la vot al femeilor *(N.r.).*

— Sitcom american din anii 1950 *(N.r.).*

15 ianuarie 1978
3:39 a.m.
Poliţistul de la etaj ne-a zis să mergem jos, iar poliţistul de jos ne-a zis să mergem înapoi la etaj. La etajul doi am dat de altul, care ne-a spus exasperat că ar avea mare nevoie să stăm într-un singur loc şi să nu deranjăm nimic, aşa că eu a trebuit să iau decizia. Urma să ne izolăm în palatul meu prezidenţial.

Camera mea avea ferestre duble, de sus până jos, chiar deasupra balustradei albe cu litere greceşti din bronz. Când draperiile erau strânse, ferestrele dădeau spre aleea cu dale albe pe care Denise desenase cu cretă, la începutul semestrului, caracterele noastre greceşti ondulate.

Cineva a tras draperia şi încăperea a fost invadată de nuanţe de albastru şi roşu.

— A mai venit o ambulanţă, a zis ea, deşi chiar nu era nevoie să anunţe.

Câteva dintre fete s-au dus la fereastră să vadă cu ochii lor. Cred că ne înghesuiam vreo 30 de suflete în camera aceea, iar mirosul – de cremă de faţă de noapte şi răsuflare duhnind a bere – mi-a rămas imprimat până azi în memoria olfactivă primară.

— *Trei* ambulante.

— Şapte maşini de poliţie.

— Mie îmi ies şase la numărătoare.

— Şase. Acum mă simt mult mai bine.

Bernadette şi cu mine ne-am împrăştiat, luând la puricat încăperea de la un capăt la altul şi înapoi, strângând cât mai multe informaţii. Cine văzuse ceva. Auzise ceva. Una dintre noile noastre membre mi-a zis că a fost o spargere şi că ar trebui să verificăm, să vedem dacă mai aveam televizor. Alta insista că trăseseră sovieticii în noi şi că ţara intra în

război.
— Nu cred că e asta, i-am răspuns eu, strângând-o uşor de genunchi.
Bernadette şi cu mine ne-am dat peste cap să comparăm observaţiile strânse. Chiar şi dimineaţa, în halat şi cu un singur bigudiu prins în păr, îşi contura cu mare atenţie buzele cu un ruj lucios de culoarea cireşei. Era neliniştitor să-i vezi gura palidă şi îmi dădeam seama că nu se simţea deloc în largul ei fără culoarea ei favorită. Îşi tot muşca buza de jos, care se tot umplea de sânge roşu-aprins. Purta tot bluza cusută cu mărgele pe care şi-o pusese la începutul serii. Ceea ce s-a dovedit a fi un amănunt esenţial.
— N-am reuşit să desfac asta, a zis Bernadette, arătând spre nasturele bluzei cu mărgele.
Eu m-am aplecat, ţinând materialul între degetul mare şi cel arătător. Accesoriul de cristal se încurcase în gaică.
— Am ciocănit la uşă la Robbie să cer o mână de ajutor. Are o foarfecă pentru textile.
Robbie era studentă la marketing în industria modei.
— Mi-aduc aminte că a mormăit că era 3 dimineaţa. Şi m-am uitat la ceasul ei pentru că ştiam că exagerează. Şi i-am spus „e 2:35, Robbie”. Şi ea a zis „vrei să te ajut sau nu”.
Bernadette a răsuflat prelung, nevenindu-i să creadă.
— Când s-a întâmplat aşa ceva? Cum de n-am auzit nimic? Era bine. Când am plecat. Era *bine.*
— Mergem s-o vedem la spital imediat ce ne dau drumul de aici, i-am promis eu.
Tot ce am promis în dimineaţa aceea părea posibil în momentul acela, de vreme ce avusesem şansa să investighez puţin. Un necunoscut pătrunsese în Casă, probabil pus

pe furat, se ciocnise de unele dintre fete şi se panicase. Efracţiile nu erau ceva ieşit din comun. Nimeni nu avusese de gând să ne facă niciun rău şi, cu toate că Jill şi Eileen se aleseseră cu vânătăi şi erau pline de sânge, a fost una dintre situaţiile acelea în care lucrurile păreau mai rele decât erau. Ca atunci când te tai la gleznă, la duş, şi ţâşneşte sângele de parcă ţi-ai fi tăiat o arteră. Aşa era, cu siguranţă; altfel, aşa cum tocmai zisese Bernadette, am fi *auzit* ceva. Mi-am lovit coapsele cu palmele şi m-am liniştit pe moment.

Părea că stăteam în camera aceea de ore bune, dar sigur nu trecuseră mai mult de 20-30 de minute, de vreme ce păsările nici nu începuseră să ciripească încă atunci când un alt poliţist a deschis uşa. Eram anesteziate de şoc, dar, în clipa în care a apărut cineva din exterior, toată lumea s-a şters pe faţă şi a devenit atentă. Eram obişnuite să ne întâlnim la discuţii şi şedinţe, dar poliţistul nu părea pregătit să fie în centrul atenţiei tuturor. A încremenit un moment, care a părut să se prelungească la infinit, de parcă l-ar fi apucat tracul.

— Ceva nou? am întrebat eu.

El a dat din cap spre mine, recunoscător că i se aducea aminte ce căuta acolo. Era lat în umeri, musculos, un băiat din partea locului, cu insignă, dar pe care nu-l ajuta vocea. A trebuit să ne apropiem ca să înţelegem ce zicea.

— Acum sunt o groază de oameni la etajul al doilea şi o să stea un timp. O să vă mutăm jos.

Eu am ridicat mâna, nu ca să mă invite el, ci ca să anunţ că urma să vorbesc. Aşa era şi la asociaţie. Dacă aveai ceva de spus, dădeai tu un semn, dar nu te invita nimeni să iei cuvântul. Dar aici nu eram la curs şi nu eram

studente. Eu spuneam mereu că eram membre ale asociaţiei, iar Casa era afacerea noastră.
— Ce se întâmplă cu celelalte fete? am întrebat. Cum se simt?
— Sunt la Tallahassee Memorial.
— Toate?
El a dat din cap aprobator, cu faţa senină şi sinceră. Uşurarea pe care am simţit-o m-a făcut să-mi revin nu pentru că era răspunsul pe care îl voiam, ci pentru că era un *răspuns.* în luna întreagă de incertitudini care avea să urmeze, îmi doream şi toate ne doream claritate. Ce se întâmplase? Cine comisese fapta? Ce urma să facem?
— Când putem să ne sunăm părinţii să le zicem ce se întâmplă? am întrebat eu.
Poliţistul a ezitat, gândindu-se.
— Poate peste vreo oră? Cam atât durează să se ia amprente de la un grup de mărimea asta.
Atunci, fetele au rupt rândurile, punând întrebări şi ridicând obiecţii obraznice, dar rezonabile. Le-am lăsat, gândlndu-mă că îşi câştigaseră câteva clipe de dezordine. M-am ridicat şi m-am dus în mijlocul lor şi toată lumea a cerut să se facă linişte.
— Ne iau amprentele? am întrebat eu cu o voce de purtător de cuvânt, calmă, dar îngrijorată. De ce?
— întotdeauna li se iau amprentele tuturor.
— Ce înseamnă tuturor? m-am repezit eu, ieşindu-mi din răbdări.
— Tuturor celor implicaţi de la locul unei crime. Nu doar agresorilor.
— Agresorilor? Adică sunt mai mulţi?
— Poftim? Nu. Poate. Nu ştim.
— Deci nu l-aţi prins pe cel care a făcut-o?
— îl caută o groază de oameni.
M-am ciupit de nas, fierbând de frustrare.

— Atunci, putem măcar să ne întoarcem toate în camere şi să ne schimbăm, înainte să coborâm?
— Nu, a răspuns el.
Iar apoi, când a auzit corul de plângeri despre cum să defileze ele fără pantaloni în faţa atâtor bărbaţi, ofiţerul a făcut un pas în spate, s-a repliat şi ne-a anunţat că ne acordă cinci minute să ne pregătim.
— Şi să ştiţi că puteţi să împrumutaţi tot ce vă trebuie de la mine, am zis.
M-am dus spre dulapul meu, cu haine atât de râvnite de singura persoană care nu se afla acolo în cameră cu noi, dar, auzind bătaia în uşă, m-am oprit.
De data asta, un alt poliţist a băgat capul pe uşă.
— Care dintre voi l-a văzut?
— Eu, am zis întorcându-mă spre el.
— Trebuie să vii cu mine imediat, mi-a spus poliţistul cel nou.
— Poţi să te ocupi tu cât sunt eu plecată? am rugat-o pe Bernadette.
Ea a dat aprobator din cap, strângând hotărâtă din buzele decolorate, fără ruj.
Am ieşit valvârtej, nerăbdătoare să ajut, ca să lămurim toată treaba şi s-o pot vizita pe Denise la spital, după
care să mă întorc repede să fac curăţenie înainte să vină absolventele. Puteam să-l sun pe prietenul meu! Brian nu rata nicio ocazie să-i pună la lucru pe noii membri din anul întâi, care puteau să facă ordine în Casă în timp ce fetele făceau duş şi se îmbrăcau. Fără îndoială, absolventele aveau să fie tulburate când aveam să le explic că avusesem un incident peste noapte – o tentativă de jaf, se pare –, dar, totodată, impresionate că turul se desfăşura fără probleme. Mi le şi imaginam cum dădeau raportul la conducere că femeile

din filiala Florida State University au dat dovadă de o tărie extraordinară în mijlocul unui calvar de nedescris. L- am urmat pe ofiţerul de poliţie la parter, însufleţită de speranţă.

4 a.m.

Nasul tipului. Serios, de fapt totul era legat de nasul lui. Era trăsătura sa distinctivă, lucrul cel mai uşor de descris în faţa studentei la artă care s-a oferit să încerce să facă prima schiţă pentru criminalişti. Drept şi ascuţit, precum ciocul unei păsări preistorice ucigaşe. Buze subţiri. Mic de statură. în 17 luni aveam să repet cu plăcere descrierea lui în faţa completului de judecată. Mă cam săturasem să aud că era chipeş şi că niciunui bărbat nu-i place să se spună despre el că e mic de statură.

Pălăria îi venea peste urechi şi peste sprâncene. Studenta la arte, o fată din anul al doilea pe care o chema Cindy Young, se tot chinuia cu pălăria, tot haşurând şi tot ştergând. După prima încercare, arăta ca şi cum ar fi purtat o cască de baie, după a doua, ca şi cum ar fi avut un coif.

— De obicei îmi iese mai bine, a zis ea, transpirată şi cu fruntea încreţită.

La fel ca mine şi ca noi toate de acolo, era o perfecţionistă căreia îi tremura mâna prea tare ca să poată desena schiţa exactă pe care şi-o dorea.

— Să vedem, a mormăit şeriful Cruso, aşezându-se pe canapeaua din camera de zi şi întinzându-se să vadă schiţa făcută de Cindy.

în semn de susţinere, eu m-am aşezat lângă ea pe podea, îmi întinsesem picioarele chiar sub măsuţa de cafea şi mă sprijineam cu spatele de marginea canapelei. Genunchiul şerifului Cruso era foarte aproape de chipul meu şi faptul că stăteam amândoi aşa mă excita, ceea ce era total nepotrivit. Nici măcar nu-mi plăcea sexul. Denise zicea că problema nu era la mine, ci la Brian.

Şeriful Cruso i-a întins schiţa detectivului

Pickell, „care se pronunţă ca dill—”, aşezat în spatele canapelei:

— Aruncă un ochi, Pickell, La îndemnat.

Pickell şi Cruso păreau cam de aceeaşi vârstă – mai tineri decât credeam eu că ar trebui să fie un şerif şi un detectiv – şi era clar că, deşi era de culoare, Cruso era şeful. Ceea ce era cu totul neobişnuit în anii 1970, nu numai în regiune, ci peste tot. Arhetipul dicta că şeriful sudist era, de generaţii întregi, un bărbat alb, de vârstă mijlocie şi cu o educaţie precară, apărător al statu- quoului. Dar, odată cu creşterea numărului de infracţiuni comise în zonele rurale şi cu schimbarea atitudinilor legate de rasă, votanţii au început să prefere candidaţi mai tineri, mai educaţi. Cruso îşi luase licenţa în Criminologie la Florida A&M şi era primul şerif de culoare din districtul Leon, o schimbare capitală pe care New York avea s-o facă abia în 1995.

Detectivul Pickell a apropiat schiţa de una dintre lămpile de birou ca să vadă mai bine.

— E bună, Cindy.

— Acum pot să mă spăl pe mâini? a întrebat ea.

îşi ţinea palmele mânjite de cărbune în sus, pe marginea măsuţei de cafea, ca să nu păteze mobila crem din camera de zi. în timp ce noi ne tot făceam griji în legătură cu canapeaua drăguţă din camera drăguţă, la etaj sângele lui Jill se scursese prin saltea şi, până la urmă, avea să facă arcurile să ruginească.

— Du-te, i-a făcut Cruso semn din cap.

După care i-a zis peste umăr lui Pickell:

— Poţi să mergi să vezi dacă e în regulă ca domnişoara Schumacher aici de faţă să ne arate casa?

Pickell a luat-o spre hol, trecând ca fulgerul

pe lângă fetele care stăteau la coadă să intre în baia de jos, după ce li se luaseră amprentele în sufragerie. îşi acopereau faţa, ca poliţia să nu vadă că plângeau, distrugând mânecile puloverelor pe care le împrumutaseră de la mine. Presa avea să scrie că ni se auzeau ţipetele de afară, ceea ce n-a fost chiar cea mai jignitoare invenţie a ziariştilor, dar asta nu înseamnă că nu m-a enervat. Reuşeam să ne controlăm groaza, lucru de care la momentul acela eram mândră. Dacă trebuia să trecem prin asta, mă gândeam eu, măcar lumea avea să ţină minte că am fost puternice şi curajoase. Pe-atunci erai outernică şi curajoasă dacă nu te lamentai încontinuu. Dar oamenii scriau orice voiau despre noi, fără să le pese de adevăr. Acum, când privesc în urmă, îmi dau seama că ar fi trebuit să las pe toată lumea să urle.

Şeriful Cruso s-a uitat la mine şi mi-a zâmbit încurajator. *El* era cel care chiar arăta bine, spre deosebire de Inculpat, care arăta bine doar pentru că făcuse prăpădul pe care-l făcuse. Şeriful Cruso avea peste 1,8 metri înălţime şi o bărbie puternică, masculină, însă obrajii îi erau de heruvim. În curând aveam să descopăr că purta cizme de cowboy la orice.

— Deci cum e Roger Yul ăsta?

Le-am spus adevărul. Cum la început fusesem atât de şocată să văd un tip la uşa de la intrare în toiul nopţii, cum mă gândisem că era fostul prieten al lui Denise, Roger. Mă pregăteam să dau la Drept, eram fiica unuia dintre avocaţii de top specializaţi în drept comercial din New York şi, pe parcurs, mai prinsesem câte ceva despre procesul de cercetare penală. Ştiam că oamenii care se ocupă cu aplicarea legii obişnuiau să se fixeze pe acea primă impresie viscerală, dar mă înşelam când presupuneam că au vreun pic de

respect pentru gândirea nuanţată, pentru tot şirul de reacţii neuronale şi chimice care se produce în creier în clipa când toată lumea ta se face praf şi pulbere.

— Roger e un tip obişnuit, care nu poate să se hotărască, am răspuns eu cât de calm am putut. Dar nu pe el l-am văzut la uşă.

— Adică? m-a întrebat şeriful Cruso, ignorând complet a doua parte a răspunsului meu. Cum adică nu poate să se hotărască?

îmi venea să oftez. Să dau din picioare ca un sugar pe care l-au apucat bâzdâcii teribil. *îmi iroseşti timpul, îţi iroseşti timpul, le iroseşti timpul tuturor! Caută-l şi găseşte-l pe individul ăsta cu nas ascuţit şi pardesiu drăguţ!* Dar m- am stăpânit.

— Uneori vrea să fie cu Denise, alteori nu vrea să aibă nicio prietenă. Dar, repet, nu pe Roger l-am văzut la uşa de la intrare.

— Dar acum? a insistat şeriful Cruso. Vrea să fie cu Denise sau nu vrea să fie cu Denise?

Mi-a zâmbit într-un fel care cică se voia amuzant, dar care pe mine nu m-a convins nicicum. Majoritatea bărbaţilor nu mă înghiţeau.

— Ea a hotărât să se despartă de el înainte de vacanţa de Crăciun şi acum e evident că el vrea să se împace cu ea din nou. Dar să nu-i ziceţi lui Denise că v-am spus. Şi-aşa are capul mare.

Am dat ochii peste cap într-un fel care să-i arate că nu încercam să-i dau de furcă. Oamenii aveau tot timpul impresia asta, că le dau de furcă şi habar n-am, poate că aşa era. Şeriful Cruso nu râdea. Dar a făcut gestul ăsta când am pomenit de Denise. Un semn cu ochiul şi o reacţie întârziată, în acelaşi timp.

Detectivul Pickell s-a întors în cameră.

— Acum putem face turul. Dar mai întâi trebuie să-ţi scoţi papucii, Pamela, ca să să-ţi

separăm amprentele de cele ale individului.
Mi-am ridicat piciorul în poală şi m-am uitat cu o curiozitate de arheolog la talpa de plastic plină de sânge. Până în clipa aceea, n-avusesem nici cea mai vagă idee că aveam arcadă plantară înaltă.
Mi-am reconstituit paşii la cererea lor, începând de la uşa din spate. Sus, în locul în care am auzit bufnitura, Pickell a rupt o bucată de bandă adezivă neagră şi a pus un semn pe covor în sala unde ne petreceam timpul în orele târzii. A pus un semn şi la marginea holului unde îl văzusem pe intrus coborând scările şi oprindu-se în dreptul uşii de la intrare. Ne-a cerut să nu atingem banda până nu primeam undă verde, pe care însă nu am primit-o niciodată, aşa cum nimeni nu s-a sinchisit vreodată să ne sune înapoi. Chiar înainte să plece toată lumea în vacanţa de vară, într-un moment în care m-a apucat o furie de nedescris, din ce în ce mai mare, am sfâşiat bucata de bandă.
Pickell mi-a zis să mă aşez exact în locul în care l-am văzut pe intrus şi să ţin jos, cu degetul mare de la picior, ruleta cu care se făceau măsurătorile. La uşa de la intrare, s-a uitat în jos la celălalt capăt pe care îl ţinea în mână şi a declarat:
— 4,01 metri.
Şeriful Cruso a dat din cap satisfăcut, de parcă s-ar fi confirmat ceva de neocolit.
— Pe întuneric, distanţa e destul de mare.
— Dar nu era întuneric, am arătat eu spre candelabru, impresionanta mea oglindă a clarităţii.
— Tot nu e cea mai bună lumină în crucea nopţii, a răspuns şeriful Cruso, deşi, obiectiv vorbind, n-avea dreptate.
Ne chioram amândoi, cu ochii în tavan.
— Şi nu vreau să mă reped să-ţi desfiinţez

instinctul iniţial.

E o plăcere vinovată să insişti când te înşeli în legătură cu ceva. Asta zicea tata mereu, ca un soi de avertisment, de fapt. Odată ce obţine instrumentele cu care să iasă câştigător într-o dispută, un avocat bun trebuie să le folosească nu numai înţelept, ci şi moral.

Şi totuşi, adăuga întotdeauna făcând cu ochiul, *marii avocaţi ştiu când să accepte un compromis.*

— Una dintre surorile mele, am zis eu încet, ca şi cum m-aş fi luminat brusc, pe care o cheamă Bernadette Daly, e, de fapt, trezorierul nostru. A doua la conducere....

Voiam ca el să ştie că Bernadette era o sursă de încredere.

— ...s-a dus la Robbie în cameră la 2:35 şi a stat acolo câteva minute. Ea a zis că la momentul respectiv Robbie era bine. Când am coborât, televizorul mergea. Un episod din *I Love Lucy.* Iar când l-am oprit, rula genericul. Sunt episoade de jumătate de oră. Deci trebuie să fi fost 3 dimineaţa. După aceea, n-a trecut nici un minut şi am auzit bufnitura.

Pickell manevra mai departe ruleta, acoperind distanţa dintre uşa de la intrare şi locul în care stăteam eu, şi era cu ochii la superiorul lui, parcă vrând să afle dacă şeriful Cruso era de părere că ceea ce spuneam era important.

— Asta înseamnă că totul s-a întâmplat în vreo 20 de minute.

În 17 minute, potrivit raportului iniţial de la locul crimei, care mucegăieşte undeva prin Muzeul Arhivelor din Florida.

— Cum ar fi putut un singur om să le facă ce le-a făcut acestor patru fete în 20 de minute? Nu cumva au fost doi? Roger şi celălalt? am zis eu şi mi-am ţinut respiraţia.

Nu credeam o iotă din ce ziceam şi habar n-

aveam ce rău făceam în clipa aceea, când încercam doar să-i fac să mă asculte.

— Interesant, a comentat după aceea Pickell, deoarece Cruso nu se lăsa dus de nas. Adu-mi aminte, cum o chema pe sora ta care a vorbit cu Robbie Shepherd?

— Bernadette Daly, am răspuns, arătându-i prin gesturi cum se scria, apoi dictându-i pe litere.

Şi-a notat, apoi s-a aplecat şi i-a şoptit ceva la ureche şerifului Cruso, întorcându-şi faţa de la mine, ca să nu-i pot citi pe buze.

Şeriful Cruso a dat din cap sobru ascultându-i cuvintele, după care mi-a zis:

— Mulţumesc, Pamela. E suficient, pentru moment. Dacă vrei, îţi poţi suna părinţii.

Şi a luat-o în sus pe scări.

— Te rog să foloseşti telefonul din bucătărie, a adăugat detectivul Pickell, urmându-1.

Era clar că mă lăsau să plec, că niciunul n-avea să mai ofere vreo informaţie despre starea în care se aflau fetele rănite. Trebuia să întreb. M-am dat în spate ca să-i am în raza mea vizuală pe şeriful Cruso şi pe detectivul Pickell, care urcau treptele.

— Va trebui să-i sun pe părinţii fetelor care au fost duse la spital, am zis. Să le spun ce s-a întâmplat şi cum se simt fetele. E una dintre obligaţiile de ocrotitor pe care ţi le asumi când depui jurământul să devii preşedintă de asociaţie.

Am spus-o cu zâmbetul pe buze, sperând că în cuvintele mele se simţea o disponibilitate de a mă face utilă, care mi se reproşa mult prea des că-mi lipseşte. în primul an petrecut în Casă, fosta preşedintă mă

muştruluise din pricina felului în care răspundeam la telefon: *Da?* în loc de *Alo!* Diferenţa era precum cea dintre *Ce doriţi? şi Cu ce vă pot fi de ajutor astăzi?*

Şeriful Cruso se juca cu întrerupătorul la etaj, ba aprinzând, ba stingând lumina pe hol şi, nu ştiu de ce, mi-a zburat gândul la Studio 54—, la cum mă implora Denise mereu s-o iau acolo, de parcă aş fi avut vreo şansă să trec de frânghia din catifea de la intrare, dacă nici măcar Warren Beatty nu avea.

— Ce sa le zic părinţilor? am insistat eu, făcând o grimasă.

îmi pare rău că vă dau aşa o bătaie de cap!

temeam că, dacă şeriful Cruso o ţinea tot aşa jucându- se la candelabru, urma să am un

Mă usturau ochii şi mi se uscaseră de la atâta nesomn şi mă

El a răspuns fără să se uite la mine.

— Toate fetele sunt la Spitalul Tallahassee Memorial, domnişoară Schumacher.

—Joc de cuvinte intraductibil. în engleză, „pickle” înseamnă castravete murat, iar „dill” înseamnă mărar. Există o reţetă pentru castraveţi muraţi cu mărar, de aici nota comică *(N.r).*

—Celebru teatru de Broadway şi club de noapte de pe 254 West 54th Street în Manhattan, New York, unde accesul era un adevărat simbol al statutului (N.r.).

5 a.m.

Când am ajuns la telefonul din bucătărie, pe tastele cu cifre erau urme de cerneală. Mi-am lăsat şi eu urmele când am format numărul de acasă, având o presimţire neagră în legătură cu ceea ce urma. Părinţii mei cheltuiau o grămadă de bani ca să mă neglijeze şi eu îmi imaginam tot timpul că avea să se întâmple ceva îngrozitor, care avea să-i oblige să aibă grijă de mine în feluri în care banii nu puteau s-o facă.

Telefonul suna şi tot suna, iar eu inventam câte o scuză în numele lor cu fiecare târâit. Era foarte devreme, iar ei erau oameni cu un somn sănătos. Poate că nu auzeau că suna, pentru că acasă la unul dintre vecini se făceau lucrări de renovare. Duminică. La ora 5 dimineaţa. Ori ,
poate erau plecaţi. Câteodată mergeau în vreo excursie şi fiecare presupunea că celălalt o să-şi aducă aminte să- mi zică, deşi nu exista niciun precedent în acest sens. Eram o familie de uituci.

A răspuns robotul şi m-am gândit să las un mesaj cu vestea aceea îngrozitoare. Dar rar se întâmplă să ştii ce ştiam eu acum – descrierea unei nenorociri care le-ar resuscita bateriile moarte ale grijii părinteşti –, aşa că am hotărât să aştept până îl prindeam la telefon pe vreunul dintre ei.

Am trântit receptorul tare, după care l-am ridicat iar şi l-am mai trântit o dată. Mai tare. Dar mi-a părut rău imediat. Dacă mă văzuse cineva ieşindu-mi din fire? Dar bucătăria de dimensiuni industriale era pustie şi sclipea de curăţenie ca un spital, ceea ce mă şi încânta, mă şi agita. Lăsasem farfuriile murdare în sala de recreere, unde se întâmpla toată acţiunea. Mă întrebam dacă n-ar trebui să inventez un motiv ca poliţia să vină aici şi să

vadă că de fapt nu eram o gaşcă de zăpăcite mestecând gumă nonstop, ci nişte adulte responsabile. Şi, mai departe, dacă aş zice că nu Roger a fost la uşa de la intrare, m-ar crede pe cuvânt.

Am deschis cartea cu numerele de telefon ale asociaţiei şi am găsit-o pe Roberta Shepherd. Voiam să încep cu cineva care n-avea faţa sfâşiată, dar nu cu Denise. Speram că, în timpul în care aveam să-i sun pe părinţii celorlalte fete, urma să obţin mai multe informaţii despre starea ei.

— Reşedinţa Shepherd, a răspuns cineva, care părea să- şi fi ţinut telefonul în apropiere, pe noptieră, şi al cărui glas suna ca şi cum gravitaţia i l-ar fi ţintuit în gâtlej. Era tatăl lui Robbie.

— Domnul Shepherd? am început eu.

Şi-a dres vocea, cu o tuse de dimineaţă. Apoi a răspuns formal:

— La telefon.

Eu am expirat cu forţă şi am început cu singurul lucru care contează pentru un părinte.

— Mai întâi, aş vrea să vă spun că Robbie e bine. Eu mă numesc Pamela Schumacher şi sunt preşedinta Casei. Vă sun pentru că a avut loc un incident. Un intrus a dat buzna şi le-a rănit pe câteva dintre fete. Au fost duse la Spitalul Tallahassee Memorial pentru investigaţii.

— Adică le-a violat? m-a întrebat el verde-n faţă.

— Nu, i-am răspuns, potrivindu-mi tonul după al lui, ca şi cum ar fi fost un semn de maturitate să pot vorbi despre viol fără să-mi tremure vocea.

Mi-a venit în minte lenjeria lui Denise, mototolită pe podea, chiar când i-am zis cu mândrie (cu mândrie!):

— N-a fost niciun viol.
— O clipă, să găsesc ceva de scris, a zis el.
Domnul Shepherd şi-a notat adresa spitalului şi mi-a mulţumit politicos că l-am anunţat. *Păi, n-a fost chiar aşa de rău,* mi-am spus în sinea mea şi aşa mi-am pecetluit soarta.
Mama lui Eileen a scăpat telefonul când i-am zis că fata ei se alesese cu nişte răni pe faţă, iar fratele ei mai mic a ridicat receptorul şi a continuat discuţia cu mine. Părinţii lui Jill au cerut furioşi să discute cu cineva din conducere. *Eu sunt din conducere,* am răspuns la fel de furioasă.
Am închis şi am tras adânc aer în piept de cinci ori înainte să formez numărul de acasă al familiei Andora din Jacksonville. N-a fost nevoie nici măcar să frunzăresc paginile de la litera A – reţinusem numărul lui Denise după prima vacanţă din primul an de facultate.
Era încă devreme, dar, ca şi domnul Shepherd, doamna Andora a răspuns la al doilea ţârâit, deşi ştiam că în dormitorul lor de acasă nu exista telefon.
— Şi? m-a întrebat oftând din toţi rărunchii, indicând faptul că aşteptase acest apel. Cum e?
Eu m-am întrebat cine o fi anunţat-o. Poate familia Shepherd. Denise şi Robbie erau amândouă din Jacksonville. între ele era un an diferenţă, dar părinţii lor sigur se intersectaseră în decursul anilor.
— Pamela la telefon, i-am spus eu. Ea e la spital, dar o să fie bine.
A urmat o pauză lungă, ca de negociere, de parcă încă aş mai fi avut timp să-mi retrag cuvintele.
— Cine e la spital?
— Denise, i-am zis, mai puţin sigură pe mine. Au luat-o cu puţină vreme în urmă.
— Denise? a bolborosit doamna Andora. De

ce? De ce e la spital?
— Credeam că ştiţi.
— Ce să ştiu?
Când nu am mai putut scoate niciun cuvânt, ea a repetat pe un ton care mi-a dat fiori:
— Ce să ştiu, Pamela?
— Aţi întrebat cum e. De parcă aţi fi ştiut...
— Ce să ştiu? Ce să ştiu?
De-acum doamna Andora ţipa de-a dreptul. Am vrut să- i zic să înceteze, că avea să sperie pisicile. Aveau patru şi erau foarte sperioase.
Mi-am venit în fire, prinzându-mă de marginea hiatului cu ambele mâini, cu bărbia în piept, cu telefonul rotindu-se pe jos prin bucătărie, întrebându-mă cum dracului o fi ajuns telefonul pe jos.
L-am ridicat şi am răspuns încrezătoare:
— S-a petrecut un incident.
M-am gândit că asta rezuma totul, dar apoi mi-am dat seama că doamna Andora nu mă mai asculta. Lăsase receptorul şi urla după domnul Andora, ceva despre Denise implicată într-un accident de maşină.
— Nu, am răspuns eu, brusc cuprinsă de o oboseală de nedescris.
Mi-aş fi dorit să închid telefonul şi să închei dialogul, să fug de confuzie, să existe altcineva care să trebuiască să le explice şi lor, şi mie. După aceea, aş fi vrut să mă întind şi să dorm o săptămână întreagă.
— N-a fost un accident de maşină, ci o spargere. Poate. Nu suntem sigure.
— O spargere? a ţipat doamna Andora. Ce tot zici, Pamela? De ce nu ştii? Unde eşti? Denise e cu tine? Pot să vorbesc cu ea? E Pamela, Richard. Nu, Richard, stai... Tatăl lui Denise şi-a ieşit din fire şi a întrebat furios:
— Pentru numele lui Dumnezeu, ce se întâmplă, Pamela?
— Denise e bine, am insistat eu. A fost un

incident în Casă. Un intrus. Unele dintre fete au fost rănite şi duse la spital pentru investigaţii. Denise chiar a avut noroc. A suferit răni minore.
— Doamne! a exclamat domnul Andora, în timp ce doamna Andora se agita pe lângă el, spunându-i ce să zică, ce să întrebe.
— La ce spital e?
Am repetat adresa Spitalului Tallahassee Memorial pentru a nu ştiu câta oară în dimineaţa aceea: Miccosukee Road, numărul 1 330. O ţin minte şi astăzi, deşi au trecut 43 de ani de atunci.
Am încheiat discuţia cu domnul Andora, simtindu-mă extenuată, dar uşurată. O făcusem. Asta fusese partea cea mai grea. Dar apoi a ţiuit telefonul, răsunând în toată casa. Am ciulit urechile. Oare telefonul nostru sunase întotdeauna atât de strident? Am înhăţat receptorul, dorindu-mi mai degrabă să *nu* mai sune decât să răspund.
— Sunt Linda Donnelly, a spus vocea de la celălalt capăt al firului, iar numele său suna cunoscut, dar parcă mult prea îndepărtat ca să-l leg de o persoană. Sunt rezidentă la Tallahessee Memorial. Cu cine vorbesc?
— Cu Pamela Schumacher, am zis. Sunt preşedinta Casei.
— Ştiu cine eşti, mi-a răspuns. Mă mai ţii minte?
Am căutat iute un indiciu de un fel sau altul, dar parcă amintirile mi se topiseră precum ceasurile din reproducerea după Dali pe care Denise o agăţase deasupra patului.
— Sunt consiliera ta academică. Am fost în asociaţie, coordonatoarea promoţiei din 1967.
— îmi cer scuze, am răspuns jenată.
Nu-mi venea să cred că uitasem total numele unei membre a consiliului nostru. Am avut senzaţia că în seara aia, în dimineaţa aia sau

ce-o fi fost, ceva mai rău nici că s-ar fi putut întâmpla.
— Nicio problemă. Din ce am priceput, ai avut o noapte de coşmar. Ai nevoie de ceva? Pot să te ajut cumva?
— Ce drăguţ din partea dumneavoastră, doamnă doctor Donnelly! am exclamat eu cu o politeţe exagerată, sperând să mă revanşez pentru gafa de mai devreme. Trag nădejde că ne vor lăsa să le vedem pe fete în curând. De fapt, ne-aţi putea spune şi nouă numerele camerelor lor?
A urmat o pauză de o fracţiune de secundă.
— Şi Eileen, şi Jill sunt în operaţie în momentul de faţă, dar pot să fac rost de informaţii imediat după aceea.
— Mulţumesc, am răspuns. Dar Denise şi Robbie?
încă o pauză, însă una plină de teamă. O simţeam prin telefon.
— Adică pentru identificare?
Mâna mea pe blatul din oţel inoxidabil era suficient de transpirată încât să-mi alunece, ştergând urmele pe care le lăsasem atingându-l cu cotul.
— Cum adică pentru identificare?
— Adică pentru identificarea cadavrelor.
— Nu înţeleg, am zis iritată, deşi înţelegeam.
Nici n-aveam cum să nu înţeleg, căci, altfel, nici n-aş fi ridicat vreodată *tonul* la o absolventă. Pesemne că pricepusem că avea să mă ierte, că cele întâmplate se petrecuseră pe teritoriul lucrurilor de neiertat.
— Robbie şi Denise au decedat înainte să ajungă la spital, m-a informat doctoriţa Donnelly pe un ton profesional. Nu ţi-a spus nimeni?
Pe perete era un calendar. Data de azi era încercuită. Mi-am amintit că era duminica în care avea loc Cupa Super Bowl. Denise urma

să pregătească sosul pentru petrecerea la care eram invitate mai târziu. Iar eu mă gândeam că eram nevoită să le zic tuturor că aveau să rămână fără sos.
— Mi s-a spus că erau în regulă.
— Cine ţi-a spus? m-a întrebat.
— Şeriful.
— Dă-mi-l la telefon chiar acum, mi-a cerut ea pe un ton nerăbdător şi autoritar, ca al meu. Mai e acolo cineva care să te sprijine? Cineva din conducerea şcolii sau ceva asemănător?
Am clătinat din cap ameţită, după care mi-am adus aminte că ea nu avea cum să mă vadă.
— Nu.
— Ajung acolo imediat ce termin garda. Adică peste o oră. Bine? Acum poţi, te rog, să mi-l dai la telefon pe şerif?
— Da, am răspuns şi am lăsat receptorul deoparte.
Dar, dându-mi seama de ceva, l-am ridicat iar.
— Nu. De fapt, nu chiar acum. Trebuie să-i sun pe părinţii lui Robbie şi Denise.
— Asta e treaba lui.
— Nu, m-am opus eu. Nu înţelegeţi. Eu tocmai le-am zis că Robbie şi Denise sunt bine. Şi acum tot eu trebuie s-o dreg.
— l-ai sunat şi le-ai spus...
Resimţind parcă urmarea a ceea ce făcusem, n-a mai terminat fraza.
— Bine, a conchis ea blând. Sosesc în curând. Acum trebuie să închizi, Pamela, bine? O să te ajutăm.
Eu am clătinat din cap în semn că *nu.* După ce făcusem ce făcusem, pur şi simplu nu mai puteam sta acolo.
— Pamela?
— Bine, am minţit-o eu.
*

Senzaţia aceea mă apucă atunci când suntem în toiul mesei la restaurantul meu italienesc

preferat, când pedichiurista porneşte cronometrul pentru cele cinci minute de masaj sau când împodobesc casa de Crăciun. *Nu meriţi să simţi plăcere,* îmi aminteşte senzaţia aceea, *nu atunci când ai provocat o durere atât de mare.*

— Da! a ţipat doamna Andora când a ridicat receptorul a doua oară. Pornim într-acolo. Ieşim pe uşă!

— Doamnă Andora, am întrerupt-o eu cu o voce firavă, sunt Pamela.

Am înghiţit în sec.

— Am veşti, am continuat.

— Ajungem cât de repede putem, să vorbim cu doctorul, mi-a zis ea brusc.

Dar şi-a dat seama după vocea mea, am simţit-o. Nu îmi permitea să i-o spun.

— Tu eşti acolo? La spital?

— Nu.

— Atunci, nu ştii nimic, Pamela.

— Ba ştiu, i-am răspuns. îmi pare teribil de rău, dar ştiu. A izbit telefonul în perete. Ştiu, pentru că săptămâna următoare, când am fost la înmormântare, am văzut gaura pe care a făcut-o. Urletul care şi-a făcut loc afară din gâtlejul ei a fost masculin, gutural, ca al unui luptător însetat de sânge. M-am împleticit înapoi, lovindu-mă de marginea hiatului de bucătărie. Am scâncit, deoarece colţul era ascuţit şi îmi împunsese ficatul sau un rinichi, unul dintre organele acelea sensibile, importante. O ascultam pe doamna Andora cum suferă în felul acela grotesc, masculin, până a venit la telefon domnul Andora şi a replicat, de parcă ar fi fost un robot care răspunde la telefon, programat să simtă durere:

— Nu putem vorbi acum.

Convorbirea s-a întrerupt, apoi m-am repezit pe uşile cu grilaj în holul luminat, unde am

întrebat de şeriful Cruso cu un firicel de voce, cât se putea de inofensiv, fiindcă el deja se uitase la mine ca şi cum aş fi fost monstrul atotştiutor din coşmarurile lui. Era treaba lui să afle primul lucrurile astea, şi totuşi descoperisem înaintea lui că două dintre fete muriseră. O *să-l iau deoparte. O să-i zic între patru ochi că Robbie şi Denise au murit.* Nu voiam să-l pun într-o postură jenantă în faţa subalternilor. Aşa m-am gândit eu atunci. Şi aşa aproape că am reuşit să trăiesc în continuare.

8 a.m.

Hotărârea mea de a face o vizită la Florida State Univer- sity fusese luată nu fiindcă aş fi avut vreun interes faţă de acest loc, ci pentru că o scosesem din pepeni pe mama.

în 1968, pe traseul turului istoric din campusul universităţii au avut loc proteste împotriva războiului şi a segregării. Toamna, studenţii purtau blugi, în semn de solidaritate cu comunitatea gay din Tallahassee. Potrivit *Newsweek,* FSU era „Berkeleyul Sudului”. Asta scria în broşura care a ajuns în căsuţa mea poştală, când eram în al doilea an de liceu, broşură adresată tatei împreună cu o invitaţie pentru el şi familia noastră de a vizita campusul, cu cheltuielile suportate de către universitate. îi făceau curte, sperând să-l ispitească să-şi părăsească biroul confortabil de pe Park Avenue, pentru a se alătura catedrei Facultăţii de Drept.

înainte s-o arunce la gunoi, mama a sfâşiat invitaţia cu o privire pe care n-o mai văzusem pe chipul ei decât o singură dată, când o vecină adusese un tort de morcovi ca să-i mulţumească pentru o scrisoare de recomandare pe care i-o scrisese. Imediat ce se închise uşa de la intrare, mama înecase broşura în detergent de vase, strângând sticla cu ambele mâini, de parcă ar fi luat foc. Din clipa aceea, în mintea mea Florida State University a devenit ceva inflamabil, ceva ce declanşa un semnal de alarmă în mintea mamei, brusc vigilentă şi atentă.

După doi ani, când a venit momentul să mă gândesc la facultate, am pomenit de FSU.

— E cam departe, mi-a răspuns ea, ridicând vocea o octavă.

Interesant, m-am gândit eu şi m-am hotărât să trag mai tare de această coardă şubredă a grijii părinteşti, demult dezacordată.

— Oferă ceva ce se cheamă externship! am exclamat cu un entuziasm de înţeles, răsfoind noua broşură pe care o cerusem.

Ca student la Drept, puteai începe să-ţi construieşti reputaţia lucrând la instanţele din zona Capitoliu, foarte aproape de campus.

— De ce te-ai duce la „Berkeleyul Sudului”, când ai note cu care poţi fi admisă la Berkeley? a ripostat mama.

Mama nu riposta niciodată. Pentru ea, orice voiam să fac era bine.

Ce spunea ea era un argument puternic, dar eu mi-am dat părul pe spate ca şi cum n-ar fi fost.

— Eşti prea deşteaptă pentru o şcoală de stat, a adăugat ea cu o notă de disperare în glas.

Asta m-a făcut să las jos broşura şi s-o studiez atent pe mama, întrebându-mă dacă nu cumva i se întâmplase ceva noaptea trecută. Eu mă considerasem întotdeauna o persoană intuitivă, dar şi dacă erai cel mai banal om, tot observai că Florida State University avea ceva ce pe Marion Young o neliniştea profund. Poate că n-aş fi aflat niciodată despre ce era vorba, dacă moartea lui Denise n-ar fi deschis cutia Pandorei în care erau dosite secretele noastre de familie.

Am programat o vizită în campus, cu banii câştigaţi făcând contabilitate la firma de avocatură a tatei, nu pentru că aş fi avut nevoie – tata câştiga o groază de bani, iar mama avea şi mai mulţi –, ci fiindcă mama era atât de îndârjită împotriva FSU, că refuzase să plătească drumul. Eu savuram fiecare clipă de luptă pentru a-mi susţine prima opţiune pentru facultate, tuptă dusă cu frumoasa şi ocupata mea mamă, care părea adesea prea preocupată de funcţiile, de pasiunile ei şi de diversele cluburi pentru femei în care era membră, ca să mai fie atentă la ce se

întâmpla în viaţa mea. Sora mea era cu opt ani mai mare şi s-a mutat definitiv de acasă când eu eram în clasa a patra. Eram singură de multe ori şi mă plictiseam de moarte. Dacă nu e pusă la treabă, mintea mea ajunge în locuri care mă înspăimântă.

însă, când am văzut turnurile gotice ale clădirii Westcott, când am stat la umbra umedă a stejarilor plini de muşchi, mai bătrâni decât însăşi universitatea, s-a întâmplat ceva ciudat, un fel de limpezire a simţurilor. Parcă ar fi umblat cineva la frecvenţele radioului meu toată viaţa, încercând să prindă postul, şi tot bruiajul ar fi încetat când am trecut graniţa spre districtul Leon. Eram pur şi simplu în armonie cu locul ăsta. Poate că era asemănător sentimentului pe care îl generează cumpărăturile impulsive unei anumite categorii de femei, dar calmul şi neclintirea din mintea mea erau ceva straniu, nefiresc, amintindu-mi de felul în care păsările din pădure se opresc din ciripit când simt că prădătorul stă la pândă, în tufiş. La momentul acela, am pus lucrul acesta pe seama nervilor întinşi. Să aleg unde să-mi petrec următorii patru ani din viaţă era, la urma urmei, o decizie cât se poate de importantă.

Dar să aleg către ce organizaţie studenţească să mă îndrept nu cântărea la fel de mult. Casa, aşa îi spuneam noi, de parcă ar fi fost obiectul primordial, avea reputaţia de a fi cea mai isteaţă asociaţie de studente din campus, iar Denise şi cu mine am apărut acolo în săptămâna recrutării noilor membre, aşteptându-ne să fim cuprinse de grandoarea Sudului, redată prin arhitectura colonială a clădirii în stil georgian, cu coloane albe ce susţineau acoperişul, imaginându-ne că mansarda era bântuită de stafii. Însă clădirea

în formă de *L* de pe West Jefferson Street ar fi putut fi un spaţiu de birouri sau un depozit. Un boşorog băut fuma afară, la barul de alături, bălăngănindu-se când într-o parte, când în alta, şi urla cu ostilitate la fetele care intrau în Casă *să fie atente.*

— Mulţumesc, domnule! i-a strigat şi Denise drept răspuns.

El şi-a făcut mâna streaşină la ochi şi i-a zâmbit când a văzut că persoana care în sfârşit catadicsise să-i răspundă era cea mai drăguţă fată din lume.

— Nu-i da apă la moară! a şuierat una dintre fetele care mergeau în faţa noastră.

Denise m-a ţinut de cot, sugerându-mi să rămân pe loc:

— Priveşte! a zis şi, cu o precizie de ceasornic, fata care şuierase la ea a estimat greşit înălţimea pragului şi s-a împiedicat dizgraţios în uşa dublă de la intrare, larg deschisă ca să poată primi promoţia anului 1978.

Aveam să aflăm mai târziu că treptele din faţă nu fuseseră montate bine şi că înălţimea lor varia cu câţiva centimetri buni. Moşul îmbibat de alcool le privise toată ziua pe boboacele care se împleticeau în pantofii lor cu toc, distrugându-şi şansele de a primi o invitaţie oficială pentru a se alătura asociaţiei. Deşi nu era vreun loc splendid şi nemaivăzut, am prins drag de Casă de cum am intrat. Alte organizaţii ne oferiseră limonadă; aici ne-au dat cafea, una aşa de tare, că am plecat cu maxilarul încleştat. Surorile-membre aveau ecusoane cu numele lor prinse de bluze cu broşe în formă de bufniţă şi craniu şi erau receptive, afectuoase, gata să schimbe lumea. Se ţineau de mână şi în braţe când îşi povesteau experienţele despre Casă, legăturile pe care le creaseră, calităţile şi

cunoştinţele pe care le dobândiseră în leadership şi administrarea de fonduri, comunitatea care să le ajute să-şi găsească o slujbă şi să le garanteze admiterea în programe de studii de masterat competitive, acestea din urmă fiind sfere dominate de bărbaţi, unde fetele cele mai curajoase începuseră să pătrundă în anii 1950, ţesând o reţea amplă în care urma să intrăm şi noi după absolvire. în timp ce ele vorbeau, am simţit-o pe Denise tremurând lângă mine. Şi eu îmi doream la fel de tare să intru în lumea lor.

La plecare ne-au oferit materiale de citit, un articol intitulat „Cum să discriminezi femeile fără să încerci cu adevărat”, scris de o cercetătoare pe nume Jo Freeman. *Ca să reflectaţi,* aşa ziceau. Denise şi cu mine ne-am întors în dormitoare şi am devorat fiecare cuvânt.

Demonstraţia autoarei se baza pe o cercetare realizată de absolventele de la Universitatea din Chicago, dar recunoşteam frânturi ale propriei experienţe în concluzia articolului, care afirma că femeile care doreau să avanseze în carieră se izbeau de un tip subtil de discriminare, care nu era un soi de sexism activ, la vedere, ci venea mai degrabă din lipsa oricărei reacţii. Era o descurajare subtilă, prin neglijare, ceea ce autoarea numea „malnutriţie motivaţională”.

M-am gândit la expresia asta – malnutriţie motivaţională – cât m-am holbat la telefon, aşezat frumos în receptor, după ce vorbisem cu părinţii tuturor, care îmi răspunseseră toţi de la al doilea ţârâit. Dar de la mine de acasă, tot sunând şi sunând, n-am primit niciun răspuns.

*

Tehnic vorbind, nu se poate spune că m-a

minţit cineva, atunci când a venit la mine în cameră poliţistul cel corpolent şi nervos şi ne-a zis că fetele ajunseseră la spital, ori când şeriful Cruso a repetat lucrul acesta. Spitalul Tallahassee Memorial avea o morgă la subsol.

Robbie murise în patul ei. Denise – în drum spre spital. Nu pot afirma că poliţia a conspirat să nu aflăm că au murit – prin însăşi natura ei, conspiraţia înseamnă rea-voinţă, implicând un efort coordonat. Nu pot afirma nici că ceea ce au făcut a fost neglijenţă, căci cum poţi spune despre ceva că e neglijenţă, când acel ceva nu e răspunderea nimănui? Nu era treaba poliţiei din Tallahassee să aibă grijă de o gaşcă de fete din asociaţie, care se smiorcăiau în pijamalele peste care îşi puseseră paltoanele. Treaba poliţiei era să descopere cine comisese fapta înainte să mai fie răniţi şi alţii, şi chiar şi aici, la fel ca înaintaşii lor din Vest, poliţiştii o făcuseră de oaie şi, în loc s-o dreagă, stăteau cu mâinile în sân şi priveau, fluierând prin strungăreţe, în timp ce lucrurile se duceau de râpă. Toate astea ar fi trebuit să se schimbe în statul Colorado cu ani în urmă. Dar eu eram încă departe de a pricepe ceva din toată povestea.

*

Era 8 dimineaţa, soarele topea chiciura de pe firele de iarbă şi poliţiştii scotoceau prin camerele de la etaj ca nişte şobolani monstruoşi umblând în perete, când m- am ridicat la una dintre cele două mese lungi din sufragerie şi am anunţat Casa că Denise şi Robbie au murit.

— De ce? a întrebat imediat o fată, fără lacrimi în ochi. A fost un *De ce?* rostit printre dinţi, o întrebare venită din revoltă, care cerea imperios un răspuns.

Am citit despre noi în ziar, despre cum am

urlat cuvintele *de ce?* în timpul slujbei la care am participat în dimineaţa aceea. Presa o prezenta ca o întrebare retorică, pe care am fi strigat-o într-un bocet melodramatic. însă era întotdeauna o întrebare serioasă. De ce s-a întâmplat asta? într-o bună zi aveam să primim răspunsul, dar nu e cel la care vă aşteptaţi. Aici şi acum, vreau să uitaţi două lucruri: individul nu era cu nimic special şi ce s-a întâmplat n-a fost întâmplător.

Totuşi era de neînţeles că Eileen şi Jill supravieţuiseră, cu feţele tumefiate, cu timpanele sparte, cu durerea de maxilar ce avea să devină cronică. Că Denise şi Robbie muriseră, când ele doar păruseră adormite. Peste câţiva ani, jurnalistul Cari Wallace avea să îşi publice bestsellerül şi să-l citeze pe şeriful Cruso spunând că Jill şi Eileen erau în viaţă în ziua de azi numai pentru că Inculpatul istovise omorându-le pe Robbie şi Denise. Asta da regim de slăbit. După ce am citit asta, am slăbit peste două kilograme în patru zile.

— Se aşteaptă să locuim aici în continuare? a întrebat Bernadetté.

Ochii ei mari de regină a frumuseţii erau umflaţi şi strălucitori, de parcă ar fi încasat un pumn într-o încăierare la bar.

— Nu cred că o să mai pot dormi aici vreodată.

— Cine o să facă curăţenie? Poliţia? Şcoala?

— Şcoala a aflat? Adică mergem la cursuri mâine?

— Notaţi-vă întrebările ca să nu le uităm, am zis eu, scoţând un creion şi o hârtie. O să mă ocup să primim răspunsuri.

Răspunsuri. *Răspunsuri.* Asta era tot ce ne doream. Ar fi fost ceva chiar şi să ni se spună că poliţia îşi pune aceleaşi întrebări, că lucrează pentru a elucida loată povestea. în

timp ce creionul şi foaia de hârtie circulau în jurul mesei, cineva a ridicat mâna.

— Ar trebui să mergem la biserică, a spus ea. La biserica unde mergea Denise.

Eu ştiam că Denise nu mai mergea deloc la biserică, că doar se prefăcea că merge, de dragul părinţilor şi în faţa oricui întreba. Afară se strânseseră câţiva jurnalişti şi m- am gândit că, dacă ar relata că ne-am întors spre Dumnezeu când am dat de necaz, asta ne-ar apăra imaginea. Asta făceau fetele bune din Sud. Mă temeam că, dacă priveai suficient de atent, vedeai că de fapt nu eram bune, nu după standardele după care era judecată o tânără. Nicio femeie nu e bună, nici măcar în ziua de azi.

— Să mergem la biserică, am spus eu, foarte sigură că noi eram cele care aveau să păcălească sistemul.

10 a.m.

Boris Wren, coordonatorul pentru siguranţa campusului, ne aştepta când ne-am întors de la slujba religioasă. Era într-un costum şifonat şi, cu toate că-şi dăduse cu gel părul grizonant şi şi-l pieptănase pe spate, la tâmple i se prinseseră nişte bucăţele lipicioase, aşa cum se prind insectele cu picioare subţirele în chihlimbar.

Neîngrijita prezenţă a coordonatorului pentru siguranţa campusului nu prea inspira încredere, dar mie tot îmi venea să mă târăsc în braţele lui, în partea cealaltă a mesei, pur şi simplu pentru că eram recunoscătoare, iată un om cu o funcţie importantă şi care sigur avea şi un plan, ne putea spune ce dracului se întâmpla, putea să ne dezvăluie ce urma. Simţeam o uşurare ce-mi dădea ameţeli.

— Aş vrea să pot zice că sunt aici să vă liniştesc, a spus domnul Wren, dar sunt aici ca să semăn în voi frica de Dumnezeu.

Cineva a gemut. Cineva a tuşit. Cineva şi-a scăpat pe jos batista murdară şi s-a lovit la cap când s-a întins s-o ia, scoţând un *au* acuzator. Oare nu înduraserăm destul?

— Aseară, a continuat domnul Wren, la vreo jumătate de oră după ce a fugit din clădirea voastră, această persoană a dat buzna într-un apartament din afara campusului, de pe strada Dunwoody, şi aproape că a omorât în bătaie o altă studentă.

Eu mi-am dus mâinile la ceafă şi mi-am lăsat bărbia în jos. *îţi protejezi gâtul.* Asta faci când te atacă ursul. Denise m-a învăţat asta, când mergeam cu maşina prin Pădurea Naţională Ocala, în drum spre casa părinţilor ei. Printre pinii de Florida se aflau vizuini de urs şi peste tot erau indicatoare de avertisment. *Te întinzi pe burtă, îţi depărtezi picioarele, te prinzi bine cu mâinile de ceafă şi nu te iei la trântă,*

niciodată nu te iei la trântă, nici când te sfâşie bucată cu bucată.

— Dar a supravieţuit? m-am trezit întrebând.

— E la spital cu celelalte fete, pentru moment asta este tot ce ştiu.

La etaj, unul dintre poliţişti a trântit o uşă şi Bernadette m-a strâns aşa de tare de braţ, că mi-a lăsat pe piele urme în formă de semilună.

— Oricine ar fi – domnul Wren vorbea printre dinţi, parcă scârbit de propria frică –, e un om bolnav. E vicios. Ar fi trebuit să se trateze demult. Şi n-avem cum să eliminăm ipoteza că a atacat în mod particular această asociaţie studenţească sau pe acele fete, că s-ar putea să se întoarcă sau că a plănuit chestia asta Dumnezeu ştie de când. Nivelul pericolului e extrem de ridicat.

Ce-mi aduc eu aminte de atunci e cum ne-am înghesuit una într-alta disperate, cum am strâns din dinţi şi neam mobilizat cu toate eforturile. Noi, fetele din Casă, ţineam una la alta, dar de data asta era vorba despre a ne asigura că eram toate aici, că auzeam, că *trăiam* asta. Trecusem prin oglindă— peste noapte. Denise îmi povestea cum Salvador Dali se priva de somn şi îşi fixa privirea asupra obiectelor până când putea să şi le imagineze transformate în altceva, până când adevărata lor natură i se dezvăluia. Tremuram, deliram de frică, văzând Casa exact aşa cum era: un iaz pentru păsări, deschis pentru sezonul de vânătoare.

— Vă recomand să renunţaţi la orice însemn prin care aţi putea fi identificate ca membre ale asociaţiei. Fara hanorace sau insigne. Dacă aveţi abţibilduri pe maşină, îndepărtaţi-le. Umblaţi în grupuri de cel puţin trei persoane. Deocamdată, nu călătoriţi singure cu niciun bărbat.

— Nici măcar cu iubitul?
Domnul Wren a răsuflat greu, ceea ce le-a făcut pe unele dintre fete să răsufle şi mai greu.
— *Mai ales* nu cu iubitul.
A părut atât de îngrozit de ideea că am putea rămâne singure cu iubiţii, că m-am întrebat dacă nu cumva se gândea că propria noastră umbră ar putea juca un rol în complotul ce atenta la viaţa noastră.
— Dar ce ar trebui să facem? Unde ar trebui să dormim la noapte?
— Am mai comandat nişte încuietori, dar ajung abia peste câteva zile, a răspuns domnul Wren.
încuietori, Iată ce făceau ei pentru noi. încuietori.
— Celelalte asociaţii de studente îi pun cei din asociaţiile de băieţi să stea de pază noaptea, a adăugat el.
— Dar tocmai ne-aţi spus să nu ne întâlnim cu iubitul, a intervenit Bernadette.
— Am spus să nu staţi singure cu iubitul. Dacă sunteţi în grup e altceva.
— Nu putem sta undeva? am întrebat eu simţindu-mă jignită, ştiind deja că răspunsul era nu, căci altfel ar fi fost primul lucru pe care ni l-ar fi oferit.
Mi-era greu să-mi imaginez că soţiile din Stepford—, care-şi făceau ucenicia în conacul lor cel mare, din cărămidă, la Alpha Delta Pi, n-ar fi fost salvate pe cai albi.
— Camere libere de cămin sau vreun hotel?
— S-ar putea să vă pot găzdui pe câteva dintre voi la cazarea pentru absolvente. Dar n-avem bani să vă trimitem pe toate la hotel. Dacă aveţi posibilitatea să staţi la rude şi la prieteni care locuiesc în apropiere, vă recomand călduros s-o faceţi.
— Mâine e luni, am subliniat eu, dând din

mâini nervoasă. Profesorii noştri ştiu ce s-a întâmplat? O să fim penalizate că nu am fost la cursuri?

Notele mă preocupaseră întotdeauna, iar grija aceasta nu mă părăsea nici măcar într-un moment ca ăsta.

— De asta pot să mă ocup eu, a răspuns el într-un fel atât de improvizat, că am simţit că mă lua ameţeala.

Deci nu se ocupase să-i înştiinţeze, nu plănuia s-o facă sau nu era sigur că urma s-o facă. Oare oamenii nu mai recunoşteau urgenţa unei situaţii? Eu simţeam că o luăm razna, atât de mare era urgenţa.

— Şi cu ei cum rămâne?

Am arătat spre fereastra din faţă, deşi nu doar acolo se strânseseră ziarişti, ci şi la intrarea laterală, care au tăbărât imediat pe noi când am plecat la slujba de la biserică. Orice iluzie că aveau să se poarte delicat cu noi s-a spulberat în clipa în care ne-au urmărit în capelă şi, apoi, când *au strigat* la noi pe drumul de întoarcere spre casă.

— Sunt îndreptăţiţi să fie aici? Au voie să ne deranjeze aşa?

Domnul Wren m-a rugat să-i dau coala pe care erau scrise toate întrebările şi neliniştile noastre; avea să i le ducă el preşedintelui şi avea să rezolve lucrurile cât putea de bine. N-am primit nicio veste de la el niciodată, dar pe parcursul următorului an, una dintre întrebările mele a primit răspuns o dată şi încă o dată şi încă o dată. Da, ziariştii aveau voie să fie acolo. Aveau voie să fie oriunde eram eu. Şi da, aveau voie să mă deranjeze aşa.

4t

Dr. Linda Donnelly a sunat înapoi mai târziu, în aceeaşi dimineaţă.

— N-am putut nici măcar să ies pe stradă, a

zis ea cu respiraţia tăiată. E o adevărată scenă acolo. Să nu vorbiţi cu nimeni din partea presei. Ştiţi, nu-i aşa?

— Evident, am răspuns eu, deşi nu ştiam. Acum încerc să găsesc un loc unde să stăm, am urmat, explicându-i situaţia.

— Lasă-mă să dau nişte telefoane.

Am ridicat perdeaua de la bucătărie, cu ochii la ce se întâmpla dincolo de fereastră, cu buzele ţuguiate de silă. O groază de vehicule care distrugeau gazonul, maşini ale agenţiilor de media alcătuind un desen haşurat dincolo de bariera de lemn a poliţiei, reporteri de ştiri glaciali şi gata de atac, cărând cutii cu microfoane şi amplificatoare de diverse culori. O clipă am avut impresia înşelătoare că era doar o altă seară de sâmbătă, din moment ce alături se deschisese un nou bar. Când se umplea parcarea, se răspândeau întotdeauna primprejur şi ajungeau să ne facă praf curtea din faţă. *Ar trebui să sun la poliţie,* m-am gândit, ceea ce, în mod normal, chiar aş fi făcut. După care mi- am dat seama că aş suna la poliţie ca să *denunţ* chiar poliţia şi din gâtlej mi s-a strecurat un sunet pe care l- am bănuit a fi un râset. Mi-a sunat telefonul.

— Dr. Donnelly?

— Pamela!

Era o voce de bărbat, o voce pe care o auzisem de sute de ori, dar tot nu puteam să-mi dau seama cine era.

— Am încercat să dau de tine toată dimineaţa!

Şi mi-am adus aminte că aveam un prieten, cineva care mă iubea şi-şi făcea griji pentru mine aşa cum îşi făceau griji părinţii celorlalte fete.

— Brian, am orăcăit, izbucnind în lacrimi.

— Eşti în regulă? Ai păţit ceva?

— Nu. Nu. Sunt bine. Dar Denise...
— Am auzit.
— Cum?
M-am uitat în jur după ceva cu care să-mi şterg nasul, dar n-am găsit decât suporturile textile, în carouri, pentru oale, folosite de bucătărese când ne preparau mâncarea. M-am strâmbat de dezgust când mi-am băgat nasul într-una dintre ele şi l-am suflat.
— Poliţia e aici. L-a luat pe Roger în cătuşe.
Roger locuia în Turq House, puţin mai jos pe palierul unde stătea şi Brian.
— Cătuşe! am ţipat eu. Le-am zis că nu e Roger. Le-am zis doar că am fost surprinsă să văd un tip la uşa de la intrare, care semăna puţin cu el şi...
— L-ai *văzut?*
— Chiar înainte să iasă pe uşă.
— El te-a văzut pe tine? Ţi-a... făcut ceva?
— Poftim? Nu. Ţi-am spus. N-am păţit nimic.
— Slavă Domnului! a răspuns Brian şi în clipa aia am simţit că i s-a luat o piatră de pe inimă.
Ceea ce se întâmplase era rău, dar era suficient de departe de mine şi deci şi de el, ca să nu fie nevoie să se schimbe nimic în ceea ce ne privea. Mi-l imaginam închizând ochii şi cufundându-se pe bancheta capitonată din alcovul unde ţineau telefonul. Firul aparatului era ciudat de scurt şi băieţii din fraternitate spuneau în glumă că el era singurul care putea să vorbească la telefon stând aşezat. îmi plăcea că era înalt, bineînţeles, dar îmi plăcea şi mai mult că asta era o calitate pe care ceilalţi o apreciau. îmi plăcea că purta curele cu simbolul clubului său country din Alabama, dar şi că îşi lăsa părul blond-închis nepieptănat. Voiam ca oamenii să ştie că eram cu un tip impunător, un tip care nu era nici vreun punkist

abstinent, nici vreun beatnic expirat. Ştiu că sună bizar, dar îmi plăcea nu numai că eram în siguranţă lângă el, ci şi că puteam să par normală. Dacă m-aţi fi văzut atunci, ati fi înţeles ce aiureli erau toate astea, pentru că aratam atât de normal, încât părea că aproape parodiam normalitatea.

— Ascultă, trebuie să plec, i-am spus. Nu vreau să ţin telefonul ocupat. încerc să găsesc un loc unde să stăm toate.

— Să mă suni să-mi dai de veste, a răspuns Brian. Vin cu tine. Te iubesc.

— Şi eu te iubesc, i-am zis şi m-am simţit aşa de bine să spun asta cuiva, să aud pe cineva că-mi spune asta.

*

Dr. Donnelly m-a pus în legătură cu o absolventă pe nume Catherine McCall, din promoţia anului 1937, o doamnă pensionară, care fusese statistician la guvern şi locuia în Red Hills, împreună cu soţul ei, care era editor, la 30 şi ceva de kilometri de centrul oraşului Tallahassee. Doamna McCall se bucura să ne găzduiască pe cât mai multe, iar celor care nu puteau înnopta la ea acasă avea să le găsească un loc unde să stea.

Se făcuse cam 5 după-amiaza când gălăgia de sus s-a mai domolit, iar fetele în ale căror camere se făcuse curăţenie au putut urca să-şi ia lucrurile. în timp ce eu înghesuiam în valiză pulovere şi chiloţi, în spatele turnurilor gemene din cărămidă ale clădirii Westcott apunea soarele. îmi închipuiam cum razele lui se agăţau de gardul din fier, cu model gotic, încercând să mai reziste niţel doar pentru mine. Nu ştiu cum s-ar fi aşteptat cineva să supravieţuiesc după ce se lăsa noaptea.

Toată ziua mă necăjise gândul că şeriful Cruso era în camerele noastre, punând mâna pe lucrurile noastre, umblând prin sertarele

noastre. Dar apoi, după o săptămână, când oamenii lui au plecat, am fost nevoită să mă stăpânesc şi să nu alerg după ei pe stradă ca să-i implor să se întoarcă. *Nu mă lăsaţi pe mine responsabilă. Vă rog. Nu pot s-o fac singură.*

Am tras draperiile camerei mele, ce fuseseră donate de o absolventă care se măritase cu proprietarul celui mai important concern producător de textile din Florida; mă uitam după Fordul Bronco albastru al lui Brian. Urma ca el şi câţiva ţipi de la Turq House să ne ducă acasă la doamna McCall, în Red Hills. Acolo trebuiau să ne aştepte doi paznici înarmaţi, dar, în cele din urmă, ne-am ales doar cu unul.

— A venit Brian, le-am strigat fetelor care veneau cu mine.

La parter, Bernadette s-a uitat neîncrezătoare pe fereastră.

— Cum o să trecem de ei?

Se referea la gaşca toxică de ziarişti, care se tot înmulţeau la uşa noastră din spate.

Eu mi-am scuturat haina şi mi-am ridicat gluga.

— Trebuie să fugim pur şi simplu. Ne acoperim capul şi ne facem că plouă. La asta, cel puţin, avem antrenament.

La FSU, putea să fie soare când te duceai la curs, ca mai apoi să ajungi acasă udă leoarcă.

Tipul care stătea de pază în spate ne-a deschis uşa şi noi am luat-o la fugă în mijlocul furtunii, bliţurile reuşind să extragă de la noi aceeaşi rugăminte ca şi fulgerele – *te rog, nu mă lovi pe mine.* Grupul se mişca astfel încât să stăm cu mâinile pe umerii celeilalte, încercând să străbatem cuibul de viespi rele în şir, ca într-un dans conga la o petrecere de nuntă. Am auzit o femeie ţipând către ceilalţi să se dea *naibii* înapoi. O clipă, m- am temut

să nu fie vorba despre mine. în primul an de facultate, când am fost admisă în Casă, mi s-a cerut să zâmbesc mai mult, să dau ochii peste cap mai puţin şi să adaug puţină culoare în garderobă. Am privit din spatele lui Bernadette şi am răsuflat uşurată când am identificat-o pe adevărata infractoare, o ţipă într-un palton din lână moale bej, al cărei păr blond, perfect drept, se vedea sub o şapcă de poştaş în genul celor purtate de Jane Birkin. Flutura o ţigară aprinsă, iar cameramanii şi reporterii săreau în spate ca nu cumva să-i atingă cu ea.

Bernadette s-a aruncat pe bancheta din spate a maşinii lui Brian, dar eu n-am reuşit s-o urmez, că m-a apucat cineva de umăr şi m-a tras înapoi, strigând cu însufleţire:

— *Ea* e!

Un bliţ a scânteiat la câţiva centimetri de faţa mea şi m- a năucit. Nu vedeam nimic; nu mă puteam mişca. Doar auzeam – doar miroseam – ce avea să se întâmple mai departe.

Am auzit un ţipăt strident scos de un tip, am simţit o răsuflare acră şi apoi m-au eliberat. M-am împiedicat, încercând să fac să treacă petele colorate pe care le vedeam în fata ochilor ca un roi de ţânţari.

— Atenţie, doamnă! mi-a strigat un tip.

— Du-te, mi-a şoptit la ureche femeia cu şapcă.

Cu toate că mă orbise lumina, mi-am dat seama că e ea pentru că-i mirosea respiraţia a ţigări. M-a împins pe bancheta din spate a maşinii, apoi portiera s-a închis, iar Brian m-a întrebat cu disperare în voce dacă am păţit ceva. M-am frecat la ochi, am clipit ca să alung stelele verzi şi am văzut câtă nevoie avea tipul cu care voiam să mă mărit să-i zic că nu păţisem nimic.

—Trimitere la *Alice în Ţara din Oglindă,* celebra carte a scriitorului englez Lewis Carroll, a cărei protagonistă trece printr-o oglindă şi astfel iese din realitate (N.L).

—Referinţă la romanul din 1972 al scriitorului american Ira Levin, *The Stepford Wives;* în engleză, expresia „Stepford wife” desemnează caracterul clişeizat al femeii măritate care nu iese din cuvântul soţului său şi care, în general, se preocupă de sfera domestică şi de propria înfăţişare (N.r.).

7 p.m.

Doamna McCall a deschis uşa îmbrăcată într-o rochie- cămaşă cu centură la talie; avea părul alb până la umeri, coafat în bucle ţepene. Când a văzut în ce stare eram, a oftat, rămânând în picioare pe verandă, între coloanele în stil corintic, lângă băieţii împovăraţi de bagajele făcute peste noapte şi fetele cu părul turtit şi nepieptănat.

— Prin ce coşmar aţi trecut, a zis ea, suspinând fatalist, de parcă întâmplările din ultimele 24 de ore ar fi fost şi atroce, şi inevitabile în lumea în care trăiam.

Şi-a îngustat ochii, privind la ceva peste umărul meu.

— Mai aşteptăm pe cineva în seara asta?

Ne-am întors toate şi am văzut că vorbea cu poliţistul însărcinat cu paza care ne condusese prin întunericul catifelat ce inundase drumul pe sub copaci.

— Doar pe mine, doamnă, i-a răspuns el.

Era proaspăt bărbierit, avea braţe şi picioare lungi şi nu mai mult de 25 de ani. Palmierii au foşnit în vântul iscat din senin, iar el a dus mâna la tocul armei, scrutând cu privirea orizontul îndepărtat cu o vigilenţă încremenită pe care mi-ar fi plăcut să n-o observ.

— Cum vă beţi cafeaua? a întrebat doamna McCall încruntându-se.

în holul boltit de la intrare ni s-a cerut să ne lăsăm jos bagajele. în afară de domnul şi doamna McCall, n-am mai văzut pe nimeni în casă, dar cineva ne-a urcat lucrurile în camerele unde urma să dormim. în sufragerie, ne-au adus castroane unsuroase cu supă de vită şi orz sub un crucifix din bronz, de care atârna lisus cu gura strâmbată de chinuri.

Eu desenam litere în zeama groasă, în timp ce

toţi ceilalţi stăteau de vorbă despre toate, numai despre ce se întâmplase nu. Despre frigul de afară, despre sistemul de notare cel nou, în care era mai greu să iei nota 10, despre clădirea cea nouă, rece şi urâtă a Capitoliului. Denise zisese că era o adevărată calamitate pentru Tallahassee, că era prea înaltă şi prea cenuşie, că întruchipa o viziune masculină asupra modernităţii.
M-am uitat în jos şi mi-am dat seama că îmi fusese luată farfuria, ca domnul McCall dăduse pe gât ultimul pahar de sherry şi trecuse la ceva de un maro mai închis, care îi făcuse nasul să pară opărit şi mai proeminent.
— Să-mi spui dacă fratele tău din asociaţie are nevoie de un avocat, i-a zis el lui Brian. Am unul bun.
— Da, domnule. îl anunţ, a zis Brian, dând din cap cu supunere.
în clipa aceea am simţit că aş fi putut comite un act de violenţă. Nu faţă de cineva din încăpere, cât faţă de paharul de cristal din faţa mea sau bustul din marmură al vreunei rubedenii stăpâne de sclavi, care mă privea de pe un piedestal dintre ferestre – pe acestea îmi doream să le fac ţăndări.
— Nu-mi vine să cred că l-au luat în cătuşe, m-am înfuriat eu. Şi i-am spus şerifului Cruso că *n-a fost* Roger.
— Şeriful e ocupat cu alegerile locale, m-a informat domnul McCall, luându-i apărarea.
— De fapt, poate că i-ar creşte şansele dacă ar pune mâna pe individ, a adăugat Brian, cu un râs crispat.
Tatăl lui Brian era congresmen în Orlando. Ştia totul despre strategiile de campanie.
— îţi spun ceva, a revenit domnul McCall, cu buzele unsuroase de la măduva de vită. Nu m-ar deranja să-l zdrobesc pe animal când îl prind.

Omul acesta era creştin.
Doamna McCall s-a ridicat, etalând un zâmbet exersat:
— Cine vrea cafea la desert?
— Lasă-mă singur cu el într-o cameră vreo 20 de minute, a completat Brian cu subînţeles, cu o ferocitate care mi-a întors stomacul pe dos.
în decursul anilor, lucrul acesta a devenit un fel de test Rorschach. Unii bărbaţi strângeau pumnii în timp cerni divulgau ce i-ar face Inculpatului, dacă ar avea ocazia, crezând că pentru mine era o consolare să aud asta. însă astfel îmi dădeam seama că între individul care o ucisese cu o asemenea atrocitate pe Denise şi

jumătate dintre bărbaţii pe lângă care treceam zi de zi nu era o diferenţă aşa de mare.
Doamna McCall s-a dus în bucătărie. Prin uşa batantă auzeam frânturi din discuţia ei cu cineva care nu scotea ,
pe gură decât „da, doamnă” şi „nu, doamnă”.
N-a trecut mult şi s-a întors, aducând cafea în ceşcuţe de porţelan pictate manual, puse pe farfurioare de porţelan pictate manual, cu puţin coniac, pentru fete, şi fără coniac, pentru Brian şi domnul McCall, căci ei plănuiau să stea treji toată noaptea şi să păzească intrările în casă.
— Ca să te ajute să dormi, a explicat doamna McCall când mi-a întins-o pe a mea.
La un moment dat, în timpul cinei, în casă bătuse o pendulă. De şapte ori, am numărat eu. Denise era moartă de 16 ore, iar eu tot nu-i spusesem mamei. Am dat pe gât cafeaua tare cu uşurinţa cu care aş fi băut o bere într-o zi călduroasă.
— Pot să dau un telefon? am întrebat, iar doamna McCall s-a ridicat şi m-a condus în salonaşul informai, un loc mult mai confortabil decât camera de primire formală, m-a asigurat ea, unde să mă pot ocupa de-ale mele.

Ardeam de nerăbdare sa vorbesc cu părinţii mei şi ma simţeam copleşită la gândul de a ridica receptorul şi a mai face o încercare. Eram sigură că, dacă nici a treia oară nu răspundeau, aveam să intru în pământ. Nu conta că ei erau în New Jersey şi n-aveau cum să ştie ce se întâmplase – ştirea avea să ajungă în *Tallahassee Democrat* abia luni dimineaţă –, ci că părinţii care chiar îşi iubeau copiii simţeau semnalele oricărui pericol în care aceştia s-ar fi aflat, iar eu trebuia să accept realitatea că antenele alor mei nu aveau să prindă niciodată frecvenţa pe care mă aflam eu.

Şi totuşi dacă ar fi răspuns la telefon, ce emoţie intensă avea să mă cuprindă
Uneori, când traversam o intersecţie aglomerată sau
povestindu-le prin ce *trecusem.* reacţiona ei dacă m-ar lovi o maşină sau aş rămâne fără picioare. Mă vedeam într-un salon de spital, iar pe mama, în genunchi la patul meu, suspinând şi implorându-mă s-o iert. Ar fi trebuit să fie acolo. Ar fi trebuit să fie atentă. Recunoşteam, nespus de ruşinată, că eu după asta tânjeam în momentele mele cele mai intime. Credeam că lucrul acesta scotea la iveală o parte din mine care era insondabilă.

— Gata cu telefonul?

Era Brian, care se aplecase în dreptul nişei de la intrarea în salon.

Ceaşca mea de cafea era goală, iar de respirat respiram rar şi superficial. Habar n-aveam de cât timp stăteam acolo, cu ochii la diferitele diplome şi calificări ale doamnei McCall. Ea era matematiciană şi lucrase mulţi ani ca statistician în slujba guvernului, atribuind valoare numerică tendinţelor locale, astfel încât oficialii să poată decide cum să aloce fondurile, şi fusese singura femeie din clădirea Capitoliului care avea linie telefonică directă la guvernator.

— încă nu.

— Voiam să vorbeşti cu tata, mi-a zis Brian, aplecându- se ca să poată intra în salon.

El era unul dintre tipii ăia înalţi care învăţaseră cum trebuie să se aplece în casele vechi din Sud precum aceasta, cu coridoare boltite şi intrări înclinate. Crescuse în Orlando, dar se trăgea dintr-un neam serios, originar din Birmingham, unde ai lui încă făceau parte din clubul de tir la înfiinţarea căruia puseseră umărul şi stră-străbunicii lui. Fusese de o politeţe exagerată toată noaptea,

după ce observase cum domnul şi doamna McCall se uitaseră la părul său lung şi la picioarele sale goale, vârâte în şlapi din piele crăpată. *Sunt un băiat bun din Sud, în haine de autostopist,* părea să spună, ţâşnind în picioare ori de câte ori se ridica de la masă o femeie.
— Cu tatăl tău? am făcut eu, privindu-l de parcă mi-ar fi sugerat să iau legătura cu John Lennon.
— Există un program de asistenţă pentru victimele infracţiunilor. Nu cumva statul Florida oferă unul dintre cele mai bune astfel de programe din ţară? A început aici abia de câţiva ani. Dar poţi să te înscrii şi să ceri compensaţie pentru stricăciunile din casă.
Eu am dat din cap aprobator.^ Da, sigur. Poate că era un lucru pe care trebuia să-l fac. însă în clipa când am lăsat bărbia în jos, toată lumea mea s-a năruit. în ţesătura puloverului zăream încolăcindu-se un fir lung de păr negru. Eu eram blondă.
— Te îngrijorează reacţia mamei tale? m-a întrebat el pe un ton mai blând.
O întâlnise pe mama o singură dată. 1 se păruse frumoasă. Ea îl numise Byron, apoi Brad.
— Ceva de felul ăsta, am îngăimat eu, lacrimile încetoşându-mi privirea şi estompând acea ultimă bucăţică din Denise care rămăsese prinsă în pulover.
— Ştiu că voi două nu sunteţi apropiate, a spus Brian pe un ton inofensiv.
Auzind asta, am început să pricep. Nimeni nu trebuia să ştie vreodată că alor mei nu le păsa de mine nici cât negru sub unghie. Era ceva despre care nu vorbisem nici măcar cu Denise.
— Ne tot dăm telefoane, dar nu reuşim să ne auzim, am răspuns eu, uşor tăioasă.

Eu de fapt stătusem acolo întrebându-mă dacă ar trebui să aştept până luni, când ştirea urma să apară în ziare. Când părinţii mei aveau să înceapă să înţeleagă dimensiunile tragediei şi aveau să stea lângă telefon, aşteptând să sun. Poate chiar să răspundă la al doilea ţârâit, ca mama lui Denise. Dar nu puteam suporta privirea milostivă pe care Brian mi-o arunca, de parcă ar fi ştiut ceva ce eu mă străduisem din răsputeri să ascund. M-am întins după telefon.

*

Tata era un tip scund, zâmbitor, cu un chip roşu şi strălucitor ca al lui Moş Crăciun. L-am văzut supărat poate de două ori în viaţă, în ambele ocazii pe obiecte neînsufleţite. Agresiunea lui se concretizase asupra unui colţ de birou în care se lovea tot timpul la degetul mare de la picior.

Eram pe punctul de a închide telefonul când mi-a răspuns şi am fost atât de surprinsă pentru o clipă, că n- am ştiut nici cum să încep.

— Alo? a repetat el.

— Eşti acasă.

— Ai uitat ceva? a urmat el, părând nedumerit.

— *Tată,* l-am repezit, eu sunt.

— Scumpa mea! a râs el de confuzie. Am crezut că e Wanda.

Wanda era femeia noastră de serviciu.

— Am tot sunat, i-am zis agitată. Unde aţi fost?

Brian mi-a făcut un fel de semn – o pecetluire a buzelor, urmată de coborârea mâinilor – care sugera *să-mi păstrez calmul.*

— Am fost aici.

— Şi de dimineaţă?

— La ce oră ai sunat?

— Am încercat pe la 5.

— Tu erai? a întrebat tata, după care a ridicat vocea: Marion! Pammy a sunat azi-dimineaţă!
Auziseră telefonul. Auziseră că a sunat telefonul înainte să răsară soarele, dar nu se dăduseră jos din pat să răspundă, deşi aveau două fete care nu mai locuiau cu ei. Aveam să aflu în curând că mama avea motivele ei să mă ţină la distanţă şi, în vreme ce încercam să construiesc o legătură neaşteptată cu tata, în mintea mea se statornicea imaginea lor întinşi în pat, cu cearşafurile trase peste cap, atunci când eu aveam cea mai mare nevoie de ei.
M-am uitat la Brian, care a încuviinţat spre mine – un vot de încredere. N-aveam să-i urmez sfatul de a părea înţeleaptă, sigură pe mine şi capabilă, cum mă instruise în timp ce eu formam numărul de telefon de acasă. Era un sfat bun pentru o fată cu părinţi normali, dar eu eram rănită şi aveam nevoie de grija părinţilor mei măcar de data aceasta. Aveam să dau o turnura cât mai tragică celor întâmplate, pe cât de tragică era, de fapt.
— S-a întâmplat ceva groaznic, tată, am spus eu.
A urmat o pauză plină de nelinişte, pe care am savurat- o.
— S-o chem pe mama?
N-am vrut să-l las să plece.
— Noaptea trecută, cineva a dat buzna peste noi în casă şi le-a atacat pe câteva dintre fete. Denise a murit.
— Pamela! a ţipat tata, iar mie mi s-a luat o piatră de pe inimă. Ai păţit ceva?
— N-am păţit nimic. Dar l-am văzut. Eu sunt singura care l-a văzut, tată.
— Slavă Domnului că n-ai avut niciodată nevoie de ochelari, mi-a răspuns el şi atunci mi s-a părut un comentariu amuzant, dar mai târziu mi-am dat seama că intrase în rolul de

avocat.
Nimeni din echipa de apărare nu avea cum să sugereze că vederea mea nu era bună, aşa că faptul că îl identificasem nu putea fi pus sub semnul întrebării.
— Stai s-o chem pe maică-ta.
L-am auzit pronunţându-i numele, apoi târşâindu-şi picioarele şi umblând prin casă. Am aşteptat ca mama să ajungă la telefon mult mai puţin decât mi-aş fi închipuit. Aproape că se revărsau din mine lucrurile pe care îmi doream să i le spun de când eram copil.
— Nu uita să le spui de măsurile de precauţie pe care ţi le iei, mi-a şoptit Brian cât timp o aşteptam să vină, însă nici prin cap nu-mi trecea să-i vorbesc despre ele.
— Pamela, a început ea, părând emoţionată.
Era ca şi cum eu aş fi fost într-o poziţie de autoritate, iar ea dăduse de bucluc şi nu era nevoie nici măcar să mă întrebe *de ce.*
— Ce s-a întâmplat?
— Mamă, i-am spus, iar simplul fapt de a rosti acest cuvânt mi-a adus lacrimi în ochi, unde aţi fost?
— Am fost...
— Unde aţi fost? Unde aţi fost? repetam eu întruna şi vocea îmi era un urlet feroce din pricina durerii. Tu eşti mama mea. Tu eşti mama mea şi trebuie să răspunzi la telefon! Să răspunzi naibii la telefon!
Am aruncat o privire spre Brian, care stătea respectuos cu privirea în podea, de parcă mi-aş fi schimbat hainele şi el ar fi încercat să-mi ofere puţina intimitate. Deşi facuseram sex, de fapt nu mă văzuse goală niciodată.
La celălalt capăt al firului am auzit-o pe mama plângând. Coregrafiaserăm acelaşi dans toată viaţa – acela în care eu ceream puţin şi primeam şi mai puţin –, dar în

momentul acela eu am schimbat paşii şi am luat-o prin surprindere. N-a reuşit niciodată cu adevărat să păstreze ritmul, dar de încercat a încercat.

*

în noaptea aceea somnul m-a luat prin învăluire, m-a prins de umeri şi m-a ţintuit la pământ, apoi m-a eliberat din strânsoarea sa la exact 2:59. încă nu înţelegeam nici semnificaţia acelui minut, nici orele pe care avea să mi le ia în următorii 43 de ani. Ştiam doar că era târziu, că era întuneric, că vântul şuiera prin obloane şi că Bernadette părea să nu mai răsufle. Am împuns-o cu cotul într-o parte şi ea a scâncit încetişor.

— De ce ai făcut asta?

— Eşti trează?

— Bineînţeles că sunt trează.

Am sărit în sus, cu pulsul zvâcnindu-mi în nas.

— De ce? Ai auzit ceva?

— Nu. Dar nici aseară n-am auzit nimic, nu?

Am bâjbâit cuprinsă de disperare, încercând să dau de veioză, pe care aproape că am dărâmat-o, zgâriind noptiera din lemn de nuc înainte s-o aprind. M-am ridicat din pat şi am tras draperia cu motive chinezeşti în albastru şi alb, în ton cu covorul şi cu tapiţeria scaunului micuţ din colt, ca să mă asigur că poliţistul slăbănog şi speriat care facea de pază nu zăcea cu gâtul tăiat pe treptele din faţă. Dar îi strălucea scăfârlia roz în timp ce scruta orizontul, de la stânga la dreapta şi înapoi. Zona era prea mare ca să poată fi supravegheată de un singur om, şi totuşi ceea ce se întâmplase se întâmplase într-o casă plină, cu vecini pe toate părţile. Poate că ceea ce părea nesigur era, de fapt, sigur. Poate că de-acum înainte n-ar mai fi trebuit să-mi petrec nopţile dormind.

Am călcat pe un pantof de-al lui Bernadette şi

mi-am zdrelit piciorul în cadrul patului. M-am trântit cu faţa în cearşafuri şi m-am chircit în poziţie fetală, gemând de durere. Denise nu era vreo mare iubitoare de curăţenie, dar părea să înţeleagă că înclinaţia mea pentru ordine şi organizare se lega de ceva mai profund, aşa că făcea tot ce putea ca să respecte asta. Dacă ar fi fost cu mine în camera asta, pantofii ei s-ar fi aflat în dulap şi n-ar fi zăcut aruncaţi pe podea. Dacă ar fi fost aici, ar fi întrebat ce naiba era cu scăunelul din colţ, prea mic pentru un adult şi prea sofisticat pentru un copil. Dacă ar fi fost aici, m-ar fi făcut să râd cu părerile ei, cu observaţiile ei, cu felul său remarcabil de a vedea lumea.

— Dacă a fost Roger? m-a întrebat Bernadette în şoaptă. Pentru o clipă m-am simţit ca şi cum aş fi înghiţit cioburi. După care mi-am adus aminte.

— Nu se poate, am răspuns, întorcându-mă să o privesc în ochi.

Pe peretele de alături era o pictură cu Fecioara Maria, îmbrăcată în albastru şi rugându-se cu privirea îndreptată către cer.

— L-am văzut, ai uitat?

Bernadette a apucat între degete materialul aspru şi scump al cuverturii. A deschis gura şi a scos o jumătate de vocală, apoi şi-a împreunat buzele cu hotărâre.

— Bernadette? am întrebat, simţind cum neliniştea îmi cuprindea măruntaiele.

Ea a clătinat din cap. *Nu.* N-avea s-o spună. *Nu.*

M-am ridicat, apropiindu-mă de piciorul patului şi punându-i mâinile pe genunchi. Ea şi-a ferit privirea.

— Ştii că, orice mi-ai spune, rămâne între noi până îmi dai voie să vorbesc, nu?

începusem să zic asta de la preluarea funcţiei

în cadrul asociaţiei, de parcă aş fi fost un fel de preot. Dar am descoperit că mergea. „Până îmi dai voie să vorbesc” – expresia asta avea ceva deosebit. Însemna a împărţi puterea cu cineva.

— S-a întâmplat o chestie odată, a zis Bernadette închizând ochii. Cu Roger.

S-a întâmplat în maşina lui, parcată chiar în faţa Casei, când se întorceau de la un film. Mâna lui pe ceafa ei în timp ce se sărutau, la început blând, apoi agresiv. A împins-o cu faţa la el în poală. A ţinut-o acolo. A împins până când ea a început să suspine. Nasul i se înfundase şi nu mai putea să respire. Era sigură că avea s-o omoare din greşeală.

— Asta a fost anul trecut, a zis Bernadette, tot fără să mă privească, dar cu lacrimi şiroindu-i pe faţă. El a avut cearta aia îngrozitoare cu Denise, în timpul Balului de Iarnă, ţii minte? Şi nu şi-au vorbit o lună întreagă?

O, cum să nu. îmi aminteam.

— Oricum, a continuat Bernadette, ştergându-şi faţa cu dosul palmei, la puţin timp după asta m-a invitat în oraş. Eu n-am vrut să dau sfoară în ţară. Erau despărţiţi, evident, dar se vedea că ea voia să fie iar cu el. Iar eu nu voiam să am de-a face cu asta, ştii?

Cu *asta.* Cu orgoliul rănit al lui Denise; cu mânia ei. Chiar ştiam.

— Nu trebuie să spunem poliţiei, nu? a zis Bernadette, întorcându-se cu faţa înspre mine, în cele din urmă, şi privindu-mă cu ochi umflaţi, plini de disperare. Dacă s- ar afla, mi-aş pierde titlul.

Eram pe punctul de a-i răspunde că nu credeam că era nevoie. Nu voiam să-i dau şerifului Cruso încă un motiv să-l suspecteze pe Roger. Dar să ascunzi aşa ceva de autorităţi părea ceva imoral, ca şi cum am fi

uneltit să apărăm pe cineva care nu merita asta pe de-a- ntregul.
— Ai fi de acord să vorbesc cu tata? E avocat. Un avocat bun.
Ea mi-a răspuns fără să se gândească vreun pic:
— Pot să-ţi spun mâine-dimineaţă?
Ne-am uitat lung una la alta, cu mine sincere, istovite. Dacă răspunsul ei nu era „da” acum, sigur n-avea să fie nici mai târziu, când avea să judece cu mintea mai limpede.
— Bineînţeles, i-am zis.
Ceea ce le spusesem fetelor – că puteau sa aibă încredere în mine şi că, pentru a vorbi, trebuia să am permisiunea lor mai întâi – funcţiona pentru că eu mă ţineam întotdeauna de cuvânt.
f

Jacksonville, Florida, 2021
Ziua 15 826

Aeroportul din Jacksonville e mult mai nou şi mult mai drăguţ decât cel din Newark. Nu doar ca se poate mânca mai bine şi în grupurile sanitare chiar merg toţi senzorii de la toaleta; pe jos strălucesc cât vezi cu ochii plăci albe de terrazzo, tără vreun pic de mochetă care să mă încetinească atunci când îmi car geamantanul cu rotile, încercând să mă iau la întrecere cu ceilalţi pasageri de la clasa business, ca să ajung prima la coadă la Hertz—,

E trecut de miezul nopţii când mă trântesc în SUV-ul meu de dimensiuni medii, în care pluteşte un miros de dezinfectant, şi îmi pun centura. Tipa de la parcare se uită la codul de bare al rezervării şi-mi urează drum bun cu un zâmbet sincer. Bea dintr-o cană de cafea cu textul *Viaţa cu Hristos e o aventură minunată,* scris cu nişte litere cursive, buclate, ca acelea din scrisoarea care m-a adus aici. Bariera de siguranţă se ridică.

Din Jacksonville urmează un drum lung, ameţitor, pe o autostradă largă, care coboară imperceptibil înspre nord, spre Tallahassee. Ascult Blue Oyster Cult şi bat ritmul cu degetele pe volan, având o senzaţie de dureroasă agitaţie. La ora asta nu prea sunt maşini pe drum şi dincolo de geamuri pinii alunecă în pâlcuri mari. îmi dau seama, tresărind panicată, că trebuie să fac pipi. Cam din 30 în 30 de kilometri sunt indicatoare pentru zone de oprire între state, dar în niciun caz numi trece prin cap să pic în capcană şi să intru într-o baie dintr-un loc public la miezul nopţii, în mijlocul pustietăţii, unde crocodilii şi urşii mi-ar găsi cadavrul mai repede decât vreun angajat de la

parcare. Nici gând.
Trag pe dreapta pe banda de oprire şi-mi desfac în grabă nasturii pantalonilor din lână de la costum, E început de primăvara, e umed şi vremea e blândă, dar mie îmi transpiră spatele genunchilor când îmi dau jos pantalonii şi mă las pe vine în iarbă. Ca să fiu ferită, las deschisă portiera din locul şoferului, dar nu e ca şi cum aş avea nevoie. Noaptea e neagră ca tăciunele, pe autostradă e linişte, se aude numai bâzâitul aspru al insectelor din copaci.
Nu aud maşina şi nici măcar nu văd farurile, şi prima dată am impresia că el a apărut din pădure.
— Pardon?
Ţâşnesc în sus, îmi trag iute pantalonii, mă uit în dreapta, în stânga, în sus şi în jos, încercând să dau cu ochii de posesorul vocii. II văd peste capotă, stând la uşa pasagerului, o siluetă fără chip. Ar putea să aibă şi 19, şi 90 de ani; n-am niciun indiciu despre vârsta ori statura lui, de unde s-a ivit ori dacă uşa pasagerului e încuiată. Mă gândesc doar la cum să fac să mă aşez la volan, dar ce l-ar opri să se aşeze şi el chiar lângă mine, cu arma lui preferată îndreptată spre obrazul meu. *Condu, jigodie. Fă exact cum îţi spun eu.*
— M-ai speriat, zic eu prosteşte, în bezna adâncă.
Pe coapsă mi se prelinge o picătură de urină.
— Ai nevoie de ajutor? mă întreabă el pe o voce îndulcită, despre care pur şi simplu ştiu că e o făcătură. Cu maşina? Sunt mecanic.
— Sunt în regulă. Mulţumesc.
îmi dau seama că îi mulţumesc individului care s-ar putea să mă omoare şi brusc grozăvia aceasta mă alarmează. Mă gândesc

ce trebuie să faci când te atacă un rechin, ceva ce am citit demult, de teamă că s-ar putea să îmi trebuiască. Aproape că am locuit în oraşul de pe coastă care se laudă cu a doua cea mai mare rată de atacuri mortale asupra fiinţelor umane. Dacă te muşcă, trebuie, chipurile, să-ţi înfigi unghiile în ochii lui, în branhiile lui. Cică trebuie să te lupţi cu el şi să araţi că nu eşti o pradă.

— Pleacă de aici, îi zic eu ciudatului necunoscut. Sun la poliţie.

Ridic telefonul şi-i arăt că am apăsat butonul pentru un apel la 911.

— N-o să se formeze niciodată de aici.

Mă uit la ecran şi văd că, într-adevăr, apelul e blocat.

— De asta ţi-am oferit o mână de ajutor, spune el în stilul lui cântat, care îmi provoacă un nod în gât.

Dar apoi se întoarce, traversează autostrada şi observ că venea din partea cealaltă şi a parcat în zona din mijloc, de-asta nu l-am văzut sau auzit apropiindu-se. Poate chiar o crede că am vreo problemă cu maşina. Poate chiar o fi mecanic. Ori poate o fi un rechin şi eu am reuşit să-l alung.

Mă aşez la volan şi demarez, ieşind înapoi pe şosea. Lovesc cu mâna ecranul din maşina închiriată până când, în cele din urmă, muzica se opreşte. Trebuie să mă concentrez. Conduc în tăcere restul drumului şi mâinile îmi tremură fără oprire, chiar şi după ce am ajuns în siguranţă în Tallahassee. Janet mi-a trimis un e-mail chiar înainte de decolare să-mi spună că i-a sunat să-i anunţe că vin şi că individul care ameninţă că o să mă omoare e în continuare cât se poate de viu.

— Companie de închirieri auto (N.r.).

Ziua 1

De dimineaţa am scos pe veranda cu plasa una dintre ceştile acelea delicate din porţelan şi am ascultat broaştele şi pasările de ţărm cântând în frig, în stilul Disney. Şi acum mă deprimă motivul pentru care ştiam cum suna o pasăre de ţărm, dar o să ajung şi la asta la timpul potrivit.

Deşi aveam mintea limpede pentru prima dată în 28 de ore, problema era multitudinea acestor gânduri. îmi făceam o listă mentală cu ce trebuia să cumpăr din Northwood Mall înainte să mergem în vizită la Jill şi Eileen, la Tallahassee Memorial. Flori, poate o pătură moale pentru patul tare de spital. Galbene pentru Eileen, albastre pentru Jill. Observasem că purtau mult culorile respective. Mă gândeam la ce-mi zisese Bernadette, întorcând capul de ruşine, şi mă gândeam la Denise şi la toţi oamenii cu care se întâlnea ea zi cu zi. La femeia care îi vindea multivitaminele care-i făceau părul sănătos şi puternic, la familia al cărei câine îl mai scotea uneori la plimbare pentru câţiva bănuţi în plus, la vânzătoarea de la magazinul ei de haine preferat din Tallahassee, care întotdeauna punea deoparte lucruri care credea că i-ar fi putut plăcea. Mă întrebam cine avea să le zică tuturor acestor oameni că Denise a murit şi dacă eu eram cea care trebuia să o facă.

— Pot să-ţi ţin companie?

Doamna McCall a apărut în prag, într-un pulover crem peste o cămaşă cu guler albastru şi purtând cercei cu perle. într-o mână avea o carte subţire şi în cealaltă o cană mare cu cafea, din polistiren, din care se iţea o coadă de lingură, l-aş fi dat orice ca să mi-o cedeze în schimbul delicatei mele ceşti din porţelan, în care mai era o singură

înghiţitură rece.
— Bună dimineaţa, doamnă McCall, m-am ridicat eu protocolar.
Ea mi-a făcut un semn cu cartea. *Stai jos.*
— Ai dormit?
— Da, am spus eu, deşi îmi zvâcnea capul tocmai pentru ca nu dormisem. E foarte comod în camera. Vă mulţumesc pentru ospitalitate.
— Te pricepi la asta.
S-a lăsat în balansoar.
— Să le transmiţi încredere oamenilor, a continuat, astfel încât să creadă că e adevărat ce le spui, când de fapt nu e. Unii numesc asta a minţi.
Mi-am tinut respiraţia, întrebându-mă daca nu cumva urma sa mă trezesc cu o palmă peste mână, cum făceau femeile din Sud, cât ai clipi.
— Şi în acelaşi fel, unii ar trebui să-şi analizeze maniera de a se exprima.
A amestecat cu linguriţa în cafea, s-a aplecat şi a ridicat din sprâncene – nu eram de acord?
— M-aţi întrebat dacă am dormit, nu dacă am dormit bine, am zis eu dintr-o răsuflare.
în cinstea acestui lucru, doamna McCall a ridicat cana din polistiren. Pentru o clipă, am ascultat ciripitul păsării de ţărm care nu se vedea.
— M-am gândit la tine aseară, mi-a zis, cu ochii pierduţi în lăstărişul albit de soare. La ce sfaturi să-ţi dau.
Mi-a întins cartea. *A Statistician's Guide to Black Swan Events—.*
— Ştii ce e? m-a întrebat apoi, în timp ce eu îmi plimbam degetul mare peste literele cu font simplu de pe copertă.
Auzisem expresia *lebădă neagră* doar în legătură cu baletul. Am clătinat din cap, în semn că nu ştiam.

— Un eveniment de tip „lebădă neagra” se refera la un eveniment foarte puţin probabil, dar care, dacă îl studiezi mai atent, se dovedeşte a fi fost previzibil. De exemplu, scufundarea *Titanicului* şi Primul Război Mondial. în modelele analizate de economişti, aceste rezultate se numesc valori aberante.

Studiam coperta cu tristeţe şi mi-am adus aminte cum oftase doamna McCall cu o seară în urmă, când ne văzuse prima dată la uşa casei sale. Eu interpretasem acest lucru drept o expresie a inevitabilului. Că în lume se întâmpla ceva şi o forţa acţiona asupra unui obiect, adică asupra noastră, imprimându-i o acceleraţie proporţională în cel mai newtonian fel cu putinţă.

— Dar nu toate evenimentele de tip lebădă neagră sunt rele, a adăugat ea. Unii folosesc aceste modele ca să joace la bursă şi devin putred de bogaţi.

A suflat în cafea cu buzele ei ţuguiate de culoarea piersicii şi a luat o gură încetişor, cu atenţie.

— Ideea e că nimic nu poate fi prevăzut, de fapt, aşa că trebuie cumva să te asiguri că te expui şi norocului. E oosibil să se întâmple o catastrofă, dar se poate şi ca ucrurile să meargă bine, astfel încât să ducă la transformări profunde.

l-am mulţumit pentru carte şi i-am zis că abia aşteptam s-o citesc, deşi tot ce-mi trecea prin minte era că ultimul lucru pe care mi-l doream era transformarea profundă.

*

Spitalul Tallahassee Memorial nu părea un loc unde mergeau oameni bolnavi. Faţada exterioară era în nuanţe de albastru-marin, iar o aripă nouă, dedicată neurologiei, deschidea noi drumuri în tratarea leziunilor cerebrale traumatice şi a demenţei. Mă

îngrozea să mi-o închipui pe Denise zăcând cu buzele albastre în subsolul unei clădiri în care se contura deja o imagine a viitorului.

— E doamna Neilson, le-am spus lui Bernadetté şi celorlalte fete când ne-am apropiat de o femeie elegantă, care-şi aranja eşarfa de mătase la gât.

Zâmbetul ei timid, plin de speranţă mi-a răsucit cuţitul în rană. Ştiam că Eileen se simţise întotdeauna puţin nelalocul ei în Casă, că era posibil ca mama ei s-o fi sfătuit să se străduiască mai mult.

— Culoarea preferată a lui Eileen, a spus doamna Neilson, ducându-şi mâna în dreptul obrazului.

Noi aduseserăm o pătură galbenă şi lalele galbene. Ne-a luat în braţe, mirosind a ţigări şi a parfum, cu care-şi dăduse ca să încerce să acopere izul de tutun. După aceea, a coborât vocea până a devenit o şoaptă conspirativă.

— Trebuie să stau de vorbă cu voi înainte s-o vedeţi pe Eileen.

Ne-a făcut semn să ieşim puţin pe hol cu ea, ca să nu audă Eileen ce urma să ne ceară.

— I-am zis că veniţi toate azi şi e foarte bucuroasă să vă vadă, ne-a explicat. Se jenează puţin din cauza părului, aşa că vă rog să nu vă holbaţi şi să nu faceţi comentarii.

— Bineînţeles, doamnă Neilson, am răspuns.

— Dar asta nu e tot. Vedeţi...

S-a întrerupt ca să-şi fixeze la mijloc nodul eşarfei şi să- şi adune gândurile. Era o versiune mai stângace, mai neliniştită a fiicei ei. Nu o dată o auzisem pe Eileen vorbind cu ea la telefon, insistând să nu-şi mai facă griji. îşi făcea prieteni, ieşea la întâlniri cu băieţi. Se distra locuind în Casă.

— Eileen nu-şi aminteşte absolut nimic despre noaptea de sâmbătă. Crede că a fost victima

unui accident rutier.
Am încercat să-mi revin cât puteam eu de repede din şoc, dar tot m-am bâlbâit.
— Deci, ă... n-ar trebui să zicem... adică ea crede că doar ea a păţit ceva? am început cu ezitare.
— Ea crede că Jill era la volan, deci ştie că Jill e şi ea în spital şi se recuperează.
— Dar o să-i spuneţi vreodată? am întrebat eu uimită. Mi-am imaginat-o pe Eileen trăindu-şi viaţa fără să ştie ce se întâmplase în Casa de pe Strada Seminole. Am simţit că mă prăbuşeam, întrebându-mă cum s-ar fi putut întreţine o asemenea poveste.
Doamna Neilson s-a frecat la gât cu eşarfa. în locul acela, pielea îi era zgâriată şi avea o nuanţă aprinsă de roz. M-am abţinut să mă întind către ea şi să-i dau mâna laoparte. Nu mai suportam să văd atâta suferinţă.
— Sunt sigură că o să-i spunem mai târziu. Da. Dar pentru moment încercăm să n-o supărăm. Maxilarul ei este imobilizat şi nu poate să ţipe.
Când ml se iau interviuri pe tema asta, adică nu prea des, reporterul vrea să afle întotdeauna despre gura lui Eileen, prinsă cu fire metalice într-o grimasă, cu dinţii sparţi încleştaţi. Mă încurajează să vorbesc despre tăietura roşie, în formă de potcoavă, din jurul urechii sale stângi, înecată în unguent, şi despre cum ferestrele erau încuiate de două ori pentru siguranţa ei, astfel încât încăperea mică şi albă duhnea a sânge şi salivă, ca într-un cabinet stomatologic după extracţia unei măsele de minte.
Eu însă vreau să vorbesc despre cum s-a uitat la noi Eileen când am intrat în salon, având în ochi expresia unei remuşcări disperate, care mă obsedează şi astăzi. Ştiu că, dacă ar fi putut să vorbească, şi-ar fi cerut scuze că a

trebuit s-o vedem aşa.

Fratele ei mai mare stătea protector la capul patului, mâncând o brioşă cu tărâţe, fără să-şi fi luat un şerveţel. Am recunoscut punga de cumpărături pliată şi aruncată în micul coş de gunoi de la picioarele lui. Le adusese cineva brioşe de la Swanee's, patiseria franţuzească şic de pe Strada Principală, cea cu plăcuţa cu *Bonjour!* pe uşă. M-am mustrat aspru că mie nu mi-a trecut prin cap să fac chestia asta.

— Ia uite cine a venit să te vadă, Eileen, i-a zis fratele ei. Ea a scâncit un salut.

Bernadette s-a suit cu delicateţe pe marginea patului, atât de diferit faţă de felul aspru, neprelucrat în care ne etalam trupurile în Casă, astfel că am descoperit o nouă pierdere după care să jelesc. Ne trânteam tot timpul în pat, cu picioarele pe la nasul altora, o mai acuzam pe câte una că mirosea urât sau că pielea degetelor de la picioare îi era crăpată. Niciodată nu trebuia să ne facem griji că am putea răni pe cineva.

— Ne e dor de tine în Casă, Eileen, i-a spus Bernadette. Mi-a aruncat o privire. *Tu eşti preşedinta. Spune ceva.* Eu rămăsesem acolo, în picioare, reevaluând situaţia, ca şi cum m-aş fi pierdut cu firea.

— Ţi-am adus ceva care să mai înveselească locul, i-am zis eu atât de încet, că am simţit vibraţia în propriile urechi.

Am încercat să desfac funda galbenă cu care era legată pătura galbenă – mersesem în trei locuri să fac rost de ea –, dar degetele nu voiau să execute ce le spunea creierul să facă. Fratele lui Eileen a venit să ajute, dar nu era treaba lui. Era treaba mea. Nici măcar nu-i adusesem de mâncare. Am ridicat pachetul şi am tras cu dinţii de fundă până s-a rupt. Eileen a dat din mâini emoţionată când am scos pătura şi am îmbrăcat cu ea colţurile

marginii de jos a patului, cu o precizie agresivă.
— Deja e mai bine, am declarat, iar ea s-a uitat afectuos la pătură de dragul meu.
— Să vă mai aducem ceva? a întrebat Bernadette.
Reviste? Sau poate un puzzle?
— Un puzzle.
Doamna Neilson a icnit, de parcă ar fi fost vorba despre o nouă invenţie.
— Da, a continuat, asta sună distractiv.
S-a auzit forfotă pe hol, iar o femeie a ridicat vocea, alarmată. Pulsul mi-a crescut atât de mult, că-mi bubuiau urechile, iar vederea mi s-a înceţoşat. Ma găsise.
— E în regulă, i-a spus doamna Neilson paznicului, care luase poziţie, blocând uşa. O puteţi lăsa să intre.
Şi atunci a intrat femeia care ne scăpase de presă, cu ţigara aprinsă şi şapca de poştaş, deşi în ziua aceea părul blond îi era ascuns sub o beretă trasă pe o parte, în tradiţionalul stil parizian. Ea avea să facă parte din viaţa mea pentru totdeauna, dar la momentul respectiv nu ştiam nici măcar cum se numea.
— îmi pare rău că a durat atât, i-a zis doamnei Neilson, înmânându-i o pungă din hârtie maro, bine strânsă. M- am învârtit încolo şi încoace încercând să găsesc drumul înapoi.
Femeia a observat pătura de pe pat.
— Ce drăguţă e! a comentat. Serviţi-vă cu nişte brioşe, fetelor. Am luat prea multe.
— Eu ies o clipă, a urmat doamna Neilson şi a ieşit din cameră, ţinând punga din hârtie maro ca pe o geantă- plic.
Femeia s-a dus la patul lui Eileen, s-a aplecat şi i-a examinat chipul.
— Ce părere ai? Mai trebuie unguent?
Eileen a încuviinţat din cap nerăbdătoare. La

piciorul patului, pătura galbenă se ridica şi cobora în timp ce femeia îi curăţa buzele cu un beţişor de urechi, iar Eileen îşi încovriga degetele de la picioare.

— Sunteţi în asociaţia lui Eileen?

A pus capacul flaconului cu unguent şi a aruncat beţişorul de urechi în gunoiul plin cu vată şi oansamente folosite ce expuneau albul-cenuşiu al luidelor corporale. Deşi eram sigură că şi faţa mea avea aceeaşi culoare bolnăvicioasă, am făcut un efort să ridic bărbia şi să întind mâna.

— Sunt Pamela Schumacher, preşedinta asociaţiei.

Am încercat să zâmbesc, dar mă simţeam la fel de cutremurată.

Nimeni nu-ţi spune cât e de dureros să-ţi fie frică, precum o înţepătură de albină paralizându-ţi sistemul nervos.

— Martina Cannon, a răspuns femeia, strângându-mi încordată mâna. Dar lumea îmi spune Tina.

Era aproape la fel de înaltă ca Denise şi mi-a zâmbit, exprimând ceva ce semăna cu reverenţa, dar acum, după atâţia ani, ştiu că nu era asta. Era optimismul care se lupta cu frica. Când m-a zărit, Tina şi-a văzut ultima speranţă.

— Sunteţi rudă cu Eileen? am întrebat eu, dorind să aflu tot despre femeia asta frumoasă care tot schimba pălării şic.

Părea să aibă vreo 30 şi ceva de ani. Poate era o verişoară sau o mătuşă tânără.

— Nu. Nu sunt.

Observând că lui Eileen îi venea soarele direct în ochi, Tina s-a dus la fereastră şi a tras jaluzelele.

— Sunteţi soră medicală? am continuat eu încruntată.

— Doar dau o mână de ajutor familiilor, a

spus ea cu un zâmbet evaziv care m-a înfuriat.
Eileen a ridicat mâinile într-un gest ce sugera că voia să scrie ceva. Fratele ei i-a dat un stilou şi un blocnotes, din care am citit în zbor bucăţele din noua ei lume conceputa dintr-un singur cuvânt. *Şosete. Nu. Da. Zi?* Am aşteptat toţi să scrie biletul, după care i l-a dat fratelui ei să-l citească cu voce tare. Ochii lui au transmis mesajul, iar faţa i s-a încordat.
— Eileen doreşte să ştie dacă Denise şi Roger s-au împăcat azi-noapte, Pamela.
Probabil că pe chipul meu s-a văzut groaza. Pe al tuturor, fiindcă mi-am dat seama că o speriam pe Eileen.
— Spune-i, Pamela, a zis Bernadette, săgetându-mă cu o privire panicată.
Mi-am adus aminte ce spusese doamna McCall despre exprimare.
— Lui sigur îi pare rău că s-a despărţit de ea, i-am zis lui Eileen.
Ea n-a putut să zâmbească, dar a părut încântată.
Pe doamna Neilson mai întâi am mirosit-o şi abia după aceea am văzut-o. încă o ţigară, încă un strat de parfum care-ţi smulgea plămânii din loc.
— Cum merge treaba pe-aici?
Am tuşit în îndoitura cotului. Umerii lui Eileen s-au încordat, s-au relaxat şi s-au încordat iar. Mi-am dat seama că încerca să tuşească, dar nu reuşea, nu cu gura închisă şi imobilizată în felul acela. Ochii i s-au umezit şi dintr-un colţ crăpat al gurii i s-a scurs o spumă de culoarea supei, care s-a strâns în adâncitura dintre umăr şi gât. Doamna Neilson a căutat ceva cu care s-o şteargă, s-a gândit să ia pătura galbenă adusă de noi, dar, în cele din urmă, şi-a scos eşarfa de mătase de la g^ât^-

— Cred că a venit vremea ca Eileen să se odihnească, a zis ea cu o voce cumplită, spartă.
Îi tampona bărbia sărmanei Eileen, aşa cum o făcuse cu siguranţă când aceasta era copil. Dar aş vrea să ştiţi ceva despre Eileen, şi anume că atunci când a ieşit din spital şi i-a crescut la loc parul pe partea stângă a capului, şi-a dat seama ca îi stătea mai bine cu părul scurt, era mai dură şi mai cool. S-a mutat în Tampa ca să urmeze Facultatea de Afaceri, iar ca să scape de frica de bărbaţi ciudaţi s-a apucat sa facă taximetrie noaptea. Şi-a cunoscut soţul în timp ce îl ducea acasă de la aeroport – el o vedea din spate şi i s-a adresat cu „domnule" –, iar ea s-a întors şi au râs cu poftă de chestia asta. Eileen ar fi putut să considere lumea un loc urât şi ostil, dar ea avea inima deschisa într-un fel care le e străin celor mai mulţi oameni. Luna viitoare se vor împlini 24 de ani de când s-a căsătorit cu sufletul ei pereche.
— Pe curând, Eileen! i-am zis eu cu o veselie ciudată şi zornăitoare, apoi am ieşit pe hol şi m-am aplecat, punându-mi mâinile pe genunchi.
O clipă n-am ştiut dacă urma să plâng sau să vomit. Apoi am făcut şi una, şi alta.
*

Eram într-un asemenea hal, că nici nu mai ţineam minte unde parcasem maşina pe care ne-o împrumutase doamna McCall. Bemadette şi celelalte fete nu erau de niciun ajutor. La sosire le lăsasem la intrarea în spital, aşa cum îşi lasă bărbaţii soţiile când poartă pantofi cu toc.
Urma să plecăm înapoi spre Casă escortate de poliţistul meu, când a apărut Tina şi a insistat să ne ducă ea, deşi trebuia să mute nişte lucruri în portbagaj ca să facă loc –

sticle alandala cu şampon şi apă minerală, ziare vechi şi pungi cu covrigei pe jumătate mâncaţi. Spre surprinderea mea, conducea încet, de parcă ar fi fost mult mai în vârstă sau mai degrabă de parcă n-ar fi ştiut pe unde s-o ia prin oraş.

— Du-te dracului! a exclamat Tina când am ajuns la al treilea semafor roşu de pe Miccosukee Road.

— Nu te supăra..., am protestat eu neconvingător.

Fetele mă lăsaseră pe mine pe locul de lângă şofer şi m- am trezit că mă lipesc cu capul de parbriz, scoţând aer fierbinte pe gură. Ce preşedintă spectaculoasă mai eram şi eu în vremuri grele.

— De ce sunt atâtea semafoare roşii pe drumul asta? a întrebat Tina. Şi de ce arată aşa?

în Florida, semafoarele sunt aşezate pe orizontală. Ceea ce mi se păruse întotdeauna că le conferea o anumită senzorialitate, transformându-le în nişte roboţei ghemuiţi, care-ţi făceau cu ochiul şi clipeau la tine. *Sunt destul de adorabile,* zisese Denise odată, iar eu râsesem admirativ şi-i răspunsesem că ăsta era un comentariu demn de un artist.

— Din cauza uraganelor, a explicat Bernadette, pozând în eterna Miss Florida. Şi din cauza vântului.

Roboţelul şi-a deschis ochiul verde şi ne-am continuat drumul.

— A fost foarte drăguţ din partea voastră, fetelor, că aţi venit s-o vedeţi pe Eileen şi să jucaţi jocul ăsta, a zis Tina. Apropo, eu nu sunt de acord cu decizia familiei de a nu-i spune. Asta o infantilizează.

l-a ieşit pe gură cuvântul ăsta nou şi exotic, care a activat în mine acea parte dornică de a atrage atenţia femeilor impudice şi

extravagante, femei ca Denise şi Tina, care îmi aduceau aminte, fiecare în felul ei, de mama mea.

— Ce înseamnă – Bernadette s-a oprit o clipă, repetând în gând pronunţia cuvântului – în-fan-ti-li- zea-ză?

— înseamnă că oamenii se poartă cu adulţi absolut capabili ca şi cum ar fi copii mici şi au tendinţa să se poarte aşa cu femeile tinere, a răspuns Tina.

— Familia pur şi simplu nu vrea ca ea să devină isterică, am zis eu, luându-le apărarea alor ei.

A trebuit sa vorbesc cu ochii închişi, umezindu-mi buzele uscate când făceam pauză între cuvinte. Am fluturat din mână fără rost, spunând:

— Aţi văzut ce s-a întâmplat adineauri.

— Şi care e problema dacă devine isterică? a întrebat Tina cu ironie. Ceea ce s-a petrecut chiar a fost de domeniul istericului.

— Noi avem mai multă demnitate, am replicat eu, făcând un efort uriaş ca să ridic capul.

Să nu le arăţi niciodată că ţi-e greu, aşa îmi spuneam mereu, doar că această greutate transpărea în toate, inclusiv în urmele lipicioase pe care le lăsam pe geam.

— Să-ţi povestesc ceva din proprie experienţă, a zis ea, strângând degetele pe volan. O să ţi se spună că eşti isterică, oricâtă demnitate ai avea. Aşa că n-ai decât să faci ce vrei.

— Corect, i-am răspuns eu cât stăteam la semaforul din intersecţia din Copeland, fiindcă femeia în mod sigur nu era de prin părţile acestea.

Tina s-a apropiat cu lentoare respectuoasă de intrarea din spate a Casei, deşi strada era aproape pustie. Nişte nori joşi, grei acoperiseră soarele, iar pe aleile dintre

Strada Seminole şi porţile dinspre sud ale universităţii nu era nici picior de om care să calce pe frunzele moarte şi pe conurile de pin. Tatăl cuiva se grăbea, azvârlindu-i valiza în portbagajul unei maşini break parcate în faţa casei asociaţiei Delta, repezindu-se la volan şi ţipând la fiică-sa că trebuiau s-o ia din loc. Am simţit furnicături pe ceafă. Numai în clădirea aceea erau trei asociaţii de studente, un local unde se mâncau cheeseburgeri, un bar frecventat şi o biserică şi mai frecventată. Acolo se întâmpla mereu câte ceva, şi totuşi în clipa aceea locul părea părăsit, distrus de război, sub asediu. Lumea fugea de-acolo cum putea.

Tina a parcat lângă bordură, paralel cu bariera de metal pusă de poliţie pentru a închide partea din spate a Casei. Poliţistul de serviciu s-a aplecat mult ca să ne poată studia. Apoi şi-a îndreptate spatele şi s-a liniştit, văzând că era doar o maşină plină de femei.

— Fetelor, voi vă simţiţi în siguranţă noaptea aici? ne-a întrebat Tina.

Prin toată Casa mişunau poliţişti şi tehnicieni criminalişti, care însă aveau să plece până la cină, cu unghiile de la mâini gata curăţate de sânge şi cu mintea deja amorţită de berea rece. îi invidiam, căci aceasta era doar o parte din viaţa lor, şi nu viaţa lor întreagă.

— Pentru că, dacă nu, a continuat ea, aş putea să vă ajut.

— Nu rămânem aici, am zis eu. Trebuie doar sa mai luam nişte lucruri înainte să ne întoarcem la casa doamnei McCall. Ea e o absolventă din asociaţia noastră de fete.

— Şi cum ajungeţi acolo?

— Ne duce poliţia, am zis eu deschizând portiera şi am adăugat: Mulţumim că ne-ai adus.

Tina mi-a pus o mână pe genunchi:
— Pamela, mai poţi rămâne un minut, te rog?
Nu mai aveam nici urmă de putere să mă lupt, aşa că le-am făcut cu mâna surorilor mele care ieşeau din maşină. *Mergeţi. Ne întâlnim înăuntru.*
Tina şi cu mine am rămas tăcute, urmărindu-le pe Bernadette şi pe celelalte fete cum se luau de braţ şi se apropiau de paznicul de la următoarea barieră, care le-a cerut legitimaţiile. Ele şi-au răscolit genţile după portofele.
— Şcoala vă oferă vreun sprijin? a întrebat Tina, privindu-mă într-un fel asemănător grijii părinteşti. Profesionişti cu care să discutaţi despre situaţia asta?
— Adică un psiholog—?
A zâmbit când m-a auzit rostind cuvântul *psiholog.*
— Da, adică un psiholog.
— Nu. Nu ştiu. N-au trecut nici două zile.
— în regulă. Am câteva nume, în caz că tu sau altcineva aveţi nevoie.
— Despre asta voiai să vorbim?
— Nu, dar vreau să ştii asta.
M-a lăsat să ma gândesc la oferta cât timp şi-a strâns mai tare paltonul de mohair în jurul său, luptând cu frigul care o cuprinsese pe nesimţite. Era o haină care părea scumpă şi al cărei material nu avea nici urmă de scame. Denise s-ar fi oferit să i-o ia, ca să-şi arunce ochii la etichetă şi să vadă cu cine avea de-a face.
— Tu eşti cea care l-a văzut, nu? Aşa scria în ziar.
Eu am înghiţit în sec, cuprinsă de greaţă.
— Nu pot să cred că a apărut aşa ceva în *Democrat.*
La momentul respectiv, credeam ca era vorba doar despre ştirile locale.

— Pamela, a zis ea ferm, a apărut în *New York Times.* Parca m-ar fi trăsnit cu leuca în cap. Mi-am şi imaginat ziarul – mi-am imaginat poza cu mine – la fiecare stâlp din cartierul nostru, la doar 30 de minute distanţă de oraş.
— E voie? Au voie să facă aşa ceva?
— E imoral, dar nu ilegal.
Tina a întins mâna spre pachetul de bomboane mentolate pe care îl ţinea pe bord tot timpul. Unul în maşină şi unul în geantă, aveam să aflu în curând.
— L-ai ars pe tip, am spus eu, aducându-mi aminte de scheunatul lui, de mirosul de păr pârlit.
— L-am însemnat, m-a corectat ea, legănând o ţigară între degete şi oferindu-mi pachetul.
Eu am clătinat din cap, iar ea e ridicat din umeri. *Treaba ta.*
— Mai întâi, dă-i bătăi de cap oricui vrea să te ia la întrebări. Orice ai face, nu-i oferi tipului ăluia informaţii pe care să le poată cita. Ar fi trebuit să auzi cum vorbea despre tine şi prietenele tale înainte să ieşiţi.
A aprins bricheta şi s-a uitat cruciş, încercând să potrivească flacăra la capătul ţigării.
— Ce zicea?
— Că n-ar fi trebuit să vă faceţi atât de cunoscute.
— Cunoscute, am repetat eu nedumerită. Adică?
— Adică, dacă v-aţi fi băgat în pat la ora 22, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat.
Asta m-a enervat teribil.
— Absolut toate eram în pat, am mârâit eu la ea.
— Poţi să-mi spui cum arăta? m-a înfruntat ea cu nişte ochi infectaţi şi plini de îngrijorare. îţi promit că o să-ţi explic. însă trebuie să aflu de la tine cum arăta.

Deja mi se ceruse de atâtea ori să-l descriu, că începeam să simt că anumite părţi din povestea mea mai degrabă încurcau decât ajutau, că trebuia fie s-o simplific, fie să renunţ la relatarea fracţiunii de secundă în care mi se păruse că îl văzusem pe Roger, fie să lansez o acuzaţie cu voce tare. Nu-ţi spune nimeni că poveştile cele mai adevărate sunt cele încâlcite, greoaie, pe care o să fii tentat să le retuşezi dacă îi nedumeresc pe oameni şi să le ornamentezi dacă asta îi face curioşi. Trebuie să fii tare ca să rămâi un martor fidel şi consecvent, iar eu am fost.
— L-am confundat cu un tip, cu Roger, i-am zis Tinei. El ieşea cu Denise. Pe vremuri. Şi nu numai cu ea. Avea o chestie cu câteva dintre fete, am aflat ulterior.
Am clătinat din cap, n-am avut energia să intru în toată povestea.
— Dar mi-am dat seama destul de repede că nu era Roger. Individul pe care l-am văzut era mult mai scund decât Roger, am continuat.
Tina a tras repede din ţigară făcând ochii cât cepele, cu o expresie care spunea *Nu mai am aer.*
— Altceva? Altceva îţi mai aduci aminte?
— Nasul.
Mi-am dus vârfurile degetelor la nas, în chip demonstrativ:
— Era ca un cioc. Foarte ascuţit şi drept. Şi avea buze subţiri.
Ea a părut că are nevoie de o clipă de gândire. A închis ochii. Colţurile gurii i s-au ridicat într-o tentativă de zâmbet.
— Ştiam eu, a şoptit pentru ea însăşi, aproape fericită.
A deschis ochii şi s-a aplecat spre mine, cu ţigara între dinţi. Eu mi-am reţinut un acces de tuse în piept până mi s-au umezit ochii. îmi plăcea să fiu în maşina aia cu ea şi nu voiam să mă trădez că nu pricepeam cine era şi ce

îmi spunea.
— De-asta am venit. M-am urcat în avion imediat ce am auzit ce s-a întâmplat. Fiindcă *ştiam.*
A desfăcut o foaie de hârtie, netezind-o cu podul □almei. Mi-au venit în minte fluturaşi! pe care îi bloseau fraternităţile pentru evenimentele de binefacere, până când mi-a oferit-o. Dar nu. Nu era un fluturaş pentru un eveniment.
în clipa aia i-am citit prima dată numele, care era mai degrabă banal, doar că acum câţiva ani am jurat că n- aveam să-l mai pronunţ. în ceea ce mă priveşte, nu era vorba despre vreo înfrânare simbolică – numele lui a fost pronunţat suficient, iar al nostru a fost uitat, *bla- bla.* Adică, da, în regulă, se poate să fie şi asta, dar nu vreau ca, ori de câte ori zic *Inculpatul,* să vă aduceţi aminte de el, ci de grefiera de 22 de ani, aranjată la patru ace, într-o bluză cu fundă. Ea nu l-a consemnat în transcrierile oficiale ale înregistrărilor cu numele oficial, precum avocaţii care se ocupau de caz, ci cu cea mai sinceră combinaţie de litere pe care o puteau produce urechea ei sensibilă şi degetele ce-i zburau pe taste: Inculpatul.
Ceea ce oamenii uită sau mai degrabă ceea ce a hotărât mass-media că tulbura apele e faptul că, deşi a continuat să se reprezinte singur în procesul în care a fost acuzat de crimă, Inculpatul nu a fost niciodată avocat. Şi un om de pe stradă poate să se apere singur, să-şi judece propriul caz, fără să fie absolvent de Drept sau să intre în barou. Dar povestea era mai vandabilă dacă nu era portretizat ca un individ care trebuia să ucidă ca să-şi facă damblaua, ci ca un om care avea un viitor în sensul vieţii sentimentale şi profesionale. Şi astăzi am toată consideraţia

pentru grefiera cu faţa netedă, doar cu un an mai mică decât mine, fiindcă a fost unul dintre puţinii care şi-au făcut treaba fără să aibă o agendă ascunsă. Ce s-a întâmplat cu adevărat se află în transcrierile acelea, în care el este Inculpatul şi e un mâncător de rahat.

Din afişul de căutare a infractorului pe care l-am ţinut în mână, în maşina închiriată a Tinei, în după-amiaza aceea sinistră, Inculpatul mă privea şi el fix cu ochii lui negri, pustii. Sunt nişte ochi înspăimântători, nu mă înţelegeţi greşit, dar ceea ce mă sperie, ceea ce mă înfurie e faptul că în spatele lor *nu* se întâmplă nimic deosebit de inteligent. Nişte inepţii la nivel naţional şi o atitudine rezervată fată de infracţiunile ale căror *f f* victime erau femei au construit un pasaj secret în care un derbedeu care a abandonat şcoala, suferind de tulburări emoţionale severe, a scăpat nepedepsit în cea mai mare parte a anilor 1970. Reprezentanţii legii ar prefera să ni-l amintim ca fiind strălucit pe omul acesta banal, decât să analizăm serios rolul jucat de ei în circul ăsta, iar eu m-am săturat până peste cap să-i văd în cămăşile lor călcate şi încălţaţi cu ciocate, în scaunele alea comode, din piele, în care sunt instalaţi în timpul interviurilor din cadrul unor documentare despre crime care au avut un succes uriaş şi au fost apreciate de critici, în care vorbesc despre inteligenţa, farmecul şi voinţa unui misogin oarecare. Povestea aceasta nu se ocupă de aşa ceva. *Povestea* nu e aceasta.

— Asta e bărbatul pe care l-ai văzut, mi-a zis Tina. Acum patru ani a omorât-o pe prietena mea Ruth.

— Literal, „Ghidul statisticianului despre evenimentele de tip *lebădă neagră“ (N.r.).*

[12] în engleză, în limbajul colocvial şi argotic,

pentru diferite profesii din sfera psihologiei, psihoterapiei şi psihiatriei se foloseşte termenul „shrink” care înseamnă „a micşora, a reduce”, pe care îl foloseşte şi personajul aici. Termenul vine de la conceptul şi de la practicile de „headshrinking” şi se referă la tradiţia unor triburi sud- americane de a-şi ucide inamicii, de a le micşora capetele şi de a le afişa în luptă drept trofee sau obiecte magice (N.r.).

RUTH
Issaquah, Washington
Iarna anului 1974

— Nu-mi place că vă duceţi acasă la o necunoscută, mi- a răspuns mama când i-am arătat reclama de la oficiul poştal.

Membrele Grupului pentru Abordarea Suferinţei Complexe se întâlneau joi seara, în fiecare săptămână, de la 18 la 20, acasă la o consilieră, în cartierul Squak Moun- tain, aproape de Issaquah. *Acces interzis bărbaţilor* era subliniat de două ori cu cerneală roşie.

— Dar sunt numai femei, i-am zis eu, cu oarecare speranţă.

— Şi fata aia stătea într-o casă în care erau numai femei, mi-a amintit ea, ridicându-şi pe umăr bareta poşetei şi luând-o spre uşă. Hai, Ruth! Trebuie să ajung la curăţătorie înainte să închidă.

Am început s-o urmez spre ieşire, dar apoi m-am întors şi am rupt un bileţel cu numărul de telefon al consilierei, pentru orice eventualitate.

— Ce-ar fi să mă duci cu maşina? am sugerat când ne întorceam acasă de la curăţătorie.

Reuşiserăm să ajungem înainte de închidere şi croitorul era la serviciu în ziua aceea. Lucrurile mergeau cum voia ea, ceea ce (după părerea mamei) se întâmpla rar, ceea ce, şi mai rar, o făcea să devină maleabilă.

— Putem să mergem împreună. Să ne asigurăm că e ce scrie pe fluturaş că e.

— Ce e suferinţa complexă, mai exact? a vrut ea să ştie, părându-i-se dubios că există aşa ceva.

— Bănuiesc că ţi se spune când ajungi acolo, am ridicat eu din umeri.

— Dar dacă se dovedeşte că nu ai aşa ceva?

înseamnă că ai bătut tot drumul până acolo degeaba.

N-aş fi putut să vă spun ce era suferinţa complexă, ci doar că eram sigură că sufeream de asta.

4t

Squak Mountain era la câteva minute de casa părinţilor mei din Issaquah, unde locuiam de când murise tata, cu o vară în urmă. Issaquah se află la vreo 32 de kilometri de centrul oraşului Seattle, la poalele a trei munţi care alcătuiesc zona submontană Cascade. Plantele veşnic verzi protejează ca o umbrelă cartierul, izolând fiecare casă şi formând o barieră naturală împotriva zgomotului. Ai senzaţia că şi străzile cu mai puţini copaci sunt izolate discret, ceea ce conferă acestei zone farmecul său.

— Nu ştii niciodată de ce o să dai acolo, comenta mama când a luat o curbă strânsă, abruptă, la dreapta.

Squak se presupune că e unul dintre acele cartiere unde preţul imobilelor e cel mai greu de estimat, fiindcă are atâtea şi atâtea tipuri de locuinţe, are de toate, de la ferme amărâte la case impunătoare, de la proprietăţi cu vedere la Lacul Sammamish, cenuşiu ca oţelul, la locuinţe care n-au nici măcar curte. Casa consilierei era undeva la mijloc: o casă tradiţională, tipică zonei de nord-vest, din care se vedea pădurea. Pe alee erau oarcate mai multe maşini, iar pe veranda din faţă nişte mere îşi dădeau bineţe şi se îmbrăţişau. Ratasem primele două şedinţe, pentru că mama avusese nevoie de mai mult timp să se gândească dacă era cazul să particip fără însoţitoare la o întâlnire a membrelor Grupului pentru Abordarea Suferinţei Complexe şi acum mă simţeam ca o fată transferată la o şcoală nouă în mijlocul anului

şcolar. Dacă voiam să-mi fac prieteni, trebuia să-mi dau silinţa.
— Vrei să vii înăuntru să vezi cum e, înainte să înceapă?
Mi-am ţinut respiraţia, rugându-mă să nu accepte oferta.
Mama le-a măsurat din ochi pe femeile de la intrare.
— Nu văd niciun criminal cu vreun topor.
De obicei, mama nu făcea glume şi ştiam ce făcea acum. Se punea bine cu mine, în caz că eram tentată s- o trădez. Eu am râs într-un fel liniştitor şi parcă s-a mai relaxat.
Dar, când am ieşit din maşină, mi-a zis să fiu atentă.
— Şi isteaţă, a adăugat, căci, de fapt, aşa avea nevoie să fiu. Te rog' Ruth. Fii isteaţă!
*

Pe consilieră o chema Frances. Era cam de-o vârstă cu mama şi avea o claie bărbătească de păr castaniu şi creţ. Nu se machia şi nu purta bijuterii, doar un inel pe degetul mic, pe care l-am observat numai pentru că, atunci când celelalte femei s-au pus pe vorbă şi pe plâns, ea şi-a sprijinit bărbia în mână în timp ce le asculta. Mie mama îmi dădea mâna laoparte ori de câte ori făceam aşa. Poate că, dacă nu mai duceam mâna la faţă, mi se curăţa şi mie tenul.
— Serviţi-vă, ne-a invitat Frances, arătând spre prăjiturile şi cafeaua aşezate pe o tavă, la intrare.
Mă aşteptasem la un decor mai rustic, în ton cu exteriorul casei, din lemn colorat şi piatră de râu, doar că înăuntru aveam impresia că eram în Maroc. (Fusesem de atâtea ori în Maroc, că era şi cazul să ştiu.) în colţuri erau ascunse plante adevărate şi artificiale, vaze din ceramică, şaluri tricotate din lână în culori vii, drapate pe scaune cu modele tot în

culori vii, iar pe pereţi erau expuse atât de multe tablouri, că nu v-aş putea spune ce culori aveau.

— Astea sunt pignoli?

Lui Frances i-au sclipit ochii:

— înseamnă că eşti italiancă.

— Poloneză din cap până în picioare, am răspuns eu. însă am o reţetă bună de pignoli. Dar n-am mai făcut de mult, totuşi.

Am muşcat dintr-un biscuit şi am închis ochii extaziată.

— E bun?

— O, Doamne! am zis eu râzând un pic. Trebuie să mă reapuc să fac din astea. Uitasem cât de tare îmi plac.

Mama nu pricepea de ce ai pune seminţe în prăjituri şi, oricum, de ce erau seminţele de pin aşa de scumpe?

Frances a zâmbit şi şi-a dus un deget în colţul gurii, unde sigur aveam o firimitură. Am şters-o roşind, dar ea m-a liniştit:

— Eu port pe mine ce am mâncat la micul-dejun aproape zilnic. Hai să faci cunoştinţă cu celelalte.

*

în coltul camerei de zi erau vreo zece femei în genunchi, cu capul plecat. *Se roaga,* mi-am dat eu seama şi am simţit cum mi se lasă umerii în jos de dezamăgire. Liceul meu catolic mă exmatriculase întrucâtva.

Auzindu-ne când am intrat, femeile s-au tras într-o oarte şi au lăsat-o la vedere pe conducătoarea grupului or de enoriaşe – o femeie aşezată într-un puf, cu reverele bluzei desfăcute ca să etaleze trei mici tăieturi în dreptul sternului. O pisică neagră s-a cocoţat pe pervazul ferestrei, curăţându-şi cu limba ghearele-arme.

— Nixon e un măgar, i-a spus lui Frances femeia rănită. Avea părul de culoarea lămâii,

lung, cu cărare la mijloc, sprâncene negre şi ochi căprui-închis, de parcă în sinea ei s-ar fi dat o luptă – dacă era cu adevărat blondă sau nu. Pentru că avea cămaşa desfăcută astfel, se vedea imediat că are sânii suficient de mici încât să nu aibă nevoie de sutien.

— Se găseşte unguent Neosporin sub chiuveta din bucătărie, a anunţat Frances. Atenţie, toată lumea! Ea e Ruth.

— Bun-venit la petrecere, Ruth! a glumit doamna rănită, după care s-a ridicat şi s-a dus la bucătărie.

Era înaltă, avea un aer de om călit în bătaia vântului, de parcă tocmai ar fi coborât de pe pantă după o cursă lungă. Eu, ca o idioată fără pereche, i-am mulţumit când a trecut pe lângă mine. Şi am auzit-o râzând încet din partea cealaltă a holului.

Celelalte femei se strânseseră în jurul măsuţei de cafea, pe perne cu motive florale, şi sporovăiau cu însufleţire, cu un chef de trăncăneală surprinzător pentru nişte fiinţe care pierduseră recent oameni pe care îi iubeau. Pe o tablă de pe un şevalet era scrisă cu cretă o listă numerotată, primele două lucruri fiind deja tăiate.

~~1. Un lucru pe care îl făceai şi care întotdeauna mă amuza...~~

~~2. Un lucru pe care îl făceai şi care întotdeauna mă supăra...~~

Frances mi-a făcut semn să stau jos şi s-a aşezat la locul ei, în capul măsuţei de cafea. Toată lumea a tăcut, fără să fie nevoie de vreo rugăminte.

— Vreau să mă prezint succint şi să vorbesc despre ce facem noi aici, a spus Frances.

Celelalte femei s-au uitat la mine şi mi-au zâmbit politicos, încurajator.

— Mă numesc Frances Dunnmeyer şi am iniţiat Grupul pentru Abordarea Suferinţei

Complexe acum mai bine de zece ani, după ce mi-a murit soţul şi am avut sentimentul că nimeni nu putea înţelege prin ce treceam. Răposatul meu soţ nu era om rău, dar nu am avut o căsnicie fericită şi îmi era greu să fac faţă emoţiilor contradictorii pe care mi le-a stârnit moartea lui, chiar dacă lucrez ca terapeut licenţiat de 25 de ani. Am creat grupul ca să le ajut pe alte femei ca mine, care se străduiesc să se împace cu durerea provocată de pierderea unui om pe care îl iubeau şi care, totodată, se poate să fi fost şi un om care le-a făcut rău, care nu s-a purtat cu ele cum se cuvine, care le-a împiedicat să-şi împlinească potenţialul.

Apoi Frances mi s-a adresat direct:

— Aceasta este doar a treia întâlnire a grupului, deci nu ai rămas mult în urmă. La fiecare întâlnire ne concentrăm asupra unei amintiri.

A arătat spre tabla scrisă cu cretă din spatele ei:

— Grupul îşi propune să abordeze fiecare temă de pe listă, câte una pentru fiecare săptămână a anului, 52 în total. Spun că nu eşti cu mult în urma noastră, pentru că a lucra cu durerea e unul dintre cele mai grele lucruri pe care o să le faci vreodată. Timpul nu vindecă toate rănile. Poţi să priveşti suferinţa ca pe o chiuvetă plină de vase murdare sau un maldăr de rufe murdare. Suferinţa e o corvoadă pe care trebuie s-o faci şi, în plus, e şi încâlcită.

Am citit şi mai interesată temele tăiate de pe tablă. Eram necăjită că ratasem primele două săptămâni, dar trebuia să recunosc că mă simţeam eliberată pentru că nu era nevoie să se discute în grup răspunsul meu la a doua întrebare. Tata, pe care îl iubeam mai mult decât orice pe lumea asta, mă supărase tare

de tot chiar înainte să moară.

După aceea, Frances mi-a spus:

— Ruth, aş vrea să răspunzi la primele două întrebări ţinând un jurnal, iar răspunsurile le putem discuta în privat în săptămânile următoare.

Teme pentru acasă. Minunat.

Subiectul serii aceleia suna cam aşa: *Sistemul meu de sprijin include...*

Frances a rugat-o pe femeia din dreapta ei să înceapă. Avea dinţi albi, mari şi un nas mic, ascuţit, cu două tăieturi micuţe pe post de nări. M-am trezit că-mi făceam griji pentru ea. Cum respira prin nişte nări atât de înguste? Era deja cu batista în mână când s-a apucat să vorbească despre sora ei, care pierduse un copil în luna a şasea de sarcină şi recunoscuse recent în faţa ei că se simţea eliberată, pentru că aşa nu mai avea niciun obstacol şi putea continua şcoala de asistente medicale. La 17 săptămâni, copilul e cât un nap. Mi-a zis cumnata mea; mie, personal, nu-mi păsa de aşa ceva nici cât negru sub unghie. Tipa cu nări zbârcite pierduse un nap, iar eu îl pierdusem pe tata, care, atunci când aveam nouă ani, mă dusese să văd începutul concursului de patinaj viteză la Olimpiada de Iarnă din Squaw Valley. Câştigase Helga Haase din Germania şi după competiţie dădea autografe în parcare, timp în care se desfăşura concursul de schi alpin masculin şi, cu toate că frate-meu se smiorcăia, mă implora şi mă făcea nazistă pentru că voiam s-o întâlnesc, tata a aşteptat cu mine în parcare să-mi dea autograf. *E important pentru sora ta,* spusese în felul lui autoritar şi convingător, astfel încât să-ţi stârnească toată empatia din lume. *Bine,* răspunsese frate-meu oftând, apoi aşteptase fără să se mai văicărească.

Eu credeam că aveam să cunosc femei care pierduseră oameni minunaţi, formidabili, nu napi. Dar apoi tipa cu urme de gheare pe piept s-a întors în cameră cu doi plasturi pe răni şi a decretat:

— Sora ta e straşnică, Margaret.

După aceea, s-a trântit înapoi în puful în care stătea şi a continuat cu o familiaritate exuberantă: – Nu trebuie să-ţi mai minimalizezi durerea de dragul ei. Ea a pierdut o sarcină şi tu ai pierdut un băieţel de trei ani, cu nevoi speciale, care avea nevoie de toată atenţia în permanenţă. N-ar trebui să negi importanţa oierderii pe care ai suferit-o, ca s-o faci pe ea să se simtă uată în seamă.

Trăgând adânc aer în piept, mi-am dat seama că am înţeles greşit. Femeia cu dinţi mari şi nări înguste – Margaret – nu venise acolo fiindcă sora ei pierduse un nap. Margaret pierduse un copilaş de trei ani şi supravieţuise. Am văzut-o într-o nouă lumină, de data asta plină de spaimă şi speranţă extremă, aducându-mi aminte că râsese chiar înainte să începem.

— Tina pune problema corect, a comentat Frances, spunându-i pe nume femeii rănite şi zâmbindu-i într- un fel care arăta clar că Tina era preferata ei. Şi anume, că nu e nevoie ca membrii grupului de sprijin să înţeleagă fiecare cotlon întunecat al suferinţei noastre ca să ne ofere sprijin.

Tina m-a surprins uitându-mă la ea şi a rânjit ca şi cum ar fi vrut să spună *Am avut dreptate.* Eu am privit imediat în altă parte, simţind că-mi luau foc vârfurile urechilor.

Frances a continuat să vorbească despre cum puteam lucra la formarea unui sistem de sprijin. în camera aceea se vorbea atât de mult despre lucru. Vindecarea însemna muncă, o slujbă, ceva înspăimântător şi

chinuitor, dar ceva de care aveai nevoie ca să pui de-ale gurii pe masă şi să ai un acoperiş deasupra capului. Frances zicea că un sistem de sprijin bun includea oameni dispuşi să te asculte şi să nu te judece pentru ceea ce simţeai, chiar dacă sentimentele tale erau dificile. Nu eram sigură, căci îmi era prea frică să nu fiu prinsă uitându-mă din nou, dar am simţit-o pe Tina privindu-mă după ce Frances a spus partea asta.

— Am avut sentimente complexe când a murit soţul meu, s-a băgat Tina. Spre deosebire de bărbatul lui Frances, al meu nu era un om bun. Dar comunitatea îl îndrăgea, aşa că nu erau prea mulţi oameni dornici să mă audă vorbind despre cum era el cu adevărat în intimitate. A trebuit să-i găsesc eu pe aceia care să nu încerce să mă convingă că eu eram de vină.

Tina avusese o căsnicie nasoală, şi eu la fel. Eram divorţată. Iar asta părea să conteze cumva.

Când mi-a venit rândul să vorbesc despre sistemul meu de sprijin, am început cu fostul soţ. Nu voiam ca ele să- şi facă o idee greşită despre mine. Aveam o stare îngrozitoare, dar nu eram aşa mereu. Cineva mă luase de soţie şi făcuse sex cu mine.

— Am avut o groază de probleme în căsnicie, am zis, fără să pomenesc de faptul că fostul meu soţ avea o aventură.

Nu voiam ca ele să gândească: *Păi, bineînţeles că avea, poţi să-ţi imaginezi cum e să te trezeşti dimineaţa lângă mutra aia fără machiaj?*

— Dar nouă încă ne pasă unul de celălalt. El încă face □arte din viaţa mea. Mă ajută cu ceva care, în clipa de aţă, pentru mine e important.

Tina a scos un *ha* strident.

Pulsul mi s-a accelerat în mod neplăcut. Ea

avea felul ăsta de a se holba la tine când vorbeai, ca şi cum n-ar fi ascultat deloc ce spuneai, încercând, în schimb, să ghicească ce nu spuneai. Poate din cauza asta, toate femeile care vorbeau cu ea se înroşeau, simţindu-se incredibil de expuse.

Dar când ni s-au întâlnit privirile, Tina a dat din cap ferm, exprimându-şi acordul.

— Cred că e foarte modernă toată chestia.

4t

Şedinţa a luat sfârşit şi toată lumea a dat o mână de ajutor, ducând ceştile goale şi prăjiturile rămase la bucătărie, unde erau mai multe obiecte decorative. Nu mai văzusem până atunci o astfel de bucătărie, şi nici un covor roz cu mov. Motanul negru şi sfidător era cocoţat pe un teanc de reviste *New Yorker* de pe masă, iar femeile îl linguşeau, gângurind. *De ce ai zgâriat-o pe Tina, Nixon?*

Frances m-a atins pe umăr:

— Să nu pleci încă, Ruth. Am ceva pentru tine. Celelalte femei începuseră să plece, dar Tina a rămas pe poziţii, scărpinându-l pe Nixon la gât, spunându-i că-l ierta pentru ce îi făcuse.

— îl cheamă aşa pentru că e hoţ, a explicat Tina. Fură şosete şi chiloţi din coşul cu rufe de spălat.

Auzind acuzaţia, Nixon a căscat.

— Eşti un hoţ de chiloţi, nu-i aşa, Nixon? a continuat ea, torcând la el.

în lumina necruţătoare din bucătărie, m-am simtit r ' f

legată la limbă şi abominabilă. Dacă eu o vedeam pe Tina atât de clar încât să-i pot număra pistruii de pe nas, atunci sigur vedea şi ea nuanţele de culoarea piersicii ale fondului meu de ten, răniîe pline de puroi care pulsau ca nişte muşchi dureroşi. în astfel de situaţii ridicam din sprâncene şi mă şi

încruntam în acelaşi timp. încercasem o mulţime de expresii în oglindă, întorcând capul dintr-o parte în alta, încercând să descopăr una care să mascheze cucuiele din frunte şi şanţurile din bărbie. Asta era cea mai eficientă combinaţie, dar mă făcea să par nebună. Tina mi-a întors privirea, m-a văzut exersând expresia cu pricina şi a dat din cap aprobator, ca şi cum ar fi fost exact ce trebuia.

— E ciudat, fiindcă ai impresia că o să vii încoace, o să primeşti un sfat şi apoi, daca o sa-l urmezi, o sa-ţi fie mai bine. Dar, de fapt, înveţi cum să-ţi asumi răspunderea.

Habar n-aveam ce tot zicea.

— Să-ţi asumi răspunderea pentru ce?

— Pentru propriile sentimente.

La momentul respectiv m-au enervat chipul ei proaspăt de fată din California şi degetele ei subţiri pe blana moale a lui Nixon.

— Dar pentru ce trebuie să-mi asum răspunderea, mai exact?

— Vorbim peste un an, a răspuns Tina cu o voce blândă, cea pe care i se adresa, de fapt, pisicii. Nu-i aşa, Nixon?

L-a pupat pe cap pe Nixon. A întors capul şi a ridicat privirea spre mine, cu obrazul lipit de obrazul lui Nixon:

— O să vezi atunci ce vreau să spun. Pentru mine, este a doua serie. îmi place la nebunie tot procesul. învăţ ca să-mi iau licenţa. Asta e pe post de experienţă profesională.

Frances a reapărut, cu un caiet îmbrăcat în piele în mână.

— O, Nixon! a ţipat când a văzut-o pe Tina obraz în obraz cu motanul. Ai noroc că Tina are o inimă aşa de mare!

Mi-a întins caietul.

— Am notat primele două teme pentru tine ca

să le ţii minte. încearcă să răspunzi la prima până săptămâna viitoare.
Am deschis caietul la prima pagină. *Un lucru pe care îl făceai şi care mă făcea întotdeauna să râd...*
— *Misty water-colored memories—...,* mi-a cântat Tina cântecul acela al Barbrei Streisand şi a izbucnit în râs.
Am înţeles că mă lăsa să plec, ca să poată vorbi cu Frances în privat. Simţeam că trebuie să-mi afirm prezenţa, să ofer ceva înainte să plec. Am arătat spre platoul cu prăjituri.
— Biscuiţii pignoli râncezesc repede. Din cauza uleiurilor din seminţe. Dacă îi ţii lângă o felie de pâine, se păstrează moi mai mult timp.
Frances s-a uitat la mine, chiar mai impresionată decât sperasem eu că avea să fie:
— Ce sfat preţios, Ruth!
Afară, mama aştepta în maşină cu lumina aprinsă, citind unul dintre romanele ei siropoase. Când am deschis portiera, a sărit ca arsă, ceea ce era de înţeles. O studentă dispăruse din patul ei în toiul nopţii, în timp ce colega sa era chiar în încăperea de alături. Toată lumea era cu nervii întinşi la maximum.
— A fost bine? m-a întrebat mama când coboram încet muntele şiroind de apă, pe drumul şerpuitor.
— Eu n-am zis mare lucru. Mai mult am ascultat.
— Asta e bine, Ruth.
A aşteptat să ajungem pe Bulevardul Rainier, în zona aceea neluminată, dându-i exact cât timp avea nevoie să spună ce voia să spună, fără să trebuiască să rămână în maşină să-mi aştepte răspunsul.
— Nu trebuie să vorbeşti în cercul ăla despre

toate hotărârile pe care le-ai luat. N-ar fi cinstit faţă de tatăl tău. Nici măcar nu vreau să-i zic fratelui tău că te duci la chestia asta. Probabil că ar vrea să ştie de ce nu mă duc eu acolo să vorbesc despre durerea mea. La urma urmei, a fost soţul *meu.*

Am oprit pe alee. Mama făcea aşa întotdeauna. Mă prindea în capcană în maşină cu dorinţele ei, cu martiriul ei.

— Nu merg acolo să vorbesc despre toate astea, am zis eu.

Ea a deschis uşa şi lumina din interior s-a aprins. A pus un picior pe trotuar, apoi s-a uitat iar la mine îngrijorată, o clipă am crezut că s-ar putea să-şi ceară scuze pentru partea ei de vină sau, cel puţin, să-mi mulţumească pentru discreţia mea necondiţionată. Aveam 25 de ani, deci asta însemna că trecuseră nouă ani.

— Nu te mai zgândări, Ruth, draga mea. O să-ţi faci răni, a zis ea, dându-mi mâna laoparte de pe faţă, un pic mai dur decât ar fi fost cazul.

— Vers din piesa *The Way We Were (N.r.).*

PAMELA

Tallahassee, 1978

Ziua 2

Trecusem de nenumărate ori pe lângă secţia de poliţie din campus, în drum spre şi dinspre clădirea Longmire, dar nu intrasem niciodată. Era un spaţiu compact, doldora de fişete şi cutii de depozitare înalte cât pereţii separatori de sticlă dintre cele circa 12 birouri. Icî-colo mai suna câte un telefon negru cu taste, dar în general era mai multă linişte decât mă aşteptasem, date fiind împrejurările.

— Mă numesc Pamela Schumacher şi am venit să mă întâlnesc cu şeriful Cruso, i-am zis paznicului de la biroul în formă de

semilună. Am informaţii de natură urgentă.
— Şeriful e pe teren.
— Dar am sunat şi mi s-a spus că e aici.
— Din întâmplare, a răspuns paznicul, trăgându-şi nasul. Aveţi noroc.
Dar nu avusesem noroc. Sunasem. M-am abtinut din toate puterile sa nu i-o trântesc direct în mutra aia roz, de trântor.
— îl puteţi anunţa că am venit?
De undeva, din spatele unuia dintre separatoarele acelea care asigurau confidenţialitatea, s-a auzit oftatul prelung al şerifului Cruso.
— Ştiu, domnişoară Schumacher.
— Acest interviu începe marţi, 17 ianuarie 1978, în jurul orei 10:05. Participă detectivul Ron L. Pickell, şeriful Anthony Cruso şi Pamela Ann Schumacher. Vă rog să vă confirmaţi numele, domnişoară Schumacher.
Mi-am confirmat identitatea cât de prompt am putut, apoi le-am spus:
— Trebuie să vă arăt ceva.
M-am întins după poşetă. Pickell a ridicat o mână să mă oprească.
— Mai întâi, ne-aţi putea spune anul de studiu în care sunteţi şi adresa şcolii?
— E procedura standard, a explicat şeriful Cruso când a observat pe faţa mea că-mi pierdeam răbdarea. Se întâmplă să apăreţi aici cu câteva ore înainte de întrevederea programată conform procedurii.
Şi el, şi Pickell mi-au zâmbit obosit, cum îi văzusem pe bărbaţi făcând în preajma mea de un milion de ori înainte. Era un zâmbet prin care spuneau la unison: *E o pacoste, nu-i aşa?*
Am răspuns expeditiv la întrebările standard prevăzute de procedură, bâţâind dintr-un genunchi.
— în regulă, atunci.
Am deschis geanta şi i-am dat şerifului Cruso

afişul cu tipul căutat de poliţie.
— El e. Pe individul ăsta l-am văzut la intrare.
Am stat şi-am aşteptat cât timp s-au uitat la fotografie. Eram cu sufletul la gură. încercasem să dau de şeriful Cruso încă de ieri după-amiază, când Tina mă adusese acasă de la spital cu maşina. Prinsesem vreo oră sau două de somn împreună cu Bernadette, acasă la doamna McCall, înainte să fac duş, să mă îmbrac şi să aştept să răsară soarele. După aceea, plecasem spre campus, verificând ori de câte ori stăteam la vreun semafor că îndoisem afişul cu tipul căutat şi-l strecurasem în poşetă.
— Ai vorbit cu Martina Cannon? a întrebat şeriful Cruso cu o extenuare în glas care m-a şocat.
Tocmai i-l arătasem pe suspect – pornisem vânătoarea!
— Am cunoscut-o abia ieri, la spital.
Şeriful Cruso i-a aruncat lui Pickell o privire de şef supărat.
— Paza, i-a replicat Pickell, puţin defensiv. Membrii familiei i-au zis s-o lase să intre.
— Paza era acolo din cauza ei? am întrebat eu, încercând să înţeleg.
Şeriful Cruso şi-a dus un picior încălţat în cizmă peste celălalt genunchi şi s-a lăsat în scaun, clătinând încet şi cu enervare din cap.
— Paza era ca să-i apere pe Eileen şi pe ai ei de oricine ar vrea să le facă vreun rău ori să-i hărţuiască, categorie în care intră şi Martina Cannon.
— Ce a făcut?
— Se amestecă într-o anchetă în derulare a poliţiei, asta e una.
Şeriful Cruso şi-a pus degetul pe faţa Inculpatului, apoi l-a îndreptat spre mine:
— Asta nu e tipul pe care-l căutăm.
Am vrut să pun şi eu degetul în acelaşi loc şi

apoi să-l îndrept spre el, dar mă îndoiam că avea să meargă.
— Asta e tipul pe care l-am văzut la uşa de la intrare, am răspuns eu cât de calm am putut. Sunt sigură.
— Nu atât de sigură încât să nu fi rostit numele Roger Yul în declaraţia iniţială.
Pickell mi-a zâmbit aproape trist. Nu făcea pe Gigă Contra, doar afirma un fapt regretabil.
Şeriful Cruso a reluat discuţia.
— Cât de bine zici că-l cunoşti pe Roger?
— Foarte bine, am răspuns eu cu mult prea multă încredere. A fost iubitul lui Denise timp de trei ani.
— Totuşi s-au despărţit de câteva ori.
— Da, dar e în aceeaşi fraternitate cu prietenul meu. Era tot timpul prin preajmă şi înainte să iasă cu Denise.
— Dacă îl cunoşti aşa de bine, sunt curios dacă ştii câţi ani are.
Ce întrebare ciudată.
— 22, am zis. Ziua lui e în aprilie, deci o să împlinească 23 în curând. Dar a repetat un an la liceu.
— Noi nu încercăm să te facem să te simţi prost, a intervenit Pickell. Doar că răspunsul tău confirmă unele dintre cele mai mari griji ale noastre în legătură cu Roger.
Am clipit când la unul, când la celălalt, furioasă şi nedumerită. Oare ce nu îmi spuneau? Oare ce nu ştiam, deşi, în calitate de preşedintă de asociaţie şi de cea mai bună prietenă a lui Denise, ar fi trebuit să ştiu?
— Roger Yul are 28 de ani, a spus şeriful Cruso.
— Ba nu, am râs eu aspru.
— Ba da, Pamela, atât are, a intervenit Pickell blând. A luptat în Războiul din Vietnam din 1968 până în 1970, înainte sa fie eliberat pe motiv de „anormalitate mintală”. în anul

următor a fost internat într-un spital de psihiatrie din Alabama, după care a luat-o razna total. în 1973 a falsificat documente din liceu ca să fie admis la Florida State University.
Mi-a venit în minte ce-mi povestise Bernadette cu doar două nopţi în urmă, în camera de oaspeţi cu tapet cu motive chinezeşti din locuinţa doamnei McCall. Despre ce îi făcuse. Despre cum văzuse stele verzi. Despre cum fusese sigură că avea să moară. Şi m-am trezit că deschisesem gura şi, la fel cum păţise şi ea, mi-a scăpat jumătate de vocală, înainte să-mi aduc aminte. Ea numi dăduse voie.
— Voiai să spui ceva? m-a întrebat Pickell, urmărindu- mă îndeaproape.
— Tocmai voiam să spun, adică nu se poate ca Roger să fie... deranjat, dar şi tipul ăsta să fie autorul? Nu se poate să fi lucrat împreună?
— Pamela, o să mergi la Facultatea de Drept la toamnă, nu? zise şeriful Cruso.
Sigur îi pomenisem de planurile mele la prima noastră întrevedere, cu toate că nu-mi aduceam aminte. Ori poate că ştia pentru că, prin poziţia pe care o ocupa, avea acces la astfel de informaţii. Informaţii confidenţiale. Poate că ar trebui să respect asta. Să-l las săşi facă treaba. Şi să mă concentrez pe treaba mea. Mi- am amintit de fondul de asistenţă pentru victime de care îmi zisese Brian. Din câte se pare, solicitările se făceau în termen de şapte zile de la eveniment pentru a te califica. Trebuia să aflu toate informaţiile despre povestea asta. M-am întrebat dacă or fi existat formulare pentru solicitări chiar aici, în secţia de poliţie. Trebuia să întreb.
— Columbia, nu? s-a interesat Pickell. Foarte impresionant!
Un fior de şoc m-a săgetat până în măduva

oaselor. Nu era adevărat. Pentru Dumnezeu, de ce i-oi fi zis chestia aia?
— O să mă duc la Facultatea de Drept Shorebird. în Fort Lauderdale.
Urma să mă duc cu Brian. El avea de gând să se specializeze în legislaţia finanţării campaniilor, exact ca tatăl lui, iar eu – în drept comercial, exact ca tatăl meu.
— A, înţeleg, s-a încruntat Pickell.
— Oricum, a intervenit şeriful Cruso, tu eşti o persoană care înţelege că noi nu spunem niciodată că ceva e imposibil. E imposibil – iresponsabil – să tragem concluzii oficiale în această fază a anchetei. Urmăm drumul pe care ni-l arată dovezile. Iar acum majoritatea dovezilor ni-l indică pe Roger.
La asta nu aveam nicio obiecţie.
— Ce a păţit prietena Martinei Cannon în Seattle e cumplit şi n-am nicio îndoială că el a făcut-o.
Ne-am uitat amândoi la trăsăturile şlefuite, de carnivor ale Inculpatului.
— Cum a reuşit este o adevărată enigmă, ca să fiu sincer. îmi pare rău pentru Martina şi îmi pare rău pentru familiile fetelor dispărute. Dar n-are absolut nicio legătură cu ce s-a întâmplat aici.
Eu am încuviinţat, amorţită.
— Şi încă ceva, a continuat şeriful Cruso pe un ton ferm, dar nu lipsit de bunătate.
Se uita la mine cu nişte ochi plini de îngrijorare, de milă. Era trecut bine de 30 de ani, dar obrajii lui aveau ceva din moliciunea obrajilor unui copil, trimiţând cu gândul la reprezentările sănătăţii şi stării de bine în sitcomul *Leave it to Beaver—.* Puteam să mi-l imaginez bând un pahar cu lapte la masa de prânz, în timp ce soţia îi ştergea urmele rămase ca nişte mustăţi cu degetul mare şi cu un zâmbet pe chip.

— Trebuie să fiu atent la ce spun aici, fiindcă Martina Cannon are o grămadă de bani şi prieteni sus-puşi, dar o să-ti zic un lucru.
S-a aplecat în faţă, cu coatele pe genunchi, şi şi-a împreunat palmele, îndreptându-şi degetele arătătoare unite spre pieptul meu.
— Te-aş sfătui să nu rămâi singură cu femeia asta absolut deloc, pentru siguranţa ta.

---

[19] Serial TV american difuzat între anii 1957-l 963 *(N.r).*

RUTH
Issaquah, Washington Iarna anului 1974
După ce a dispărut a doua fată, şeful poliţiei din Seattle le-a avertizat pe femei în direct la Channel 5 să nu se aventureze afară după ce se întunecă. Era martie în nord-vest, cerul se făcea negru-albastru la *4* după- amiaza. Faptul că apelul de a sta acasă trei sferturi din zi venea exact după ce mişcarea de emancipare a femeilor din Seattle ajunsese la apogeu nu mi se părea nicio coincidentă.

Mă ţineam după mama prin magazinul de papetărie, aruncând un ochi la ceas numai când nu se uita. Membrele Grupului pentru Abordarea Suferinţei Complexe se întâlneau în 30 de minute, dar, dacă se simţea hărţuită, avea să îmi facă în ciudă zăbovind. Se răzgândise deja de două ori în privinţa fontului pentru invitaţia la ceremonia de comemorare a tatei, de la Liceul Catolic Issaquah, unde fusese profesor de istorie 18 ani, până vara trecută, când murise.
Pentru comemorarea unui an de la moartea lui, Liceul Catolic Issaquah plantase hortensii în curtea din faţă a fostei case parohiale, care fusese o vreme adăpost pentru sclavii evadaţi din Sud. Era o parte importantă din istoria şcolii, iar tata îşi concepuse planul de lecţie astfel încât capitolul despre Calea Ferată Subterană— să xice primăvara, când era suficient de cald cât să-şi ţină ecţia în curtea neîngrijită a căsuţei albe, dărăpănate. Noul profesor de istorie intenţiona să ducă mai departe tradiţia şi şcoala se oferise imediat să facă curat şi să monteze o plăcuţă prin care să îi dedice locul respectiv tatei. Suna mai degrabă a peisagistică decât a grădinărit, dar încercam s-o grăbesc pe mama şi am tinut pentru mine observaţia aceasta. În plus, nu-mi facea absolut nicio plăcere să-mi aduc

aminte de casa parohială şi de toată înjosirea ce se petrecuse sub acoperişul ei putred.

— Ai apucat să vorbeşti cu CJ despre asta? m-a întrebat mama când am intrat în sfârşit în maşină, în drum spre casa lui Frances.

CJ era fostul meu soţ. Fusese în clasa cu fratele meu mai mare, la Liceul Catolic Issaquah. Pentru mama, era cât se poate de important ca CJ sa participe la ceremonie, astfel încât toate călugăriţele să ne creadă tot căsătoriţi şi fericiţi.

— Nu, am recunoscut eu, schelălăind ca un câine rău, prins în timp ce sfâşia o pernă de pe canapea. Dar o să vorbesc.

Mama a intrat brusc într-o benzinărie Chevron, fără să semnalizeze, şi s-a ales cu un claxon, o izbucnire indignată de moment. A ridicat mâna în oglinda retrovizoare şi a făcut semn că-şi cere scuze.

— Poţi s-o faci săptămâna asta, Ruth? Te rog de luni întregi. Nu eşti aşa de ocupată.

Mama avea un fel de a mă face să mă simt şi prea mare să mă mai port aşa cum o făceam, dar şi prea mică să nu stea cu ochii pe mine.

— Promit.

— Şi te rog să-i ceri scuze Marthei în numele nostru şi să-i spui că ne pare foarte rău.

Martha. *Noua* soţie a fostului meu soţ. Am dat din cap foarte receptivă, cu ochii la ceas. Fetele din Grupul pentru Abordarea Suferinţei Complexe se întâlneau în şapte minute şi mai aveam jumătate de rezervor de benzină. Chiar nu aveam de ce să ne oprim în momentul ăla.

— Crezi că ai putea să faci plinul după ce mă laşi pe mine? am întrebat eu cu glas firav şi supus.

Mama a oprit motorul şi a deschis portiera.

— Am uitat complet că i-am zis fratelui tău că diseară îi duc pe copii la Frederick's, unde

sunt reduceri de iarnă. Nepoţelul tău are mare nevoie de o haină nouă.

Când a ieşit din maşină, era roşie ca focul. Ciudat, deşi se aştepta ca eu să îndrug verzi şi uscate, mama aproape că nu suporta să spună ea însăşi vreo minciună.

M-am uitat la caserola cu chiftele din poală. Voisem să gătesc ceva sofisticat pentru fete, ceva ce n-ar găti o bucătăreasă cu plasă de păr dintr-o cantină. în *Good Housekeeping,* numărul de vacanţă de anul trecut, era o reţetă de *canapé* cu *mousse* de somon, dar mama strâmbase din nas şi scosese un icnet de scârba când îi spusesem din ce se face. *Nu dau nouă dolari pe o bucată frumuşică de somon doar ca s-o faci tu terci.* în frigider rămăsese jumătate de kilogram de antricot de vită de la Crăciun; puteam să duc asta. Pusesem chiftelele într-o caserolă, iar în alta, nişte pătrunjel tocat. Puteam, cel puţin, să le impresionez pe femei presărând ierburi aromatice proaspete pe mâncare. Tata mă învăţase să desăvârşesc un preparat punând ceva verde pe el. El era fericit că putea să facă pe instructorul de economie domestică în ture de noapte, ori de câte ori doamna Paulson mai făcea câte un copil. Gătitul era unul dintre hobbyurile mele preferate, dar murise odată cu singurul om din familia mea care aprecia mâncarea bună.

Am oftat, plângându-mi de milă. Poate puteam să le)un la congelator pentru săptămâna viitoare, ’ătrunjelul n-avea să ţină, deci trebuia să mai cumpăr, dar era ieftin. Şi eu *etalam* pe bărbie o pată nemernică. Luam de puţin timp un medicament nou, Acnotab, pe care îl văzusem într-o reclamă în *Good Housekeeping:* „Vindecaţi acum acneea acolo unde începe... în corpul dumneavoastră”. Se presupune că aveam să văd o îmbunătăţire în

două-trei săptămâni. Poate că săptămâna următoare aş fi putut participa la întâlnirea membrelor din Grupul pentru Abordarea Suferinţei Complexe fără să-mi fac griji că trebuia să găsesc un loc în penumbră. Şi cu siguranţă că până trecea ceremonia de comemorare a tatei, aveam să mă transform într-o versiune nouă-nouţă a mea. Toată lumea avea să vadă că parcursesem un drum lung în ultimii ani şi poate n- avea să se mai uite aşa la mine. Ca şi cum aş fi fost fragilă, dar şi înspăimântătoare.
M-a speriat un ciocănit în geamul maşinii. Cineva îmi rostea numele.
— Ruth, da? Ruth?
Geamul se aburise şi l-am şters ca s-o văd pe Tina făcând cu mâna, zâmbind şi vorbind, cu toate că nu auzeam tot ce zicea. Am lăsat geamul în jos.
— Am rămas fără lichid de parbriz! a zis ea, lovindu-şi fruntea cu podul palmei. Mereu rămân fără lichid de oarbriz aici! Sunt din Texas, încerc să mă obişnuiesc cu
 oată ploaia *asta* a urmat, ca şi cum asta ar fi explicat lucrurile.
Auzind-o, m-am însufleţit.
— De fapt, în New Hampshire şi în Florida plouă mai mult decât în statul Washington, am informat-o.
Tina şi-a pus o mână în şold, cu un hohot de râs care voia să zică *Hai, să fiu a naibii!*
— Pe bune.
— Ţinutul nostru e renumit pentru ploile sale, am susţinut eu cu sinceritate, dar de fapt n-avem presiune bună la apă. Gândeşte-te la asta ca la un duş. Burează, se transformă în ceaţă şi pare că plouă tot timpul. Mai puţin din iunie până în august, bineînţeles, când e cel mai frumos loc pe care l-ai vizitat vreodată.

— Fascinant! a fost de acord Tina şi ne-am zâmbit.
Mama a ieşit din benzinărie. Ţinea capul în jos, numărând restul primit, iar când a ridicat privirea şi a văzut că îi zâmbeam unei femei pe care n-o cunoştea, şi-a iuţit pasul.
— Ruth? a început ezitant, odată ajunsă aproape de noi.
— A, bună ziua! a zis Tina întorcându-se. Eu sunt Martina Cannon. Tina, dacă vreţi. Sunt în Grupul oentru Abordarea Suferinţei Complexe împreună cu Ruth.
Mama şi-a ridicat bărbia imperios şi i-a strâns mâna întinsă, ca şi cum ar fi fost o mare onoare pentru Tina să o cunoască:
— Eu sunt Shirley Wachowsky. Mama lui Ruth.
— îmi pare nespus de rău pentru pierderea pe care aţi suferit-o, a spus Tina şi, la condoleanţele ei, mama a reacţionat cu un oftat istovit.
— Mulţumesc. îi tot zic fiicei mele că eu sunt cea care are nevoie să fie în grupul ăsta, dar când ai doi nepoţi, cine să mai aibă timp?
Râsul ei exprima o modestie absurdă. Doi nepoţi nu erau deloc o povara.
— O! a replicat Tina. Nu mi-am dat seama ca aveaţi o relaţie dificila cu soţul.
Zău aşa. Mi-am dus mâna la gură, reţinându-mi în gâtlej un râset de surprindere. Nimeni n-o mai pusese la punct aşa de relaxat pe mama până acum.
Mama s-a adunat, îndreptându-şi spatele cu totul, mică de statură.
— Nu sunt sigură că înţeleg ce înseamnă asta, dar trebuie să mergem.
A păşit pe lângă Tina şi şi-a ridicat geanta pe umăr, ţinând-o strâns, de parcă Tina ar fi fost o infractoare care ar fi putut încerca să i-o şutească. Tina mi-a făcut cu mâna discret

peste umărul ei.
— Pe curând, mi-a zis, după care *mi-a făcut cu ochiul.* Mama mi-a trimis un avertisment usturător, fără cuvinte, prin parbriz, dar eu tot am facut-o.
— De fapt, am strigat după Tina, te-ar deranja dacă m- ai lua şi pe mine cu maşina?
*

Tina conducea un Cadillac bej care duhnea a tutun. A dat laoparte un teanc de manuale de pe locul din faţă, iar eu m-am aşezat cu castronul cu chiftele în braţe, în timp ce ea lua curbele din Squak Mountain prea repede pe ploaie, minunându-mă de toate forţele din lume care făceau ca ea şi cu mine să ne îndreptăm spre acelaşi loc, cu ea pe locul şoferului. Trecuse printr-o mare nenorocire în viaţă, era clar, dar iat-o aici, cu maşina ei, cu cărţile ei, cu libertatea ei. Câteodată totul părea aşa de simplu – după divorţ mă mutasem acasă ca să-mi încarc bateriile şi s-o ajut pe mama să şi le încarce pe ale ei, după ce a murit tata. Dar trecuseră opt luni şi ştiam că trebuia să mă întorc la şcoala, să fac rost de o slujbă bună şi să mă mut. Eram femeie în toată firea, mama la fel. Ea avea să se descurce bine fără mine, iar eu, fără ea. Dar, dacă era atât de simplu, de ce nu reuşeam să mă conving s-o fac?
— Mama ta e exact cum mi-am închipuit, a zis Tina.
În străfundul pântecului, am avut o senzaţie pe care am preferat să n-o identific. Tina se gândise la mine.
— Ţi-ai închipuit-o?
— Mă faci să par o ciudată, a zis şi i-am surprins un zâmbet.
Oricum ar fi picat lumina pe ea, Tina nu trebuia să-şi facă griji în legătură cu felul în care arăta. Oamenii cu ten frumos habar n-au

în ce agonie trăim noi, ceilalţi. Eu eram recunoscătoare pentru umbrele prelungi ale copacilor veşnic verzi de pe drumul şerpuitor spre casă, dar asta nu era viată, să cauţi cel mai întunecat colt din cameră, să numeri minutele până la schimbul de tură între lumina zilei şi noaptea singuratică.
— Doar că ai povestit multe despre fostul tău soţ la tema aia şi n-ai adus vorba niciodată despre familia ta. Mi-am dat seama imediat că mama ta sigur e o zgripţuroaică, la fel ca a mea. N-am vorbit cu ea de doi ani.
Nu puteam concepe să nu vorbesc cu mama timp de doi ani. Ar fi distrus-o.
— O, am spus, dând un pic înapoi, nu e aşa.
— Aşa cum?
— Ne mai certăm câteodată, dar ne iubim.
Tăcerea ei părea sceptică.
— Nu că ar fi abuzivă cu mine sau ceva de genul.
— Ha! a lătrat ea. Asta am zis şi eu la un moment dat. Ce tare semănăm noi două!
Eu mă îndoiam, dar nu voiam să mă cert. Abia dacă ne cunoşteam.
— Dar când ti-a murit soţul? Nici atunci n-ati vorbit?
— De asta n-am mai vorbit.
A luat-o pe lângă semnul de oprire, când a cotit spre strada lui Frances.
— E o poveste lungă. Sunt sigură că o să ţi-o zic cândva. O zic tuturor, a făcut ea râzând. Nu-mi mai e ruşine, a continuat, mulţumită lui Frances.
— Dar tatăl tău?
— El vorbeşte cu mine, mi-a răspuns, dar trebuie să se ascundă de mama ca să nu aibă probleme. Deci vorbim doar din când în când. Nu e chiar omul pe care pot să-l sun la 3 dimineaţa, când mă simt atât de tristă, încât aş putea să...

A frânat brusc înaintea unei veveriţe care a traversat strada. Eu am ales să salvez chiftelele şi mi-a căzut poşeta, iar ce era înăuntru s-a împrăştiat peste manualele de la picioarele mele.
— Eşti în regulă? m-a întrebat ea cu răsuflarea tăiată, punând mâna pe încheietura mea.
Am aşezat bolul cu chiftele în aşa fel încât să-i dau mâna laoparte, fără să fie nevoie, de fapt, să i-o dau laoparte.
— Sunt bine.
— Scuze, a zis ea, fie pentru că apăsase acceleraţia, fie pentru că m-a atins, nu eram sigură.
Am parcat pe trotuar, lângă casa lui Frances, şi Tina a oprit motorul, uitându-se la celelalte femei care ieşeau în viteză din maşini şi se duceau glonţ la uşa din faţă, după ce-şi trăseseră hainele pe cap ca să se apere de *ceaţa* ce nu se mai sfârşea.
— Mulţumesc lui Dumnezeu pentru Frances şi Irene. Ele chiar sunt tot ce am.
— Irene? am repetat eu încurcată. Cine e Irene?
în loc să răspundă, s-a întors să mă măsoare cu privirea când şi-a desfăcut centura de siguranţă. Picam la testul pe care mi-l dădea, oricare o fi fost el, căci tonul i-a devenit dintr-odată vag:
— Doar o altă prietenă de-ale mele.
*

în seara aceea, pe tablă era scris cu cretă Aş *vrea să spună cineva...*
Tina a adăugat o precizare înainte ca oricine să apuce să răspundă:
— Ţineţi minte că puteţi să spuneţi şi ce v-aţi dori să *nu* mai spună oamenii.
Frances a zâmbit într-un fel care sugera că ea şi Tina se contraziseseră cum să formuleze

tema.
— Temele propuse au rolul de a vă face să vă gândiţi la persoana iubită şi la suferinţa voastră într-un fel dinamic, dar nu sunt reţete, a zis Frances.
S-a întors spre o ţipă într-un hanorac vechi pe care scria UCLA, care era deja la a treia chiftea. Fuseseră un succes uriaş.
— Sharon, ai vrea să începi tu astă-seară?
Şi am ascultat fiecare poveste din cadrul grupului. Sharon îşi dorea ca oamenii să nu-i mai aducă aminte că încă era suficient de tânără ca să mai poată avea un copil.
— Poate că n-am chef să mai fac un copil. Deja am făcut doi. Nu e ca şi cum ai petrece o zi la spa.
Mi-am dat seama că abia aşteptam să ajungem la Tina, care propusese să adaptăm tema serii. îşi strângea picioarele la piept, cu bărbia pe genunchi, şi le studia cu o plăcere evidentă pe femeile acestea supărate. Când i-a venit rândul, nu şi-a schimbat poziţia. A rămas tot cu bărbia atingându-i blugii, privind visătoare tablourile de pe perete, şi a vorbit cu o voce senină:
— Eu tind să fiu de partea lui Sharon. Aş vrea ca oamenii să nu-mi mai spună că e timpul să merg mai departe. Aş vrea să nu mi-o mai spună în felul în care o fac. Aproape ca şi cum m-ar... felicita. îmi aduce aminte de momentul când am slăbit enorm şi până şi doctorul mi-a zis: *Ai făcut treabă bună, Tina, dar acum ajunge. Nu exagera.* Dar era cu zâmbetul pe buze, încuviinţa. După ce a murit Ed, în primul an nu am ieşit în oraş cu nimeni. Nu mi-am dat cu ruj. Nu m-a interesat deloc altcineva. Oamenii erau al naibii de mândri de mine. *Ia uitaţi-vă la Tina, e aşa de devastată de moartea lui Ed, că s-a urâţii.*
A făcut o pauză, pentru ca unele dintre

femeile de faţă să poată râdă la sugestia hilară că ar putea vreodată să fie considerată urâtă. Tina făcea multe aluzii la cât era de frumoasă, dar întotdeauna într-un fel care sugera că era un defect, cum făceau unele femei când se îngrăşau. îşi dădeau seama că aveau o problemă şi voiau ca lumea să ştie că se străduiau s-o rezolve.

— Acum se fac doi ani şi oamenii încep să-mi zică chestia asta, a continuat ea. *E timpul să mergi mai departe.* La fel cum îmi vorbea şi doctorul. Ca şi cum aş fi făcut o treabă bună tot suferind. Şi mi-aş dori să înceteze, fiindcă n-a fost deloc o treabă sau o muncă de făcut. Nu mă interesează să găsesc un înlocuitor pentru Ed. Nu mai vreau să mă căsătoresc niciodată.

— Atunci, nu vrei copii? a întrebat cineva, şi poate că doar mi s-a părut, dar am simţit o nuanţă de invidie sau poate de dor.

— Cu cât înţeleg mai multe despre viaţa mea din perspectivă psihanalitică, cu atât îmi e mai limpede care e adevăratul meu scop. Nu pot băga mâna în foc, căci nu sunt mamă, dar cred că pentru mine voi toate însemnaţi cât ar însemna un copil. Să ajut alte femei să se gândească liber la viaţa lor ca să facă alegerile care le fac fericite, în loc să se preocupe să-i facă pe toţi cei din jurul lor fericiţi, *asta* mă împlineşte.

S-a lăsat o tăcere apăsătoare, îndelungată şi m-am întrebat dacă toată lumea de acolo ardea de admiraţie şi de dorinţă, la fel ca mine. Nu puteam să-mi imaginez o satisfacţie mai mare decât aceea de a şti că faci exact lucrul acela pe care te-ai născut să-l faci. Habar n-aveam care era lucrul acela în cazul meu, dar eram destul de sigură că n-avea nicio legătură cu viaţa pe care aş fi dus- o, dacă aş fi rămas măritată cu CJ.

în seara aceea, când mama a venit să mă ia, m-am purtat rece cu ea. Invitaţia la ceremonia de comemorare a tatei era pe bancheta din spate, de parcă părinţii mei ar fi mers împreună cu maşina, discutând despre oroblemele mele şi despre cum să le rezolve. Mama i-ar î zis că încercaseră în felul lui specific – cu binişorul –, dar uite unde mă adusese asta.
— Prietena ta a fost destul de băgăcioasă, mi-a spus ea, spărgând gheaţa după un moment de tăcere care începea să semene cu un impas.
De obicei, eu spărgeam gheaţa – nu suportam să fie supărată pe mine – şi a părut aproape prea uşor s-o las pe ea s-o facă acum. Nu-mi venea să cred că nu încercasem înainte.
— Martina, nu?
— 1 se zice Tina.
— Ce-a păţit? De ce vine aici?
O clipă am fost tentată să nu-i spun. Nu credeam că aveam să pot suporta reacţia ei.
— l-a murit soţul.
Mama a făcut chestia aia pe care ştiam că o s-o facă, a scos un fel de oftat, mustrând lucrătura nemiloasă a universului, dar resemnându-se în faţa faptului că era prinsă în plasa lui de mătase lipicioasă. Am intrat în groapa pe care edilii votaseră să o repare iarna trecută şi am ţinut bine castronul gol. Femeile înfulecaseră chiftelele în câteva minute, după care mă întrebaseră care era secretul. Eu radiasem de mândrie când le spusesem. „Iaurt?”, îmi replicaseră ele, repetând cuvântul, ca şi cum n-ar fi putut să ghicească în veci.
— Păi, a pufnit mama, e o frumuseţe de fată. Şi ea ştie. Asta nu e ceva atrăgător, dar bărbaţilor nu le pasă.
Mama, care era opusul unei frumuseţi, şi-a

dres glasul, curăţându-şi gâtul de cine ştie ce mucozitate persistentă care nu-i dădea pace.

— S-a oferit ca de-acum încolo să mă ia cu maşina la şedinţe, i-am trântit-o eu înainte să-mi piară curajul. Stă în Clyde Hill şi noi suntem în drumul ei.

— N-o deranja, Ruth. N-are copii?

— Nu. Studiază ca să devină terapeută.

— A, a replicat ea, pe un ton cât se putea de înţelegător. Când am întors privirea spre ea, dădea din cap, împăcată şi aprobatoare.

— Poftim?

— Terapeuţii au nevoie de clienţi, nu? Aşa îşi câştigă existenta.

A fost ca un dos de palmă care m-a fulgerat. M-am gândit la ce zisese Tina la şedinţă – că adevăratul ei scop în viaţă, cel care o împlinea, era să ajute alte femei. Ce proastă eram. Tina nu voia să fie prietena mea; voia ca eu să-i fiu pacientă. Mama a fost suficient de delicată încât să nu spună cu voce tare şi celelalte lucruri, acelea la care ne gândeam amândouă, în timp ce parcam pe aleea pe care dădusem cu sare înainte să plecăm.

Şi de ea aveam nevoie.

— în orig., *Underground Railroad,* o reţea amplă de pasaje, drumuri subterane şi adăposturi secrete construite în SUA în secolul al XlX-lea, pentru a-i ajuta pe sclavii afro- americani să evadeze, mai întâi în statele libere, apoi spre Canada (N.r.).

PAMELA
Jacksonville, Florida
Ziua 6

Pe hartă, pornind spre est, din Tallahassee până în Jacksonville, e o linie oricum altcumva decât dreaptă, în realitate însă, drumul era drept. Uneori pinii arătau ca nişte pomi de Crăciun, alteori erau subţiri şi golaşi, doar cu vârful acoperit cuviincios, amintind în chip straniu de palmierii din statul vecin. în ziua în care a avut loc înmormântarea lui Denise, copacii plantaţi aproape unul de altul în pâlcuri separate se vedeau trecând în zbor de la geamul Forduîui Bronco al lui Brian.

Caseta cu Neil Young era pe partea cu opt piese. Ascultam melodia *Old Man,* care-mi rupea inima în timp ce copiam raportul poliţiei, cuvânt cu cuvânt, la secţiunea despre proba infracţiunii, din formularul pentru daune compensatoare solicitate de victime. Fusese nevoie să dau 14 telefoane şi să merg de trei ori, chipurile întâmplător, pe la direcţia condusă de şerif ca să fac rost de o copie şi, dacă nu primea ştampila poştei până la miezul nopţii, ratam termenul-limită.

Pixul zăbovea pe pagină. Când am ridicat ochii, l-am văzut pe Brian traversând străzile largi, goale, ca să prindă următoarea ieşire.

— Fac pe mine, a zis el.

— Nu poţi să te ţii? am oftat eu.

îi promisesem doamnei Andora că aveam să fiu la ea la uşă la 9 fix, ca s-o ajut să facă curat şi să aranjeze casa pentru a-i primi pe cei care veneau la înmormântare.

— Nu prea, a răspuns Brian, izbucnind în râs când a oarcat pe locul pădurarului din Zona de Gestionare a ■a unei.

S-a uitat în jur; mai era o maşină parcată aproape de noi.

— E în regulă dacă rămâi singură o clipă?

Şi eu aveam nevoie să merg, dar puteam să mă ţin.

— Grăbeşte-te, i-am răspuns şi m-am întors la următoarea pagină din raport.

Ştiam că puteam scrie mult mai mult dacă nu eram în mişcare.

Secţiunea a noua era despre trimiterile la sursele de informare de specialitate. L-am trecut pe tatăl lui Brian, însă m-am oprit la câmpul denumit „relaţie”. Urma să devină socrui meu cândva, nu tocmai curând. Planul era să ne logodim imediat după absolvire, pentru ca din toamnă să putem sta în căminele pentru cupluri proaspăt căsătorite ale Facultăţii de Drept Shorebird. La momentul acela, am scris *prieten de familie.*

— Mai am doar o secţiune! l-am anuntat când s-a întors în maşina.

— Cât pe ce să nu reuşeşti, a comentat el.

— Chiar ar trebui să-ţi dea mai mult timp să completezi chestiile astea, am zis.

— E ca atunci când încasezi un cec totuşi, a replicat el, reintrând pe autostradă. Dacă aştepţi prea mult, suma de extras nu poate fi prevăzută în buget. Fără un termen-limită, acest fond nu se poate administra cum trebuie.

Corect.

— „Secţiunea a zecea”, am citit eu tare. „Tipul de daună compensatoare solicitată.”

M-am uitat repede la opţiuni. Dizabilitate. Şomaj. Pagube materiale. Asistenţă pentru relocare în caz de agresiune sexuală. Asistenţă pentru obţinerea compensaţiilor în caz de agresiune sexuală.

Am făcut un X în căsuţa cu pagube materiale, apoi m- am oprit, ducându-mi vârful bont al pixului la buze.

— Crezi că pot să bifez şi asistenţa pentru relocare? Scrie „în caz de agresiune sexuală”,

dar toată lumea care s-a dus acasă cu avionul şi a stat la hotel a plătit din buzunar.
— Ca să fim siguri, eu aş zice că nu. Nu vrei să le dai un motiv să te refuze, s-a încruntat Brian.
Pixul meu trasa o bifă invizibilă chiar deasupra paginii.
— Aşa e, am răspuns eu ezitând.
— Adică n-a fost niciun viol, nu?
— N-a fost, am zis eu repede. Dar cred că se aplică şi dacă ar fi fost vorba de o infracţiune de natură sexuală.
— Dar nici asta n-a fost.
Am văzut chiloţii lui Denise pe podea.
— N-a fost, am spus şi de data asta.
Nu am pus nicio bifă în dreptul căsuţei respective.
O maşină a trecut în viteză, iar şoferul ne-a claxonat vesel. Brian a ridicat mâna în oglinda retrovizoare.
— E Steve, a zis el.
Steve era unul dintre fraţii lui din asociaţie, care probabil că se îndrepta tot spre înmormântare.
— Maşina lui era în parcarea pădurarului.
Am dat din cap în semn că înţelegeam, semnând formularul cu o înfloritură, fără să ascult cu adevărat.
— A zis că Roger a încercat să vină cu el de dimineaţă. Pe-asta chiar am auzit-o.
— Vorbeşti serios?
Brian s-a strâmbat. *Vorbea serios.* Când ieşiseră la iveală documentele care-i dovedeau trecutul tulbure, FSU îl exmatriculase pe Roger, iar băieţii din asociaţie îi strânseseră lucrurile şi le lăsaseră pe trotuar. Deşi fusese supus unui interogatoriu de aproape 48 de ore, şeriful Cruso nu avusese de ales şi trebuise să-i dea drumul. Nu exista nicio dovadă în baza căreia

să fie tinut în arest.

Auzisem că, pentru moment, plecase să locuiască la un văr din Pensacola.

— Doar nu crezi că o să apară aşa, nu?

Mi-am muşcat buza, gândindu-mă la cât de greu ar fi pentru familia Andora dacă ar avea loc vreun scandal. Gândindu-mă la cât de groaznic ar fi pentru Bernadette.

— Sincer? a făcut Brian şi s-a tras înapoi când am întins mâna să-i netezesc părul.

îl rugasem să se tundă înainte să vină la înmormântare şi el îmi răspunsese: *Dar dacă am ajunge la un compromis?,* ceea ce însemna să-şi dea părul laoparte de pe faţă.

— S-ar putea să apară. L-a afectat foarte tare toată povestea. S-o piardă pe Denise.

— Îhî, am îngăimat eu neutru.

N-aveam chef să mă cert cu Brian şi urma să-i revăd pe domnul şi pe doamna Andora pentru prima dată după ce-şi pierduseră singura fiică. Pe oamenii pe care nu doar că îi afecta foarte tare toată povestea, ci care pur şi simplu nu o puteau suporta. Care erau distruşi.

— Ştiu că a minţit, a spus Brian. Ştiu că a făcut o groază de ticăloşii, poate chiar şi pe asta, dar tot îmi pare rău pentru el.

— Brian! am replicat eu înspăimântată.

— Asta simt şi n-am ce-i face, Pamela!

Nu-mi păsa că lui îi părea rău pentru Roger. Mie îmi părea rău mereu pentru oricine, mai ales pentru aceia care făcuseră ceva pentru care ar fi trebuit să le pară rău, dar, dintr-un motiv sau altul, nu simţeau asta.

Dar îmi păsa că Brian credea în continuare că era posibil ca autorul să fi fost Roger. Că eu însămi nu ştiam sigur pe cine văzusem la uşa de la intrare.

— Roger a făcut o groază de lucruri oribile şi tu nu ştii nici măcar jumătate dintre ele, dar

pe asta n-a făcut-o el, am zis eu aspru.
— Putem să acceptăm că nu suntem de acord, a reacţionat el ridicând din umeri, de parcă ne-am fi certat din pricina fluierului arbitrului de la meciul Super Bowl din weekendul trecut, când cei de la Cowboys au plecat acasă cu trofeul.

*

Casa lui Denise din Jacksonville era de un galben pal, cu verande sus şi jos şi cu un palmier mic şi îndesat în curtea din faţă, încă presărată cu luminiţe de Crăciun.
— Te aştept în maşină, a zis Brian când a văzut luminiţele.
Şi mie îmi tăiaseră răsuflarea. Doamna Andora ţinea mult la imagine, dar nu avusese energia să strângă luminiţele de Crăciun, înainte ca 100 de oameni să apară la ea acasă în ziua aceea.
înăuntru, Denise era peste tot. Părinţii se îngrijiseră să-i facă fotografii profesionale înainte de începerea şcolii, în luna august a fiecărui an, încă de Ia grădiniţă. Denise şi cu mine râdeam despre cum avea să se duca Ia 90 de ani, şchiopătând, cu bastonul în mână, Ia un atelier de fotografie Sears, dar, în schimb, a murit cu zeci de ani înainte de a-şi putea număra primele fire albe de păr. Trish, mătuşa ei, m-a pus Ia muncă în următoarele ore, când am aspirat perdelele, am dus toate scaunele din casă în living, am pus sare într-o salată de fructe, ceva ce habar n-aveam că se făcea până să mă duc Ia şcoală în Sud. Ea mai apărea ici-colo să-mi spună ce nu făceam bine şi ce trebuia să fac în continuare. Ori de câte ori îi auzeam paşii, îmi ţineam respiraţia, crezând că era doamna Andora. Dar am stat toată dimineaţa în cocheta casă galbenă, unde am dat cu mopul şi am făcut diverse activităţi, iar singura dovadă că doamna

Andora se afla sub acelaşi acoperiş era zgomotul uscătorului de păr de Ia etaj. Ţin minte că m-am gândit că, dacă doamna Andora găsea puterea să-şi usuce părul, eu n-aveam nicio scuză să nu mă dau jos din pat în dimineaţa aceea.
A sunat telefonul şi a răspuns mătuşa Trish.
— Reşedinţa familiei Andora.
A întins o solniţă şi mi-a făcut semn să sărez eu mai departe pepenele-galben în locul ei.
— Nu, *nu* este ea Ia telefon. Pot să întreb cine o caută? M-am dus să iau recipientul, dar era de parcă i se calcifiaseră articulaţiile degetelor în jurul Iui. Am rămas acolo amândouă, ţinând cu stângăcie solniţa cu sare de masă, de parcă ar fi fost un fel de ştafetă, în timp ce ea îi spunea persoanei de Ia celălalt capăt al firului pe un ton plăcut, pe care, de altfel, cu mine nu-I folosea niciodată:
— Dacă mai sunaţi aici, a rostit ea cu zâmbetul ei de *country club,* pun să fiţi arestat. Şi acum, Ia revedere!
A lăsat receptorul să se bălăngăne, dar chiar în ultima clipă I-a prins şi I-a pus în furcă cu un gest tremurător şi delicat.
Muream de nerăbdare să întreb cine fusese, ce fusese toată chestia aia, dar o cunoşteam pe mătuşa Trish suficient de bine să ştiu că ea mi-ar fi spus doar să-mi văd de treaba mea.
— EI era?
Ne-am uitat una Ia alta când am auzit vocea doamnei Andora, care a apărut în starea teribilă în care era în uşa bucătăriei. întotdeauna fusese slabă, dar în dimineaţa înmormântării Iui Denise era de-a dreptul scheletica. Avea pielea cenuşie şi scofâlcită şi pe umăr îi atârna anapoda breteaua murdară a sutienului.
Mătuşa Trish s-a mobilizat cât să pară perfect stăpână pe situaţie.

— N-o să mai sune aici.

S-a dus şi i-a aranjat lenjeria sub haine doamnei Andora.

— L-ai citit? a făcut ea, uitându-se la mine, peste umărul cumnatei ei, cu nişte ochi de animal mânios, împietrită, eu am dat din cap că da. Interviul cu şeriful Cruso fusese devastator.

„Credem că ucigaşul a plănuit atacul, alegând-o pe Denise Andora să-i fie prima victimă şi urmărind-o tot timpul”, declarase el reporterului ziarului *Tampa Bay Times.* „Datorită felului în care e construită casa asociaţiei de studente de pe strada Seminole, unde locuiau patru dintre cele cinci victime, un observator îşi poate da seama în ce cameră stă fiecare fată. Toate camerele de Ia etajul al doilea au o fereastră mare. Oricine le privea pe fete intrând în casă noaptea vedea şi cum se aprindeau luminile în cameră după câteva secunde.”

întrebat de ce credea că Denise fusese una dintre tinte, scria reporterul în articolul său, şeriful Cruso îşi trecuse o mână peste faţă. „Detest că am să-i fac pe membrii familiei Andora să se simtă prost”, răspunsese el, „dar Denise cunoştea o mulţime de oameni. Credem că autorul a fost cineva pe care-I cunoştea, iar celelalte fete au fost victime colaterale”.

Denise cunoştea o mulţime de oameni. A sunat nepotrivit din cauza exprimării politicoase. Denise era o splendoare de fată, primea multe invitaţii în oraş şi ştia să se bucure de sex, calitate pe care o admir Ia ea şi în ziua de azi. Doar că mişculaţiile din jurul adevărului făceau să pară că ar fi avut ceva de care să-i fie ruşine şi Ie permitea altora s-o învinovăţească, iar oamenii, în general, credeţi-mă că abia aşteptau să se folosească

de asta.

— Să nu uiţi, a spus mătuşa Trish, mângâind-o pe doamna Andora pe braţul gol, că azi dăm cărţile pe fată.

— Pot să vă ajut cu ceva? am întrebat.

Mătuşa Trish s-a uitat Ia doamna Andora, care a dat din cap afirmativ.

— Un reporter de Ia *Tallahassee Democrat* scrie un articol despre Denise, a început mătuşa Trish. L-am invitat să vină acasă după înmormântare. Arde de nerăbdare să discute cu tine despre Denise. Despre cine era ea cu adevărat, din punctul de vedere al celei mai bune prietene şi al preşedintei celei mai isteţe asociaţii din campus.

Mi-am pus mâinile pe şolduri şi am răspuns cu părere de rău:

— Mi s-a cerut să nu vorbesc cu presa.

— Cine ţi-a spus aşa ceva? a zis mătuşa Trish, scoţând un hohot impertinent.

Oricine zisese aşa ceva se înşelase amarnic.

— O absolventă. O cheamă...

— Tu eşti preşedinta. Credeam că tu decizi.

— Pot să decid unele lucruri.

— Oamenii ne privesc de parcă ar fi vina noastră, Pamela, a zis doamna Andora pe un ton stăruitor care, venind de Ia ea, suna dizarmonic.

Doamna Andora îşi trăia viaţa cu entuziasm. Era o persoană ghiduşă care parcă împărtăşea glume şi jocuri de cuvinte cu fiecare om pe care îl cunoştea, întotdeauna mi se păruse o femeie haioasă, cu o înclinaţie mută spre răzvrătire, însă criminalul i-a ucis şi umorul când a luat-o pe Denise.

— Familia Shepherd ne-a cerut să nu ne ducem Ia înmormântarea Iui Robbie.

Doamna Andora a spus asta cu ochii în pământ şi mi- am adus aminte că umilirea publică încă era o practică aprobată juridic în

anumite ţări.
— Tu l-ai văzut, a spus mătuşa Trish, şi nu era cazul să- mi amintească. Tu eşti singura persoană de încredere care poate spune că autorul nu a fost un cunoscut al Iui Denise.
Eu îmi muşcam obrazul, simţindu-mă ruptă în două.
— Pune-o într-un bol frumos, mi-a zis ea, referindu-se Ia salata de fructe, de parcă s-ar fi tranşat problema, apoi s-a îndepărtat pufnind, căutând alte lucruri făcute de mine pe care să Ie rectifice.
Doamna Andora din trecut ar fi dat ochii peste cap, ar fi făcut o remarcă isteaţă în şoaptă, ar fi râs cu mine. Doamna Andora de-acum se holba prin casă de parcă ar fi detestat absolut fiecare centimetru pătrat din ea.
— Ce ar înţelege Denise din toate astea? a întrebat cu o grimasă.
Am căutat direcţia în care îi era îndreptată privirea. Florile, mâncarea, scaunele închiriate din plastic pe care le puseserăm în camera de lucru, ca să avem locuri suplimentare.
— Ea ar fi tot Ia etaj, aranjându-şi părul şi fără să fi văzut nimic din toate astea.
M-am liniştit când doamna Andora a dat din cap aprobator. Spusesem ce trebuia, arătând că o cunoşteam pe Denise aşa cum o cunoştea şi ea.
— Ştii că i-am anunţat pe toţi să nu aducă liliac, fiindcă Denise e alergică la liliac? a zis ea, râzând şi apăsându-şi cu o mână gâtul lung şi subţire, dându-i drumul apoi şi repetând mişcarea din nou şi din nou, ca şi cum ar fi hotărât clipă de clipă să-şi dea voie să respire în continuare. N-aş vrea să strănute, în caz că intră pe uşă. încă nu-mi vine să cred.

Disperată, am aruncat o privire în jur, căutând altceva potrivit de spus, dar n-am reuşit să îndrug decât ceea ce se pregătea să audă de atâtea ori în ziua aceea, că îşi pierduse orice fel de sens.
— îmi pare atât de rău, doamnă Andora.
Am făcut un pas timid în faţă, întrebându-mă dacă trebuia să-i ofer o îmbrăţişare. Dar ea a ridicat o mână. *Opreşte-te. Nu te apropia.*
— Tu ai fost acolo, a spus doamna Andora stupefiată, de parcă tocmai şi-ar fi dat seama, de parcă nici nu m-ar fi auzit rostind acea banalitate crasă.
— La sfârşitul vieţii sale, s-a nimerit să fie cu o persoană pe care o iubea. Cu cineva căruia nu-i păsa de mirosuri ori de sunete.
S-a uitat direct Ia mine şi am văzut că licărul din ochii ei era într-adevăr acolo. Că mă auzise spunând că îmi părea rău şi că se străduia din răsputeri să mă ierte.
— Eu ar fi trebuit să fiu acolo. Dar bine că măcar ai fost tu. Aşa că e în regulă, Pamela.
4t
Majoritatea oamenilor nu ştiu că Denise şi Robbie sunt înmormântate în acelaşi cimitir şi că înmormântările au avut Ioc în Jacksonviile, Florida, Ia o zi rece şi apăsătoare distanţă. Noul hotel Holiday Inn, de formă circulară, din San Marco, avea o promoţie pentru presă – două nopţi Ia preţ de una. M-am împiedicat de un fir al camerei de filmat când am lăsat-o în urmă pe Denise, în sicriul ei din oţel, ferit de umezeală sub un strat de trandafiri spinoşi.
— Măcar n-a plouat decât în ultimele câteva minute, a comentat Brian când ne întorceam Ia maşină.
— Măcar atât, am încuviinţat eu sec.
Unele momente de la înmormântare au fost mai uşoare decât mi-am imaginat, dar cele

mai grele m-au sfâşiat în bucăţi. Membrele Casei se strânseseră de jur împrejurul Iui Denise şi, când fusese coborâtă în pământ, îi cântaseră un cântec pe care ea îl învăţase ca proaspăt intrată în asociaţie, cântecul pe care ar fi trebuit să-I cântăm toate Ia absolvire şi Ia nunta fiecăreia dintre noi. Nu-mi puteam lua gândul de la ziua în care clasa noastră de boboace s-a întâlnit să exerseze într-una dintre sălile de repetiţie de la nou inaugurata Ruby Diamond Concert Hali. Cântecul începea şi se termina cu un solo, iar Denise însăşi se oferise să cânte, lăudându-se că avea un glas frumos. Noi toate ne-am pregătit să asistăm la un număr emoţionant, dar după aceea ne-am trezit ţinându-ne cu mâinile de burtă de atâta râs, când ea a deschis gura şi a bălmăjit primul vers. *Cine ţi-a zis că ştii să cânţi?,* gâfâiam noi, ne curgeau lacrimile, iar ea ne privea nedumerită. *Toată lumea!,* ne strigase ea, iar noi ne-am înverşunat. *Păi, lumea a minţit,* a reuşit cineva să zică, iar Denise i-a arătat degetul mijlociu, dar şi ea râdea. Şi îmi dădeam seama că ori de câte ori voiam s-o vizitez pe Denise în gând, aveam să mă uit la ea şi să-mi spun: *O să mori curând,* şi-atunci nu mai voiam s-o văd. Amintirile cu ea mă făceau să mă simt ca şi cum i-aş fi ascuns un secret teribil.
Mi-am auzit numele şi Brian m-a luat de mână protector, cu ochii la reporterii care se desprinseseră de echipele de filmare la mormânt, prefăcându-se că se întorceau la maşini, când de fapt trăgeau cu urechea, se pregăteau să atace, îşi potriveau unghiurile necinstite în care să te prindă.
— Pamela, a şuierat Tina.
Trebuise s-o ia la fugă ca să mă prindă din urmă. Am observat cu coada ochiului că avea un teanc gros de hârtii cu programul pentru

înmormântare, ceea ce mi s- a părut într-adevăr ciudat.
— Nu mi-am dat seama că eşti aici, i-am zis băţos.
îmi era cât se poate de clar felul în care se uita Brian la Tina, apoi iar la mine, apoi iar la Tina, de parcă ar fi cerut să i se explice cine era şi de unde o cunoşteam. Orice aş fi spus, nu răspundea decât cu o aluzie venită dintr-o poziţie de superioritate, care mă avertiza că nu era treaba mea să investighez un dublu asasinat, că trebuia să mă relaxez şi să am încredere că poliţia avea să-l găsească pe individul care o băgase în pământ pe Denise cu 70 de ani mai devreme. Ori de câte ori îmi turna ceva de genul ăsta, Brian părea întotdeauna puţin iritat. De ce insistam să fac lucrurile mult mai complicate decât era nevoie?
— Nu m-ai sunat înapoi, a zis ea, potrivindu-şi pasul astfel încât să fiu prinsă între ea şi Brian, al cărui gât începuse să semene cu unul de struţ.
S-a aplecat spre Tina cu o expresie pe care n-aş putea-o numi altfel decât teritorială. Cum îndrăzneşte femeia asta frumoasă, cu pălărie (una neagră, de fetru, la limita anecdoticului în ziua aceea) să mi se adreseze de parcă ne-am cunoaşte de zece ani şi nu de zece secunde?
— S-au întâmplat multe astăzi, am zis eu, privind înainte.
Mai târziu, într-unul dintre ziare avea să apară o fotografie cu oamenii care plecau de la înmormântare şi aveam să observ că Brian şi Tina erau întorşi spre mine în expectativă, ca şi cum eu aş fi avut votul decisiv într- o chestiune în care părerile erau împărţite, ceea ce, în unele privinţe, era adevărat.
Eram precaută în legătură cu Tina, după

discuţia cu şeriful Cruso. *Te-aş sfătui să nu rămâi singură cu ea, Pamela. Te-aş sfătui să nu rămâi singură cu ea deloc, pentru siguranţa ta.*

— Plec în Colorado vineri, a anunţat Tina, şi vreau să mergi cu mine.

îmi cerea ceva atât de absurd, că m-a apucat un râs nervos.

— Poftim?

— A zis Colorado? m-a întrebat Brian, ignorând-o ostentativ pe Tina, care, drept răspuns, l-a ignorat şi ea, la rându-i.

Am depăşit un grup format din prietenele din liceu ale lui Denise şi Tina le-a întins una dintre hârtiile cu programul de înmormântare.

— Individul e foarte periculos, le-a spus ea când am trecut pe lângă ele. Vă rog să fiţi cu ochii-n patru.

M-am uitat la teancul din mâinile ei şi mi-am dat seama că nu erau programe de înmormântare. Tina făcuse fluturaşi cu mutra Inculpatului. întrebarea pe care o tot punea din 1974 era scrisă cu litere mari şi îngroşate: *L-aţi văzut pe acest bărbat?* Tina nu venise la înmormântare ca să-i aducă un omagiu lui Denise, ci ca să-şi implementeze propria versiune de patrulă comunitară. Cât de vulgar!

— Ce naiba e în Colorado? a întrebat Brian, adresându- i-se Tinei pentru prima dată.

— închisoarea din care a evadat, i-a răspuns ea exasperată, căci nu avea timp să dea din nou explicaţii, mai ales lui.

— închisoarea din care a evadat *cine?* a zis Brian şi m-a tras tare de mână.

Hei! Răspunde-mi – acesta era mesajul.

— Ce tot zice?

Tina s-a apropiat de mine şi a spus:

— Stau la Days Inn, în Tallahassee. Practic, mă forţez. Vino să vorbim când te întorci.

— E clar că eşti tulburată şi o să te rog frumos să ne laşi acum, a zis Brian pe tonul acela rafinat, care ieşise la iveală când şi când, în decursul timpului, când îi era de folos, adică atunci când voia ceva ce nu era simplu de obţinut, şi anume respect.

Cu pasul lui uşor şi ţopăit, cu părul de hipiot, care se încreţea la umezeală, mi s-a părut, brusc, respingător. Făţarnic ca un legiuitor creştin într-un club de striptease.

— Ei bine, a răspuns Tina, din moment ce m-ai rugat *frumos.*

M-a flancat cu umărul.

— Camera doi-zero-trei, a făcut ea, şi cu asta chiar ne-a lăsat în pace.

Brian m-a luat pe după umeri şi m-a lipit posesiv de el.

— Azi au ieşit toţi nebunii, nu?

Mă simţeam stoarsă cu totul, parcă nu-mi încăpeam în propria-mi piele şi trebuia să lărgesc cusăturile. Veneam spre mătuşa Trish, care o ajuta pe doamna Andora să intre în limuzină şi chiar atunci mi-am zărit portiţa de scăpare: aplecându-mă pe sub braţul lui Brian, am ajuns la timp cât să-mi aşez palma la ceafa doamnei Andora, aşa cum fac poliţiştii cu suspecţii chiar înainte să-i vâre în cuşca de metal a autospecialei, astfel încât, chiar dacă se opun inevitabilului, nu-şi fac rău singuri.

*

Aşezam al doilea bol cu salată de cartofi, când mătuşa Trish a venit în spatele meu.

— Gata, te aşteaptă, Pamela.

Când m-am întors, am observat că, atunci când îşi dăduse cu ruj, îşi pătase cei doi dinţi din faţă.

— Nu uita să vorbeşti despre credinţa lui Denise, m-a instruit mătuşa Trish când ne îndreptam spre dormitorul copilăriei lui

Denise, cu pereţi liliachii şi aşternuturi cu fluturaşi.
Un tip bizar studia un tablou pe care Denise îl agăţase în spaţiul dintre fereastră şi comodă.
— E făcut de ea? m-a întrebat, întorcându-se spre mine. Avea un creion după ureche, ochi de un verde-închis, gene negre, dese şi dantură proeminentă de cal. Era prost îmbrăcat, cu nişte pantaloni prea scurţi şi o cămaşă prea lungă. Iar eu nu reuşeam să-mi alung un gând care prindea contur – arăta de parcă şi-ar fi scos hainele dintr-un container al Armatei Salvării.
— E o ţesătură, am zis.
— Diferită de ceea ce făcea Denise?
Era genul de întrebare blândă pe care i-o pui unui copil, cu ochii mari şi tot tacâmul.
— Denise picta la anumite cursuri, dar nu ăsta era adevăratul ei talent.
Tipul şi-a luat creionul de după ureche, eliberând o şuviţă de păr de culoarea nisipului.
— Dar? a reacţionat el, de data asta chiar exprimând ceva ce părea interes real. Care era adevăratul ei talent?
— Curatoriatul. Avea un ochi bun.
Mătuşa Trish şi-a ferit privirea când tipul s-a căutat la betelia pantalonilor şi a scos un caiet, lăsând iute la vedere o părticică de abdomen, o dâră de păr negru.
— „Ochi bun”, a repetat el, aşezându-şi caietul pe coapsă ca să poată nota.
— E *Cari Wallace,* a zis mătuşa Trish, accentuând numele aşa cum ai accentua numele unui client important la o cină de afaceri. E senior editor la *Tallahassee Democrat.*
Cari a ridicat privirea din caiet, clipind ca să-şi dea părul din ochi.
— îţi mulţumesc că ai acceptat să vorbeşti cu

mine, Pamela. Eu caut doar informaţii generale de la preşedinta asociaţiei celei mai istete din campus, din câte am auzit – a zâmbit cu dinţii aia mari spre mătuşa Trish, fără îndoială cea mai perseverentă sursă a lui –, şi cea mai bună prietenă a lui Denise.
Am ridicat din umeri curajoasă, deşi simţeam o nelinişte care-mi făcea stomacul să se strângă.
— Bineînţeles. îmi pare bine că pot fi de ajutor.
— Mi-ar plăcea să-mi spui câte ceva despre Denise. Solicitarea mi s-a părut în dorul lelii, căci era o chestie la care era imposibil să răspunzi.
— Orice?
Cari şi-a dus o mână la ceafă şi mi-a întors privirea cu o jumătate de zâmbet îndurerat. Mâinile lui erau nişte chestii mari, aspre. *Nu e înalt ca Brian,* m-am gândit eu, aproape în chip de împotrivire faţă de celălalt gând care prindea contur, anume că uneori Brian îmi aducea aminte de un elev de gimnaziu care crescuse brusc, contorsionându-se pentru a pătrunde stângaci în noul lui corp.
— în regulă, făcu Cari, în vreme ce bătea cu creionul în caiet, căutând un fel în care să reformuleze. Mi-am dat seama că lui Denise îi plăceau hainele. Poate îmi povesteşti puţin despre asta. îmi place întotdeauna să incep prin a-i oferi cititorului câteva elemente vizuale.
— Era pretenţioasă la haine, am spus eu.
Cari părea încântat.
— „Pretenţioasă”, a notat el. Un cuvânt bun. Studiezi engleza ca specializare la facultate?
— Nu. Studiez ştiinţele politice.
— Pamela intenţionează să meargă la Facultatea de Drept, a intervenit mândră mătuşa Trish.

— Părinţii mei sigur ar fi preferat să fac asta, în loc de jurnalism, a zis Cari modest, ca să-şi pregătească terenul să pună întrebarea de un milion de dolari: Dar despre băieţi şi întâlniri ce-mi poţi spune?

— Denise nu avea timp de întâlniri, a intervenit mătuşa Trish.

— O fată frumoasă ca ea? m-a privit el suficient de lung, încât să-i observ străfulgerările galbene, de felină, din ochi. Nu cred asta.

— Primea multe invitaţii la întâlniri, am răspuns eu precaut. Dar era pretenţioasă când venea vorba de oamenii cu care ieşea.

Pe moment, şi Cari, şi mătuşa Trish s-au liniştit. El a continuat.

— Şi ce voia să facă cu viaţa ei? Mi-a ajuns la ureche că voia să lucreze la noul muzeu Dali.

— Voia, a confirmat mătuşa Trish. Avem o fotografie cu ea şi Dali. El era *cel mai mare* admirator al ei.

— Mi-ar plăcea s-o văd, a spus Cari. Şi orice altă fotografie cu Denise pe care familia ar dori s-o vadă în articol.

Mătuşa Trish mi-a aruncat o privire înainte să iasă. *Fă- ne mândri.*

Când am rămas singuri, el şi-a pus mâinile pe genunchi, coborând la nivelul meu.

— S-a dus Gestapoul, a şoptit şi a râs puţin.

Mi s-a strâns stomacul. Reporterul care lucra la un articol despre Denise vedea dincolo de constrângerea la care eram supusă ca s-o prezint într-o lumină bună. Mai bine gândeam repede.

— Câţi ani ai? l-am întrebat.

El şi-a îndreptat spatele, luat prin surprindere:

— De ce? a întrebat el, iar eu mi-am jucat cartea.

— Pari suficient de tânăr cât să fi terminat

Facultatea de Jurnalism în deceniul ăsta. Ceea ce înseamnă că ai studiat jurnalismul de şcoală nouă.
Cari a închis caietul şi şi-a încrucişat braţele la piept, buzele rotunjindu-i-se într-un mic surâs, de parcă aş fi zis ceva ucigător de drăguţ.
— Şi ce ştii tu despre jurnalismul de şcoală nouă?
— Una dintre surorile mele studiază să devină jurnalistă şi spune că nu e la fel de obiectiv ca jurnalismul tradiţional.
— Adică e subiectiv, m-a tachinat el.
— Mă întrebi despre viaţa sentimentală a lui Denise, în loc să te concentrezi pe dovezile de calitate, am zis, sperând că glasul îmi suna la fel de impunător ca şi cum ar fi vorbit ştabul de taică-meu.
Dovezi de calitate, ce-mi mai plăcea expresia asta! Mă făcea să mă simt ca şi cum aş fi ştiut despre ce vorbeam.
— Adică?
— Adică faptul că l-am văzut. Şi nu era o persoană pe care ea s-o fi cunoscut. Pe care s-o fi cunoscut vreuna dintre noi.
— Atacul are toate caracteristicile unui motiv de natură personală, din moment ce mai ales rănile lui Denise au survenit în urma unei brutalităţi ieşite din comun, a subliniat el.
Mi-a venit în minte chipul ei adormit şi liniştit.
— Nu le-ai văzut pe celelalte fete.
Cari mi-a aruncat o privire ciudată.
— Documentaristul de la *Democrat* nici măcar nu e sigur că pot folosi cuvântul *viol* ca să descriu ce i s-a întâmplat. A fost viol, în termeni tehnici? Probabil că ştii mai bine decât mine cum defineşte legea violul.
Am simţit că-mi pica faţa. Am ezitat, uluită de cuvântul acela. Nu *viol,* căci ăsta era un

cuvânt pe care-l puteam suporta. Dar cuvântul *tehnic,* asta era peste puterile mele.

— Şerifului Cruso nu-i place să mă supere, se pare. După aceea, Cari mi-a povestit ce i-a făcut criminalul lui Denise cu flaconul de fixativ Clairol pe care ea şi-l cumpărase cu doar o săptămână înainte. Din raionul de cosmetice de la Walgreens, Denise alesese cu mâna ei obiectul care i-a perforat vezica şi i-a provocat o hemoragie internă fatală, spunând: *Am auzit că Clairol fixează părul în condiţii de umezeală mai bine decât White Rain.* Mi-am acoperit faţa cu mâinile, gândindu-mă la cum o fi arătat ea având durerile acelea chinuitoare. Cu un an înainte călcase într-un cui, la subsol, când voise să aducă decoraţiunile de Crăciun. îi intrase prin pantof, iar una dintre surorile noastre, care se pregătea oentru Facultatea de Medicină, îi pusese piciorul pe o adă răsturnată pentru sticle de lapte şi-i zisese să se uite în altă parte. Ţin minte că Denise mă strânsese de mână şi se uitase la mine, având încă pe cap fesul de Moş Crăciun pe care-l găsise printre ornamente şi ghirlande ce imitau crengile de pin. îi tremura buza de jos şi arăta ca o fetiţă care căzuse de pe bicicletă. Mi-am reţinut un suspin acum, văzând chipul acela, imaginându-mi că asta trebuie s-o fi durut mult mai mult.

— Ar trebui să moară pe scaunul electric pentru ce i-a făcut, a zis Cari, cu o voce în care se simţea ură adevărată.

Am sughiţat o dată, tare şi chinuitor, şi am înghiţit toată amăreala care mi se suise în gâtlej. Erau imposibil de digerat toate metodele inventate de oameni ca să provoace şi mai multă durere.

— Ai de gând să scrii asta în articol? Ce i-a făcut lui Denise? l-am întrebat.

Mi-am imaginat-o pe doamna Andora citind ceea ce tocmai îmi povestise, cu mâna la gât, parcă pentru a închide o rană fatală.
— Nu cu atâtea detalii câte ti-am dat tie, dar lumea e speriată şi caută răspunsuri. Şi trebuie să menţionez că numele iui Roger n-a apărut din neant. Tu l-ai rostit prima.
Eu mi-am deschis capacul din piele al genţii şi i-am zis:
— Pot să-ti arăt ceva?
Am scotocit până am găsit copia afişului care anunţa darea în urmărire, pe care mi-l arătase Tina în maşina. L-am studiat pe Cari în timp ce citea, plimbându-şi limba pe dinţii aceia mari, la început perplex, apoi contrariat.

Căutat de FBI
Născut pe 24 noiembrie 1945, în Burlington, Vermont, are următoarele semnalmente: înălţime între 1,80 şi 1,83 m, constituţie atletică, ten palid. Student la Drept; uneori se bâlbâie când se enervează.
ATENTIE!
Suspectul are studii superioare, practică fitnessul, are antecedente de evadare din închisoare şi este un deţinut evadat, după ce a fost condamnat pentru răpire şi aşteptându-şi sentinţa pentru uciderea unei femei prin acte de violentă de natură sexuală, într-o staţiune de schi din Colorado. Se consideră că este înarmat, periculos şi există riscul să fugă.

Tipul din fotografie era neras şi i-ar fi prins bine să se tundă. Bărbia îi era înclinată într-o parte şi parcă stătea să închidă gura, ca şi cum tocmai ar fi terminat de vorbit când l-a imortalizat aparatul de fotografiat. Avea sprâncene rebele şi zburlite, care-i împărţeau

fruntea în trei zone distincte.
— De unde îl ai? a vrut Cari să ştie, iar eu i-am povestit despre Tina şi despre faptul că o credeam, dar tot n- aveam încredere în ea.
— Aş putea să mă ocup eu de asta, s-a oferit el. Să fac ceva săpături. Să caut informaţii despre el şi despre ea. Să văd dacă o fi ceva acolo.
Am ezitat. Suna ca şi cum eram aproape de a forma o echipă şi nu eram sigură că era prudent.
— Ai zis că individul te-a văzut, nu-i aşa?
Eu am clătinat din cap că nu.
— S-a uitat în direcţia mea şi atunci i-am văzut faţa. Dar el nu m-a văzut.
— Cum poţi să fii sigură?
— Pentru că a zbughit-o afară imediat.
— Poate a crezut că deja chemaseşi poliţia. Poate a crezut că nu avea timp.
M-a străbătut un fior când m-am gândit la ideea legată de timp. La cum ai nevoie de un anumit timp să faci ce ar fi vrut el să-mi facă mie.
— Mi-l dai înapoi, te rog? am arătat eu spre afiş.
Cari a şovăit înainte să mi-l înapoieze. Dar nu voiam să-l iau înapoi de tot; voiam doar să rup o bucăţică din el.
— Scrie-ţi aici numărul, i-am zis şi m-am înroşit imediat, auzindu-mă cum îi ceream numărul de telefon unui tip pe care tocmai l-am cunoscut. Nu vreau să suni la Casă, am adăugat, pe un ton profesional. Se presupune că n-ar trebui să vorbesc cu presa, dar m-ar interesa să aflu ce descoperi.
El şi-a scris în grabă numărul, ridicând din sprâncene amuzat. Eu am băgat în buzunar bucăţica de hârtie.
— Denise a fost aleasă dintre 1 000 de candidaţi pentru slujba de la Muzeul Dali, i-

am spus şi am aşteptat să se prindă că-i dădeam informaţii pentru articol, să deschidă caietul şi să noteze tot, acele lucruri despre Denise pe care nu voiam să le uite nimeni niciodată, l-a zis lui Dali că ar trebui să fie împotriva dispunerii lucrărilor în ordine cronologică în galerie, criteriu după care arta modernă fusese expusă în cea mai mare parte a secolului trecut. Ea numea asta distorsiune temporală postmodernă, ceea ce lăsa o foarte bună impresie cuiva interesat de fizică, aşa cum era Dali. Şi a spus toate astea în spaniolă. A exersat în oglindă săptămâni la rând. Când publicul va putea pătrunde în spaţiul respectiv, cândva anul ăsta, va vedea prima expoziţie *anticronologică* realizată vreodată, şi asta datorită lui Denise. N-o fi avut ea o viaţă lungă – am înghiţit în sec şi mi-a venit înapoi gustul de salată de fructe cu sare din stomac –, dar tot a reuşit să-şi lase amprenta în lume.

în ziua următoare, când Cari a pus în articol sensibilul meu citat lângă o fotografie frumoasă cu Denise, doamna Andora a făcut un buchet din florile de la înmormântare, cu un bilet pe care a scris de mână: *Cu adânca mea recunoştinţă.* Cari a scris despre Denise ca despre o fiinţă umană şi atunci am ştiut că puteam să am încredere în el.

PAMELA

Tallahassee, 2021

Ziua 15 826

Ma trezesc devreme în camera de hotel şi plec pe jos spre campus, iar libelulele îmi ocolesc paşii, ca nişte scântei fosforescente în soarele palid de primăvară. Nimeresc în mijlocul unui tur al campusului şi mă alătur şi eu, aflând lucruri pe care ar fi trebuit deja să le cunosc despre a mea alma mater. Cum ar fi că acel cort de circ mare şi roşu s-a construit

în 1947 şi că acolo se ţineau cursuri de exerciţii la trapez şi acrobaţie, o tentativă de a integra bărbaţi şi femei când FSU a devenit o instituţie mixtă. Ajungem la sala de mese şi e cât pe ce să mă împiedic când îl aud pe ghidul turului spunând că bucătăreasa de la cantină, cea care îşi lua în braţe toţi „copiii”, lucrează în continuare la serviciul de asistenţă pentru clienţi al şcolii şi că s-a scris despre ea în *Forbes.*

Mă despart de grup la Pop Stop, găzduit în continuare în aceeaşi clădire cu streşini proeminente de la intersecţia cu Casa. Curtea din faţă e îngrădită de ghivece cu plante, iar la o masă de sub ventilatorul din tavan stau două studente care discută despre culoarea părului copiilor pe care îi vor avea cândva. înăuntru e înghesuială, însă e mai răcoare şi dinspre bucătăria deschisă vine abur. Comand o omletă cu ciuperci şi brânză şi un suc de portocale. în timp ce aştept, mă apropii de pereţii vopsiţi în alb, care servesc drept tablă, să citesc ce au tot scris puştii cu marker negru începând din anii 1950, nume şi date, cine e tare şi cine e naşpa, cine pe cine iubeşte şi cine o să fie cu cine pe veci. Mă uit cu mare atenţie, mijind ochii în căutarea onduleurilor din scrisul de mână al lui Denise, zărindu- le sus, într-un colţ, deasupra separeului din spate, unde avea obiceiul să-şi bea cafeaua fără zahăr şi fără lapte şi să-şi exerseze spaniola cu una dintre bucătărese. De-a lungul anilor, studenţii au mâzgălit peste citatul din Dali scris de ea – ceva despre geniu şi moarte, dacă-mi amintesc bine.

Aud numărul comenzii mele şi-mi iau tava afara, unde le pot privi pe studente intrând şi ieşind din Casa aflată la o aruncătură de băţ. M-am gândit să ciocănesc la uşă, să le dau de ştire că sunt aici şi să... ce? Să le avertizez?

Pare ceva aproape isteric. El pe mine mă vânează. Dar, dacă nu mă găseşte pe mine, oare o să le atace pe ele?

Mănânc jumătate de omletă, beau tot sucul şi arunc farfuria din carton îmbibată de grăsime. întâlnirea e la 11 şi ştiu din experienţă că până acolo faci doar 12 minute cu maşina. Pun adresa în aplicaţia Waze în drum spre maşina pe care am închiriat-o, în caz că e mai aglomerat acum ori poate pentru a găsi o scurtătură, dar, surprinzător, vocea automată sugerează să fac totul la fel.

RUTH
Issaquah
Iarna anului 1974

Fratele meu şi-a adus unul dintre copii. Un băieţel. De şapte sau opt ani. Avea nişte ochi mici, umezi, de parcă ar fi fost bolnav ori ar fi plâns. Cred că erau albaştri. Avea pielea întinsă bine pe oasele fragile ale feţei, aşa că se vedea cum îi pulsa sângele prin venele albăstrii de la tâmple. Ca toţi copiii, era prea mic să se descurce singur, în schimb era în stare de un nivel extrem de distrugere emoţională. Mă oferisem să am grijă de el în timp ce fratele şi cumnata mea se duceau cu bebeluşul la un medic specialist, în timp ce mama alegea nuanţele hortensiilor pentru grădina tatei înainte de ultimul ger, însă odată rămaşi singuri în casă, am regretat imediat. Allen mă îngrozea.

— Cum se face că eşti mare, dar stai cu bunica? m-a întrebat el după ce l-am aşezat la masa din bucătărie, cu hârtie şi creioane.

M-am uitat la ceas. Abia dacă trecuseră 30 de minute de când îl lăsase frate-meu. Specialistul la care mergeau era undeva în Utah. Ceva despre o buză de iepure, o operaţie, o gură? Mie bebeluşul mi se părea în regulă. Mai bine m-ar fi lăsat să stau cu ea decât cu Allen. De fapt, îmi plăceau copiii mici, chiar şi cei agitaţi, aşa cum părea să fie nepoţica mea. Mi se părea adorabilă când îşi umfla buza de jos şi-şi ducea la ochi pumnişorii dolofani. *Allen a fost cel mai bun copil,* zicea cumnată- mea tot timpul, cu o şuviţă de păr rebelă lipită de buză.

— Bunica are nevoie de ajutorul meu acum.

Am deschis uşa frigiderului. Era aproape ora prânzului.

— Vrei un sendviş cu şuncă? am întrebat.

— Bineînţeles, a zis Allen în aceeaşi notă cu

râsul său discordant.
Răspundea *bineînţeles* la oferta mea legată de sendvişul cu şuncă? Sau era mai degrabă un bineînţeles sarcastic la primul lucru pe care îl spusesem? *Bunica are nevoie de ajutorul meu acum.*
— Tata zice că-ţi place în detenţie, a vorbit Allen, apăsând mai tare hârtia cu creionul roz.
Pe cel roşu îl terminase. îl văzusem ezitând înainte să-l aleagă pe cel roz, ca şi cum, dacă l-ar atinge, asta l-ar putea face mai puţin bărbat.
Am pus şuncă şi maioneză pe blat.
— N-are niciun sens, Allen.
— Ba are.
Am scos farfuria cu crăpătură în mijloc, suficient de adâncă încât să se prindă în ea bacteria aia despre care se ştia că provoacă o diaree urâtă.
— Tu ştii ce înseamnă detenţie? Când trebuie să rămâi la şcoală după ore pentru că ai făcut ceva rău. Nimănui nu-i place detenţia.
— Zice că faci chestii ca să se uite lumea la tine mai mult.
Am scos un cuţit. Nu detenţie. Atenţie. Oare copiii urăsc maioneza? Am uns pe pâine un strat frumos şi gros de maioneză pentru Allen, după care am luat o ceapă şi m-am apucat s-o tai.
— Spune că l-ai necăjit pe bunicul aşa de tare, că a murit din cauza asta.
Aveam brânză, dar lui Allen nu voiam să-i dau. Am ascuns ceapa printre bucăţile de şuncă şi am apăsat tare feliile de pâine.
— Vrei să-ti povestesc ceva haios despre tatăl tău, Allen?
Nu mi-a răspuns. Era preocupat să transforme creionul roz într-un ciot.
— Tatăl tău era cel mai slab jucător din

echipa de baseball, iar bunicului îi părea rău pentru el, aşa că l-a implorat pe antrenor să-i dea voie să joace într-un meci pe care erau siguri că aveau să-l câştige oricum. Când mai avea puţin până să fie eliminat, a fost atât de jenat, încât a făcut pe el, Allen. Toţi copiii din echipa adversă au râs de el.

— Eşti rea, a zis Allen. Şi urâtă. Uite cât de urâtă.

A ridicat desenul. Era portretul meu, cu faţa plină de semne roz şi roşii. înţelegeam perfect de ce-şi bat oamenii copiii.

M-am apropiat de el şi am trântit farfuria pe masa:

— Mănâncă-ţi sendvişul!

în drum spre baie, l-am auzit icnind şi scuipând dezgustat. Simţise ceapa.

*

Când voiam sa reflectez la deznădejdea mea, cel mai bun loc era baia mamei, iluminata atât de puternic, că parcă îţi sfredelea creierul. Câteodată jucam un joc bolnav cu mine însămi în oglindă. îmi doream oare să fug în lume cu un milion de dolari sau să am un ten perfect? Să fiu căsătorită în continuare cu CJ sau să nu am deloc semne pe faţă? încă nu reuşisem să găsesc un scenariu în care să nu-mi aleg propria piele. Ce spunea asta despre mine?

Eram sigură că m-aş fi descurcat fără acnee. Indiferent de remarcile îngrozitoare pe care mi le arunca familia mea. Puteam să încetez a mă mai contorsiona în configuraţii nefireşti, încercând să ascund acea parte a feţei mele care era cea mai jignitoare în ziua aceea, în unghiuri care deja îmi provocau dureri de muşchi cronice. Familia mea poate n-ar fi atât de dezgustată de mine dacă aş fi frumoasă, ori poate că dezgustul n-ar durea aşa de tare dacă nu m-aş simţi aşa de urâtă tot timpul.

Am deschis robinetul şi am lăsat apa să curgă până au ieşit aburi. îmi apăruse un coş purulent în cursul dimineţii. Toate revistele te sfătuiesc să nu-l storci. Dacă-l storci rămân urme. Dacă-l storci, se dublează timpul de care e nevoie ca să se vindece. Astea sunt minciuni pe care le spun femeile cu ten imperfect din când în când. Coşurile lasă semne fie că le afingi, fie că nu, şi se vindecă într-o zi sau două dacă aştepţi până se coc şi apoi le storci. Doar începătorii le storc când abia se formează, iar asta, pot să confirm, prelungeşte viaţa ridicăturii. Ar trebui să scriu un articol pentru *Cosmopolitan.* „Cum să rezolvi problema coşurilor, sfaturi de la cineva care chiar are coşuri.”
Ştergeam un amestec de vâscozitate şi sânge, când am auzit un ciocănit la uşă. Singurul indiciu că Allen s-a dus să răspundă a fost scârţâitul scaunului pe linoleumul din bucătărie. Allen era uşor ca un fulg, ca şi cumnata mea micuţă şi adorabilă, care se uita la mine printre genele ei blonde de parcă aş fi fost o fată bătrână şi lugubră, cu toate că nu mă văzuse aşa întotdeauna.
— Mătuşă Ruth! a ţipat Allen.
Mi-am şters bărbia, pregătindu-mă să întâmpin pe cine era la uşă. Probabil era un vânzător de Biblii şi probabil că aveam să cumpăr una. Niciodată nu eram în stare să refuz un om atât de disperat. Iar o familie de aşa-zişi catolici probabil că trebuia să aibă măcar o Biblie în casă.
îl storci când ai cel puţin 30 de minute la dispoziţie, mă gândeam să adaug în articol, în timp ce mă îndreptam spre scări. Atât îi ia craterului să nu se mai scurgă, aşa că poţi să-i dai cu fond de ten şi pudră şi să-ţi vezi de treburile tale.
— Mătuşă Ruuuth! a repetat Allen, de data

asta parcă tachinându-mă, cu un glas care spunea *încearcă să mă găseşti!,* ca şi cum ne-am fi jucat de-a v-aţi ascunselea.
— Viiiin! am strigat eu în aceeaşi notă.
Pe la jumătatea scărilor, m-am oprit şi mi-am dus mâna la bărbie, panicată. Mă văzuse cineva sau mai aveam timp să dau fuga înapoi şi să ascund cumva problema?
— Uite-o, i-a zis Allen Tinei, dându-mă de gol.
Ea stătea pe vine şi-i vorbea privindu-l în ochi. S-a ridicat şi şi-a dat părul blond şi drept după ureche, arătând din cap până în picioare ca o şcolăriţă timidă, cu paltonul din caşmir închis până la gât.
— Ruth! a exclamat, făcându-mi cu mâna de parcă am fi fost în mijlocul unei mari mulţimi, iar ea m-a văzut prima. Bună! Scuze că apar aşa, fără să anunţ. Dar am găsit asta sub scaunul pasagerului.
Ţinea ceva între două degete, ca un clopoţel pe cale să sune. Rezervată, am mai coborât o treaptă să văd mai bine şi mi-am dat seama că era flaconul cu fondul meu de ten preferat, cel scump, pentru care trebuise să fac o comandă specială la un magazin din New Orleans, când n-au mai adus nuanţa mea la Frederick & Nelson.
— Vai, mulţumesc, am răspuns, şi chiar eram sinceră.
Costa şapte dolari uncia şi merita fiecare bănuţ. Aveam rezerve, bineînţeles, pe care le foloseam în zilele când nu intenţionam să ies din casă. Nu mai fusesem nicăieri de când mă adusese Tina acasă cu maşina ultima dată şi nu-mi dădusem seama că lipsea.
— Ce-i aia? a trebuit să întrebe Allen.
— Machiaj, a răspuns Tina şi eu mi-am făcut curaj să înfrunt orice comentariu jenant ar fi făcut Allen în faţa ei. *Probabil că mătuşa Ruth are nevoie.* Dar, înainte să apuce s-o facă,

Tina s-a prefăcut că-i dă cu el pe faţă, iar Allen a schelălăit încântat.
— Păi, mersi, am răspuns.
Eram tot la jumătatea scărilor. Nu voiam să vin prea aproape, nu când aveam un abces supurând pe faţă.
— Mâncăm sendvişuri cu şuncă, a zis Allen. îl vrei pe al meu? E dezgustător.
Tina m-a privit cu respect. Voia să rămână, îmi dădeam seama de asta, dar nu şi dacă eu nu voiam.
— Chiar ar fi cazul să plec, a zis ea.
Am simţit regretul ca un nod în gât, dar pur şi simplu nu puteam să mă uit în ochii Tinei cu o rană deschisă)e bărbie şi cu un nepot ca ăsta, care abia aştepta să se ege de fiecare defect al meu în faţa ei.
— Rămâi măcar la masa de prânz, m-am oferit repede.
— Nu-mi prea place şunca, a zis Tina.
Pentru că nu eram în stare să spunem ce voiam cu adevărat, am fi fost o pereche haioasă, dacă n-am fi fost atât de triste.
— Avem şi brânză, a zis Allen.
A luat-o de mână şi a tras-o înăuntru.
— Din aia galbenă şi din aia albă, a adăugat.
A târât-o în bucătărie, nerăbdător s-o impresioneze pe frumoasa noastră musafiră. Când arăţi ca Tina, copiii ca Allen sunt doar copii. Nu te pot răni.
Allen a insistat să-i facă el sendvişul cu brânză. Eu nu eram o bucătăreasă prea grozavă, i-a spus el, iar eu am susţinut că, de fapt, găteam extraordinar, dar el a răspuns că nu, nu era adevărat, şi ştiam că aveam s-o ţinem aşa la nesfârşit dacă eu nu încheiam discuţia, aşa că am făcut un efort să mă comport ca un adult.
Tina a râs şi a zis:
— De fapt, cât mai multe femei ar trebui să nu

fie bucătărese prea grozave.

Am râs şi eu cu ea, iar Allen s-a uitat urât, prea mic ca să înţeleagă, dar suficient de mare cât să se simtă exclus.

— Mă întorc, le-am zis celor doi, apoi m-am năpustit sus pe scări ca să-mi dau cu fardurile bune pe bărbie.

Pentru o clipă, în lumina mai omenească de la mine din baie, m-am întrebat dacă pastilele Acnotab chiar începeau să-şi facă efectul. în oglindă nu eram nici pe jumătate la fel de hidoasă precum eram în mintea mea. Când am coborât, Tina stătea în picioare în sufrageria tapetată, în faţa unei fotografii de pe scrinul de mahon care fusese al bunicii.

— Allen a vrut să mănânc aici, a explicat ea fără să se întoarcă şi arătând spre fotografie. E tatăl tău?

Era o poză făcută la nunta fratelui meu, cu opt ani înainte. Când fotograful zisese *Acum doar familia mirelui,* tata pusese mâna pe umărul lui CJ şi îl ţinuse în loc. Cumnata mea îmi aruncase o privire plină de înţelegere prin vălul din dantelă, recunoscând ceea ce mie îmi luase ani întregi să pricep: tata îmi oferea o scăpare. O scăpare, la propriu – când a fost făcută fotografia, eu eram internată într-un spital, făcând tratament pentru o tulburare emoţională severă. Exact ca Elizabeth Taylor în *Suddenly, Last Summei^f* îmi spuneam eu în zilele mai întunecate.

CJ era căsătorit cu altă femeie în ziua în care a fost făcută fotografia, însă asta, pentru tata, însemna doar o circumstanţă atenuantă. Soţia lui CJ era o femeie jalnică, mai mare decât el cu patru ani. Fuseseră împreună în liceu, pe vremea când el era boboc. CJ arătase întotdeauna mai în vârstă decât era; era scund şi îndesat, iar când a intrat la Şcoala Catolică Superioară din Issaquah avea barbă

adevărată, de bărbat. Fetele mai mari se ţineau după el ca la vânătoare – studenţii făceau pariuri, câştigau şi pierdeau bani.

CJ era încă tânăr în poza aia, dar soţia lui de 25 de ani îmbătrânea. Femeia bea zdravăn, era o beţivană nesuferită care trebuia dată afară din baruri, se împleticea şi şuiera obscenităţi. Apăruse la biserică duhnind a gin, iar când am ajuns la recepţie îşi scosese pantofii şi-şi pierduse poşeta. Tata a trebuit să intervină ca să pună capăt unui scandal între ea şi CJ, a chemat un taxi pentru ea şi l-a rugat pe unul dintre verii noştri s-o conducă acasă. A insistat ca CJ să rămână, fiindcă era parte din familie şi nu putea să rateze petrecerea de nuntă a unuia dintre cei mai vechi prieteni ai lui.

Ştiam că CJ simţea ceva pentru mine. Toată lumea ştia. Mă proteja când eram copii – i-a tras un pumn unui băiat din vecini, după ce aruncase cu un bulgăre de zăpadă care mă lovise din greşeală şi mă făcuse să cad de pe bicicletă. Am simţit că acel ceva se transforma în altceva, cel puţin în ceea ce-l privea pe el, când am ajuns la liceu. Dar n-am crezut niciodată că avea să ducă undeva, nu numai pentru că CJ era căsătorit la momentul acela, ci şi pentru că el ştia de ce eram internată în spital.

N-ar fi trebuit să vrea să aibă de-a face cu mine în niciun fel, dar în ziua nunţii fratelui meu, văzându-se scăpat de soţia lui cu nervii la pământ, care se ofilea, dorinţa lui de pe vremuri a ieşit la suprafaţă din nou. Tata sigur credea că ne făcea o favoare amândurora aducându-l pe CJ la masa noastră, învârtindu-mă drept în braţele lui pe ringul de dans când muzica încetinea şi cuplurile se mişcau lent. Acum însă, mă gândesc că poate noi i-am făcut o favoare

tatei.

în fotografie am 17 ani, sunt palidă precum toţi cei instituţionalizaţi, dar am tenul curat – după ce m-am măritat cu CJ, m-am umplut de coşuri ca nişte negi protectori. Arăt cât se poate de plăcut şi fermecător în rochia albastră de domnişoară de onoare, dar am umerii căzuţi, de parcă tocmai aş fi suspinat din toţi rărunchii, dându-mi seama în ce mă băgasem.

— El e tata, i-am spus Tinei.

Tina şi-a mângâiat bărbia ca un detectiv britanic încercând să pună cap la cap probele. După aceea, a scos un sunet, un fel de *hmm* pe care-l scoţi când vine cineva cu o idee bună care nu ţi-a mai trecut prin cap până atunci.

Am trecut pe lângă Tina şi m-am uitat iar la poză, la buzele tatei destinse într-un râs, în timp ce noi, ceilalţi, zâmbeam politicos, ca pentru poză. Dacă nu l-ai fi cunoscut niciodată pe tata, după expresia întipărită pe faţa lui ai fi putut crede că râdea în hohote din adâncul pântecului său umflat ca al lui Buddha. în poze, tata părea mai gras decât era în realitate – în carne şi oase, era înalt şi avea un corp în formă de pară şi un chicotit de fetiţă, izbucnind într-un *he-he-he* neastâmpărat care parcă-i stătea pe limbă, genul acela de râs care-i făcea să râdă şi pe ceilalţi.

— Iar ăsta e fostul meu soţ, am zis, indicându-l pe CJ. Tina a luat fotografia cu ambele mâini şi a ridicat-o în dreptul feţei, studiind fiecare fir din barba roşie a lui CJ.

— Cât timp aţi fost căsătoriţi?

Eu şi CJ fuseserăm împreună pe ascuns ani la rând, dar căsnicia noastră durase mult mai puţin.

— Nu mult, am răspuns eu, râzând pripit.

A întors fotografia şi mi-a arătat-o de parcă atunci ar fi fost prima dată când o vedeam.
— Nu e de mirare. Uite ce bucăţică bună eşti.
M-am înroşit, întrebându-mă dacă mai eram o bucăţică bună.
Tina a aşezat fotografia la loc pe scrinul de mahon.
— Dar uită-te la postura ta.
M-a imitat, arcuindu-şi umerii.
— Şi eu mă cocoşez aşa când sunt deprimată.
Parcă mi-ar fi turnat în cap o găleată cu apă rece ca gheaţa. M-am adunat imediat şi am văzut-o limpede pe Tina, aşa cum o văzuse mama tot timpul. *Terapeuţii au nevoie de clienli, nu? Aşa îşi câştigă existenţa.* Ce ridicolă eram gândindu-mă că trecuse pe la mine din oricare alt motiv decât acela de a câştiga clienţi, încercând să mă facă să mă deschid şi să-mi dau seama că aveam nevoie de ajutorul ei.
— Fotografia e făcută după o zi lungă. într-o oarecare măsură, eram doar obosită, am zis eu defensiv.
Tina citea prea mult printre rânduri, căutând câte un substrat psihologic în locuri unde, da, *exista* aşa ceva, însă doar dintr-o coincidentă.
Şi-a ţuguiat buzele şi a clătinat din cap. Nu voia să mă contrazică, dar nici nu mă credea.
— Şi în rest?
— Poftim?
— Ai zis într-o oarecare măsură. Si în rest cum erai?
— Mai bine ai lăsa-o moartă, i-am răspuns, profund şocată de ce zisesem.
Nu vorbeam niciodată cu oamenii aşa. Nu-mi plăcea să- i supăr sau să-i fac să se simtă prost, nici măcar atunci când meritau să se simtă prost. Am dat să mă scuz, dar Tina a clătinat din cap vehement. *Nu. Nu. Nu.*
— Eu ar trebui să-mi cer scuze. Ai mare

dreptate. Frances mă avertizează tot timpul să nu le fac asta oamenilor. Să le studiez fiecare gest, când nu am toate informaţiile. în plus, cui îi place să se simtă urmărit? E enervant. Eu *sunt* enervantă.

Râdea fiindcă ştia că nu era adevărat. Dar eu tot eram uimită că ieşirea mea n-o scosese din pepeni. Nu că n-aş fi criticat niciodată pe nimeni, dar eram obişnuită să-i văd pe respectivii indivizi devenind demoralizaţi şi să- mi dau seama că pur şi simplu nu merita să fii atât de sincer. Oamenilor le venea prea lesne să se simtă distruşi.

— Eu doar studiez chestiile astea, ştii? a continuat Tina. De ce sunt oamenii aşa cum sunt şi cum pot eu să-i ajut, ca şi cum m-aş fi iluminat, sau măcar văd luminiţa de la capătul tunelului, ceea ce m-a ajutat aşa de mult, iar acum, la rândul meu, vreau să-i ajut pe toţi cei din jur s-o vadă.

Atunci a intrat Allen în cameră, cu un suport pentru farfurie, un şerveţel, furculiţă şi cuţit şi s-a apucat să aranjeze un loc pentru Tina în capul mesei.

— Nu-i trebuie furculiţă şi cuţit pentru sendviş, l-am repezit eu.

Ştiam că ştia că ei nu-i trebuiau furculiţă şi cuţit, că el doar o adora, dar voiam să se simtă şi el la fel de stupid cum mă simţeam eu, crezând că Tina a venit încoace din alt motiv decât să facă psihanaliză cu mine. M-am dus să strâng argintăria şi atunci mi-am dat seama că pusese pe post de suport portretul grosolan pe care mi-l făcuse.

— Ai dat de belea, am şuierat eu.

— N-am găsit suporturile pentru farfurii, a ţipat Allen. Părea sincer, dar eram prea supărată ca să-l cred.

— Uite, îl întorc, dacă te deranjează aşa de tare...

Am înşfăcat desenul de pe masă şi l-am făcut bucăţele chiar în faţa lui anemică, străbătută de vene. El a urlat cum am făcut şi eu la un moment dat, chiar înainte ca asistenta să-mi bage piesa bucală din cauciuc între buze.

— Te urăsc! s-a jelit el. Te urăsc atât de mult!

— Prea bine! am ţipat eu.

Allen a început să scâncească.

— O să-i zic lui tata. Şi el te urăşte. Toată lumea te urăşte. Bunicul te ura şi el!

Am ridicat mâna şi, când el s-a făcut mic de frică, am simţit o plăcere aproape erotică. Dar, înainte să apuc să- i trag una, Tina m-a apucat de încheietură, cu degetele înfipte în venele care-mi pulsau. Nici măcar n-o auzisem strecurându-se lângă mine, însă pentru o clipă stranie şi plină de suspans, am lăsat-o să mă imobilizeze.

— Eşti mai bună decât ei, mi-a zis ea la ureche.

Habar n-aveam cine erau *ei,* dar cumva ştiam că avea dreptate.

Allen s-a întors spre ea cu lacrimi în ochi şi cu muci strânşi într-un colţ al gurii şi a scuipat-o. Pur şi simplu a *scuipat-o.* Tina s-a uitat la picătura de salivă de pe puloverul ei moale din caşmir, după care s-a uitat iar la mine, oripilată. Nu exagerez când spun că întrebarea care i se citea pe chip era *Ce naiba cauţi aici?*

— Nu ştiu ce te-a apucat, am mârâit la Allen, apucându-l de ceafă şi târându-l în sus pe scări. O să iei o pauză până te linişteşti.

Allen era de neconsolat, bocind că mă ura, că o ura pe Tina, că avea să ne părăsească şi că mie avea să-mi pară rău. L-am băgat la mine în cameră şi am trântit uşa. Când m-am întors jos, frânturile din desenul lui ajunseseră la gunoi şi Tina plecase fără mine.

— *Brusc, vara trecută,* film din 1959 *(N.r.).*

PAMELA
Tallahassee, 1978
Ziua 8

La două zile după înmormântarea lui Denise, câţiva băieţi de la Turq House au venit să cureţe sângele. Unul dintre poliţişti a recomandat un amestec din două părţi clor şi o parte apă şi ne-a făcut cu ochiul, de parcă ne-ar fi dezvăluit ingredientul secret dintr-o veche reţetă de familie.

Camera în care stăteau Eileen şi Jill era un coşmar. Nu mi-am revenit niciodată după ce am văzut-o. Cum au supravieţuit fetele din camera cea mai plină de sânge? Nu prea era mare lucru de făcut în camera lui Denise, deşi acolo am stat cel mai mult, ascunzând orice ar fi putut fi jenant pentru ea în faţa pletoşilor drăguţi care abia ar fi aşteptat s-o scoată în oraş, să-i deschidă portiera de la maşină, să-i plătească cina, să meargă acasă şi să le povestească prietenilor – *Am sărutat-o pe Denise Patrick Andora.* Băieţii îi rosteau şi al doilea nume când vorbeau despre ea, ca şi cum *ea* ar fi fost criminalul în serie. Tubul cu vopsea care deschidea culoarea părului, pe care îl folosise pentru Abbott şi Costello – Abbott fiind perciunele din dreapta, Costello, cel din stânga, şi să nu cumva să îndrăzneşti să-i încurci –, a ajuns într-un sertar, împreună cu o pereche de ciorapi care avuseseră şi zile mai bune, puşi fa uscat pe clanţa din interior a uşii. Fotografiile cu prieteni şi reproducerile capodoperelor suprarealiste le- am lăsat agăţate deasupra patului, dar am dat jos pagina cu informaţii astrale pe care o rupsese din numărul din luna aceea al revistei *Cosmopolitan,* din cărticica explicativă publicată de editori în ianuarie, în fiecare an, ca să-i ajute pe cititori să-şi planifice „cel mai bun an din viaţa lor”. Am dat laoparte

cuvertura şi m- am aşezat picior peste picior pe patul ei să-i citesc horoscopul. în iunie ar fi trebuit *să reorganizeze procedurile de lucru, preluând rolul şefului ca şi cum ar fi fost al ei (ceea ce avea să se şi întâmple în curând).* Potrivit predicţiei pentru planeta de care era guvernată, avea să fie la Lisabona sau Madrid în luna septembrie a anului următor. Pentru ea, cea mai dinamică zi a anului avea să urmeze abia peste zece luni. Am început să mă agit în sinea mea, să simt furnicături sub piele, pe care nu le pot descrie decât ca pe instinctul de a ucide. Din cauza durerii, ceva din încântarea cu care ea aştepta un viitor pe care nu avea să-l mai trăiască niciodată îmi trezea o pornire criminală. Nu suportam ideea că ar fi putut să apară cineva în camera ei să-i plângă de milă sau mai rău, s-o judece pentru că a avut îndrăzneala de a-şi face planuri, când ar fi trebuit să-şi dea seama că Dumnezeu râdea de ea. Pe-aici oamenii chiar ziceau asta, dar la naiba cu Dumnezeu pentru că râdea şi la naiba cu *Cosmopolitan.* Eu eram în zodia Fecioară şi horoscopul meu nu prevedea în niciun fel toate astea.

Ultimul lucru pe care l-am făcut pentru Denise a fost că m-am lăsat în genunchi şi mi-am băgat nasul în covor, acolo unde fusese aruncat tubul cu fixativ. Poliţiştii îl ridicaseră de mult şi îl puseseră într-o cutie cu toate celelalte dovezi, dar eu voiam să mă asigur că nu lăsase cumva vreo pată mirosul acela atât de personal, de intim. Ceilalţi aveau mari aşteptări de la mine în următorul an şi jumătate din viaţa mea, dar asta era singura chestie pe care ştiam că ea ar fi cerut-o, dacă ar fi putut: să fac strictul necesar care să-i permită să-şi ţină capul sus chiar şi după moarte.

N-am dat nici de vreo pată, nici de vreun

miros, dar am crăpat fereastra oricum, apoi am ieşit şi am alergat trei cvartale şi jumătate, în burniţa rece, până la poarta de fier a universităţii, unde am scos câteva dintre albăstrelele mov sădite la baza contrafortului din cărămidă. Primăvara, în anul al doilea de facultate, un flautist seminol cânta pe Landis Green, spunându-le celor care stăteau la soare că pe vremuri ţinutul ăsta nu era decât un câmp cu albăstrele mov, pe care le foloseau cei din tribul muscogee când trebuiau să bandajeze rănile războinicilor.
Odată întoarsă în Casă, am aranjat florile într-o vază şi am pus-o pe pervaz. Mi-am repetat intrarea, trăgând aer în piept în mod exagerat în clipa în care treceam pragul, asigurându-mă că pe hol nu mirosea altfel decât în cameră. Simţind doar mirosul vegetal al florilor şi propriul fixativ – o substanţă chimică activată de ploaie – le-am zis băieţilor să urce.
*

Bernadette a mers cu mine la magazinul de bricolaj să cumpărăm lacăte cu cifru noi, la magazinul Northwood după aşternuturi noi şi, la sfârşit, la Hartford Appliances după saltele noi, mostre de mochete şi un aparat de aer condiţionat la mâna a doua, în caz că aveau aşa ceva. Pentru a face pe cineva să se mute în camera lui Jill şi Eileen, probabil cândva în decursul următorilor ani, era nevoie de ceva ademenitor. Eu trebuia să mă gândesc la următoarea generaţie din Casă, la succesoarele mele şi la asociaţiile lor. Eram sub o enormă presiune, fiindcă trebuia sa le duc pe calea succesului, iar camerele cu aparat propriu de aer condiţionat erau valoroase pe vremea aia, mai ales la marginea regiunii, unde luna octombrie se putea

confunda foarte uşor cu iulie.
— Uite unul care costă doar 65 de dolari, a zis Bernadette, întorcând o etichetă tăiată de o linie roşie.
Am traversat culoarul depozitului ca să arunc un ochi la aparat. Era un GE, model Slumberline cu panouri din lemn. Ar fi trebuit să coste mult mai mult.
— Ai îndoieli, pentru că e la preţ redus?
Mi-am trecut un deget prin grilaj, să verific dacă se strânsese murdărie.
— Sigur are o problemă.
— Următorul ca preţ e cel de 95 de dolari, a spus Bernadette.
M-am strâmbat. Aproape că secasem bugetul pentru întregul semestru în dimineaţa aceea, cu toate că primisem asigurări că avea să fie realimentat imediat. Tatăl lui Brian primise formularul pentru daune compensatoare şi îl trecuse repede prin procesul de aprobare. Cu toate astea, pe mine mă apuca o intensă anxietate ori de câte ori plăteam cu cârdul de credit al asociaţiei, de parcă aş fi fost un politician corupt care se făcea stăpân peste fonduri comunitare.
— Să luăm modelul Slumberline, am zis după ce agentul de vânzări ne-a informat despre politica de returnare în termen de zece zile.
Cu totul, făcea aproape 80 de dolari, cu taxe şi bacşiş. Era o chestie compactă, dar grea ca un bolovan şi a fost nevoie de doi ţipi de la vânzări s-o manevreze afară şi apoi la mine în poală, pe scaunul pasagerului, unde am ţinu t-o strâns în braţe.
— Ups, a exclamat Bernadette, desfăcându-şi centura de siguranţă. Am uitat mostrele de mochetă.
S-a dus fuga înapoi înăuntru cu capul plecat, căci ploua. Era o zi de luni mohorâtă, toată

lumea se înfofolise cu fulare şi pălării, cu picioarele ude în cizme. Vreme de împletit, aşa-i zicea Denise. Ar fi stat la picioarele mele în dimineaţa aceea, subliniind pasaje în manualele ei de fizică şi de artă, în timp ce eu i-aş fi împletit părul des în codiţe. Murise cu opt zile înainte. Portiera şoferului s-a deschis. „Ce viteză”, m-am întors eu să zic, dar am văzut că nu Bernadette se aşeza la volan, ci un bărbat cu o şapcă de baseball verde cu galben, trasă pe ochi. Motorul nu era oprit, cheile erau în contact. Tipul a început să conducă şi am privit înmărmurită şi fără să pot scoate vreun cuvânt cum ne îndepărtam de Hartford Appliances.

— Acum o să vorbeşti cu mine, m-a repezit el şi am intrat pe contrasens.

Vocea lui, conturul bărbiei şi al buzelor sub cozorocul şepcii Oakland A's. Era Roger. Roger băut. Versiunea cea mai rea.

— Da, mai du-te dracu' şi tu! a înjurat el când l-a claxonat o maşină de pe banda de urgenţă.

A tras prea tare de volan şi ne-am afundat în marginea trotuarului. O *să ne răstumăm,* mă gândeam, când a intrat înapoi pe şosea, iar eu m-am izbit cu tâmpla de geam. Am gemut de durere.

— Hai, gura! m-a repezit cu glas plângăcios, ca şi cum s- ar fi săturat de mine.

Ne apropiam de un semafor galben de la prea mare depărtare, cu o viteză mult prea mare.

— Roger! am ţipat eu, panicându-mă şi arătând cu degetul spre şosea.

El a călcat frâna şi un scrâşnet ca de film mi-a zgâriat urechile, dar nu ne opream, alunecam spre semafor în goană, lăsând scântei pe drum, iar partea din spate a maşinii pivota precum coada unui scorpion în atac. M- am ţinut cu toată puterea de aerul condiţionat Slumberline şi am închis ochii, gata de

impact, în timp ce eram proiectaţi în larma de pe şosea.
— Ţi-am zis! *Taci* dracului, Pamela! Nu pot să mă concentrez dacă am în ureche vocea ta enervantă! urla el la mine, cu respiraţia acră şi o atitudine ostilă.
S-a schimonosit, pocindu-mi grotesc expresia de spaimă de pe faţă şi limbajul corpului încordat. *Roger! Roger!,* a făcut el, imitând tânguirile pisăloage ale unei femei. Tremuram din toate încheieturile, îmi era mai frică decât în noaptea în care o găsisem pe Denise, când şocul mă fulgerase de-a dreptul şi nu mai putusem să percep adevărata gravitate a situaţiei. în clipa aceea îmi dădeam seama clar că eram într-un pericol mult mai mare lângă cineva care mă cunoştea şi care îşi construise o poveste în capul lui în care mă antagoniza. Roger mă ura din tot sufletul şi era îndreptăţit să o facă. Dacă nu muream amândoi pe drum, avea să mă ducă undeva şi să-şi ia revanşa chinuindu-mă. Aveam foarte puţin timp la dispoziţie să scap cu viaţă. Mi-am folosit toată energia să găsesc ceva ce puteam să-i dau, vreo informaţie esenţială care să-l facă să mă cruţe.
— Am întâlnire cu şeriful după-amiază, l-am minţit. Ştiu numele celui care a făcut-o şi îl am chiar aici, la mine în geantă...
M-am întins să iau geanta de la picioare, dar, având aparatul de aer condiţionat în poală, n-am reuşit.
— Hai cu mine şi-i zicem împreună, am adăugat.
— La biroul şerifului?
A râs dizarmonic, părând cu adevărat jignit.
— Chiar eşti o căţea proastă, nu-i aşa?
A clătinat din cap dezgustat, iar mie mi-a intrat centura de siguranţă în carne când a luat brusc o curbă la stânga spre County

Road, care dădea în Route 319, drumul spre Pădurea Naţională Apalachicola, unde anul trecut a fost găsit cadavrul unui student, la o săptămână după ce s-a rătăcit.

— Da' ţie chiar îţi place să le spui oamenilor ce să facă, Pamela. Denise se săturase de tine până peste cap. Ştii asta? Până peste cap.

Ştiam că se săturase. Vedeam cum i se încleşta maxilarul ori de câte ori o rugam să oprească muzica Fleetwood Mac seara, în timpul săptămânii, sau o apostrofam că se juca la termostat, fiindcă inflaţia o luase razna şi încercam să fac astfel încât să nu primim o factură astronomică la electricitate. *Ce-ai păţit?,* bombănise cu o săptămână înainte să moară, când am orins-o punându-şi în cafea mai mult decât cele două inguri de lapte alocate. Denise nu făcuse niciun secret din faptul că se săturase de mine, dar tot era dureros s-o aud de la cineva care se purtase aşa de urât cu ea.

— Eu am iubit-o. Nu i-aş fi făcut niciodată aşa ceva. Aşa ceva? *Aşa ceva?* a zis el cu o voce distrusă, fixându-mă cu ochii împăienjeniţi de vase de sânge sparte. Un flacon cu fixativ? Un flacon cu fixativ...

Şi-a lăsat fruntea pe volan şi a scos un geamăt agonic. Am trecut de linia de demarcaţie şi am intrat pe contrasens, farurile maşinilor luminând din loc în loc ploaia în după-amiaza cenuşie.

— Te rog, Roger! l-am implorat.

A smucit de volan şi, din pricina aparatului din poală, mâna mi s-a izbit de portieră. Mi-am muşcat buza de jos ca să nu ţip. Trebuia să mă gândesc. *Să mă gândesc.*

— Trebuie să cunoşti pe cineva, i-am spus.

Apoi, fiindcă m-am prins că trebuia să-l fac să simtă că era parte din soluţionarea acestei neînţelegeri nefericite, am adăugat:

— Chiar trebuie să vorbeşti cu femeia asta. Are dovada că n-ai făcut-o tu. Stă la noul Days Inn. Are *o grămadă* de dovezi, Roger. Trebuie să le vedem. împreună.

El n-a răspuns. Doar a condus mai departe, în mod ciudat la limita vitezei legale, de parcă trebuia să

ajungem undeva şi plecasem la timp.

— Să nu mă duci cu preşul, m-a avertizat încet, încuviinţam, dar îmi dădeam seama că ar fi trebuit să clatin din cap, semn că nu făceam asta. *Nu, nu. Nu te-aş duce cu preşul niciodată.*

— E revoltător că nu mă ascultă nimeni, am zis, încercând să fac cumva ca vocea mea să exprime indignare adevărată. Am nevoie de ajutorul tău. Trebuie să punem în ordine toate faptele, după care să vorbim cu şeriful Cruso împreună. Să-i arătăm că suntem orieteni. Că tu nu i-ai făcut niciodată vreun rău lui Denise. Eu am nevoie de tine şi tu ai nevoie de mine. Trebuie să lăsam laoparte neînţelegerile.

l-am văzut din profil zâmbetul odios, care apăruse când am spus că eram prieteni. Că el nu i-ar fi făcut niciodată vreun rău lui Denise.

4t

Ajunşi în parcarea noului motel Days Inn, am început o luptă tragicomică în încercarea de a scăpa de aerul condiţionat din poală. Pe-atunci aveam 52 de kilograme şi Roger avea funcţiile motorii ale unui copilaş dopat cu sirop de tuse. într-un sfârşit a ridicat în braţe aparatul şi mi l-a luat din poală strângând din dinţi şi jupuindu-mi pielea de pe coapse, apoi făcând un pas înapoi ca să trântească aparatul de aer condiţionat într-o băltoacă murdară. Urma să am vânătăi zile întregi, dar eu nu mă puteam gândi decât la cei *80 de dolari duşi pe apa sâmbetei.*

Days Inn era unul dintre motelurile acelea cu

coridor la exterior, fără hol, fără recepţioner la intrare, căruia să-i pot strecura vreun bileţel cu „Cheamă poliţia. Individul e periculos”. Camera 203 era chiar lângă indicatorul ce arăta spre piscina încălzită, peste care se afla alt indicator cu scuze pentru că era închisă. De-asta zicea mama că nu venea niciodată în vizită: pentru că în Tallahassee nu exista cazare de cinci stele.

Uşa s-a deschis pe jumătate, de parcă Tina ar fi stat acolo aşteptându-mă din clipa în care s-a întors de la înmormântarea lui Denise. Avea un turban din mătase şi, simţindu-i parfumul, mi-am dat seama că tocmai se spălase pe cap şi-şi aranjase părul, l-a aruncat o privire lui Roger şi a pufnit:

— E bodyguardul tău?

— E prietenul meu Roger Yul, am răspuns eu amabil, înainte să bată la uşă, Roger mă apucase cu degetele de articulaţia cotului şi mă ciupise tare, amintindu-mi cât de tare îi displăceam. Mai sus de încheietura mâinii braţul îmi era amorţit şi eram îngrozită să nu cumva să fac ceva care să-l provoace.

— Voiam să-i arăt fotografia din afişul pe care mi l-ai dat, dar cred că l-am rătăcit.

Speram ca numele Roger Yul să-i spună ceva Tinei, fiindcă auzise că fostul prieten al lui Denise era persoana de care fuseseră interesaţi anchetatorii, dar pe faţa ei n-am văzut niciun indiciu că l-ar recunoaşte. A deschis uşa mai larg şi ne-a invitat înăuntru.

Acolo erau două paturi separate, unul neatins, altul nefăcut, şi sus, într-un colţ, un televizor deschis, dar dat încet. Camera duhnea a fum de ţigară şi clor.

— Mă surprinde că Tallahassee n-are hoteluri mai drăguţe, a comentat Tina, ca reacţie la strâmbătura mea din nas.

A arătat spre cele două scaune de lângă

măsuţa rotundă, pe care un pahar murdar era aşezat pe post de prespapier peste titlurile zilei. *Stai jos.*

Roger s-a aşezat doar pe-o bucă, a înşfăcat cu sălbăticie marginile mesei şi apoi s-a aşezat cu totul.

— Trebuie să mă aduci la zi cu noutăţile, bănuiesc, a zis Tina râzând crispat.

Sperasem s-o atenţionez cu o privire când s-a întins între noi să ia paharul ce avea un cerc maro, zgrunţuros pe fund, dar Roger mă urmărea cu nişte ochi plini de ură.

— Afişul e în grămada aia, a zis ea, arătând spre pervaz înainte să se ducă la baie să spele paharul.

Roger a luat o copie şi a ridicat-o ca s-o vadă de la o distanţă mai mare, astfel încât în centru să fie imaginea Inculpatului.

— El e individul pe care l-am văzut la uşa de la intrare, i-am zis.

— De ce spune ca e din Colorado? a întrebat el furios, ca şi cum l-am fi făcut să-şi piardă timpul.

— Din Washington, de fapt, a intervenit Tina, întorcându-se de la baie, ştergând paharul cu un prosop. Prima lui victimă a fost o femeie pe nume Lynda Ann Healy. Era studentă în an terminal la Universitatea din Washington şi făcea un reportaj despre condiţiile de pe pârtiile de schi pentru un post de radio local. Când i-a sunat ceasul deşteptător, la 5 dimineaţa, dar ea nu l-a oprit, colega ei de cameră a verificat şi a constatat că avea patul făcut şi cămaşa de noapte îi era agăţată în dulap. Când poliţia a descoperit o picătură mică de sânge pe faţa ei de pernă, a tras concluzia că i-a curs sânge din nas şi s-a dus la spital la miezul nopţii, fără să anunţe pe nimeni şi fără să-şi ia maşina, geanta sau pantofii. I-au găsit cadavrul după şase luni, pe

un traseu din Taylor Mountain.
— Ar merge o bere, a zis Roger.
— Aici nu suntem la bar, a replicat Tina.
l-a turnat un pahar cu vin roşu, i l-a pus în faţă şi s-a uitat la mine.
— Mie nu-mi trebuie. Mulţumesc.
El m-a maimuţărit iar. *Mulţumesc.* De parcă aş fi fost o ticăloasă care se credea superioară şi pe care-ţi venea s-o plesneşti.
Tina a umplut un pahar zdravăn şi pentru ea şi şi-a aprins o ţigară.
— După Tinda, şi-a format un şablon. A dat câte o lovitură pe lună, timp de şase luni. Mai ales primprejurul oraşului Seattle, deşi cu un an în urmă acţionase în Aspen, unde răpise o femeie, Caryn Campbell, dintr-un hotel unde avea loc o conferinţă a medicilor. Ea se afla acolo cu logodnicul ei, medic. într- o seară s-a dus la ea în cameră să ia o revistă şi nu s-a mai întors niciodată, l-au găsit cadavrul pe un drum de ţară neasfaltat, după o lună, când zăpada s-a topit în sfârşit.
S-a dus la noptieră, a aprins veioza cu picior curbat şi a golit scrumiera în coşul de gunoi. A pus-o pe masa şi i-a oferit o ţigara lui Roger.
— în iunie 1974, a continuat ea, aprinzându-i un băţ de chibrit, o altă studentă în an terminal la Universitatea din Washington, pe nume Georgeann Hawkins, a plecat devreme de la o petrecere a asociaţiei şi s-a dus acasă ca să înveţe pentru examenul final la spaniolă. Locuia într-o zonă din campus numită Greek Row, unde erau asociaţii de studenţi şi de studente una lângă alta, pe o stradă bine luminată. Era o noapte caldă şi toată lumea lăsase ferestrele deschise. Pe drum, s-a oprit să vorbească de la fereastră cu un prieten. El a estimat că mai avea vreo 20 de paşi până la uşa din spate, dar ea n-a mai ajuns acolo

niciodată.
— Dacă eram eu, a vorbit Roger cu buzele pătate de merlot, aş fi condus-o până acasă.
— El tocmai îşi găsise pe altcineva, a răspuns ea, neimpresionată de parada lui de spirit cavaleresc.
— Ai zis că a dat câte o lovitură pe lună, am numărat eu pe degete, timp de şase luni. Iunie e a cincea lună.
Tina s-a lăsat pe marginea patului în care nu dormise, luând o pernă în braţe. S-a lăsat cu coatele pe ea, masându-şi tâmplele cu mâna în care încă ţinea între două degete ţigara aprinsă. Eu mă tot gândeam la părul ei proaspăt spălat sub turban, cum ar fi trebuit să-l spele din nou.
— în iulie, a reluat ea, am avut o vreme neobişnuită. 30 de grade într-o duminică. Ştiu că nu e o temperatură care să doboare vreun record pe-aici, dar aparatele de aer condiţionat se epuizaseră la magazinul de electrocasnice. în Issaquah e o plajă. Lacul Sammamish. Lacul Sam, aşa îi zice toată lumea. Ruth şi cu mine olănuiam să mergem şi să lenevim acolo toată ziua. Dar...
L-a studiat pe Roger o clipă, înainte să continue criptic.
— ...s-a schimbat planul. M-am dus singură. Bănuiesc că ea a ajuns mai târziu şi a încercat să mă găsească, dar se pare că în ziua aceea erau în jur de 30 000 de oameni la plaja.
A tras din ţigară, dusă pe gânduri.
— 30 000 de oameni, s-a minunat ea, etalându-şi în mod rafinat epuizarea, iar el a omorât două fete, la exact două ore una de alta, pe lumină, şi nimeni n-a văzut absolut nimic.
Ochii mi-au alunecat nervos la fereastră, firişoarele de păr de pe ceafă ridicându-se ca şi cum aş fi fost urmărită.

— Poliţia are vreo teorie? Despre cum a reuşit?
Eu m-am scărpinat pe braţe, în cap, simţindu-mă ca şi când fiecare părticică din corpul meu ar fi fost asaltată din senin de ploşniţe.
— Poliţia nu ştie decât că Ruth a fost prima.
Pe faţa ei a apărut un zâmbet necurat pe care puteam să-l înţeleg, la gândul că putea să fie adevărat ceva atât de absurd.
— Exact ca Denise. Şi, exact ca Denise, pentru el n-a fost de ajuns.
Ne-am uitat lung una la alta şi, preţ de o clipă, am împărtăşit înţelesul brut al lucrurilor.
— Ruth ce crede? a intervenit Roger cu vocea lui neroadă, gâlgâită.
A trebuit să dea capul pe spate ca să poată vedea prin pleoapele îngreunate, iar ţigara îi arsese până la capăt, devenind o liniuţă de cenuşă, l-am luat-o uşor dintre degete şi am stins-o în scrumieră. Degetele i-au rămas înţepenite într-un V.
— Hei, omule, l-a luat Tina, netezind patul, vrei să te întinzi?
El a bâţâit din cap, din câte se pare în semn că da, dar nu s-a ridicat. Ea mi-a aruncat o privire – *Ce e cu el?* – înainte să continue povestea.
— După care totul parcă... s-a oprit. Sau părea că s-a oprit. Acum ştim că s-a mutat în Utah ca să facă Facultatea de Drept, o facultate bună, la care a trebuit să-şi croiască drum prin înşelătorii. Deşi s-a pregătit sute de ore, a avut un rezultat mediocru la examenul de aptitudini pentru Facultatea de Drept, iar la partea de gramatică de la examen a fost sub nivelul de liceu. Aşa că şi-a falsificat scrisorile de recomandare, s-a mutat în Utah şi atunci au început să dispară femei în împrejurimile Salt Lake City. Una după alta,

până când o fata de 18 ani, Anne Biers, a reuşit sa scape şi să-l identifice. A fost arestat, condamnat la 15 ani de închisoare pentru răpire, după care i-au găsit în maşina făcută din piese folosite un fir de păr aparţinându-i lui Caryn Campbell. A fost extrădat în Colorado ca să fie judecat pentru uciderea acesteia şi atunci oamenii legii au dat chix.
Roger a lăsat bărbia în piept, apoi şi-a ridicat capul imediat:
— N-am fost eu, a insistat.
Tina l-a ignorat.
— în Colorado a făcut cerere să se apere singur, susţinând ca i se încălca dreptul constituţional la un proces corect, folosind biblioteca de drept a tribunalului din Aspen, a zis ea, arcuindu-şi buza de sus, semn că se gândea la *drepturile* Inculpatului. Judecătorul a consimţit, cu condiţia să fie supravegheat oermanent. Doar că paznicii s-au uitat la el şi au lotărât că omul nu reprezenta o ameninţare reală şi, în curând, l-au lăsat să se documenteze în bibliotecă, în timp ce ei ieşeau în pauza de ţigară. într-una dintre acele ocazii, el a deschis o fereastră, a sărit două etaje şi dus a fost. După o săptămână a fost prins în munţi. Oamenii erau revoltaţi, pe bună dreptate, aşa că şeriful l-a mutat într-un penitenciar mai bine păzit, la vreo oră distanţă de Aspen, şi l-a pus sub supraveghere permanentă. în şase luni, a evadat din nou. Ce fel de incompetenţă o fi la mijloc numai Dumnezeu ştie. Oricum, asta a fost în decembrie. Cu fix o lună înainte ca tu să-l vezi la uşa voastră de la intrare.
Lui Roger i-a căzut capul pe braţ cu un bufnet irevocabil. L-am împuns, să fiu sigură ca adormise, înainte să întreb în şoaptă:
— Poţi să chemi poliţia? Cred că voia să-mi

facă rău.
Tina s-a apropiat de el, ducându-şi mâna mai jos de betelia blugilor lui. Abia atunci am băgat de seamă urma proaspătă de sânge de la şold. Când începuse să sângereze?
Ea a scos ceea ce părea a fi un mic briceag elveţian, parţial deblocat.
Eu m-am holbat la lamă.
— Cum de n-a simtit asta?
— Sunt licenţiată în psihoterapie, a răspuns Tina. Tot ce am în trusa de toaletă e legal.
M-am uitat la uşa deschisă de la baie, cu trusa din piele pe chiuvetă, unde cu câteva minute în urmă spălase paharul pentru Roger.
Ea s-a dus la noptieră şi a ridicat receptorul, formând numărul de la poliţie.
— Te rog să nu-i zici şerifului de partea aia, mi-a zis. El deja mă crede un fel de văduvă neagră.
Râsul ei avea ceva aspru, ca şi cum nu ar fi fost chiar atât de ridicol să crezi aşa ceva.
Am aşteptat să-i explice situaţia operatorului.
— Days Inn, pe West Tennessee Road. Camera doi-zero- trei.
— De ce m-a avertizat şeriful să nu rămân singură cu tine? am întrebat-o după ce a închis.
Nu din nou – a părut să exprime geamătul Tinei.
— Eram măritată cu un dinozaur bogat, care a murit din cauze naturale şi mi-a rămas moştenire aproape tot, cu toate că avea cinci copii adulţi, fiecare aproape de două ori mai în vârstă decât mine.
— Deci el crede că ai avut o legătură cu moartea lui?
— Da.
— Şi ai avut?
— Chiar dacă am avut, a zis Tina, fără a oferi un răspuns, de fapt, n-am niciun motiv să

vreau să-ţi fac tie vreun rău.

— Ai mei au bani, am replicat eu. Poate că asta cauţi.

— Mă descurc, a rânjit ea.

S-a apucat să facă ordine în cameră – să scuture perna pe care o ţinuse în poală, lovind-o de tăblia patului.

— Hai cu mine în Colorado, a continuat, trecând la celălalt pat.

M-am ridicat s-o ajut. Şi pentru mine era important ca poliţia să găsească ordine în cameră când apărea.

— Am ţinut legătura cu fostul coleg de celulă al Inculpatului. A fost de acord să mă treacă pe lista lui de vizitatori.

Am tras amândouă cearşaful de deasupra şi l-am îndoit pe jumătate.

— Şi ce rezolvi dacă vorbeşti cu el? am întrebat-o, ridicând partea dinspre mine a saltelei şi aranjând colţurile pilotei.

— la gândeşte-te, a răspuns ea când netezeam cuvertura de pe pat. Stai ţeapăn într-o cutie de ciment de doi pe doi toată ziua, n-ai ce face, n-ai cu cine vorbi, în afară de colegul de celulă. Ajungi să povesteşti chestii. Despre clanurile tale. Despre prieteni, despre familie, despre ocurile unde te poţi ascunde şi oamenii care să te ajute să nu fii descoperit.

— Păi, n-ar vorbi cu el şi şeriful?

Am scuturat perna, apoi am bătut-o zdravăn cu pumnul. Tina a întins mâinile, l-am aruncat-o.

— Asta ar însemna o anchetă poliţienească făcută cum trebuie, a explicat ea, îndoind puţin genunchii ca să prindă perna. Deci nu. Şeriful tău n-ar vorbi cu el. N-ar vorbi cu el niciun şerif pe care l-am cunoscut de la începutul poveştii ăsteia.

Am rămas cu ochii aţintiţi la patul abia făcut, gândindu-mă că de atâtea şi atâtea ori în

viaţa mea mă simţisem singurul copil şi, în acelaşi timp, singurul adult din cameră. De ce nu puteau oamenii să-şi facă treaba pur şi simplu? De ce nu puteam să mă bazez decât pe mine însămi?
— Nu pot să plec aşa. Ne mutăm înapoi în Casă peste câteva zile. Trebuie să le arăt tuturor că n-are de ce să le fie frică. Trebuie să le dau un exemplu.
— Sunt o groază de chestii de care să le fie frică. Inculpatul e aici, în Tallahassee, şi scrie în ziare că a existat un martor ocular. Câtă vreme el e liber, nu eşti în siguranţă, a râs Tina, strângând paharele murdare şi ducându-se la baie să le clătească.
A ridicat vocea ca s-o aud peste sunetul apei care curgea:
— Uite ce ai păţit adineauri!
— Deci trebuie să fiu ţinută în siguranţă? Despre asta e vorba? am ţipat şi eu.
Am auzit-o închizând robinetul.
— A fi pe de-a-ntregul bun e la fel de inuman precum a fi pe de-a-ntregul rău.
Citisem *Portocala mecanică* de două ori în vara în care împlinisem 15 ani.
— Şi eu pot să citez din Anthony Burgess, dar prefer un răspuns care nu ocoleşte întrebarea.
Ea a stins lumina la baie şi s-a dus la fereastră, să vadă dacă sosise poliţia.
— Ruth merită o înmormântare cum se cuvine. Există *rituri* funerare. Nu sunt pentru cei morţi, ci pentru aceia pe care îi lasă în urmă. Cred că merit asta. Şi cred că şi tu meriţi mai mult. Măcar ţi-a mulţumit cineva pentru ce ai făcut, Pamela?
Brusc, lumini albastre şi roşii au început să se învârtă silenţios prin cameră. Poliţia nu catadicsise nici măcar să pornească girofarul.
— Ce am făcut?

Tina s-a dus să le deschidă uşa poliţiştilor.

— Ai alergat spre el. Nu vezi? Să fi fost altcineva în locul tău, să fi auzit ce ai auzit tu, ar fi luat-o la fugă. Şi- ar fi salvat pielea. Tu i-ai auzit paşii la etaj şi l-ai *urmărit.* Pentru aşa ceva îţi trebuie curaj, Pamela. Toată lumea ar trebui să te considere o eroină, dar am senzaţia că eu sunt singura care o face.

— 'Ziua, fetelor, ni s-a adresat poliţistul care conducea misiunea, scoţându-şi şapca şi aducând-o la piept manierat când a intrat pe uşă.

L-a văzut pe Roger leşinat la masă şi a chicotit:

— Am auzit că avem ceva probleme cu băieţii pe-aici.

RUTH
Issaquah
Iarna anului 1974

Când m-a sunat să-mi spună că se spărsese o ţeavă acasă la Frances, aşa că membrele Grupului pentru Abordarea Suferinţei Complexe se întâlneau la ea, Tina avea o voce dulce, care aproape că mă îngretoşa. Aşa ne vorbeam de când venise la mine acasă şi văzuse cum îl făcusem să plângă pe nepotul meu. Exuberant şi impersonal.

— Nu mă deranjează să vin te iau, mi-a zis. Ştiu că mama ta are cam mult de condus până în Clyde Hill.

— De fapt, pot să vin cu bicicleta.

Salvasem bicicleta Schwinn a copilăriei mele din grămada cu vechituri din garaj şi-mi petrecusem weekendul frecând petele de rugină cu un burete de bucătărie. Mama abia dacă schimbase o vorbă cu mine după ce îi povestisem că CJ îi trimitea salutări, dar o anunţa că nu putea participa la ceremonia de comemorare a tatei, doar ca să-mi atragă atenţia că o persoană cu mai mult bun-simţ s-ar fi dus la magazin ca să cumpere şuncă, înlocuind-o pe cea pe care o consumase sâmbătă.

— Eşti sigură, Ruth? E cam mult de mers pe întuneric. Şi tot n-au aflat ce-a păţit fata aia de la UDub[22].

— Am auzit că a fugit, am intervenit eu.

Tina mi-a zis adresa ei, iar eu m-am gândit din nou la ea, nevenindu-mi să cred. Ştiam unde locuia. Ştiam exact cine era.

*

Am plecat devreme spre şedinţă, după ce am mai tras o ceartă banală cu mama. Uitasem să aduc corespondenţa şi, dacă voiam să stau acasă gratis, eu, o *femeie* adultă de 25 de ani, trebuia să-mi aduc aminte de înţelegerea pe

care o aveam. Eram acolo ca să-l înlocuiesc pe tata, ca s- o ajut să se obişnuiască mai uşor cu noua ei viaţă de văduvă îndurerată.

— E aici, i-am răspuns cu o imensă plăcere, după ce am lăsat-o să bombăne din nou şi din nou, mai mult decât îmi vorbise în aproape o săptămână.

Am condus-o pe mama în spălătorie. Noaptea fusese lapoviţă, dar ziua fusese cald, iar corespondenţa era jilavă şi plină de murdărie. O întinsesem pe un prosop de bucătărie ca să se usuce.

— Aveai de gând să-mi zici că e acolo sau aşteptai să te întreb eu unde e?

Nu mi-a lăsat nicio fracţiune de secundă să răspund şi a trecut la următoarea jignire.

— Şi trebuie să găseşti alt loc unde să-ţi laşi bicicleta aia, dacă mai vrei s-o foloseşti. La cum ai pus-o în garaj acum, nu pot să ajung la lucrurile de care am nevoie.

Atunci mi-am luat haina. Mai aveam o oră până trebuia să plec, dar era momentul s-o întind.

*

Tina locuia în casa în stil spaniol din Clyde Hill. Toată lumea o ştia. în urmă cu câţiva ani, un milionar bătrân din Texas a apărut în oraş şi a construit o namilă cu şase dormitoare, acoperiş din ţiglă roşie şi o curte mare, impozantă, în mijloc. Lângă ea, de o parte şi de alta, stăteau chircite două locuinţe de tip fermă, de parcă ar fi fost surorile vitrege şi urâte ale proprietăţii. Oamenii se supăraseră, iar eu am învăţat o grămada de cuvinte noi: *ţipător, ostentativ, arogant.* Ştiam ce înseamnă *arogant,* fiindcă aveam o cumnată. Doar că nu-mi dădusem seama că şi o casă putea fi aşa.

De fapt, eu nu l-am văzut niciodată cu ochii mei pe milionarul din Texas. Venea rar în oraş

şi atunci rămânea în fortăreaţa lui. Casa spaniolă nu era locuinţa lui principală, iar ce făcea în împrejurimile oraşului Seattle era un mister. Umbla vorba ba că venise să cumpere Dixon Group, ba să candideze la primărie. Dar n-a făcut niciodată nimic din toate acestea, în afară de a construi o chestie ţipătoare, ostentativă, arogantă şi urâtă prea aproape de vecini, după care a murit, l-am văzut poza în ziar şi abia dacă am luat în seamă informaţia. Arăta ca un om pe moarte. Avea cel puţin 80 de ani. Nu-mi venea să cred că *el* era răposatul soţ al Tinei. M-am imaginat dormind cu el în acelaşi pat, închipuindu-mi cum îmi zgâria picioarele cu pielea lui solzoasă. în parte, Tina mă dezgusta, iar în parte mă impresiona.
M-am apropiat de casă cu paşi mici, sfioşi, ca atunci când mă condusese CJ la altar. Nu m-am simţit niciodată mai prejos sau intimidată de oamenii cu bani. Dimpotrivă – privilegiul lor îmi crea o stare de seninătate, nu mai scoteam ăăă-uri şi exclamaţii când vorbeam şi gleznele mele ajungeau mereu să arate ca ale unei nobile doamne care-şi ocupa locul într-un tribunal european. Normele de etichetă veneau atât de firesc, că aproape credeam în reîncarnare. Sunt sigură că în altă viaţă am fost o femeie bogată.
*

O vreme n-a apărut nimeni să deschidă, dar auzeam voci dinăuntru. Voci supărate. Se certau două femei. Pe alee, lângă maşina Tinei mai era un automobil, dar eu presupusesem că era tot al ei. Speram că, dacă tot trebuia să facă sex cu bătrânul ăla, măcar să se aleagă cu încă o maşină.
Când s-a deschis în sfârşit uşa, mi-am dat seama că Tina plânsese. încercase cu stângăcie să ascundă asta. Fondul de ten pe

care şi-l aplicase în jurul ochilor înroşiţi era mult prea roz faţă de nuanţa pielii ei.

— Ai venit devreme, dar hai înăuntru, a zis plină de reproş şi mi-a ţinut uşa deschisă.

Orice s-ar fi întâmplat, mi se părea echitabil. Ea fusese martoră la o scenă urâtă la mine acasă, iar acum îi venise ei rândul să fie sub lupă.

Casa era spectaculoasă şi rece ca gheaţa. Sigur tremuram, pentru că mi-a zis ranchiunoasă:

— Căldura e deschisă. Dar în nenorocita asta de casă bântuită e frig tot timpul.

Uşa grea de lemn s-a trântit în spatele meu, făcând să zdrăngănească o vază de cristal de pe masă.

— Tocmai voiam să aduc cafea şi nişte gustări, a spus ea, îndreptându-se spre ceea ce presupuneam că era bucătăria. Dacă vrei, poţi să mă ajuţi.

Muream de nerăbdare să văd restul casei. Am urmat-o, cu capul pe spate, admirând grinzile de lemn din tavan. Pereţii erau din stuc alb, fără picturi şi fără tapet. Nu existau nici fotografii, nici vreun obiect de artă; nu era nevoie. Grilajul din fier forjat de la ferestre şi candelabrele din bronz erau un decor suficient. Mi-aş fi dorit ca toată lumea care susţinea că locul era de prost- gust să vadă interiorul. Tina ştia pe ce să nu cheltuiască banii şi eram de acord cu ea. Nu se sinchisea ea de acordul meu, dar simţeam că trebuia să ştie că nu era ceva aşa de uşor de obţinut.

Pe masa din bucătărie era o floare uscată într-un ghiveci de lut. Pe blaturi, nimic – nici zahăr, burete sau ustensile de gătit. A deschis frigiderul şi a scos o tavă cu legume şi sos, pe care le cumpărase gata preparate. Mama îmi arăta tot timpul treaba asta şi îmi zicea ce păcăleală era. Puteai să cumperi trei pungi cu morcovi şi un sos Ranch cu un dolar mai

puţin.
Tina a pus platoul pe blat şi s-a uitat lung la el.
— Bănuiesc că am nevoie de şerveţele, a zis şi apoi a izbucnit în lacrimi.
Eu o urmăream uimită, când a intrat în bucătărie altă femeie. Era mai mare decât noi, avea peste 30 de ani şi o înfăţişare ce atrăgea atenţia, dar nu era frumoasă şi purta kilograme întregi de bijuterii din argint zdrăngănind şi strălucind când a luat-o în braţe pe Tina, care deja suspina.
Habar n-aveam ce să fac. Stăteam nemişcată ca o statuie, iar Tina plângea cu capul pe umărul femeii.
— De ce nu te duci sus să te aduni până-ţi vin invitaţii? i-a sugerat ea. Mă ocup eu.
— Bine, a încuviinţat Tina ezitant. A, apropo, ea e Ruth. A ajuns devreme, a arătat ea spre mine, de parcă aş fi fost una dintre caracteristicile casei despre care un nou proprietar trebuia informat.
O clipă, n-am ştiut ce să spun.
— îmi pare rău, am îngăimat în cele din urmă.
Tina a ridicat din umeri amărâtă când a luat-o spre scările din bucătărie. Casa avea două scări.
Femeia a luat platoul.
— Eu sunt Janelle. la farfuriile alea. Camera de relaxare e în stânga, la capătul holului.
Camera de relaxare era mică şi călduroasă, iar focul ardea în şemineu. Janelle a luat vătraiul şi a împins unul dintre butuci, care a sâsâit ca un şarpe şi s-a prăvălit din nou în spate. Eu am rămas în faţa unui panou cu fotografii cu Tina făcute de-a lungul anilor. M-am întrebat dacă aşa s-o fi simţit ea atunci când a dat de fotografia de la nunta fratelui meu, la mine în sufragerie. *Zi-mi ceva despre tine ce nu ştiu deja.*

N-aveai cum s-o spui într-un fel drăguţ – Tina nu arăta cum trebuie în copilărie. Stând între părinţii ei, era o fată nedezvoltată, încruntată, îmbrăcată în rochie, cu un păr blond şi sprâncene negre ca tăciunele, un om al extremelor atunci chiar mai mult decât acum.

în ziua nunţii, era frumoasă şi părea stoică lângă fericitul mire. Unele femei ar fi putut susţine că, ia vârsta lui, încă era arătos, dar femeile acelea ar fi fost mult mai în vârstă decât noi. Privindu-i împreună în ziua nunţii, nu mă puteam gândi decât la noaptea nunţii lor. Dezgustat, stomacul meu a scos un sunet de protest.

Apoi iat-o pe Tina la absolvirea facultăţii, ţinându-şi toca pe cap şi râzând în pala de vânt ce ameninţa s-o ia pe sus. Era singura fotografie în care nu erau bărbaţi şi singura în care zâmbea. Nu că ar exista vreo legătură.

M-am uitat îndeaproape la celelalte femei din poză şi am tresărit, dându-mi seama că una dintre ele era Frances. N-am recunoscut-o pe cealaltă ţipă de lângă Tina; avea aproape 1,80 metri înălţime şi un păr argintiu, lung până la brâu.

— Cine e cealaltă femeie din poză? am întrebat-o pe Janelle.

Ea a aplecat capul ca să poată vedea peste lumina flăcării.

— A! E Irene.

Irene. Tina pomenise de cineva pe nume Irene în ziua aceea, în maşină. Mi-am dat seama că îmi ascundea

ceva, atunci când o întrebasem cine era.
Janelle a sprijinit vătraiul de perete şi mi-a zis:
— îi zici tu Tinei că plec? Lumea o să apară dintr-o clipă într-alta şi n-aş vrea să rămân aici.
— Crezi c-ar trebui să mă duc să văd ce face? am
replicat eu, dându-mi seama cât de mult îmi doream să- mi dea binecuvântarea de a merge
— Frances o să vină în curând, a zis Janelle
sus.
părul strălucitor în gulerul pelerinei de ploaie. Mi-a făcut plăcere să te cunosc. Mult noroc!
M-am întrebat dacă se referea la la
Tina sau complexă.

Tina tot nu coborâse când au început să sosească celelalte femei. Toate păreau încântate când le deschideam eu uşa. în preajma mea puteau face ochii mari, ca şi cum ar fi întrebat *îţi vine să crezi?* Şi la ele în familie se vorbise la masă despre casa asta. Când a intrat Frances – ca şi cum nu era un conac hollywoodian, ca şi cum mai fusese aici –, i-am spus că Tina era sus şi era supărată. Nu ştiu ce m-a apucat, dar, când a luat-o spre scări, am trecut pe lângă ea, zicându- i „Mă duc eu, nu mă deranjează!”
Scara ducea într-un hol care se bifurca spre stânga şi spre dreapta. însă numai o singură uşă era închisă.
— Tina? am ciocănit eu blând. A venit toată lumea.
— Poţi să intri, am auzit-o îngăimând de cealaltă parte a uşii.
Ori o fi zis *Nu intra?* Dar eu deja deschideam uşa.
Stătea tolănită pe un divan, sub un bovindou.

Camera era mare; prea mare. Era în formă de trifoi, patul cu baldachin din mijloc fiind înconjurat de cotloane amenajate ca spaţiu de lucru, dressing şi cameră de zi. Numai în dormitorul ăsta era mai multă mobilă decât aveam eu acasă, la primul etaj. Nu mă deranjează să-i compătimesc pe cei bogaţi. Sunt o groază de lucruri triste pe lume, iar să obţii tot ce-ţi doreşti doar ca să-ţi dai seama că eşti tot gol pe dinăuntru sigur e unul dintre ele.
— A, a început Tina puţin ursuză când m-a văzut. Credeam că e Frances.
Eu am făcut un pas înapoi:
— Pot s-o chem.
Ea s-a gândit.
— Nu. N-o chema. Oricum, ea întotdeauna îi ţine partea lui Janelle. Poţi să închizi uşa? Nu vreau sa ne audă cineva.
Am închis-o, nemaiîncăpându-mi în piele de importantă ce mă simţeam. Tina mă alesese să-i fiu confidentă. S-a dat laoparte, făcându-mi loc pe divan. Ferestrele dădeau spre partea din spate a proprietăţii, unde Tina şi răposatul ei soţ construiau o piscină înainte ca el să moară.
— Nu ştiu ce o să fac, mi-a zis ea cu lacrimi în ochi.
— în legătură cu ce? Ce s-a întâmplat?
A apucat de un fir care-i ieşise din pulover. Nu părea să vrea să răspundă.
— Trebuie să merg la o conferinţă în Aspen în weekend. Cică fac simularea unei şedinţe de terapie. Face parte din practica mea profesională. Janelle trebuia să vină cu mine şi să mă ajute să exersez, să fie acolo, cu mine.
Şi-a pus mâine pe faţă şi s-a tânguit:
— Mi-a promis.
M-am bucurat că-şi acoperea chipul, pentru

că aşa nu vedea nedumerirea mea. De asta era aşa de supărată?
— Nu poţi să te duci fără ea?
— Trebuie să le vorbesc unor oameni care o să mă judece şi sunt îngrozită. Şi... e o călătorie cu multe greutăţi pentru mine.
Şi-a şters lacrimile cu mâneca puloverului.
— E o poveste lungă, a continuat. Dar ea o ştie. Şi tot mă lasă baltă.
Eu eram la fel de nedumerită.
— De ce nu mai merge?
— Pentru că e măritată.
— Şi n-o lasă soţul?
Cu un râs amar, a privit în jos la craterul neregulat din curtea din spate.
— El nici măcar nu ştie de mine.
Şi-a dus genunchii la piept, făcându-se mică precum o minge.
— Ne iubeam, Ruth, a zis.
Mi-a aruncat o privire ruşinată peste genunchi, aşteptând să vadă cum reacţionam.
Eu eram stupefiată. Eram bucuroasă. Eram devastată şi furioasă. Pe chipul meu se întreceau toate impresiile acestea, aşa că-mi dădeam seama că habar n-avea ce se petrecea în capul meu. *Dar nu eşti bolnavă,* asta îmi trecea prin minte. *Eşti tânără, frumoasă, bogată, educată, iubită şi respectată de Frances, care e terapeută de 25 de ani. E posibil să fii* aşa, *şi să nu fii bolnavă?*
— Merg cu tine, m-am oferit eu curajoasă.
îmi închipuiam cum aveam s-o anunţ pe mama că plecam cu femeia care trăia în casa spaniolă: îmi luam revanşa pentru că se legase de mine mai devreme. Ea ar fi avut o grămadă de întrebări indiscrete, dar era prea orgolioasă ca să mi le pună efectiv. Era răzbunarea perfectă.
— Trebuie să luăm avionul, a răspuns Tina. E departe.

— Ştiu, am dat eu ochii peste cap, de parcă aş fi fost la Aspen de 1 000 de ori.
— Ar fi drăguţ să am companie, a zis ea pentru sine, înveselindu-se în timp ce se gândea serios la oferta mea. Chiar nu te deranjează?
— Mi se cuvine o aventură, am rânjit eu.

— University of Washington *(N.r.).*

PAMELA

Aspen, 1978

Ziua 12

L-am rugat pe Cari să vină cu noi în Colorado, spunându-mi că era vorba doar despre a-i face dreptate lui Denise, nicidecum despre felul în care mă privise din colţul patului ei. Ca şi cum ce aveam eu de spus nu era doar interesant, ci şi important.
Se întâmpla cu patru ani înainte să ajungă pe ecrane *Alegerea Sofiei,* filmul cu Meryl Streep, înainte ca titlul să se înrădăcineze în conştiinţa publică, dar când m-a întrebat poliţia dacă voiam să depun plângere împotriva lui Roger, m-am găsit şi eu în dificila situaţie de a alege. Pentru un procuror era uşor să susţină că prezenţa unei arme – briceagul – era un criteriu pentru acuzaţia de răpire cu circumstanţe agravante, infracţiune ce se putea pedepsi cu închisoare pe viaţă.
Deşi ar fi fost în avantajul femeilor din Tallahassee ca el să-şi petreacă toată viaţa după gratii, o astfel de acuzaţie sigur n-ar fi făcut decât să confirme teoria poliţiei că el era autorul crimei. Şi ce se întâmpla dacă vestea ajungea în presă? Dacă afla opinia publică? Un individ de 28 de ani, internat un an într-un spital de psihiatrie, şi-a falsificat foaia matricolă ca să treacă drept student în primul an şi a ieşit în oraş cu fata care avea să fie ucisă prima. Profilul lui Roger se

potrivea atât de bine, că uneori aş fi vrut să cred că aşa era. Trebuia să-mi tot reamintesc: *Dar l-ai văzut. Şi, da, o clipă ai crezut că era el. Aşa că poate era el.* Nu. încetează. *L-ai văzut şi nu era el.* Acesta era obstacolul pe care mi-l scotea în cale raţiunea ori de câte ori puneam capul pe pernă. Somnul, linia de sosire imposibil de atins.

L-am rugat pe şeriful Cruso să mă lase să mă gândesc în weekend în legătură cu ce voiam să fac. Când l-am sunat pe Cari, încercam să prind doi iepuri deodată – Roger să fie pus sub acuzare pentru infracţiune şi presa să fie de partea mea.

— Am o poveste pentru tine, i-am spus lui Cari.

El m-a ascultat cât i-am explicat în detaliu. Incompetenţa criminală a poliţiei se soldase cu uciderea a doua persoane şi violenţe comise împotriva altor trei aici, în Florida.

— A evadat *de două ori* când era supravegheat în Colorado, am subliniat eu. Ştim cum s-a întâmplat la Aspen, dar cum se face că îl mută într-un penitenciar chipurile cu un grad mai ridicat de securitate şi povestea se repetă? Se cheamă abuz şi tu ai putea să-l dezvălui.

El a acoperit receptorul cu mâna şi a vorbit cu cineva în fundal, cerând un pix ca să-şi noteze informaţiile despre zborul meu. Iar eu m-am trezit ciulind urechile ca să desluşesc dacă vocea care i-a răspuns *Poftim* era de femeie. *Eşti logodită,* mi-am amintit. *Practic.*

4t

— Asta e o adevărată declaraţie în ceea ce priveşte tendinţele în modă, a comentat Cari când ne-am pus centura de siguranţă pentru decolare.

M-am uit în jos la hainele mele. Venisem direct de la clădirea Capitoliului, unde îmi

făceam stagiul, în uniforma de paj – fustă bleumarin de lână, ciorapi, o bluză cu nasturi de sus până jos, albă, apretată, la care asortasem pantofi sport albi, în loc de mocasini. Ştiusem că avea să fie nevoie să alerg spre Casă să-mi iau bagajul, ca să prind avionul. Peste câţiva ani imaginea aceasta avea să devină populară în rândul femeilor din câmpul muncii care făceau naveta, imortalizate în filmul *Working Girl—,* dar bănuiesc că în după-amiaza aceea de ianuarie a anului 1978 arătam pur şi simplu ciudat.
— Fac practică dimineaţa în zilele de miercuri şi vineri, i-am explicat.
— N-au trecut nici două săptămâni. Te-ai întors la chestia asta?
l-am aruncat o privire piezişă:
— N-am plecat niciodată.
El s-a mai uitat o dată la mine, nevenindu-i să creadă:
— Nici măcar în săptămâna când s-a întâmplat?
— A fost într-o seară de sâmbătă.
Se holba la mine, ochii mişcându-i-se în sus şi în jos, de parcă s-ar fi aşteptat să fie o glumă.
— Deci până miercuri...
M-am întrerupt, crezând că am pus punctul pe i. Deci până miercuri lucrurile se aranjaseră suficient pentru mine, cât să mă întorc la muncă.
Cari şi-a sprijinit capul de spătarul scaunului din faţă, închizând ochii.
— Eşti incredibilă, Pamela. Toate sunteţi, fetelor.
Vocea îi era sinceră, dar în ea îşi făcuse loc o imensă tristete.
Tina stătea pe partea cealaltă faţă de noi, concentrată asupra unei hărţi a statului Colorado, dar şi-a ridicat privirea şi a întors capul curioasă spre mine când a auzit. Cari

parcă stătea să izbucnească în plâns.
— O, am răspuns eu ezitant, aşa o fi. Adică facem ce ar face oricine în situaţia noastră.
— Nu, s-a opus el, nu ce ar face oricine.
A expirat cu putere, iar nările i s-au umflat de parcă şi- ar fi adus aminte de ceva neplăcut şi a deschis ochii.
— Am fost în armată. Şi când m-am întors, n-am fost bine multă vreme.
Avionul se deplasa cu viteză din ce în ce mai mare, hurducându-se şi alunecând. Partea asta o uram întotdeauna. Nu simţeam niciodată că ne mişcăm suficient de repede un timp suficient de îndelungat, cât să ne ridicăm de la sol. Ne-am lovit de o bulă când avionul s-a înălţat spre cer şi Cari m-a prins de încheietură.
— îmi pare rău, a zis, mângâindu-mi mâna în chip de scuze.
Pe locul ei din cealaltă parte a culoarului, Tina studia harta din nou, dar îşi muşca şi buza de jos, de parcă s-ar fi străduit să nu zâmbească.
*

în drum spre Glenwood Springs, locul de unde Inculpatul evadase a doua oară, am trecut cu maşina pe lângă Tribunalul districtului Pitkin, de unde evadase
orima dată. Voiam să vedem cu ochii noştri fereastra de a care a sărit într-o pauză, în timpul audierii preliminare, înainte de a fi pus sub acuzare pentru uciderea lui Caryn Campbell. De-a lungul anilor am citit relatări care susţineau că omul ar fi sărit, cu mult

w
curaj, de la etajul al treilea. Dar am fost acolo şi ştiu ca a sărit de la etajul al doilea. Oamenii voiau întotdeauna să facă din el mai mult decât era.

— Doi metri? Trei? estima Cari, notându-şi.

— Şi eu aş fi sărit, dacă aş fi avut ocazia, a comentat Tina. *Ce-a fost în capul lor* când l-au lăsat singur acolo? Peste câteva luni aveam să fiu studentă la Facultatea de Drept, unde aveau să mă avertizeze să nu mă folosesc de cunoaşterea mea ca să fac dintr-un argument slab unul mai puternic, unde aveau să mă înveţe că asta era o tehnică pe care o folosesc doar sofiştii. De la cursul introductiv de procedură civilă m-a apucat un dispreţ mocnit pentru toţi reprezentanţii legii şi toţi cei aparţinând profesiilor juridice care susţineau în continuare că toată mişcarea Inculpatului de a se reprezenta singur era parte din planul lui măreţ. Că şi-a pus cap la cap pledoaria în faţa judecătorului – având acces liber la biblioteca juridică, un drept constituţional – înainte de a depune solicitarea de a se apăra singur. Că întotdeauna era cu zece paşi înaintea tuturor.

Există dovezi solide că individul n-ar fi pus la cale niciun plan, că forţa dominantă care îl conducea era propriul *ego,* Reprezentându-se singur, a dorit să indice dintotdeauna o aparentă educaţie şi o gândire echilibrată, strategică. Ocazia de a evada a fost un efect secundar al acţiunilor unui om obsedat de statut care a dat-o în bară până şi la singura facultate de drept de mâna a treia care l-a admis, iar după aceea, în loc să muncească din greu, a înşelat şi a minţit ca să se întoarcă la cursuri, ocupând locul unui student care chiar merita să fie acolo.

Dar, în ciuda tuturor acestor lucruri, mitul minţii lui strălucite persistă, deşi e nevoie doar să cauţi puţin pe Google ca să descoperi adevărul.

Când era mică fiica mea, m-am trezit că-i spuneam cerni spunea şi mie mama – că,

după ce mânca, trebuie să aştepte cel puţin o oră până să meargă să înoate. *De ce?,* se lua ea la harţă, cu pumnişorii strânşi în şolduri, cu urme de îngheţată de ciocolată în colţurile arcuite ale guriţei. *Pentru că o să ai crampe şi o să te îneci.* Mi-a trimis recent un articol care demitiza câteva dintre cele mai des auzite poveşti băbeşti. Să înoţi la ceva vreme după masă era prima pe listă. Comitetul Ştiinţific al Crucii Roşii afirmase public că nu exista niciun caz dovedit care să coreleze înecul cu mâncatul în prealabil. Am râs împreună, căci era una dintre regulile acelea care provocaseră certuri majore între noi.
Câteodată mi se pare că Inculpatul nu e decât o altă poveste scornită de vreo babă. Oamenii legii i-au susţinut aserţiunea că ar avea o minte strălucită ca să-şi acopere propria incompetenţă – în interviurile de presă, în mărturiile din faţa judecătorului – şi astfel a prins contur şi s-a consolidat, din generaţie în generaţie, un adevăr transmis din mamă în fiică. Luaţi asta ca pe un avertisment venit din partea mea: individul nu era deloc un geniu diabolic. Era inadaptabil respins de femei, pe care l-am prins scobindu-se în nas în sala de judecată. Şi nu doar o dată.

4t

Glenwood Springs era un orăşel minuscul, cu 4 993 sau *4 994 de locuitori, Felicitări familiei O'Toole,* scrisese cineva de mână pe un indicator cu *Bun-venit* de lângă ieşire. Ne-am oprit să prânzim într-un loc numit The Stew Pot. Schiuri rezemate de faţada cabanei de lemn, covoraşe absorbante la uşa de la intrare şi studenţi în geci peticite cu bandă adezivă.
A apărut chelneriţa şi s-a aplecat cu energia cuiva care îşi petrecea tot timpul liber afară, cu faţa pistruiată bronzată de soarele iernii:
— Cu ce vă servesc?

Eu am cerut sendvişul cu pui. Cari, pe cel cu ardei iute.
— Tu ce preferi, a întrebat-o Tina pe chelneriţă, costiţa sau fileul?
— Depinde de dispoziţia omului, i-a răspuns chelneriţă. Preferatul meu e fileul, dar de dimensiuni mai mici. Costiţa e mai grasă – a indicat cu mâinile o bucată de *carne* mare şi grasă – , deci depinde cât de foame îţi e.
— O să iau fileul, a zis Tina, şi-am să iau costiţa la pachet. Cu garnitură de morcovi şi piure de cartofi. Unde e baia?
Chelneriţă i-a arătat, iar ea a mototolit şervetul de hârtie din poală şi l-a pus pe masă.
— E vreme bună în weekend, ne-a spus chelneriţă, luând meniurile. Aţi venit la fix. Martie e cea mai aglomerată lună la noi, dar eu am avut cele mai bune ture în ianuarie.
— De fapt, i-a spus Cari, eu sunt de la *Tallahassee Democrat.* Pot să te întreb cum te cheamă?
— *Tallahassee Democrat?* E vorba despre alegeri? a reacţionat ea, luându-şi brusc un aer precaut.
Cari mi-a aruncat o privire ciudată.
— E numele unui ziar din Florida.
Chelneriţă s-a uitat la noi, oftând îndelung, şi n-a scos decât un *îhî.*
— Nu ştim nimic despre alegeri, am asigurat-o.
— Păi, ar trebui să ştiţi dacă aţi venit să scrieţi vreun articol despre toată treaba, a punctat ea.
— Ai fi dispusă să stai de vorbă cu mine? a întrebat-o el. Oficial sau neoficial, tu alegi.
— Poţi să-mi foloseşte numele, i-a zis ea, sprijinindu-şi meniurile lungi de şold şi bătând cu degetele ecusonul de pe bluză. *Lisa.* Sunt scârbită de ce se întâmplă aici şi

mă doare în cot dacă ajunge la urechile cuiva.
A făcut semn, peste capetele noastre, spre un grup de clienţi care şi voiau nota.
— Vino mâine, pe la ora asta. După micul-dej un sunt liberă.
Noi aveam avion spre casă în seara aceea.
— O să fiu aici, i-a răspuns Cari înainte să-i explic că la momentul ăla aveam să fim plecaţi.
Lisa a dat din cap şi a plecat repede.
— Nu pot să rămân, i-am spus după ce s-a dus. Trebuie să mă întorc diseară.
— Dar e weekend, mi-a replicat el, rupând o chiflă şi ungând-o cu nişte unt rece. Ce contează?
— Ne mutăm înapoi în Casă duminică şi mâine trebuie să aranjez tot.
— Chiar crezi că e o idee bună?
Cari a muşcat cu dinţii lui mari din coaja crocantă a chiflei, împrăştiind firimituri peste tot.
Eu am întins mâna să iau şervetul Tinei de pe partea cealaltă a mesei, strângând bucăţelele aurii în palmă.
— De fapt, nici nu-mi pot imagina un loc mai sigur pentru noi. Toată lumea are privirea îndreptată asupra Casei acum. Ar fi nebun să se întoarcă.
Era argumentul pe care îl invocasem şi în faţa celorlalte fete, cel în care credeam prosteşte şi din tot sufletul.
*

Secţia şerifului din Glenwood Springs avea nouă celule de închisoare şi una dintre ele fusese transformată în cameră pentru vizitatori. Erau acolo o canapea veche şi deformată, de două persoane, şi o măsuţă de bistrou cu scaune, care nu numai că arătau ca nişte obiecte pe care le donai când te hotărai să-ţi cumperi mobilă nouă, ci, a subliniat Tina,

avea şi picioare roase, din metal, care nici măcar nu erau fixate bine în podea. Ne-am aşezat la masă toţi trei şi am aşteptat o oră în plus faţă de programarea iniţială. Din câte se pare, Gerald fusese rimis cu ceva treabă într-unui dintre parcurile naţionale şi trebuia să termine înainte de apusul soarelui. în cele din urmă, a apărut un tip într-o canadiană cu logoul închisorii, cu fes tricotat, păzit îndeaproape de un gardian cu chip imobil. Condamnatul a rânjit la paznic, care a descuiat uşa camerei pentru vizitatori, şi i-a făcut semn să intre el primul.

— Un gentleman, ca întotdeauna, Sammy, i-a zis deţinutul şi a trebuit să ridice mâinile ca să-şi atingă marginea căciulii în semn de salut, pentru că era încătuşat.

Acesta era Gerald Stevens.

— Mor de foame, a continuat, bătându-se pe burtă demonstrativ, iar Tina a deschis capacul caserolei.

— *Era* fierbinte, a zis ea.

Pe Gerald n-a părut să-l deranjeze. S-a aşezat pe canapea şi a rupt bucata de costiţă rece cu mâna; bine măcar că nu i-au dat cutit.

— Şi restul? a întrebat el, lingând grăsimea care i se prelingea pe deget.

Tina s-a ridicat, agăţând cu degetul baierile unei plase de cumpărături şi înaintând ca să i-o fluture prin faţă; un cartuş de Marlboro roşu, şase doze de Cola şi o cutie cu biscuiţi cu fulgi de ciocolată. Asta ceruse, ca să răspundă la orice întrebare am avea despre cele 107 zile în care fusese coleg de celulă cu Inculpatul.

Gerald a desfăcut o cuţie de Cola, pe care a dat-o pe gât din patru înghiţituri lungi. Când ai clipi, mi-am închipuit că eram la sediul asociaţiei studenţeşti a lui Brian, într-o seară de marţi. A dus o mână la buza de sus şi, cu ochii umezi, a aşteptat să râgâie. Era un tip

oarecare, cu mutră încruntată. Păr şaten, ochi negri, înălţime şi greutate normale. în dimineaţa zilei de Crăciun din 1976, drogat şi beat, pătrunsese într-o casă din Aspen şi, ameninţându-i cu o armă, jefuise o familie, alegându-se cu bijuteriile femeii şi cu rulota. Din câte-şi amintea, nu omorâse niciodată pe nimeni.

— Am adus tot ce-ai cerut, i-a amintit Tina. *Am făcut un târg.*

El şi-a şters colţurile gurii cu un şerveţel din hârtie, fără să se grăbească deloc să se achite de partea lui de înţelegere.

Eu mă uitam la ceas neliniştită. în ritmul ăsta, era imposibil să ne întoarcem în Tallahassee la timp.

— Sperăm că poate ne ajuţi să înţelegem la ce-i stătea capul Inculpatului chiar înainte să evadeze, s-a repezit Cari.

— Ce-a mai făcut acum?

Gerald a apucat cu dinţii de pachetul de ţigări şi, din colţul gurii, a scuipat o foiţă de plastic ca pe o bucată de tutun de mestecat.

— Nu suntem siguri că a făcut ceva, i-a zis Cari.

— Atunci, ce suspectaţi că a făcut? a răspuns Gerald, făcând un gest prin care cerea să i se aprindă ţigara. Tina, ascultătoare, a căutat în poşetă.

— A zis vreodată unde s-ar duce, dacă ar avea ocazia să evadeze iar?

Ea a apăsat cu degetul mare rotiţa brichetei şi a întins flacăra spre deţinut, care s-a aplecat să-şi aprindă ţigara. Eram impresionată că Tina nu pomenise de Florida, ceea ce l-ar fi putut face uşor pe Gerald să-i dea răspunsul pe care-l dorea. Că, deşi avea o agendă, Tina putea să se abţină.

— Io nu-s turnător.

Gerald a scos fumul de ţigară pe nări. Se

gândea ce să spună, în timp ce între canapea şi măsuţa de bistrou aerul se împrăştia în toate direcţiile.

— N-am nimic împotrivă, a continuat el. Dar, vedeţi, io nu mă ocup cu asta.

A rânjit cu gingiile la vedere spre gardian, care se holba direct în faţă, la perete, impasibil.

Tina mi-a dat un ghiont cu umărul şi mi-a făcut semn din priviri. *Acum. Acum e momentul.* Eu am băgat mâna în geantă.

— Astea sunt prietenele mele, i-am zis, scoţând fotografii cu Denise şi Robbie.

Umplusem un plic cu fotografii, la care Tina se uitase în avion. De la cele din ziua de activităţi în aer liber, cu fetele pe teren, în pantaloni scurţi roşii şi şepci de baseball tot roşii, stând la poză cu bâte şi feţe dure. îmi făceam griji că îşi afişau prea mult picioarele, iar Tina îmi ceruse fotografii care nu aveau să apară în ziar. Fotografii ca acelea din anuar, fără personalitate, fără suflet, în care persoanele respective păreau predestinate să ajungă în presă după moartea lor prematură, fotografii care nu emoţionau pe nimeni.

— Denise e cea pictată pe faţă, am spus eu când Cari a dus pozele către canapeaua unde stătea Gerald. Robbie e cea cu genunchiere. Amândouă au fost ucise acum două săptămâni şi noi nu vrem să mai păţească nimeni nimic, am oftat eu ezitant.

Gerald le privea cu ochi goi pe Robbie şi Denise. Şi-a desfăcut încă o cutie de Cola şi a răspuns:

— N-aţi venit la cine trebuie.

— Păi, şi la cine să mergem? a zis Cari.

— La cine trebuie, a zâmbit Gerald cu gura lui ştirbă.

Atunci s-a auzit un zgomot metalic, de parcă uşa grea, din oţel, ar fi fost împinsă cu prea

multă putere şi s-ar fi izbit de gratiile celulei din spate. *La dracu',* a mormăit cineva şi am auzit un sunet de toc de lemn izbindu-se de podeaua din ciment şi un individ fluierând în tihnă o melodie. Gardianul a reacţionat ca atunci când se declanşează alarma. A venit la Gerald, La apucat de subsuoară, l-a ridicat şi La anunţat că i-a expirat timpul.

— Dar n-am stat nici zece minute! a ţipat Tina.

— Orele de vizită sunt de la 9 la 16, a zis altă voce şi, când ne-am întors, am văzut un bărbat cu trăsături de bunic, îmbrăcat în kaki din cap până în picioare şi, da, cu cizme de cowboy, din cele de toată ziua, cu toc retezat, care băga cheia în uşa camerei pentru vizitatori. Puteti să vă întoarceţi mâine.

— Chiar sper să se întoarcă, şerifule, a răspuns Gerald pe un ton agreabil. Data viitoare să-mi aduci file, i-a zis Tinei, sugându-şi buzele în chip vulgar când La scos afară gardianul.

— Noi plecăm diseară, domnule, i-am spus şerifului din Glenwood Springs.

îmi era groază când trebuia să mă adresez cuiva cu *domnule* şi *doamnă.* Nu fusesem educată aşa şi, oricât mă străduiam, întotdeauna suna de parcă Laş fi luat peste picior pe omul faţă de care se presupunea că-mi exprimam respectul.

— Atunci, ar fi trebuit să veniţi mai devreme, a răspuns el lipsit de simpatie şi ne-a făcut semn să-l urmăm, mişcându-şl degetele cărnoase de parcă ar fi luat la gâdilat ceva.

Simţeam crescând în mine o revoltă uriaşă.

— Dar am venit mai devreme. La timp. Dumneavoastră aţi întârziat, domnule, m-am auzit spunând, neputând să mă abţin, când m-am ridicat şi am mers după el în zona de recepţie din închisoare.

— Scuzele noastre sincere, doamnă, a replicat el, pe cel mai nesincer ton pe care îl auzisem vreodată, dar duba penitenciarului a trebuit dusă la mecanic şi băieţii s-au apucat târziu de lucru în parc.
— Ce convenabil! a remarcat Tina.
— Vreţi să arunc un ochi la ea, domnule? s-a oferit Cari pe un ton servil.
Şi, când şeriful s-a uitat iar la el, a adăugat:
— Am fost mecanic de aviaţie în armată.
Şeriful a deschis larg uşa cu braţul.
— Mulţumesc pentru ofertă, dar când avem o problemă auto mergem la mecanicul auto. Seară bună!
Nu s-a mulţumit să lase uşa să se închidă în urma lui; a închis-o trăgând de clanţă cu ambele mâini, după care, pentru orice eventualitate, a tras şi jaluzelele.
Afară, soarele coborâse peste crestele înzăpezite, dar cerul rămăsese de un albastru pal, vitrat. Tina a ridicat privirea, apoi s-a uitat la piesa de aur de la încheietura mâinii. Era un Rolex cu brăţara jubileului companiei şi cadran mozaicat de jad, cum avea şi tata.
— E 15:51, a anunţat.
Stăteam acolo, toţi trei, schimbând priviri cu subînţeles. Discutaserăm nouă minute cu Gerald, suficient cât să ne spună ce nu voiau să ne spună. Aici, în Colorado, găsiserăm ceva, poate chiar adevărul.

— Comedie romantică americană din 1988 (N.r.).

RUTH

Aspen

Iarna anului 1974

Când Tina a ieşit cu maşina de pe alee, am văzut fluturând rapid perdelele de la bucătărie. Mama deschisese şl închisese sertarele oftând din toţi rărunchii, îndurerată,

când o anunţasem că plecam, de parcă acum, că-i făcusem ordine în bucătărie, îi era peste poate să găsească ce-i trebuia. Nu mă puteam aştepta la un altfel de rămas-bun. Mama mea de 52 de ani se transforma într-o adolescentă morocănoasă când nu-i ieşeau lucrurile cum îşi dorea şi răspundea în felul ei opresiv, plat, monosilabic, când considera că nu era de ajuns doar să ridice din umeri sau să dea din cap. De obicei, când ne despărţeam atât de glacial, mă apuca o spaimă cumplită. Aveam impresia nu numai că mă ura toată lumea, ci şi că aveam cancer şi aveam să mor. Dar în ziua în care am plecat cu Tina la Aspen, eram prea îndrăgostită de propriul meu chip ca să-mi pese. în oglinda din baie, îmi ridicam şi îmi coboram bărbia, întorceam capul în stânga şi în dreapta. Singura ridicătură de pe faţă rămăsese nasul meu, care îmi plăcuse întotdeauna.
Aspen. Mă simţeam aşa de mondenă când ziceam: *îmi petrec weekendul la As-pen.* Tina nu purta echipament, ci un întreg ansamblu: căciulă tricotată cu un ciucure simpatic în vârf, o jachetă albă pufoasă, cizme îmblănite din piele întoarsă, care îi făceau picioarele să oară foarte lungi. N-aş fi putut să mă uit la ea dacă n-aş i fost eu însămi atât de frumoasă. Oamenii puteau în sfârşit să-mi vadă ochii strălucitori, pielea albă şi părul negru ca tăciunele. Săptămâna aceea, o fetiţă o trăsese de mânecă pe mama ei într-o băcănie şi o întrebase ce căuta Albă-ca-Zăpada la raionul de cereale.
— Ai fost vreodată la Aspen? a întrebat Tina când am ajuns la aeroport şi aşteptam să ne îmbarcăm.
— Doar o dată, în trecere, când eram copil.
— E absolut superb. E un loc pe munte. Făcut tot din sticlă, de parcă ai bea şampanie afară,

a zâmbit ea cu nostalgie. Întotdeauna mi-am dorit să mă întorc şi de fapt să mă simt cu adevărat bine.
— înainte nu te-ai simtit bine?
Tinei i-a pierit zâmbetul.
— Oh. Am venit cu Ed. Ne-am petrecut cea mai mare parte a timpului în cameră.
— O-la-la, am chicotit eu.
— Pentru că avea 83 de ani, a răspuns ea supărată, şi nu se simţea bine.
Hotelul era m:ii şic decât locul unde mă dusese CJ în luna de miere. în hol, flăcările dansau în şemineu, în boluri luceau mere verzi şi angajaţi în uniformă mişunau de colo-colo şi nu te lăsau să-ţi atingi bagajul ori să apeşi butonul de la lift. Tina le dădea bacşiş tuturor, chiar şi celui care n-a făcut decât să ne ţină uşa. Când am rămas singure în cameră, care era mai mică decât anticipaserăm amândouă, am întrebat-o stângaci cât îi datoram pentru weekend. Nu aveam cine ştie ce bani de aruncat, dar economisisem în perioada în care fusesem casieră la farmacie, în ultimele luni din căsnicia mea muribundă, suficient cât să plătesc pentru o cină într-o seară.
— Organizatorii conferinţei plătesc camera de hotel. De restul mă ocup eu. Măcar atât pot face. M-aş simţi mizerabil dacă aş fi aici singură. îmi eşti de un real ajutor, Ruth. N-ai idee, mi-a spus ea.
Aş fi putut crede că exagera puţin, făcând ce fac bogătaşii când se poartă de parcă *ei* ţi-ar fi *datori* cu ceva, ca să nu te facă să te simţi demn de milă. însă ea îşi freca mâinile transpirate, parând brusc foarte tânără şi nesigură.
— Hai să coborâm să luăm cina, a zis înainte să apuc s- o refuz. M-ar ajuta să beau vreo

zece pahare.
Am comandat friptură şi am împărţit o sticlă de vin roşu şi o felie de cheesecake la desert. Eu mi-am mâncat jumătatea mea, dar ea, îngândurată, doar zgâria cu furculiţa umplutura cremoasă, sorbind dintr-un pahar de whisky. Până la desert fusese într-o stare foarte hună. Vorbea tare şi prietenos cu chelneriţa, făcând glume despre ce muşchi trebuie să fi făcut fata tot cărând uriaşele tăvi de argint din partea cealaltă a hotelului unde, în mod stupid, se afla bucătăria.
— Să mergem sus şi să ne culcăm, i-am propus eu după ce a semnat un cec.
Când a venit să ia nota de plată şi şi-a văzut bacşişul, chelneriţa a ridicat surprinsă din sprâncene.
în cameră, a probat diferite ţinute de faţă cu mine. Venise cu cinci, toate noi-nouţe, cu etichetă. Voiam să mă enervez – sigur ştia că arăta spectaculos în toate, chiar avea nevoie să i-o spun eu? –, dar, obiectiv vorbind, femeia era o epavă.
— Crezi că putem să repetăm? m-a întrebat ea după ce am ales împreună un pulover negru, mulat, de lână şi o fustă creion din tweed, cu o curea groasă, care-i făcea talia să pară şi mai subţire decât era. Sunt prea agitată ca să merg la culcare.
— Ce trebuie să fac?
S-a dus spre birou şi a scos scaunul, aşezându-l cu faţa spre pat.
— Stai aici.
S-a cocoţat pe marginea patului picior peste picior şi şi- a împreunat mâinile pe genunchi. Era în picioarele goale, în fusta de tweed şi într-o cămaşă de mătase cu dantelă. Luase tot ce era de luat de la etajul al treilea al magazinului Frederick & Nelson, dar niciun sutien.

— Deci eu sunt terapeuta şi tu eşti pacienta, mi-a explicat. Şi doar ne prefacem. Adică, dacă vrei, poţi să spui chestii adevărate, dar poţi şi să inventezi.
— Am înţeles.
— Şi să mergi pe mâna mea.
Eu am consimţit dând din cap şi încercând să-mi controlez expresia. Tina s-a înroşit şi era foarte dulce.
— E stupid, dar trebuie să mă prezint.
— Hai! am râs eu.
Ca şi cum în sfârşit s-ar fi auzit pe ea însăşi, a început să râdă şi ea o clipă. A închis ochii, a tras adânc aer în piept şi şi-a lăsat umerii în jos într-o prelungă expiraţie.
Ochii i s-au deschis, lăsând la vedere o femeie stăpână pe sine şi capabilă.
— Bună, Ruth. Eu sunt dr. Cannon. încântată de cunoştinţă.
Dr. Cannon. Ce palpitant pentru ea. Eu am zâmbit larg.
— Asemenea, dr. Cannon.
— înţeleg că medicul ţi-a recomandat să vii la mine pentru că în ultima vreme ai fost deprimată.
— Da, nu prea am fost în apele mele.
Ea a dat din cap aprobator.
— Şi de când te simţi aşa?
— A... am dus eu mâna la faţă, gândindu-mă. Adică, de data asta sau cea dinainte?
— Deci ai mai avut episoade?
— Da, cred că le poţi spune şi aşa.
— Să vorbim despre prima dată când te-ai simţit astfel. Camera parcă s-a întunecat când m-am gândit la primul meu episod depresiv.
— Eram la liceu.
— S-a întâmplat ceva anume care a provocat asta?
Am văzut faţa cumnatei mele – faţa ei adevărată, cu trăsături destinse şi neajutorate

– şi după aceea am văzut-o pe a lui tata, cu inima frântă de groază.

— Am dat de bucluc.

— Ce fel de bucluc?

Tina îşi trăsese scaunul prea aproape de pat. M-am tras înapoi ca să nu ni se ciocnească genunchii.

— La şcoală. Tata era profesor acolo şi a încercat să-mi ia apărarea, dar... păi... în cele din urmă, era mai bine pentru toată lumea dacă plecam.

— Trebuie să fi fost zdrobitor.

— Cred că da, am răspuns fără să fiu de acord.

Nu-mi spunea nimic cuvântul *zdrobitor.* Trimitea la ideea de distrugere generată de război, de prăbuşire la pământ, iar eu eram mai puternică de atât.

— Aveam o problemă şi era mai bine pentru mine să fiu undeva unde puteam primi ajutor.

Ea nici n-a clipit când a auzit.

— Deci ai primit îngrijire de specialitate după primul episod?

Mi-am dat seama că stăteam cu mâinile sub mine şi îmi amorţiseră. *Aici probabil că ar trebui să inventez ceva,* m- am gândit, dar mintea mi s-a golit de tot, reţinând doar adevărul despre cele nouă luni petrecute la Eastern State. Am stat aşa, îndurând furnicăturile şi acele pe care le simţeam în buricele degetelor, fără să scot un cuvânt o bună bucată de vreme.

— E în regulă să ne oprim aici, pentru moment, a zis ea. Câteodată singura cale de a vorbi despre un fapt dificil este să ne dăm voie să ne oprim când simţim că e prea mult. De cât ori revizităm evenimentul, sperăm să ajungem şi mai în profunzime.

Am încuviinţat, privind în jos, simţindu-mă expusă şi cuprinsă de resentimente. Ea şi-a

întins braţele, oftând extravagant.
— Mă simt în sfârşit obosită. Mulţumesc, Ruth. Iar m-ai salvat.

4t

La miezul nopţii, m-am trezit din somn, căci am auzit-o plângând. Era întinsă pe-o parte, cu spatele la mine, străduindu-se să nu facă zgomot, dar n-aveai cum să n- o auzi. Mă dusesem la culcare cu regretul că-i împărtăşisem atâtea, dar echilibrul se restabilise încă o dată, căci suferinţele amândurora fuseseră demascate. Simţind că eram legate prin durere, somnul m-a furat iarăşi.
Dar m-am trezit încă o dată dintr-un vis dezgustător. Făceam sex cu fratele meu, ştiam că era greşit, dar tot eram excitată. Când am deschis ochii, m-am trezit răsucită în spatele Tinei, cu genunchii în curbura genunchilor ei, spatele ei cuibărit peste pelvisul meu umflat. Dormisem cu mâinile făcute pumn de o parte şi de alta a feţei, cu fruntea între omoplaţii ei, ca şi cum mi-ar fi fost frig sau m-aş fi dus în spatele ei ca să mă apăr.
De dimineaţă eram amândouă serioase şi ţepene. Am făcut duş şi ne-am pregătit aproape fără sa scoatem o vorbă. Tina şi-a pus alte haine decât cele în care fusese îmbrăcată cu o seară în urmă, o rochie albastră splendidă, dar mare în dreptul bustului. Lăsase pe pat puloverul de lână, fusta creion din tweed şi cureaua neagră lată, care-i făcea mijlocul să pară aproape invizibil.
— Negrul nu te şterge cum le şterge pe majoritatea blondelor, mi-a zis, făcându-mi cu ochiul, sugerând că, bineînţeles, ea era excepţia de la regula cu pricina.
Mă încuraja să întrezăresc ceva din îngâmfarea ei de altădată, dar eu, deşi nu-mi

doream altceva decât să mă refugiez în tweedul acela greu, ameţitor, am ezitat.
— Cheltuieşti o groază de bani cu mine, i-am spus.
Ea şi-a pus la gât un şirag de perle.
— La cum văd eu lucrurile, amândouă merităm să fim considerate valoroase şi respectate. Iar oamenii te tratează aşa când arăţi ca un om bogat. Pune-ţi afurisita aia de fustă, Ruth.
*

Uşile liftului s-au deschis şi un domn mai în vârstă şi o femeie mai tânără au făcut un pas în spate spre peretele cu oglindă, ca să ne facă loc. El era în costum, cu cravată, iar ea era într-o pereche de pantaloni de schi pufoşi şi o haină impermeabilă. Domnul ne-a lăsat să intrăm şi a comentat spre ea, inofensiv:
— Cred că suntem cu toţii puţin geloşi.
— Adică? s-a întors ea spre el, nedumerită.
El a arătat spre ţinuta ei.
— Speram să fac şi eu câteva ture cât stau aici. Dar programul de anul ăsta... Am noroc dacă apuc să merg ta toaletă,
— Şi eu am venit tot pentru conferinţă, a răspuns femeia pe un ton înţepător. Cu Grupul de Antropologie Criminalistică.
Privirile ni s-au întâlnit în oglinda din lift. Ea a dat ochii peste cap şi a rostit un singur cuvânt. *Desigur.* Desigur că el n-o credea una dintre ei, cu toate că mie mi s-a părut o greşeală cât se poate de sinceră, din moment ce ea era echipată de schi.
Uşile s-au deschis spre un coridor în care mişunau o mulţime de bărbaţi cu şnururi cu ecuson în jurul gâtului. Eu am urmat-o pe Tina spre zona în care se afla afişul mare pe care am citit *Bun-venit, profesionişti ai disciplinelor medicale din America!* Ea a parcurs programul urmărindu-l cu degetul,

până a găsit informaţii despre întâlnirea introductivă. în treacăt, am observat că membrii Grupului de Antropologie Criminalistică primiseră instrucţiuni să se întâlnească în parcare. Autobuzul lor pleca la 9 fix. Mi s-a părut ciudat atunci – un grup de antropologi criminalişti. O fi avut vreo legătură cu horticultura? Dar ce legătură o avea cu o conferinţă medicală?

— Avem zece minute, a anunţat Tina, întorcând şi plesnind cadranul ceasului ei bărbătesc şi demodat, de parcă ar fi rămas fără baterie.

— Vrei cafea înainte să ne îndreptăm într-acolo? am întrebat-o.

Ea mi-a făcut semn că nu, ca un alergător care se încălzeşte înainte de competiţie:

— Nu. Deja sunt prea agitată. Dacă vrei să te duci să iei, te aştept aici.

Tipul din lift bloca accesul la masă.

— îmi cer scuze, i-am zis eu.

El s-a tras într-o parte cu o mişcare exagerată, aproape dispreţuitoare, dar după aceea s-a uitat mai bine la mine şi am simţit o schimbare clară de atitudine.

— Nu ştiu cum îţi bei cafeaua în mod normal, dar să ştii că nu mai e lapte, m-a informat. O să aducă cineva.

— Fără lapte mă frig la limbă, i-am replicat.

El a ridicat ceaşca în semn de solidaritate.

— Ai venit cu grupul de psihiatrie?

Simţeam pe picioare greutatea fustei de tweed, care mă învăluia în textura ei importantă.

— Sunt cu prietena mea. îşi ia licenţa.

— Chiar m-am întrebat dacă nu cumva toate cele trei femei din lift or fi venit la conferinţă, a comentat el, iar eu mi-am alungat gândul generos că omul făcuse o greşeală sinceră. Ce mişcare deşteaptă să-i includă şi pe psihiatri

anul ăsta! Minte sănătoasă în corp sănătos, iar asta a zis-o un cardiolog.
Râzând, s-a bătut uşor peste piept, în dreptul inimii.
— A, uite, a continuat, au adus laptele.
S-a întins să ia ulciorul şi, când stofa hainei lui s-a atins de lâna puloverului meu, a ieşit o scânteie.
— Am cerut lapte slab. E mai bun pentru siluetă şi pentru inimă.
*

Eu îmi imaginasem o sală de spectacol cu scenă şi cortină din catifea trasă, cu o canapea de recuzită pe care să stea pacienta de probă, cu un scaun de recuzită de pe care Tina s-o analizeze. Desigur, Tina ar avea o pacientă, nu un pacient. în general, femeile aveau mai multe necazuri decât bărbaţii şi, în general, bărbaţii erau pregătiţi profesional să le trateze. Aşa stăteau lucrurile la Eastern State şi aşa era şi în sala aceea de evenimente îngustă, zugrăvită astfel încât să semene cu o cabană din Europa, fără nicio scenă şi fără nicio altă femeie în afară de noi două, mirosind a respiraţie de dimineaţă şi a aftershave.
La masa de înregistrare, moderatorul s-a prezentat ca dr. Harold Bradbar şi i-a dat Tinei o etichetă pe care să-şi scrie numele, precum şi nişte copii după analizele medicale ale pacientei pe care să le studieze. A arătat spre cana mea cu cafea şi m-a întrebat dacă mai voiam, ridicând o carafă argintie. Mă întrebam când o fi devenit Folgers sponsorul oficial al libidinoşilor bătrâni, când el i-a zis Tinei:
— Poţi să mergi în foaier şi să ne mai aduci nişte cafea înainte să începem?
— îmi pare rău, a răspuns ea cu un zâmbet cuceritor, dar trebuie să studiez asta.

Eu am întins mâna după carafă.
— Mă duc eu, m-am oferit.
Tina m-a apucat de braţ şi m-a tras:
— Ba nici tu nu poţi, ai uitat? împingându-mă în spate, mi-a şoptit discret:
— Frances m-a avertizat că o să facă asta.
— Să facă ce?
— Să te pună să aduci cafea. Să compui minute. Treburi de secretariat. Trebuie să refuzi, altfel n-o să te considere niciodată una dintre ei. Dar să refuzi amabil; altfel, eşti o liberală nenorocită.
— O..., am replicat eu, simţindu-mă ca o proastă.
— E în regulă, a spus ea când ne-am aşezat. M-aş fi întors cu plăcere în hol, dacă nu m-ar fi avertizat nimeni. Să ajuţi e un obicei prost, de care încerc să mă las.
— Să ajuţi e un obicei prost?
— Să-i hrăneşti pe cei flămânzi înseamnă să ajuţi oamenii, a replicat Tina. Să le aduci cafeaua înseamnă să-i slugăreşti.
Apoi s-a aplecat deasupra foilor:
— Chiar trebui să studiez astea.
*

Când a venit rândul Tinei, sala a tăcut amuzată, de parcă ar fi ieşit din apă ursul polar la grădina zoologică şi am fi aşteptat toţi să vedem ce urmează să facă. Era atât de linişte, că rochia albastră i se auzea foşnind între coapse în timp ce se îndrepta în faţa sălii; sunetul ăla şi locul din care venea aveau o notă de vulgaritate şi, în momentul în care s-a aşezat la locul ei, Tina era roşie în obraji.
Şi-a tras fusta astfel încât să-i acopere genunchii, când dr. Bradbar i-a prezentat pacienta, o femeie de 43 de ani, care făcuse tratament cu electroşocuri după nişte crize de furie. Doi ţipi din faţa mea s-au uitat unul la altul şi, fără să scoată un cuvânt, i-a apucat

un râs înăbuşit. Eu mi-am dres glasul cu tupeu, iar unul dintre ei mi-a aruncat o privire ucigătoare peste umăr. M-am panicat şi mi-am mai dres glasul o dată, cerându-mi *scuze* şi indicând că aveam într-adevăr ceva înţepenit în gât şi că, de fapt, nu eram o liberală nenorocită.

După aceea, a luat cuvântul Tina şi o clipă mi-am dorit să fug pur şi simplu din sală. Era o linişte de coşmar, iar ea avea pe gât şi pe piept o erupţie trandafirie, care, în contrast cu albastrul rochiei, părea de un roşu-aprins. Sa ridicat brusc de pe scaun şi l-a tras mai aproape de pacientă. Fuseseră aşezate destul de departe una de cealaltă, mi-am dat eu seama. Când s-a aşezat din nou, perna de pe scaun a produs un sunet care a stârnit râsete înăbuşite.

— înţeleg că faceţi eforturi să vă stăpâniţi furia, a început Tina cu voce tare, dar tremurândă, şi i-a făcut semn pacientei să vorbească.

Furia resimţită de pacienta ei era direcţionată către soţul şi copiii ei. Femeia studia ca să devină agent imobiliar şi nimeni nu o ajuta cu treburile casnice. Tuna şi fulgera când se întorcea acasă de la curs şi găsea vase murdare în chiuvetă şi rufe aruncate în maşina de spălat. Punctul culminant a fost în noaptea în care a făcut ţăndări o farfurie murdară şi şi-a ameninţat fiul adolescent cu un ciob de porţelan. Soţul ei a sunat la poliţie şi poliţia i-a trimis la un psihiatru din zonă, care a diagnosticat-o cu crize de furie. Terapia cu electroşocuri nu fusese de ajutor.

Poate că era doar imaginaţia mea, dar erupţia Tinei parcă se domolea pe măsură ce pacienta îşi descria starea. Umerii mi s-au relaxat, iar impulsul de a fugi de ceea ce părea a fi iminenta umilire a Tinei a dispărut.

— Spune-mi, a întrebat-o Tina pe o voce impunătoare, dar care încă tremura rostind anumite cuvinte, se întâmplă vreodată să te înfurii pe alţi oameni în afară de soţul şi de copiii tăi?
— O, sunt furioasă tot timpul, a răspuns femeia, stârnind o groază de râsete.
Tina s-a uitat la mulţime, etalând un zâmbet milos.
— Dă-mi un exemplu, i-a zis.
Pacienta s-a gândit.
— La magazin, de exemplu, când stă cineva prea mult la raionul de delicatese. Dă dovadă de puţin bun-simţ. Vezi că toţi oamenii ăştia aşteaptă. Nu puteai să te hotărăşti ce vrei înainte să-ţi vină rândul?
— Şi ţipi şi urii vreodată la oamenii ăia?
— Bineînţeles că nu. Niciodată.
— Şi cum se face?
Răspunsul era atât de evident, că pacienta a izbucnit în râs.
— Fiindcă m-ar crede nebună.
— Şi nu vrei să te creadă nebună.
— Nu vreau.
Tina a privit în gol, punându-şi ordine în gânduri. Cineva a tuşit ca să-şi exprime nerăbdarea. Eu m-am înroşit, ca şi cum aş fi fost în locul ei.
Ea şi-a concentrat privirea asupra pacientei.
— Dacă ar trebui să-ţi compari sentimentele de furie faţă de oamenii de la magazin cu acelea faţă de copiii tăi şi de soţ, furia pe care o simţi când stai la coadă la delicatese e mai intensă sau mai puţin intensă decât furia resimţită acasă?
— Mai intensă, a răspuns ea fără ezitare.
— De ce?
— Fiindcă oamenii de la magazin sunt nişte necunoscut!. Nu le cunosc calităţile. Fată de ei nu simt

decât furie.
— Şi totuşi, a subliniat Tina, faţă de ei poţi să-ţi controlezi furia, deşi furia care te apucă la magazin e mai mare decât furia resimţită acasă.
Auzindu-i cuvintele, mi-am făcut curaj şi am aruncat un ochi în jur. Şi alţii trebuiau să fie la fel de impresionaţi ca mine, asta era sigur. înţelegeam încotro se îndreaptă discuţia şi logica ei era una sănătoasă, fără îndoială. Dar oamenii fie ascultau zâmbind răutăcios, cu jumătate de gură, fie moţăiau.
Pacienta şi-a ţuguiat buza de jos, concentrându-se.
— Da. E clar că pot să mă controlez, dacă vreau.
— Deci, de fapt, nu e corect să spunem că nu-ţi poţi controla furia.
— Cred că nu e, însă eu n-am văzut niciodată lucrurile din perspectiva asta. Dar eu nu vreau doar să-mi controlez furia. Eu vreau să scap de ea.
— Dar dacă ţi-aş zice că nu-ţi recomand asta?
— Nu înţeleg.
Tina s-a uitat de jur împrejurul sălii când a pus diagnosticul – nu pentru pacientă, ci pentru public.
— Aş vrea să propun o altă paradigmă. Furia în cazul femeilor este tratată ca o tulburare de personalitate, ca o problemă care trebuie rezolvată, când, de multe ori, date fiind împrejurările care au creat-o, furia e o reacţie cât se poate de potrivită.
Asta a provocat o uşoară revoltă, toţi cei din sală foindu-se şi schimbându-şi poziţia, ajustându-şi crăcii pantalonilor şi netezindu-şi cusăturile şliţului, dregându-şi glasul cu dispreţ.
Pacienta a scrutat mulţimea puţin disperată, ca şi cum ar fi căutat un doctor adevărat care

să vină s-o salveze.
— Credeţi că e potrivit să-i sparg o farfurie în faţă copilului?
— Nu ne dorim să faci asta, a răspuns Tina cu un zâmbet tolerant. Dar n-aş zice că e ceva excesiv. Eşti sătulă şi epuizată şi nimeni nu-ţi ascultă strigătele de ajutor. în cazul ăsta, furia e ceva cât se poate de potrivit.
— Nu ştiu dacă sunt de acord, a oftat pacienta supărată, dar să zicem că e adevărat. Tot nu vreau să azvârl cu toate cele.
— Nu, a încuviinţat Tina, pentru tine asta nu e o eliberare constructivă a furiei, deşi asta înseamnă un vas de spălat în minus.
Pacientei i-a scăpat un hohot de râs, iar tipul din faţa mea s-a întors spre prietenul lui şi l-a întrebat de masa de prânz.
— Cică The Stew Pot e un restaurant bun, a răspuns celălalt, aşa că n-am reuşit să aud decât frânturi din planul de tratament propus de Tina.
Ceva despre schimbat, acceptat, dar era imposibil să aud, şi nu doar peste capetele celor doi ţipi care vorbeau despre masa de prânz, căci toată lumea se apucase iar de pălăvrăgit şi rumoarea creştea iar la un nivel îngrijorător, punitiv.
— Şşşt! am făcut eu, prea timid ca să mă audă cineva, în vreme ce Tina se întorcea la locul ei.
Avea pete de transpiraţie la cusăturile de sub bust şi, înainte să se aşeze, am observat ca le avea pe tot spatele.
— Cam la asta mă aşteptam, a îngăimat ea sec.
Şi-a ridicat parul la ceafa, făcându-şi vânt, şi mi-a zis cu un zâmbet abia schitat:
— Haide să ne îmbătăm turtă după chestia asta.

PAMELA
Aspen, 1978
Ziua 12

Am pierdut avionul fiindcă am întârziat zece minute. Cari avea de gând să ia următorul zbor ca să poată sta de vorbă cu chelneriţa de la The Stew Pot, după ce îşi termina sâmbătă tura de la micul-dejun, dar mi-am ieşit din minţi când am aflat că următoarea cursă avea să fie abia în seara următoare, cu o escală de trei ore la Denver. Urma să ajung la Tallahassee duminică dimineaţă, la 5:19, îmbrăcată în aceeaşi cămaşă pe care o luasem pe mine vineri dimineaţă, mirosind a *puşcărie.* Mi-am stăpânit lacrimile de furie când angajata companiei aeriene ne-a trecut iarăşi prin tot procesul de rezervare; mă gândeam la tot ce voisem să fac sâmbătă ca să pregătesc Casa pentru ziua de duminică. Să cumpăr ingredientele pentru brioşe şi să le bag la cuptor pe la prânz, când trebuia să vină lăcătuşul să instaleze noile încuietori la uşi. Brian avea puţin timp liber după-amiază şi promisese să treacă pe la noi să mă ajute să mut mobila în camera de relaxare ca să transform spaţiul într-un loc plăcut, într-un cuib. O întrebasem pe absolventa a cărei familie deţinea depozitul de articole sportive de la periferia oraşului dacă-mi făcea o reducere la o comandă mare de saci de dormit. Voiam ca prima noapte după întoarcerea acasă să fie ca o mare petrecere în pijamale, cu toate fetele culcuşindu-se la grămadă, mâncând prostii şi făcând noapte albă, uitându-se la filme clasice. Voiam să ne distrăm din nou.

— E vineri seară, deci nu ratezi niciun curs, m-a consolat Tina când m-a văzut atât de disperată că oierduserăm avionul. în plus, ştiu un hotel simpatic, ■ac cinste tuturor.

Lui Cari a părut să i se ia o piatră de pe inimă când a auzit-o.
Eu am etalat un zâmbet curajos. Poate venea Brian să-l întâmpine pe lăcătuş şi eu doar cumpăram brioşe. Duminică ajungeam suficient de devreme ca să reuşesc să le fac pe toate. Aş fi fost epuizată, dar asta era uşor de ascuns.
Hotelul era mai mult decât simpatic, era genul de loc unde mama ar fi făcut rezervare. Angajaţi! purtau costume elegante bleumarin cu margini albe, iar clienţii erau genul de oameni care veneau mai degrabă ca să fie văzuţi în costume de schi ultimul răcnet decât ca să dea o tură în ele. Cu elemente reflectorizante şi blană, fără bandă adezivă care să le ţină gecile lipite de corp.
— Bună seara, doamnă Cannon, a zis angajatul de la recepţie. E prima oară când veniţi la noi?
— Nu, a răspuns Tina.
— Bine ati revenit!
Ea a reacţionat cu un zâmbet vag. Iar mie mi se strângea stomacul.
— E hotelul unde...
— Da, mi-a zis ea imediat.
Cari şi cu mine am rămas cu ochii la spaţiul din foaier unde stătuse Caryn Campbell în urmă cu cinci ani, jucând jocuri şi răsfoind revistele din suportul de piele de culoarea mierii, fără să găsească niciuna care să-i stârnească interesul. Unde oftase nervoasă, unde se întrebase cu voce tare de ce nu era nimic de citit pentru femei şi-i zisese logodnicului ei că lipsea doar un minut.
— Fulgerul nu loveşte niciodată de două ori în acelaşi loc, a comentat Tina.
Asta fusese şi gândirea mea – şi le-o prezentasem surorilor mele, părinţilor lor şi alor mei, consiliului asociaţiilor studenţeşti cu

sediul în Cleveland, care ştiu că era mulţumit că stabilisem o dată pentru mutarea înapoi în Casă, că încercui sem în calendar ziua aceea de duminică din ianuarie în care, chipurile, aveam să ne trăim mai departe vieţile. Consiliul nu-şi dorea ca o mână de titluri obscene de ziar să umbrească o istorie de 75 de ani, iar anumite persoane denaturaseră povestea în decursul anilor, ca şi cum conducătorilor noştri le-ar fi păsat mai mult de reputaţia lor decât de siguranţa noastră. Dar dorinţa de a ne întoarce la normal cât mai repede cu putinţă venea dintr-un loc plin de bune intenţii. După părerea lor, dacă o femeie nu se suia iar în şa imediat după ce era azvârlită, rămânea jos.

La urma urmei, eu chiar credeam ce le repetam întruna tuturor. Că pentru noi nu exista un loc mai sigur decât Casa. Probabilitatea ca încă un atac sângeros să se petreacă sub acoperişul nostru, când toată lumea era cu ochii pe clădirea în formă de *L* dintre străzile Seminole şi West Jefferson... ei bine, era mică, iar şansele păreau a fi mai degrabă în favoarea noastră decât oriunde altundeva în statul Florida.

în lift, stomacul lui Cari s-a revoltat zgomotos. Şi-a dus mâna la burtă râzând.

— Şi eu mor de foame, mi-am dat eu seama.

— Ne întâlnim jos în zece minute, a anunţat când neam îndreptat spre lift, fiecare cu cheia de la cameră în mână.

îi zisesem să nu cheltuiască bani ca să-mi ia o cameră, puteam să stau cu ea, dar se fâstâcise tare şi insistase să aibă fiecare spaţiul ei.

La mine în cameră, mi-am găsit geanta de voiaj pe suportul de bagaje, cu fermoarul deja desfăcut. Când călătoream, aveam tot timpul la mine o periuţă de dinţi şi aţă dentară. Şi în

ziua de azi am rămas genul acela de persoană pe care-o găseşti curăţându-şi dinţii cu aţă dentară în baia firmei, după masa de prânz, cu toate că firma e a mea din 2001, aşa că oricine are o problemă cu asta nu e tocmai în poziţia de a raporta conducerii.
Fără să fiu atentă la ce făceam, am dus în baie geanta de toaletă şi am desfăcut fermoarul. înăuntru am găsit cremă de ras şi o cutie cu plasturi. M-am întors în cameră şi am văzut că geanta de voiaj era kaki precum uniformele militare, care dădeau pe dinafară de masculinitate, şi, când să duc înapoi geanta de toaletă, am observat şi un exemplar din *Helter Skelter,* povestea crimelor comise de Charles Manşon, scrisă de procurorul-şef, pe care Cari îl adusese cu el. Şi tata citise pe nerăsuflate cartea, întrebându-se râzând dacă ar trebui să procedeze şi el ca Vincent Bugliosi – să pună sub acuzare un criminal diabolic şi să vândă povestea contra unei sume substanţiale. Să-şi petreacă tot restul zilelor pe terenul de golf.
Am sunat la recepţie şi am explicat că din greşeală bagajul lui Cari ajunsese la mine în cameră. în timp ce aşteptam să-mi primesc lucrurile, am format numărul de la Turg House. A răspuns bucătarul şi am cerut să vorbesc cu Brian.
— Rămânem aici peste noapte, i-am zis.
— Rămâneţi peste noapte?
l-am simţit îngrijorarea din voce.
— Nu ăsta era planul, nu? a continuat el.
— Nu, dar am pierdut avionul.
— *Tu* ai pierdut avionul? a râs Brian.
— Te rog, m-am văitat eu, şi-aşa mă simt groaznic, întrevederea n-a început la timp. Şeriful a făcut-o dinadins, jur. E clar că nu vrea să vorbim cu colegul de celulă.
— V-a zis ceva să merite efortul?

Cine trebuie. Asta răspunsese Gerald când Cari îl întrebase cine ar putea avea informaţii despre unde se afla Inculpatul. în mintea mea se dădea un fel de luptă.
— Nu, am recunoscut. Dar poate ne spune cineva din partea locului.
l-am povestit despre întâlnirea cu chelner iţa.
— Eu n-aş pleca urechea prea mult la bârfele din oraş, a comentat Brian.
— Nici măcar nu ştim ce-o să zică, i-am tăiat-o eu, enervându-mă.
A urmat o pauză lungă şi mi-am dat seama că el avea impresia că i se datorează nişte scuze.
— Scuze, am adăugat fără convingere.
— Te scuz, mi-a răspuns, iar eu m-am surprins dând ochii peste cap.
— Apropo de bârfe..., a zis el şi s-a întrerupt, ţinându- mă în suspans.
Am apăsat receptorul mai aproape de ureche, intrigată:
— Ce bârfe?
— Unul dintre tipii de aici, John Davis. Boboc. E din Dallas.
— OK.
— De acolo e tipa aia – Martina, Tina, în fine. El mi-a spus o chestie. Cam îngrijorătoare. De fapt, îmi cam fac griji ca eşti acolo singură cu ea.
— Nu sunt singură cu ea, i-am răspuns. Am camera mea la hotel şi e şi reporterul cu noi, tipul care a scris articolul ăla drăguţ despre Denise.
— Păi, hei, a protestat Brian, cu reproş în glas, parcă n- aveai voie să vorbeşti cu presa.
— Era o sugestie, am răspuns eu sec, nu o regulă de fier, între noi s-a lăsat o tăcere microfonică.
— Oricum, am continuat eu, bănuiesc ce o să-mi zici. Ştiu tot despre soţ, despre cum a murit şi nu şi-a trecut copiii în testament. Mi-

a spus chiar Tina.
— Ţi-a spus şi despre Ruth? a întrebat Brian.
— Prietena ei care a dispărut?
încă o pauză, de data asta îngrijorătoare.
— De fapt, a replicat el, se pare că nu ştii ce voiam să spun, Pamela.
*

Tina înţepa cu furculiţa într-o farfurie cu salată când am coborât.
— Aţi stat o veşnicie, s-a plâns ea când m-am strecurat pe bancheta din piele roşie din faţa ei.
Restaurantul avea pereţi de piatră şi grinzi de lemn, în meniu erau feluri din carne de vânat şi era plin de clienţi agitaţi, care se împrăştiau care încotro. Era 21:30, într-o seară de vineri, iar grupul de la bar era pe cale să se îndrepte spre un club unde se dansa, foarte aproape.
— Ne-au încurcat bagajele, am explicat eu, cu ochii la locurile neatinse de la masă.
Mă întrebam dacă aveam timp să purtăm discuţia asta înainte să apară Cari, dacă trebuia să mă abţin până puteam să mă asigur că nu aveam să fim întrerupte.
— Trebuie sa te întreb ceva. Despre Ruth, m-am trezit vorbind, într-o izbucnire spontană.
— Da-i drumul, a răspuns Tina, băgând în gură ditamai felia de roşie.
— Ruth era...
Mi-am dat seama că nu ştiam ce cuvânt să folosesc.
— ...iubita ta?
Furculiţa i-a zdrăngănit pe farfurie şi a dus mâna la gură. O clipa am avut impresia că am jignit-o şi a fost cât pe ce sa-i cer scuze. După care am observat că-i tremurau umerii. Râdea. Fără zgomot, cu ochii ca nişte fante. A devenit aşa un calvar, că a trebuit să scuipe în şervetul de la masă felia de roşie

nemestecata.
— Scuze, a reuşit să zică, strâng resturile solide rămase. Dar *iubită?*
A făcut o mutră de parcă i-ar fi venit să vomite şi a apucat-o iar chicotitul.
— Dar Brian e *iubitul* tău? a continuat.
— Pardon, m-am opus eu. Nu. El e prietenul meu stabil. Logodnicul meu, de fapt.
Ea a făcut un gest sugerând o reverenţă. *Logodnic. Ce nobil.*
— Atunci, felicitările mele, a replicat ea sarcastic, luând furculiţa pentru salată şi ştergând-o. Ruth şi cu mine am avut o legătură romantică, bineînţeles.
S-a apucat iar să înţepe stratul de salată din faţa ei.
— Nu e niciun secret sau ceva de care să-mi fie ruşine.
— Dar era un secret.
Furculiţa a lovit farfuria într-un fel agresiv, care m-a făcut să-mi scrâşnesc măselele.
— Ai zis ca îţi era prietenă, i-am repetat eu strident. Mi-am dat seama că mă enervasem. Mă simţeam minţită, folosită.
— Stau şi ma întreb cum se face că nu familia ei e cea care se zbate să găsească răspunsuri în legătură cu ea. Sau cum se face că poliţia nu pare să te placă sau nu vrea să colaboreze cu tine. Şi se pare că e din cauză că n-ai fost sincera în ceea ce priveşte relaţia ta cu victima. Ma pregătesc să dau la Drept...
— Ai mai zis asta...
— Iar oamenii care omit informaţii esenţiale, am explodat eu, oamenii ca tine, nu sunt consideraţi credibili. Ai omis o piesă importantă din puzzle ca să mă convingi să fiu de partea ta şi acum pare că am fost manipulată. Acum s-ar putea ca reputaţia mea să fie pusă la îndoială.
Tina a strâns frunzele de spanac cât am

vorbit, dar fără să aibă nici cel mai mic gând să le mănânce.
— Poate că prefer din capul locului să demonstrez că sunt o persoană demnă de încredere, a pufnit ea scârbită, de parcă ar fi simţit o duhoare. De vreme ce lumea nu are prea multă înţelegere pentru *oamenii ca mine.*
— Ce faci în viaţa ta personală nu e treaba mea.
— La fel zic şi eu, Pamela, a râs Tina aspru.
— Adică?
Tina n-a răspuns, făcându-mă să mă enervez şi mai tare. Tot înfigea furculiţa în salata aia, iar eu n-am mai rezistat nici măcar o clipă, l-am luat farfuria din faţă. A încremenit cu furculiţa în aer.
— Ce am făcut eu ca să fiu criticată de cineva? Eu fac totul respectând regulile.
— Regulile cui? Ale cultului sexist care te face să crezi că tu conduci?
Am rostogolit farfuria înapoi spre ea.
— De fapt, *ăsta* e sexism, am continuat.
Tina şi-a cules nişte spanac de pe bluză; La pus pe masă. Şi a întrebat cu calm:
— Consiliul îţi zice să spui asta?
— Nu-mi zice nimeni să spun nimic, am repezit-o. Sunt membră a asociaţiei de patru ani şi am văzut-o cu ochii mei. Organizaţia există ca să sprijine femeile care gândesc la fel, care au aceleaşi scopuri şi valori.
— Să mergi la Facultatea de Drept Shoreline e singurul tău scop şl singura ta valoare în viaţă?
Cum îndrăznea?
— Se cheamă Shorebird. Şi tu eşti teribil de snoabă. Tina a lăsat jos furculiţa, capitulând cu un oftat. Aproape cu tristeţe, a mărturisit:
— Ştiu că ai intrat la Columbia.
Cu toate că mă înfuriase, m-am umflat în pene

toată când a zis de Columbia. Bineînţeles că muream de curiozitate să aflu de unde ştia ea de Columbia, dar eram prea orgolioasă ca s-o întreb.

— în ciuda a ceea ce crezi tu, m-a luminat ea fără să fie nevoie să întreb, nu toţi reprezentanţii legii mă consideră o pacoste. Ba unii dintre ei chiar cred că sunt)e drumul cel bun. Unii mi-au vorbit despre probele uate de la locul faptei şi cineva mi-a spus că ţi-au găsit scrisoarea de admitere pe noptiera lui Denise. O păstra ea pentru tine. în caz că te-ar fi putut convinge să te răzgândeşti.

Cu un aer de smerenie, Tina şi-a împreunat mâinile pe masă. Sprâncenele negre i s-au relaxat şi chipul i s-a destins într-o remuşcare sinceră.

— Aşa că acum aş vrea să-mi cer scuze, fiindcă se pare că Denise era cea mai înfocată admiratoare a ta. Şi chiar n-am ce să spun, a râs ea obosită. Psihiatria e unul dintre instrumentele preferate ale patriarhatului pentru a exercita control asupra femeilor. *Oamenii ca mine* încă sunt instituţionalizaţi pentru că fac ce fac eu în *viaţa mea personală.*

Respiram ca un bivol, pe obraji îmi curgeau lacrimi, gândindu-mă cum păstrase Denise scrisoarea mea de admitere. îmi aduceam aminte ce comentarii făcuse detectivul Pickell în cadrul interogatoriului poliţiei. Că era impresionat că am intrat la Columbia. La momentul respectiv, am presupus ca îi zisesem imediat după atac şi că fusesem atât de şocată, încât uitasem. Dar el nu de acolo ştia. Aflase de la Denise. Aflase de dincolo de mormânt.

— Eu am bănuiala, a continuat Tina tânguios, că logodnicul tău nu era la nivelul Ivy League —. Şi de-asta te duci la şcoala la care aţi

intrat amândoi, aia cu denumire tâmpită, care e muît sub nivelul tău.
Nu puteam să mă uit în ochii ei. Nimic din ce spusese nu era fals.
— Cei de la Shorebird reuşesc pe piaţa muncii, am zis eu jalnic, cu faţa la peretele de piatra. Mai bine decât ai crede.
— Daca el ar fi intrat la Columbia, dar tu nu, s-ar fi dus la Columbia?
— Da, dar nu e acelaşi lucru, m-am grăbit să răspund. Eu de acolo vin. Am prieteni. Familie. Alte opţiuni.
Ei pur şi simplu părea să-i fie milă de mine.
— El nu e aşa, am insistat eu. Orice ai crede tu, nu e. între cursuri, treburile de preşedintă a asociaţiei, orele de voluntariat şi stagiul de practică, eu sunt tot timpul în mişcare, iar el nu-mi complică viaţa niciodată. Mă lasă să fac ce vreau. Majoritatea băieţilor nu sunt aşa. Iar mie nu-mi plac întâlnirile cu băieţi. Mai bine mă pici cu ceară. Brian e... o chestie mai puţin pe care să trebuiască s-o fac.
Mi-am dat seama că discuţia îmi scăpa de sub control, că pierdeam la capitolul ăsta, orice ar fi însemnat capitolul *ăsta.*
— Te lasă, a repetat ea pe un ton dezaprobator.
— Nu! am ţipat eu. Nu asta am vrut să spun. îmi răstălmăceşti vorbele. Orice aş zice, ai să găseşti un mod de a deforma înţelesul, fiindcă tu nu crezi că e ce ar trebui să fac. A fost o alegere chinuitoare. Chiar a fost. Dar, în cele din urmă, asta e...
M-am oprit, imaginându-mi-l pe prietenul meu binecrescut, cu curelele lui de piele şi cu părul lui aţos, amintindu-mi ce am simţit când m-a luat pe după umeri la înmormântarea lui Denise şi a mers cu mine, imprimându-mi ritmul lui suveran. Brian avea un mers uşor, care exprima siguranţă de sine, ca şi cum n-ar

fi fost nicio grabă să facă tot ce era de făcut. Pe el oamenii îl aşteptau. Să mă căsătoresc cu Brian era ceva ce *trebuia* să vreau, dar simţeam că aveam un cusur, pentru că se pare că îmi doream atât de puţin lucrurile pe care alte femei de vârsta mea le făceau fără complicaţii.

— E o alegere bună pentru mine, am conchis.

Ea a dat din cap cât se poate de înţelegătoare. De parcă tot ce ziceam chiar avea sens. O clipă m-am simţit uşurată şi despovărată. Nu trebuia decât să explic, ca să mi se ridice o piatră de pe inimă, iar acum până şi Tina trebuia să admită că nu renunţai la o relaţie doar pentru că era complicată.

— Cea mai grea parte în profesia mea, a început ea profund mâhnită, e să-i laşi pe pacienţi să-şi facă propriile alegeri. Nu pot să le spun ce să facă sau ce să nu facă, nici măcar atunci când, din punctul meu de vedere, alegerea corectă e cât se poate de clară. Ca psihiatru, rolul meu e să le ofer oamenilor un cadru ca să înţeleagă ce anume îi motivează şi ce le determină comportamentul. Iar copilăria unui om configurează întru totul respectivul cadru. Nu te cunosc atât de bine, încât să ştiu ce ai păţit când erai copil, de ce trebuie să fii tot timpul *în mişcare,* de ce îţi trăieşti viaţa după un program aşa de strict şi într-un fel atât de controlat – strângea pumnii şi vorbea cu maxilarul încleştat, descriind însufleţit ceea ce bănuiesc că ea credea că era atitudinea mea rigidă faţă de viaţă –, de ce te nelinişteşte aşa ideea de a ieşi cu un băiat în oraş, că mai degrabă te-ai mărita cu neică nimeni decât să înfrunţi sentimentul de disconfort şi să explorezi ca să descoperi despre ce e vorba, de fapt, în toată treaba asta. Oricum – a pus mâinile pe masă şi s-a lăsat cu toate greutatea pe ele, aplecându-se în faţă, ca şi cum ar fi vrut ca vorbele ei să ajungă la mine, să mă atingă fizic – nu eşti pacienta mea şi eu nu sunt terapeuta ta. Ceea ce înseamnă că pot să-ţi spun exact ce cred că ar trebui să faci.

Ultimii clienţi ieşeau pe uşa, chiuind în noaptea rece, gata să se distreze, iar eu mă

— întorcându-mă aici, mi s-a adresat ea cu nostalgie, cu

simţeam încolţită, speriată fără motiv de ce se pregătea să-mi zică.

cu zăpadă, mi se aminteşte cât de scurtă e viaţa pentru unii oameni. Ruth aflase o veste cu adevărat nemaipomenită chiar înainte să moară. Avusese câţiva ani grei, dar viaţa ei era pe cale să se schimbe în sfârşit. Gândeşte-te la Denise. E pe punctul să plece şi să studieze cu unul dintre ultimii maeştri în viaţă. Ele două ies din tipar. Aproape toate ies, de fapt. Atât cât să facă un tipar *nou.*

Sfeşnicul cu mărgele de deasupra capului meu pâlpâia răutăcios, ca un fel de actor plătit. Nu ştiam nîmic despre tipare la momentul acela. Nici despre informaţii confidenţiale, date, psihologia agresorului şi interacţiunile lui cu victimele şi societatea. Dar în anii care au urmat, ori de câte ori îmi aminteam de poveste şi mă durea precum o încheietură cu artrită, mă gândeam la ce mi-a spus Tina pe bancheta aia din piele crăpată, aşteptând să vină o vreme când oamenii aveau să-şi dea seama cât de greşit înţeleseseră întâmplările petrecute în decada 1970, colorată în sepia. Dar persoanele cele mai apropiate de caz au continuat să creadă în teoria trasă de păr că el s-ar fi bazat pe structura lui osoasă bună, de patrician şi pe magnetismul lui ca să păcălească femei să meargă cu el, aşa că eu m-am cam săturat să aştept. Gata cu defăimarea lui Denise, cu defăimarea tuturor. Aveam să aflu în curând că în ziua în care el s-a apropiat de Ruth, chiar lângă ea era o gaşcă de eleve de liceu, care au spus la poliţie că ei sigur i se păruse „enervant” tipul, cu toate că fusese de acord să plece cu el de pe plajă. O altă potenţială victimă i-a spus prietenei ei că era sigură că fusese pe punctul de a dansa cu un infractor, când i-a acceptat morocănoasă invitaţia la dans, în clubul de noapte de lângă Casă, în

noaptea în care s-au petrecut crimele. Individul le stârnea femeilor sentimentul ăla ciudat pe care îl simţim toate când ştim că ceva nu e în regulă, dar habar n-avem cum să ieşim politicos din situaţie, fără ca pericolul violenţei sau hărţuirii să escaladeze. Nu e ceva ce femeile învaţă la şcoală, cum nici bărbaţii nu învaţă la şcoală că e bine să laşi în pace o femeie, dacă vrea să fie lăsată în pace.

— Niciuna nu se simţea pierdută, chinuită sau nefericită, ceea ce caută de obicei prădătorii la victime, fiindcă stările acestea le fac vulnerabile, iar oamenii vulnerabili sunt mai uşor de dominat. M-am gândit mult la asta.

Tina şi-a dus pumnul la gură, zdrelindu-şi pielea de pe nodurile degetelor cu cei doi dinţi din faţă, ca atunci când vrei să urli, dar nu poţi.

— Am încercat să înţeleg, a zis mai departe, cum se poate ca o persoană care nu şi-a urmărit victimele dinainte să reuşească, în cele din urmă, să le ţintească pe cele mai bune şi mai strălucite. Şi cred că asta e chestia, că toate aveau în comun o lumină ce strălucea mai tare decât a lui. Ţintele lui sunt campusurile universitare şi sediile asociaţiilor studenţeşti de fete, fiindcă el caută ce e mai bun. Vrea să ne extermine – noi îi aducem aminte că nu e chiar atât de deştept, atât de frumos, că nu are nimic special.

Tina şi-a luat şervetul din poală şi l-a împăturit, a pus tacâmurile de argint pe farfurie cum faci când vrei să-i transmit! chelneritei că ai terminat de mâncat.

— Pentru că nu sunt terapeuta ta, pot să-ţi spun că nu le faci niciun bine femeilor care, atunci când sunt pe calea cea bună, se abat din drum, dacă nu-l dai dracuîui pe logodnicul ăsta care te lasă să faci ce vrei, pentru că tu mergi la Columbia.

— Un grup de colegii şi universităţi din partea de nord-est a Statelor Unite, în care se regăsesc Yale, Harvard, Princeton, Columbia, Dartmouth, Corneli, University of Pennsylvania, şi Brown, care au reputaţia de a oferi standarde academice înalte şi un mare prestigiu social, fiind considerate unele dintre cele mai bune şcoli din SUA şi din lume (N.r.).

RUTH
Aspen
Iarna anului 1974

Am mers în barul de sticlă, cel despre care îmi zisese Tina în aeroport, şi am comandat cea mai scumpă sticlă de şampanie din meniu ca să sărbătorim – ce, mai exact? N-o aplaudase nimeni pe Tina după ce terminase şi luase loc, nici măcar eu. Primirea de gheaţă mă intimidase prea tare. Până şi pacienta părea nemulţumită, de parcă şi-ar fi dorit un alt medic, unul care să-i fi scris o reţetă şi să-i fi recomandat mai multă odihnă.

Ne-am aşezat la fereastră, deşi bănuiesc că ferestre erau peste tot. Podeaua, pereţii, barul, totul era construit din sticlă, în foi duble, grele. Printre cizmele mele de cauciuc vedeam schiorii alunecând pe pârtia de avansaţi, arătând ca nişte astronauţi pe schiurile lor de lemn, cu cască de protecţie şi ochelari cilindrici. Soarele prefăcea zăpada în firicele albe, fierbinţi, transformându-ne pupilele în mici pete ce păreau a fi de murdărie pe fundalul albului strălucitor; în curând, m-am îmbătat, cu gândul la Julia Child—, la a cărei emisiune tata şi cu mine ne uitam cu religiozitate şi a cărei primă carte de bucate a fost respinsă de 21 de editori bărbaţi, pentru ca după aceea să se vândă în sute de mii de exemplare. Simţeam că aveam energie şi de aceea toată acea dimineaţa

umilitoare a devenit repede genul acela de anecdotă anacronică pe care ajung să o spună, la seratele organizate în cinstea lor, femeile care sunt pioniere într-un domeniu sau altul.

Am dat pe gât primele pahare cu o viteză ameţitoare şi chelnerul s-a înfiinţat lângă noi cât ai zice peşte, umplându-ni-le din nou, întrebând foarte serviabil ce să ne mai aducă. La masa de alături, două cupluri ciuguleau politicos dintr-un platou cu fructe de mare în trei straturi, plin cu homari, crabi şi stridii. îmi lăsa gura apă.

— Vrem chestia aia, a spus Tina, făcând semn din bărbie.

Chelnerul a aruncat o privire în spate.

— E un platou mare. Pentru că sunteţi două, v-aş recomanda platoul mic.

— Nu mi-e aşa de foame, am adăugat eu, cu toate că nu mâncasem de dimineaţă.

Habar n-aveam cât costa un platou cu fructe de mare, dar în mod sigur era foarte scump.

Dar Tina nu ne-a băgat în seamă nici pe mine şi nici pe el.

— Unul mare, vă rog!

Chelnerul a dat din cap respectuos şi a pus la loc în frapieră sticla de şampanie de culoarea smaraldului.

— Soţul meu era alergic la fructe de mare, mi-a povestit când am rămas iar singure. Câteodată mă gândeam să iau nişte creveţi – şi a făcut un gest ca şi cum i-ar fi amestecat – din care să fac o pastă. Pe care să i-o amestec în fulgii de ovăz de la micul-dej un.

Am făcut ochii cât cepele la ea. Râdea, dar nu glumea.

— Ştiu că m-ai auzit plângând azi-noapte, a continuat. După aia ai venit aproape de mine.

Avea nişte cercei mari, strălucitori, cu diamante şi când îşi dădea părul după ureche,

ca acum, din lobi îi emanau sclipiri ca de laser care mă făceau să întorc capul într-o parte.

— A fost drăguţ, am auzit-o spunând.

Apoi, puţin ruşinată, a continuat:

— Nu vrei să ştii de ce plângeam?

Voiam, dar tot mi se strângea stomacul de frică. Simţeam că orice urma să-mi zică avea să schimbe ceva între noi.

în laşitatea mea, mi-am făcut curaj:

— Ştiu că aveai emoţii în legătură cu ziua de azi.

Şi-a lăsat părul să-i alunece peste urechi ca să mă pot uita la ea fără efort.

— Eu nu plâng când am emoţii.

*

Tina a crescut în apropierea oraşului Dallas, într-un cartier de oameni înstăriţi, numit Highland Park. Ai ei aveau bani – nu din petrol sau imobiliare, dar atât cât s-o trimită la o şcoală privată şi să-i plătească lecţii de călărie. Iar ea era avea un talent natural şi în weekenduri participa la spectacole locale, numărând obstacolele dintre salturi pe cai andaluzi cu coamă împletită, îmbrăcată în costum alb, apretat, cu nasturi de sus până jos şi cu funde albastre. Avea zece ani când Ed a observat-o prima dată în ring.

Fiica lui Ed era instructor-şef la grajd, iar Ed era proprietarul grajdului. Era cel mai de succes constructor de clădiri industriale şi birouri din statul respectiv, iar ferma de cai care se întindea pe o suprafaţă de peste 24 de hectare o cumpărase drept cadou de absolvire pentru fiică-sa, care a participat la concursuri de profesionişti o vreme, după care, înainte să împlinească 30 de ani, s-a retras şi a deschis grajdul pentru public. O chema Deborah şi era cea mai rea persoană pe care o cunoscuse vreodată Tina. Odată a făcut-o pe Tina să meargă cu calul în spatele grajdurilor şi să-i

lovească piciorul din spate cu o nuia, pentru că refuzase să sară un gard de stuf şi o descalificase din categoria ei.
Ed trecea pe la grajd cu pungi de morcovi pentru cai şi ţigări pentru instructori. Acolo, totul era construit din lemn şi paie, animalele erau captive în grajd, iar oamenii care aveau grijă de ele fumau într-un hal fără de hal. Tina n-a văzut-o niciodată pe Deb mâncând, ci doar fumând şi bând whisky, pe care îl ţinea pe marginea chiuvetei bucătăriei, lângă sticla cu cremă de lustruit pielăria.
Tina se bucura de vizitele lui Ed, pentru că Deb îşi ţinea gura când venea taică-său. El se aşeza pe o bancă din afara manejului şi se uita la Tina, care îşi făcea încălzirea cu un frâu lung, în galop, iar Deb se abţinea să urle la ea *Lasă-te pe spate să nu cazi, că ai să-ţi rupi gâtu' şi n-ai să mai poţi să-ţi perii frumosul păr blond niciodată,* când Tina se apropia de gard. Tina a făcut călărie şapte ani şi nu a căzut niciodată. Până nu te azvârlea calul din şa, nu erai considerat călăreţ adevărat şi poate că Deb ar fi respectat-o mai mult dacă ar fi lăsat să i se întâmple, iar ea sigur ar fi fost mai bună la călărie dacă n-ar fi tras tot timpul, cu orice preţ, de hăţuri ca să evite inevitabilul, numai că Tina nu reuşea niciodată să se convingă pe sine să se lase în voia lucrurilor. Asta o scotea din minţi pe Deb. O făcea pe Tina prinţesă, o fetiţă alintată căreia îi e frică să nu se murdărească şi să nu se lovească.
într-o zi, după o oră tensionată petrecută în ring, Ed s-a apropiat de Tina când cobora din şa. *Sper că nu te deranjează că trec pe-aici atât de des,* i-a zis, mângâind grumazul animalului, *dar nu vreau să te văd căzând,* l-a atins bărbia cu nodurile degetelor, un gest scurt, dar fundamental – sugestia unui

început. *Trebuie să-ţi protejăm chipul.* Ea s-a concentrat să facă un fir alb de transpiraţie să se scurgă de pe crupa calului pe copită. Mai târziu, după ce a renunţat la călărie, a aflat că, atunci când sudoarea animalului se transforma într-o spumă albă, însemna că trudise prea mult, iar Tina a plâns pentru toate dăţile când, fără să vrea, călărise atât de mult, că adusese o făptură vie în pragul extenuării.

După aceea, Ed a început să-i aducă mici cadouri – un ornament în formă de cal pentru bradul de Crăciun, ulei cu aromă de lămâie pentru şa. Pentru maică-sa, săculeţe cu plante uscate şi aromate de pus în maşină. *Ştiu ca mirosul ăla de grajd persistă,* îi zicea şi izbucneau în râs, ca nişte părinţi ghinionişti ai unor copii iubitori de cai. Mama Tinei era încântată de atenţia pe care o primea din partea lui. Era genul de femeie care spunea peste tot că îl cunoscuse pe tatăl Tinei *la birou,* astfel încât toată lumea credea că ea era recepţionera. în realitate, ea era femeia de serviciu din clădirea respectivă, fiica unui bărbat alb căsătorit şi al unei adolescente mexicane necăsătorite, iar faptul că Edward Eubanks era interesat de fiica ei, de *ea,* compensa toate hibele proaspătului statut de Highland Park.

Ed era o persoană importantă în comunitate, un tip deosebit de generos şi cu nenumărate relaţii. Familia Tinei s-a trezit că era invitată în cercuri sociale din ce în ce mai restrânse, în vacanţe pe insule unde zburau cu avioane din ce în ce mai mici. Câteodată, părinţii ei nu erau invitaţi deloc şi pe insulă ajungeau doar ea cu Ed. El era trecut de 70 de ani şi divorţase de două ori. Tina era de aceeaşi vârstă cu majoritatea nepoţilor lui – şi nu-i aşa că pentru ea, singură la părinţi, era amuzant

să plece în vacanţă prefăcându-se că avea fraţi? De pe terasa casei lui de pe plajă, Ed, care purta pălărie de cowboy, îi urmărea pe Tina şi pe nepoţi încercând să facă surfing. Când Pacificul înghiţea mingea de foc portocalie de la orizont, îi striga Tinei că era timpul să se pregătească pentru cină.
O spăla în baia lui, săpunind-o peste sânii care înmugureau şi între picioare. Casa era plină de oameni şi nimeni nu considera că asta ar fi fost ceva nepotrivit. Corpul ei se dezvolta, dar avea doar 11 ani, era tot o copilă. Apoi a împlinit 12, apoi 15 ani, şi tot Ed îi făcea baie. Complicitatea a căpătat altă formă – de la caracterul ireproşabil al bunicului iubitor, pe bună dreptate preocupat de eleva promiţătoare a fiicei lui, la corectitudinea bărbatului viril, pe bună dreptate interesat de o tânără frumoasă pe care avea de gând s-o ia de soţie.
Ed a făcut o vizită familiei a doua zi după aniversarea celor 17 ani ai Tinei şi a cerut-o în căsătorie, înaintând propunerea către întreaga familie. Se apropia de sfârşitul vieţii şi nu-şi dorea să fie singur. în schimb, i-ar fi oferit Tinei ceea ce niciun băiat de vârsta ei nu i-ar fi outut oferi. Cu lacrimi în ochi, le-a spus Tinei şi amiliei ei că avea să se îngrijească de ea, astfel încât să poate face orice şi-ar fi dorit în viaţă. Să meargă la Radcliffe—, dacă voia, şi să trăiască oriunde în lume. Tina s-a gândit la ferma pe care Ed i-o cumpărase lui Deb imediat după terminarea liceului şi s-a simţit îngrozitor înţelegând că Deb era teribil de nefericită făcând tot ce îşi dorise în viaţă.
Ed i-a lăsat pe Tina şi pe ai ei să se gândească timp de câteva zile. *Nu va mai trebui să-ţi faci griji niciodată pentru nimic,* i-a zis maică-sa în dimineaţa următoare la micul-dejun, unde

factura pentru curentul electric era pe masă, lângă farfuria cu bacon. *Tu n-o să ştii cum e să fii în halul ăsta de obosit,* a conchis taică-său când s-a întors de la serviciu în seara aceea. în ziua nunţii, maică-sa i-a tras peste faţă voalul de la străbunica şl a comparat toată povestea cu situaţia în care-ţi luai o slujbă pe care n-o voiai, ca să poţi apoi să te bucuri de o pensie frumuşică.

Tina a renunţat la călărie în scurtă vreme, dar chiar , w înainte de asta a aparut la grajd un grup de femei dintr- un centru de reabilitare din cartierul South Dallas. Au venit cu un autobuz şcolar, cu o psihiatră care le-a explicat Tinei şi lui Deb despre folosirea cailor în scopuri terapeutice, ca să-i ajute pe oameni să îşi întărească din nou legătura cu propriul corp, după ce treceau printr-o traumă. Deb a stat lipită de doctoriţă toată ziua şi, mai târziu, în aceeaşi zi, Tina a dat de un bileţel în birou, cu numele şi adresa tipei şi o programare. în săptămânile care au urmat a început să observe o schimbare clară la Deb – sticla de whisky a dispărut de pe chiuveta din bucătărie, iar ea petrecea din ce în ce mai puţin timp cu ai ei, deci şi cu Ed. Părea mai blândă, mai interiorizată, iar Tina era şi impresionantă, şi contrariată. Voia să afle ce se întâmpla la şedinţele alea, iar o parte din ea, încă latentă, dorea să afle cum să se distanţeze şi ea faţă de Ed.

Tina s-a înscris la Universitatea din Dallas, specializându-se în psihologie organizaţională, şi a întâlnit-o pe Frances când a venit să susţină o prelegere despre o tehnică pe care o dezvoltase, Evaluarea Situaţiilor Neobişnuite, care demonstra importanţa ataşamentelor sănătoase în copilărie. Tina a abordat-o după prelegere şi s-au plăcut reciproc. După ce Frances s-a

întors la Seattle, au păstrat legătura prin scrisori şi telefon. Totuşi, mai târziu Frances a recunoscut că scopul ei a fost întotdeauna s-o scoată pe Tina din ceea ce ea considera că era o căsnicie teribil de abuzivă şi tulburătoare.
După ce a terminat facultatea, a convins-o să se mute la Seattle. în Texas, terapeuţii specializaţi în probleme maritale şi de familie trebuiau să facă 2 000 de ore de oractică sub îndrumare academică pentru a obţine icenţa. în Washington făceau doar jumătate şi Frances a fost de acord s-o la pe Tina în supervizare, lucru care echivala cu multe dintre acele ore obligatorii. Una dintre petele de bătrâneţe de pe capul lui Ed s-a dovedit a fi de natură canceroasă şi medicii i-au recomandat să se mute mai departe de linia ecuatorului. A construit casa în stil spaniol din Clyde Hill ca o odă închinată arhitecturii din oraşul lui natal.
Tina şi Frances locuiau aproape una de alta şi s-au apropiat şi mai mult. Şi Ed o plăcea pe Frances sau, mai bine zis, Frances îl lăsa pe Ed s-o placă. La momentul acela el trecuse de 80 de ani şi era din ce în ce mai fragil. Nici măcar n-o mai atingea pe Tina. Nu cerea decât companie, iar ea nu ştia cum ar putea să i-o refuze, după tot ce făcuse pentru ea.
Când au sărbătorit şapte ani de căsătorie, Frances i-a invitat la cină. Ed era înnebunit după friptura ei cu cartofi prăjiţi şi sos de ardei. Putea să mănânce şi trei porţii, iar ea îi păstra întotdeauna mai mult.
în seara aceea, după primele îmbucături, el a început să-şi umezească buzele, să-şi dreagă glasul.
— Astă-seară avem mai mult ardei în sos, a comentat, deocamdată fără să-i fie frică.
— Am vrut să văd cum iese cu muştar

chinezesc iute, în loc de muştar de Dijon, i-a zis Frances.
— Ce se pune în el? a zis el tuşind.
— Doar pulbere de muştar şi apă, a spus ea în vreme ce el îşi freca buzele una de alta, întrebându-se de ce îi amorţeau.

Tinei i-a căzut furculiţa când Ed şi-a dus mâinile la gât, şuierând prin traheea care i se strânsese şi se făcuse cât un pai.
— Trebuie să chemăm ambulanţa! a ţipat ea, ridicându- se de pe scaun.
S-a ridicat şi Frances.
— Telefonul e în sufragerie.
A luat-o de mijloc pe Tina şi a condus-o la bucătărie unde, lângă cratiţă, era un borcan cu bulion de crustacee. A ţinut-o cu fermitate de umeri şi i-a pus întrebări despre teoria lui Piaget cu privire la stadiile dezvoltării morale, ca să acopere zgomotele din camera de alături, stranii precum sunetele pe care le scoate un bebeluş când învaţă să gângurească.
Era un om bătrân, care a trăit o viaţă lungă, prosperă şi a murit înconjurat de o prietenă dragă şi de iubita lui soţie, în timp ce savura mâncarea lui preferată. *Cea mai liniştită moarte la care ar putea spera cineva,* acesta a fost sentimentul predominant la înmormântarea care a avut loc în Dallas. Cu toate că, ori de câte ori se uita la Deb, Tina o vedea holbându-se înapoi la ea cu ochi negri, înlăcrimaţi.

Plănuiseră ca după înmormântare să se strângă la casa lui Ed din Highland Park şi să ia unele hotărâri despre cum să procedeze cu diversele lui proprietăţi. Dar când a ajuns, Tina a găsit uşile baricadate, încuietorile schimbate şi pe toţi cei cinci copii ai lui umblând de colo-colo în haine de doliu, străbătând perimetrul şi încercând să-şi dea

seama cum să intre. A numărat din nou, de data asta cu mai multă atenţie. Nu. De fapt, nu erau toti cinci.

La etajul al doilea s-a deschis o fereastră şi vocea aspră a lui Deb a răsunat până jos:

— Trebuie să vorbesc cu Tina.

S-au dus amândouă în sala mare unde, în preajma Crăciunului, sub un brad Douglas de peste patru metri se aşezau în cerc sute de cadouri, ca şanţul de netrecut al unei cetăţi. Copiii defavorizaţi din cartierele sărace erau invitaţi în sala mare a casei din Highland Park, unde îşi alegeau cadourile – şi mama Tinei fusese cândva un astfel de copil. Dar acum Deb avea să-i facă Tinei un altfel de cadou.

Ed observase că Deb tăiase relaţiile cu familia cu câţiva ani în urmă şi încercase s-o faca să revină la sentimente mai bune schimbându-şi testamentul, astfel încât ea să fie executorul, precizând în codicil că numai primul lui născut se putea ocupa de justa împărţire a bunurilor lui. Astfel, Tina moştenea casa din Maui, păstra locuinţa din Seattle şi primea o parte mică, dar substanţială din venitul obtinut din vânzarea companiei imobiliare. Restul îi revenea lui Deb şi, în caz că vreunul dintre fraţii ei ar încerca să-i ia ceva, ea ar lua legătura cu presa şi ar distruge amintirea tatălui lor.

Oferta era valabilă cu o condiţie – Tina nu va mai călca niciodată în Highland Park, fiindcă Deb nu suporta s-o vadă în faţa ochilor. Privind-o, vedea numai ce-i făcuse taică-său ei când era mică. 1 se ceruse să împartă drept bunurile şi aşa, hotărâse ea, era drept.

Tina s-a gândit la mama ei şi la ce-i spusese aceasta prin pânza veche de dantelă, albită cu suc de lămâie şi sare pentru ziua nunţii ei. Ridicându-se de pe canapea, cu mâna întinsa

spre Deb, şi-a anunţat plecarea.

— Star de televiziune, chef şi autoare de cărţi de bucate, care a adus bucătăria franceză în atenţia publicului american începând cu anii 1960 (şi chiar dinaintea începutului mişcării feministe) şi până la moartea sa, în 2004. Este cunoscută în special pentru prima sa carte de bucate, *Mastering the Art of French Cooking,* şi pentru emisiunea TV *The French Chef(N.r).*

— Radcliffe College, instituţie de studii superioare pentru femei, în domeniul artelor şi ştiinţelor umaniste, situată în Cambridge, Massachusetts şi fondată în 1879 (N.r.).

PAMELA
Aspen, 1978
Ziua 13

M-am trezit în camera de hotel din Aspen puţin înainte de 3 a.m., doar că în loc sa rămân ţintuită de pat de frică, am ţâşnit în sus de parcă aş fi întârziat la cursuri. Cele câteva ore de somn mă ajutaseră să realizez ceva, ceva atât de important, că nu putea aştepta până dimineaţă.

Am întins mâna şi am aprins veioza de pe noptieră. Şi imediat am dat cu ochii de geanta lui Cari. Cei de la hotel îmi promisesem că o să ducă bagajul lui Cari la el în cameră şi pe al meu, la mine, dar sigur ciocănise cineva la uşă când eu eram jos, vorbind cu Tina. Ştiam că el era cazat la camera 607, fiindcă observasem cifrele de alamă gravate pe breloc când ni le dăduse Tina. M- am îmbrăcat cu hainele din ziua precedentă şi mi-am trecut degetele prin păr, m-am spălat pe dinţi şi m-am ciupit de obraji ca să mă înviorez. Arătam cât de bine se putea, date fiind împrejurările. Oricum, eram logodită.

Am înaintat pe hol spre lift, uitându-mă peste umăr ori de câte ori făceam câţiva paşi. Covorul de sub picioarele mele era portocaliu cu auriu, având un model cu un romb zăpăcitor, care îmi făcea ochii să mi se rotească în cap şi-mi crea impresia că vedeam siluete strecurându- se ameninţător în umbră. Răsuflăm greu când am dat de camera lui Cari. Mi-am folosit toată stăpânirea de sine să nu mă trântesc pe jos şi să ţip la Cari să mă lase să intru.

Am bătut la uşă într-un ritm rapid, uşor, şoptind cât de tare am avut curaj:

— Cari? Sunt Pamela.

El a venit la uşă mai repede decât m-aş fi aşteptat, cu o expresie de zombi pe figură,

mişcându-se greu, necoordonat. S-a împiedicat, încercând să privească pe lângă mine pe hol, ca şi cum chiar m-ar fi hăituit cineva, iar eu îmi pierdusem cumpătul. Am dat buzna în cameră şi am trântit uşa, punând bine lanţul.

— Geanta ta e la mine, am zis eu cu un aer ridicol.

Am bătut uşor cu palma peste geanta militară pe care o rezemasem de coapsa.

Cu ochii împovăraţi de somn, el a ridicat privirea spre mine. Observasem că deşi adormise îmbrăcat în pantaloni, n-avea cămaşă, dar acum, când uşa era închisă în spatele nostru, asta era ceva apăsător. Era pe jumătate gol. Eu mă holbam la propriile picioare, peste umărul lui, oriunde, dar nu la pieptul lui îngust, păros. Mi-a făcut plăcere să descopăr că în camera lui era ordine. Cuvertura era dată laoparte doar acolo unde dormise şi un prosop era împăturit pe jumătate şi pus la uscat pe un suport din baie. Geanta mea de weekend era agăţată de spătarul scaunului de la birou. Am traversat camera s-o iau şi atunci am observat în coşul de gunoi două sticluţe de whisky goale, din acelea primite în avion. M-am uitat în altă parte, nedorind să- şi dea seama că le-am văzut.

— Cât e ceasul? m-a întrebat el cu o voce răguşită şi uscată de la whisky.

Tuşind, a dus mâna la gură şi a intrat în baie după apă.

— Mi-am dat seama de ceva important, am zis eu înroşindu-mă, în loc să răspund că era 3 dimineaţa şi n- am mai putut să dorm.

Robinetul s-a oprit şi Cari s-a înfiinţat în dreptul uşii de la baie, dând pe gât apa din pahar. A dus mâna la gură şi mi-a făcut semn să continui.

— Gerald a zis că nu lui trebuie să-i cerem informaţii şi să vorbim cu *cine trebuie.* Parcă se juca cu noi, dându-ne o ghicitoare la care să găsim răspunsul. Dar poate că n-a avut încotro, fiindcă nu e liber să spună ce ştie. Şi după aceea mi-am adus aminte – plăcuţa de pe uşa şerifului, îl cheamă Dennis Wright.
— Wright, adică *cine trebuie*[21], a comentat Cari, care s-a însufleţit brusc şi a devenit foarte prezent.
— Cred că poliţia din Colorado ştie ceva despre locul unde voia să ajungă Inculpatul. Dacă au văzut ce s-a întâmplat în Florida şi special nu se bagă? E suficient de nasol că individul le-a scăpat iarăşi, ce s-ar întâmpla dacă ar mai comite o crimă groaznică şi toată povestea s-ar întoarce la ei? Doamne – am zis, dându-mi seama de ceva cu adevărat tulburător –, probabil că poliţia nici nu vrea ca el să fie prins. Adică poliţia are mâinile pătate de sânge.
Cari s-a sprijinit de tocul uşii de la baie, cu braţele încrucişate pe pieptul gol şi cu o expresie de entuziasm rece pe faţă.
— Dacă e adevărat, e o poveste care o să facă istorie.
— Şi totuşi cum o dovedim?
Cari şi-a dus o mână la bărbia cărnoasă şi s-a gândit o clipă.
— Tina are bani, nu?
— Are, am spus eu şi am simţit o împunsătură, nu tocmai de furie, când mi-a venit în minte discuţia în contradictoriu de la cină.
— Nu pot să iau parte la aşa ceva, a zis Cari. Dar vorbesc mâine cu chelneriţa. Poate că ai putea să mă duci până acolo, apoi sa te întorci la închisoare...
A ridicat o sprânceană spre mine.
— Şi? am râs eu. La închisoare să-l mituiesc

pe şerif?
— Nu. Stai departe de şerif. Dar poate dai de un paznic sau de cineva dispus să stea de vorbă cu tine.
M-am încruntat, încercând să mă imaginez făcând aşa ceva.
— Nu mă văd în stare să mituiesc pe cineva.
— Nu mai tot zice *să mituiesc,* Pamela, mi-a tăiat-o el atât de pătimaş, că degetele de la picioare mi s-au strâns în pantofii sport albi şi urâţi. E o recompensă în bani pentru adevăr.
Am simţit pe neaşteptate un val de încântare – recompensa în bani, asta mă vedeam oferind.
— Şi indiferent ce-o să-ţi aducem tu o să scrii? am întrebat.
— Va trebui să pun eu însumi informaţiile cap la cap. Dar pot garanta anonimatul oricui ar vorbi cu mine în calitate oficială.
Eu am clătinat din cap aprobator, gândindu-mă la ce presupunea asta.
— Deci, în cel mai bun caz, mâine aflăm că în Colorado se ştie ceva despre ce s-a întâmplat în Florida. Cât durează să pui cap la cap chestia asta cu alte surse, după care să scrii articolul?
Mi-am muşcat unghia de la degetul mare, ştiind că, oricare ar fi fost răspunsul, n-ar fi fost atât de prompt încât să înlesnească situaţia dificilă în care mă găseam.
— Câteva săptămâni, probabil.
Mă chinuia stomacul doar la gândul că eram pusă într- o poziţie imposibilă în legătură cu Roger. Să depun plângere împotriva lui şi să risc ca oamenii să se creadă în siguranţă, să creadă că ucigaşul studentelor era după gratii, unde îi era locul, ori să-l las să scape şi să fie liber să mai atace pe cineva.
— Pamela, a intervenit Cari, cu ochii plini de îngrijorare, ce este? Parcă ai avea o mare

povară pe umeri.
— Păi, am, i-am zis, bărbia încreţindu-mi-se brusc.
Mi-am acoperit nasul, ca să nu vadă. Mama îmi spunea mereu că nici măcar Mia Farrow nu era frumoasă când plângea.
L-am lăsat să se apropie.
— Vreau să te ajut.
Eu am clătinat din cap inconsolabil:
— *Nu poţi.*
— Pune-mă la încercare!
Mi-a luat mâinile din dreptul feţei şi şi-a îndoit genunchii ca să fim la acelaşi nivel. L-am privit lung, cu groază, căci feţele noastre erau la câţiva centimetri una de cealaltă. Eram moartă după el şi absolut nepregătită să gestionez asta, l-am zis-o, pentru că m-am temut că avea să mă sărute.
— Roger i-a făcut ceva surorii mele Bernadette. A silit-o să facă nişte lucruri...
M-am uitat în altă parte, jenată şi neştiind cum să-i zic.
— ...să-i facă *lui* nişte lucruri. Iar ea nu mai putea să respire. Credea că o să moară. înţelegi ce spun?
Când m-am uitat iar la el, dădea din cap cu o expresie sfâşietoare întipărită pe faţă.
— Şi acum, am continuat înlăcrimată, poliţia trebuie să ştie daca intenţionez să depun plângere pentru ce mi-a făcut *mie.* Dacă n-o fac, mi-e frică de ce s-ar putea întâmpla, de ce ar putea face în continuare. Dacă o fac...
— E doar încă o dovadă că e capabil de crimă, iar ei vor avea încă un motiv să nu ia în considerare alţi suspecţi, a completat Cari oftând din toţi rărunchii, de parcă ar fi simţit toată greutatea dilemei ce mă apăsa.
Am clătinat din cap necăjită. El mi-a lipit palmele una de alta ca pentru rugăciune şi mi-a zis:

— O să fac tot ce pot să mă asigur că individul ăsta nu mai atacă pe nimeni.
— De-asta te-am rugat să vii, am replicat, spunând adevărul doar pe jumătate.
El mi-a strâns mâinile la pieptul lui. Avea pielea caldă şi puţin umedă, ca şi cum şi-ar fi încordat puterile să-mi facă promisiunea asta şi am simţit cum mă străbătea dorinţa din gât până în coapse, ca o coadă lungă, încolăcită, care se întinsese în sfârşit.
— Chiar ar trebui să dormim puţin, i-am zis înainte să mă las pradă impulsului.
El a dat din cap, cu o expresie care-mi spunea că, deşi n-o verbalizasem, înţelegea. S-a dus la dulap şi şi-a tras pe el singura cămaşa pe care o adusese, şi-a aşezat pe umăr cureaua genţii mele, după care m-a condus înapoi la mine în cameră.
*

în dimineaţa următoare ne-am înghesuit în maşină şi am pornit spre bancă. Tina a fost de acord să-i fluture un teanc de bancnote pe la nas unui angajat al penitenciarului, ca să-l stimuleze să ne spună ce ştia, înainte să-l lăsăm pe Cari la The Stew Pot, am pus la punct o strategie – aveam să intrăm şi să cerem să vorbim cu şeriful Wright care, din duşmănie, avea să ne facă să aşteptăm, oferindu-ne astfel ocazia să-i strecurăm un bilet unuia dintre paznici.
— Dar ce facem dacă totuşi şeriful vrea să stea de vorbă cu noi? am întrebat eu.
— Mă îndoiesc, a replicat Tina batjocoritor.
— Da, dar e bine sa fii pregătit, în caz că se întâmplă. Cari se uitase şi el la mine şi îmi zâmbise încurajator. Era o zi senină, rece, iar în soarele îndrăzneţ al dimineţii, ochii lui verzi aveau sclipiri de bijuterie. I-am răspuns cu un zâmbet şi imediat mi-am mutat privirea, înainte ca Tina să observe ceva.

— Vreţi sfatul meu? a întrebat Cari. Aş folosi povestea şerifului, că Inculpatul a fost o forţă pe care n-o putea controla nimeni.
în anii ce aveau să vină, aveam să caut exemplare din ediţii din urmă ale ziarului *Aspen Star Bulletin,* să citesc interviul acordat de şeriful Wright, în stilul acela cu trabucul în gură şi cu arma la îndemână, şi să-mi dau seama câtă dreptate avusese Cari. Cât de bine se pricepea la toate astea.
E un şarpe al naibii de alunecos, comentase şeriful, agăţându-se de bretele cu degetele mari, cu un zâmbet pe faţă, *doar că eu sunt lopata de grădină care o să-i zboare capul.* Uneori cred că pe Denise a omorât-o, de fapt, machismul.

Când am cotit spre aleea plină de noroi a penitenciarului, Tina a apăsat frâna.
— Ai văzut cine era? a întrebat însufleţită, învârtind volanul în timp ce pe mine mă strângea de gât centura de siguranţă.
A accelerat şi s-a strecurat pe lângă camionul care tocmai ieşea din parcare când noi intram; a claxonat, i- a făcut semn şoferului să coboare geamul şi mi-a zis să-l cobor pe-al meu. Am scos capul şi am văzut că şoferul era gardianul blond care-l scosese pe Gerald din sala de vizite improvizată. Ţineam minte vag că Gerald îi zisese Sammy.
Cel din urmă s-a uitat la noi prin geamul coborât, dornic să ne tragă un perdaf. *Ce?* parcă voia să urle. *Ce vreţi?*
— Am fost aici ieri, a început Tina, desfăcându-şi centura de siguranţă şi întinzându-se peste mine şi către el. în vizită la Gerald Stevens?
El a oftat, parcă supus unui asediu. Avea cearcăne albăstrii sub ochi. Poate că tocmai

ieşise din tura de noapte.
— Speram, i-a zis Tina, cu cel mai feminin şi mai neajutorat glas, că am putea să stăm de vorbă la o cafea doar câteva minute.
Lui i-au alunecat ochii spre halta cu zid jos, din piatră, pe care o vedea în oglinda retrovizoare.
— Despre ce?
— Am vrea să aflăm detalii despre evadarea Inculpatului, i-a răspuns Tina. De la cineva care a fost acolo.
— Nu vă pot ajuta, a zis el şi a dat să ridice geamul.
— Cred că el a ucis-o pe prietena mea, i-am strigat eu exact când Tina îi spunea *îţi dau 3 000 de dolari, bani gheaţă.*
Sammy a rămas stană de piatră, cu geamul coborât în dreptul nasului. A mai privit o dată spre haltă în oglinda retrovizoare. După care, ţeapăn ca un robot, ca şi cum cineva dinăuntru ar fi putut să-i citească pe buze, a spus:
— Aşteptaţi cinci minute. Şi ne vedem la Dinah's, pe 82.

Dinah's era unul dintre restaurantele cu dispozitiv rotativ pe care erau expuse plăcintele. Când am intrat, gardianul stătea într-un separeu şi savura o plăcintă cu cireşe.
— Daca chestia asta se întoarce împotriva mea, o sa-i zic şerifului că aţi şutit ceva de la puşcărie şi o să fac în aşa fel încât să fie rău de tot pentru voi, ne-a avertizat când ne-am aşezat.
— Am priceput, i-a răspuns Tina.
Şi aşa am făcut înţelegerea, simplu şi uşor.
Sammy şi-a curăţat cu degetul mare o firimitură din colţul gurii şi s-a uitat înspre parcare, urmărind o Toyota care împroşca noroi şi nisip. A aşteptat să iasă şoferul ca sa

decidă ca nu-l cunoştea.
— Trebuie sa înţelegeţi, ne-a spus, în continuare cu ochii la ce se întâmpla în parcare, ca din capul locului omul n-ar fi trebuit să fie niciodată în Colorado.
A oftat şi a luat povestea de la început.
în martie 1976, Inculpatul era în Utah, unde ispăşea o pedeapsă de 15 ani de închisoare pentru că o răpise pe Anne Biers dintr-un mall. Procurorii de acolo căutau probe ca să-l lege de uciderea altei femei din Utah, de fapt a unei fete, Barbara Kent, de 17 ani, care dispăruse după ce plecase de la o piesă de teatru de la liceu să-şi ia fratele mai mic, la câteva ore după ce Anne Biers scăpase din mâinile celui care o răpise. Anchetatorii găsiseră o cheie în parcarea şcolii unde fusese văzută ultima dată Kent, care se potrivea la cătuşele folosite la imobilizarea lui Biers. Cazul era solid, dar procurorul districtual din Colorado nu-şi bătea capul cu nimic care avea legătura cu justiţia. îl chema Frank Tucker, dar Sammy ne-a zis că, după tot ce se întâmplase, toată lumea de pe-aici ajunsese să-i spună Tucker the Fucker—.
Sammy a împins laoparte farfuria goală, ca să poată bate în masă cu degetul arătător când voia să accentueze părţile mai revoltătoare ale poveştii.
— Deci tipul scapă iar şi toată lumea e indignată, dorind să ştie cum de am putut lăsa să se întâmpla una ca asta. Şeriful îl arată cu degetul pe Tucker, spunând că e vina lui, ca cei din Colorado nu erau pregătiţi pentru unul ca el. Şi nu eram.
— Ce ai fi făcut altfel? l-a întrebat Tina.
— Există un *protocol* pentru criminalii periculoşi care trebuie urmat. Deci nu m-aş fi purtat ca şi cum aş fi fost mai presus de blestemata asta de lege. Aş fi urmat

protocolul.
— De ce nu l-ai urmat? am întrebat eu nedumerită.
El a dat din mână, ca şi cum ar fi aruncat cu neglijenţă ceva pe geam.
— Fiindcă pentru Tucker urmau nişte alegeri speciale, pe care ştia că avea să le piardă.
Sammy a zâmbit. *Sunteţi pregătite pentru asta?*
în opinia lui, Tucker the Fucker emisese facturi către două districte ca să plătească avortul amantei lui de 18 ani – comportament grosolan de ipocrit, din partea unui oficial ales, a cărui treabă era să să-i aducă în fata justiţiei pe cei care comit infracţiuni şi să denunţe încălcările legii, adică genul ăla de rahat pe care n-ai cum să-l inventezi şi pe care nici nu l-am inventat. în câţiva ani, Tucker avea să fie judecat pentru două acuzaţii de deturnare de fonduri publice, dar în martie 1976 era în mijlocul unei campanii electorale aprinse pentru a fi reales. Deci a făcut ce fac toţi politicienii când au nevoie să-şi spele imaginea – a găsit un ţap ispăşitor. Pentru Tucker, Inculpatul a fost mană cerească.
întâmplător, era adevărat că anchetatorii din Colorado aveau dovezi solide că exista o legătură între Inculpat şi uciderea lui Caryn Campbell – la el în maşină se găsise un fir de păr de-al ei şi îşi folosise cârdul pentru benzină într-o zonă din apropierea locului crimei în intervalul dispariţiei ei din hotelul din Aspen. Dar aceste dovezi nu erau cu nimic mai solide decât ale celor din Utah în ceea ce priveşte uciderea Barbarei Kent, fata de 17 ani. Cei din Colorado ar fi trebuit să-şi aştepte rândul pentru a-l pune sub acuzare, dar Frank Tucker n-avea timp să facă lucrurile ca la carte. El voia să poată spune la mitingurile

din campanie că el era eroul care îl prinsese pe ucigaşul lui Caryn Campbell. Avea nevoie de asta, dacă spera să rămânea în funcţie şi să evite acuzaţiile de încălcare a legii.

— Picătura care a umplut paharul, a continuat Sammy clocotind de dispreţ, a fost când a acuzat autorităţile locale că individul a evadat, susţinând că, dacă ar fi asigurat fondurile necesare pentru penitenciar, treaba asta nu s-ar fi întâmplat niciodată. Păi... bineînţeles că n-aveau bani să întreţină locul cum trebuie! Fiindcă-i şterpelise Tucker ca să-i plătească iubitei camere la hotel, cine, ţoale şi bijuterii. Şi chiar şi un avort.

Sammy scotea flăcări pe nări, nespus de scârbit. Avea un lănţişor de aur lung, băgat sub guler şi poate că mi s- a năzărit, dar am fost sigură că sub maioul alb, de bumbac am zărit forma evlavioasă a unei cruci.

Inculpatul a fost extrădat în Aspen la începutul anului 1977, iar în iunie evadase deja prima dată. Chiar înainte de răsăritul soarelui, în a şasea zi de căutări la nivelul întregului stat, doi adjuncţi ai şerifului au dat de un Cadillac din 1966 furat şi l-au găsit pe Inculpat căzut peste volan, în stare de deshidratare severă şi de epuizare, cu degerături la trei degete de la picioare. Era la mai puţin de o milă distanţă de graniţa districtuală a oraşului Aspen şi a intrat sub jurisdicţia din Glenwood Springs, unde a fost interogat fără avocat timp de câteva ore, înainte ca vestea să ajungă la urechile şerifului din Aspen. Apoi a urmat o luptă care punea nervii la încercare – Aspen cerea ca Inculpatul să se întoarcă la ei, iar Glenwood Springs refuza. Fusese prins pe teritoriul *lor.* Cei din Aspen avuseseră şansa să-l prindă, dar o rataseră. Un judecător le-a dat câştigat de cauză celor din Glenwood Springs: o

hotărâre pur şi simplu nesăbuită.

— La Glenwood au un penitenciar mai sigur, se presupune, a explicat Sammy. Noi suntem mai mici, mai bine echipaţi să fim cu ochii pe el. Dar, din capul locului, am fost depăşiţi de situaţie.

Sammy s-a uitat la noi să vadă dacă pricepeam ce voia să zică. Eu am fixat-o cu privirea pe Tina; ea a clătinat din cap că nu.

— Când e vorba despre condamnaţi cu un istoric de evadări, se presupune că se implică Marshals Service[22], care vin şi inspectează penitenciarul. Doar că asta nu s- a întâmplat niciodată. În dosarul lui intern de deţinut nici măcar nu e menţionată vreo evadare anterioară.

— Eşti sigur? am zis eu, simţind că mi se taie respiraţia.

— Am citit dosarul cu ochii mei. Fiecare paznic din unitatea mea La citit. Ar trebui să conţină motivele pentru care condamnatul se află la închisoare. El a fost închis pentru furt.

— *Furt,* a repetat Tina, nevenindu-i să creadă.

Sammy s-a frecat la ochi cu policele şi a scrâşnit din dinţi nervos.

— Niciunul dintre noi nu ştia cu cine avea de-a face, între momentul când l-au prins şi cel în care judecătorul l-a trimis înapoi la Glenwood a trecut destulă vreme cât să nu ştim că era vorba de acelaşi tip pe care-l găsiserăm în timpul raziei. în plus, părea normal. Era uşor să vorbeşti cu el. Individul pe care au pus mâna părea fioros în pozele din ziare, până l-am primit noi se domolise iar. Şi apoi – şi-a întors privirea spre tavan – a început să se urce acolo.

Tina şi cu mine ne-am uitat în tavan în acelaşi timp.

— Celula lui avea o ţiglă desprinsă, a povestit Sammy. Şeriful ştia că tipul urcase acolo o

dată sau de două ori. Dar a zis să nu ne facem griji. Oricum nu se ducea nicăieri, l-am zis că omul slăbea foarte mult. îi luam farfuria cu masa de seară şi el abia dacă se atinsese de ceva. Şeriful doar râdea şi spunea că el nu s-ar atinge de rahatul ăla nici cu o prăjină de trei metri.

în decembrie 1977, cu patru săptămâni înainte să-l fi văzut la uşa noastră de ia intrare cu un butuc plin de sânge pe care îl luase chiar din stocul nostru de lemne de foc, slăbise aproape zece kilograme, având oricum dinainte o constituţie fizică atletică, atât cât să se poată strecura prin cea mai îngustă parte din canalizare, să ajungă să iasă în apartamentul gol al unui angajat de la penitenciar, să-şi schimbe hainele şi să evadeze din Colorado o dată pentru totdeauna. Le-a luat şase ore să- şi dea seama că omul s-a făcut nevăzut – trăsese aşternuturile peste manualele de drept, peste diverse documente şi teancuri de scrisori, aranjate astfel încât să pară că înveleau trupul unui om adormit.

— Cică trăieşte în munţi, a spus Sammy. Oamenii spun mai mereu că l-ar fi văzut. Ca pe Omul Zăpezilor.

— Ba nu locuieşte în munţi, a intervenit Tina. A apărut la Florida State University.

Sammy a privit-o drept în faţă, cu un aer alarmat.

— Ce este? am întrebat eu, cu inima bătându-mi tare.

El şi-a pus mâinile una peste alta şi a lăsat capul în jos foarte concentrat, ridurile adâncindu-i-se pe fruntea încruntată.

— *Ce este?*

— Lasă-mă o clipă! a zis Sammy închizând ochii. încerc să-mi *aduc aminte.*

Tina şi cu mine am înţepenit acolo, cu

răsuflarea tăiată, nedorind să facem ori să spunem nimic care să-i tulbure concentrarea.
— O broşură de la universitate, a spus Sammy.
Ochii îi erau tot închişi, dar pleoapele i se mişcau repede, ca şi cum ar fi urmărit scena în memorie.
— Era acolo, a continuat el, cu celelalte lucruri pe care le pusese sub aşternuturi. Pe unul dintre ele – a deschis ochii – erau palmieri. Şi ţin minte că m-am gândit că sigur s-a dus în California. Dar şi voi aveţi palmieri pe- acolo, nu?
Vedeam broşura despre FSU care a venit prin poştă în al doilea an de liceu, stejarii antici şi impunători şi palmierii cu trunchiuri lungi, împrăştiaţi în sus şi în jos, ca undele de pe un monitor de frecvenţă cardiacă.
— Ce s-a întâmplat cu toate lucrurile alea? l-am întrebat eu, gândindu-mă că dacă am găsi broşura cu Florida State, atunci am avea o dovadă incontestabilă.
— Au ajuns la Seattle, a zis Sammy.
— Eşti sigur? l-a întrebat Tina, cu un tremur de speranţă în glas.
— Da. Când l-au prins prima oară, a zis că nu vorbeşte decât cu un poliţist din Seattle. Cu unul care lucra de ani buni la cazurile acelor fete dispărute. Ţin minte că şeriful Wright era foarte supărat că trebuia să-i aducă pe ăia. După care, când a evadat, s-au întors şi au plecat cu o mulţime de cutii.
Puteam să jur că auzeam cât de tare îi bătea inima Tinei, recunoscătoare să audă pomenindu-se de fetele dispărute din Seattle.
Sammy a făcut semn să i se aducă nota de plată.
— Asta e tot ce ştiu. Ce a făcut în Florida?
— A dat buzna în casa asociaţiei de studente, i-am răspuns eu. A ucis două fete, iar pe încă

două le-a snopit în bătaie şi le-a desfigurat. Apoi a ieşit pe stradă şi a mai atacat una. Am auzit un zgomot şi m-am dus să văd. L-am văzut bine înainte să-şi ia tălpăşiţa. Sammy a mormăit ceva, exprimându-şi simpatia.
— Aşa ceva n-ar fi trebuit să se întâmple.
Bătea darabana cu degetele într-un ritm neliniştit pe masa melaminată şi s-a mai uitat o dată în parcare. Apoi s-a ridicat şi a scotocit în buzunarul de la spate, de unde a scos portofelul. Şi-a umezit un deget cu limba şi a scos trei bancnote de un dolar, de ajuns pentru o plăcintă şi bacşiş. Punându-le pe masă, i-a zis Tinei:
— Prefer să facem asta în maşină.
Ea a părut nedumerită:
— Ce preferi să facem în maşină?
— Banii, i-a amintit el. Ziceaţi că aveţi ceva bani.
*

Când l-am luat de la The Stew Pot, Cari era la fel de entuziasmat ca noi. Ne-am împărtăşit cele aflate şi neam dat seama că am auzit mai mult sau mai puţin aceeaşi poveste despre Frank Tucker. Dar Cari nu ştia că poliţia din Seattle venise aici şi apoi plecase cu probe la Washington. Asta a aflat de la noi.
îşi ciupea buzele îngândurat în vreme ce ne apropiam de indicatorul care anunţa drumul spre aeroport.
— Să mă duc oare la Seattle? se întreba.
Tina La privit în oglinda retrovizoare.
— Acum?
— De ce nu? Am făcut deja jumătate de drum.
Noi ne-am uitat una la alta. Aşa era.
— Pur şi simplu, am senzaţia că povestea asta e mult mai complexă decât am crezut în primă instanţă. Adică omul are la activ zece, 12 victime, nu? în mai multe state, nu? Şi dacă a început în Seattle, înseamnă că Seattle

are probe că la Colorado s-a muşamalizat cazul şi poate că ei ar coopera cu mine. Poate că vor să afle toată lumea că ăia din Colorado, nu ei, au dat-o în bară.

— Pot să-ţi spun cu ce poliţişti ai putea să încerci să vorbeşti, i-a zis Tina. Să *nu* le spui ca mă cunoşti, a zis ea râzând, însă fără a se amuza vreun pic.

— Adică, am ridicat eu mâna, ar trebui să merg mai departe cu plângerea împotriva lui Roger?

— Da, au răspuns ei în acelaşi timp.

în ultimii 43 de ani m-am gândit în fiecare zi la week- endul acela, la momentul acela. Era răspunderea mea să le apăr pe fete, Casa, reputaţia lui Denise şi a lui Robbie, precum şi amintirea lor. Mi-am ascultat instinctul şi m-am înşelat. Asta m-a enervat. *încă* mă enervează.

---

[22] Joc de cuvinte intraductibil, bazat pe omofonia dintre adjectivul *right* – „corect”, „drept” şi *Wright,* aici nume propriu (N.t.).

— în traducere liberă, „Tucker nenorocitul”, „Tucker jigodia” (N.t.).

[22] United States Marshals Service – „Serviciul Şerifilor Federali”, instituţie a forţelor de ordine federale (N.r.).

PAMELA
Tallahassee, 2021
Ziua 15 826

Agentul de pază de 20 şi ceva de ani îşi desprinde ochii dintr-un joc Candy Crush cât să mă vadă punându-mi geanta pe banda pentru bagaje, după care se întoarce direct la joc. Detectorul de metale începe să ţiuie şi tipul se încruntă că e întrerupt a doua oară. Ridică privirea din monitor şi face semn cu bărbia spre picioarele mele:

— Trebuie să îi scoateţi.

încerc să nu mă gândesc la câte lucruri trec pe lângă agentul ăsta de securitate prost plătit şi nepăsător în timp ce-mi scot ghetele şi calc târşâit pe marginea tălpilor. Mă lasă să trec.

în sala de aşteptare mă aşteaptă cineva care îmi cere să semnez o declaraţie pe propriе răspundere înainte să urc în autobuz. Semnez fără să citesc o iotă. Odată ajunsă în acea etapă a vieţii în care faci biopsii, CT-uri şi anestezii o dată sau de două ori pe an, am învăţat să mă scutesc de efortul de a citi aşa ceva pe hârtie. Există riscuri peste tot, iar nevoia de a le şti pe toate e cale sigură spre nebunie. Motivul pentru care am venit aici ar putea foarte bine să fie o operaţie urgentă, o tumoare care trebuie îndepărtată imediat, dacă vreau să trăiesc cu mine însămi.

E un drum scurt, plin de zdruncinături, cu autobuzul până în curtea pentru activităţi de recreere, unde există o grădină cu ierburi şi legume, împrejmuită cu sârmă. Odată cu trecerea anilor, a ajuns să-i placă grădinăritul şi asta face când merge afară. Fără sape ori unelte ascuţite, mă asigură asistentul care m-a pus să semnez acordul. *Evident,* adaugă el cu un râs prietenos şi eu vreau să-i spun că de fapt nu e evident. Ai fi uimit dacă ai şti cât

de uşor e să-i faci rău cuiva, în ţara asta, dacă asta vrei.

Când dau cu ochii de el, poartă o pălărie cu boruri late, din pânză maro, stropeşte cu furtunul de grădină căpăţâni închise la culoare de varză kale, iar eu sunt îngrozită. Nu numai pentru că furtunul ar putea fi refolosit pe post de ştreang, ci şi pentru că pare atât de liniştit în ziua asta însorita de primăvară, în vreme ce eu am tras un pui de somn chinuit de doar două ore. Ştim amândoi că timpul se scurge, şi totuşi doar eu sunt cea care are ceva de pierdut când se va termina.

Mă vede şi închide apa. Mai întâi se apropie încet, ridicându-şi mai sus borurile pălăriei, ca să vadă dacă sunt chiar eu. Apoi se mişcă mai repede – de fapt, şarjează în direcţia mea –, iar mie îmi vin în minte toate hârtiile imprimate pe care n-am vrut să le citesc, din acordul pe care l-am semnat, şi faptul că doar eu însămi sunt de vină, în caz că-mi provoacă vreo rană sau chiar moartea, şi mai apoi simt gust de sânge.

RUTH
Aspen
Iarna anului 1974

în drum spre hotel, s-a lăsat seara. Tina şi cu mine înfruntam un vânt care ne crăpa feţele şi despuia crengile de învelişul lor de gheaţă. Dar, îmbrăcată în haina mea de lână şi cu puloverul Tinei de lână pe dedesubt, eu ardeam, agitată şi moartă de sete. Şampania mi se urcase la cap, mă simţeam ca şi cum aş fi atins un cablu de tensiune, iar asta a trezit în mine senzaţii tăinuite. Mă tortura imaginea moşului care-i săpunea Tinei părul pubian, în timp ce familia lui pregătea cina un etaj mai jos. Nu era atât de târziu cât să mergem la culcare şi hotărâserăm să mai stăm puţin în foaier, dar eu îmi făceam curaj să-i torn o minciună Tinei. Trebuia să scap de ea, doar pentru o vreme, ca să sedez sălbăticiunea care mă zgâria cu ghearele pe dinăuntru.

Am intrat în hol scuturându-ne şi ştergându-ne cizmele ude pe covor şi am dat de câţiva oaspeţi care se încălzeau în faţa şemineului incandescent. Din cealaltă parte a foaierului o femeie îndesată, cu o coafură simplă, a strigat-o pe Tina.

— Marlene! i-a făcut ea cu mâna.

Apoi s-a aplecat spre mine:

— E autoarea cu care a scris cartea Frances.

— Du-te s-o saluţi, am profitat eu de ocazie. Eu vreau să urc să-mi schimb şosetele ude, am zis şi m-am cuprins cu braţele, tremurând, doar aşa, de ochii lumii.

Am luat-o spre lift cu paşi mici, rapizi, cum mergi când te doare burta şi ai nevoie la baie în clipa aia, dar nu vrei să se prindă nimeni de asta.

Am apăsat pe buton şi am închis ochii. Nu rezistam să văd că ar mai fi apărut cineva lângă mine cât aşteptam liftul. Clădirea avea

15 etaje şi noi eram la etajul 12. Dacă trebuia să ne oprim pe drum, m-ar fi apucat istericalele. Am auzit sunetul monoton cu care se oprea cabina şi am deschis ochii, simţindu-mă uşurată când am văzut că aveam să fiu singură în lift. Am apăsat cu degetul mare butonul pentru etajul 12, din nou şi din nou, deşi ştiam că asta n-o să facă liftul să se mişte mai repede.
Cineva s-a strecurat înăuntru chiar înainte să se închidă uşile. Era aceeaşi femeie cu care fusesem în lift de dimineaţă, cea care zisese *bineînţeles* privind către mine în oglindă, când cardiologul spusese că bănuia că a venit la schi. Ea a apăsat butonul pentru etajul 14; cel puţin, nu trebuia să opresc pentru ea.
— Urăsc când oamenii îmi fac asta, s-a scuzat ea. Dar e mai bine să mergem amândouă.
M-am întors spre ea cu o privire goală. Şi ea mi-a răspuns la fel.
— Aţi auzit de femeia care a dispărut de aici anul trecut, nu?
A ridicat o sprânceană aşteptând un răspuns, sigur puteam să-mi amintesc. Dar habar n-aveam despre ce vorbea. Tipa m-a pus la curent.
— O chema Caryn Campbell. Era aici cu logodnicul ei. Pentru conferinţă. Veneau de la cină şi voiau să se aşeze în foaier să citească puţin în faţa şemineului. Ea s-a dus să ia o revistă de la ea din cameră. A intrat în lift şi aceea a fost ultima dată când a văzut-o cineva în viată.
Mă simţeam de parcă podeaua se împingea în picioarele mele, arătându-mi insistent că era acolo, când arătătorul de alamă al ascensorului, care indica etajul, a început numărătoarea.
— A fost găsită vreodată? m-am auzit întrebând.

Ea a clătinat din cap cu un rânjet:
— Nu în viață. Nu.
Liftul s-a oprit la etajul meu, dar eu tot simţeam o presiune şi o greutate în cap. Uşile s-au deschis.
— Dă-mi voie să te conduc, s-a oferit ea. Apropo, pe mine mă cheamă Gail. Gail Strafford.
— Ruth Wachowsky, m-am prezentat eu.
Am ieşit din lift şi am luat-o la stânga, pe covorul cu model geometric, portocaliu cu galben.
— Poliţia l-a prins pe ucigaş?
Gail a clătinat din cap.
— De asta mă aflu aici.
— Cum poate ajuta – am făcut o pauză, încercând să- mi aduc aminte numele departamentului ei – antropologia criminalistică?
— Putem face anumite analize care să ajute la stabilirea cu precizie a momentului în care a survenit moartea.
— Dar ai zis că a fost omorâtă acum un an, am replicat eu, scoţând cheia camerei mele.
— *A dispărut* acum un an. Cadavrul ei a fost găsit după o lună, în apropierea unui drum de ţară. Dar, deşi a trecut o vreme, solul din zonă încă păstrează indicii despre momentul când a fost adus acolo. Cel puţin, ne ajută să răspundem la câteva întrebări importante ale poliţiei. A fost omorâtă aici, în hotel? A fost răpită şi ţinută captivă o perioadă? Toate astea pot contribui la crearea unui profil al persoanei care ar face aşa ceva. Poate ajuta poliţia să prindă acea persoană, oricine ar fi ea.
Ne opriserăm în faţa uşii camerei mele. Numărul auriu de deasupra vizorului părea prea strălucitor, ca un fel de carte de vizită.
— Se pot afla toate astea după urmele din

sol?
Gail a aprobat din cap cu voioşie.
— Descompunerea unui cadavru poate, de fapt, să schimbe fenotipul vegetaţiei locale. în unele situaţii, chiar şi la decenii după ce s-au descoperit rămăşiţe umane, plante care ar trebui să aibă frunze verzi prezintă o coloraţie roşu-aprins. E vorba despre azotul eliberat în timpul procesului de descompunere a cadavrului şi de reacţia frunzei la integrarea acestor compuşi nutritivi.
— Uau! am exclamat eu, îndoindu-mă de absolut toate contribuţiile mele la progresul omenirii.
O clipă, Gail n-a mai zis nimic.
— E o oarecare consolare, dacă te gândeşti. Adică, deşi şi-a pierdut viaţa, tot face parte din lume, în felul ei.
N-am zâmbit fugar şi cu tristeţe. Venisem să-mi dau cu apă pe faţă, să-mi revin. Să mă îmbărbătez în oglinda din baie şi să mă întreb din nou de unde venea toată perversitatea mea. Am simţit însă că o parte din ura pe care o simţeam faţă de mine însămi se disipa. Aveam problemele mele, slăbiciunile mele, iar faptul că mă ăsasem strivită de ele îmi hrănise oribila convingere că eu nu aparţineam niciunui loc, niciunei căsnicii şi că nu mă puteam întoarce nici acasă, la mama. Dar gândul că pământul găsea întotdeauna loc pentru noi era liniştitor.
Am băgat cheia în broască şi am deschis larg uşa. Camerista lăsase aprinsă veioza de pe noptieră când venise să aranjeze camera pentru culcare şi am văzut că nu era niciun pericol.
— Mulţumesc că m-ai însotit, i-am zis lui Gail. Dar acum mă simt prost că mai departe trebuie să mergi singură.
Gail s-a încruntat, concentrându-se.
— Dar dacă sun la recepţie şi cer să-mi facă

legătura cu camera ta când mă întorc? Ruth Wachowsky, da?
— Da, am răspuns eu. Dar sunt aici cu prietena mea, Martina Cannon. Rezervarea e pe numele ei.
— Ruth Wachowsky şi Martina Cannon, a repetat ea, memorându-ne numele în timp ce se îndepărta pe coridor.
— Dacă nu dai un semn în două minute, sun la şerif, am avertizat-o eu.
Gail a râs şi a iuţit pasul.
— începe numărătoarea, Ruth Wachowsky!
Am aşteptat până a venit liftul şi a intrat în el, după care am închis uşa şi am încuiat-o. M-am dus în pat şi mi-am scos şosetele ude, aşteptând să sune telefonul. Mi-a zburat mintea iar la Julia Child şi la o chestie pe care a spus-o odată, într-un episod din *The French Chef,* cu vocea ei *ridicolă,* pe care mama n-o suporta. *Nimic din ce înveţi nu se pierde, de fapt,* zisese ea, cu un gât de pui în mână*, şi la un moment dat o să fie de folos.* La asta mă gândeam când a sunat Gail să mă anunţe că se întorsese întreagă.

PAMELA

Tallahassee, 1978

Ziua 14

Am ajuns înapoi în Tallahassee când soarele trasa lumini şi umbre pe turnurile clădirii Wc st colt, simţindu-mă de parcă aş fi dormit 12 ore, nu două. Era duminică şi, cu toate că aveam de rezolvat un milion de lucruri ca să pregătesc Casa pentru sosirea fetelor, nu-mi făceam griji că nu m-aş fi descurcat. Unii au nevoie de cofeină să se apuce de treabă, alţii au nevoie doar de impulsul dat de vorba aceea cu *Ti-am spus eu ţie.* Deşi ştiusem că individul pe care-l văzusem la uşă era Inculpatul, ajunsesem să mă îndoiesc din cauza părerilor altora. Eram nerăbdătoare să-

l pun la curent pe şeriful Cruso cu cele descoperite în Colorado.
Dar graba mea de a avea dreptate s-a mai domolit când ne-am apropiat de Casă şi, când Tina a parcat pe alee, nu mă puteam gândi decât la faptul că locul fusese părăsit de ceva vreme, la numeroasele sale încăperi, la rolurile care provocau claustrofobie, la toate dulapurile, cotloanele şi colţişoarele...
— Vin cu tine, a zis Tina în timp ce examinam ferestrele cu storurile trase.
Eu nu m-am opus.
A oprit motorul şi am luat-o amândouă pe aleea cu dale albe, oprindu-ne în dreptul căsuţei poştale ca să iau corespondenţa din ultimele zile. Am luat la subsuoară plicurile cu facturi şi scrisori de condoleanţe de la absolvente şi de la oameni absolut străini şi am format noul cod.
în hol era frig şi un iz stătut. Lipită de prag, acolo unde îl văzusem pe Inculpat, era o bucată de bandă adezivă neagră, iar pe lemn rămăseseră zgârieturi de la buretele de sârmă cu care încercasem să curăţ urmele de sânge uscat.
Zgribulită, Tina şi-a frecat braţele.
— Mai întâi să dăm drumul la căldură.
Am împins la perete canapelele din sala de recreere şi am curăţat cu aspiratorul, în timp ce Tina ţinea furtunul. Am aşezat sacii de dormit în cerc, apoi am tras canapelele până la marginea cercului, construind un zid în jurul fetelor care aveau să doarmă acolo. Am găsit un mix pentru prăjituri în dulap – Tina a sugerat ca, în loc de brioşe, să facem o prăjitură la tavă pe care s-o tăiem în bucăţele pătrate. Ruth făcuse odată una aşa, după ce Tina îi zisese că aşa se face în Texas. în plus, ar fi fost gata mai repede decât brioşele, iar noi aveam foarte multă treabă.

Noile saltele ar fi trebuit să fie livrate sâmbătă, când credeam că urma să mă întorc din Colorado în noaptea de vineri. Fuseseră lăsate la uşa din spate; un rozător rosese una dintre cutii cât fusesem plecată. Dar măcar nu plouase.

însă înainte de a le duce sus a trebuit să ne descotorosim de saltelele murdare din camera lui Eileen şijill. Prima a ajuns jos azvârlită zgomotos pe scara din spate.

— O să închid căldura, am zis ştergându-mi sudoarea de pe frunte.

Am umplut o găleată cu apă caldă şi săpun şi timp de aproape două ore am frecat sângele închegat în crăpăturile din cadrul patului. Am scos prăjitura din cuptor şi am zgâlţâit-o; trebuia să se mai coacă încă 20 de minute. Am dus la etaj una dintre saltelele noi şi am scos iar prăjitura. De data asta era gata. Am lăsat tava la răcit pe blat şi am cărat cealaltă saltea, răsuflând greu pe scări. Am pregătit paturile cu aşternuturi noi, am glasat prăjitura şi am pus perdele noi în camera 10. M- am uitat la ceas şi nu mi-a venit să cred când am văzut că era ora 16. Aveam pielea lipicioasă şi cămaşa mi-era ţeapănă pe spate din cauză că tot transpiram şi mă uscam, transpiram şi mă uscam iar.

— N-ai vrea să stai pe-aici cât fac eu un duş? am întrebat-o pe Tina oprindu-mă din treabă.

Nu puteam să-mi imaginez cum ar fi fost să rămân singură.

— Sigur, a zis ea.

— Vin repede, am promis eu.

— Stai cât ai nevoie.

Baia era spaţiul ascuns şi privat al lui Denise. Se dădea în vânt după cosmetice şi avea întotdeauna cea mai nouă marcă de şampon şi de cremă de mâini în trusa de toaletă, pe care am luat-o cu mine într-una dintre

cabinele de duş. Nu i-ar fi plăcut dacă vreunul dintre lucrurile acelea ar fi rămas nefolosit.
Am dat drumul la apă aşteptând să devină cât se putea de fierbinte, apoi am stat sub duş prea mult, spălându- mi părul cu şamponul lui Denise, săpunindu-mă la subsuori şi genunchi cu spuma ei de ras. Se chema Crazylegs şi mi-a plăcut aşa de mult, că am început s-o folosesc şi eu. Când Johnson & Johnson a oprit producţia, în 1986, a fost încă o pierdere pentru mine.
*

Când m-am întors de la duş, în prosop şi cu pielea înroşită, Tina era aşezată la biroul meu, răsfoind unul dintre numerele mai vechi ale revistei *Cosmopolitan* păstrate de Denise şi scărpinându-se în cap. Era prima dată când o vedeam cu capul descoperit. Mi-am dres glasul zgomotos ca să-mi anunţ prezenţa. Sigur nu voia s-o văd fără pălăria pe care o alesese pentru ziua aceea.
Dar ea abia dacă mi-a aruncat o privire şi a răsfoit mai departe.
— Ruth a găsit un leac pentru acnee într-o revistă din asta.
A urmărit cu degetul, de la stânga la dreapta, literele mici dintr-o reclamă la şampon.
— Cred că n-a mai fost atât de stresată după ce s-a mutat de la mama ei, iar asta a avut un efect mai benefic pentru ten decât orice medicament. Dar nu strică să fii cu ochii în patru, poate dai de vreun tratament-minune, din moment ce niciun doctor din lume nu poate explica de ce nu creşte la loc, a spus ea oftând.
Se referea la cele două zone fără păr de pe scalp, de o parte şi de alta a capului, care arătau ca şi cum tocmai şi-ar fi extirpat coarnele drăceşti.
— Ce-ai păţit? am întrebat-o eu, îndreptându-

ma spre biroul meu şi deschizând sertarul unde-mi ţineam lenjeria intimă.
Mi-a trecut prin minte un gând urât – trebuia oare să-i zic să iasă din încăpere cât timp mă îmbrăcam? Doar rămăsese şi mă ajutase să aranjez Casa, făcuse de pază cât timp eu mă spălam, iar acum stătea acolo absolut neajutorată şi vulnerabilă în faţa mea. Ca un soi de terapie prin expunere pentru bigoţi, mi-am dat jos prosopul şi mi-am văzut de treabă, aşa cum aş fi făcut în fata oricărei femei.
— De fapt, mi l-am smuls, a zis Tina. în ziua în care Ruth n-a venit acasă. Eram atât de înnebunită, că pur şi simplu m-am luat cu mâinile de păr şi am tras aşa de tare, că l-am smuls de la rădăcină.
Şi-a umezit cu limba degetul mare şi a dat pagina cu reclama la şampon, cu un sentiment de înfrângere.
— Un doctor a zis că am traumatizat foliculii, a continuat. Că o să crească iar când o să se simtă suficient de *în siguranţă.*
A râs chinuit în timp ce pronunţa aceste vorbe. *în siguranţă.*
Mi-am tras pe cap un pulover şi am ieşit pe hol fără pantaloni, îndreptându-mă către partea din spate a casei, până la camera lui Denise, unde m-am strecurat pe sub banda neagră. Speram să le găsesc acolo sau, dacă nu, ştiam de unde să le cumpăr.
— Astea sunt multivitaminele pe care le lua Denise, i- am spus când m-am întors în cameră. Ca să stimuleze creşterea părului şi a unghiilor. Chiar avea nevoie, după ultima despărţire de Roger. Slăbise aşa de mult! Mai mult decât cu oricare dintre dietele alea nebuneşti pe care le ţinea tot timpul – nu că ar fi avut nevoie, dar se cântărea de mai multe ori pe zi şi intra în panică dacă lua în

greutate câteva grame. Era atât de stresată, că începuse să-i cadă părul. A găsit aici pe cineva, un fel de specialistă în medicină holistică, iar ea i-a dat chestia asta. Habar n-am cum, dar funcţionează. Dintre toatele membrele asociaţiei, Denise avea cel mai frumos par. l-am aruncat flaconul, iar ea l-a prins între braţe.

— Ai auzit vreodată de anorexie? m-a întrebat, studiind eticheta.

— Chestia aia când femeile se înfometează? am răspuns eu pe un ton plin de îndoială, trăgând o pereche de blugi pe mine. Denise nu făcea asta, am continuat cu naivitate. Era chiar foarte atentă la ce mânca.

Tina a tăcut. După ani şi ani, după ce am văzut atâtea filme pe această temă, când tulburările de alimentaţie au devenit atât de frecvente, încât propria mea fiică s-a confruntat cu o astfel de afecţiune, aveam să-mi dau seama că Tina nu dorise să-mi spună că şi Denise suferea de aşa ceva. Că mă cruţase şi nu mă pusese în situaţia de a mi-o închipui în chinuri mai mari decât cele prin care trecuse la sfârşitul vieţii. A desfăcut capacul flaconului şi a vărsat în palmă câteva comprimate albe, studiindu-le mai atent.

— Mulţumesc, a zis. O sa le încerc, cu siguranţa.

— Nu, am insistat eu. Eu îţi mulţumesc. N-aş fi reuşit niciodată să o scot la capăt singuri.

Am întins mâna după o perie de păr de pe măsuţa de lângă ea şi privirile ni s-au întâlnit în oglindă.

— Şi mie îmi pare rău, Tina. Pentru ce am zis la hotel. Pentru ce am insinuat despre caracterul tău. Eşti un om de caracter!

Ea mi-a zâmbit în oglindă.

— Trebuie să ştii că simt o mare satisfacţie în clipa asta. Scopul meu este să le arăt

oamenilor că se înşală.
— înţeleg exact ce vrei să zici, am ridicat eu din sprâncene aprobator.
Am râs amândouă. Ne-am îndreptat spre uşă în timp ce-mi treceam peria prin părul ud.
— Nu vreau să te mai reţin.
— Eşti sigură?
— Fetele vin pe la ora 17. O să supravieţuiesc în următoarele 15 minute singură.
Ea a dat din cap. *Bine, atunci.* Am condus-o pe scări, până la uşă.
— Să mă suni dacă ai nevoie de ceva, mi-a zis.
— Te anunţ când primesc un semn de la Cari, i-am răspuns.
Ne-am înţeles făcându-ne semn cu capul, un gest profesional, care nu se potrivea cu noile contururi ale relaţiei noastre. Dar ce relaţie era între noi, mai exact? Nu era prietenie. Relaţia noastră era mai solidă, putea tolera un fel de acrimonie care nu-şi avea locul într-o prietenie.
Mi-am dat seama că Tina îmi era mai degrabă ca o soră, mai mult decât oricine altcineva cu care trăiam sub acoperişul ăsta. Fiindcă eu nu o alesesem pe Tina, nu o cercetasem îndeaproape aşa cum făcusem cu membrele asociaţiei, şi totuşi ne era scris să trecem prin viaţă împreună, unite de sângele vărsat. Am păşit în faţă şi am îmbrăţişat-o. Braţele îi atârnau pe lângă corp fără vlagă. Mai târziu avea să-mi spună că de multe ori pleca în grabă, încercând să le cruţe pe alte femei de strângerea aceea de inimă pe care o simţeau întrebându-se dacă ar putea s-o îmbrăţişeze fără ca gestul să fie interpretat greşit. După aceea, am simţit cum mă cuprindea cu braţele, lejer, parcă lăsându-mi posibilitatea de a mă desprinde oricând.
*

După ce a plecat Tina, m-am dus în bucătărie

să tai prăjitura şi să citesc corespondenţa. Nu voiam nici măcar să mă gândesc la câte scrisori de mulţumire trebuia să le scriu tuturor celor care trimiseseră gândurile şi rugăciunile lor.
Era acolo un bilet foarte amabil de la o absolventă din Adrian, Michigan, care mă informa că organizase un târg care avusese succes, unde se vânduseră nuci pecan, făcând rost de câteva mii de dolari pe care-i donase adăpostului local pentru femei abuzate, în numele organizaţiei noastre. Un tip din New Hampshire, care scria că ne aflase povestea şi făcea referire la un studiu statistic care constata o creştere a numărului de acte de violenţă împotriva femeilor, ne sugera să vorbim cu poliţia locala pentru a organiza un curs de mânuire a armelor de foc pentru femei. Dacă poliţia nu avea suficient personal, îşi oferea el serviciile cu dragă inimă, fiindcă avea un prieten militar în Pensacola pe care intenţiona să-l viziteze. Numai pentru faptul ca s-a deranjat atât trebuia să răspund, în cele din urmă, la scrisoare, mulţumindu-i pentru oferta generoasă.
Am ajuns la următorul plic, pe care era trecută o adresă de retur din Fort Lauderdale, expeditorul fiind doamna Pamela Armstrong.
Ce ciudat, m-am gândit. Armstrong era numele de familie al lui Brian. Era ca o fereastră spre viitorul iminent şi m-am închipuit petrecându-mi următorii zece ani alături de Brian într-o bucătărie din Florida, pregătind o gustare după şcoală pentru copiii care intrau pe uşă şi mă strigau chiar în clipa aia.
— E cineva aici? s-a auzit o voce ezitantă de undeva din casa.
Surorile mele ajunseseră.

— în bucătărie! am strigat eu, strecurând un cuţit de unt sub sigiliul auriu şi îndepărtând marginea tipărită de pe antetul oficial al guvernului.

Dragă doamnă Armstrong, scria, *vă informăm cu regret că...*

— Miroase tare bine aici!

— E *frig.* Să deschidem căldura.

— la priviţi! s-a auzit vocea cuiva care dăduse peste sacii de dormit din sala de recreere.

Căldura a pornit cu un zgomot, iar condiţionarea pavloviană a făcut ca mie să-mi apară imediat broboane de sudoare deasupra buzei de sus. Pielea îmi era tot roşie după duşul fierbinte, iar documentul pe care îl ţineam în mână parcă se făcuse iască. Comitetul de asistenţă pentru victime ne-a evaluat solicitarea şi ne-a găsit *neeligibile pentru acordarea de compensaţii financiare în temeiul excluderii relaţiilor sexuale stipulate în condiţiile de eligibilitate, respingând compensaţiile în cazul reclamanţilor care se dovedeşte că au culpă proprie în producerea rănilor.* Îşi exprimau cele mai sincere regrete pentru coşmarul îngrozitor prin care am trecut, dar era datoria lor sa respecte cerinţele programului. Regulile erau reguli.

RUTH
Issaquah
Iarna anului 1974

— E de necrezut, zise Tina din nou, după ce am aterizat înapoi la Seattle şi ne-am urcat în Cadillacul ei. Cum se poate sa se fi evaporat pur şi simplu?

îi povestisem despre discuţia mea cu Gail din lift.

— Asta s-a întâmplat şi cu studenta de la Universitatea din Washington cu câteva luni în urmă, mi-am amintit eu. Tipa care făcea reportajele despre schi. S-a dus la ea în cameră, iar a doua zi dimineaţă nu mai era în pat. De-atunci n-a mai văzut-o nimeni.

Parcurgând drumul cu maşina, căzuserăm amândouă într-o sumbră reflecţie, gândindu-ne la imposibilitatea şi, în acelaşi timp, la posibilitatea de a ni se întâmpla şi nouă aşa ceva.

— Ştii, mi-a spus ea timid când a ieşit de pe autostradă şi a luat piciorul de pe acceleraţie în dreptul semnului de oprire din capătul benzii de ieşire, eşti binevenită oricând să vii să stai cu mine. Chiar ţi-aş fi recunoscătoare. Locuiesc în casa aia mare singură- singurică. Sunt înspăimântată.

A văzut că strângeam din buze şi a insistat:

— Mi-ai face o imensă favoare, Ruth. Ştiu ca e mult ce- ţi cer, dar pur şi simplu m-am gândit să-ţi zic.

Făcea iar chestia aia de bogătană, implorându-mă să mă îndur şi să accept toate faptele caritabile pe care le făcea faţă de mine. Hainele, excursia, un conac cu şase dormitoare în care să locuiesc. Şi totuşi iată-mă îmbrăcată în hainele ei, întorcându-mă din excursia ei. Era un truc cât se poate de eficient.

— Mulţumesc, i-am spus sincer, dar mama

chiar are nevoie de ajutorul meu acum.
A zăbovit întorcând maşina pe strada mea, în caz că m- aş fi răzgândit.
— La ce? m-a întrebat încet.
întrebarea m-a luat pe nepregătite. A trebuit să-mi storc creierii să găsesc un răspuns satisfăcător şi n-am reuşit să îngaim decât:
— La treburi pe-acasă.
— înţeleg, a replicat ea, pe un ton care sugera exact opusul.
— La curăţenie, la gătit, la plătit facturi, am adăugat eu, intrându-mi în rol cu mai multă încredere. Tata făcea toate lucrurile astea pentru ea. N-ar fi în stare să le facă de una singură.
— Şi mama a fost cam deprimată când am plecat de acasă. Când am plecat cu adevărat, adică. Când am plecat şi nu m-am mai întors. Dar ştii ceva?
A oprit maşina pe aleea mea şi am rămas cu ochii la şandramaua căreia îi spuneam casă. Farurile Cadillacului luminau petele de pe lambriurile cu finisaj de aluminiu pe care toată iarna voisem să le curăţ.
— Ce este? am întrebat-o eu în cele din urma, fiindcă se întorsese să se uite la mine, aşteptând să reacţionez.
— E bine, Ruth. A supravieţuit.
O clipa am zărit la fereastră silueta mamei, care umbla prin bucătărie.
— Şi ea o să fie bine, a adăugat Tina.

— M-am întors! am strigat şi mi-am ţinut răsuflarea. Mama ar fi auzit oricum maşina oprind pe alee şi uşa din fată închizându-se în urma mea, dar învăţasem de mult sa anunţ când intram în casă.
Mă pricepeam să-i observ starea de spirit în funcţie de cum reacţiona şi preferam să intru în arenă pregătită.

— Sunt aici, a răspuns ea, iar eu abia am auzit-o.

Era supărată pe mine, dar n-avea niciun motiv, ceea ce însemna că era musai să găsească unul. Am intrat în bucătărie ştiind ca avea să urmeze un deznodământ brutal.

Am găsit-o stând pe coate, în genunchi, cu uşa frigiderului deschisă, ştergând poliţele reci cu şerveţele umede şi lăsând în urmă mici bucăţi de hârtie muiată. Pe blat era un măr maroniu, mâncat pe jumătate, şi am ştiut că nu mai puteam să dreg busuiocul. Nu-mi venea să cred că uitasem să arunc jumătatea de măr înainte să plec în weekend. N-aveam poftă de mâncare dimineaţa, dar mi se făcea greaţa dacă-mi luam pastilele de Acnotab pe stomacul gol. Din obişnuinţă, vineri, înainte să plec, pusesem deoparte cealaltă jumătate pentru a doua zi.

— Erau musculiţe peste tot, Ruth, s-a plâns mama.

— N-o să se mai întâmple, am liniştit-o eu, aruncând fructul putred şi hotărând că a duce gunoiul era o dovadă de bun-simt.

— Să nu te duci nicăieri încă, mi-a zis mama pe când eu legam la gură sacul cu gunoi.

S-a ridicat în picioare, schimonosindu-se de durere când şi-a lăsat toată greutatea pe genunchi.

— Stai jos. Vreau să vorbesc ceva cu tine.

Eu am proptit sacul cu gunoi de uşa frigiderului şi m- am aşezat prudent pe un scaun, de parcă ar fi avut pe el şiruri de cuie invizibile. Mama s-a aşezat în faţa mea şi a tresărit când şi-a dat seama că nu eram îmbrăcată în hainele mele.

— De unde ai puloverul?

— Mi l-a împrumutat Tina.

l-am văzut dezaprobarea în felul în care i s-a mişcat colţul gurii şi am inventat repede o

minciună.
— Am vărsat ceva pe mine.
— Nu ţi-ai mai luat şi altceva în bagaj?
— Nimic care să se potrivească ocaziei.
Ea a râs într-un fel care m-a înspăimântat.
— Nu mi-am dat seama că era vorba despre un weekend *elegant.*
A ridicat cana cu ceai şi a luat o înghiţitură, ţuguindu-şi buzele scârbită după ce a gustat. Pun pariu că a lăsat pliculeţul cu ceai în apa care fierbea. A opărit frunzele.
— Vrei să auzi ceva nebunesc? i-am propus eu.
l-am povestit despre femeia dispărută înainte să apuce să răspundă în vreun fel.
Mi-am dat seama că povestea o intriga. M-a ascultat blazată, dar îi tresăreau buzele din dorinţa de a afla. Murea de curiozitate să pună întrebări, dar era prea mândră, aşa că i-am dat cât de multe detalii am putut ca s-o mulţumesc.
— O să urmăresc la ştiri, mi-a spus când am terminat de povestit, iar acela a fost momentul în care am reuşit în sfârşit să mă relaxez.
Eram sigură ca vrea sa vorbim despre comemorarea tatei, despre cum să-l convingem pe CJ să vina, ca sa nu fie nevoită să le explice tuturor colegilor tatei de la Liceul Catolic Issaquah ca divorţaserăm. Ea însă şi-a împreunat mâinile dolofane ca de copil pe masă şi a lăsat capul în jos, ca şi cum ceea ce urma să spună avea să fie dificil pentru amândouă.
— Am vorbit cu doctorul Burnet de dimineaţă.
Mie mi s-a uscat gura.
— Despre ce?
— Oh, a oftat ea obosită, parcă spunând *Nici nu ştiu de unde să încep?* Sunt îngrijorată. De timpul pe care îl petreci cu femeia aceea. O

femeie adultă invită altă femeie să plece cu ea în weekend? E ciudat, Ruth. M-am simţit ciudat în toată perioada în care ai fost plecată şi, în cele din urmă, n-am mai suportat. Am vrut să ştiu ce crede doctorul Burnet, dacă am motive să fiu îngrijorată.

Eu m-am cufundat şi mai mult în scaun.

— Am căzut de acord că ţi-ar fi benefic dacă te-ar trata din nou.

Eu am răspuns cu voce şovăitoare, firavă:

— Adică vrei să mă întorc la Eastern State?

— Doctorul Burnet vrea. Nu contează ce vreau eu. El e doctorul.

Am dat din cap în semn că înţelegeam, cu toate că era doar o chestiune de semantică.

— Pot să mă gândesc câteva zile?

Ea şi-a proptit palmele de masă şi s-a ridicat, cu un vaiet involuntar.

— Cred că ar trebui să te gândeşti.

A dispărut în living şi peste câteva clipe am auzit televizorul. Eu am rămas cufundată în scaun multă vreme, cu ochii la musculiţele care bâzâiau la gura sacului cu gunoi, cu gândul la pavilionul rezervat femeilor din Eastern State, la sunetul zăvorului tras în fiecare noapte de infirmier, zăngănindu-mi în cap înainte sa adorm.

Până la urma, m-am ridicat de pe scaun. M-am gândit serios să las gunoiul să se împută în bucătărie, dar am hotărât că puteam să fac un ultim gest frumos pentru mama.

*

Bicicleta ruginise pentru că stătuse în umezeală şi mi-a luat aproape o oră să ajung cu ea acasă la Tina, flaconul de Acnotab zdrăngănindu-mi ca o tamburină în buzunarul hainei. Pastilele şi jurnalul de la Frances erau singurele lucruri pe care le luasem cu mine. Altceva nu puteam să car; de altceva nici n-avea să-mi fie dor.

Tina a deschis uşa, înfăşurată din cap până în picioare într-o cuvertură care stătea pe ea ca o mantie medievală. îşi strânsese părul blond într-o coadă la spate, iar sprâncenele negre, arcuite ca nişte linii, îi vădeau surpriza. Mi-a deschis larg uşa şi am păşit înăuntru, unde era cald şi primitor. Deasupra buzei de sus mi-au apărut broboane de sudoare pe care le-am şters imediat de umăr.
— Scuze, am zis, pierzându-mi brusc curajul. Ai spus că, dacă vreau, pot să stau aici. Dar nu e nevoie. Nici nu m- am întors bine acasă, că mi-am dat seama că nu mai pot să stau acolo nicio secundă.
— Oferta rămâne valabilă, a răspuns ea într-un fel impersonal, care m-a frapat.
Holul din foaier era lung, dar îngust. Stăteam cu spatele lipit de perete, faţă în faţă, şi nici aşa nu era cine ştie ce spaţiu între noi. Ei îi alunecase cuvertura de pe umăr şi mă privea cu o admiraţie plină de speranţă, de parcă aş fi fost păpuşa de porţelan pe care şi-o dorea de ziua ei, dar acum, că mă avea, vedea cât de uşor m-aş fi stricat. Cândva, CJ mă privise astfel. Fusesem înspăimântată şi atunci, deşi nu din acelaşi motiv ca acum.
— Nu vreau să profit de generozitatea ta, am dat eu înapoi, limitând discuţia.
Era vorba despre a da o formă oficială unui aranjament şi nimic altceva.
— Voi sta la tine o perioadă scurtă. Până fac rost de o slujbă şi mă pun iar pe picioare.
Ea şi-a strâns cuvertura în jurul umerilor. Zisesem ceva nepotrivit. Ceva ce-ar zice o laşă.
— Ruth, mi-a răspuns ea, pronunţându-mi numele ca şi cum ai zice *stop,* adică *Ajunge!* Dacă asta vrei, e absolut în regulă.
îmi tot dădea semnale şi chestia asta mă termina. Mai mult frustrată decât curajoasă,

i-am replicat:
— Nu vreau asta şi cred că nici tu nu vrei asta.
Ea şi-a dat capul pe spate şi m-a scrutat pe sub pleoape, amuzată. Mă scotea din minţi.
— Ai idee în ce te bagi?
în casă era linişte, era doar a noastră.
— Din nefericire, da.
— Dar chiar trebuie să ştii, a oftat ea. Nu pot să te am oe conştiinţă şi pe tine, împreună cu toate celelalte ucruri.
îmi simţeam bătăile inimii în gât. *Fă-o,* asta părea să spună, *dar după aceea nu sunt eu de vină pentru ce se întâmplă, pentru ce simţi.* Era mai înaltă decât mine şi, cum avea capul dat pe spate, îmi era şi mai greu să ajung la ea, fără colaborarea ei făţişă. Am făcut un pas în faţă, ţinându-mi echilibrul pe vârfuri. M-a lăsat s-o sărut câteva clipe, s-o absolv de orice vină, apoi, ca şi cum aş fi rostit corect parola de intrare în fortăreaţă, a desfăcut ambele capete ale cuverturii care o înfăşură şi apoi le-a unit în jurul nostru, ţinându-ne laolaltă în siguranţă.

PAMELA

Tallahassee, 1978

Ziua 15

Am bătut la uşa casei fraternităţii lui Brian, mai întâi ca o vecină cumsecade, apoi lovind cu pumnul până mi s- a înroşit mâna, iar unul dintre băieţi s-a trezit din somn.
— Pamela?
Fratele lui Brian se înfiinţase la uşă în chiloţi şi un halat legat pe jumătate, ştergându-şi urdorile de la ochi.
— Sunteţi în regulă, fetelor?
Mi-am îndepărtat privirea de la burta lui albă şi proeminentă.
— Suntem bine. Trebuie să vorbesc cu Brian.
— Vrei să-l trezesc? m-a întrebat el cu un

căscat duhnitor.
— Te rog.
S-a dat înapoi, invitându-mă înăuntru. Abia trecuse de ora 7, iar eu eram îmbăiată şi îmbrăcată de ore bune, îmi supraestimasem drastic capacitatea de a dormi pe podea cu alte 34 de femei sub acelaşi acoperiş unde, cu două săptămâni în urmă, fuseserăm 39. Chiar dacă ne strânseserăm în gaşcă pentru a ne proteja, fusesem extrem de conştientă de fiecare zgomot care curma liniştea nopţii şi la fel de conştientă de faptul că încercam să mă port normal, făcând pe curajoasa în fata fetelor.
E doar vântul, îi zisesem fetei care se foise la 1 noaptea. Iar celei care ţâşnise în sus la 2, că trosneau lemnele vechi ale Casei. La 3 fuseseră aspersoarele din curtea vecinilor. La 4 era doar băiatul cu ziarele, care chiar trebuia să-şi ungă roţile bicicletei, iar la ora aia deja nu te mai puteai culca la loc, căci era o oră acceptabilă la care oamenii să se ridice din pat şi să înceapă să mişune. M-am dus la bucătărie, am pus de cafea şi m- am apucat să scriu scrisori către sponsorii noştri fideli, invitându-i la un prânz organizat în Casă. Trebuia să recuperez banii împrumutaţi din contul de daune pentru Casă, crezând că programul de asistenţă pentru victime avea să acopere suma. Numai gândindu-mă la scrisoarea de refuz mi se înroşeau urechile de ruşine. N- aveam nici cea mai vagă idee ce presupunea o derogare de la criteriul relaţiei sexuale sau ce însemna că eram de vină pentru propriile răni, dar îmi venea să intru în pământ, imaginându-mi o comisie de figuri stimabile din comunitate – imaginându-mi-l pe viitorul meu socru – care cercetau cazul şi cădeau de acord că era ceva nepotrivit în legătură cu el, că era ceva dezgustător, ceva

nepotrivit în legătură cu *noL* Stând, la masa din bucătărie când soarele apărea pe cerul nopţii, m-a apucat o furie îndreptată către propria persoană că le supusesem pe fete la genul ăsta de examinare. Le dezamăgisem. Mai rău, o dezamăgisem pe *Denise.*

Brian a coborât scările în fugă, purtând pantaloni de trening gri-deschis şi o bluză gri-închis care avea pe piept, în stânga, blazonul portocaliu al fraternităţii.

— Ce naiba se întâmplă? a întrebat cu o privire sălbatică şi cu părul fluturându-i rebel.

I-am dat scrisoarea de refuz de la comisia de asistenţă pentru victime. A luat-o, a aruncat un ochi stand în picioare, apoi s-a aşezat pe a treia treaptă şi a citit-o din nou.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat cu voce spartă.

A sunat ca o replică rostită de cineva care vrea să-şi păstreze calmul, dar care mai are puţin şi explodează.

Brian şi-a îndepărtat cu limba albeaţa din colţurile gurii, luând-o între degetul mare şi arătător, pe care le-a şters apoi pe pantaloni. Eu am rămas cu ochii aţintiţi la murdăria de pe genunchiul său şi am simţit un imbold înfricoşător de a rămâne singură pe veci.

— Poate din cauza lui Roger? a opinat Brian vag.

— Bineînţeles că din cauza lui Roger, m-am enervat eu. Altfel, n-ar avea de ce să se aplice excepţia de la criteriul relaţiei sexuale în situaţia noastră. Ei susţin că el a făcut-o şi, fiindcă la un moment dat a ieşit cu el, Denise şi-a căutat-o, cumva.

— Ştiu că eşti dezamăgită, Pamela...

— Furioasă, de fapt...

— Gândeşte din perspectiva lor! Nicio arestare! N-au decât mărturia ta. Şi nu vreau să te supăr, dar ai zis că ţi s-a părut că Roger

a fost. Iar acum te gândeşti să depui plângere împotriva lui.
— Am depus plângere împotriva lui.
Brian m-a privit insistent, neştiind cum să reacţioneze.
— Când?
— Ieri. L-am sunat pe şeriful Cruso aseară.
îl anunţ imediat pe procuror, Pamela, îmi zisese şeriful la telefon. Căscase zgomotos, după care, auzindu-se, începuse să râdă. *îţi zic sincer că n-am putut să dorm azi- noapie, gândindu-mă că mâine am să-l las pe tip liber pe străzi. Ai luat decizia corectă.*
Eu tot nu cred că el le-a omorât pe Denise şi pe Robbie, replicasem repede, înainte să ne apucăm să ne împletim părul una alteia. Voiam cu disperare să-i zic de călătoria în Colorado, dar discutasem cu Tina şi ne gândiserăm că era mai probabil ca povestea lui Cari să-l mişte pe Cruso dacă ar fi crezut că şi altcineva ajunsese la aceeaşi concluzie ca noi în mod independent.
— Bine, s-a lăsat convins Brian. Cred că era singura opţiune pentru tine, Pamela. Dar n-o să te ajute în cazul asta.
A fluturat scrisoarea de refuz, ca să-şi întărească spusele. Am închis ochii şi mi-am imaginat liniile uniforme pe care le făcusem cu aspiratorul în dimineaţa aceea când n-am mai putut dormi, sperând că imaginea ordinii avea să-mi scadă tensiunea arterială înainte să zic ceva de care să-mi pară rău apoi.
— Ei doar încearcă să protejeze fondul şi să le ofere acces celor care chiar au nevoie de el, a continuat Brian. Şi e greu, fiindcă sunt o mulţime de femei care intră de bunăvoie în situaţii periculoase.
— Regret că nu m-ai informat despre toate astea înainte să trimit formularul. Am fi fost scutite de umilinţă.

Am deschis ochii şi am simţit că tot nu eram în stare să mă concentrez pe altceva în afară de scârboşenia de pe genunchiul lui Brian.

Din poziţia în care stătea pe treapta de jos, s-a întins după mâna mea, trăgând-o în jos. Voia să mă aşez lângă el.

— Cine e umilit? Numai eu şi cei din comisie ştim de treaba asta.

— Dar eu ştiu de treaba asta, am zis încet, lăsându-l să mă tragă la el în poală.

M-a săltat pe genunchiul lui de parcă ar fi încercat să înveselească un copil necăjit.

— Vrei să vorbesc cu tata? Poate-l fac să se răzgândească. Dă-mi voie măcar să te ajut eu cu suma care îţi lipseşte.

Era vorba de mai puţin de 2 000 de dolari. Am fi strâns uşor banii ăştia organizând un dejun cu sponsorii noştri obişnuiţi.

— Mai bine nu. Vreau să închei povestea asta.

Brian nu şi-a mai bâţâit genunchiul şi şi-a strecurat mâna sub părul meu, l-a ridicat şi mi l-a dat peste umăr, ca să-mi descopere faţa.

— Chiar ai toată admiraţia mea pentru cum te-ai descurcat.

Nu puteam decât să mă aplec şi să-i răspund la fel la sărutul pe care era clar că se pregătea să mi-l dea. Odată, Denise m-a imitat, arătându-mi cum făceam când cineva încerca să mă ia în braţe, să mă atingă ori să stea prea aproape de mine. Umerii subţiri i s-au strâns, ascunzându-i gâtul, apoi a făcut ochii mari, cu o expresie îngrozită. *Vrei să mă atingi?* Avea dreptate gândind că pe mine apropierea fizică mă înspăimântă. Mi-era frică de cum ar fi mirosit şi de ce ar fi putut oamenii să zică. Mai făcusem sex cu Brian, dar întotdeauna după o întâlnire, când amândoi ne parfumaserăm ca lumea înainte. Nu petrecuserăm niciodată o noapte

împreună şi gândul că aveam să-i simt respiraţia de dimineaţă mă oripila. Mi-am desfăcut buzele şi i-am simţit limba ca un melc uscat, dându-mi seama că aveam două opţiuni în viaţă. Ori mă trezeam cu sărutul muced al cuiva pe buze, ori mă trezeam singură. Trebuia să aleg.

Mai târziu în cursul acelei săptămâni, scriam mesajele de mulţumire la mine în cameră, când cineva m-a strigat de la etajul unu, anunţându-mă că aveam un musafir.

Am coborât repede şi am dat de Cari în pragul uşii, cu o barbă în toată regula în locul ţepilor mici pe care-i avea ultima dată când îl văzusem. Lipsise şase zile şi parcă apăruse în faţa uşii direct de la aeroport. Când m-a văzut, m-a întâmpinat cu un rânjet strâmb, cu dinţii la vedere, de parcă am fi împărtăşit un secret. Ajunsă la uşă, în faţa lui, mă înroşisem toată.

— Te-ai întors, am început, cu speranţa că tonul meu nu suna excesiv de adulator.

El s-a aplecat spre mine, clipind somnoros cu genele lungi:

— Am putea sta de vorbă în privat undeva?

M-am întors, făcându-i semn să mă urmeze, profitând de drumul scurt până în salonul de vizite ca să-mi pun palmele reci peste obrajii care frigeau. Era ora prânzului într-o zi de vineri, soarele era sus pe cer, iar fetele dădeau viaţă Casei din nou, venind sau plecând la cursuri, întâlniri, antrenamente, programări. în timpul zilei mai că s-ar fi putut crede că nu se întâmplase nimic şi poate că de aceea nopţile erau atât de grele. Casa era ca o oală sub presiune, dar cel puţin ziua mişunam încolo şi încoace, iar uşile se deschideau şi se închideau tot timpul şi peste tot. Noaptea, cu zăvoarele şi perdelele trase, situaţia noastră reală ne stingherea şi ne

apăsa cu o forţă necruţătoare.
Am închis uşile duble în stil francez. Prin faţa lor a trecut una dintre surori, în drum spre repetiţii, cu flautul în husa pe care mă temeam tot timpul să nu o lovească de pereţi, şi a încetinit, zgâindu-se la deschizătura ce se îngusta, să vadă cine ceruse o întrevedere în salonul pentru vizite, l-am răspuns cu un zâmbet care sugera că *n-avea de ce să-şi facă griji* chiar înainte să închid uşa.
Cari a lăsat geanta să-i alunece de pe umăr şi să formeze o movilită la picioarele lui.
— Stai c-o iau eu, am zis, întinzându-mă spre ea.
Cari m-a oprit cu un blocaj caraghios de karate. S-a lăsat în jos, cu fundul pe călcâie, şi a desfăcut fermoarul genţii. Nu ştiu de ce, dar m-am lăsat şi eu, trântindu- mă pe covorul din faţa lui. Pentru că aşa aveam chef. Pentru că mă simţeam drăguţă.
A scos un dosar galben, iar eu m-am întins instinctiv după el. Dar l-a ridicat astfel încât să nu-l pot ajunge.
— Eşti foarte nerăbdătoare, Pamela!
— Cari!
— Nici n-o să ştii la ce te uiţi dacă nu-ţi explic mai întâi.
Eu mi-am împreunat mâinile în poală, reticentă.
— Bine.
— La Seattle n-a fost deloc mare bucurie când am apărut şi m-am apucat să pun întrebări, dar i-am convins până la urmă. Mai ales după ce le-am zis că am făcut o solicitare în baza Legii privind liberul acces la informaţiile de interes public. Ştii ce e?
Am clătinat din cap că nu. El mi-a explicat că Legea privind accesul la informaţiile de interes public— a fost amendată în urma scandalului Watergate, ca urmare a apelului

public către guvern de a da dovadă de mai multă transparenţă.
— Tehnic vorbind, a zis Cari, materialele ridicate din Colorado de cei din Seattle sunt proprietate federală acum, din moment ce au trecut graniţele statului. Potrivit legii, dacă eu fac o solicitare, ei trebuie să îmi ofere acces la ele. Cei din Seattle ştiau asta, aşa că mi-au făcut o propunere.
Am rămas cu ochii pironiţi la dosarul din mâna lui şi cu răsuflarea tăiată.
— Mi-au făcut o copie a listei fiecărei cutii, cu toate obiectele aflate în posesia Inculpatului cât a fost încarcerat în Colorado.
în cele din urmă, Cari mi-a dat dosarul. Iar eu l-am deschis cu mâini tremurânde.
— Să-mi zici când îl vezi.
Am parcurs lista, urmărind cu unghia şi catalogând fiecare rând. Casetă interogatoriu nr. 1, casetă interogatoriu nr. 2, 3 şi 4…
— După ce l-au prins, n-a vrut să vorbească decât cu poliţia din Seattle, mai ştii? Aici sunt înregistrările discuţiilor de atunci.
— Vreau să ştiu despre ce au vorbit!
— Nu asta vrem toti? a râs Cari.
— Deci asta o să cerem în solicitarea pe care o s-o facem în baza Legii privind accesul la informaţiile de interes public?
Cari a clătinat din cap cu părere de rău.
— Nu poţi cere decât dosare fizice. Toate materialele video sau audio sunt restricţionate.
Asta avea să se schimbe după aceea, însă nu înainte de 1996, când era deja prea târziu.
Cari m-a înghiontit uşor în genunchi.
— Citeşte mai departe.
Acolo se găseau a treia ediţie a unui manual de drept penal, câteva fotografii de familie, un deodorant şi… m-am oprit. Din ochi mi-au curs lacrimi de uşurare.

— Cari, am şoptit.
— O broşură Florida State University din 1977, a zis el, fără să aibă nevoie să se uite. Tipul a studiat locul ăsta un an întreg înainte să ajungă aici.
M-am întrebat unde eram noi şi ce făceam când el ne-a ales drept ţinte. Am înţeles în altă lumină de ce premeditarea se pedepsea printr-o sentinţă mai strictă decât crimele comise într-un impuls de moment. Ideea de a sta tolănită pe canapea şi a te uita la As *the World Turns* cu cea mai bună prietenă, în timp ce cineva îţi decidea soarta – asta cred că era un fel nemaivăzut de încălcare. Mi-am dat seama că înghiţeam cu dificultate. Cu cât încercam mai mult, cu atât senzaţia de sufocare se intensifica.
— Ce înseamnă asta pentru noi? l-am întrebat pe Cari cu voce încordată.
— Înseamnă că mă apuc imediat să scriu povestea. Patru mii de cuvinte despre muşamalizarea din Colorado, care a dus la o dublă crimă ce putea fi prevenită cu siguranţă, chiar aici, sub ochii noştri.
Mi-am dus mâna la bărbie, iar lacrimile au început să curgă pe lista cu obiecte.
— O, Doamne! Iartă-mă! am exclamat, ştergând pagina cu marginea puloverului. Sunt aşa de uşurată! Acum va trebui să mă asculte.
Cari a clătinat din cap aprobator, iar pe faţă i-a apărut acel zâmbet adorabil.
— O să fie bine, Pamela.
— Mulţumită ţie, am răspuns eu.
I-am înapoiat documentul, iar el s-a aplecat uşor în faţă. Luată de val, m-am apropiat şi l-am sărutat.
*

Editorul lui Cari de la *Tallahassee Democrat* voia ca povestea să fie gata cât mai repede.

Cu toate că, tehnic vorbind, ne aflam deja în epoca de aur a criminalului în serie american, în 1978 asta ar fi fost o noutate pentru cei mai mulţi dintre noi. Expresia apăruse mai devreme în aceeaşi decadă, dar *criminal în serie* încă nu făcea parte din argoul împătimiţilor genului *true crime.* Criminali în serie au existat dintotdeauna – în secolul al XVl-lea se credea că erau vârcolaci şi erau judecaţi. Există criminali în serie care-şi măresc palmaresul manipulându-i pe alţii să comită oroarea şi criminali în serie care preferă victimele de culoare, despre care auzim rar, nu pentru că ar fi ei înşişi de culoare, ci exact pentru că victimele lor sunt de culoare. După ce a căpătat proporţii în media notorietatea unora precum Inculpatul, Night Stalker, Strangulatorul din Hillside şi Ucigaşul din Golden State, în conştiinţa publicului a fost asimilată ideea că asasinul nebun ar putea lua chipul unui diacon prietenos de la biserică şi că oricine era suferind de patologia aceea întunecată trebuia să-şi aleagă potenţialele victime din medii din ce în ce mai diverse, ca să poată ucide în continuare fără să fie prins. Nu prea mai auzim mare lucru despre criminalii în serie, fiindcă în ziua de azi ţintele lor sunt lucrătoarele sexuale, cele care urcă în maşina unui necunoscut ca să-şi câştige pâinea şi a căror dispariţie e mai puţin probabil să alarmeze publicul.

Denise şi toate celelalte femei din Washington, Utah, şi Colorado s-a întâmplat pur şi simplu să facă parte dintr-un anumit eşantion de victime, într-un moment anume al dezvoltării disciplinelor criminalistice şi ştiinţelor sociale şi într-un moment particular al interesului mediatic. Dar momentul decisiv din istorie, aşa cum se întâmplă cu

majoritatea momentelor decisive, devine limpede abia acum, când avem posibilitatea de a privi în urmă.
Prin urmare, ceea ce editorul lui Cari credea că avea să fie un titlu de succes nu era o poveste despre un atacator al cărui dosar încă era ţinut secret de nomenclatura guvernamentală indiferentă, ci o poveste despre o muşamalizare. Ne aflam în perioada ulterioară scandalului Watergate şi titlurile despre corupţie şi apelurile la transparenţă făceau vânzare bună la chioşcurile de ziare. Oricum, zicea editorul respectiv, nu puteam să facem afirmaţii litigioase. Avea să tipărească povestea dacă şi când Inculpatul avea să fie arestat şi pus sub acuzare. Să spunem că eram cu toţii dezamăgiţi şi frustraţi ar fi prea puţin, dar Cari i-a dat o copie a listei cu obiecte şerifului Cruso, care a întrebat dacă putea s-o păstreze. Chestia asta care vădea o urmă de interes mi-a dat speranţă câteva zile. Dar apoi nu s-a mai întâmplat nimic şi am început să mă gândesc că acest caz n-avea să fie rezolvat niciodată, nu fiindcă n- ar fi existat nicio pistă, ci pur şi simplu din cauza arogantei oamenilor. Deznădejdea s-a transformat în dorinţa de răzbunare. îmi închipuiam scenarii macabre, în care soţia şerifului Cruso devenea următoarea victimă a Inculpatului, în care el mi se arăta ca un om distrus, regretând ziua în care a hotărât să se concentreze pe Roger, în loc să mă asculte pe mine. Mintea mea devenise un loc sinistru şi de nerecunoscut.
A trecut o săptămână, apoi încă o jumătate. În Casă, ne-am mutat de pe podeaua sălii de recreere în paturile noastre, conştiente că ne-ar fi fost frică oriunde am fi pus capul pe pernă, aşa că era mai bine să ne simţim confortabil. Colega de cameră a lui Denise

era atunci o fată pe nume Rosemary Frint, care fusese Ia schi în noaptea crimei. A fost pragmatică când a trebuit să se întoarcă în camera 8 – avea acolo toate hainele şi îi plăcea că era aproape de baie –, dar eu m-aş fi simţit ca un căpitan care-şi abandonează vaporul dacă aş fi lăsat- o să doarmă singură. I-am oferit dormitorul meu cu balcon colegei de cameră a Iui Robbie, mai puţin dornică să se întoarcă în acelaşi Ioc, iar eu am dormit în patul Iui Denise, în aşternuturi noi, unde, dacă mă întindeam pe partea dreaptă, dădeam cu ochii de reproducerea picturii *Persistenţa memoriei* de Dali. Denise fusese şocată când aflase că locuiam Ia numai 30 de minute de New York şi nu mă dusesem niciodată să văd originalul, expus Ia Museum of Modern Art—. Prima dată când m-a vizitat, am luat trenul, am ajuns Ia muzeu şi am urcat direct la etajul cinci, unde e expus şi acum originalul, în Galeriile Alfred H. Barr Jr. M-au surprins dimensiunile mici ale tabloului – faimoasa operă era cu doar câţiva centimetri mai Iată decât o pagină din blocnotesul în care luam notiţe Ia cursuri. Denise mi-a explicat compoziţia element cu element, în faţa turiştilor şi a elevilor care mişunau pe acolo, de parcă ar fi fost un ghid erudit de Ia muzeu.
Peisajul, mi-a spus ea, era ce a văzut Dali de Ia fereastra camerei sale din Portlligat, un mic sat de pescari din Spania. Priveam Marea Mediterană şi lanţul muntos Serra de Rodes, redate foarte realist ca fundal al poveştii suprarealiste care se petrecea pe mal. Peste ani şi ani, aveam să mă gândesc la contrastul acela în relaţie cu realismul lumesc ce-mi umplea viaţa de zi cu zi, în timp ce povestea din jurul meu se desfăşura în continuare, în mod oribil şi inexplicabil.

Joi, 9 februarie, Ia aproape 9 dimineaţa, audiam deja de 40 de minute o prelegere despre eforturile privind reforma completului de judecată din Florida, iar o fată de clasa a şaptea, Kimberly Leach, făcea sărituri în ora de sport la Şcoala Gimnazială din Lake City, Ia vreo oră şi jumătate de TaUahassee. Amintindu-şi că şi-a uitat în clasă geanta din denim care îi era atât de dragă, a cerut voie să dea o fugă s-o ia înainte ca ploaia uşoară să se înteţească.

în timp ce eu notam diferenţa dintre *incriminator* şi *inchizitorial,* Kimberly revenea în fugă Ia ora de sport, cu geanta Ia subsuoară. Când eu subliniam fraza *alegeţi procurori mai responsabili,* Kimberly se întorcea să vadă cine striga după ea să încetinească, după care aluneca pe trotuarul ud. Probabil că am ridicat mâna să răspund îa întrebarea profesorului *De ce se tem cel mai tare capii reţelelor de crimă organizată în contextul completului de judecată?* (răspunsul fiind promisiunea imunităţii martorilor), în acelaşi moment în care Kimberly ţipa. Una dintre profesoare a auzit-o din toaleta femeilor de Ia etajul al doilea, dar tocmai ce-i venise ciclul şi încerca să se cureţe şi să se aranjeze. După ce a tras apa, şi-a prins cureaua şi s-a dus la geam, nu mai era nimic de văzut şi s-a gândit că poate fusese doar vreo elevă de gimnaziu, entuziasmată că se apropia ziua balului de Sfântul Valentin. în camera de alături se făceau decoraţiuni din hârtie cu inimioare legate între ele în forma unui banner ce avea să fie pus Ia intrarea sălii de sport, unde în ziua următoare colegii Iui Kimberly aveau să danseze de mama focului în pantofi eleganţi.

Persistenţa memoriei e o lucrare celebră datorită imaginii ceasurilor care se topesc, Ie-a spus Denise oamenilor care se strânseseră

în ziua aceea la MoMA. Se presupune că ceasurile sunt obiecte de încredere, solide, care ne ajută să ne orientăm în lume în mod convenţional. *Cu toate astea, Pamela, vezi că ceasurile lui Dalf sunt moi şi maleabile?,* a zis ea gesticulând. Timpul e ilogic, *subiectiv* – aceasta era interpretarea. *Ceea ce pare a fi veşnic din perspectiva unuia, altuia îi poate părea doar o clipită,* a zis Denise, râzând cu încântare.

în vreme ce eu stăteam, în Eppes Hali şi gemeam în sinea mea, dorindu-mi să rezume profesorul toată povestea – Ia un moment dat, n-a mai făcut decât să repete argumentele din timpul prezentării –, Kimberly sigur implora după ajutor când Inculpatul a oprit pe marginea unui drum forestier din Parcul Naţional Suwannee River. Individul sigur o îngrozise din clipa în care îl zărise. Nici urmă de haine albe din cap până în picioare, de vreun ton cald, de vreun gest stângaci alăturat vreunei solicitări către fete înţelegătoare, care să dea o mână de ajutor, fiindcă aşa fuseseră învăţate din leagăn să răspundă, la fel cum el fusese învăţat sa se aştepte Ia grijă din partea femeilor. Când a pus laba pe ultima şi cea mai tânără dintre victimele sale, fusese cuprins de disperare şi acţiona nebuneşte. Mă gândesc de multe ori Ia forţele care au permis ca acest ultim act abominabil să se întâmple şi Ia faptul că, dacă oamenii aceia corupţi, slujitori ai legii din Colorado, n-ar fi insistat ca Inculpatul să fie extrădat din alte motive decât cele impuse de Justiţie, astăzi Kimberly Leach ar avea 57 de ani şi ar fi mai tânără cu un an decât Sandra BuIIock.

Prelegerea s-a terminat în sfârşit şi am pornit repede spre Casă să-I aştept pe livratorul de Coca-Cola, care nu primise o copie după noua

cheie şi nici n-avea să primească una vreodată. Nu mai aveam încredere nici măcar în cei care erau demni de ea. Aveam zece minute să ajung acolo şi apoi să mă întorc, traversând campusul, pentru cursul de politici de dezvoltare economică la Dodd Hali. Voiam ca timpul să se scurgă mai încet când Kimberly voia probabil ca timpul să treacă mai repede. Când i-au găsit cadavrul în cele din urmă, legistul a stabilit că înainte de a muri suferise o leziune majoră în zona pelvisului.
îmi imaginez că, atunci când mă întorceam traversând în grabă campusul, cu ochii Ia ceasul de Ia mână, Kimberly şi cu mine ne sincronizaserăm în sfârşit percepţia timpului, simţind că nu mai rămăsese nicidecum suficient pentru toate lucrurile pe care le aveam de făcut.
*

Abia peste încă opt zile au urmat cele două bătăi răpăite în uşă, cu care mă obişnuisem deja. Era ora prânzului, într-o zi de vineri. Am mormăit cu gura plină de unt de arahide un *Bună ziua!* către detectivul PickeII şi şeriful Cruso. Aveau o expresie satisfăcuta, dar se simţea ca se grăbeau.
— Ţi-am lăsat un mesaj, a zis Cruso.
Eu am mestecat şi am mestecat, sforţându-mă să înghit ultima bucăţică de sendviş.
— Mâneam şi eu ceva de prânz, pe fugă. N-am avut timp să verific panoul.
— Mai avem nişte întrebări, mi-a spus el.
I-am aruncat o privire Iui PickeII, care a încuviinţat. Alte întrebări.
M-am dus să-mi iau haina, cu inima bătându-mi zgomotos şi rar, ca un marş funerar ce răsuna ori de câte ori mă gândeam că poate am făcut ceva greşit. Bănuiam că aflaseră că mă dusesem în Colorado, că-mi băgasem

nasul în treburile oficiale ale poliţiei. Eram absolut înspăimântată când i-am urmat la maşină.
De pe bancheta din spate a sedanului mare şi cafeniu, i- am răspuns Iui PickeII că ne descurcam, când m-a întrebat cum mergeau lucrurile în Casă. Restul drumului I-am făcut într-o tăcere încordată. Da. Era limpede că am dat de bucluc.
PickeII m-a condus în aceeaşi încăpere mică unde el şi şeriful Cruso mă interogaseră prima oară. Cel din urmă s-a întors cu două cafele. îşi adusese aminte că ne preparam cafeaua la fel şi am sperat că asta însemna că îmi purta o anumită afecţiune şi că ar fi fost indulgent.
— Ştii ce este identificarea după fotografii, Pamela?
L-am privit fix pe şeriful Cruso. Studiam Dreptul şi mă uitam Ia televizor. Bineînţeles că ştiam ce era identificarea după fotografii. Ştiam şi că asta se făcea numai după ce suspectul era arestat. Am încercat să-mi stăpânesc emoţiile. Roger putea fi suspectul. însă chiar m-ar fi adus acolo să identific pe cineva pe care îl cunoşteam Ia fel de bine ca pe Roger?
— Da, am răspuns cât am putut de nonşalant.
Şeriful Cruso i-a făcut semn lui PickeII, care a scos un dosar cu trei inele. L-a pus pe masă în timp ce Cruso îmi explica de ce mă aflam acolo şi ce trebuia să fac. înăuntru erau 29 de fotografii cu bărbaţi albi, cu vârste cuprinse între 27 şi 33 de ani, aşezate fiecare într-o folie de plastic, numerotate cu creionul. Mi-au cerut să privesc cu atenţie fiecare fotografie, să-mi dau seama dacă îl recunoşteam pe individul pe care-l văzusem Ia uşă în dimineaţa zilei de 15 ianuarie. Mă simţeam de parcă mă cerea în căsătorie un tip, fără să se aşeze în genunchi. Era un moment atât de

important, dar mi se părea atât de neprotocolar.
Când am ajuns Ia suspectul numărul 19, m-a apucat panica. Nici urmă de Inculpat.
— Nu te grăbi, a zis şeriful Cruso, simţindu-mi neliniştea.
— Nu încearcă nimeni să te păcălească, a adăugat Pickell.
ÎI credeam, dar mă simţeam păcălită.
— Pot s-o iau de la capăt? am întrebat.
Fotografiile erau pe sfârşite, dosarul era mai voluminos în partea stângă decât în cea dreaptă. Poate fusese acolo, iar eu îl ratasem.
— Zăboveşte cât vrei, a spus Cruso.
Am luat-o de Ia început, am mai parcurs o dată prima jumătate. Nu-I ratasem. Eram sigură. Am trecut de suspectul cu numărul 19. Aproape de ultima pagină, inima a început să-mi bată, uşurată şi recunoscătoare.
— Asta, am declarat încrezătoare.
Am pus degetul sub figura suspectului cu numărul 27. Era Inculpatul, într-o helancă neagră, etalând o mustaţă dichisită, în furculiţă.
Pe faţa şerifului Cruso n-a apărut niciun indiciu că alesesem corect sau greşit.
— Eşti sigură că aceasta este persoana pe care ai văzut-o sau ţi se pare că asemănarea este izbitoare?
A acoperit cu degetele părul şi gâtul Inculpatului, lăsându-i Ia vedere numai fata.
M-a străbătut un fior de teamă, nedorind să-mi limitez opţiunile aşa de repede. Dar am răspuns ferm:
— Sunt sigură că aceasta este persoana pe care am văzut-o.
— Te rog să spui cu voce tare numărul fotografiei.
— 27, am zis eu prea tare.
— Cu aceasta se încheie identificarea după

fotografii. Este ora 14:08, vineri, 17 februarie 1978.
Şeriful Cruso a închis magnetofonul.
— A fost arestat? N-am văzut nimic la ştiri.
— Domnişoară Schumacher, m-a dojenit şeriful Cruso cu un zâmbet care mă tachina.
Ar fi trebuit să ştiu că nu putea divulga asemenea informaţii, nici măcar mie, martorului ocular. S-a ridicat şi a deschis uşa.
— îţi mulţumesc pentru timpul acordat. Să sperăm că districtul Leon nu o să te mai deranjeze.
Dar districtul Leon avea să mă mai deranjeze – mult şi bine. în ziua următoare, sâmbătă, când m-am trezit, am dat cu ochii de Inculpat rânjind în cătuşe pe prima pagină a ziarului *Tallahessee Democrat,* într-un pulover ostentativ cu model alpin, în drum spre tribunalul din Pensacola, oraşul din extremitatea vestică a regiunii. Povestea bizară a prinderii lui începuse într-o noapte de miercuri, la ora 1:30, la şase zile după ce Kimberly Leach dispăruse şi la aproximativ o lună după ce Denise şi Robbie fuseseră ucise, iar Jill, Eileen şi studenta din apartamentul aflat în afara campusului, în Dunwoody, văzuseră moartea cu ochii. Articolul relata cum un poliţist care patrula în Pensacola oprise un tip care conducea un Volkswagen ce fusese declarat furat în Tallahassee la începutul aceleiaşi luni. Cum tipul voise să iasă din maşină şi să fugă, după ce fusese urmărit.
La penitenciarul din oraş, condamnatul a zis că îl chema Kenneth Raymond Misner, avea 29 de ani şi era din Tallahassee. Deşi avea acte pe numele Misner şi nişte cârduri de credit furate, adevăratul Kenneth Misner, fost alergător la FSU, a apărut în curând.
în dimineaţa zilei de vineri, detectivii aveau

deja o bănuială că deţinutul lor era Inculpatul. După două ore au apărut agenţii FBI cu afişele care anunţau că era dat în urmărire şi cu amprentele lui. După alte două ore, Pickell şi şeriful Cruso se înfiinţaseră la uşa mea.

S-a menţionat că Inculpatul a fost într-adevăr în Tallahassee în ianuarie, când au avut loc omorurile de la FSU, şi că în alte infracţiuni pentru care era dat în urmărire recursese la folosirea unor arme contondente, agresiune sexuală şi strangulare.

Unul dintre anchetatori a declarat că existau dovezi că Inculpatul închiriase o cameră într-un complex rezidenţial din Tallahassee, cunoscut printre masteranzii de la FSU drept *Stejarul".* Acolo se făceau percheziţii, în căutare de dovezi. Mi s-au înmuiat genunchii, astfel că m-am trântit pe scaun şi m-am apucat să mai citesc o dată. Stejarul. Firele de păr de pe ceafă mi s-au zburlit, devenind nişte ţepi dureroşi.

Stejarul era la două străzi distanţă. Fuseserăm vecini în tot acest timp.

—în orig., Freedom of Information Act (FOIA) *(N.r.).*

—Muzeul de Artă Modernă, prescurtat MoMA *(N.r.).*

RUTH
Issaquah
Primăvara anului 1974

Ceva ce făceai care mă supăra mereu.

Eu şi CJ am început să ne furişăm pe ici, pe colo după ce ne-am sărutat la nunta fratelui meu. La început, erau doar scrisori şi fleacuri pe care mi le trimitea la Eastern State, unde mă întorsesem a doua zi după ceremonie. Nu conta că CJ era însurat cu altă femeie – doctorul Burnet era mândru ca un tată care-şi conduce fiica la altar, lată dovada că nu fusesem niciodată lesbiană, că doar îmi manifestasem furia, fiindcă tata nu reuşise să mă apere de mama mea dominatoare. *Tipologie de manual,* a declarat doctorul Burnet.

Cu binecuvântarea lui, mi-au dat drumul cu câteva luni înainte să împlinesc 18 ani. Mi-era prea jenă să mă întorc la şcoală să reiau anul pe care-l pierdusem, turnând gogoşi despre unde fusesem. M-am angajat casieră la o farmacie, iar în pauza de prânz CJ venea să mă vadă, cu Grand Prix-ul, şi-mi făcea promisiuni rostite parcă de un drogat, pe bancheta din spate, înainte să ejaculeze. Urma să-şi părăsească pacostea de soţie imediat ce aveam să împlinesc 18 ani, apoi urma să ne întemeiem o familie şi să fim împreună pe viaţă. La momentul acela, el şi soţia lui abia dacă îşi vorbeau, dormind în camere separate în nopţile în care ea nu cădea lată, moartă de beată, pe aleea din faţa casei, dar el îşi făcea probleme despre ce ar crede părinţii lui, ce ar crede părinţii ei dacă el ar divorţa ca să fie cu o fată de 17 ani. Niciunul dintre noi nu era îngrijorat în ceea ce-i privea pe ai mei. Mama se purta de parcă ar fi făcut biopsie şi rezultatul ar fi fost benign. Se simţea uşurată. Recunoscătoare.

Avea o nouă perspectivă asupra vieţii.

Eu nu eram deloc nerăbdătoare ca CJ să-şi lase nevasta. Eram cuprinsă de nelinişte, gândindu-mă la viitor. Urma să mă ceară în căsătorie imediat? Chiar voiam să zic *da?* Lui *CJ?* Ne ştiam din copilărie şi ţineam la el ca la un frate, poate chiar mai mult decât la propriul frate, care mă trădase fără să se gândească de două ori. La început, sexul mi se părea palpitant. Felul în care mă

apuca de bărbie şi mă forţa să mă uit la el, felul în care îi tremurau buzele când îmi rostea numele – ca şi cum ar fi vrut să fie sigur că încă eram sub el. Aş fi vrut s-o fac încă o dată şi încă o dată, să mă delectez cu nesiguranţa lui, căci nu ştia dacă mă poate avea cu adevărat. La mine acasă totul se învârtea în jurul stării de spirit a mamei. Nimeni nu se purtase vreodată cu mine ca şi cum aş fi contat.

Atunci, de ce tresăream în toiul nopţii, cu inima agitându-se în cuşca pieptului, la gândul de a mă căsători cu tipul ăsta care mă adora? Nu aveam nevoie de psihiatru ca să-mi spună că era din cauza Rebeccăi. în copilărie, Rebecca era cea mai bună prietenă a mea, o fată cu genunchi juliţi şi păr răvăşit. La un moment dat, prin clasa a cincea, când ne jucam de-a prinselea cu fratele meu şi nişte copii din vecini, am băgat de seamă că îi crescuseră sânii. Nişte sâni grei, care-i săltau oe sub bluză când alerga. Aceiaşi băieţi care ne puneau a pământ fără milă, care râdeau de noi când ne străduiam să ne ridicăm şi după aceea, să mă port când i-am luat în braţe copilul nou-născut. Din ce în ce mai des, când jocul se termina, ea era singura înghiţeam ţărână au început dintr-odată s-o lase mai moale cu ea, să se poarte delicat, aşa cum mi-a amintit şi ea mie, la ceva vreme nevătămata căci băieţii erau prea fermecaţi ca s-o tă, atingă.

Frate-meu, care atât amar de vreme n-a vrut să aibă de-a face cu noi când eram acasă, a început să caute pretexte ca să treacă pe la mine prin cameră când era ea acolo, iar ea, la rândul ei, n-a mai vrut să se joace cu uşa încuiată. Oricum eram prea mari să ne mai jucăm aşa. Era ceva de copilaşi, ceva antiigienic.

în curând, ne făceam unghiile şi ascultam discuri cu Bob Dylan, cu uşa camerei deschisă. Mie îmi plăceau

Beatles, dar Rebecca zicea ca e o formaţie pentru fetiţe, ceea ce noi nu mai eram. în scurtă vreme, n-a mai vrut să vină la mine în

cameră. Frate-meu avea 15 ani, iar Rebecca – 13, când el s-a referit la ea ca fiind prietena lui pentru prima dată. Dar noi tot nu ne-am oprit până nu ne-au făcut să ne oprim.

Nu mai ţin minte a cui a fost ideea, dar când am intrat la liceu am început să ne întâlnim în fosta casă parohială după ore. Vorbeam câteva minute despre cum a fost în ziua respectivă, despre ce profesor ne dădea bătăi de cap, apoi una dintre noi se lăsa pe spate, îşi scotea ciorapii de lână şi-şi desfăcea picioarele pentru cealaltă. Ne ghidam una pe cealaltă fără inhibiţii, vorbind deschis, de parcă am fi citit ingredientele unei reţete – mai întâi încet, cu nodurile degetelor, apoi puţin mai tare cu degetul mare, apoi şi mai tare, apoi cu podul palmei. Ne cronometram. Cine era a doua la rând avea tot atât timp cât prima. în felul ăsta, era echitate.

Doctorul Burnet numea asta *explorare,* era ceva ce făceau toţi copiii şi ceva la care, din cauza dificultăţilor noastre emoţionale, n-am reuşit să renunţăm.

E un ritual liniştitor, o relicvă a copilăriei, îmi spunea mereu doctorul Burnet. *Ca suptul degetului mare sau dormitul cu o jucărie de pluş.* Când dădeam din cap, încuviinţând cu inima îndoită, îmi aducea aminte că eu şi Rebecca nu ne sărutaserăm nici măcar o singură dată. *Lesbienele se sărută, Ruth.*

Noi două aveam o înţelegere tacită să nu ne întâlnim primăvara, când tata îşi ţinea ora afară, pe iarbă, şi preda lecţia despre rolul casei parohiale în reţeaua drumurilor secrete ale Căii Ferate Subterane. Era o după- amiază caldă de octombrie când tata a intrat acolo şi ne-a găsit. N-a părut mirat şi aşa mi-am dat seama că ştiuse tot timpul.

Când ne-a surprins, Rebecca era întinsă pe spate, cu fusta ridicată. Iar asta conta, fiindcă

el a văzut ce îi făceam *eu ei,* că eu eram agresorul, iar ea – victima mea fără minte. Tata şi-a dus mâna la ochi şi mi-a zis cu glas stins să vin la maşină. Drumul spre casă l-am făcut într-o tăcere apăsătoare şi, privindu-l, chinuindu-mă să găsesc o cale să sparg gheaţa, am observat că pe bărbie îi curgeau lacrimi mari şi rotunde.

Ajunşi acasă, m-am dus direct la mine în cameră. Mi- am scos cărţile şi m-am apucat de teme, ştiind că aveau să mă cheme jos după ce îi spunea mamei ce aflase despre mine. Era o ultimă speranţă la iertare. *Iată,* speram că le transmite atitudinea mea studioasă*, învăţ la algebră, sunt fată cuminte.*

Vocile părinţilor mei se auzeau de jos, înfricoşătoare şi derutante, mult prea încet faţă de gravitatea abaterii mele. Mama ţipa când se înfuria. Trântea sertarele comodei şi dădea cu pumnul în uşă, urlând la tine să-ţi mişti fundul jos, altfel o păţeai. Şuşotitul ăsta feroce dintre ei părea să sugereze că ofensa pe care le-o adusesem era atât de perversă, că laringele lor era nevoit să scoată o gamă nouă-nouţă de unde şi vibraţii. Cu toate că, la un moment dat, în chip inexplicabil, vocea tatei a curmat liniştea, cerându-i iertare mamei cu glas îndurerat: *De câte ori să-ţi spun că îmi pare rău?*

Eu am tot aşteptat să mă cheme jos, dar nu s-a întâmplat. Şuşoteala plină de resentimente a încetat când fratele meu s-a întors de la şcoală. Cina a început şi s-a terminat. Televizorul a fost aprins şi apoi stins. Eram prea speriată ca să ies de la mine din cameră şi m- am culcat fără să mă spăl pe dinţi, moartă de sete, cu stomacul răscolit la propriu.

De dimineaţă m-am trezit înainte să răsară soarele. Am făcut duş, m-am îmbrăcat în

uniforma de şcoală, am coborât şi am dat pe gât un pahar cu apă. Făceam ouă jumări când a apărut mama şi m-a întrebat cu un râs răutăcios ce dracului credeam că fac.

— Azi nu te duci la şcoală, m-a anunţat.

Eu am amestecat ouăle în tigaie. Mie şi tatei ne plăceau ouăle moi, dar le găteam la temperatură mare când mâncau şi mama şi frate-meu. Lor ouăle moi li se păreau dezgustătoare deşi, în scurta perioadă în care a avut postul de instructor de economie domestică, tata zisese că adevăraţii bucătari aşa le făceau.

— Discutăm mai târziu, a zis mama, fără ca eu s-o fi întrebat.

După ore, tata a venit acasă cu preotul tânăr care preda educaţie fizică la Liceul Catolic Issaquah. Omul nu era deloc în apele lui pe canapea, presat între mama mea cea ţeapănă şi formidabilă şi tatăl meu cu mină de om vinovat. Mama vorbea aşa de încet, că a trebuit să rămân nemişcată ca să desluşesc ce zicea. Exista un loc unde aveam să primesc tratament psihiatric. Părintele Grady a avut amabilitatea să tragă nişte sfori ca să fiu primită acolo. Nu aveam voie să vorbesc despre locul în care urma să plec sau despre motiv – nici măcar cu fratele meu. *Mai ales* nu cu fratele meu, care ar fi scârbit dacă ar afla ce-i făcusem sărmanei lui prietene nevinovate. Pricepeam?

Am clătinat din cap că da, cu ochii în lacrimi.

— Când plec?

— Mâine, a spus mama.

Am scâncit şi m-am uitat la tata. *Mâine?*

— Nu e un loc rău, Ruthie, a zis el blând.

Mama i-a aruncat o privire sălbatică, pe lângă părintele Grady, iar el şi-a dres glasul.

— Dar, fiindcă ai 17 ani, ca să fii primită acolo trebuie să-ţi dai acordul.

— Deci, dacă nu vreau, nu trebuie să mă duc? m-am încruntat eu.
Părintele Grady a deschis în sfârşit gura.
— Nu, nu trebuie. Oricum, Liceul Catolic Issaquah nu e o opţiune pentru tine decât după ce te examinează un psihiatru.
— N-aş putea să merg la şcoala publică? l-am întrebat, de fapt l-am implorat pe tata.
l-am văzut figura încordându-se, apoi relaxându-se, de parcă ar fi fost un efort prea mare să întreţină supărarea pe care se presupune că i-o pricinuisem.
— Nu uita ce-ai zis aseară, a croncănit mama la el.
Tata a închis ochii o clipă, iar nasul pe care şi-l tot trăgea i s-a înroşit. Următoarea privire pe care mi-a aruncat-o arăta o detaşare rece, care m-a dezarmat.
— Ai noroc, Ruth, că asta-i tot ce-ţi cerem. Am putea să te dăm afară din casă. Am putea să-i sunăm pe părinţii Rebeccăi. Am putea să nu mai vorbim cu tine niciodată. Simţeam că mă strângea pieptul; plămânii mă dureau încercând să iau până şi cea mai mică gură de aer.
— Te rog, Ruth, mă implora tata de data aceasta, atât de jalnic, că am înlemnit. Ajută-mă şi haide să ieşim din încurcătură.
Faptul că ceda în faţa mamei – ăsta era singurul lucru pe care îl făcea, care mă înfuria întotdeauna la el. *Fii bărbat,* îmi venea să-i zic. îmi venea să-l umilesc, să trag întruna de firul care avea să deşire pânza şi să scoată la iveală bănuielile de nepătruns pe care le avusesem mereu despre el. De ce ne potriveam aşa de bine la tot, de ce el părea să mă înţeleagă mai bine decât oricine altcineva. *Ştiu ce nu e în ordine cu tine,* aş fi putut să-i spun, *fiindcă mi-ai transmis mie boala.*
Dar nu puteam s-o fac. Cel puţin, nu atunci.

M-am dus sus şi mi-am făcut bagajul. Nu se putea vreodată să refuz pe cineva care avea nevoie de ajutorul meu.
*

Tina şi-a aşezat jurnalul meu în poală, deschis la ultimul rând. Stăteam întinse în patul ei cu baldachin, cu picioarele îmbârligate, îmbrăcate în cămăşi de noapte din dantelă. De un stâlp al baldachinului era agăţat chimonoul ei galben, modelul creat de Normal Norell şi prezentat în ediţia din 1965 a revistei *Vogue.* în fiecare seară, menajera punea papuci din bumbac alb de o parte şi de alta a patului, de parcă am fi fost la hotel. Tina avea un stil de viaţă relaxat şi elegant, pe care îl afişa de parcă ar fi urmărit-o cineva peste tot ca să-i facă o caracterizare, iar ea n-ar fi vrut să dezvăluie nicio latură negativă.

— Ei bine, *eu sunt* mândră de tine, mi-a spus Tina.

Eu am dat ochii peste cap.

— Ai făcut tot ce ai putut în împrejurările respective. Ai o mamă foarte superficială, Ruth, preocupată mult mai mult de aparenţe decât de starea ta de bine.

Eu mi-am imaginat tunsoarea tip castron a mamei, pantofii ei de fiecare zi, cu branţuri subţiri cu spumă, care să-i protejeze genunchii. Nu puteam să accept o asemenea acuză la adresa eL Marna, superficială? Mă îngrozea, desigur, dar probabil că în clipa aceea ea se uita la televizor singură, cu gândul la factura pentru curent, deci cu o singură veioză aprinsă, fără ca nimeni să n-aibă nevoie de ea în casa întunecată şi goală.

— îţi pare rău pentru ea, a comentat Tina.

— E absolut singură acum.

— Dar nu e răspunderea ta să te asiguri că e bine. Nu era răspunderea ta nici să-l ajuţi pe taică-tău făcând ce voia ea.

Am ridicat din umeri. *Desigur.*
— Ştii ce e o persoană empatică?
M-a apucat râsul, era ceva atât de evident.
— Cineva care are multă empatie?
— Când îţi pasă aşa de mult de alţii, că iei pe umerii tăi simţămintele lor şi ai un imbold *imperios* de a-i ajuta. Sunt multe femei aşa, iar societatea se bucură că poate profita de asta.
Probabil că nu păream suficient de convinsă, căci s-a apucat să-mi înşire indignată exemple care arătau că, din pricina acestei calităţi, viaţa mea îşi pierduse făgaşul.
— Ai ajuns să te măriţi cu cineva pe care nu-l voiai, doar ca să se simtă bine părinţii tăi. Ai abandonat liceul şi te-ai dus la un spital de psihiatrie, ca să se linişească ei!
Eu am ridicat mâinile neputincioasă.
— Pur şi simplu nu înţeleg ce vrei să fac acum.
— Vreau să te înfurii! Ar trebui să fii furioasă!
Am întins mâna după jurnal şi l-am închis zgomotos.
— Dar chiar m-am înfuriat. Citeşte singură.
— Şi furia te-a ţinut aproape o seară, când aveai 17 ani, după care ai acceptat tot ce voiau ai tăi să faci.
— Te înşeli, de fapt, i-am răspuns, fiindcă ea încă nu ştia cum a murit tata. Şi *acum* chiar mă înfurii.
M-am întins şi am stins veioza de pe noptieră.
— Cum adică mă înşel? m-a întrebat Tina pe întuneric. Ce s-a întâmplat? De ce a spus nepotul tău că l-ai supărat pe tatăl tău chiar înainte să moară? De ce a spus că te urăşte toată lumea?
M-am întors pe o parte, cu spatele la ea.
— Nu mi-ai zis tu la Aspen că e în regulă să te opreşti când începi să simţi că e prea mult?
Am întors capul astfel încât să vorbesc cu

tavanul, iar cuvintele mele să aibă rezonanță.
— *încetează.*
Ştiam prea bine că ea era poate singura persoană din viaţa mea căreia i-am cerut vreodată să înceteze şi care, în afara faptului că m-a ascultat, nu m-a făcut să mă simt prost că avusesem curajul să-i cer asta.
*

De dimineaţă, panorama oferită de ferestrele din dormitorul Tinei era învăluită în ceaţă, creând impresia că depărtările oraşului Seattle erau la aceeaşi înălţime cu Lacul Washington. Tina dormea, iar eu urmăream cicatricea roz de pe pieptul ei urcând şi coborând – motanul Nixon o marcase ca fiind a lui –, întrebându- mă dacă aveam curaj s-o trezesc cum mă trezise ea în ultimele săptămâni.
— îmi pare rău, a zis ea, cu ochii închişi. Pentru aseară. N-ar fi frebuit să insist.
— Mi-a venit o idee, am spus, iar ea a deschis ochii curioasă.
Tina trudise din greu învăţând pentru examenul de jurisprudenţă din august. Eu mă bucurasem că în cea mai mare parte a zilei aveam la dispoziţie bucătăria ei spaţioasă, minunată, cu aparatură scumpă şi vase din cupru marca Ruffoni, mă delectasem să îi fac cafea la presa franceză şi să aranjez frumos masa, scoţând vechea ei veselă de porţelan primită în dar la nuntă.
Când eram căsătorită cu CJ, nu mă deranja să pregătesc cina şi să fac curat după el. Cumpăram carne ieftină pentru că, deşi el câştiga cât să trăim decent, prefera mâncarea simplă şi n-avea gusturi rafinate. îi găteam felurile pe care ni le gătea nouă tata, la cererea mamei şi a lui frate-meu: tocană şi chiftele cu sos, tot soiul de zemuri groase şi moi, care lui îi rămâneau în barbă şi mie îmi

tăiau pofta de mâncare în toate felurile posibile. Dar acasă la Tina găteam peşte şi legume care nu fuseseră congelate în prealabil. Turnam vin roşu în pahare de cristal şi aprindeam lumânări pe care le aşezam pe masă între noi.

Am sugerat să dăm o petrecere într-o seară.

— Putem să le invităm pe toate fetele din Grupul de Abordare a Suferinţei Complexe. Şi pe Frances, bineînţeles.

Ea a întins mâna şi mi-a dat după ureche o şuviţă rebelă, zâmbind împăciuitor, cu buzele strânse.

— Nu sunt sigură că ar înţelege toate fetele din grup, făcând un gest care mă indica pe mine la ea în pat.

— Dar Janelle a fost aici. Ne-ai făcut cunoştinţă.

Mă gândeam la Janelle mai mult decât voiam să recunosc. Mă întrebam dacă Tina era de părere că oamenilor le-ar fi fost mai uşor să înţeleagă relaţia dintre ea şi Janelle, fiindcă Janelle era stăpână pe ea şi încrezătoare, purta bijuterii frumoase şi nu avea semne de la acnee în obraji.

— Nu aveam de gând. Ai ajuns devreme.

— Deci suntem într-o societate secretă.

— O societate secretă? s-a încruntat Tina.

— Alcătuită din persoane ca tine, am spus eu, dar mi- am dat seama că nu era suficient de crud cât s-o rănească. Din *femei* ca tine.

— Nu există nicio societate secretă, Ruth, a zis ea încet. Sunt doar nişte femei cărora le pasă una de alta.

S-a ridicat şi s-a întins după capot. Eu m-am întins după mâna ei.

— îmi pare rău.

l-am mângâiat cu degetul mare vena albastră subţire, întinsă de-a lungul antebraţului.

— însă chiar mi-ar plăcea să dăm o petrecere

într-o seară, am continuat.
Ea a tresărit, dar nu s-a întins înapoi în pat.
— Am putea s-o invităm şi pe Janelle.
Ea şl-a coborât privirea la mine, cu un rânjet splendid. Apoi s-a suit pe mine, imobilizându-mi mâinile şi picioarele.
— Să-i punem şi pe CJ şi Martha pe listă, a spus ea. Mi-am adunat toată puterea ca s-o dau laoparte când i- am simţit respiraţia răcoroasă pe gât.
— încercam doar să fiu drăguţă.
— Şi eu la fel, a zis Tina.
M-a apucat de încheieturi şi mi-a ţintuit mâinile pe perna de deasupra capului meu, frecându-şi delicat nasul de obrazul meu. M-am întrebat dacă o fi învăţat asta de la Janelle sau dacă ştiuse dintotdeauna ce să facă. Nu puteam să mă hotărăsc care versiune a ei mă scotea din minţi mai tare, fata căreia trebuia să i se explice sau fata care pur şi simplu ştia.

PAMELA
Tallahassee, 1978
Ziua 35

Faptul că Inculpatul a fost prins a declanşat ceva în lume. La început, pentru că mă aflam în mijlocul lucrurilor, în Tallahassee, nu mi-am dat seama de impact. Acolo era ceva normal ca Inculpatul să fie singura temă de discuţie, ca poza lui să fie pe prima pagină a tuturor ziarelor şi el să fie subiectul principal al ştirilor. Cu un rânjet mucalit, individul îşi susţinuse nevinovăţia. Fugise din Colorado pentru că, deşi nu o omorâse pe Caryn Campbell, presa îl condamnase deja şi-i redusese şansele de a avea parte de un proces corect. Se dăduse drept altcineva în faţa poliţiştilor din Pensacola timp de două zile, ştiind că urma să fie legat de măcelul de la Casa asociaţiei de studente, precum şi de dispariţia lui Kimberly Leach, iar el n-avea nicio legătură nici cu una, nici cu alta. Femeile erau atacate tot timpul de tot felul de indivizi, nu-i aşa?

N-am simţit deloc tensiunea ce cuprinsese toată tara decât după ce a sunat mama şi m-a rugat să vin acasa în weekend. Mama nu se ruga de nimeni.

— Să-l aduci pe...

S-a oprit. N-am nicio îndoială că închisese ochii, ştiind că avea doar o şansă să nimerească.

— ...Brian, a zis, ca prin minune.

Pe-atunci nu erau zboruri directe de la Tallahassee la Newark şi nici în ziua de azi nu sunt. Prima dată l-am observat în hangarul de tablă al aerodromului din Atlanta, cu un deceniu înainte ca acesta să devină Complexul Hartsfield-Jackson. Inculpatul era peste tot. M-am dus să cumpăr o cafea şi o revistă şi am auzit un client întrebând de

unde putea să ia un ziar. Citeam etichetele de pe rafturile goale, când casiera s-a scuzat: în ziua aceea se vânduseră toate ziarele încă de la primele ore ale dimineţii. Oamenii nu se mai săturau de povestea ucigaşului politicos, care se afişase în sacou bleu în fata completului de judecată. Vedeam în permanenţa numele lui Cari ca fiind autorul şi aruncam un ochi pe articol, arzând de nerăbdare să citesc în sfârşit reportajul despre muşamalizarea din Colorado, dar nu era niciodată despre asta. *Editorul meu a zis că trebuie să fie pus sub acuzare, nu doar arestat,* a pufnit Cari pe un ton mâhnit. *îţi vine să crezi? Eu am toată povestea gata, editată şi pregătită.* Dar, în câteva săptămâni, Inculpatul fusese acuzat de omor calificat în legătură cu uciderea lui Denise şi Robbie şi de tentativă de omor în cazul lui Jill, Eileen şi al studentei din apartamentul din afara campusului. A pledat nevinovat. Dar editorul lui Cari tot n-a publicat articolul, susţinând că dacă apărea în momentul acela, ar fi trecut neobservat în vârtejul mediatic. Voia să fie sigur că, atunci când îl tipărea, materialul urma să facă valuri.

Aşezându-mă lângă poarta improvizată, am căzut pe gânduri. Oriunde mă uitam, oamenii îşi ţineau în sus ziarele, fie ele locale, orăşeneşti sau naţionale, iar din oaginile lor îmi întorcea privirea Inculpatul, care mă ixa, de parcă ar fi fost versiunea pervertită a unei măşti de carnaval.

— Deja sunt sătul până peste cap de asta, a zis Brian, mişcându-se incomod în scaunul prea mic.

Să călătorească era o experienţă foarte neplăcută pentru cineva de talia lui, iar pe vremea aceea oamenii nu se îmbrăcau astfel încât să se simtă confortabil. Brian purta un

sacou de vară şi mocasini de în, arătând ca unul dintre ultimii gentlemeni din Sud, deschizându- mi uşa şi cărându-mi bagajul. Alte femei ne priveau cu ochi visători, iar eu am făcut un efort să mă uit în urmă, aşa cum te uiţi la stewardesele din avion când sunt turbulenţe în timpul zborului. Dacă ele nu-şi fac griji, nici tu n-ar trebui să-ţi faci.
*

De la aeroportul din Newark luam întotdeauna un taxi până acasă. Lui Denise îi plăcea la nebunie chestia asta când venea cu mine acasă. Scotea şoldul în faţă, ridica degetul mare şi-mi arunca o privire languroasă peste umăr. *E bine aşa?* Eu râdeam şi mă prefăceam că asta era o parte a vieţii mele care mă uimea şi pe mine. Credeam că noi două ne spuneam totul, dar existau anumite lucruri pe care niciuna dintre noi nu era pregătită să le recunoască faţă de sine pe vremea aceea. Cât de tare mă durea că părinţii mei nu se deranjau niciodată să vină să mă ia de la aeroport. Asta era secretul meu cel mai bine păstrat.
La radio se vorbea despre Inculpat. Statele Colorado, Florida şi Utah purtau o luptă cu trei mize diferite. Utah îl voia din nou în spatele gratiilor, unde oricum ar fi trebuit să fie în tot acest timp. Colorado îi şoptea la ureche Floridei: *Lăsaţi-ne pe noi să-l judecăm pentru asasinarea lui Caryn Campbell în Aspen, în timp ce voi lucraţi la detaliile speţei voastre.* Gazdele emisiunii ziceau: *Mai bine organizează-te, Florida, prezintă cât mai repede dovezile în faţa juriului.* Nimănui nu i se părea o idee bună să fie trimis în Colorado. Cei de-acolo se dovediseră deja incompetenţi de două ori.
— La naiba! Trimiteţi-l la mine, a zis şoferul. Daţi-mi 15 minute cu nenorocitul.

Eu mă holbam neîncrezătoare la ceafa lui. Oare exista vreun scenariu pe care-l foloseau bărbaţii în genul ăsta de situaţii? Era exact vocabularul folosit de Brian şi domnul MacCall la cină, în reşedinţa din Red Hills.
— Domnule, La rugat Brian.
Privirile li s-au întâlnit în oglinda retrovizoare, iar a lui Brian a alunecat spre mine. *E o domnişoară de faţă.* Mi s- a strâns stomacul. Poate că aveam rău de mişcare.
— ...am putea asculta nişte muzică? a continuat.
Şoferul a schimbat postul de radio şi a dat de o melodie veche a celor de la The Supremes. *You're Nobody Till Somebody Loves You.* A dat din cap spre Brian în oglinda retrovizoare, scuzându-se.
*

Doreen, care fusese menajera noastră dinainte să mă nasc, era singură acasă. Era o irlandeză trecută de 40 de ani, cu şase copii, minionă şi rotundă la faţă ca mine. Mama o lua mereu de mâini, ridicându-i braţele ca într- un fel de răstignire, exclamând: *Talia asta, Doreen!*
A luat bagajul de la Brian ca şi cum ar fi fost uşor ca un fulg şi ne-a întrebat dacă ne e foame. El era mort de foame, dar eu nu voiam decât să fac un duş şi să aflu când veneau acasă ai mei.
— *Curând,* mi-a promis ea, ca atunci când eram mică. *Curând* putea însemna oricât; putea să însemne o oră – sau două zile.
— Du-te şi reîmprospătează-te cât timp îţi pregătesc ceva.
A dus bagajele lui Brian în camera de oaspeţi de la etajul unu, iar el a urcat după ea, spunând că abia aşteaptă să ia o masă caldă.
Eu mă mutasem în camera surorii mele mai mari, după ce terminase facultatea şi se

căsătorise. între noi era o diferenţă de opt ani şi nu prea mai ţineam minte cum se purta mama cu ea, dar ele două aveau o relaţie apropiată, confortabilă, pe care o legaseră cu multă vreme în urmă. O parte din mine credea că puteam să-i iau locul, fără ca mama să observe. N-a fost aşa, evident, dar n-am uitat niciodată cât de mult suferisem încercând şi cât de confuză eram, neînţelegând ce făceam greşit.

M-am dus la mama în cameră şi am luat unul dintre somniferele ei. Mi-am scos pantofii şi mi-am agăţat haina în dulapul ei, înghesuind-o printre blănurile de nurcă. M-am aşezat în pat fără să mă bag sub aşternuturi, cu capul la cealaltă margine, şi am adormit repede, cu gândul că părinţii mei aveau să mă găsească acolo imediat ce se întorceau acasă.

M-am trezit cu pulsul zvâcnindu-mi la încheieturi. Era cineva acolo, în pat, şi mă atingea. Am ţâşnit în sus, înfăşurând pătura de tăblia patului, gâfâind şi privind speriată în toate părţile.

— Eu sunt! zicea mama. Pamela, eu sunt!

A venit prin spate şi m-a ridicat de subsuori, scăpându- mă din prinsoarea plăpumii. Transpirasem febril, iar bluza mi se lipise de spinare.

— Cât e ceasul? am întrebat eu somnoroasă.

—11.

— Dimineaţa? am ţipat eu.

— Şşt, şşt, a răspuns mama. E noapte şi Brian doarme. A gesticulat spre covorul turcesc, indicând locul în care, cu un etaj mai jos, se afla dormitorul lui.

Atunci m-am uitat la ea cu atentie. La cerceii în formă , de bujor cu diamante din urechi, la colierul asortat. Capul ei valora 50 000 de dolari.

Fusese undeva. La o cină. La o petrecere.
— Trebuia să ajungi abia mâine, a comentat ea pe un ton uşor defensiv.
— Dar am găsit un zbor mai devreme, l-am zis lui Doreen să-ţi spună.
— Nu ştiam, mi-a răspuns ea, mângâindu-mă pe păr. N-ar fi fost corect s-o fac mincinoasă. în lumea ei, puţine lucruri erau demne de ţinut minte.
Săptămâni la rând fusesem ca un val ce se înalţă, în căutarea unui ţărm de care să se spargă. M-am topit imediat în braţele mamei. Trecuse atât de mult timp de când nu mă mai lăsase s-o ţin în braţe, că-i uitasem mirosul: Lubriderm şi ruj.
— Vino jos, a spus ea când în sfârşit i-am dat drumul. Doreen a zis că n-ai luat cina. Eşti aşa de *slabă,* Pamela. Băgasem de seamă că pantalonii îmi erau mai largi, că uneori mă duceam la culcare întrebându-mă de ce mi-o fi fost atât de foame, fiindcă mâncasem un burger la cină, după care îmi dădeam seama că asta fusese în seara anterioară. Fiecare zi părea interminabilă, iar permanenţa situaţiei – insuportabilă, şi totuşi nu-mi aminteam cum îmi petreceam timpul. Asta nu avea să se mai întâmple decât o singură dată în viaţa mea. în primăvara anului 2020, în cea mai rea perioadă. Mi-am dat seama atunci că anii aceia de după moartea lui Denise nu erau diferiţi de lockdown, de închiderea şcolilor şi de nesfârşita izolare a carantinei. Mă ţinea captivă un virus care exista de multă vreme şi care suferise, în cele din urmă, o mutaţie ca să mă infecteze.
O urmăream cu privirea pe mama în timp ce-mi punea în faţă un bol cu supă şi mă întrebam dacă încă visam. Mama era o femeie foarte influentă, cu părul blond- platinat, elegantă într-o rochie marca Halston, un fel

de îmblânzitoare de şerpi din suburbii. Puteai să mergi la ea distrus sufleteşte şi să te întorci hipnotizat, cu ochii injectaţi, vorbind la fel de vioi, de detaşat ca ea, ca şi cum nimic în viaţă nu merita atâta bătaie de cap. Avea 21 de ani când s-a măritat cu tatăl meu, care avea atunci 35 de ani şi era divorţat; încă dădea petreceri cu tinerele ei prietene, unde ascultau muzica lui Elton John la pick-up şi făceau brioşe la miezul nopţii, pe care eu le duceam vecinilor dimineaţa, cerându-mi scuze oentru gălăgie în numele ei. *Maică-ta e belea,* a zis Denise odată, iar eu m-am simţit prost şi pentru mine, şi pentru mama, l-a luat un an să-şi aducă aminte că pe cea mai bună prietenă a mea o chema Denise, nu Diane.

— Tata e la lucru? am întrebat-o.

Se uita după şervetele de masă, dar habar n-avea unde erau. A luat prosopul de şters vase din cârlig, l-a împăturit şi mi-a aşezat lingura pe el.

— Rămâne în oraş la noapte. Dar a făcut rezervare să luăm prânzul toţi patru mâine.

— La Manny Wolf? am încercat eu să ghicesc.

Manny Wolfs era un restaurant din Midtown, unde porţiile erau enorme, iar feţele de masă, foarte albe. Tata era client fidel de zeci de ani.

Mama a râs încet – *unde altundeva?* S-a aşezat în faţa mea şi s-a tras de un călcâi, apoi de celălalt, gemând în timp ce şi le masa cu degetele mari. Ţinându-şi glezna pe genunchi, cu talpa întoarsă în sus, a zis:

— Mai ţii minte când te-ai tăiat la picior pe plaja din Sanibel Island, când erai mică?

Eu fugăream o bucată de morcov din bol.

— Sanibel Island? în Florida?

— Da, a răspuns mama cu groază în glas.

Era precum groaza aceea simţită de copii când erau întrebaţi dacă ştiu cu ce au greşit.

Când erau prinşi asupra faptului, desenând pe canapeaua crem cu creioane colorate.

Am lăsat deoparte lingura şi m-am uitat la ea, dându-mi seama că se întâmpla ceva.

— Ai spus că am mers prima dată în Florida când am fost să văd campusul.

Ea s-a uitat în altă parte, cu un geamăt tăcut.

— Când aveai patru ani am fost într-o vacanţă în Sanibel Island, a început ea, încruntându-se pe măsură ce-şi amintea. Pe plajă erau foarte multe pietre.

Era cât pe ce să izbucnesc în râs. Mama stătea la unele dintre cele mai frumoase hoteluri din lume, dar întotdeauna avea ceva de *comentat.* Dar asta nu era o recenzie. Plaja cu foarte multe pietre era punctul de pornire.

— Te-ai tăiat la picior şi te-am dus la hotel să te bandajez, a continuat ea. Sângerai destul de tare şi nu voiam să lăsăm urme pe covorul de la hotel. Te-am aşezat pe un şezlong lângă piscină, unde să mă aştepţi un minut, cât dădeam o fugă înăuntru să cer pansamente.

Şi-a încrucişat braţele şi şi le-a strâns într-un gest de încurajare. *Poţi s-o faci.*

— Când m-am întors, nu mai erai.

Ne-am uitat una la alta peste masa din bucătărie. Am simţit un junghi urât în coaste, ca o rană veche care te doare din cauza presiunii atmosferice înainte să vină furtuna.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o eu cu voce mecanică.

Ea s-a ridicat de la masă şi s-a întors cu o sticlă de gin şi două pahare. A turnat puţin pentru fiecare. Iar eu chiar l-am dat pe gât.

— Te-a găsit un pădurar după patru zile, hoinărind printr-un loc numit Rezervaţia Robinson.

A ridicat o mână, într-un gest întrebător – oare cunoşteam locul, acum că locuisem în Florida în ultimii câţiva ani? Dar eu am

clătinat din cap că nu. N-auzisem în viaţa mea de el, cu toate că atunci când m-am întors în Tallahassee, m-am dus în foaierul hotelului Tinei şi am cerut una dintre hărţile turistice ale Floridei, unde am căutat terenul arabil mărginit de ape de lângă graniţa de sud-vest. Rezervaţia Robinson se întindea pe o suprafaţă de 5 000 de acri pătraţi de pustiu mlăştinos şi noroios.
— Era la două ore de locul în care stăteam noi în Sambei. Mă gândeam că erai toată muşcată de insecte. Deshidratată. Slăbită. Dar erai *bine.* Chiar fericită. Pamela, eu...
S-a oprit. Se gândea cum să continue. Eu încercam să- mi amintesc cum arătam când eram fericită în copilărie. Pe-atunci aveam părul creţ. Tuns până în dreptul bărbiei. Pe-atunci aveam şi gropiţe în obraji. Au dispărut cândva prin liceu, cam când au dispărut şi cârlionţi!, ca şi cum biologia feminităţii a impus renunţarea la frivolitate. Mama a fost cea care a observat că îmi dispăruseră gropiţele. *Mi-am dat seama că aşa o să se întâmple, în momentul în care n-ai mai fost grăsuţă precum bebeluşii,* zisese uşurată. Eu nu ştiusem că gropiţele erau ceva de care să-ţi doreşti să scapi.
— în a treia zi mă resemnasem cu gândul că ai murit. Acceptasem că ai plecat. Ştiu că în decursul anilor probabil că ai simţit o anumită distanţă între noi, dar deşi nu e o scuză, cred că o parte din mine s-a temut mereu să se apropie prea tare de tine din nou. Deja te pierdusem o dată.
Dintr-un ochi i-a alunecat o lacrimă înnegrită de rimei. Şi-a şters-o cu pricepere, fără să lase nicio urmă.
— De ce nu eram plină de muşcături de insecte?
îmi era limpede că nu-mi era frică deloc, de

parcă m-aş fi uitat la un film de groază toată viaţa, în aşteptarea întâlnirii cu monstrul, cuprinsă de o angoasă mult mai mare decât mi-ar fi putut stârni orice creatură fioroasă din mlaştină. Acum trecusem la următoarea parte a filmului, partea în care ştiam cu ce mă puneam, ce trebuia să fac ca să supravieţuiesc.

Mamei i-au tremurat buzele, într-un zâmbet aproape milos. Nu-mi putea oferi niciun răspuns satisfăcător.

— Asta a misterul, Pamela. E imposibil să fi ajuns atât de departe mergând pe jos. Te-a luat cineva. Dar când te întrebam ce s-a întâmplat, dacă ţi-a făcut cineva ceva, tu doar îmi arătai rana de la picior şi ziceai *au.* Cineva îţi făcuse ceva, sunt sigură, dar se pare că în mintea ta confundai lucrurile.

în noaptea aceea aveam să stau pe podeaua din baie, cu lumina revărsându-se deasupra capului meu pe albul luminos, ca de spital, al gresiei şi să-mi examinez fiecare centimetru de piele de pe picioarele desculţe, căutând o urmă a cicatricii în formă de scoică. Dând de o cută roz pe talpa dreaptă, m-am împleticit până la vasul de toaletă şi am vomitat ginul.

— După aceea, ai bătut din picior să mergi la Florida State University, a continuat mama pe un ton întrucâtva supărat.

Am avut senzaţia că zăceam pe o targă rece, că pieptul îmi era disecat, iar organele îmi ajungeau pe masa de lucru a medicului legist. Deci aşa te simţeai când erai autopsiat şi încă în viaţă.

— Eu uram gândul că o să te întorci acolo, dar locul ăla avea o mare putere asupra ta. Nimeni nu te putea face să-ţi schimbi părerea.

Mama mai făcuse astfel de comentarii, dar eu considerasem întotdeauna că făceau parte din personalitatea ei. Universul şi căile lui

misterioase erau transformate într-un ţap ispăşitor la îndemână pentru o femeie ca Marion Young, care zicea tot timpul că trebuia să te laşi dus de val, de parcă faptele şi alegerile ei n-ar fi fost supuse legilor cauzalităţii.
Nu mai ştiam ce să zic. O parte din mine voia să nege. Nimeni nu putea să aibă atâta ghinion! Dar cum să neg ceva ce suna atât de adevărat? *Nu te cunosc atât de bine şi nu ştiu ce-ai păţit când erai mică,* îmi zisese Tina, care fusese foarte sigură că într-adevăr *păţisem* ceva, şi mi- am dat seama, într-o clipă de intensa reflecţie, că noi două aveam în comun ceva ce puţini reuşeau să înţeleagă. Durerea de a nu şti, ca o undă ce ne purta prin viaţă, uneori mai puternică decât liberul-arbitru. S- ar putea să nu aflu niciodată prin ce anume am trecut în acele patru zile în care mama m-a crezut moartă, dar ştiam că suferisem, şi nu degeaba. Cunoaşterea aceasta mi-a redat o anume stăpânire de sine, un fel de putere asupra propriilor alegeri în viaţă şi mi-a impus să-i transmit şi Tinei ceea ce descoperisem. Necunoaşterea mea avea graniţe de netrecut, dar a ei nu. Răspunsul legat de sfârşitul lui Ruth se găsea într-o celulă din districtul Leon.
Pentru moment, n-aveam decât un lucru să-i spun mamei. Oamenii se vor strădui întotdeauna să ţină adevărul pentru ei. Poate că nu ar trebui să simţi că este un dar atunci când ţi se oferă, însă chiar este. M-am uitat în ochii ei şi i-am mulţumit că mi l-a oferit.
*

în dimineaţa următoare am găsit-o în bucătărie pe Doreen, pregătind tava care se scotea doar când se îmbolnăvea cineva din familie.
— Circulă răceala aia, mi-a spus Doreen. Tatăl

tău încă vă aşteaptă la prânz pe tine şi pe Brian.
A văzut că mă schimbasem la faţă şi s-a grăbit să-mi dea ceva de făcut ca să-mi distragă atenţia:
— Taie şi tu tămâia, te rog.
Am întins mâna spre tocător, abătută. Şi eu avusesem emoţii s-o văd pe mama în dimineaţa aia. între noi se deschisese o cale de comunicare ce fusese obstrucţionată până atunci şi urma să fie greu de navigat şi incomodă pentru o vreme. Dar chiar şi aşa, făcusem duş, mă îmbrăcasem şi coborâsem la bucătărie ca să lăsăm în urmă dimineaţa aceea şi să mergem înainte cu onestitate. Am tăiat lămâia, simţindu-mă mai orfană decât fusesem vreodată.
Când privisem pe fereastră în dimineaţa aceea, era înnorat într-un fel care îmi dădea impresia că e frig. Dar peste o oră, mergând pe peronul din Penn Station, printre emisiile motoarelor de locomotivă care veneau de peste tot, m-am simţit unsuroasă şi murdară în haina mea de iarnă.
— New York e un oraş aşa de urât, a comentat Brian în timp ce aşteptam un taxi pe Seventh Avenue.
S-a uitat încruntat la clădirea spartană construită peste rămăşiţele fostului terminal: nimeni nu-şi dăduse seama cât de frumos era decât după ce dispăruse.
— Nici noua clădire a Capitoliului din Tallahassee nu e mai brează, i-am amintit eu.
Cu toate că, dacă e să fim oneşti, comunitatea de acolo se luptase să salveze clădirea originală, un palat alb, spaţios, cu copertine colorate ca bomboanele fondante, pentru a cărei podea s-a folosit un acru întreg de marmură.
încruntat, Brian a ridicat privirea spre cer.

— Cel puţin, poţi să vezi soarele. Şi în curând o să simţim mirosul oceanului în drum spre cursuri.

Facultatea de Drept Shorebird se afla pe coasta Golfului Mexic, un golfuleţ despre care se zicea că atrage mai multi rechini-taur decât orice alt loc din statul Florida. ،

Ăştia sunt cei cuminţi, nu?, l-am întrebat eu pe Brian. Dar cei cuminţi erau rechinii-lămâie. Rechinii-taur se faceau vinovaţi de peste 80% din atacurile ucigaşe asupra oamenilor.

— Astăzi nu e vreme bună, am îngăimat eu.

— Dar este bună vreodată în locul ăsta? a râs el.

Ar trebui să vezi lalelele de pe Fifth Avenue în ziua de Paşte, i-aş fi zis,~ dacă hamalul nu ne-ar fi poftit iritat să urcăm în taxi. îmi plăcea la nebunie că încă purtau vechea uniformă creată de Casa Vanderbilt, cu vestă dichisită şi şapcă fără cozoroc, în negru şi roşu.

în taxi, în drum spre restaurantul unde urma să ne întâlnim cu tata, Brian a continuat să se vaite. Mirosea a gunoi, nu? Puteam să-mi închid geamul?

— Traficul ăsta! a ţipat când am aşteptat de trei ori la rând să se facă verde la acelaşi semafor.

Mi-am dat jos haina şi m-am concentrat să inspir pe nas şi să expir pe gură. Când în sfârşit am ieşit pe Third Avenue, am scos portofelul şi i-am întins şoferului o bancnotă de zece dolari. Mai aveam de mers şase cvartale, dar aveam nevoie de aer.

Tata era consilier juridic la o bancă importantă, era gălăgios şi strălucit; purta papioane cu model şi costume închise la culoare. *Sunt sever numai dacă mă provoci, dar nu vrei să mă provoci* – asta părea să fie strategia lui. Odată, pe vremea când nepotul meu era bebeluş, îl auzisem, într-un moment

în care credea că nu-l aude nimeni, gângurind către copil că el era bogat şi că, într-o zi, şi nepotul meu avea să fie. Micuţul chicotise şi ţipase încântat.

Din fericire, la Manny Wolf aerul condiţionat era pornit. Tata stătea deja la locul lui obişnuit de sub fotografia cu autograf în care Dean Martin fuma în camera frigorifică de la subsol, printre bucăţi de carne împănată care atârnau de jur împrejur.

— Iat-o, a sosit! a ciripit tata şi s-a ridicat.

M-a apucat de umeri şi m-a măsurat din priviri ostentativ, de parcă ar fi vrut să-şi confirme că eram întreagă şi în regulă. Eu eram aproape sigură că o făcea ca să-şi ascundă lacrimile şi am avut o senzaţie foarte puternică de înrădăcinare. Ca şi cum aş fi aparţinut cuiva, undeva. Tata şi cu mine nu fuseserăm niciodată foarte apropiaţi, dar ceva se schimbase după ce a aflat că intrasem la Drept, la Universitatea Columbia. Atunci a început să-mi vorbească de la egal la egal. în a doua jumătate a vieţii mele avea să-mi devină cel mai bun prieten.

— Mă bucur să vă revăd, domnule.

Brian era cu aproape 30 de centimetri mai înalt decât tata, însă lângă el părea întotdeauna mai mic şi mai agitat. Ca un elefant căruia îi e frică de un păianjen.

— *Monsieur* Armstrong, a răspuns tata cu viclenie.

Tata venea dintr-o familie de imigranţi irlandezi de primă generaţie din Woodside, care lungea o-urile şi irurile, exact ca Ed Koch —. Amabilităţile sudiste îi stârneau bănuieli.

Ne-am aşezat şi am luat o gură din apa mea cu gheaţă. Avea gustul de acasă, pur şi curat. Brian a cerut o bere Budweiser, însă nu aveau, aşa că s-a mulţumit cu un pahar de whisky şi o apă carbogazoasă.

— îmi pare rău să aflu că maică-ta nu se simte bine, mi- a zis tata.
— Aţi stat până târziu, a spus Brian. Trăncăneaţi în bucătărie.
— Ne-ai auzit? am tresărit eu alarmată.
— Am mai prins câte un cuvânt, a răspuns Brian.
L-am privit fix, vrând să-l întreb ce cuvinte, dar a apărut chelnerul cu meniurile şi ne-a recomandat stridii, care erau proaspete, aduse de la Montauk pe gheaţă în dimineaţa respectivă.
— Aşadar, am auzit că a intrat Farmer în poveste, a zis tata după ce am hotărât să cerem un platou.
Miliard Farmer era un avocat excepţional din Atlanta, specializat în drepturi civile, care făcuse carieră din reprezentarea persoanelor de culoare care primiseră pedeapsa capitală în procese de răsunet şi care făcea în aşa fel încât să se asigure că toată lumea ştia asta. Inculpatul îi scrisese, întrebându-l dacă dorea să se alăture echipei lui de apărare din districtul Leon. Farmer acceptase imediat.
— Nu pricep de ce are nevoie de Farmer, dacă are de gând să se reprezinte singur din nou, a spus Brian.
— E un proces complex, i-am răspuns eu.
— Mi-ar plăcea să ştiu ce credeţi, domnule, a zis Brian peste masă, de parcă eu n-aş fi rostit niciun cuvânt.
Detaşat, tata a ridicat o mână. Puteau fi o mulţime de motive.
— Un proces de o asemenea complexitate cere o echipă. Lista martorilor o să fie lungă. Nu se poate ca un singur om să gestioneze toate mărturiile, documentele, transcrierile. Pe scurt, e un proces complex, a zis etalându-şi rânjetul de expert.
Şi-a aranjat şervetul sub guler. Sosise platoul cu stridii,

— Dacă mă va audia Farmer când voi depune mărturie? am întrebat îngrijorată.

Acesta era gândul care mă ţinea trează nopţile, de când aflasem că se alăturase echipei de avocaţi care îl apăra pe Inculpat. Ar fi fost aşa de uşor să-mi distrugă credibilitatea, din cauza acelei fracţiuni de secundă în care am crezut că-l văzusem pe Roger la uşă. Dacă aş fi în locul lui, ascultându-mi propria mărturie, mi-aş veni de hac şi m-aş duce direct la jugulară.

— O să ne pregătim împreună pentru asta, a zis tata cu îngâmfare.

— Dar stai, ce-o să se întâmple dacă avocatul care o să te audieze o să fie chiar *el?* a intervenit Brian, ridicând mâna ca un poliţist dirijând traficul.

M-a străfulgerat o imagine, despre care acum îmi dau seama că a fost o premoniţie, a Inculpatului aşezat în faţa mea, îmbrăcat într-un costum elegant, de culoarea ovăzului. Imediat ce m-am văzut pe mine în contextul acela, am alungat imaginea. Ar fi o nebunie. Instanţa n- ar permite niciodată aşa ceva.

— Cred că trebuie să ajungi în barou ca să te numeşti avocat, a zis tata.

— Bine. Dacă *studentul la Drept* care te audiază e el, s-a corectat Brian.

Cu toate că nu merita să i se spună nici aşa. Inculpatul tot aplicase sârguincios la mai multe programe bine văzute, dar notele de la admitere erau atât de proaste, că nu l-a admis decât o şcoală cu cursuri la seral, Tacoma Narrows, cu sediul într-o clădire de birouri din centrul oraşului Tacoma, unde mai erau şi alte instituţii. A rămas în urmă aproape imediat, nu s-a mai prezentat la cursuri, iar în semestrul următor a şters orice referire la perioada petrecută acolo din aplicaţia pe care depus-o la Universitatea din Utah, unde a fost

admis şi a terminat primul an, înainte să fie arestat şi acuzat de răpire şi tentativă de omor în cazul Anne Biers. Asta fusese cu trei ani în urmă. Avusese calitatea de condamnat mai mult timp decât fusese student la Drept.

— Aproape că aş prefera ca Inculpatul *să fie* cel care te audiază, a zis tata fără să glumească. Mă îndoiesc profund că Facultatea de Drept Shorebird îi pregăteşte pe cei mai buni şi mai de succes avocaţi.

M-am prefăcut că sunt ocupată, storcând lămâie peste stridii, lăsându-l pe Brian să-şi revină o clipă. Se înroşise în obraji ca o fetiţă.

— Nu, tată, am zis, dându-i platoul şi făcându-i semn să se servească. Shorebird e numele facultăţii la care mergem eu şi Brian la toamnă. Inculpatul a fost la Tacoma Narrows.

Tata a pus hrean pe o stridie, aparent fără să bage de seamă ofensa pe care tocmai o adusese. Dar eu ştiam că nu era aşa. Se chinuia din răsputeri să pară relaxat, dar şi asta era o tactică, una care se bătea cap în cap cu maniera lui meticuloasă de a se exprima. Comentariul lui fusese un atac voluntar a cărui tintă era Brian, ca să- i aducă aminte că fiica lui intrase la Drept, la Columbia, dar prietenul ei nu.

— Denumirile alea cu sonorităţi marine.

Tata a dus partea lată a stridiei către buze, a înclinat-o şi a mestecat înainte să înghită.

— E greu să le ţii drepte, a continuat.

A împins platoul spre Brian, în chip de ofertă de pace.

— Mulţumesc, domnule, a zis acesta încet.

Tata i-a făcut semn chelnerului, a mai comandat un rând de băuturi, apoi a insistat să luăm filé toţi, deşi eu ştiam că Brian prefera cotletul.

— Tată, am început când a plecat chelnerul, aş vrea să- ţi aflu părerea despre ceva.

El a ridicat furculiţa în lateral, prefăcându-se că învârtea în ea părul blond care i se rărea, ca şi cum ar fi zis *Hai, dă-i drumull* Iar eu am chicotit niţel, oferindu-i reacţia pe care o dorea.

în primul an de facultate urmasem un curs de dezbatere şi retorică; învăţasem despre ceva ce se cheamă valori de proces. într-o societate guvernată de legi, puteai avea câştig de cauză cu o pledoarie bazată pe astfel de valori. Chiar şi atunci când rezultatul unui proces putea să nu pară evident, corect sau logic, puteai cel puţin să arăţi că procesul prin care se ajunsese acolo era. Gândindu-mă la asta, am bătut din palme şi m-am făcut auzită.

— Nu crezi că, dacă statul o să folosească banii din taxele plătite de cetăţeni ca să extrădeze pe cineva, să-l pună sub acuzare şi să-l pedepsească, chiar asta ar trebui să se întâmple? Persoanei respective n-ar trebui să i se dea voie sa fugă. în sistemul nostru, asta e o infracţiune în sine.

— Nu în toate ţările există sancţiune pentru fugă, a subliniat tata.

Eu am încuviinţat cu entuziasm. îmi plăcea când făceam asta. Când construiam un caz împreună.

— Dar în a noastră există. Şi o parte din sancţiune implică creşterea gradului de securitate în cazul unui deţinut care a evadat, dacă şi când e prins, de obicei transferându-l într-un penitenciar mai sigur.

— Aşa este, a răspuns tata. Dacă nu există un sistem de securitate mai bun, judecătorul poate decide implementarea unor măsuri precum supravegherea permanentă.

A sosit felul principal, iar eu mi-am pregătit restul pledoariei, în timp ce chelnerul ne aşeza înainte farfurii identice. Tata fusese expert în drept civil timp de 15 ani înainte să

devină avocat la bancă. Avea doar cunoştinţe generale de drept penal, deci faptul că reţinuse asemenea informaţii era de bun augur. Cel mai clar argument este întotdeauna cel bazat pe potenţialul de înţelegere a sistemului care se găseşte în orice om.

— Inculpatul a fost trimis, pe bună dreptate, la un penitenciar de nivelul trei din Utah, după ce a fost condamnat pentru răpirea lui Anne Biers, am continuat eu imediat ce a plecat chelnerul. Procurorul din Colorado a intervenit şi l-a mutat la un penitenciar de nivelul unu din Aspen, cel mai puţin restrictiv...

— Poţi să-mi dai coşul de pâine, Pamela?

I-am dat lui Brian coşul de pâine şi am încercat să-mi aduc aminte ce ziceam.

— Nivelul unu e considerat nivelul minim de siguranţă. O persoană condamnată pentru răpire deosebit de gravă şi acuzată de crimă cu premeditare chiar ar trebui să fie închisă într-un penitenciar cu grad de securitate mai mare. Sau măcar n-ar trebui să aibă voie să umble liber, fără cătuşe şi fără supraveghere. Cum era când a fugit prima dată. Ai zice că autorităţile din Colorado au învăţat ceva din experienţa asta, că i-au impus restricţii mai aspre. Ei însă l-au dus la un alt penitenciar cu nivel de siguranţă unu şi n-au pus în aplicare sentinţa judecătorului legată de supravegherea...

— Şi untul?

I-am dat untul lui Brian.

— ...permanentă, am completat eu fraza, iar apoi am zis: Cred că am tot ce îmi trebuie ca să fac o reclamatie.

Tata şi-a tăiat în două cartoful copt şi a lăsat să iasă aburul din el.

— Adică?

— Adică să acuz Direcţia Penitenciarelor din Colorado

f w

de provocarea de daune morale prin neglijenţa. Martorii pot da în judecată pentru prejudicii morale dacă sunt supuşi unor evenimente teribile. Aş zice că eu mă încadrez aici.

Tata a ridicat din sprâncene.

— Toată povestea ar fi trebuit să se încheie în Colorado. Au murit doi adulţi şi un copil din cauza neglijenţei lor. Când o fată din Casă încalcă standardele organizaţiei, e treaba mea s-o fac să răspundă. Aici de ce ar fi altfel? în plus, un proces mi-ar da ocazia să solicit dovezile de care mi-a zis gardianul de la închisoare, orice ar putea indica o legătură între Inculpat şi crimele comise în alte state. Există familii care caută cu disperare răspunsuri despre ce au păţit cei pe care îi iubesc. Aş putea să-i ajut să găsească un pic de alinare.

M-am oprit, împungând cu furculiţa spanacul din farfurie şi aşteptând să aflu ce credea tata.

— E un caz greu de câştigat, a zis în cele din urmă. Trebuie să dovedeşti o mulţime de lucruri.

Brian a dat din cap, încuviinţând vehement. Mânca doar partea arsă din carne, fără să se atingă de mijlocul rozaliu. Ştiam că îi plăcea friptura bine făcută.

— Asta ziceam şi eu, a răspuns el pompos.

Iar eu m-am întors spre el, scoasă din răbdări şi pe punctul de a exploda.

— Ba n-ai zis asta deloc. Ai zis să-i las pe poliţişti să-şi facă treaba, ca şi cum până acum au făcut-o al naibii de bine. A, şi mai ce? Că Tina m-a spălat pe creier.

— A reuşit cineva s-o spele pe creier pe

Pamela Schumacher?
Râzând, tata şi-a vârât în gură o bucăţică de friptură. Pe- asta n-o credea până n-o vedea.
Brian s-a făcut roşu ca racul.
— Să ştiţi, domnule...
— Spune-mi Bill.
— Bill, domnule. Sunt doar puţin îngrijorat de interesul pe care îl afişează femeia asta faţă de fiica dumneavoastră. Este lesbiană şi a avut o relaţie cu una dintre victime. Adică, presupusele victime.
Mestecând, tata privea când la mine, când la Brian.
— Ai o relaţie cu femeia asta, Pamela?
— Nu, tată. Nu am.
— Atunci, nu-mi fac griji. Ştii pentru ce-mi fac eu griji, Brian?
Brian s-a holbat la el cu obrăznicie.
— Că ai în farfurie cea mai bună bucată de carne din cartier. Mănâncă!
*

Dintr-un motiv sau altul, am luat-o la dreapta când am ieşit din restaurant. La dreapta era centrul oraşului, departe de Penn Station. Brian mergea în urma mea într-o tăcere sufocantă, fără să fie atent către ce se îndrepta.
— Hei, a făcut el, încercând să mă prindă de mână şi să mă facă să mă opresc. Mergem în direcţia greşită.
Dar eu nu mergeam în direcţia greşită, mi-am dat seama cât se poate de limpede. Voiam să iau autobuzul care traversa oraşul de la 66th Street, apoi un tren care mergea către 116th Street, unde mă aştepta campusul sacrosanct al Universităţii Columbia.
— Vreau să mă duc la Columbia, i-am spus, eschivându-mă din strânsoarea lui.
Brian s-a uitat în lungul străzii.
— Nu e mult de mers de aici?

— La şcoală, zic. La anul.
M-am întors şi l-am privit în ochi.
Trecătorii veneau spre noi părând că voiau să ne ia în coarne, mormăind înjurături când se vedeau siliţi să ne ocolească. Mi-am proptit palmele în pieptul lui, blând, dar ferm, şi l-am împins încet înspre marginea trotuarului.
— E o idee grozavă, a răspuns el delicat şi cât se poate de încurajator. Să facem primul an la Shorebird. După care aplicăm iar la Columbia. Faptul că aplicăm iar o să fie considerat un semn de loialitate şi poate că de data asta tatăl tău poate să pună o vorbă şi pentru mine.
Am ridicat ochii spre el, nevenindu-mi să cred.
— Ce tot spui? *Unde* să pună tata o vorbă bună? El a fost la Rutgers.
— Da, dar...
Brian a făcut o mutră care mă implora să nu-l fac s-o spună.
— Dar ce?
— Lumea îl cunoaşte.
— Sigur că tata e un om de succes, dar aici suntem la New York. Nu-l bagă nimeni în seamă, crede-mă.
— Dacă spui tu, s-a strâmbat el.
Simţeam o aversiune teribilă faţă de el în clipa aceea.
— Am o medie de 4.2. Sunt preşedinta celei mai bune asociaţii de studente din campus şi sunt una dintre cele trei femei angajate la Camera Reprezentanţilor, din 30. Am luat 95 de puncte la admitere...
— Dumnezeule! a ţipat Brian. Ştiu!
M-am străduit să-i vorbesc calm.
— De fapt, nu ştii. Mi-am propus să nu-ţi zic punctajul meu. Fiindcă nu voiam să te simţi prost.
Ne-am uitat în pământ, amândoi ruşinaţi de

ce se întâmpla. Cunoşteam o groază de cupluri care se despărţeau şi se împăcau, se linişteau şi o luau de la capăt, dar noi nu fuseserăm aşa niciodată. Nu ştiam cum s-ar fi comportat sau cum ar fi fost celălalt într-o astfel de situaţie. Stăteam acolo, pe stradă, cu un om care-mi era pe de-a-ntregul străin.

Un trecător a tras o flegmă verde şi gelatinoasă pe trotuar. De pe carosabil s-a auzit un claxon, apoi încă unul, ca nişte lupi care urlau spre haită, anunţând un pericol.

— Aici vrei tu să-ţi petreci următorii trei ani din viaţă? m-a întrebat gesticulând, nevenindu-i să creadă.

Parcă toată lumea de pe Third Avenue mă încuraja. De ce-mi luase atât de mult să ajung acolo? Şi acum, că ajunsesem, puteam oare să mă grăbesc naibii?

Răspunsul meu a fost *da* într-o clipită.

— Politician american, a făcut parte din Camera Reprezentanţilor a SUA între anii 1969 şi 1977 şi a fost primarul oraşului NewYork din 1978 până în 1989 (N.r.).

RUTH
Issaquah
Vara anului 1974

M-am pregătit pentru petrecere aşa cum m-am pregătit şi pentru examenul de permis auto, studiind numărul din iulie al revistei *Good Housekeeping* de parcă ar fi fost manualul de legislaţie rutieră din Washington, după care m-am urcat la volan şi m-am antrenat cu vreo 18 pui întregi până am nimerit temperatura şi timpul de coacere. Aveam să servesc carnea de pasăre cu morcovi sotaţi în unt şi cartofi noi şi salată verde proaspătă, peste care urma să presar nuci de California. Dacă nu găseai de California, zicea revista, erau bune şi cele din import. Dar eu nu eram genul de persoană care să facă rabat.

Nature's Mart era o clădire pământie, cam cât jumătate din supermarketul din Clyde Hill, unde găseai tot felul de ingrediente misterioase pentru *mâncare sănătoasă.* încă nu dăduseră jos decoraţiile cu Iepuraşul de Paşte de pe acoperiş şi nici reclama cu oferta la ouă. înainte ca nepotul meu Allen să devină atât de crud, vopseam ouă în cadă şi le ascundeam prin casă pentru plăcerea copiilor mai mici din cartier. Mă întrebam dacă era dezamăgit că anul acesta nu eram acolo de Paşte sau măcar dacă mai ţinea minte că mă plăcuse la un moment dat. Am luat un coş din suport şi l-am întrebat pe casier unde erau nucile. Avea o barbă lungă, cenuşie şi purta turban.

— în raionul trei, draga mea, mi-a răspuns el şi, nu ştiu de ce, dar ceva din felul în care mi-a vorbit, m-a făcut să-mi vină să plâng.

Cine ştia că există atâtea şi atâtea feluri de nuci şi seminţe! Bineînţeles, mi-erau familiare nucile caju şi alunele, dar nu şi nucile

braziliene şi seminţele de dovleac. Am găsit trei feluri de nucă pe raftul de jos şi m-am lăsat pe vine să citesc etichetele. încercam să-mi dau seama care erau din California şi care importate, când cineva m-a strigat. Am ridicat privirea şi am văzut- o pe cumnată-mea. O legăna pe şold pe fetiţa nou- născută, pentru care pregătea ea însăşi hrana de bebeluş, şi împingea un cărucior plin cu legume şi fructe bio. în ciuda mâncării sănătoase pe care o pregătea, nu arăta prea bine. Avea cearcăne negre sub ochi şi părul îi era electrizat şi nevopsit la rădăcini. Când m-am ridicat, m-a măsurat din cap până în picioare, văzându-mi pantofii din piele şi cureaua care se asortau şi perlele din urechi, şi a mutat copila pe celălalt şold, aşezând-o astfel încât să acopere o pată de pe cămaşa veche, boţită pe care o purta.

— Ruth, era cât pe ce să nu te recunosc, mi-a zis cu un zâmbet firav.

*

Tina a pus ierburile aromatice în frigider şi a spus ameninţător:

— Deci acum suntem 13.

Am scos ierburile *din* frigider şi le-am aranjat într-o cană cu apă, cum îmi recomandase casierul.

— Ar fi trebuit să-i vezi faţa când am pomenit de petrecere. A fost...

Mi-am amintit de şuviţa aceea de păr care i se lipea mereu de buze şi am continuat.

— Un dor nedisimulat...

A trecut pe lângă mine, spre cutia pentru corespondenţă. A răsfoit câteva hârtii, apoi a întins un plic spre mine.

— Asta este pentru tine, mi-a zis.

Am văzut numele şi adresa mamei în colţul din stânga sus. L-am deschis şi l-am mirosit imediat. Era invitaţia la ceremonia de

comemorare a tatei. Jos era un bilet scris de mână: *Tata şi-ar dori să fii aici.*

Tina s-a cocoţat pe blat şi a muşcat dintr-un măr, aşteptând să-i explic de ce respiram atât de greu.

— Ţi-am povestit despre asta. Despre ceremonia de comemorare a tatei.

— Nu te duce.

A pus invitaţia pe blatul din bucătărie fără s-o fi citit. M-am înfuriat imediat observându-i indiferenţa, ca şi cum ceva luase foc în interiorul meu.

— Nici măcar nu te-ai uitat la ea.

— Tu de ce te-ai uitat? O să te facă să îţi doreşti să mergi.

— Vreau să merg.

— De ce?

— Fiindcă acolo ar trebui să fie şi cineva care l-a iubit cu adevărat.

— Există alte feluri de a-ţi onora tatăl, a spus Tina.

Am deschis punga cu nuci de California şi am gustat una. Nu pricepeam de ce erau aşa de speciale. Aveau gustul de nucă pe care îl ştiam. Crocant şi fad.

*

Tina avea o rochie dreaptă, bleu, cu pene de un albastru mai închis la mâneci. Am crezut că reuşisem să-mi ascund admiraţia pentru ea – era o chestie minunată, prostească, pe care o vedeai în reviste, şi nicidecum în vreun loc din statul Washington –, dar ea a sugerat să mă îmbrac cu ea la petrecerea din seara aceea. Trăgând- o pe mine, i-am amintit că urma să frig un pui şi m-aş fi outut murdări de grăsime. Am rămas una lângă alta în aţa oglinzii ei în mărime naturală şi ne-am privit.

— Zici că eşti o crăiasă a zăpezii dintr-o poveste de Tolkien, a comentat ea.

Pe umeraş, rochia nu părea nici pe departe atât de spectaculoasă pe cât era când o îmbrăcam pe pielea mea albă, în contrast cu părul meu negru şi asortându- se cu nuanţa ochilor mei surprinzător de albaştri. Am fost tentată s-o pun la loc pe umeraş. Nu credeam că aş fi putut arăta atât de bine mai mult de cinci minute. Dar apoi am auzit soneria la parter; era prea târziu să mă schimb.
M-am simţit ridicol când am deschis uşa şi am dat de Frances în pantaloni bej şi pulover negru, pe gât, stând lângă femeia de aproape doi metri înălţime, cu păr grizonant până la talie, care acum ştiam că era Irene, partenera ei.
— O să merg să mă schimb, am anunţat eu şi toată lumea m-a implorat să nu fac asta.
— Stai, aşteaptă, a făcut Tina.
A dat o fugă până sus, iar Frances, Irene şi cum mine am aşteptat fără să vorbim, de parcă ne-am fi jucat un joc, iar Tina ne-ar fi predat ştafeta. Când s-a întors, Tina renunţase la rochia mini şi la cizmele până Ia genunchi şi era într-o rochie până în pământ, din satin argintiu. Arăta de parcă ar fi mers Ia o ceremonie de decernare a vreunui premiu Ia Hollywood şi era hotărâtă să câştige.
— în definitiv, a anunţat ea regal, noi suntem gazdele.
— Arătaţi superb amândouă, a zis Frances.
M-am mai relaxat când au apărut şi celelalte fete. Şi ele se puseseră la patru ace. Le plăceau la nebunie mânecile cu pene albastre şi potrivirea acelei nuanţe Ia culoarea pielii, *pielea* mea. Mă mângâi au pe obraz, iar eu auzeam cuvântul *porţelan* şi nu-mi venea să cred că asta era în sfârşit viaţa mea.
Ne-am luat paharele în living, unde adusesem un platou cu aperitive. Felii ovale de pâine prăjită cu pastă de măsline, somon crud cu

castravete, curmale înfăşurate în bacon. Mamei i s-ar fi făcut sila dacă i-aş fi servit aşa ceva.
— Să nu vă săturati! a zis Tina cu un zâmbet în care se
A f W
citea mandria. Ruth a făcut cel mai bun pui fript pe care l-aţi gustat vreodată.
— Miroase minunat!
— Ar trebui să văd dacă e gata, am răspuns eu, ridicându-ma.
4t
Am trecut un cuţit între pieptul şi copanul păsării şi am înclinat tava, privind cum sucurile rozalii umpleau spaţiul. Când s-a auzit soneria, am ştiut că era Rebecca. Numărasem musafirele din living înainte să intru în bucătărie. Lipsea una.
— Mă duc eu, a zis Tina.
I-am auzit rochia de satin foşnind când se atingea de podea, apoi uşa medievală, din lemn, scrâşnind. Salutul Tinei, scuzele cumnatei, Tina spunându-i că nu avea de ce să-şi ceară scuze. Era destul Ioc. O clipă, m-am panicat şi m-am gândit că venise cu fratele meu. Dar apoi au venit în bucătărie şi am văzut că era doar cu bebeluşul pe care îl ţinea lipit de şold. Şuviţa aceea i-a intrat de tot în gura când m-a salutat.
— Am tot vrut să plec, dar n-a fost chip s-o fac să tacă fără s-o tin în braţe.
f f
— Pot să încerc? s-a oferit Tina să i-o ia din braţe.
Rebecca i-a aruncat o privire critică:
— N-aş vrea să-ţi strici rochia asta frumoasă.
— Ah, nu-i nicio problemă. Cui îi pasă de o prostie de rochie? a zis Tina, gângurind spre fetiţă.
Micuţa o privea distrată, sugându-şi două degete. Reticentă, Rebecca i-a pus Tinei

copila în braţe. N-a ţipat nimeni. Acum, că avea braţele libere, Rebecca se simţea dezorientată.

Tina şi-a apropiat chipul de gâtul micuţei şi a inspirat.

— Ar trebui să te punem pe un platou şi să te mâncăm Ia cină.

Fetiţa s-a încruntat, de parcă ar fi analizat ideea, şi şi-a pus mânuţele roz pe buzele Tinei. *Nu, mulţumesc.*

Rebecca s-a uitat spre blat, unde eu mă apucasem să torn puţin câte puţin zeama din tavă înapoi peste pui.

— L-ai luat de Ia Nature's Mart?

— De Ia Pascale, am răspuns eu cu oarecare îngâmfare. Pascale era cea mai bună măcelărie italienească de pe Third. Puiul costase cu şase dolari mai mult decât cel de Ia supermarket.

— Puiul de la Nature's Mart e hrănit cu porumb, a zis Rebbeca. E mai sănătos decât să mănânce peleţi de grâu.

Pentru o clipă, mi-aş fi dorit să fie mama aici, care ar fi fost de acord cu mine, văzând privirea pe care i-am aruncat-o. De când devenise mamă, Rebecca se transformase în genul acela de persoană insuportabilă care le ştia pe toate.

— în Italia puii sunt hrăniţi cu grâu şi e cea mai bună carne de pui pe care am mâncat-o în viaţa mea, a zis Tina.

Reuşise s-o facă pe fetiţă să gângurească şi să chicotească, prefăcându-se că-i mănâncă nasul.

— Da, sigur, în Italia.

Rebecca a râs, învinsă măcar o dată în snobismul ei. Simţeam că era cu ochii pe mine. Uitându-se Ia rochia mea. La părul meu. La faţa mea. Simţeam că era revoltată de ceea ce vedea şi că poate se simţea şi

puţin trădată. îi zisesem să vină în haine festive, iar ea era în rochia neagră de lână pe care o purtase Ia înmormântarea tatei.

— Hai să-ţi prezint pe toată lumea, i-am propus eu şi am condus-o spre living.

*

Rebecca a părut să se relaxeze lângă şemineu, Ia un pahar de gin. Celelalte o priveau cu empatie şi nu mai conteneau cu sfaturile despre cum îi făcuseră ele pe copiii lor să nu mai fie atât de dependenţi de ele. Ea le- a ascultat şi n-a intervenit cu vreuna dintre poveştile ei de succes despre AUen. Nici măcar n-a pomenit de AHen. Toţi credeau că fetiţa era primul ei copil, iar ea a lăsat lucrurile aşa. Şi-a dat părul după ureche şi chiar a râs când Frances a făcut o glumă, deşi am văzut cum s-a uitat Ia Irene, care stătea atât de aproape de Frances pe canapea. Dezaprobarea ei se simţea în fiecare gest.

Ne-am mutat în sufragerie să cinăm. înainte să ne aşezăm, Frances a insistat să ne facă o fotografie mie şi Tinei cu mult aşteptatul pui fript. Celelalte s-au strâns în spatele ei, în dreptul uşii, extaziindu-se de cât de reuşită era poza pe care-o făcusem împreună. Frances a promis să ne trimită o copie imediat ce ducea filmul Ia developat.

Toată lumea era încântată de cină. Voiau să afle cum am făcut cartofii aşa de crocanţi, dacă am umplut puiul cu unt. Femeile au avut grija de fetiţa pe rând, pentru ca Rebecca sa se poată bucura şi ea de mâncare. Oasele din farfuria ei erau goale când nepoata mea a ajuns din nou în braţele ei.

— Ai putea să devii chef, Ruth, mi-a zis una dintre invitate.

Privirea mea şi a Tinei s-au intersectat pe tăblia de lemn a mesei. îi vorbisem despre

dorinţa mea de a face cursuri de bucătar, dar mai întâi trebuia să trec examenele de absolvire a liceului.
Tina a ridicat paharul cu un zâmbet ghiduş.
— De fapt, a spus ea, Ruth chiar se duce la cursuri în ideea asta.
Mi-am dat seama ca şi Frances zâmbea.
— Asta plănuiesc să fac până Ia urmă, am apucat să zic înainte ca ele să se entuziasmeze prea tare. Dar, mai întâi, trebuie să mă întorc Ia şcoală şi să-mi iau examenele.
Tina a clătinat uşor din cap.
— Am vorbit la şcoală. Sunt dispuşi să facă o excepţie, dacă accepţi să lucrezi pe perioada verii în bucătăria unui restaurant.
— Iar noi avem o prietenă care ar fi încântată să aibă aşa un ajutor, a adăugat Frances.
Irene a încuviinţat, iar Rebeccăi i s-a încleştat falca Ia auzul cuvântului *HOL*
Invitatele m-au asaltat cu întrebări. Cât durau cursurile de bucătar? Voiam să lucrez într-un restaurant sau poate în catering? Verişoara cuiva lucra într-o firmă care făcea catering pentru nunţi. Poate că aveam să-mi deschid propriul restaurant într-o bună zi!
Ultimul fel servit a fost o tartă de lămâie, care avea un strat subţire de ciocolată între aluatul de foi şi umplutură. Invitatele erau extaziate, dar am observat că fetiţa se agita în braţele Rebeccăi, iar ea nu reuşise să se atingă de desert.
— Poţi s-o duci în dormitorul nostru, i-a zis Tina Rebeccăi.
Am observat cu câtă seriozitate a spus *dormitorul nostru,* însă fără ca altcineva să fi remarcat. Erau toate poate prea sătule, prea ameţite şi prea bucuroase pentru mine.
— E o casă mare, am zis cât de modest am putut. Te conduc eu.

Rebecca şi cu mine am pus deoparte pernele de pe canapeaua de două persoane, cea de sub ferestrele dinspre golf, care parcă tăiau în două vârful înzăpezit al Muntelui Rainier, şi le-am aşezat pe jos, construind un culcuş pentru copil. Rebecca s-a legănat pe călcâie şi a privit în jur. în dormitorul pe care-l împărţea cu fratele meu nu era Ioc nici măcar pentru un birou şi-şi ţineau hainele într-un dulap pentru prosoape din hol.
A rămas cu ochii pironiţi Ia o urmă lăsată pe o pernă. Patul era făcut, dar Tina se trântise peste cuvertură, cu mâinile Ia ceafă şi cu privirea Ia mine în vreme ce probam ţinute pentru petrecere. Amintindu-mi-o astfel – observând –, mi-aş fi dorit să dispară toată lumea în clipa aceea.
— Dormi şi tu aici?
Eram cu sufletul Ia gură, Ia început animată de intenţii curajoase. Sigur ştia răspunsul; întrebarea implica faptul că aveam un motiv să mă justific. în faţa *ei,* înaintea tuturor. Am ridicat bărbia şi am răspuns:
— Da.
Mă aşteptam să fie dezgustată, dar, spre marea mea surprindere, ea mi-a atins încheietura cu un gest blând:
— Ştii, Ruth, dacă încerci să-i pedepseşti pe ai tăi pentru felul în care s-au purtat cu tine... eu nu te-aş învinovăţi deloc.
S-a aşezat picior peste picior, oftând zgomotos.
— Ar fi trebuit să-ţi mulţumesc cu mult timp în urmă. Am fost atât de speriata în primele luni după ce ai plecat. Tot aşteptam să-i zică cineva fratelui tău despre noi. Să Ie zică cineva părinţilor mei. Dar nu Ie-a zis nimeni niciodată. Am ieşit basma curată. Tu însă – în ochii ei străluceau lacrimi – ai suferit şi îmi pare rău.

Eram atât de emoţionată, că o clipă n-am fost în stare să vorbesc.
— Mulţumesc, am reuşit să îngaim în cele din urmă.
— Dar, Ruth, ce e comportamentul ăsta în legătură cu Tina? O să-ţi facă rău psihic, a continuat ea mai aspru.
— Eu nu mai cred asta, i-am răspuns calm şi am simţit o uşurare imediată, binevenită, dându-mi seama că aşa era cu adevărat.
— O, Ruth! a ţipat Rebecca exasperată. Eu sunt de partea ta. Sunt. Şi poate că şi familia ta ar fi dacă n-ai transforma lucrurile într-un calvar tot timpul. Uite ce faci acum! Dormi în acelaşi pat cu altă femeie! Te îmbraci cu hainele ei frumoase şi te comporţi precum stăpâna casei! Prea bună ca să duci o viaţă normală. Şi toate astea în schimbul a ce? Una peste alta, ai avut părinţi buni. Te-au iubit şi ţi-au oferit o viaţa frumoasă şi s-au străduit să-ţi fie bine. Ştii că ţi-am luat apărarea ori de câte ori maică-ta te făcea egoistă, dar câteodată cred că s-ar putea să aibă dreptate.
în voce i se simţea ipocrizia mustrării, iar în timpul acesta fetiţa a început să se foiască. Şi-a agătat pe umăr firava creatură, iar eu am dus mâinile la gura când i-am văzut căpşorul dându-se pe spate cu un pocnet. Nepoţica mea a părut năucită o clipă, apoi a început să urle ca din gură de şarpe.
— Ajunge! a ţipat ea la copil, suficient de tare cât să mă facă pe mine, femeie în toată firea, să tremur.
A luat-o în direcţia greşită când a ieşit pe uşă, iar eu am aşteptat să-şi dea seama de asta când a ajuns la baia mică din capătul holului. Fetiţa aprindea lumina în toate camerete în care intra Rebecca; în cele din urmă, a renunţat şi s-a întors, mormăind despre cât de urâtă *şi* labirintică era casa. Le auzeam pe

femeile de jos încercând s-o convingă să rămână, dar, orice le-o fi răspuns Rebecca, vorbeau la volumul la care vorbiseră şi părinţii mei în noaptea în care aflaseră despre noi. Eu am simţit doar când a plecat. Uşa masivă s-a trântit din ţâţâni, iar pământul s-a cutremurat şi s-a stabilizat în noi falii sub picioarele mele.

PAMELA

New York, 1979

Ziua 445

Ma apropiam de sfârşitul primului an de studenţie la Facultatea de Drept de la Columbia, eram o femeie singura, cu o tunsoare îndrăzneaţă şi neinspirată. După ce mă despărţisem de Brian cu un an în urmă, hotărâsem că m-am săturat să arăt ca o şcolăriţă rumenă în obrăjori. Voiam ca acest nou capitol din viaţa mea să fie marcat de semnalmente mai mature. Stilistul mamei a încercat să mă convingă să nu-mi fac o tunsoare în stil *shag* – din cauza bărbiei irlandeze rotunde –, dar eu i- am zis, în mod regretabil, că era doar păr şi că avea să crească la loc. Tina mi-a trimis prin poştă câteva pălării din vasta ei colecţie, de care avea nevoie din ce în ce mai puţin, mulţumită magiei vitaminelor lui Denise, iar eu mă ascundeam în spatele sălilor de curs, prea jenată să socializez. în mod cert nu eram în stare să vorbesc cu el – bărbatul cu care aveam să mă căsătoresc într-o zi, care stătea patru rânduri mai în faţă, la cursul de drept civil.

N-aveam să-l mai văd în campus după primul an. Soţul meu e un gânditor atent, un om căruia îi place să reflecteze, să analizeze înainte să găsească o soluţie la o problemă şi a simţit că Facultatea de Drept sancţiona această calitate. în vara care a urmat primului an de studenţie a făcut practică la o agenţie de talente, revizuind contracte pentru departamentul de teatru, şi n-a mai plecat niciodată. Astăzi, reprezintă actori şi regizori câştigători ai Premiului Tony—; a participat la producţia unora dintre cele mai longevive spectacole de pe Broadway. Dacă citeşti programele de teatru cu atenţie, o să dai de

numele meu la secţiunea de *Mulţumiri speciale,* pentru că de atâtea şi atâtea ori am ajuns acasă, după o zi lungă de lucru la propria mea firmă specializată în dreptul familiei, şi l-am consiliat în legătură cu achiziţionarea de drepturi ori clauzele despre plăţi compensatorii în funcţie de vânzări.

În 1987, când aveam 31 de ani, m-am întors în Talla- hassee ca sa particip la înmormântarea lui Catherine McCall, absolventa care ne invitase la ea acasă în noaptea de după atac. Tocmai coborâsem din avion, când am auzit pe cineva pronunţându-mi numele cu precauţie, aşa cum vorbesc oamenii când sunt siguri că se înşală, că e imposibil să fii cine cred ei că eşti, şi totuşi există o şansă infimă să nu se înşele. M-am întors şi l-am văzut pe tipul de la cursul de drept civil, care nu era de o frumuseţe convenţională ca Brian, dar ale cărui trăsături ieşeau în evidenţă – un nas strâmb, buze pline, ochi închişi la culoare şi de o deosebită profunzime – şi se armonizau într-un fel care mă făcuse întotdeauna să roşesc sub borurile pălăriei pe care mi-o dăduse Tina.

— Nu eram sigur că eşti tu, a zis el.

A ridicat o mână, făcând un gest rotitor cu părul din creştetul capului, ca şi cum ar fi zis: *Părul. (Arată normal.)*

îl purtam drept, până la umeri, o tunsoare care ştiam că îmi vine bine. Mi-l dădeam după ureche cu un zâmbet modest.

— Ala a fost un an greu pentru mine.

Am râs şi am înaintat prin micul terminal care în câţiva ani avea să fie distrus de o tornadă teribilă, apoi reconstruit, mai trainic şi mai strălucitor decât înainte.

— De ce..., am început amândoi, apoi am râs din nou. Eu i-am făcut semn. *Spune tu primul.*

— Am venit pentru o înmormântare, din

păcate. Tu? Am simţit că inima mi-o luase la galop.

— Nu cumva la Catherine McCall?

David s-a oprit din mers şi s-a întors să mă privească stupefiat. Pe soţul meu îl cheamă David.

— Ba da. Catherine e strămătuşa mea.

în weekendul acela, în casa în care fusesem odată atât de străină şi de departe de mine însămi cum îl simţeam, la momentul acela, pe omul cu care îmi închipuiam că aveam să mă căsătoresc cândva, mi-a fost dat să-l întâlnesc pe cel cu care m-am căsătorit.

Dar înainte sa aibă loc uniunea aceea fermecată, înainte să mă ducă tata la altar, întrebându-mă dacă ştiam bancul cu avocatul specializat în divorţuri care se căsătoreşte (ceva despre nuntă ca timp de facturat), şi înainte de sarcina cu complicaţii în urma căreia am adus-o pe lume pe fiica mea, care m-a făcut să fiu mai înţelegătoare cu propria mamă, trebuia să supravieţuiesc procesului. Iar Inculpatul părea hotărât să-l tărăgăneze cât de mult permitea legea.

Coboram treptele clădirii Low Memorial Library întruna dintre zilele acelea răcoroase de aprilie, când afară pare mai degrabă a fi toamnă decât primăvară, şi am trecut pe lângă altă studentă din anul întâi care locuia în cămin cu mine.

— A, Pamela! mi-a strigat ea fără să încetinească. Ţi-a lăsat cineva un mesaj la cămin. Tipul a zis că e important.

M-am întors imediat pe călcâie, ducând mâna la ochi ca să mă feresc de soare, cu un gest ce părea un salut militar.

— Ţii minte cum îl cheamă? am strigat după ea.

— Pearl nu-ştiu-cum, mi-a răspuns, înainte să se facă nevăzută în spatele coloanelor ionice.

Când am ajuns la cămin, aveam părul ud la ceafă. Nu cunoşteam decât o singură persoană al cărei nume de familie era Pearl. Nu numai că te suna pentru chestiuni importante; apelurile sale erau în sine o chestiune de viaţă şi de moarte.

— Sunt Pamela Schumacher, i-am spus secretarei din biroul procurorului din Tallahassee.

— Un moment, vă rog.

Ţopăiam neliniştită, aşteptându-l să vină la telefon. Eu şi Henry Pearl încă nu ne cunoscuserăm faţă în faţă, dar asta urma să se schimbe în curând, din moment ce intraserăm oficial în faza de descoperire din procesul Inculpatului.

— Bună ziua, Pamela, a început brusc domnul Pearl, într-un fel care m-a făcut să-mi simt gâtul uscat.

— Am înţeles din mesajul dumneavoastră că este vorba despre ceva important.

— Am o veste buna şi una proastă. Cu care vrei să...?

— Cu cea proastă.

El a tuşit şi şi-a dres glasul.

— Am primit notificare cu privire la mărturia ta. E programată peste două săptămâni, la Penitenciarul districtual din Leon, ceea ce nu poate însemna decât un singur lucru.

Că aveam să fiu interogată de Inculpat. Numai asta putea să însemne – de vreme ce mărturiile se depun, în mod normal, la un tribunal sau la un oficiu juridic, cu avocati licentiati, fără vreo înclinaţie de a omorî în bataie zeci de femei.

Am simţit că se învârte cu mine vechiul cămin studenţesc din cărămidă de pe Amsterdam Avenue. M- am sprijinit de perete, pipăind, încercând să simt pulsul ţevilor şi vibraţiile noului album al formaţiei The Cars. Un tip de

la etaj îl asculta întruna, în fiecare zi a semestrului de primăvară.

— Asta înseamnă că Farmer nu mai participa?

— Asta e vestea bună, mi-a răspuns domnul Pearl, mai încrezător.

în cazierul celebrului Miliard Farmer din Atlanta figura o acuzaţie de ofensă la adresa curţii. Trebuise să facă o solicitare speciala ca sa-l reprezinte pe Inculpat într-un proces din afara statului, iar domnul Pearl mă suna să-mi spună că judecătorul o respinsese. Inculpatul urma să accepte şi să refuze aceeaşi echipă de apărători din oficiu până în prima zi a audierilor preliminare. Oamenii vorbesc despre faptul de a se apăra singur ca şi cum ar fi fost singurul susţinător al propriei nevinovăţii de la masa avocaţilor. Doar că, dacă ar fi fost aşa, n-aş fi avut de ce să-mi fac griji. S-ar fi înecat în valurile propriului hybris.

— Să ştii că lucrurile astea pe care le auzi despre calităţile de avocat ale Inculpatului sunt nişte exagerări grosolane, mi-a zis domnul Pearl. Am vizionat acelaşi material ca şi prietenul tău jurnalist şi – a râs cinic – mă întreb sincer dacă am participat la aceeaşi audiere.

Inculpatul câştigă teren în plan juridic, acesta fusese titlul dat de Cari articolului publicat în *Tallahassee Democrat,* a cărui unică abonată din New York eram probabil eu. Cari era în sala de judecată ca să scrie despre solicitarea de amânare a procesului făcută de Inculpat, împreună cu solicitarea de a avea mai multă lumină în celulă şi mai multe ore de mişcare. Inculpatul a fost fotografiat cu fundul rezemat de masa avocaţilor, într-un costum bej şi uitându-se peste notiţe în timp ce-şi pleda cazul. Cari a scris că *părea relaxat şi încrezător în felul în care îşi construia singur apărarea – punând întrebări de natură*

juridică, bine gândite şi închegate, pe o voce calmă, cumpănită.

Tânărul în formă, observa Cari, reuşise *să pună acuzarea în poziţia de a fi nevoită să se apere.*

îl sunasem pe Cari în timp ce citeam articolul, oscilând între lacrimi şi furie. Nu-mi răspunsese, iar eu mă lăsasem copleşită şi de lacrimi şi de furie, trântind receptorul în furcă iar şi iar, o adevărată caricatură a femeii mânioase. Luni la rând mi-a turnat tot felul de scuze despre motivul pentru care nu se publica odată materialul despre Colorado, iar după aceea nu mi-a mai răspuns deloc la apeluri şi la scrisori.

— Ne întâlnim în Florida, a zis Tina după ce am terminat de vorbit la telefon cu domnul Pearl şi am sunat-o să-i zic că mărturia fusese programată.

Tina se mutase înapoi în Seattle după ce eu absolvisem FSU, în perioada când s-a făcut al doilea rechizitoriu pentru asasinarea lui Kimberly Leach, fata în vârstă de 12 ani. Tata îmi tot reamintea: chiar dacă nu l-au putut acuza de uciderea lui Denise şi Robbie – în cazul nostru, dovezile erau aproape în întregime circumstanţiale –, statul avea să-l pedepsească pentru ce i-a făcut lui Kimberly Leach, având probe precum fire de păr, fibre şi chiar mostre de sol din parcul naţional unde a fost ucisă, care fuseseră găsite în duba furată pe care o conducea el.

— Pentru ce? am întrebat-o pe Tina, chinuindu-mă să zâmbesc când a apărut pe hol o gaşcă de colege de cămin.

Una dintre ele m-a văzut şi a rostit muteşte: *Mâncăm de prânz?* Eu am arătat spre receptor şi am clătinat din cap în semn că nu. Trebuia să vorbesc la telefon. Ea a ridicat din umeri. Le-a prins din urmă pe celelalte. Le-am

urmărit plecând, simţind un junghi ascuţit în piept. De opt luni, eram studentă în primul an de facultate la Columbia şi nu ieşisem nici măcar o dată cu un băiat. Dacă mă întreba cineva dacă îmi făcusem prieteni noi, aş fi putut să zic că da. Tehnic vorbind, tata era un prieten nou pentru mine. Eram băgată până la gât în rahatul ăsta, iar el era singurul dispus să stea de vorbă cu mine despre asta *ad nauseam.* Eram tare supărată. Supărată că trecuse mai bine de un an de când o ţinusem în braţe pe prietena mea care-şi dădea ultima suflare, insistând să se ridice şi să se îmbrace, iar deocamdată lucrurile erau departe de a se fi terminat.

— O să-i batem la uşă lui Cari! a ţipat Tina de parcă răspunsul ar fi fost evident. Să-i zicem să nu mai scrie tâmpenia asta şi să otrăvească mintea oamenilor. O să-i aducem aminte că ţi-a spus că tipul care i-a făcut asta lui Denise ar trebui omorât.

N-o să iasă viu din Florida, mă tot asigura tata. însă eu voiam ca, atunci când avea să fie condamnat la moarte, să moară pentru ce-a făcut sub acoperişul meu.

4t

Statul Florida mi-a suportat costurile de transport, cazare şi masă pentru trei zile. Era mai costisitor să finanţeze o confruntare faţă în faţă cu individul care o violase pe cea mai bună prietenă a mea cu un flacon de fixativ decât ar fi costat să plătească pentru pagubele pe care individul le provocase în Casă. în cele din urmă, absolventele s-au ocupat de cheltuieli, dar e revoltător că s-a întâmplat aşa pentru simplul motiv că Denise avusese cândva o relaţie intimă cu un tip bănuit pentru scurtă vreme că i-ar fi făcut rău.

Tina a primit o cameră lângă a mea, dar a

ajuns s-o folosească numai ca să facă duş. Pe-atunci în majoritatea camerelor de hotel erau două paturi, iar noaptea stăteam treze şi sporovăiam până târziu, ceasul electronic de pe noptiera dintre noi afişând ora cu lumina aceea verde-fosforescent de pe vremuri.

în prima dimineaţă de după ce m-am întors în Tallahassee, ne-am trezit devreme şi am ajuns în pragul uşii lui Cari înainte să plece la serviciu. Tina a bătut la uşă, s-a uitat la mine şi m-a întrebat:

— Eşti gata?

Am dat din cap că da, în clipa în care el a deschis uşa.

— Pamela, a exclamat şi s-a albit la faţă.

Se întâmplă să le provoc oamenilor această reacţie.

— Ce faci... De unde ştii unde stau?

Eu i-am aruncat o privire stranie.

— Mi-ai dat adresa ca să ne scriem. Deşi, din câte se pare, doar unul dintre noi face asta în ultimul timp.

— Aşa e, a făcut el, netezindu-şi părul ud, abia spălat. Am fost ocupat. îmi pare rău.

— Am venit în oraş să depun mărturie. M-am gândit să trec pe la tine, să văd cum merge articolul despre Colorado.

— Putem intra o clipă? a întrebat Tina.

Pe furiş, Cari a aruncat o privire peste umăr.

— Ei bine... e dezordine.

— N-o să te judecăm, a răspuns Tina.

Vorbeşte pentru tine, mi-am spus eu în gând.

— Ăăă, bineînţeles. Doar un minut, vă rog! ne-a zis el şi ne-a închis uşa în nas.

M-am întors spre Tina. Părul care îi creştea la loc era indiscutabil de altă textură – nu era drept, cum era peste tot altundeva, dar nici creţ. Era creponat, mi-am dat seama când stilul a ajuns în vogă în următorul deceniu. Tina avea să-şi etaleze toată viaţa cele două

fâşii rebele, de o parte şi de alta a capului, ducându-mă cu gândul la un sconcs electrocutat.
— Nu pare a fi vinovat, a zis ea lipsită de expresie.
— Nici pic, am aprobat eu.
Am aşteptat în faţa casei câteva minute, simţindu-ne ca o pereche de evanghelişti călători care mergeau din uşă în uşă, ridicând mâna în semn de salut către o vecină care îşi scosese câinele la plimbarea de dimineaţă. Era unul dintre acei câini de familie perfecţi, o chestie galbenă şi veselă, şi l-am urmărit cum a cotit-o greu la stânga, la Cari în curte, unde s-a chircit şi a depus un rahat apos lângă tufişurile cu azalee. Când eram pe cale să-i zic vecinei să nu-şi facă probleme cu curăţatul, o femeie cu decapotabilă albă a parcat în faţa casei lui Cari şi a coborât din maşină. S-a salutat cu vecina şi s- au minunat împreună de câine, care lătra şi sărea pe picioarele şoferiţei de parcă i-ar fi fost tare dor de ea.
Femeia a străbătut gazonul, curăţând părul de câine de pe haine şi zâmbind.
— Salut? ni s-a adresat ea curioasă.
Era cu vreo zece ani mai mare decât Cari, frumuşică, dar cam trecută, sau poate că aşa o vedea partea mea competitivă.
— Suntem prietene de-ale lui Cari, i-a tăiat-o Tina.
Ea şi-a şters pantofii pe preşul de la intrare şi a deschis uşa, strigând:
— Cari! Ai musafiri.
Ne-a ţinut uşa să intrăm. Tina m-a luat de braţ şi m-a tras înăuntru exact când el a apărut în fugă pe scări. Era un spaţiu mic şi înghesuit, dar era o curăţenie desăvârşită şi, cu toate că pernele de pe canapea trebuiau aranjate puţin, iar lângă cuierul pentru haine

erau îngrămădite câteva perechi de pantofi, nu era dezordine deloc, nici măcar după standardele mele.
— Ah, în regulă. Da.
Cari era agitat.
— Bună, Lynette! i-a zis tipei când au trecut unul pe lângă altul pe scară.
Salutul lor m-a nedumerit. Nu păreau în niciun caz iubiţi, totuşi păreau să locuiască împreună. Dacă n-ar fi locuit împreună, ea n-ar fi urcat singură la etaj. Poate erau colegi de cameră? Sau poate era sora lui?
— Cafeaua e făcută, a anunţat el, vrând în mod evident să evite subiectul Lynette.
Aveam aşa de multe întrebări, că ştiam că trebuia să fac o selecţie, iar Lynette nu merita să fie inclusă pe listă.
— Ar fi minunat, a răspuns Tina.
L-am urmat în bucătăria încălzită de soare printr-o uşă glisantă, de sticlă, care ar fi fost atât de uşor de făcut ţăndări. Am rămas cu ochii la uşă, arzând mocnit cu gândul la discrepanţele legate de pericolul care plana asupra noastră, căci din moment ce putea să scrie inepţiile acelea, se simţea mult mai puţin ameninţat decât mine.
— Lapte? Zahăr? a întrebat el, şovăind în faţa frigiderului deschis.
— Zahăr, am răspuns eu.
— Fără, a zis Tina.
Cari a aşezat o cutie deschisă, cu zahăr alb, pe masa din bucătărie şi a turnat cafea pentru toată lumea. Rece. Nu era numai trădător, ci şi o gazdă deplorabilă. Asta m-a determinat să încep.
— Ce se întâmplă? l-am întrebat eu direct. Nu-mi răspunzi la telefon. Nu-mi mai răspunzi la scrisori. Şi ceea ce scrii despre el – eu credeam că ziariştii trebuiau să fie obiectivi.
Cari a pus ibricul la loc în cafetieră şi şi-a

îndreptat încet privirea spre mine.
— Nu vezi cât este de ironic, Pamela – vorbea pe un ton mieros, care mă făceam să-mi doresc să-i arunc cafeaua rece în faţă –, să-mi spui asta tocmai tu, care eşti în mod evident atât de părtinitoare?
— Ai scris că individul încerca încet-încet să treacă prin provocările pe care le presupune studiul la Facultatea de Drept, că-şi croia un drum, i-am răspuns eu la fel de mieros.
Nu era nevoie să ţip şi să urlu; nu era nevoie nici măcar să ridic vocea, atât de evidente erau faptele.
— Dar un drum încotro? am continuat.
Am făcut ochii mari – nu era o întrebare retorică. Voiam să-mi răspundă.
— Va trebui să-mi verific notiţele, mi-a zis.
Tina a mârâit de parcă ar fi făcut cineva o glumă bizară.
— Am să te scutesc de bătaia de cap, i-am replicat eu. încasa cecuri de şomaj, Cari. Şi mai şi fura covoare vechi din hoteluri frumoase.
El a ridicat din umeri îmbufnat, un gest care anula tot ceea ce altădată mi se păruse atrăgător la el.
— Ai mai spus că e arătos şi isteţ, am continuat cu vehemenţă, că are o iubită şi mulţi prieteni care îl cred nevinovat. Dar iubita lui a fost cea care l-a dat în gât.
M-am oprit, în ideea că ar fi avut un răspuns la asta, ştiind însă că nu era cazul. Se făcuse rozaliu la faţă ca un bebeluş când am ajuns la argumentul incontestabil:
— Dacă pe calea asta ai de gând să mergi, să-l prezinţi ca pe un fel de combatant care-şi apără agresiv interesul, poţi cel puţin să schimbi o vorbă cu editorul tău foto. E lipsit de respect să te aşezi pe masa avocaţilor în timp ce i te adresezi judecătorului.

— L-am sunat pe directorul editorial, a adăugat Tina cu dispreţ. Mi-a zis că tu însuti ai renunţat la materialul despre Colorado. Ai îndrugat ceva absurd, cum ca nu era cine ştie ce poveste, la urma urmei.

Cari n-a negat, ceea ce era confirmarea în sine a tuturor lucrurilor.

— Mă scuzi, s-a opus el, eşti tu cumva cu mine în sala de judecată, vezi tu ce văd eu zi de zi? Ai vorbit tu cu vreun prieten de-ai lui, cu cineva din familia lui? Ai vorbit tu cu...

Dar s-a întrerupt mânios.

— Las-o baltă! a conchis. Nu trebuie să mă justific în fata ta.

Eu am icnit.

— Vorbeşti cu el?

Asta urma să zică, fără îndoială.

— Am schimbat câteva scrisori, a recunoscut el.

Tina s-a holbat la el ca şi cum ar fi fost cea mai scârboasă creatură cu care a respirat acelaşi aer vreodată.

— Ai zis că cine i-a făcut ce i-a făcut lui Denise merita să moară, i-am amintit eu, cu ochii împăienjeniţi de lacrimi fierbinţi.

Avusesem încredere în el şi mi-era ruşine de cât de repede mă convinsese. Ochi verzi. Un articol de ziar cinstit despre Denise. El şi-a plecat capul, strângând în mână firimiturile de la micul-dejun şl aruncându-le la gunoi. După aceea, a şters hiatul cu o cârpă umedă. Ştiam şi eu câte ceva despre cum să te apuci de făcut curăţenie ca să nu fii nevoit să te confrunţi cu tine

însuti.

— A rănit-o cu *un flacon de fixativi* am urlat eu, doar pentru că el spusese răspicat că, pentru el, realitatea şi adevărul nu erau negociabile.

Voiam să afle toată lumea – Lynette, care era

sus, femeia de afară, care-şi plimba căţelul cuminte, vecinii din stânga şi din dreapta – că el era lipsit de demnitate, de omenie.
Stătea ca un laş după blatul din bucătărie, spunând chinuit:
— Cazul ăsta a intrat în atenţia ţării întregi. Şi toţi privesc către mine, aici, în curtea mea. Un editor s-a arătat interesat să publice o carte scrisă de mine. Eu... Asta vor să audă oamenii, Pamela.
Am văzut clar în faţa ochilor exemplarul din *Helter Skelter* din geanta lui, care fusese adusă din greşeală în camera mea, în timpul călătoriei în Colorado. Făcuse senzaţie, mulţumită accesului direct la caz al procurorului transformat în autor. Cafeaua rece îmi dăduse stomacul peste cap. Plănuise treaba asta de la bun început.
Femeia – Lynette – stătea în pragul bucătăriei. Mi-a observat expresia suferindă, a văzut îngrijorarea cu care mă privea Tina şi chipul i s-a îmbunat, plină de empatie:
— îmi pare aşa de rău, a zis cu sinceritate. Cari, pe tine te caută. în mod normal, i-aş zice că ai plecat la birou, dar aude toate vocile şi devine agitat.
— Vin imediat, Lynette, i-a zis el ţeapăn.
Ea a luat-o în sus pe scări, iar el a rămas nemişcat, cu capul atârnându-i şi cu părul în ochi.
— E tata. Nu-i e bine. Deci trebuie să am grijă de el, de casă, să mă descurc cu toate facturile. îmi pare rău, a spus el, privindu-mă în sfârşit în ochi, ca şi cum să ai un tată bolnav scuza ceea ce ne făcuse el nouă. Chiar îmi pare rău. Dar oamenii sunt fascinaţi de el. Ce-ai vrea să fac?
— Să te duci dracului, l-a repezit Tina fără milă.
M-a înşfăcat de braţ şi m-a luat de acolo.

*

în maşină, Tina m-a privit cum încercam fără succes să bag cheia în contact. în cele din urmă, am nimerit, după care a fost cât pe ce să distrug căsuţa poştală a lui Cari pornind în marşarier.

— Du-te naibii! am explodat către schimbătorul de viteze.

— Dă-te de la volan! mi-a zis Tina. N-ar trebui să conduci acum.

Mi-am desfăcut centura de siguranţă şi ne-am schimbat locurile între noi. Tina a rotit cheia, a băgat în marşarier din nou şi a dărâmat căsuţa poştală a lui Cari, înainte de a porni la drum fără grabă, ca-ntr-o zi de duminică.

în curând, Cari avea să-i ia Inculpatului interviul acela exclusiv pe care şi-l dorea atât de mult, iar peste câţiva ani avea să publice un roman în genul *true crime,* devenit bestseller pentru o scurtă perioadă, care avea să fie adaptat pentru un film de televiziune cât de cât decent şi apoi pentru o producţie extrem de proastă, care se putea vedea numai pe casetă video. Au urmat şi alte cărţi, mai bune, ecranizate cu alţi actori, mai buni, în decursul anilor, din când în când, aveam să-l văd pe Cari la câte un talk-show obscur, difuzat dimineaţa devreme, prezentând o reeditare a cărţii care cică includea material nou exploziv. Cari părea mereu a doua opţiune, scos la înaintare fiindcă producătorii nu- 1 puteau găsi pe tipul care scrisese scenariul pentru blockbuster. Dar Tina şi cu mine citeam şi urmăream tot ce făcea, sperând să aflăm noutăţi despre dispariţiile din zona Lacului Sammamish. Dar Cari nu era responsabil de asta. Nimeni nu era. După aceea, după ce speranţele i-au fost spulberate de prea multe ori, Tina nu s-a mai interesat de nimic în legătură cu Cari şi Lacul

Sammamish. Nu avea să aibă parte de cunoaşterea acestei poveşti şi trebuia să găsească o cale să accepte asta, ca să-şi poată trăi doliul şi să-şi continue viata.

Astfel că, atunci când scrisoarea a aterizat în căsuţa mea poştală – *Poate că tu nu-ţi mai aduci aminte de mine, dar eu nu te-am uitat niciodată –,* nu i-am arătat-o Tinei. Conţinutul ei avea să rămână secret până la momentul potrivit, când puteam spera din nou.

12 februarie 2021

Dragă Pamela,

Poate că tu nu-ţi mai aduci aminte de mine, dar eu nu te-am uitat niciodată, aşa cum n-am uitat nici noaptea aceea, acum 43 de ani, când te-am sunat, la Casa aso

ciaţiei, să-ţi ofer ajutorul meu, oricât de mic. Nu m-ar surprinde să-ţi fi şters amintirea mea din minte, căci aşa fac minţile sănătoase în situaţii traumatizante şi stresante. Ştiu asta pentru că lucrez în domeniul ştiinţelor care se ocupă de tulburările de memorie.

Aşadar îţi scriu ca să-ţi comunic fie informaţii importante, fie ceva ce ar putea fi rodul minţii tulburate a cuiva care suferă de o afecţiune neurodegenerativă.

în 2017, jurnalistul Cari Wallace a venit la mine dând primele semne de demenţă. De atunci, boala a avansat semnificativ şi, cum poate că ştii deja, paranoia este o reacţie obişnuită în cazul pierderilor de memorie. Cari a început să mă acuze din ce în ce mai agresiv că aş fi tu. Crede că te prefaci a fl medicul lui, pentru că urmăreşti să-i furi cercetarea. Atitudinea lui oscilează între ameninţări cu moartea la adresa mea şi accese de teroare, fiind sigur că eu sunt cea care pune la cale să-l omoare. Când am început tratamentul, i-am spus că sunt o

absolventă care a făcut parte din asociaţia studenţească despre care a scris în cartea lui. Bănuiesc că aşa a ajuns să ne confunde.

Când un pacient e confuz, cel mai bine este să nu-l corectezi, căci acest lucru i-ar putea înrăutăţi starea de dezorientare. Cum delirul lui s-a manifestat în ultimele câteva luni, au ieşit la iveală mai multe detalii ale poveştii. Câte dintre ele îşi au rădăcinile în realitate n-aş putea spune sigur, dar, în cazul în care lucrurile acestea ar putea însemna ceva pentru tine, iată-le în cele ce urmează:

în anii 1980, când cartea lui era în ultimele etape ale redactării, guvernul l-a obligat pe Cari să-i predea unele dintre înregistrările pe care le făcuse cu Inculpatul la Penitenciarul de Stat din Florida, care ar fi inclus, se spune, şi mărturisirea crimei de la Lacul Sammamish. Oficialii încă sperau să-l pună sub acuzare pe Inculpat şi nu doreau ca acele informaţii să fie date publicului, deoarece ar fi putut pune în pericol ancheta. Evident, asta nu s-a întâmplat niciodată. N-am reuşit niciodată să verific ce se presupune că se află în înregistrările respective. Nu ştiu ce întrebări trebuie puse, dar tu ai putea să ştii.

Simt, ca şi tine, că familiile celorlalte victime ar trebui să afie ce s-a întâmplat cu cei dragi şi ştiu că tu încă ţii legătura cu unele dintre ele. Te-aş îndemna să vii cât mai repede aici să vorbeşti cu Cari, înainte ca memoria să-l lase de tot. Ţi-am scris pentru că nu doresc să existe o dovadă electronică a acestor lucruri – tehnic vorbind, nu încalc Legea HIPAA—, dar etic vorbind, mă găsesc într-o zonă gri.

Ţi-aş zice că sper că eşti bine, dar ştiu că eşti, pentru că tu contribui la revista comunităţii cu notiţele despre asociaţie în fiecare an. Eşti o sursă de inspiraţie pentru

mine.

Sora ta întru scop,
Dr. Linda Donnelly, promoţia '67 – „The Antoinette Perry Award for Excellence în Broadway Theatre” este denumirea completă a acestei distincţii, care se acordă pentru merite deosebite în lumea spectacolelor şi teatrelor de pe Broadway *(N.r.).*

— Health Insurance Portability and Accountability Act este o lege federală promulgată în 1996, prin care s-au creat standarde naţionale de protecţie a datelor medicale ale pacienţilor vulnerabili, astfel încât aceste informaţii să nu poată fi obţinute de către terţi fără consimţământul pacienţilor *(N.r.).*

RUTH
Issaquah
Vara anului 1974

în seara dinaintea ceremoniei de comemorare a tatei a sunat mama.

— Rebecca a zis ca s-a simţit bine la petrecerea ta. A fost drăguţ din partea ta s-o inviţi, Ruth, şi ştiu ca şi fratele tau a apreciat gestul. E îngrozitor de singură de la o vreme, a continuat mama, tăindu-mă cu lama ascuţită a satârului ca şi cum ar fi fost un măcelar iscusit.

Ştia că *singură* era un cuvânt care mă înduioşa, trimiţându-mă cu gândul la tata şi la cum trebuie să se fi simtit el chiar înainte să moară.

Când era student, era barman şi lucra câteva ture pe săptămână la Georgian Room din cadrul Olympic Hotel. într-o noapte, în apropierea închiderii, a apărut un client fidel şi s-a aşezat pe un scaun la bar. Atunci când se lua uîtima comandă, tata era întotdeauna epuizat – nopţile lucrate şi faptul că era student la zi îşi spuneau cuvântul, l-a turnat clientului un deget de whisky şi a sperat că o să-l dea repede pe gât, dar omul avea chef de vorbă, despre berea la halbă şi apoi despre whiskyurile de pe raft. Voia să afle cu ce echipă ţine tata la Campionatul Mondial – The Cardinals sau The Browns, şi dacă şi tatei i se părea la fel de nebunesc cum i se părea lui că ambele erau din St. Louis. Tata credea că-şi ascundea bine oboseala, lipsa de interes, dar, după câteva minute de conversaţie stângace, clientul s-a cufundat în tăcere şi s-a concentrat să-şi termine paharul. A lăsat câteva bancnote pe bar şi, când s-a ridicat să plece, i-a zis că el călătorea mult cu serviciul, că nu mai fusese acasă de ceva vreme şi că

spera să stea de vorbă cu cineva câteva minute.

Cred că eram de vârsta lui Allen când mi-a spus tata povestea asta, ceea ce înseamnă că m-am gândit la omul acela şi la dezamăgirea lui aproape 20 de ani. Expresia chinuită de pe chipul tatei când şi-a adus aminte de noaptea aceea m-a învăţat o lecţie semnificativă. Suferinţa altora era mai importantă decât disconfortul personal.

— Nu-mi place să aud aşa ceva, am zis.

De la masa din bucătărie, unde încercaserăm să ghicim ce lipsea din bouillabaisse—, Tina a întrebat *Să auzi ce?*

Am întors capul în altă parte. Nu era corect, dar o consideram vinovată pentru regretul pe care l-am simţit în vocea mamei în clipa aceea.

— Ştiu că ai fost supărată pe mine şi, în mod sigur, mi- ai dat un răgaz să mă gândesc, mi-a spus mama cu umilinţă.

Râsul ei sumbru a dezlănţuit ceva în mine.

— Mamă, am croncănit eu.

— Nu, Ruth, ascultă. Nu vreau să fii supărată. E bine că te-ai mutat de-acasă. Că nu eşti legată de CJ cum o să fie legată sărmana Martha toată viaţa ei. Mă bucur…

Suna ca şi cum s-ar fi întrerupt legătura, dar ştiam că era doar ea, străduindu-se din răsputeri. Din câte se pare, există o reacţie biologică universală a femeilor ce tocmai au devenite mame la plânsul bebeluşului lor, ceva ce activează regiunile din creier responsabile de oferirea acestui tip de protecţie primară. Probabil că Rebecca mi-a zis despre asta. Eram sigură că păţeam şi eu ceva asemănător când îmi auzeam plângând propriii părinţi.

— O să-mi frângi inima dacă nu vii mâine, a

încheiat mama pe un ton de pură capitulare.

— Dar cum rămâne cu CJ?

Nu suportam să mă prefac în continuare că eram căsătoriţi, nu acum. Nu după ce începusem relaţia cu Tina.

— Martha nu a fost de acord sub nicio formă.

Acum, că dispăruse din ecuaţie această condiţie, îmi analizam opţiunile. Tina şi cu mine discutaserăm dacă să merg sau să nu merg în fiecare seară din acea săptămână. Tina zicea că dacă nu mă duceam, refuzam să particip la muşamalizarea aşa-ziselor mele fărădelegi ce fusese pusă la cale de familia mea. Făceam un prim pas important fără a avea însă nici cea mai vagă idee tegată de ce să fac în continuare.

— Scuze, mamă. Nu cred că ar fi un lucru bun pentru mine.

— Nu crezi că ar fi un lucru bun pentru tine, a repetat ea impasibil. Atunci, la revedere, Ruth! a continuat ea, cu ce îmi închipuiam că era un zâmbet ucigător.

— Pa-pa, i-am răspuns, cu toate că ea îmi închisese deja în nas.

M-am întors şi am văzut-o pe Tina amestecând cu lingura prin resturile reci de bouillabaisse, zâmbind ca pentru sine cu sprâncenele ridicate, ca şi cum ar fi aşteptat un *Mulţumesc* de la mine.

— Trebuie să te fi simţit grozav, nu?

A râs într-un fel care sugera că răspunsul era evident şi s-a apucat sa cureţe farfuriile, fredonând noua melodie a trupei Fleetwood Mac şi mişcându-şi şoldurile.

Eu i-am răspuns cu un zâmbet de resemnare şi i-am dat o mână de ajutor, deşi în sinea mea se forma un nou soi de conştienţă greţoasă. Dacă asta însemna să mă simt *grozav,* atunci eram osândită.

— Supă de peşte provensală tradiţională din regiunea Marsiliei (N.r.).

PAMELA
Tallahassee, 1979
Ziua 467

în ziua în care urma sa depun mărturie m-am trezit tremurând şi cu lacrimi în ochi, caindu-ma pentru fiecare greşeala pe care o făcusem în viaţa mea. Cu siguranţă că aşa se simt oamenii înaintea unei intervenţii chirurgicale riscante. Treaba asta *ori mă salvează, ori mă omoară, iar de omorât nu poate să mă omoare fiindcă habar n-am dacă am fost un om suficient de bun ca să ajung în Rai.* Zăceam pe spate şi mă holbam în tavanul rugos, paralizată de toate posibilităţile de agresiune şi degradare pe care le aşternea ziua ce tocmai începea, până ce Tina a zis că se duce în camera ei să facă duş şi m-a sfătuit să fac acelaşi lucru. M-am ridicat în capul oaselor şi am rămas nemişcată o bună bucată de vreme. Apoi mi-am adunat puterile şi am tras telefonul în poală.

— Eşti genul de martor care-l ţine treaz noaptea pe avocatul apărării, mi-a spus tata din biroul lui de pe Park Avenue, unde, în prima zi de lucru, l-au lăsat să-şi aleagă panorama – Strâmtoarea East River sau Râul Hudson. Să ne uităm la informaţii, da?

Mi-am şters cu limba lacrimile de pe buze.

— Bine.

— Povestea ta a rămas consecventă, indiferent de mediu.

Am strâns mai tare receptorul, dând din cap aprobator. Asta aşa era.

— Caracterul tău e ireproşabil, ceea ce înseamnă că mărturia ta va fi considerată ireproşabilă şi ea.

— De unde ştii?

A urmat un râs surprins şi mândru de tată. El mă învăţase că reacţia cea mai eficientă la orice controversă e

întrebarea *De unde ştii?* Povara demonstraţiei

trece la adversar şi-l obligă să-şi susţină poziţia cu munţi întregi de dovezi.

— Bine, a cedat el. Eşti studentă la Drept, la o universitate din Ivy League şi ai absolvit studiile de
licenţă summa cum laude. În ultimul an de
facultate ai ‚W A
reuşit sa faci astfel încât asociaţia de studente pe care-o conduceai să facă mai multe ore în beneficiul comunităţii decât orice altă organizaţie studenţească din Sud. Şi, adu-mi aminte, care era media cumulată a celor din Casă?

— Suficient de mare cât să-i facă pe cei din asociaţiile concurente să-şi dorească să ucidă, am replicat eu acid.

— Mhm, a reacţionat el tachinându-mă, de parcă ar fi fost în contra mea. Şi totuşi de unde ştii?

— Că e idiot sau că e criminal? am pufnit eu.

— Şi una, şi alta.

— Anchetatorii i-au descoperit foile matricole. La Tacoma Narrows era printre ultimii, iar la Universitatea din Utah a fost admis doar pentru că şi-a înflorit şi şi-a falsificat aplicaţia.

— Şi? a întrebat tata, acoperind scârţâitul scos de scaunul de birou.

Mi-am imaginat că se întindea şi privea Râul Hudson pe fereastră. Nu era mai puţin maroniu decât East River, însă dacă te uitai spre nord, cireşii din Central Park te anunţau că era primăvară.

— De unde ştii că el le-a ucis pe Robbie şi Denise?

— Fiindcă l-am văzut cu ochii mei.

*

Henry Pearl mă aştepta în parcarea închisorii din districtul Leon. Era mai tânăr decât îmi închipuisem vorbind cu el la telefon, avea o mustaţă blondă şi un ten roz-pal, cu pete din

cauza umidităţii din Florida. Mi-a mulţumit tare că fusesem punctuală, aproape ca şi cum ar fi vrut să mai audă cineva. Am aruncat iute o privire în jur şi am observat o tânără care fuma pe trotuar, purtând ochelari de soare cu rame grele din carapace de ţestoasă, care aveau să-i lase nişte urme movulii de o parte şi de alta a nasului în următoarele ore. Avea părul negru întins cu placa şi o siluetă subţire, în formă de clepsidră, îmbrăcată într-un costum în carouri. Era Veronica Ramira, de 32 de ani, singura femeie cu rol strategic din echipa de apărători a Inculpatului. O dispreţuiam şi-mi doream să mă placă din prima.

— Bună, Henry, a început ea, pronunţându-i numele *Enri.*

Mai târziu, în cadrul remarcilor finale, avea să le spună celor 12 juraţi că a venit în Miami cu primul val de imigranţi cubanezi de după revoluţie, o fată de 12 ani care abia dacă vorbea engleză, împreună cu părinţii ei, care nu aveau un sfanţ. Cu vocea încărcată de emoţie a oovestit despre suferinţa îndurată când erai persecutat ară să fii vinovat, lăsându-şi mâna uşor pe umărul Inculpatului.

Am trecut pe lângă ea în penitenciar şi a trebuit să aşteptăm aproape o oră să fim chemaţi înapoi în sala de interogatoriu. Inculpatului nu-i plăcea să i se spună ce să facă şi când, o dată chiar a umplut cu hârtie igienică gaura cheii de la uşa celulei, astfel încât gardienii să nu poată intra să-l ia şi să-l ducă în sala de judecată. De asta se zicea că era viclean şi isteţ, deşi şi eu am avut odată un câine care sfâşia hârtia igienică când nu primea atenţie.

Inculpatul a intrat în sala de interogatoriu sinistră, cu pereţi din ciment, răsfoind hârtii, oftând şi scuzându- se, de parcă ar fi trebuit

să străbată oraşul în grabă, venind de la o altă întâlnire importantă ca să ajungă aici. Pentru cineva care de dimineaţă făcuse duş sub supravegherea gardienilor, punea în scenă un adevărat spectacol.
S-a aşezat şi a evitat orice contact vizual până când gardianul i-a scos cătuşele. Abia atunci m-a săgetat cu un zâmbet plin de empatie, vioi, care spunea că niciunul dintre noi nu trebuia să fie aici şi nu era asta doar o piedică monumentală pentru amândoi? Doi cetăţeni cu situaţie bună, prezentabili, cu o educaţie respectabilă. Apoi iată-l tâmplă în tâmplă cu Veronica Ramira, şoptind şi arătându-i un paragraf subliniat într- unul dintre documentele pe care le adusese.
— Mi-aduc aminte, i-a zis ea.
Au urmat salutări de ambele părţi ale mesei, mult prea cordiale pentru gustul meu. S-a adus Biblia, iar grefierul a jurat pentru conformitatea procedurilor.
— înţelegeţi ce facem astăzi? m-a întrebat Inculpatul încet, *cavalereşte,* ca şi cum i-ar fi făcut plăcere să-i explice câte ceva piţipo ancei din asociaţie care stătea în fata lui.
Era îmbrăcat cu costumul de culoarea ovăzului din pre- moniţia mea, iar pe mine m-a copleşit o senzaţie de siguranţă. îi anticipasem mişcarea.
— Am asistat la câteva mărturii pentru unul dintre cursurile de la Columbia, am răspuns eu, ridicând bărbia cu mândrie.
Când a zâmbit, ridurile au fragmentat faţa Inculpatului într-un fel înspăimântător.
— Atunci, ştiţi că cel mai bine e să răspundeţi cu un simplu „da” sau „nu”.
— La Columbia te învaţă să formulezi răspunsurile în termeni favorabili, am ridicat eu din umeri, netulburată. Sigur e o chestie specifică Ivy League. Dar da, înţeleg natura

procedurilor de astăzi.
— Mulţumesc, mi-a răspuns el.
Absent, şi-a făcut sul foile cu notiţe şi, în timp ce vorbeam, îndoia sulul acela cu mâinile lui mici, cu ochii alunecându-i spre gâtul meu.
— Vă rog să vă spuneţi adresa.
Starea lui de excitaţie, provocată de faptul că statul îi conferea autoritatea să mă întreba asta, era evidentă – s-a aşezat în scaun şi şi-a unit buzele, umezindu-le.
— Amsterdam Avenue, numărul 1124, New York, statul New York.
— Care este ocupaţia dumneavoastră?
— Sunt studentă la Facultatea de Drept a Universităţii Columbia.
— Dar sunteţi abia în anul întâi—, nu?
Inculpatul se grăbea să scoată în evidenţă acest lucru. Veronica Ramira a notat ceva, a acoperit biletul cu mâna şi l-a împins spre clientul ei. Ştiam ce scrisese fără să fie nevoie să-l citesc. *Numele.* Inculpatul era aşa de nerăbdător să afle unde locuiesc şi să-mi minimalizeze pregătirea, că uitase să mă întrebe cum mă cheamă, deşi la orice facultate de drept care-şi merită banii înveţi că aşa trebuie să înceapă procedurile.
— Sunt studentă în anul întâi la Facultatea de Drept a Universităţii Columbia, am zis.
Columbia, Columbia, Columbia. Mai întreabă-mă o dată cu ce mă ocup, ratatule. Doar aşa puteam să dau în el; asta era bâta *mea* din lemn de stejar.
— Vă rog să vă spuneţi numele, conform procedurii.
— Pamela Schumacher.
— Bine, a spus Inculpatul, desfăcând hârtiile cu care voia să-mi facă felul, ticăloasă elitistă ce eram. Vă voi oune câteva întrebări generale despre cronologia
aptelor din dimineaţa aceea. După ce aţi

văzut un intrus la uşa principală, ce aţi făcut?
Era evident că de aici trebuia să înceapă.
— M-am dus la etaj să vorbesc cu Denise Andora.
Mi-am făcut curaj pentru întrebarea care urma – *de ce tocmai cu ea?* Ceea ce m-ar fi obligat să recunosc raţionamentul încâlcit pe care l-am avut iniţial. Că Roger era tipul pe care-l văzusem, după ce mersese sus, pe furiş, cu Denise.
— V-aţi mai întâlnit cu cineva până să ajungeţi la camera ei?
— Oh, ăăă..., am ezitat eu.
Chiar urma să trecem atât de repede peste partea cea mai slabă a mărturiei mele?
— Da.
— Cu cine?
— Cu Jill Hoffman.
— Şi ce făcea Jill Hoffman?
— Ieşea din camera ei şi se ducea la baie.
— Era cu spatele la dumneavoastră sau venea spre dumneavoastră?
— Era cu spatele la mine, am zis, mai confuză ca niciodată.
Ce conta *asta?*
— Aţi strigat-o?
— Da.
— Ce s-a întâmplat după aceea?
— S-a întors şi am văzut că avea nişte sânge pe faţă şi pe mâini.
— Nişte sânge?
M-am uitat la domnul Pearl, îngrozită.
— Vă rog să clarificaţi întrebarea pentru clienta mea, a solicitat el.
— în declaraţia de la poliţie – Inculpatul a frunzărit notiţele ca pe un pachet de cărţi de joc – aţi scris „mai mult sânge decât am văzut în viaţa mea”.
Dar pagina pe care o ţinea în mână era întoarsă invers. Am fost şocată. Animalul

ăsta, care stătea acum mult prea aproape de mine, ţinuse minte partea aceea.

— Pentru cineva ca mine, am replicat eu cu îngâmfare, care-şi petrece cea mai mare parte a timpului la bibliotecă, da, fără îndoială că a fost mai mult sânge decât am văzut în viata mea.

— Vă rog să răspundeţi la întrebare.

— Aţi pus vreo întrebare? am replicat eu cu seninătate.

— Aţi văzut mult sânge sau doar nişte sânge?

— Mult sânge.

El şi-a ţuguiat buzele, ca şi cum ar fi sărutat aerul. în clipa aceea, am înţeles. Asta era tot ce voia: să retrăiască scena. Nu aveam nicio trapă secretă sub tălpi, cel puţin nu una pe care s-o deschidă Inculpatul. Mă convocase aici ca să-mi smulgă din memorie cele mai sângeroase clipe. Nu-mi venea să cred că cineva putea să-l considere inteligent sau chiar să-l ia în serios. Teatrul pe care îl juca era atât de transparent, iar personajul lui – atât de lipsit de conţinut, că trebuia văzut ca un afront la adresa tribunalului care pentru mine era un loc venerat şi inviolabil.

— Ce aţi făcut după ce aţi văzut că Jill era plină de sânge? a continuat, fără obiecţii.

Nu era nicio obiecţie de făcut. Totul era legal. Incredibil de legal.

— Am fugit pe coridor să le trezesc pe celelalte fete.

— Ati intrat atunci în camera în care stătea Denise Andora?

în gura lui, numele ei suna foarte nepotrivit. Denise Patrick Andora era un nume care cerea o pronunţie reverenţioasă. Salvador Dali îi trimisese mamei ei o scrisoare de condoleanţe după ce a murit. *Când ai să fii electrocutat,* aş fi vrut eu să transmită expresia mea plăcută, *maică-ta va fi nevoită*

să jelească în afara societăţii, izolată social.
— Da, am răspuns. Atunci m-am dus să văd ce făcea *Denise Andora.* O iubeam. Multi oameni o iubeau.
în cazurile sancţionate cu pedeapsa cu moartea, trebuie să se păstreze în arhivă, pentru totdeauna, copii ale transcrierilor de la proces, iar eu îmi doream ca acest adevăr implacabil să fie consemnat o dată pentru totdeauna, de dragul lui Denise.
— Eram îngrijorată fiindcă nu era pe coridor, cu celelalte fete.
— Ne puteţi descrie în ce stare fizică se afla când aţi găsit-o?
Pentru o fracţiune de secundă, i-am văzut limba de şopârlă umezindu-i buzele subţiri.
— Avea ochii închişi şi m-am gândit că dormea.
— Aţi observat ceva neobişnuit în camera ei?
— Geamul era închis şi avea cearşafurile trase peste ea. Denise suferea de căldură, deci asta era ceva neobişnuit la ea.
— Altceva?
— Nu înţeleg întrebarea, am răspuns încăpăţânată.
— Din declaraţia de la politie reies următoarele – Inculpatul a plescăit din buze lasciv —: „Căpătui tubului cu fixativ era plin de sânge, de un fel de lichid maro-închis şi de păr”. Vă amintiţi să-i fi spus asta detectivului Pickell?
Mi-am îndreptat genunchii, iar pelvisul mi s-a încordat de durere empatică.
— Da.
— Puteti să descrieţi flaconul cu fixativ?
— Ce înseamnă asta? am întrebat-o pe Veronica Ramlra în şoaptă.
Am văzut pe faţa ei că o şocasem, dar îmi dădeam seama că singurele momente când Inculpatul nu mă speria erau doar cele în

care ne aflam în aceeaşi încăpere. Când puteam să văd cu ochii mei unde anume se afla şi unde existau paznici cu arme, care i-ar fi tras un glonţ în cap dacă ar fi făcut vreun pas greşit. Dacă voiam să-l fac să se simtă ca murdăria de pe talpa pantofului meu, asta ar fi fost singura mea şansă.

— Cum vă explicaţi acum motivul pentru care capătul flaconului cu fixativ Clairol era plin de acele elemente? s-a grăbit Inculpatul să întrebe înainte să intervină Veronica Ramira.

Mi-am muşcat limba când ea s-a aplecat spre client, acoperindu-i faţa, şi i-a şoptit ceva. O clipă am crezut că nu mai voia să fie avocata lui, îşi adusese aminte că era femeie.

— îmi cer iertare, mi s-a adresat ea. Trebuie să merg la toaletă.

Am luat o pauză şi, când ne-am întors în sală, Veronica Ramira a preluat controlul şi mi-a distrus mărturia impecabilă în zece minute intense.

— Revenind la discuţia pe care aţi avut-o cu Bernadette Daly în zorii zilei de 15 ianuarie ţineţi minte să-i fi spus că vi s-a părut că l-aţi văzut pe Roger Yul la intrare?

— Am zis că aceea a fost reacţia mea iniţială când am văzut pe cineva, deoarece Roger venea des acolo şi pentru că amândoi sunt mai degrabă scunzi.

Mi-a făcut plăcere să sugerez de faţă cu el că Inculpatul era mic de înălţime.

— Şi Roger Yul era prietenul lui Denise?

— Fusese. Dar nu la momentul acela. Se despărţiseră înainte de vacantă.

— A mai ieşit vreodată în oraş cu vreo fată din asociaţie?

înăuntrul meu, panica s-a instalat cu un mârâit de câine de pază. Spre deosebire de Inculpat, Veronica Ramira chiar absolvise Facultatea de Drept şi intrase în barou. Nu

venise aici pentru plăceri ieftine; venise să câştige cazul.
— Da. Cu Bernadette Daly.
— Cât timp au ieşit împreună?
— Cred că doar o singură dată.
— Şi ce au făcut atunci, singura dată când au ieşit împreună?
Simţeam picături de transpiraţie umezindu-mi sutienul, însă încercam să-mi controlez expresia feţei.
— Ea a zis că au fost la un film.
— Dar ce s-a întâmplat după film, la el în maşină? Veronica Ramira a accentuat uşor cuvântul *maşină.* Ştia.
— V-a povestit cumva Bernadette că s-ar fi întâmplat ceva în *maşina* lui Roger?
Mi s-a urcat sângele la cap. Cari şi Tina erau singurii oameni de pe faţa pământului care ştiau ce i-a făcut Roger lui Bernadette. Şi, de vreme ce Cari încerca să-i intre în graţii Inculpatului, nu cumva ăsta era genul de informaţie pe care să i-o ofere pe tavă acestuia, ca dovadă că altcineva ar fi putut comite atacul de la Casă?
— Confidenţial, am zis zburlindu-mă. Mi-a povestit.
— Relaţiile din cadrul asociaţiei de studente nu ne preocupă câtuşi de puţin, mi-a replicat Veronica Ramira pe un ton enervant, de soiul *îmi-pare-rău-că-trebuie-să-ţi- spun,* de parcă am fi fost aici din cauza mea, discutându-ne toate problemele personale şi chestiunile private.
— Ce anume v-a povestit Bernadette că s-a întâmplat cu Roger?
Presupun că n-aveam niciun drept să fiu furioasă pe Cari pentru că a dezvăluit informaţia echipei apărării. Era ca şi cum ai fi lăsat gunoiul afara şi ai fi dat vina pe ratoni că au dat iama în el. Cari Wallace făcea doar

ce făceau pe vremea aia toţi ziariştii cu mutre şi caracter de şobolani.
— Mi-a spus că Roger a forţat-o cu capul la el în poală.
— Pentru a-i face sex oral, e adevărat?
O roşeaţă ca focul mi-a cuprins gâtul.
— Da.
— Bernadette v-a zis cum s-a simtit?
Parcă eram prinsă în centuri, într-o maşină care înainta cu viteză, cu mâinile legate de volan şi cu o cărămidă aşezată pe pedala de acceleraţie. Vedeam că se apropia momentul impactului, dar nu puteam nici să întorc, nici să încetinesc. Impactul avea să fie inevitabil şi mortal.
— A zis că era speriată şi că nu voia, am răspuns neajutorată.
— De ce era speriată?
— Nu putea să respire. Era speriată ca nu cumva Roger s-o omoare din greşeală.
— Aţi avut şi dumneavoastră o experienţă înfricoşătoare cu Roger în ianuarie 1978, la aproximativ o săptămână după ce au fost ucise Robbie şi Denise?
— Da.
— Ce s-a întâmplat atunci?
— A sărit la volan, în maşină, când eu eram pe locul pasagerului, şi a pornit autovehiculul fără acordul meu.
— Şi pentru asta aţi depus plângere, nu-i aşa?
— Da.
— Plângere pentru răpire deosebit de gravă. Pentru care a fost condamnat toamna trecută, corect?
— Corect.
— Aţi fi putut să nu depuneţi plângere, dar aţi făcut-o. De ce?
Răspunsul era simplu ca bună ziua şi mi-a venit cu viteza luminii.
— Pentru că m-am gândit că omul e periculos

şi ar trebui să fie în spatele gratiilor.

— Nu mai am nimic de adăugat.

Veronica Ramira s-a întors spre Inculpat, care peste doar câteva luni avea să fie descris de către *New York Times* ca „un bărbat foarte arătos, cu păr castaniu- deschis şi ochi albaştri, în genul lui Kennedy”. Iar la scurtă vreme după aceea, în *Miami Herald* a apărut întrebarea-titlu *Studentul tăcut şi inteligent – un criminal în serie?* Deşi toate emanaţiile de inteligenţă din sala aceea sumbră veneau de la Veronica Ramira, nimeni nu voia să-şi amintească lucrurile aşa.

— Nu mai am întrebări, a încheiat Inculpatul cu un zâmbet de parazit, nespus de satisfăcut de sine că n-a făcut nimic altceva, în afară de a căpuşa o femeie care ştia meserie.

— Este vorba despre anul I de masterat, sau ceea ce universităţile americane numesc „graduate” sau „postgraduate degree studies”, adică studiile de specializare urmate după terminarea licenţei („undergraduate degree studies”) (N.r.).

PAMELA
Tallahassee, 2021
Ziua 15 826

Eileen mi-a zis odată că e ca atunci când îţi scoţi o măsea. Presiune acolo unde ar trebui să fie durere, adrenalină – această novocaină naturală a corpului. E zona aceea periculoasă din care puţini se mai întorc, i- au spus doctorii mai târziu. Durerea e felul în care corpul te anunţă că e ceva ce nu e în regulă şi mai ai încă timp să faci ceva. Dar presiunea înseamnă îngrijire paliativă.

Mă trezesc cu o forţă inumană, gherăind orbeşte până îmi simt pielea descojindu-se şi strângându-mi-se sub unghiile scurte. Presiunea se trage ca o cortină, dezvăluind durerea. Deschid ochii cu adânca recunoştinţă care urmează după un coşmar extrem de real. Dacă am dureri înseamnă că încă mai am o şansă.

La început, desluşesc limpede camera, dar apoi nu mai înţeleg nimic. îmi aduce aminte de cabinetul asistentelor medicale de la gimnaziul la care a mers fiică-mea. Pătuţul de la perete, sucurile de mere de lângă teancurile de pansamente sterile, cartoteca pe care era aşezat borcanul de sticlă cu acadele colorate. E un loc în care se oferă îngrijiri medicale, dar nu din cele care ţi-ar putea salva viaţa.

Cineva inspiră şuierător printre dinţi, iar eu mă uit şi văd o femeie trecută de 70 de ani, cu părul căzându-i în valuri argintii, tamponându-şi cu dischete din bumbac îmbibate cu dezinfectant urmele de pe braţe, ce par a fi zgârieturi de pisică.

— Bună, zice ea, îngrijindu-şi mai departe rănile.

— Mie...

...îmi pare atât de rău, sunt pe punctul de a-i

răspunde, dar parcă mă împunge un fier înroşit. îmi umezesc cu limba buza de jos şi simt marginea unei suturi.

— Pot să port haine cu mânecă lungă, spune ea, presupunând că eram pe punctul de a-mi exprima părerea de rău.

îmi zâmbeşte pe fugă şi-şi atinge buza, arătându-mi.

— Sunt numai două suturi. Am putut să te cos aici. Dar vreau să te duc la Spitalul Tallahassee Memorial pentru o examinare mai amănunţită.

— A venit după mine, zic eu încet, amintindu-mi nu atât faţa lui Cari, cât o porţiune din ea, cu pălăria kaki de safari pe care o purta când a venit spre mine, felul în care îi stătea pălăria aia ridicolă pe cap chiar şi atunci când am căzut amândoi în genunchi pe iarbă.

îmi pun mâinile pe partea laterală a coapselor şi, cu un geamăt de durere, mă ridic în şezut. îmi simt gâtul dureros şi încordat. M-a apucat de gât cu mâinile, dar ţin minte că mi-am zis că încă puteam să respir, că durează câteva minute să strangulezi pe cineva, că aveam să primesc ajutor în curând, deci nu era cazul să mă panichez. Eram calmă când am leşinat din cauza lipsei de oxigen.

— N-ai avut incontinenţă fecală, ceea ce înseamnă că leziunile sunt de suprafaţă.

Eu ridic din sprâncene.

— Şi mie îmi place să dau veştile bune la sfârşit.

Dr. Linda Donnelly râde sincer când aude. Nu ne-am cunoscut niciodată faţă în faţă, dar sigur e ea. Are vârsta potrivită şi pe braţul tăiat are o brăţară de aur cu charm, o bufniţă cu ochi rubinii, cel mai etalat simbol al asociaţiei noastre studenţeşti.

— Trebuie să merg la spital? o întreb eu.

— M-aş simţi mult mai bine dacă te-ai duce.

— Mă laşi să încerc să vorbesc încă o dată cu el mâine, dacă mă duc?

Undeva în cameră începe să zornăie un celular.

— Trebuie să înţelegi cât de greu a fost pentru mine. Să- ţi scriu, îmi răspunde ea, îndreptându-se spre uşa infirmeriei, unde poşeta mea atârnă într-un cuier. Aş putea fi acuzată în mod demonstrabil că încalc jurământul H1PAA.

Dr. Donnelly îmi întinde telefonul, care vibrează într- un fel ce acaparează momentul.

— Ţi-ai trecut soţul la contacte în caz de urgenţă, dar asistenta lui n-a reuşit să dea de el, aşa că mi-a dat numărul fiicei tale.

Ating imediat butonul verde cu degetul mare.

— Bună, scumpo, îi zic consolator.

— Mamă, eşti bine? Eşti în *Florida?*

Allison pare rănită că nu i-am zis, iar pieptul mi se umple cu un pic de căldură şi multă vină. îi spun aproape tot fiicei mele, acesta fiind efectul de bumerang al faptului că eu am avut o mamă care m-a ţinut la distanţă. Ştiu însă că am făcut la fel de multe greşeli. Am crescut o fată care suferă făcându-şi griji tot timpul şi, cu toate că am o groază de remuşcări din pricina asta, simt şi compasiune pentru propria mamă. E un simţământ pe care nu-l cunoşteam înainte să devin eu însămi mamă, aşa că iese la suprafaţă, în alte feluri, o dreptate stranie, o echilibrare prin empatie a balanţei, ceea ce e bine pentru lumea aceasta în general. Sau, cel puţin, asta îmi spun eu mie.

— A fost o decizie luată în ultima clipă, îi zic eu.

— S-a întâmplat ceva? mă întreabă Allison cu voce frântă.

Sprijină telefonul de umăr şi o aud apăsând tastatura. Allison e grafician, face design

pentru recuzită de film şi televiziune şi de multe ori lucrează manual obiecte pentru diverse producţii, pentru a reda autenticitatea perioadei în care se petrece povestea. O fascinează obiectele de epocă – nu-i place să lucreze la producţii despre lumea contemporană şi câteodată mă simt prost şi pentru asta, mai ales când zice despre ea că e un suflet *bătrân.* Sufletele *bătrâne* sunt doar cei care au trebuit să-şi poarte singuri de grijă prea devreme. Mi- am petrecut cea mai mare parte din viaţă spumegând de furie împotriva autorităţilor din Colorado care, dacă şi-ar fi făcut treaba, ar fi putut să împiedice ultimul lanţ de crime ale Inculpatului. Dar cine sunt eu să arăt cu degetul, când şi eu aveam o treabă de făcut?

— Toată lumea e bine, am asigurat-o. E cineva aici care s-ar putea să ştie ceva despre ce s-a întâmplat cu Ruth. Am venit să vorbesc cu el.

Brusc, sunetul tastelor amuţeşte.

— Vorbeşti serios? zice Allison, cu răsuflarea tăiată.

— Te rog să nu-i zici nimic Tinei. Nu vreau să-i distrug speranţele, în caz că se dovedeşte a fi o alarmă falsă. Când era în gimnaziu, Allison îşi petrecea vara cu naşa acesteia, la casa ei din Vashon Island; şi Tina era în vacanţa de vară. Se ştie că, din anul 2000, pentru cursul Tinei de la Universitatea din Washington se ocupă toate locurile în doar câteva minute, în ziua înscrierii. Denumirea lui, „Regăsirea posibilităţilor în suferinţa imposibilă”, are sonorităţile unei cărţi siropoase de dezvoltare personală şi chiar aşa e, iar Tina vorbeşte despre asta încă de la prima prelegere din cadrul cursului, de pe scena cu lambriuri de lemn din Kane Hali. *N-aveţi decât să daţi ochii peste cap,* îi îndeamnă pe nenumăraţii studenţii gură-

cască încă din 2000, când noul rector al universităţii a invitat-o să conceapă programul de studiu. *Ştiu că şi eu am dat ochii peste cap prima dată când editorul meu mi-a sugerat titlul.*

Studenţii merg la curs ca să afle direct de la sursă povestea despre cum l-a vânat pe criminalul în serie din oraşul ei natal, în campusul unde el însuşi se înscrisese cândva la Facultatea de Psihologie, dar mulţi vin la ea în ultima zi a semestrului şi o întreabă încet, cu voce sfioasă, dacă le permite să o îmbrăţişeze.

în decursul anilor Tina a lucrat cu mentorul ei, Frances, ca să adapteze conceptul de suferinţă complexă la reprezentarea curentă – suferinţa imposibilă apare când mecanismul prin care este procesată suferinţa e obstrucţionat, ca într-un soi de blocaj de scurgere. Spre exemplu, în cazul membrilor familiilor celor care se aflau în World Trade Center când turnurile s-au prăbuşit şi care nu au primit niciodată rămăşiţele celor dragi pentru a le înmormânta. Femeile atacate de un coleg de clasă, un iubit, un prieten, cărora aproape toată lumea le spune că acea experienţă nu se califică drept un act de violenţă. Suferinţa imposibilă e suferinţa care nu se conformează unui contract social legat de justiţie ori unor ritualuri umane existente din cele mai vechi timpuri. O moarte fără vreun cadavru de îngropat, o fărădelege comisă de cineva care nu e considerat un infractor. O femeie a cărei relaţie n-a fost considerată legitimă în momentul în care şi-a pierdut partenera. Tina îi învaţă pe oameni să depăşească obstacolul pentru ca suferinţa să-şi poată relua circuitul, să poată fi exprimată în modul său natural. îţi curge mereu prin vene, dar e mai bine să trăieşti astfel, decât

cu un blocaj care-ţi pune viaţa în pericol.
— Tina îşi doreşte lucrul ăsta de aproape jumătate de secol, se repede Allison.
Eu mă uit la dr. Donnelly şi zic:
— N-aş vrea să-ţi faci speranţe nici tu. Dar mă străduiesc să ajung la un răspuns.
Terminăm convorbirea, iar Linda Donnelly îşi ia umbrela. Pe fereastră se vede încă soarele, dar pe cer se înghesuie nori vineţii. îmi oferă braţul şi, cu ajutorul ei, mă ridic.
— Dacă la spital vor confirma că eşti bine, îmi zice în timp ce ne îndreptăm cu grijă spre parcare, o să încercăm din nou mâine. M-aş simţi îngrozitor ca toate acestea să fi fost în zadar. Este un efort şi din partea mea, căci nu obişnuiesc să încalc regulile – sunt sigură că înţelegi.
înţeleg. Mai mult decât oricine. Nu mai contenesc să-i mulţumesc când urcăm în maşina ei şi plecăm spre acelaşi spital unde moartea lui Denise a fost confirmată oficial, ceea ce nu se poate spune despre Ruth nici după aproape jumătate de secol.

RUTH
Issaquah
Vara anului 1974

Nu aveai cum sa deschizi radioul fără să afli despre valul de căldură care urma să arunce în aer oraşul Seattle în ziua de duminică, 14 iulie. Tina şi cu mine tăcuserăm planuri toată săptămâna să mergem la Lacul Sammamish în ziua aceea, şi nu eram singurele. A trebuit să mergem la trei magazine ca să găsim o ladă frigorifică. Vara e cea mai frumoasă perioadă a anului în Seattle, dar temperatura e, în general, moderată. însă zilele bune de plajă erau rare şi se întâmpla şi mai rar ca vreuna dintre ele să pice în weekend. Ne-am trezit devreme şi m-am apucat să pregătesc masa de prânz, iar Tina a echipat maşina cu scaune pliante, prosoape şi cremă de protecţie solară.

M-a găsit în dressing, purtând costumul ei de baie negru din două piese, cu ochii la o rochie bleumarin nouă-nouţă, în care mi-o imaginam îmbrăcată la un prânz unde se servea apă cu gheaţă în pahare de vin. Avea palmele pline de loţiune de protecţie solară.

— A plesnit capacul. Vrei?

Am clătinat din cap că nu.

— Eşti sigură? Eşti aşa de palidă, a râs ea.

M-am gândit s-o mint, să-i zic că nu mă simţeam bine, ca ea să-şi vadă de treabă şi să se bucure de ziua aceea fără mine. După care, să mă furişez afară. Dar numai gândul la asta mă făcea să mă simt prost. *Să mă furişez.* Nu puteam să-i fac aşa ceva Tinei.

— Totuşi cred că vreau să merg la ceremonia de comemorare a tatei.

M-a privit surprinsă.

— Nu, Ruth. Am vorbit despre asta. Ştiu că e greu, dar ai face un pas uriaş înapoi dacă ai

lua parte la şarada asta acum, când ştii de ce proporţii este.
— Se comemorează un an de la moartea lui, i-am răspuns eu ridicând dintr-un umăr. Ar trebui să fiu cu ai mei.
— Nu trebuie sa mergem la plajă, i s-a înmuiat vocea. Putem sa mergem la mormântul lui chiar acum, dacă vrei. Doar tu şi cu mine.
Eu mă holbam la covorul verde din dressing, o nuanţă la fel de intensă ca verdele unui teren de tenis, şi am replicat:
— Tu n-ai auzit-o pe mama la telefon aseară. Ştie că a greşit. Vrea doar să fim împreună azi.
Tina a făcut un pas în faţă, să fie în direcţia privirii mele.
— Ca să fiţi împreună sau ca să le arătaţi oamenilor că sunteţi împreună?
— Sincer, probabil că şi una, şi alta, i-am răspuns.
— Dar nu eşti sinceră, s-a opus ea. Fiindcă, dacă ar fi vorba doar despre a fi împreună, nu s-ar aştepta să apari azi şi să ascunzi cine eşti tu de fapt! Aşa cum şi tatăl tău a ascuns cine era de fapt! Aşa face un laş!
La momentul acela, ştia cum a murit tata.
Când a zis ***laş,*** din ochi mi-au scăpărat scântei.
— Du-te dracului!
A dat din cap de parcă aş fi răspuns corect la cine ştie ce întrebare nerostită.
— E bine. Eşti furioasă. Aşa şi trebuie să fii, dar nu pe mine. Poţi să fii furioasă pe tatăl tău, dar tot să-l iubeşti. Fir-ar, poţi să fii furioasă pe mama ta, dar tot s-o iubeşti. Dar pe ei trebuie să fii furioasă.
Dădea din mâini în timp ce vorbea, iar eu am luat rochia bleumarin de pe umeraş şi am împăturit-o protector, fiindcă nu doream s-o

văd mânjită cu otiune.

— Bine, am zis eu, pe un ton urât. N-o să mai vorbesc niciodată cu ai mei, dacă asta vrei.

— Nu asta vreau, Ruth. Vreau să ai o relaţie bună cu ei, dar una aşa cum îţi doreşti tu. Una în care să le fie bine nu numai lor, ci şi ţie.

Eu am făcut ochii mari la ea.

— Tu crezi că mi-e bine în relaţia noastră acum?

M-am apucam să deschei nasturii de la spatele rochiei.

— Ai mei se pregătesc pentru comemorarea unui an de la moartea tatei şi eu sunt singura care nu se duce. Mama e dezamăgită.

— Mama e adultă şi o să fie bine, a strigat Tina când mi-am pus rochia ei.

Apoi a coborât vocea, schimbând placa.

— Uite ce e, Ruth. Nu e uşor. Am trecut şi eu prin asta cu părinţii mei şi...

— Şi nu vorbiţi niciodată! am râs eu cu răutate. Tu n-ai familie. Iar eu nu vreau asta. Nu vreau să fiu ca tine.

A ridicat mâinile cu grijă când am trecut pe lângă ea, ca să nu-mi murdăresc rochia de loţiune. Apoi nu i-am mai zis nimic, dar pe alee am ascultat-o spunându-mi că înţelegea de ce trebuia să fac asta, că ştia că avea să fie mai uşor cu timpul – că toată treaba asta pur şi simplu cerea timp –, că mă iubea şi că dacă mă răzgândeam, ştiam unde s-o găsesc. S-a aşezat la volanul Cadillacului ei de femeie bogată, iar eu am încălecat şaua bicicletei mele vechi şi ruginite, iar la capătul aleii ea a luat-o la stânga, spre apă, iar eu, la dreapta.

PAMELA
Miami, 1979
Ziua 540

Procesul a început luni, 9 iulie 1979, o zi torida în Miami. De la hotel până la clădirea Tribunalului cu faţadă din teracotă pătată de ploaie făceai doar cinci minute, dar chiar şi aşa Tina şi cu mine am ajuns acolo asudate, cu urme de transpiraţie pe spate. A trebuit să încetinim, păşind pe pavajul din Met Square, căci era plin de ziarişti şi de gură-cască, toată lumea intrând cu viteza melcului pe singura uşă de la intrare. Inculpatul avea să critice „presa însetată de sânge şi virulentă” care a asaltat-o pe mama lui chiar pe treptele acelea, măcelărind aşa de tare cuvântul *virulentă,* ca grefierul a consemnat, în loc, cuvântul *variantă.* Dar poate că aceasta era singura idee în privinţa căreia cădeam de acord. Nu puteau să ne lase pe o uşă laterală pe unii dintre noi?

Cu răbdare, înaintam în ritmul gloatei, straduindu-mă să nu rup pungile de hârtie cu cumpărături pe care le aveam în ambele mâini, una cu produse de patiserie, fructe şi iaurt, cealaltă cu un termos cu cafea. Deşi eram acolo în văzul tuturor, nu mă remarcam printre celelalte tinere care-şi făcuseră cărare pe mijloc în dimineaţa aceea şi se îmbrăcaseră cu cele mai frumoase haine de duminică. N-aveai cum să-ţi dai seama care venise să-i facă ochi dulci acestui Kennedy al ucigaşilor şi care să depună mărturie împotriva alcoolicului mâncător de muci care se apucase de heroină în puşcărie.

— Asta-i un studiu de caz care aşteaptă să fie scris, a zis Tina, reperând o fata care nu putea sa aibă mai mult de 16 ani, ţopăia ca un iepuraş pe călcâie şi întindea gâtul de parcă ar fi fost la un concert Beatles, sperând să-i

atragă atenţia lui Paul.

— Dacă ar şti ele ce ştim noi, am spus.

— Chiar ştiu, a răspuns Tina sumbru.

Opinia ei profesională, fundamentată teoretic, este şi în ziua de astăzi aceea că, dacă nu chiar toate, cel puţin majoritatea tinerelor din sala de judecată din Miami, care avea 100 de locuri, femei care chicoteau ori de câte ori îl zăreau pe tipul despre care le spuneau reporterilor ca e „fascinant”, „impresionant” şi, „cu un fel rar de magnetism”, fuseseră supuse unei forme de abuz sexual în trecut. Victimele sunt întotdeauna atrase de bărbaţii care le aduc aminte de abuzatorii lor. Nu că ziariştii ar fi catadicsit vreodată să cerceteze fenomenul fanaticelor din sala de judecată mai în profunzime decât să întrebe câteva adolescente mestecând gumă şi făcând baloane dacă au venit acolo pentru că li se părea că Inculpatul era drăguţ.

În holul deteriorat de marmură era indecent de frig, iar pantofii cu toc se auzeau strident, din toate părţile. Spre sfârşitul zilei, transpiraţia de pe mine avea să se prefacă într-o pojghiţă sfărâmicioasă, pe care o puteai curăţa cu unghia. încă n-o cunoscusem pe singuratica profesoară de la Facultatea de Drept care avea să mă înveţe să mă îmbrac în straturi, chiar şi în timpul verii mlăştinoase, fiindcă în clădirile instituţiilor publice şi în cele de birouri termostatul e setat astfel încât, în orice perioadă a anului, să creeze un ambient confortabil pentru bărbaţi în costume de stofă de lână şi cu rată metabolică mai mare. *Nu te poţi concentra când ţi-e frig,* avea să-mi zică peste opt luni această creatură magică. Aşa că toată ziua mi-am suflat în palme ca să mi le încălzesc şi mi-am făcut griji că juraţii s-ar putea să-mi interpreteze greşit starea de disconfort şi s-o ia drept nervozitatea unui om care mintea.

— Pamela! Aici!

Era Bernadette, care îmi făcea cu mâna. Era la jumătatea scării principale.

Tina şi cu mine ne-am întors una spre cealaltă ca nişte îndrăgostiţi care îşi luau la revedere pe peronul gării în vreme de război.

— Intru să găsesc un loc, mi-a spus pe un ton care parcă anunţa că filmul s-a terminat.

N-am îndrăznit să scot un cuvânt. Simţeam că glasul care avea să-mi iasă din gâtlej – pierdut, ca de copil – urma să mă distrugă. Doar am privit în jos, la materialul rochiei albastre pe care o apretasem şi o călcasem cu o seară înainte şi încă o dată de dimineaţă, şi am dat din cap aprobator, cu buzele strânse.

— E normal să ai emoţii, a zis Tina. Asta nu înseamnă că n-o să faci treabă bună.

Eu însă simţeam mai mult decât emoţii. Aveam un sentiment fatalist despre lumea în care încercam sa ne croim drum. Un medic mi-a zis odată că există un anumit număr de lucruri catastrofale pe care, statistic vorbind, trebuie să le păţească în fiecare an un anumit număr de oameni – boli rare, accidente sinistre şi da, atacuri comise de criminali în serie. Mici grăunţe de tragedie purtate de vânt. Mă puteam resemna cu ideea că din întâmplare unul dintre curenţii aceia a suflat în colţul meu de lume. Dar întâlnirea cu improbabilul Inculpat amplificase conştientizarea unui lucru în legătură cu teritoriul meu de zi cu zi, care se dovedea a fi mai greu de acceptat. Şi anume, faptul că indivizii ca Roger nu apăreau în viaţa noastră aduşi de cine ştie ce vânt nefavorabil. Ei prinseseră deja rădăcini şi erau pretutindeni.

în unele nopţi stăteam întinsă în pat, fără să pot dormi şi cuprinsă de apatie, şi-mi dădeam seama că Inculpatul s-ar fi putut duce oriunde în ţară, că ar fi putut face asta oricărui alt

grup de femei, că apărarea putea la fel de bine să recurgă la îndoiala rezonabilă, arătând cu degetul la acel Roger care era deja printre ei. Oameni ca Roger existau peste tot, ţapii ispăşitori ai îndoielii rezonabile, aşteptând un caz ca ăsta ca să acţioneze. La nivelul probelor criminalistice concrete, nu exista nici măcar un fir de păr care să-l lege pe Inculpat de locul crimelor de la Casă. Era un caz de pedeapsă capitală şi în joc era viaţa unui om – unul care arăta şi părea a fi normal.

— Ai trecut deja de partea cea mai grea, a spus Tina, referindu-se la declaraţia mea de martor de dinaintea procesului, pe care echipa Inculpatului o exclusese din probatoriu, numindu-mă un „martor bine intenţionat, dar nu de încredere”.

Eu mă prefăcusem că nu observ ce uşurat fusese domnul Pearl când judecătorul Lambert hotărâse că puteam depune mărturie în faţa juraţilor. Fără declaraţia de martor ocular, nu aveam în instrumentar decât un demers pseudoştiinţific, cunoscut drept analiza urmelor de muşcături. Robbie fusese muşcată de sânul stâng şi de fese, iar un odontolog putea să depună mărturie că doar cinci seturi de dinţi din lumea întreagă ar fi putut să lase asemenea urme, unul dintre ele fiind al Inculpatului. Apărătorii ar fi zis că asta era doar o presupunere şi ar fi avut dreptate. Atâta dreptate că, în anii care au urmat, în multe state s-a interzis analiza urmelor de muşcături în procesele penale.

Bernadette m-a strigat iar şi am dat fuga spre ea pe scări, cu pungile cu cumpărături legănându-se şi lovindu-mi-se de şolduri. De acolo, de sus, vedeam tot şi pe toată lumea de sub noi, inclusiv pe Cari, aşezat pe o bancă

lângă nişte colegi cu legitimaţii de presă la gât. Luau câte o înghiţitură din pahare de carton şi se împungeau în coaste unul pe celălalt, aşteptând să se golească holul ca să-şi ocupe locurile în zona presei, delimitată cu un cordon. Cari fusese la tribunal în fiecare zi în perioada premergătoare procesului şi avea să fie acolo în fiecare zi din cele şase săptămâni cât a durat procesul, care ar fi fost cinci dacă Inculpatul n-ar fi făcut crize de furie şi istericale. Strângeam din dinţi, cu venele umflându-mi-se pe gât, văzându-l pe Cari că glumea şi pierdea vremea înainte să intre pe scenă trupa lui preferată.

— Acum, a început Bernadette, privind scena desfăşurată la picioarele noastre, unde presupui că ar trebui să mergem?

Am privit din nou în jos către bancă şi am văzut că, spre deosebire de colegii lui care erau tot acolo, Cari plecase. Mă văzuse, ştiam asta.

Bernadette i-a făcut semn unui poliţist, care ne-a dus la alt poliţist, care ne-a dus în biroul unui judecător a cărui secretară l-a găsit pe aprod, care ne-a condus în sala martorilor de la etajul doi. Eileen era deja acolo, cu o altă tânără cu părul blond-căpşună strâns cu o cordeluţă de culoarea piersicii, cu aparatul auditiv din urechea stângă afişat strategic înaintea juraţilor. Era Sally Donoghue, acea studentă în ultimul an la FSU care dormea în apartamentul ei din afara campusului, de pe strada Dunwoody, când Inculpatul s-a furişat pe geamul din bucătărie şi i-a administrat şase lovituri în cap, înainte ca vecinii să-i sară în ajutor. în dimineaţa aceea mergea tot în baston.

— Am adus bunătăţi, am zis eu. Pot să-ţi ofer ceva, Sally? Avem fructe, brioşe, iaurt.

— O, fii binecuvântată! a exclamat Eileen.

în timp ce mă ajuta să despachetez cumpărăturile, a dat peste laptele condensat pentru cafea şi a exclamat:

— Cafeaua de aici e îngrozitoare.

*

Procesul mi-a dezvăluit lucruri pe care le ştiam şi lucruri pe care nu le ştiam. Eileen rămăsese fără câţiva dinţi, asta ştiam, dar am aflat că îi lipseau vreo nouă. Ştiam că a trebuit să i se prindă mandibula cu fire metalice, dar nu ştiam cât durase (şapte săptămâni plus încă şase, după ce doctorii au descoperit că nu se vindeca aşa cum trebuie şi au fost nevoiţi să i-o rupă din nou). Ştiam că Jill nu-şi amintea atacul, dar nu ştiam că prima ei amintire era din ambulanţă, când paramedicii încercau să-i taie bluza de pijama, iar ea îi ruga să n-o facă. Nu ştiam că, la momentul acela, degetul îi era tăiat pe jumătate şi că din cauza asta oierduse un inel cu opal, pe care îl avea de la bunica ei. nelul acela nu a fost găsit nici până în ziua de azi.

Fetele n-ar fi vorbit despre anumite lucruri dacă n-ar fi fost obligate sub jurământ. N-ar fi vrut ca oamenilor să le fie milă de ele ori să li se pară că se plângeau. Nimănui nu-i plăceau femeile care se plângeau, iar noi ne doream atât de mult să fim bine văzute.

O zi sinistră a mărturiilor în lacrimi, avea să scrie Cari în articolul lui din dimineaţa următoare, *dar tot niciun cuvânt de la singurul martor ocular al statului.*

Am aşteptat toată ziua ca aprodul să cheme martorii în sala de judecată unul câte unul, până când n-am mai rămas decât eu, cu un gust acid în gură de la cafeaua groaznică de tribunal.

— Nu vrei să te aşezi, Pamela? se rugase de mine Eileen ore în şir. Mă agiţi şi pe mine.

Dar nu voiam să-mi şifonez rochia.

Judecătorul permitea aparate de fotografiat în sală şi părea o chestiune de viaţă şi de moarte ca nimeni să n-o surprindă pe martora-vedetă nici măcar cu un fir de păr nelalocul lui.
în cele din urmă n-a contat, fiindcă şedinţa a fost suspendată şi aprodul mi-a zis că era timpul să mergem acasă, amintindu-mi că înainte să depun mărturie nu trebuia să citesc ziarele sau să mă uit la ştiri la televizor. Tina avea să strângă toate articolele din săptămâna aceea şi să le păstreze ca să le pot citi, ceea ce aveam să fac abia după un timp de Ia încheierea procesului, dintr-o superstiţie bizară.
Mergeam pe vârfuri pe hol, privind de jur împrejur, încercând să dau de domnul Pearl. De ce nu fusesem chemată să depun mărturie? în dimineaţa următoare trebuia să mă întorc cu avionul la New York. Trebuia să schimb zborul? Lucram la o firmă în Midtown în vara aceea şi îmi luasem toate zilele libere ca să pot veni la proces.
— Pamela!
Domnul Pearl m-a găsit. M-am întors şi l-am văzut venind în grabă spre mine, aplecat în faţă de parcă ar fi urcat un deal, cu servieta închisă, dar cu colţurile foilor iţindu-se pe la cusături. Eram cu ochii fixaţi asupra bucăţelelor acelora de hârtie, simţind un gol în stomac, îşi închisese servieta în grabă.
— Trebuie să te întorci în camera de hotel, să nu te uiţi la ştiri şi să nu citeşti nimic, doar să aştepţi un semn de la mine, mi-a zis în clipa în care a ajuns suficient de aproape încât să-l aud, apoi a continuat: Poţi să faci asta?
Mi-a pus o mână pe umăr, într-un gest consolator.
— Da, dar...
— Eu trebuie să mă duc la biroul judecătorului Lambert. Chiar acum. Dar

trebuie să faci ce ţi-am spus. Bine?
Am încuviinţat. Bine.
— Dar zborul meu e mâine şi...
— Nu schimba zborul deocamdată.
Panica mi s-a strâns în plămâni. Să nu-l schimb?
— Dar, dacă nu schimb zborul, n-o să pot să depun mărturie.
Domnul Pearl m-a strâns mai tare de umăr, însă nu într-un fel liniştitor, cât din frustrare.
— Te rog, doar... O să-ţi explic imediat ce voi avea ocazia.
L-am urmărit îndepărtându-se, în vreme ce umărul îmi zvâcnea.
*

Am parcurs drumul de cinci minute până la hotel în trei minute şi jumătate. îmi tot imaginam cum suna telefonul în cameră înainte să ajung acolo şi mi-am asumat nişte riscuri nechibzuite – m-am năpustit în stradă, cu toate că agentul de circulaţie avea mâna ridicată. „Atenţie, doamnă!”, a strigat în hărmălaia pe care am provocat-o traversând.
în holul hotelului era linişte numai după-amiaza târziu, după ce se suspendau şedinţele la tribunal. Căscau gura pe-acolo mai ales oameni din partea locului şi oameni de presă comasaţi la etajul al nouălea, sediul improvizat al şerpescului lor centru media, ca să-şi redacteze articolele la timp pentru ştirile de seară. Aşa că am observat-o pe femeie imediat. Era îndesată, avea o coafură simplă, practică, şi se aşezase pe una dintre canapelele din hol, cu mâinile în poală, rotindu-şi întruna degetele mari, reuşind să arate şi nerăbdătoare, şi emoţionată în acelaşi timp. Când am intrat pe uşă ca vântul şi ca gândul, s-a ridicat şi mi-a ieşit în întâmpinare.
— Vă rog să mă scuzaţi, a început pe un ton îndreptăţit, de parcă eu aş fi călcat-o pe picior

şi trebuia să-mi cer scuze imediat.
Ignorasem semnele unui agent de circulaţie, apoi vehiculele în mişcare care coteau brusc, pe o stradă aglomerată din oraş, dar iată că apăruse, în cele din urmă, un obstacol care să mă blocheze. Acesta era prezenţa puternică, tulburătoare a lui Shirley Wachowsky, mama lui Ruth.

RUTH
Issaquah
14 iulie 1974

De la casa Tinei din Clyde Hill până la Liceul Catolic Issaquah erau 25 de kilometri de foc; în arşiţa aceea, coniferele hibernale zăceau nemişcate, prea lipsite de vlagă ca să se mai legene. Când am ajuns, aveam pete de transpiraţie la subsuori, cu o nuanţă mai închise decât rochia bleumarin a Tinei. Rebecca mi-a oferit o îmbrăţişare spaţioasă, lăsând mult loc pentru Duhul Sfânt între şoldurile noastre, şi m-a informat că eram jilavă. Fratelui meu i-a ieşit o îmbrăţişare şi mai distantă, cu un singur braţ, ţinând-o pe nepoată-mea între noi. Micuţa mi-a luat degetul în mâna ei lipicioasă şi La examinat cu ochii aproape ieşindu-i din orbite, hipnotizată de ce descoperise. Allen s-a uitat suspicios la pielea mea curată şi la sandalele italieneşti de piele pe care le purtam, după care s-a dus să se joace cu nişte verişori în rondul de iarbă tunsă pentru noi la prima oră, după cum anunţase mama cu un aer important. Hortensiile violet din grădina tatei aveau flori de o nuanţă trandafirie, feminină; ca şi cum, de acolo de sus, acesta ar fi fost felul lui de a le da peste cap schema de culori. Mama se îmbrăcase în violet, ca un strugure uriaş, în speranţa că avea să se asorteze cu ele, dar acum arăta doar ca un strugure uriaş.

— Mi-am permis să copiez câteva versete din Sfânta Scriptură pe care ar fi frumos să le rosteşti tu, a spus mama, înghesuindu-mi în mână o foaie şifonată.

De obicei, nu vorbea aşa – *Scriptură –,* dar maica Dennis şi părintele Evans stăteau chiar acolo, arătând de parcă i-ar fi mâncat pielea, în veşmintele bisericeşti de lână, cu gulere ţepene. Ce ar fi zis dacă le-aş fi mărturisit că

noi nici măcar nu aveam o Biblie în casă? Că mama sigur se dusese la librărie sau rugase vreo vecină să-i împrumute un exemplar? Că, dacă n-ar fi reuşit în niciun alt fel, abia în cele din urmă ar fi apelat la biserică?

— Ruth, a zis un glas cunoscut.

M-am întors şi am dat cu ochii de fostul meu soţ, care n-ar fi trebuit să fie acolo, purtând un costum rău croit ai cărui nasturi nu puteau face faţă pântecului lui imens.

— Uau! Parcă eşti scoasă dintr-o revistă de modă, a exclamat el.

L-am strâns în braţe tare pe CJ, cu o uşurare sinceră. O fi fost el tipul craiului celui mai lipsit de discreţie de pe pământ, dar tot mă făcea să mă simt mai puţin singură în prezenţa alor mei. Mai mult, era exemplul viu al lucrurilor pe care Tina încerca să mi le demonstreze: că această zi nu era despre a fi împreună în familie, ci despre mama, care voia să le arate altora şi poate şi ei înseşi că eram împreună. îmi închipuiam că prezenta mea acolo o ajuta să ţină la distanţă vocea aceea firava, cea care-i vorbea în singurătatea nopţii, torturând-o cu adevărul. Familia noastră se dezmembrase iremediabil.

— Credeam că Martha nu te-a lăsat să vii, i-am spus lui CJ şi m-am minunat că vorbele puteau să-mi iasă din gură atât de blânde şi înţelegătoare, când în capul meu lua naştere o revoltă foarte personală.

— Adică Martha Denson? a întrebat părintele Evans.

Şi Martha învăţase la Liceul Catolic Issaquah. Prima soţie a fostului meu soţ era în ultimul an de liceu când eu eram boboacă, iar a treia lui soţie era boboacă atunci când eu eram în ultimul an. CJ ar fi putut compune o piesă country care să devină şlagăr.

— Probabil că ar trebui să ne aşezăm la

locurile noastre cât încă e umbră, a sugerat mama înainte ca părintele Evans să mai pună vreo întrebare absolut rezonabilă şi incomodă.

Lumea a început să se împrăştie. Mamei i-a luat câteva clipe să-şi dea seama că eu mă întorceam de unde venisem.

— Ruth! a strigat după mine, râzând un pic, de parcă aş fi schimbat direcţia din greşeală.

M-am oprit de dragul ei, deşi ştiam că o făceam doar din politeţe. N-avea cum să mă convingă să rămân. Ceva eteric şi senin s-a pogorât asupra mea şi părea ceva mai degrabă prevestit, decât hotărât de Dumnezeu: *E vremea să pleci, Ruth.*

— Am venit doar pentru că am crezut că CJ n-o să fie aici, am spus fără mânie şi reproş.

Mama mă minţise ca să mă facă să vin. Aşa era ea şi probabil că aşa avea să fie întotdeauna. Era răspunderea mea să accept asta. într-un flashback ameţitor, am văzut-o pe Tina la Frances în bucătărie, în seara în care ne-am cunoscut, cu mâinile în blana neagră a lui Nixon. *Ai impresia că o să vii încoace, o să primeşti un sfat şi apoi, dacă o să-l urmezi, o să-ţi fie mai bine. Dar, de fapt, înveţi cum să-ţi asumi răspunderea.* A fost un moment senzaţional de luciditate, care era musai să fie împărtăşit persoanei care îl prevestise.

— Am crezut că n-o să fie.

Mama dădea din mâini, disperată să recapete controlul asupra mea.

— Bănuiesc că, în cele din urmă, a înfruntat-o.

A zâmbit şi a dat ochii peste cap – *caţa aia de Martha.* Dar nu mai ţinea, iar eu eram plictisită şi indiferentă. Trebuie să fi fost înspăimântător pentru mama să-şi dea seama că mă pierduse cu totul şi de aceea simţeam

compasiune pentru ea.
— Te rog să nu faci zarvă, Ruth, a adăugat, aproape cuprinsă de panică. Eşti aici. Şi arăţi...
Şi-a fâlfâit braţele înspre mine, rămânând fără cuvinte. Nu pentru că aş fi fost de o frumuseţe de nedescris, ci fiindcă mama nu-mi făcea niciodată complimente şi de-asta trebuie să se fi simţit ca şi cum ar fi căutat o pătură într-un sertar cu cuţite ascuţite. Mintea ei nu era într-un loc de gingăşie şi căldură.
— ...atât de elegantă, a completat în cele din urmă. Ar fi păcat să te fi îmbrăcat aşa degeaba.
Dar nu era degeaba – avea să mă vadă Tina. Tina, care nu trebuia să se chinuie ca să-mi spună că sunt frumoasă, care n-avea mintea îngrădită, ci şlefuită ca o lentilă care focalizează lumina şi reflectă clar lucrurile.
— îmi pare rău, mamă, dar nu mă simt bine, am zis, îndepărtându-mă un pic de ea.
Ea a părut pe de-a-ntregul stupefiată.
— Tu nu te simţi bine? N-are cum să te facă să te simţi bine. Tatăl tău a murit.
— Nu la asta mă refer. Mă refer la *prefăcătorie.* Să ne prefacem că încă sunt măritată. Că suntem o familie mare şi fericită, când nu suntem.
Ea şi-a luat rânjetul ei comod de victimă, cu o mină sfâşiată precum o pereche de blugi preferaţi, purtaţi întruna. întotdeauna mă înspăimântase faptul că putea să găsească ceva amuzant la propria dezamăgire. Ca şi cum şi-ar fi dus zilele aşteptând să fie dezamăgită de viaţă şi ştiind cu certitudine că aşa avea să fie, apoi izbucnind într-un râs sinistru de una singură. Fusese deşteaptă şi se pregătise pentru ce era mai rău.
Era acelaşi rânjet pe care-l văzusem în

dimineaţa când tata a murit într-un accident de maşină, în drum spre locul în care ne aflam acum, în urma unui atac de cord minor, după ce ne certaserăm toţi trei la micul-dejun. Rămăsesem peste noapte la ei, după ce avusesem o ceartă explozivă, cearta finală cu CJ, din cauza unei agrafe de păr pe care nici măcar nu şi-a dat seama că şi- o prinsese de guler, când se întorsese acasă târziu din nou. În dimineaţa aceea îi anunţasem că de data asta eu şi CJ n-aveam sa ne mai împăcăm, că urma să intentez divorţ pentru că eram lesbiană, iar ei ştiau amândoi că eram, pentru că şi tata era homosexual.

— Ştiam că o să faci asta, a declarat mama într-un fel triumfător şi bolnăvicios.

Era rumenă în obraji, iar picăturile de sudoare îi punctau faţa precum acele înfipte într-o pernă.

— Mi-am zis, a continuat ea, poate că e mai bine să nu vină Ruth. Fiindcă ştiam că, dacă vii, o să faci în aşa fel încât lucrurile să fie doar despre tine. Dar am vrut să fac pace şi acum iată-mă aici, făcând exact ce ştiam că aveam să fac astăzi. Să te consolez pe tine, când de fapt eu am nevoie să fiu consolată.

l-am fost recunoscătoare că mi s-a dezvăluit atât de generos în toată cruzimea ei, pe care până la momentul acela o dezvăluise cu măsură, cât să mă facă să mă întorc şi să mai cer. Ea a făcut să-mi fie atât de uşor – nu numai uşor, ci şi *plăcut* – să-i întorc spatele. M-am urcat pe bicicletă şi m-am dus la apă, unde bătea briza şi unde era şi Tina.

PAMELA
Miami, 1979
Ziua 540

în camera de hotel, telefonul a sunat chiar în momentul în care s-a deschis uşa.

— Trebuie să răspund, m-am trezit zicându-le, cu o notă de imposibilitate în glas, mamei lui Ruth şi Tinei.

Niciuna nu m-a băgat în seamă. Se holbau una la alta de parcă ar fi fost adversari în ring de-o viaţă.

— Pamela? l-am auzit pe domnul Pearl. Crezi că poţi să- ti schimbi zborul?

Am simţit că puteam să respir iar. Deci tot urma să depun mărturie.

— Bineînţeles, am zis, expirând prelung. în ce zi să plec?

A urmat o pauză stânjenitoare.

— Bună întrebare! a răspuns el scoţând un hohot de râs care mi-a provocat o senzaţie de greaţă.

Era râsul unui om care se luptase toată ziua cu un copilaş fără minte şi-şi pierduse pofta de viaţă.

— Judecătorul Lambert doreşte să vii la el la birou mâine-dimineaţă. După aceea o să decidă dacă rămâi pe lista martorilor sau nu.

Voiam să mă aşez, făcusem băşici la tălpi, care mă dureau de la atâta stat în picioare, dar nici n-aveam chef să-mi mai calc o dată rochia. Nu era rentabil. Că s-ar fi putut să nu conteze. Fiindcă se putea să nu depun mărturie.

— Şi *după aceea* o să decidă? Ce se întâmplă, Henry?

Nu cred că-i mai zisesem vreodată Henry domnului Pearl.

— Apărarea a mai făcut o solicitare de excludere a mărturiei tale de astăzi. în baza dovezilor că a fost influenţată de relaţia ta cu

Martina Cannon. Procurorul a venit cu declaraţia scrisă a mamei uneia dintre fetele dispărute în zona Lacului Sammamish.
M-am uitat fix la autoarea acestei afirmaţii, chiar acolo, în camera mea de hotel, stând cu spatele lipit de perete de parcă Tina ar fi ameninţat-o fizic, deşi Tina nu făcea decât să stea la uşă cu braţele încrucişate şi bătând din picior nerăbdătoare. Deşi mi-am simţit furia urcându- mi în gât, am vorbit calm:
— Şi ce spune declaraţia asta?
— Mama crede că fiica ei a fugit din cauza tulburărilor psihice. Se pare că a fost internată o vreme şi s-a discutat să fie internată din nou. Teoria ei e că Mar tina Cannon i-a manipulat fiica şi a profitat de ea, iar insistenţa cu care doamna Cannon susţine că Ruth a fost ucisă în ziua aceea nu este, de fapt, decât refuzul de a accepta faptul că Ruth şi-a dat seama că drumul pe care mergea era greşit şi a fugit.
— Şi totuşi nu văd ce legătură are asta cu mine.
— N-are. N-ar trebui să aibă. Judecătorul trebuie pur şi simplu să stea de vorbă cu tine şi să se asigure că eşti în deplinătatea facultăţilor mintale şi că n-ai fost manipulată în niciun fel de Martina. N-ai fost, nu?
— Nu! am ţipat eu.
— Aşa credeam şi eu, dar trebuia să te întreb.
— Ce se întâmplă dacă el decide că am fost? Că am fost influenţată, adică.
M-am uitat la Tina, care, auzind cuvântul, a rămas cu piciorul ridicat deasupra covorului. *Influenţată.*
— Uite, a zis domnul Pearl cu seriozitate, după care n-a mai zis nimic un timp.
Unde să mă uit? La ce? aproape că am ţipat eu.
— în astfel de cazuri...

O tărăgăna, mai puţin sigur pe el. Mă durea sufletul. Urma să-mi zică o versiune a ceea ce îmi zisese tata luni la rând. Simţeam.
— ...de crime în serie...
Mi s-au înmuiat genunchii şi, fără să-mi dau seama, m- am trezit aşezată pe marginea patului. La naiba! O să- mi calc rochia din nou. Sau poate că nici n-avea să fie cazul. Am dus o mână la gură, răvăşită de gândul că o chestiune măruntă de soiul ăsta m-ar fi putut împiedica să le spun tuturor adevărul, să câştig bătălia asta şi să fac dreptate pentru Denise.
— ...se întâmplă rar să obţii o condamnare pentru toate victimele, a zis domnul Pearl, expunând un amestec trist de explicaţii.... Dar, pentru ca sunt atât de multe astfel de cazuri, partea bună e că în unele dintre ele măcar există dovezi clare scoase la iveală de criminalişti şi aşa pun mâna pe aceşti indivizi.
— Cum au pus mâna pe Al Capone acuzându-l de evaziune fiscală, am replicat eu ironic.
Domnul Pearl a gemut.
— Eu fac tot ce-mi stă în putinţă ca să câştig cazul pentru Denise şi Robbie şi pentru voi toate, fetelor. Dar, dacă judecătorul Lambert hotărăşte să-ţi suspende mărturia, există probe clare de natură medico-legală în cazul Kimberly Leach. N-o să iasă viu din Florida, îţi promit.
Am închis ochii. îmi dorisem să spună asta. Dar acum o spusese şi mi-aş fi dorit să opresc timpul ca să păstrez un fir de speranţă ce se destrăma. Fără mărturia mea, Inculpatul avea să câştige. Dacă nu puteam depune mărturie, nu ştiam dacă aveam *eu* să ies vie din Florida.
— Mâine, la 8:45. în regulă?
Urma să fiu acolo la 8:30.
Mama lui Ruth a deschis gura înainte ca receptorul telefonului să ajungă în suport.

— Tânăra asta merită adevărul, i-a zis Tinei, încercând cea mai surprinzătoare tentativă de generozitate pe care am văzut-o vreodată.
— Poate că tu nu poţi accepta asta. însă nu-ţi dă dreptul să le vinzi iluzii halucinante unor oameni aflaţi în situaţii vulnerabile.
— Ştii care e definiţia halucinaţiei în psihiatrie? a întrebat Tina, ridicând din sprâncenele negre şi aşteptând să vadă dacă Shirley avea chef să ghicească. Nu? OK. Ei bine... – s-a sprijinit iar cu spatele de uşă şi i-a zis, cu un căscat menit s-o enerveze – e o convingere falsă pe care o susţii în ciuda dovezilor irefutabile care arată contrariul.
A dus mâna la gură şi a continuat:
— Tu eşti exemplul viu. Definiţia din manual ţi se potriveşte atât de bine, încât devine plictisitor.
— Eşti un om rău, a icnit Shirley.
Apoi mi s-a adresat mie, arătând cu degetul şi încercând să mă convingă:
— Iată, avem chiar aici un om rău.
Tina nici n-a clipit.
— Există martori care au zis că au văzut-o pe Ruth la Lacul Sammamish în ziua aceea, vorbind cu un bărbat a cărui înfăţişare se potriveşte cu semnalmentele Inculpatului. Şi mai incriminator...
Tina a ridicat braţele înspre tavan, ca şi cum Shirley n- avea s-o creadă niciodată pe-asta, iar Shirley s-a întors cu un obraz la perete, de parcă Tina i-ar fi dat una din rever, cu toate că între ele era câtă distanţă permitea suprafaţa camerei de hotel.
— Ruth era fericită şi nu fugi de o viaţă care te face fericită.
— Atunci, de ce nu s-a găsit niciodată cadavrul? a replicat Shirley dezlipindu-şi faţa de la perete.
Şi-a unit degetele ca într-o rugăciune şi le-a

îndreptat spre mine. *Te rog. Gândeşte-te la asta.*

— Au trecut cinci ani. Au găsit cadavrul celeilalte fete care a dispărut în ziua aceea. Dar nu şi pe al lui Ruth. Nu ţi se pare ciudat lucrul acesta? mi-a aruncat ea o privire plină de reproş – *fii puţin rezonabilă,* asta părea să zică.

— Fiindcă nu-l caută nimeni! a tunat şi a fulgerat Tina. Mama celeilalte fete a fost la toate canalele de ştiri care au primit-o. S-a dus la secţia de poliţie în fiecare zi, timp de trei luni; a fost al dracului de încăpăţânată!

A dat un pumn în perete şi a ţipat frustrată:

— Dar *tu,* tu n-ai avut decât încăpăţânarea să te asiguri că n-o caută nimeni! Dacă mama unei fete care e dată dispărută îi spune detectivului care se ocupă de caz că, de fapt, nu există nimic care să dea de bănuit, el *o crede.*

— Da, pentru că eu sunt mamă. Dar tu ce eşti? Tu n-ai nimic, a zis Shirley cu o mică grimasă răutăcioasă, nespus de încântată de ea însăşi.

Auzind asta, Tina s-a încurcat, rănită, *minimalizată.* Iar eu am simţit cum înăuntrul meu izbucnea un foc *J*

protector, ca şi cum ea n-ar fi fost numai sora mea, ci sora mea mai mică. Când era vorba de durerea mea, oamenii se purtau cu mine cum te-ai fi purtat cu un om matur, trecându-mi cu vederea suferinţa.

— Nu cred deloc că ai halucinaţii, i-am spus Iui Shirley. Cred că mai degrabă ai prefera ca toată lumea să creadă că fiica ta a fugit. Căci, dacă numele ei e legat de toată chestia *asta,* oamenii se pot apuca să sape. Şi s-ar putea să afle că îşi trăia viaţa într-un fel care ţie ţi se pare ruşinos. Aşa că ai prefera să nu ştii niciodată ce s-a întâmplat cu *fiica ta* ori să nu ştii unde e îngropată, decât să rişti să descoperi că nu era „perfectă”. Ce fel de

mamă eşti tu?
Shirley a clipit amuţită şi a izbucnit în lacrimi. Sau măcar s-a prefăcut, ducându-şi mâinile în dreptul feţei şi scoţând toate sunetele necesare. Mi-a aşteptat reacţia suficient cât să-şi dea seama că n-aveam să-mi retrag cuvintele, n-aveam s-o consolez şi n-aveam să-i zic că n-am vrut, că ea era mamă, ceea ce o făcea automat o sfântă. Când n-am făcut decât s-o las să bocească mai departe, şi-a luat mâinile de pe faţă şi m-a fixat cu ochii ei uscaţi şi duri.
— Acum aş vrea să plec, a spus cu un tremur curajos în voce, ca şi cum noi am fi ţinut-o acolo împotriva propriei dorinţe, când în realitate ea mă căutase pe mine.
Tina i-a deschis uşa şi a ridicat mâna într-un gest exagerat, trasând o jumătate de cerc. *Găseşti ieşirea şi singură.*
— Prea bine! a ţâţâit Shirley.
Şi-a netezit bluza şi s-a uitat Ia mine într-un fel care-mi arăta că era profund dezamăgită.
— Măcar de data asta un reporter a spus adevărul. Eşti pe de-a-ntregul sub vraja ei. Mult noroc, domnişoară! a exclamat lividă Ia chip şi ţâşnind pe uşă furtunos.
Tina şi cu mine ne-am uitat una la alta mult timp după ce a plecat, nevenindu-ne să credem şi totuşi aşteptându-ne Ia aşa ceva. Ar trebui să existe un cuvânt care să exprime cât de puţin te pot surprinde oamenii. Presupun că acel cuvânt e ***blazat,*** dar eu nu sunt aşa. Fiindcă de partea cealaltă se găseşte cineva ca Tina, care m-a învăţat să nu fiu surprinsă că oamenii pot fi atât de buni, încât să lipseşti de la serviciu o săptămână, să conduci toată noaptea sau să te pui în pericol de dragul lor. Unii oameni sunt evenimente de tip lebădă neagră.

PAMELA
Tallahassee, 2021
Ziua 15 826

Carl poartă un tricou pe care scrie *Make Orwell Fiction Again*— şi, în ciuda a tot ce ne-a făcut, sunt insuportabil de tristă imaginându-mi cum şi-a făcut singur tricoul pe Redbubble, de Ia unul dintre calculatoarele din sala media a centrului de îngrijire în care locuieşte acum.

— Când am ajuns Ia Seattle, a povestit el, referindu-se Ia ziua în care ne-am despărţit în Aspen, am vorbit despre caz cu oricine a fost dispus să discute cu mine. Şi mi-a ajuns Ia ureche un zvon.

A ridicat un deget, ca Sherlock Holmes.

— De fapt, mai degrabă o teorie.

E ora 13 într-o zi de joi şi Cari e lucid. Pentru el, cea mai bună perioadă e cea de după prânz. Soarele apune din ce în ce mai devreme şi Iui îi ia mai mult să risipească zăpăceala dimineţii, cum am văzut Ia prima noastră întrevedere, ce avusese loc Ia 11 dimineaţa, oră considerată sigură mai deunăzi. M-au externat de Ia Tallahassee Memorial fără vreun diagnostic de contuzie ori hemoragie internă, iar suturile din buză se vor resorbi în două săptămâni. Rana mea e minoră pe lângă hemoragia intracerebrală suferită recent de unul dintre asistenţi, după ce Cari i-a azvârlit un scaun în cap. Atunci s-a apucat dr. Donnelly să-i pună pe cei care vin în vizită Ia el să semneze o declaraţie pe proprie răspundere.

— Care era teoria? l-am întrebat inofensiv, interesată, dar nu disperată să aflu.

Momentele când Cari iese să ia aer sunt puţine şi se pot sfârşi brusc, cum am constatat eu însămi. Dacă i se pare că aude ceva ameninţător sau încordat în tonul meu,

acel Cari care deţine informaţia pe care a ţinut-o ascunsă de noi timp de 40 de ani o să dispară, iar eu s- ar putea să nu-I mai văd niciodată.
— Teoria avea legătură cu casetele înregistrate de poliţia din Seattle când a venit în Utah să-I interogheze după prima evadare, explică el cu o voce bizară, ca de discurs, de parcă n-ar vorbi cu mine, ci ar ţine o prelegere, cum a tot ţinut în deceniile de după publicarea cărţii sale.
Vrea să spună Colorado, nu Utah, însă dr. Donnelly m- a sfătuit să nu-I corectez. Dau din cap aprobator, îndemnându-l să continue.
— Ţin minte că am văzut casetele cu interogatoriul pe lista cu obiecte pe care mi-ai arătat-o.
în ziua în care te-am sărutat, aş putea să adaug, dar de fiecare dată când îmi amintesc mă cuprinde un nou val de ruşine.
El pocneşte din degete şi arată spre mine. *Exact.* Soarbe din cafeaua pe care i-a făcut-o un membru al personalului de îngrijire. Cu gheaţă, ca să nu se aleagă nimeni cu arsuri de gradul trei.
— Circula teoria, continuă el, că în interogatoriul înregistrat pe casetele acelea îşi mărturiseşte fapta.
— De ce ar mărturisi? mă întreb eu cu indiferenţă, deşi inima îmi bate să-mi sară din piept.
— Ah... se gândeşte el, ca şi cum ar putea exista o mulţime de motive.
,
Creează un sentiment de anticipaţie, se bucură de atenţia mea. în vreme ce eu agonizez.
— în statul Utah [Colorado [exista pedeapsa cu moartea, dar în Washington nu. Şi ştii şi tu. După prima evadare, ajunsese rău.

încercase să supravieţuiască în munţi o săptămână, fără adăpost, hrană sau somn. Strategia Iui era să-i momească pe detectivii din Seattle, să Ie dea ceva care să-i facă să vrea să-şi arate muşchii şi să-I extrădeze. Să-I scutească de procesul Caryn Campbell, pe care era aproape sigur că avea să-I piardă, după tentativa de evadare. Cine e vinovat nu încearcă să evadeze. Ştia că acuzarea avea să folosească asta împotriva Iui dacă cazul Caryn Campbell ajungea în faţa completului de judecată şi că avea să sfârşească în ştreang.
Ridic din sprâncene şi murmur:
— Logic.
Şi chiar e logic. Cari nu zice nimic o vreme, iar eu observ că se uită supărat către uşa dinspre sala de aşteptare pentru vizitatori. Nu e nimeni acolo. Suntem doar noi în sala zugrăvită în kaki, cu fotolii cu dungi roşii şi o canapea bej, cu perne cu dungi roşii asortate. Asta se cheamă stil de viaţă luxos pentru seniori, deşi centrul arată ca un hotel de patru stele, construit pe Ia 1900 şi rămas neatins de atunci. însă după aceea...
— Poliţiei din Seattle nu i-a plăcut chestia asta, zice Cari şi amintirea ce-i însoţeşte afirmaţia îl înveseleşte.
Se concentrează din nou asupra mea, luminându-se pe măsură ce-şi aduce aminte de vremurile în care fusese un ziarist versat şi îndârjit.
— Presiunea opiniei publice, care-I voia înapoi în Florida, era deja foarte mare. Poliţiştii din Seattle încercau doar să ţină lucrurile sub control până când îşi făceau propriul rechizitoriu, iar asta cere timp, dacă voiau să facă o treabă ca lumea. Nu să grăbească lucrurile doar de dragul de a spune că au făcut ceva, cum au făcut celelalte

jurisdicţii. Dar eu nu mă las şi ei îşi dau seama că trebuie să-mi dea ceva.
I s-au dilatat pupilele; obrajii îi sunt ca ai mei după antrenamentul de dimineaţă – îmbujoraţi de satisfacţie.
— Un detectiv sugerează să merg să vorbesc cu mama uneia dintre victime. Femeia aia... fluieră Cari, făcând ochii mari şi vrând să sugereze: *Ce om îngrozitor!* Ea îmi spune că nici măcar nu crede că fiică-sa e o victimă.
Chipul său capătă o expresie de neîncredere. îmi povesteşte toate astea Ia timpul prezent, ca şi cum ar fi a Shirley Ia uşă chiar în clipa asta.
— E evident că vrea să ascundă ceva, dar...
Cari se întrerupe brusc, de parcă l-ar fi scos cineva din priză.
Eu nu mă pot abţine:
— Dar *ce?*
îşi duce pumnii Ia urechi, ca şi cum n-ar putea suporta judecata din glasul meu.
— Este prins de poliţie. Şi toată lumea vrea să vorbească cu el, să-i afle povestea.
Clipeşte la mine ca un copil, plin de regret. Abia dacă mai are sprâncene, ochii însă şi-au păstrat aceeaşi nuanţă minerală de verde.
— Cum ai scos-o de la el? îl întreb blând.
El duce mâinile la gură şi mărturiseşte în şoaptă:
— l-am scris, l-am zis – priveşte iar spre pragul uşii în care nu e nimeni – că aveam dovezi care îi susţineau nevinovăţia într-unul dintre cazurile de crimă în care
era acuzat şi m-a trecut imediat pe lista de vizitatori. Atunci am început un fel de prietenie şi...
Cari se întoarce la nararea la timpul trecut, ca şi când ar avea nevoie să ia distanţă faţă de omul care a făcut asta. Privirea lui se plimbă de la uşă la mine, de la uşă la mine.

— *Te rog,* mă imploră şi se face mic, cuprins de o spaimă teribilă.
Mă trag într-o parte şi mă îndepărtez de el, luând o poziţie neprimejdioasă, cum m-a sfătuit dr. Donnelly, dacă simţeam că sunt pe cale să-l pierd.
— Dacă-ţi zic unde îl găseşti, poţi s-o faci să mă lase în pace? îmi şopteşte el înspăimântat.
Bănuiesc că persoana la care se referă sunt eu.
într-o lume ideală, Cari ar fi un om întreg care ar putea rezista unei pedepse usturătoare din partea mea, pe care visam să i-o administrez când eram mai tânără şi mai rigidă din cauza lipsei de experienţă. în timp imboldul acela s-a domolit, anii rearanjând treptele pe scara priorităţilor mele. Dorinţa de a-l pedepsi a trecut pe o treaptă de jos, apoi şi mai jos, până a fost urmată de ceva mai sofisticat decât răzbunarea.
— Ea n-o să te mai deranjeze de-acum înainte, îi promit eu şi nici măcar nu trebuie să mimez bunătatea.
Tina i-a zis să se ducă dracului, iar acum, după ani şi ani, exact acolo se găseşte.

---

[12] „Faceţi ca Orwell să redevină ficţiune”. Cel mai probabil, aluzie la celebrul roman *1984* al scriitorului englez, care descrie un univers totalitar, în care totul e controlat *(N.t.).*

PAMELA
Miami, 1979
Ziua 541

Judecătorul Lambert copia ceva din dosarul cazului când secretara m-a condus la el în birou, cu cinci minute peste ora stabilită.

— Bună dimineaţa, domnule, am început înclinând din cap şi păstrând o distanţă respectuoasă faţă de biroul lui mare, cum fac acum când cineva în faţa mea îşi tastează codul cârdului la bancomat.

Domnul Pearl m-a instruit să iau loc numai după ce eram invitată, lucru la care am răspuns prin *Ştiu asta.* Deşi nu ştiam, nu tocmai. Protocolul standard din sala de judecată nu era aşa, doar judecătorul Lambert era aşa.

Nu m-a băgat în seamă. Secretara m-a încurajat cu un surâs matern, parcă pentru a transmite locului căldură umană, înainte să iasă şi să închidă încet uşa, tresărind uşor când a auzit scârţâitul balamalelor. Expresia asta aveam s-o am şi eu într-o zi, încercând să ies fără zgomot din camera fiicei mele, după ore bune în care o legănasem ca să adoarmă.

Am rămas acolo un timp, cu ochii la judecătorul Lambert, care-şi nota chestiuni esenţiale din solicitarea de excludere a mărturiei venită foarte târziu, cu o zi în urmă. Mă aşteptasem ca biroul lui să arate ca un bar englezesc vechi – tavan jos, pereţi roşiatici din lemn de nuc, mobilă de piele texturată, băuturi maronii pe o tavă din alamă –, dar încăperea avea ceva matern, mobilă tapiţată în brocart în nuanţe metalizate, reproduceri botanice franţuzeşti îngălbenite, înrămate pe pereţi. Judecătorul a închis dosarul şi a ridicat ochii ta mine, într-un fel menit să mă intimideze.

— Sunteţi atât de tăcută, că nici măcar nu mi-

am dat seama că eraţi aici, mi-a zis chicotind. Luaţi loc, vă rog. Mă agitaţi.

Era a doua oară în 24 de ore când cineva îmi spunea asta.

— Vă mulţumesc, domnule, am zis şi, cufundându-mă în perna tare a scaunului cu model de trandafir, m-am gândit la ţesătura de pe peretele din camera lui Denise din Jacksonville.

Chiar aceea pe care o admirase Cari în ziua în care ne cunoscuserăm. Era o bucată dintr-o cuvertură Navajo care se purta pe umeri şi se vedea că femeia care o lucrase o făcuse în nişte condiţii dificile, mi-a explicat odată Denise. *Vezi modelul liniilor, ca nişte unde radio?,* îmi zisese, arătându-mi cum se ridicau şi coborau abrupt, pe orizontală, alcătuind un şir haotic de romburi. Formele au început să apară abia pe la mijlocul secolului al XIX-lea, când unele familii hispanice din sud-vest au prins femei şi copii Navajo şi i-au transformat în sclavi. Textilele erau valoroase şi femeile erau obligate să le ţeasă, familiile care le ţineau în captivitate făcând astfel profit. Ca să-şi sfideze opresorii, au născocit o nouă succesiune de elemente, linii şi simboluri ţesute la război transmiţând faptul că nu făceau ţesăturile de bunăvoie.

Aveam să dau dovadă de respect faţă de judecătorul Lambert în biroul lui, nu fiindcă îl respectam, ci pentru că nu aveam de ales şi trebuia să depun mărturie la proces.

— Se pare că aveţi nişte relaţii îndoielnice, a zis el apostrofându-mă în glumă.

A ridicat un deget spre mine – *nţ, nţ, nţ.* Cât de bine trebuie să se fi simţit în postura lui, în timp ce eu mă străduiam din toate puterile să n-o iau razna.

— Care vă bagă în cap tot felul de scorneli, dacă e să cred ce scrie în declaraţie, a

continuat el.

Eu mă holbam la el cu nişte ochi de căprioară.

— Domnişoară Schumacher, a zis, pierzându-şi brusc răbdarea, să cred?

— Categoric nu, domnule.

— Categoric nu?

A ridicat din sprâncene.

— Nimic nu e categoric în viaţă, domnişoară Schumacher.

— Nu, domnule, am aprobat eu repede.

S-a lăsat într-o parte, cu mâinile late pe pântecul tare de om bătrân, cu steagul statului Florida de o parte a perciunilor argintii şi cu drapelul Statelor Unite de cealaltă, semănând aşa de tare cu o broască cu chip uman, că aproape că mă aşteptam să orăcăie la mine.

— Povesteşte-mi cum ai ajuns să te cunoşti cu Martina Cannon.

— Ne-am cunoscut la spital, domnule. La Tallahassee Memorial. în dimineaţa zilei de luni care a urmat

atacului.

— Şi cum a decurs întâlnirea aceea?

— La ce vă referiţi, domnule judecător?

Şi-a întors o mână pe burtă, iritat.

— Adică despre ce aţi vorbit? Când aţi aflat că era din Seattle şi avea legătură cu o fată de acolo, despre care se presupunea că dispăruse?

— în ziua aceea.

Mi-am dat seama că răspunsul meu scurt putea părea defensiv.

— M-a dus acasă cu maşina, am continuat, şi mi-a zis cine era şi că ea credea că persoana vinovată de ce s-a întâmplat la reşedinţa asociaţiei mele studenţeşti era de vină şi pentru dispariţia prietenei ei.

— Atunci aţi auzit prima dată numele Inculpatului?

— Da, domnule judecător, am recunoscut cu durere.
— Chiar aşa? a mormăit ca pentru el însuşi, parcă surprins să constate că, de fapt, declaraţia mamei lui Ruth nu era tocmai lipsită de conţinut.
A rămas tăcut, pe gânduri câteva clipe, în timp ce eu simţeam că eram arsă de vie.
— Dacă aş putea spune un ultimul lucru, domnule... am deschis eu gura şi am tresărit puţin, fiind sigură că avea să mă apostrofeze că am vorbit neîntrebată.
Spre surprinderea mea, judecătorul doar s-a uitat la mine cu deschidere şi curiozitate.
— Dacă aveţi ocazia de a mai trece o dată prin declaraţia iniţială pe care am dat-o la poliţie, o să vedeţi că am susţinut insistent că individul pe care l-am văzut
la uşa de la intrare era un necunoscut. Ştiu că prima dată am zis ca am avut impresia că era Roger, dar după aceea am zis şi că acesta a fost doar un gând trecător. Şi că mi-am venit în fire imediat şi mi-am dat seama că nu mai văzusem acea persoană niciodată. Şi mi-am susţinut afirmaţia în fata tuturor celor cu care am w J f
vorbit în următoarele 30 şi ceva de ore, cu destul timp înainte să o cunosc pe Martina Cannon. în fata surorilor mele, a iubitului meu, chiar şi a absolventei care ne-a găzduit la ea acasă în seara aceea. Iar după aceea, cu toate că şeriful Cruso s-a concentrat asupra lui Roger în primele câteva săptămâni, eu am rămas la aceeaşi convingere. Am insistat că nu pe Roger l-am văzut, deşi mi-aş fi uşurat mult viaţa dacă aş fi cedat presiunilor. Şi ce încerc să spun, am zis roşind un pic, căci judecătorului Lambert deja îi sclipeau ochii – „Judecătorii preferă concizia în cadrul mărturiilor”, avertizase recent un profesor de

la Facultatea de Drept –, e că nu sunt o persoană uşor de influenţat. El şi-a ţuguiat buzele, gânditor.

— O să fie nevoie să recitesc declaraţiile. Să vorbesc cu oamenii ăştia faţă în faţă. Atunci, o să-i daţi domnului Pearl numele acestor martori.

Mâna aceea s-a mişcat iar, de data asta fluturând din degete. ***Hai pa-pa,*** ar fi putut foarte bine să-mi zică.

— Vă mulţumesc, domnule judecător, am zis eu într-un fel jalnic, linguşitor, care mă bântuie şi acum.

PAMELA
Miami, 1979
Ziua 542

în camera de hotel am devenit apatica şi m-am apucat să privesc pe geam. Se vedea un panou cu filmul *Our Winning Season* cu Dennis Quaid, obturând vederea către ocean şi în primele două zile am luat treaba asta drept un semn de bun augur. Dar în a treia zi mi-am dat seama că stăteau la hotelul acela şi unii membri ai apărării şi cine zicea că nu era de bun augur pentru *ei?* Atunci am început să trag draperiile.

Nu era vorba că nu aveam voie să plec. Puteam să mă duc oriunde doream câtă vreme nu ratam vreun telefon de la domnul Pearl, care mă ţinea la curent cu noutăţile. O dată am încercat să ies la o plimbare exact la ora la care începea procesul, în ideea că era puţin probabil să mă sune atunci. Dar n-am mers decât o jumătate de cvartal şi mi-am adus aminte că metoda preferată a Inculpatului de a-şi arăta dispreţul era să întârzie permanent, aşa că m-am întors şi am luat-o repede înapoi. Eram atât de paranoică în hotărârea mea de a nu face nimic care să-mi păteze credibilitatea în ochii judecătorului Lambert, că nici măcar n-o lăsam pe Tina să-mi aducă o ceaşcă de cafea dimineaţa, înainte să plece la tribunal. *Nici măcar dacă o pun în faţa uşii?,* m-a întrebat ea prin uşă. *Te rog, pleacă!,* am şuierat eu, îngrijorată ca nu cumva să ne audă cineva din presă şi să scrie că martorul ocular a cărui mărturie e posibil să fi fost influenţată vorbea cu femeia care e posibil s-o fi influenţat.

Să devii apatic e altceva decât s-o iei razna. în cele şapte zile petrecute în camera de hotel din Miami aşteptând hotărârea judecătorului Lambert, n-am pierdut contactul cu

realitatea, însă unele convingeri au început să mi se clatine asemenea unei măsele de minte bolnave. Simţind aceeaşi durere surdă ca atunci când ai un dinte infectat, am ajuns să pun la îndoială lucruri pe care înainte le consideram incontestabile.

în vara aceea făceam practică într-o firmă mare, la departamentul de achiziţii, fără a fi în stare să recunosc faţă de mine însămi că-mi uram supervizorul cu mutră oribilă, căruia îi făcea plăcere să le amintească tuturor practicanţilor că nu erau plătiţi pentru cât de străluciţi erau, ci pentru disponibilitatea tor, şi că era genul de slujbă care nu doar că îţi afecta viaţa personală, ci *devenea* viaţa ta personala. Ceea ce uram, ceea ce îmi crea un sentiment de gol aproape nihilist era ideea de a avea o carieră în care să reprezint firme, nu fiinţe umane reale. Majoritatea celor care intrau în domeniul dreptului comercial şi corporativ, ca tata, erau atraşi de caracterul impersonal. Ultimul lucru pe care şi-l doreau era să aibă de-a face cu un client în mijlocul unei crize, cu cineva care trecea printr-un divorţ, care se lupta să obţină custodia copiiului, care dădea faliment. în copilărie, tata râdea tot timpul de cât groaznic suna, iar eu îl aprobam vehement, fiindcă aveam nevoie de asta, de singurul lucru pe care-l aveam în comun. Dar, stând în camera aceea de hotel întunecată, forţată să mă întreb cum ar fi fost să sune telefonul şi să aflu că judecătorul Lambert îmi suspendase mărturia, toate acestea rezultând în faptul că juraţii aveau să-l considere nevinovat pe Inculpat, am fost totodată forţată să mă gândesc la cum s-ar simţi doamna Andora, părinţii lui Robbie sau Jill, Eileen şi Sally dacă i-ar vedea iar mutra aia îngâmfată în ziare, cu pumnul ridicat triumfător. Cum aveam să mă împac cu mine însămi dacă urma să fie aşa?

Şi ştiam că răspunsul nu era prin a mă asigura că firmele mari şi prospere se supuneau legii ca să rămână mari şi prospere.
în ziua a patra, când l-am sunat să-i zic că eram tot în Miami, aşteptând să aflu dacă şi când aveam să depun mărturie, supraveghetorul ăla cu glas mucos m-a informat puţin cam prea nerăbdător că mă aventurasem pe teritoriul absenţelor nemotivate. în ziua instructajului fusesem avertizaţi că, dacă lipseam de la lucru mai multe de trei zile, se putea să fim concediat!.
— Nu pot face nimic, i-am spus supraveghetorului pe care nu mai ştiam cum îl chema, dar a cărui faţă schimonosită, de constipat, mi-o aduceam aminte.
— În viaţa reală, a zis el amuzat, de parcă ar fi ştiut mai mult decât mine despre inconvenientele vieţii reale, clientului nu-i pasa de situaţia ta, oricât de deosebită ar fi ea. în viaţa reală, tocmai ţi-ai pierdut clientul.
în capul meu treaba era atât de clară, că parcă mi-ar fi şoptit cineva la ureche: *Să nu-ţi pese nici cât negru sub unghie.*
— E posibil să mai dureze o vreme, am răspuns impersonal.
Fusese obositor să mă prefac în continuare că îmi păsa, cu toate lucrurile acelea pe cap. Nu mai aveam pic de putere.
— N-aş vrea să vă dezamăgesc mai mult decât am făcut- o deja. O să-mi scriu demisia astăzi.
— Hai să nu ne grăbim, s-a bâlbâit supraveghetorul.
— Vă mulţumesc pentru înţelegere, am spus eu cu graţie. îmi cer scuze pentru inconvenientele pe care le- aş fi putut provoca. Rămas-bun!
Am închis repede, în caz că avea să mă caute domnul Pearl.

PAMELA
Miami, 1979
Ziua 548

Din boxa martorilor, când domnul Pearl m-a întrebat dacă persoana pe care am văzut-o la uşa de la intrare se afla în sala de judecată, am răspuns „Da. Se află în sală”.

După aceea, ridicând mâna dreaptă ca sa-l identific pentru juraţi, m-am trezit că mă ridicam, dintr-un impuls la fel de instinctiv ca în noaptea aceea, în Casă, când în loc să fug de el am fugit spre el. Distanţa dintre noi era acum aproximativ aceeaşi ca atunci. Aproape patru metri şi ceva. Numai că, de data asta, mi-a întors privirea plictisit, cu un cot pe masa avocaţilor şi ţinându-şi bărbia în palmă, cu degetele răsfirate. Depuneam mărturie de o oră, mai aveam o oră şi nu el era cel ce urma să-mi pună întrebări. Felul în care îl reprezenta echipa lui, chemând martori neimportanţi să ia cuvântul pentru ca el să-i poată interoga fără să-şi distrugă apărarea, avea să-mi amintească mai târziu de un copil căruia i se dădea un celular de jucărie ca să-i imite pe adulţi, dar *el* nu era un copil.

— Liniştiţi-va acum.

Indicaţia a venit dinspre cea mai impunătoare dintre băncile din sală. Deşi decisese că puteam să depun mărturie, îl dispreţuiam pe judecătorul Lambert cu toată fiinţa mea pentru felul în care mi se adresa cu *domnişoară,* iar Inculpatului cu *tinere,* iar mai târziu numindu-l *cowboy, compadre*[3]^, *partener.* Eu aveam 23 de ani, iar Inculpatul, 32. în primul an la Facultatea de Drept avusesem note mari. *Eu* eram tânăra, compadre, mai aproape de a deveni egala lui decât era Inculpatul, dar, la cum îi vorbea judecătorul, nu ţi-ai fi dat seama niciodată.

M-am aşezat la loc în ritmul meu, netezindu-

mi poala rochiei.
— Ce făceaţi chiar înainte să coborâţi şi să-l vedeţi pe Inculpat? a continuat domnul Pearl.
— Dormeam.
— Cum vă petrecuserăţi noaptea dinainte?
— Organizând programul voluntarelor pentru unele dintre evenimentele noastre caritabile din primăvară. Apoi am terminat de citit ceva pentru un curs de economie.
— O seară plină. Şi aţi văzut-o pe Denise?
— Da. A trecut pe la mine prin cameră fiindcă voia să împrumute o haină şi să vadă dacă voiam să vin cu ea la o petrecere.
— Şi ce i-aţi spus?
— I-am spus că nu puteam pentru că aveam prea mult de lucru.
— Cum a reacţionat?
— A fost dezamăgită şi a încercat să mă facă să mă răzgândesc.
— Ce v-a zis?
— Mi-a zis că era ultima noastră primăvară împreună, fiind studente în an terminal, şi că meritam să mă distrez puţin.
Mi-am orientat genunchii astfel încât să mă adresez juraţilor. Domnul Pearl îmi spusese să încerc să-o reperez pe jurata cu ochelari cu rame precum ochii de pisică şi cruciuliţă de argint la gât. Era asistentă medicală şi mamă singură, o femeie care simţea probabil simpatie la auzul poveştii altei femei sufocate de termene-limită şi obligaţii.
— Mi-a zis că era vorba doar de o singură petrecere şi că aveam toată viaţa la dispoziţie ca să fiu Pam Perfecta.
— Aşa vă spunea, Pam Perfecta?
— Da. Aşa mă poreclise ea. După reclama la sprayul pentru gătit. Ştiţi reclama aceea care-ţi promite că o să consumi mai puţini bani, calorii şi timp?
Juratele schimbau zâmbete între ele, dând din

cap aprobator.
— La sfârşit îţi arată întotdeauna mâncarea, care arată delicios şi despre care susţin că a ieşit PAM Perfect.
— Şi de ce vă spunea aşa?
Veronica Ramira a obiectat împotriva acestei întrebări. Invita la speculaţii.
— Cum vi se părea porecla dată de Denise?
— Râdeam amândouă de ea, dar în forul meu interior mă jena un pic. Nimeni nu vrea să fie perfect.
— Nu? a întrebat domnul Pearl încruntat.
— Nu după standardele studenţeşti. Studenţia e acea perioadă din viaţă când vrei să te distrezi. Iar eu nu mă distram. Eu puneam multă presiune pe mine ca să fac totul ca la carte. încă o fac.
Mama singură mă urmărea cu atenţie.
— E corect să spunem că simţeaţi că porecla vi se potrivea destul de bine?
— Da. De aceea mă jena. Nu puteam să mă apăr când Denise îmi zicea Pam Perfecta, fiindcă ştiam că era adevărat.
Când a venit rândul apărării să mă interogheze, Veronica Ramira a aruncat un ochi la notiţe înainte să se ridice. Avea părul strâns la spate cu agrafe prinse în părţi, ceea ce avea asupra ei un efect de întinerire, de parcă ar fi fost o fetiţă. Ştiam că o făcea înadins, că dorea să creeze o iluzie optică pentru juraţi – aşa cum o tânără îi putea acuza clientul de o faptă cumplită, alta putea să-l creadă nevinovat. O mişcare isteaţă din partea ei. Nu că i-ar fi recunoscut cineva vreodată meritul ăsta.
— Bună ziua, domnişoară Schumacher, m-a abordat ea pe un ton agreabil.
— Bună ziua, i-am răspuns.
Am zâmbit una la alta pline de ură.
— Aş vrea să încep cu seara de sâmbătă, 14 ianuarie, a spus ea, păşind în jurul mesei

avocaţilor, cu mâinile împreunate confortabil în regiunea abdomenului. Seara dinaintea atacului. La ce oră ati adormit?

— Nu ştiu exact, dar câteva dintre fete au venit la mine în cameră şi au zis că mergeau să ia prăjituri cu ciocolată de la Jerry's, care se închidea la miezul nopţii. De la Casă până acolo sunt zece minute de mers pe jos, deci aş estima că era în jur de 23:40, 23:45. Dar, când s- au întors, eu adormisem.

— Şi de unde ştiţi asta?

— Mai târziu una dintre surorile din asociaţie mi-a povestit că a urcat să-mi spună că aduseseră prăjitură, dar m-a găsit dormind şi a hotărât să mă lase în pace.

— Deci cel mai târziu aţi fi putut adormi la 00:15 dimineaţa.

— Da, am încuviinţat eu. Pare corect.

— Şi ziceţi că v-aţi trezit la 3 fără ceva dimineaţa, corect?

— Corect.

— Două ore şi 45 de minute e un interval semnificativ în ceea ce priveşte somnul, sunteţi de acord?

— De fapt pentru mine e o noapte întreagă, am răspuns şi câteva dintre jurate au râs.

Veronica Ramira era neclintită. Ceea ce era de-a dreptul îngrijorător. Avea cu siguranţă un as în mânecă.

— Nu ştiu cum sunteţi dumneavoastră, dar eu sunt destul de ametită când mă trezesc dintr-un somn adânc.

Eu n-am zis nimic. Nu era o întrebare.

— Vă simţeaţi ametită?

— Puţin, la început. Dar apoi am ieşit pe coridor, am văzut că lustra era încă aprinsă şi mi-am revenit. Sunt obsedată de ordine şi când lucrurile nu sunt la locul lor, mă ocup să le aranjez. Voiam să văd de ce nu mergea temporizatorul. Asta m-a făcut să-mi revin din

ameţeală.

— Asta face parte din a fi Pam Perfecta?

Când unul dintre juraţi a chicotit, patru jurate au întors capetele către el, mustrându-l cu expresii aspre. Iar zâmbetul lui s-a domolit şi s-a transformat în scuze.

— Dacă Denise ar fi aici şi, Doamne, cât mi-aş dori să fie, v-ar spune că da! am replicat, cu o voce venind parcă dintr-o altă lume, căci îmi închipuiam că Denise şi-ar dori foarte mult asta.

Mi-am şters lacrimile şi am aruncat o privire spre domnul Pearl. *E în regulă să arăţi puţină emoţie,* îmi zisese el*, dar judecătorului Lambert nu-i plac istericalele.* Domnul Pearl m-a aprobat aproape imperceptibil. *Suficient.*

— Şi ce s-a întâmplat după aceea?

Am povestit pentru ultima oară. Despre reluările serialului *I Love Lucy.* Despre farfuriile murdare din sala de recreere. Despre curentul care venea de la uşa din spate. Despre bufnitură. Despre impulsul primordial de a-l pune la pământ.

— Şi aţi crezut că individul pe care l-aţi văzut la uşă era Robert Yul, corect?

— Doar pentru o fracţiune de secundă, apoi m-am uitat mai atent şi mi-am dat seama că nu-l cunoşteam.

— Dar lustra era aprinsă, totuşi.

Veronica Ramira a ridicat capul spre neoanele de pe tavanul sălii de judecată care emiteau o lumină aspră, înroşindu-i ochii.

— Aţi putea spune că în hol era lumină ca aici?

— Aproape ca aici.

— Dar, cu toate astea, tot aţi crezut că l-aţi văzut pe Roger? a continuat ea fără să clipească.

— Asta numai o clipă, am repetat cu un anumit sentiment de uşurare, crezând că

strategia ei ieşise în sfârşit la iveală.
Dacă asta e tot ce avea, atunci mă descurcam.
— Dar după aceea mi-am revenit şi mi-am dat seama că nu-l recunoşteam pe omul acela.
— în ce relaţii eraţi cu Roger Yul? a reluat ea repede. Tulburarea pe care o simţeam în stomac s-a intensificat, dar am răspuns şi eu repede, căci nu doream să creadă că m-am împotmolit.
— Eram prieteni. Era în aceeaşi fraternitate ca şi iubitul meu şi ieşea cu Denise de ani buni – când se certau, când se împăcau.
— Deci aţi petrecut mult timp cu el?
— Era din gaşcă. Ne găseam în acelaşi loc, umblând cu aceiaşi oameni destul de des.
— Dar niciodată singuri.
Aici m-am împiedicat.
— N...nu. Bineînţeles că nu. Nu petreceam timp împreună doar noi doi.
— N-aţi rămas niciodată singură cu Roger? a zis Veronica Ramira neîncrezătoare.
— Sunt sigură că s-a întâmplat... de-a lungul anilor. Poate când s-o fi dus cineva la toaletă, da, om fi rămas singuri câteva minute.
— Şi într-una dintre aceste dăţi v-aţi sărutat? a întrebat ea.
Boxa martorilor e concepută astfel încât să fie a doua ca înălţime din sala de judecată, mai mică decât a judecătorului, dar mai înaltă decât a juraţilor, pentru a sugera importanţa persoanei care depune mărturie. O urmare involuntară a acestei configuraţii este că îi oferă o vizibilitate bună martorului – poţi să vezi absolut toate persoanele din sală care asistă la proces. în clipa aceea am dat cu ochii de doamna Andora, care arăta de parcă tocmai ar fi avut o revelaţie divină. Ştiu ce credea – de aceea ultima despărţire fusese atât de urâtă. De aceea a ajuns Denise la spital deshidratată. Vocea Veronicăi Ramira a

tăiat ca un cutit:
— V-am întrebat dacă v-aţi sărutat cu Roger, domnişoară Schumacher.
Trebuia să îmi dau seama cât de gravă era situaţia, aşa că mă uitam la domnul Pearl când am răspuns:
— S-a dat la mine o dată.
Era gravă cu certitudine.
— V-ati sărutat?
— *El* m-a sărutat pe *mine.* Şi l-am împins imediat. Era foarte beat şi cred că a doua zi nici nu mai ţinea minte. Veronica Ramira a zâmbit ca şi cum treaba asta era exact genul acela de vinovăţie pe care se aştepta s-o recunoască o fată care se sărutase cu iubitul celei mai bune prietene.
— Iar Denise s-a despărţit de el după asta, în decembrie, înainte de atac, corect?
— Corect. Fiindcă i-am zis ce a făcut. A fost distrusă şi m-a pus să promit că n-aveam să spun nimănui.
Şi nu le spusesem nici detectivilor, nici domnului Pearl, în ideea că nu conta, fiindcă doar doi oameni de pe faţa pământului ştiau de sărut şi unul dintre noi murise. Mă gândisem că Roger fusese prea beat ca să ţină minte, nu numai pentru că a venit la mine ca un zombi, ci pentru că atunci când s-a despărţit de el, în decembrie, Denise îl întrebase dacă ştia de ce îl părăsea definitiv de data asta. El o implorase să-i zică, iar ea refuzase, crezând că ar fi fost o pedeapsă mai aspră să-l lase să-şi stoarcă creierii. N-aveam să aflu niciodată cum a ajuns informaţia asta la Inculpat şi la echipa lui, dar sigur a mărturisit-o Roger la un moment dat. l-o fi zis cuiva că făcuse pe prostul cu Denise, când de fapt îşi amintea tot.
— Sunt sigură că a fost distrusă, a aprobat ea. Cea mai bună prietenă a ei şi iubitul ei. Sigur

a suferit foarte tare.
M-a străbătut un val de căldură la sugestia că oricine altcineva în afară de clientul Veronicăi Ramira îi făcuse rău lui Denise.
— Eu nu i-aş fi făcut niciun rău. O iubeam.
— Dar ea era supărată pe dumneavoastră.
— Denise era supărată. Dar nu pe mine.
— Am crezut că aţi spus...
Veronica Ramira mi-a întors spatele o clipă, să-şi răsfoiască notiţele pe masă. Inculpatul a dat câteva pagini şi, după felul în care privirea i-a zburat în sus şi zâmbetul ce i-a apărut pe faţă, mi-am dat seama că ea îi zâmbise prima.
— Mulţumesc, domnule avocat, i-a zis ea înainte să se întoarcă spre mine cu memoria reîmprospătată şi gata de atac. Intr-o primă mărturie i-aţi declarat şerifului Cruso că existase o anumită tensiune între dumneavoastră şi Denise în momentul în care ea a murit.
O picătură de transpiraţie mi s-a scurs febril de sub elasticul sutienului, rostogolindu-mi-se pe şira spinării cu precizia loviturii unui jucător de popice. Cu toate astea, nu erau mai mult de 19 grade în sala de judecată, iar eu îngheţam.
— Aşa este, dar era vorba despre mine ca preşedintă. Câteodată, ea avea impresia că făceam pe şefa.
— Şl sunt convinsă că faptul că v-aţi sărutat cu prietenul ei n-a ajutat deloc.
— Ea nu vedea lucrurile aşa, fiindcă nu asta s-a întâmplat.
Unul dintre juraţi zâmbea meschin şi dezgustător. Două femei care se dondăneau. Aşa vedea el lucrurile. Voiam să fac un duş. Voiam să părăsesc boxa martorilor şi să- mi duc direct la spălătorie rochia rece şi transpirată pe care o purtam.

— Şi la câteva săptămâni după aceea, vi se pare că-l vedeţi pe iubitul ei, pe care l-aţi sărutat, la uşa de la intrare şi apoi vă schimbaţi povestea ca să-l protejaţi. Asta s-a întâmplat?

înainte să-i răspund că şi-a inserat interpretarea personală în întrebare, domnul Pearl a ridicat o obiecţie din acelaşi motiv.

— Obiectez, e argumentativ, domnule judecător.

— Obiecţie acceptată, a consimţit judecătorul.

Veronica Ramira a ridicat din umeri ca şi cum ar fi fost pregătită s-o încaseze.

— Vă mulţumesc, domnişoară Schumacher. Eu nu mai am întrebări.

— Şedinţa se suspendă până la ora 13 pentru pauza de masă, a anunţat judecătorul Lambert şi a lovit cu ciocănelul.

Participanţii s-au ridicat din sală precum enoriaşii în biserică, pantalonii au fâşâit, oasele au trosnit, iar judecătorul Lambert şi-a apucat poalele robei şi a coborât de la locul lui cu genunchii ţepeni, făcându-se nevăzut pe coridorul privat şi securizat. Sălile de tribunal sunt întotdeauna concepute astfel încât judecătorul să nu fie nevoit să treacă prin zone publice ca să-şi ocupe locul în sală, dar martorilor nu li se arată decât rar aceeaşi consideraţie. Din cauza asta, aparatele de fotografiat ţârâind ca insectele au prins momentul de teribilă sincronizare când aproape m-am intersectat cu Inculpatul, care se ridicase să meargă la masă. în ziare se scrisese atât de mult despre ascuţimea lui tactică, încât ajunsesem eu însămi pe punctul de a crede că aşa era şi scrâşneam din măsele când îmi închipuiam cum avea să mă întâmpine cu zâmbetul lui curtenitor şi să-mi deschidă poarta separatoare, făcând o plecăciune şi îndoind braţul – „După

dumneavoastră, doamnă”. *Avocatul arătos se poartă galant cu studenta care l-a acuzat de crimă,* aşa ar fi putut descrie Cari scena.
Dar, dându-şi seama că eram pe punctul de a ne ciocni, Inculpatul a făcut ceva ce i-am văzut făcând de 1 000 de ori pe băieţi. Zic *băieţi,* nu *bărbaţi,* pentru că a fost stângaci ca un adolescent cu coşuri când n-a mai ştiut dintr-odată ce să facă cu mâinile şi în ce direcţie să se uite cu ochii lui mici, ca de porc, Iată-l pe bărbatul portretizat în presă ca un Casanova fatal, cum femeile nu mai văzuseră nicicând, unul pe care simpla prezenţă a unei persoane de sex opus îl tulbura. S-a întors cu spatele la mine şi şi-a aşezat mâinile pe panoul de lemn care despărţea masa avocaţilor de public, spunându-i ceva mamei lui, care avea părul grizonant tuns bob şi se îmbrăca adesea ca o casnică din anii 1950, cu fustă cloş şi o jachetă intrată la apă. Femeia se uita fix la mine şi, în vreme ce fiul îşi dăduse arama pe faţă, chipul ei avea să mă bântuie mult timp după încheierea procesului, făcându-mă să ies de pe făgaşul vieţii mele pentru o scurtă perioadă, ca mai apoi să mă ajute să-mi găsesc drumul.

— Cuvânt spaniol folosit în engleza americană cu sensul de prieten, companion (N.r,).

PAMELA
Issaquah, 2021
Ziua 15 858

în 1996, când Legea privind accesul la informaţii a intrat în vigoare, iar în categoria documentelor la care au acces cetăţenii au fost incluse fişierele audio şi video, am solicitat înregistrarea aşa-zisei mărturisiri de la Lacul Sammamish a Inculpatului, cea despre care îmi povestise Cari cu multă vreme în urmă, aşezat pe covor, în Casa asociaţiei noastre. Abia după luni bune mi s-a răspuns că solicitarea mea nu putea fi onorată, deoarece nu exista un astfel de fişier. Drept dovadă sau poate ca premiu de consolare, reprezentanţii guvernului mi-au trimis copii după discuţiile divagante dintre Inculpat şi anchetatorii din Seattle, sosiţi la Aspen să-l interogheze în zilele care au urmat primei lui evadări.

Eu am ascultat caseta până la sfârşit, ca să fiu sigură, într-adevăr, nu era vorba despre nicio mărturisire, dar fusese recunoscut alt fapt care, din punctul meu de vedere, avea importanţă şi privea identitatea tatălui Inculpatului.

Fusese demult uitată povestea mamei lui, care rămăsese însărcinată la 16 ani, după o scurtă aventură cu moştenitorul unui magazin universal din Philadelphia, care a murit într-un accident de maşină. Fără soţ, mama lui fusese nevoită să rămână în casa părinţilor ei. în primii ani de viaţă, Inculpatul a avut o copilărie frumoasă în casa bunicilor din Philadelphia, înainte să se mute în cealaltă parte a ţării la rude, în Seattle.

Dar pe caseta pe care am ascultat-o în 1996 fusese înregistrată o poveste mai sumbră. Una în care Inculpatul se revolta împotriva mamei lui, o femeie slabă, care nu reuşea să-l

apere de bătăile crâncene cu cureaua pe care i le administra bunicul, care nici măcar nu catadicsea să încuie uşa dormitorului noaptea, când îşi abuza fiica adolescentă. Presat să povestească mai multe, Inculpatul refuzase.

Nu se poate demonstra prin probe concrete zvonul că Inculpatul s-a născut din incest, dar în înlănţuirea logică a întâmplărilor există suficiente verigi încât să cred cu toată fiinţa mea că era adevărat. A fost imboldul de care am avut nevoie în 1996, când am plecat de la firma de avocatură specializată în dreptul familiei la care lucrasem un deceniu şi jumătate, ca să- mi deschid propria firmă, care se ocupa doar de mediere. Poate că în zilele noastre medierea este o opţiune ce apare aproape la tot pasul, dar în anii 1980 şi la începutul anilor 1990 era o alternativă experimentală la procesele de divorţ, iar specialiştii în asistenţă socială şi protecţia copilului sperau că avea să mărească gradul de satisfacţie în soluţionarea disputelor, dar şi să micşoreze volumul de muncă al judecătorilor. La Universitatea Columbia exista un program-pilot la care m-am înscris din curiozitate şi pe care am sfârşit prin a-l urma cu fervoare aproape evanghelică. Acolo am auzit prima dată pe cineva propunând o abordare a legii care avea ca nucleu binele femeilor şi al copiilor. Scopul medierii era de a ajuta familiile să nu ajungă la tribunal, să menţină interacţiunile în termeni de civilizaţie şi amabilitate şi să le amelioreze cooperarea în viitor; în aceste familii, femeile purtau adesea pe chip aceeaşi expresie tulburătoare ca mama Inculpatului în ziua în care am depus mărturie la tribunal. Gândindu-mă la cariera mea, observ chiar ecouri din trecutul meu ca preşedintă a asociaţiei de studente, cu

provocările şi recompensele pe care le ai conducând 38 de femei sclipitoare şi încăpăţânate, care înainte de orice trebuiau să se ajute unele pe altele ca şi cum ar fi fost rude de sânge. Dar sunt în continuare atrasă de mediere, mai ales pentru că ştiu mai bine decât oricine că niciun Criminal American Obsedat Sexual nu se naşte astfel, ci toţi provin din familii destrămate şi chinuite, pentru că există sisteme umane care eşuează şi îi distrug înainte de a ajunge în faţa Justiţiei, după care sunt eliberaţi într-o lume care le spune că femeile merită să fie depozitarele neputinţei şi furiei lor.
Copiii crescuţi în medii ostile au o probabilitate de şapte ori mai mare să ajungă criminali violenţi când devin adulţi, iar mie mi-a fost oferită ocazia unică de a rupe tiparul. Faţă de locul acela mărunt de pe această cale, unde mă găsesc eu ţinând un indicator care arată o direcţie mai bună, nu pot să simt decât recunoştinţă, îmi amintesc de asta după atâţia şi atâţia ani, când solicitarea mea de a căpăta acces la informaţii primeşte un răspuns năucitor, deşi o veche prietenă şi colegă de la Facultatea de Drept, care lucrează la Ministerul Justiţiei, m-a ajutat să trec rapid prin tot procesul. Motivul pentru care nu s-a putut da curs primei mele solicitări din 1996 nu a fost acela că fişierul respectiv nu exista; ci că nu exista acolo unde le zisesem eu să caute – în înregistrările făcute de anchetatorii din Seattle, care l-au vizitat pe Inculpat în celula din Aspen după ce evadase prima dată. La momentul acela nu ştiam că exista o a doua mărturisire, obţinută de Cari, şi că, la jumătatea anilor 1990, înregistrarea făcea parte dintr-o anchetă încă în derulare în cazul Lacul Sammamish şi deci nu era la dispoziţia

publicului. Nu ştiam nici că închiseseră cazul, că dosarul trebuia să fie accesibil şi că altcineva a pus mâna pe el şi a cerut să fie distruse toate copiile – o anume Rebecca Wachowsky din Issaquah, Washington.

*

Rebecca încă e căsătorită cu fratele lui Ruth. Cei doi copii ai lor sunt adulţi acum – copiii lui Allen se duc la UDub, îmi zice Rebecca atunci când mă surprinde făcând un tur cronologic al vieţii lor, privind fotografiile de pe consolă. Meciuri de baseball din Little League, spectacole de dans, rochii de bal şi de absolvire, nunţi şi botezuri în cazul amândurora.

— A mea face 30 de ani luna viitoare, îi zic Rebeccăi, acceptând paharul de apă cu lămâie pe care mi La oferit.

Mă zgârie pe gât – acidul unei coji pe care a lăsat-o prea mult la macerat. îi zic că sunt avocată, că reprezint pe cineva din familia unei victime de demult a inculpatului şi că lucrez la o listă de obiecte considerate probe pe care statul nu a reuşit să le localizeze. Aveam în geantă o declaraţie scrisă, în caz că nu mă invita înăuntru, dar m-a invitat cu căldură, spunându-mi că atunci când a murit mama lui Ruth, în 2001, descoperise o notificare de la Biroul Federal al Penitenciarelor, într-un teanc de scrisori vechi, prin care îi aduceau la cunoştinţă scoaterea bunurilor fiicei ei din inventarul probelor şi îi dădeau instrucţiuni despre cum să le solicite. Rebecca a continuat să cureţe prin casă, presupunând că avea să dea de o cutie cu lucrurile lui Ruth pe undeva, dar numai după ce s-a debarasat de toate rafturile şi dulapurile şi-a dat seama că soacră-sa n-a făcut altceva decât să citească notificarea şi s-o pună deoparte.

— Lui Shirley îi era greu să recunoască lucrurile... neplăcute, îmi zice Rebecca, în timp ce mă conduce în josul scărilor mochetate de la subsol. După ce a murit Ruth, numele ei abia dacă a mai fost rostit. A fost atât de trist, ca şi cum nici n-ar fi existat. N-am putut suporta gândul că lucrurile ei zăceau dosite în vreun depozit, aşa că am trimis eu cererea.

Apasă întrerupătorul şi se aprinde lumina într-o încăpere care e pe jumătate sală video, pe jumătate groapă de gunoi plină de cutii de depozitare de la Bed Bath & Beyond.

— Mi-am dat seama imediat că lucrurile altei sărmane fete au fost amestecate cu ale lui Ruth. M-am întrebat mereu ale cui erau.

Rebecca se aşază pe covorul cenuşiu şi neted şi ridică capacul unei cutii cu textură de piele, în formă de hexagon. Cred că am şi eu una la fel.

Se apucă să separe obiectele pe care le recunoaşte ca fiind ale lui Ruth de celelalte: o bluză cu flori galbene, o clamă albă de plastic, o carte cu coperta ruptă. Primul rând sună astfel: *Sub borurile de piele întoarsă ale pălăriei de cowboy, privirea îi era de un albastru pătrunzător.* Cu capul aplecat peste cutie, şfichiuind conţinutul cu privirea, îi pune apoi capacul la loc.

Fac un pas în faţă, cu mâna întinsă, ca şi cum aş zice *Stai pe loc!*

— Aş putea să arunc o privire? În caz că aţi trecut cu vederea ceva.

Zâmbetul Rebeccăi e protector şi vag ameninţător.

— Astea sunt. Astea sunt toate lucrurile care nu erau ale lui Ruth. Puteţi să le luaţi pe toate. Să sperăm că familia o să le recunoască. Cine e familia, dacă pot să întreb?

Simt un tremur când mă gândesc dacă n-ar trebui să insist şi să umblu prin cutie înainte să-i spun adevărul. Dar a întrebat direct şi mi-ar fi greu să-i recâştig încrederea, dacă ar privi înapoi la momentul acesta şi şi-ar da seama că nu am răspuns sincer când mi-a dat ocazia.
— Mar tina Cannon, îi zic.
Văd cum expresia ei precaută şi prietenoasă se transformă în panică. Cuprinde cu braţele cutia, o strânge ca-ntr-o luptă corp la corp.
— Ieşi din casa mea până nu chem poliţia.
Vrea să fie ameninţătoare, dar nu-i iese. îi e mult prea frică s-o piardă pe Ruth.
Caut în geantă şi scot dosarul cu declaraţia.
— Dacă o să chemaţi poliţia, o să fie obligată să aplice ce scrie aici.
Rebecca nu vrea să dea drumul cutiei cât să ia dosarul de la mine, aşa că îi explic în mare:
— E o declaraţie de la domnişoara Cannon, în care sunt enumerate obiectele pe care le poate moşteni prin lege, în calitatea ei oficială de parteneră de viaţă a lui Ruth Wachowsky.
Rebecca îmi smulge documentul din mâini, provocându-mi tăieturi minuscule şi usturătoare.
în sinea mea şuier de durere, în vreme ce ochii ei alunecă imediat la obiectele din listă.
— Ei bine, nu am ce caută ea, zice pufnind grosolan.
— Cred că, dacă citiţi mai departe, o să constataţi că n- are niciun rost să mintiti.
Rebecca cercetează frenetic textul. îmi dau seama când găseşte ceea ce caută – dovada incontestabilă că bunurile respective au ajuns în posesia ei –, fiindcă rămâne fără vlagă. Răspunsul primit de la fosta mea colegă de la Facultatea de Drept confirmă identitatea persoanei care a cerut înregistrarea făcută de Cari după ce s-a închis cazul Lacul

Sammamish, restricţionând accesul public la dosar, familia având posibilitatea de face acest lucru în mod legal, în cazul în care n-a existat o condamnare. Caseta cu mărturisirea e cât se poate de umană, unică în ceea ce priveşte moştenirea pe care o lasă. Nu s-au făcut copii după ea, nu există o altă şansă de a intra în posesia ei.

— Vrem să ţinem înregistrarea doar până când facem o copie pentru clienta mea. E dispusă să vă dea înapoi originalul.

Rebecca lasă paginile declaraţiei să cadă pe podea. Se aşază peste cutie, cu obrazul lipit de colţul tare al capacului, de parcă ar fi o pernă. Trage adânc aer în piept, zgomotos, ca într-o postură de yoga, scâncind un pic când expiră.

— Aveţi cuvântul nostru că vă vom înapoia originalul, o asigur eu.

— Nu-l *vreau.* Nu atâta vreme cât îl are şi ea, plânge ea nervos.

Ridică ochii la mine, cu nasul curgându-i şi plină de furie:

— O cunoşteam pe Ruth de când aveam trei ani. *Eu* o cunoşteam.

— Scopul nostru este să vă ajutăm să nu ajungeţi la tribunal, îi zic pe tonul acela profesional pe care-l folosesc de mai multe ori pe săptămână, în medieri în care întâlnesc reacţii emoţionale extreme, dar singura cale de a o face şi de a ne asigura că soţul dumneavoastră nu descoperă relaţia pe care aţi avut-o cu sora lui este aceea în care sunteţi dispusă să colaboraţi.

— Ţi-o dau, bine? mârâie Rebecca. Doar că...

Ţine cutia aia de parcă ar fi o plută în mijlocul Atlanticului.

— E ca şi cum n-ar fi fost niciodată loc pentru ce simt *eu.* Numai când cobor aici nu trebuie să ascund ce dor îmi e de *ea,* zice încercând

să cuprindă spaţiul într-un gest cu mâna.
Aici, în subsolul ăsta unde vechiul joc Atari al lui Allen stă în continuare pe dulapul cu colţuri jupuite, unde toate lucrurile care-i amintesc de viaţa pe care n-a dorit- o niciodată cu adevărat sunt împachetate şi ascunse vederii şi nu îi mai aduc bucurie, dacă i-or fi adus vreodată. O dispreţuiesc pe Rebecca. *Ai avut o şansă să- ţi faci loc singură, dar ai fost prea laşă,* mă gândesc eu.
Şi aş fi putut fi şi eu la fel, dacă nu era Tina. N-am nicio îndoială că m-aş fi făcut avocată, chiar şi dacă Inculpatul s-ar fi năpustit în casa altei asociaţii studenţeşti în noaptea aceea, dar ar fi fost o meserie pe care aş fi practicat-o fără pasiune, ceva ce făceam în încercarea de a avea o legătură cu tata, deoarece nu aveam o legătură reală cu mine însămi. în schimb, mi- am trăit ultimii 43 de ani având un scop, nu în ciuda, ci din cauza a ceea ce s-a întâmplat în zorii zilei de 15 ianuarie 1978.
E astfel corect să iau de la Rebecca ceea ce îi aparţine de drept persoanei care m-a ajutat să trăiesc atât de bine cu durerea mea.
4r

Rebecca locuieşte într-unul dintre cartierele acelea în care vecinii alcătuiesc o comunitate activă şi sunt genul de oameni care-şi iau câini doar ca să aibă o scuză să patruleze prin împrejurimi de câteva ori pe zi şi să posteze online despre asta. *Doamne, parcă aş fi paranoică,* a zis Tina râzând forţat, nervos. înainte să mă lase la Rebecca, a arătat către magazinul de vizavi unde avea să mă aştepte. îi era teamă să n-o vadă Rebecca, să-şi iasă din fire şi să facă vreo prostie, cum ar fi fost, de exemplu, să sfâşie banda casetei cu dinţii.
Când mă apropii de parcarea de la QuikTrip, Tina stă pe locul şoferului cu mâinile în poală, cu ochii închişi. O clipă sunt sigură că a

murit, că grijile despre deznodământul acestei întâlniri i-au provocat un infarct. îi bat încet în geam, nedorind s-o sperii astfel încât chiar să facă infarct, în cazul în care doar meditează.

I se ridică umerii când expiră, deci e vie, cu toate că e prea speriată ca să deschidă ochii. încep să dau din cap aprobator, aşa că primul lucru pe care îl vede e *da. Da,* am luat-o. *Da,* s-a terminat.

în final, mă priveşte prin geam şi încuviinţează şi ea spre mine cu stoicism. Când ocolesc maşina, o aud scoţând sunetul acela. Un icnet care iese printre cei doi dinţi din faţă, arţăgos şi devotat, rămas captiv în interiorul ei din vremea administraţiei Carter, dinaintea apariţiei Iui Tickle Me Elmo şi a ice tea-ului Snapple. Urc în maşină lângă ea, plângând pentru că una dintre cele mai mari temeri ale mele era ca ea să nu cunoască niciodată împăcarea, dar acum e împăcată şi, în felul meu, şi eu sunt.

RUTH
Issaquah
14 iulie 1974

La jurnalul de seară din Seattle, prezentatorii au făcut un pariu în direct despre câţi oameni aveau să se strângă Ia Lacul Sammamish duminică. Femeia cu părul vopsit roşcat zicea că în niciun caz numărul n-avea să depăşească 30 000 şi, trecând pe lângă indicatorul de lemn pictat de Ia intrarea în parc, mă gândeam că luni urma să fie nevoită să scoată banii.

Maşinile erau parcate atât de aproape una de alta, că familiile trebuiau să se strecoare afară prin portbagaj. Erau acolo un afiş care ura bun-venit poliţiei din Seattle Ia picnicul anual din timpul verii, o reclamă a unei berării locale unde o halbă costa 25 de cenţi, în vreme ce alte bannere anunţau muzică live şi îngheţată gratis. Câinii alergau după frisbee-uri care zburau de colo-colo; în depărtare, bărcile punctau leneş linia orizontului. Tina putea fi oriunde, dar am hotărât să încep cu Tibbetts Beach, lângă terenul de sport. Părea să fie mai linişte acolo, un loc ce atrăgea grupuri de liceeni tocilari epuizaţi şi deci mai puţini copii, dar în ziua aceea mulţimea nu avea nicio logică. Epuizaţi! îşi pasau jointuri de la unul Ia altul lângă copii care se jucau cu găletuşe şi lopăţele. Nimeni nu se plângea şi nimeni nu ameninţa că sună la poliţie; toată lumea era pur şi simplu fericită că găsise un loc.

La Sunset Beach mi s-a făcut atât de cald, că n-am mai putut suporta. Mi-am lăsat bicicleta şi am dat jos rochia bleumarin; pe dedesubt aveam costumul de baie negru din două piese al Tinei. O gaşcă de adolescente a fost de acord să arunce un ochi Ia lucrurile mele cât timp făceam o baie.

Apa Iacului era caldă şi plină de urmele uleioase ale cremelor de soare, dar eu m-am dus din ce în ce mai departe, în apa din ce în ce mai adâncă, până ce nu mi- am mai zărit mâinile şi picioarele în nuanţa aceea verde ca muşchiul, iar apoi m-am ţinut de nas şi m-am scufundat. Sub apă am râs şi m-am minunat. Nimic pe lume nu se compară cu faptul de a şti că ai făcut exact ce trebuia. Aveam să-i povestesc totul Tinel când o găseam. Cum am înfruntat-o pe mama în cele din urmă şi astfel am cinstit memoria tatei mai mult decât aş fi putut s-o fac vreodată tăcând şi asudând Ia comemorarea lui din grădină, în timp ce oamenii se ridicau şi turnau minciuni despre cine a fost el. Tina avea să-mi soarbă fiecare cuvânt şi poate chiar avea să mă implore să-i mai povestesc o dată.

M-am întors Ia mal, scuturându-mi părul lung, iar fetele de liceu mi-au oferit un prosop când m-au văzut că mă uscam cu rochia elegantă a Tinei. Am simţit că mă priveau în acelaşi fel în care mă uitam eu Ia femeile frumoase când eram mică, întrebându-mă dacă eu aveam să arăt vreodată aşa.

Le-am mulţumit şi am întins prosopul pe iarbă, aşezându-ma pe spate, lăsând soarele să hotărască măcar o dată ce urma să-mi facă. Aveam 25 de ani şi rar se întâmplase să port costum de baie. Costumele de baie erau pentru piscine şi plaje, iar piscinele şi plajele erau pentru femei care nu aveau nevoie de machiaj. Şi totuşi eu mă număram acum printre ele! Trecându-mi degetele printre firele de iarbă, îmi imaginam cum avea să se uite Tina la coapsele mele bronzate mai târziu.

O umbră rece s-a lăsat deasupra mea:

— Mă scuzaţi, domnişoară.

Am deschis ochii, aşteptându-mă să văd pe

cineva mult mai în vârstă. Nimeni de vârsta mea nu folosea expresia *mă scuzaţi* fără să dea ochii peste cap. Dar tipul părea cam de-o seamă cu mine, era într-un costum sport complet alb, care îi punea în valoare bronzul drăguţ. Avea părul pieptănat intr-o parte şi îşi ţinea braţul stâng aproape de piept, susţinut de o eşarfă. Nu arăta rău deloc.

— Dacă nu vă supăr aţi, m-aţi putea ajuta cu ceva? mi-a surâs el, puţin timid.

La rugămintea Iui, m-am ridicat.

— Trebuie să mă întâlnesc cu nişte prieteni aici, să mă ajute să urc barca pe maşină, dar nu-i găsesc nicăieri.

A scrutat gloata, o ultimă încercare de a-i zări.

— Aş face-o chiar eu, dar…

A zâmbit, lăsând capul în jos spre braţul bandajat.

Lângă mine, sporovăială s-a oprit. Mi-am dat seama că liceenele se apropiaseră, trăgând cu urechea de distracţie, dar şi din curiozitatea de a afla cum făceau cunoştinţă bărbaţii şi femeile în lumea reală. Din dreapta mea, simţeam o solidaritate amuzată venind din partea unei femei casnice, noi două fiind suficient de mature încât să înţelegem unde bătea, de fapt, cu replica lui.

Eu am bătut uşor cu mâna pe prosop.

— De ce nu te aşezi să vorbim o clipă? Unde e barca?

El s-a aşezat pe vine cu grijă, tresărind când şi-a pus braţul rănit pe genunchi.

— Chiar aici, în Issaquah, Ia casa părinţilor mei. Nu e departe.

— Ştiu. Am crescut în Issaquah.

— în ce zonă?

— încolo, spre poiană. Dar acum sunt mai aproape de universitate.

— Aproape de unul dintre barurile mele

preferate.
— Dante, am zis amândoi în acelaşi timp.
— Prietenii mei tocmai au cântat acolo, a zis eL Sâmbăta trecută. Formaţia Lily Pads?
Am ridicat din umeri. Nu auzisem de ei.
— Sună grozav. Un pic înspre folk, dar poţi să dansezi pe muzica lor. Chiar ar trebui să mergi Ia un concert când mai vin încoace. Am putea merge împreună.
Am aruncat o privire Ia casnică. Zâmbea ştiutoare în timp ce-I dădea cu cremă de protecţie solară pe faţă pe unul dintre copiii care se jucau în nisip. Purta un costum de baie modest, dintr-o singură piesă, care pornea de Ia claviculă şi se termina cu câţiva centimetri mai sus de genunchi. Puteam să-mi imaginez că se gândea că fusese şi ea de vârsta mea nu demult.
— Poate, am răspuns eu, nedorind să-I rănesc, dar nici să-i dau speranţe.
— Pot să te duc acasă după ce înghesuim chestia asta în portbagaj, s-a oferit eL Sau poţi să vii Ia o plimbare cu barca împreună cu mine şi prietenii mei, imediat ce dau de ei.
— De ce nu te ajută părinţii tăi?
— Tata tocmai a făcut o operaţie la spate. Iar mama – a dus un deget Ia buze şi a coborât vocea, ca şi cum urma să zică ceva rău – nu e tocmai în formă.
— înţeleg, am zis cu glas sacadat. Aşa că te-ai uitat pe plajă după femeia care pare în formă.
— Cred că m-am uitat după cea mai deşteaptă, mi-a replicat el suav.
Felul în care vorbea, subţirimea Iui, pantalonii albi, apretaţi aveau ceva aristocratic. îmi venea să Ie zic fetelor de liceu că în mod normal bărbaţii nu erau atât de manieraţi când te abordau, că de fapt tipul acesta mi se părea atât de bizar, că nici nu puteam să mi-I imaginez cu o iubită sau

măcar cu gaşca de prieteni cu care chipurile urma să se întâlnească aici. Brusc, mi-a părut rău pentru eL M-am întrebat dacă nu cumva prietenii Iui îi trăseseră clapa. El părea atârnătorul grupului.
— Cum te cheamă? I-am întrebat.
Ochii i s-au îngustat când mi-a răspuns:
— Dar pe tine?
— Ruth.
— Ruth.
Mi-a întins mâna bună. Şi a strâns-o ferm pe a mea, privindu-mă în ochi.
— Ce ai păţit Ia braţ? I-am întrebat eu.
— M-am accidentat Ia racquetball.
Am râs de el. Nu m-am putut abţine. Nu cunoşteam pe nimeni care purta pantaîoni scurţi albi, care juca tenis, desigur, dar *racquetball?* O clipă m-am întrebat dacă nu cumva totul era o farsă. Era genul de farafastâc care eu credeam că există numai pe Coasta de Est.
Şi-a plecat capul, cu un soi de fâstâcire adecvată.
— Am învăţat ca să pot juca cu şeful meu. Bănuiesc că n-am fost foarte bun.
— Cu ce te ocupi?
— Sunt avocat. Adică studiez dreptul ca să mă fac avocat. Mai am doi ani. Chiar acum, pe timpul verii, colaborez cu o firmă de avocatură din centru.
— Ce firmă de avocatură?
— Baskins-Cole?
— A, da. Cred că am văzut o reclamă în ziar.
— Se ocupă mai ales de dreptul corporativ, a ridicat el din umeri, de parcă asta ar fi explicat de ce nu auzisem eu de firmă.
Eu mângâiam iarba cu palma înainte şi înapoi, privind la razele de soare care păreau să lase adâncituri pe suprafaţa lacului. Acum, casnica arbitra o ceartă între doi dintre

copilaşi, despre cine a luat ultima îngheţată.

— Trebuia să mă întâlnesc cu prietenii mei chiar aici, a explicat el întristându-se puţin, lângă mesele de picnic de la Sunset Beach.

S-a mai uitat o dată în jur, în caz că apăruseră în timp ce vorbeam.

— Probabil că mi-au tras clapa.

A râs, dar nu părea să glumească. Mi-a părut rău pentru el. Era genul efeminat, care probabil că-şi făcea prieteni greu. Frate-meu i-ar fi făcut anii de liceu un coşmar. Şi CJ la fel. M-am gândit la omul acela de afaceri care călătorea şi care s-a dus la tata la bar cu ani în urmă, fiind departe de casă şi dorindu-şi doar să stea de vorbă cu cineva câteva minute.

— Mai bine mă prezinţi părinţilor tăi, i-am spus, ridicându-mă şi punându-mi rochia bleumarin peste costumul de baie umed.

Totuşi avea ceva care mă irita şi nu voiam să fiu prea drăguţă cu el, în caz că-şi făcea vreo idee greşită. Voiam să înţeleagă că veneam fiindcă avea nevoie de ajutorul meu şi părea puţin respins, fiindcă în duminica aceea fusese o explozie de soare şi libertate, fiindcă viaţa are ea un fel de a pune în zigzag bornele kilometrice, iar eu eram sigură că mai aveam ceva de mers până la următoarea.

În maşină, am recunoscut în sinea mea că era ceva în neregulă cu el, dar datorită unei interacţiuni ucigătoare între negare şi bun-simţ, am întreţinut conversaţia într- un ritm efervescent.

Am bătut câmpii despre cursurile de bucătar şi despre cum o ajutam pe prietena mea Tina să treacă examenul la jurisprudenţă. Am simţit ceva rece la el când am □omenit de examen – ranchiună, deşi nu avea cum să îe asta. Era asociat la Baskins-Cole pe timpul verii, iar lucrul acesta părea o imposibilitate

ierarhică.
Am ieşit de pe l-90 şi am luat-o la stânga la semafor, urcând în munţi. Nu reuşiserăm să închidem portbagajul cu bicicleta mea în el, dar a promis că avea să conducă încet. Când zisese că ai lui locuiesc în Issaquah îmi imaginasem o stradă ca a mea. Case una peste alta, copii jucându-se în curte, taţi tunzând iarba încăltati în mocasinii de weekend. Nu era vorba că asta fJ
nu era Issaquah, dar multe dintre casele de pe deal erau reşedinţe de vacanţă pentru familii bogate din Utah.
— Ai tăi locuiesc aici tot anul? l-am întrebat.
— Acum da, mi-a răspuns cu un zâmbet care parcă voia să-mi indice că era o întrebare grozavă. Şi-au vândut casa din est după ce s-a pensionat tata.
Era de pe Coasta de Est. Ştiusem.
— Unde anume pe Coasta de Est?
— Philadelphia, mi-a zis, întorcând pe aleea unei case spaţioase, în stil alpin, cu acoperiş verde şi obloane, ascunsă în zona împădurită.
Era un loc tăcut şi izolat, dar pe alee era parcat un Chevrolet negru strălucitor, spălat recent, iar înăuntrul casei erau lumini aprinse.
— Maşina tatei, a zis ridicându-şi demonstrativ bărbia ascuţită. Asta alungă vreo îngrijorare care nu-ţi dă pace? Râsul lui era autocritic.
Eu am clipit spre el, puţin nesigură dacă trebuia să-l corectez sau nu.
— îmi *alungă,* am spus.
A parcat maşina şi s-a întors să se uite la mine, sincer neliniştit:
— Şi eu ce-am zis?
— Ai pronunţat *alungă,* dar sunt singură că e corect *alungă.*
A încercat să facă haz de necaz, dar mi-am

dat seama că se simţea ruşinat.

— Toată viaţa l-am zis greşit. E de-a dreptul grozav.

A deschis uşa:

— Barca e în garaj.

— Ai spus că mă prezinţi alor tăi, am ezitat eu.

A ridicat privirea spre casă, legănându-se pe călcâie. Era o lumină aprinsă la etaj şi una în spatele casei, spre lac.

— Se pare că tata s-a trezit în sfârşit. în ultima vreme a dormit până târziu din cauza calmantelor. Mama e în bucătărie cu siguranţă, a conchis, mişcând din sprâncene răutăcios. Face friptură înăbuşită diseară. Eu îi zic că ar fi bine să mănânce mai mult peşte, dar, dacă ţi-e foame, eşti binevenită la masă.

Am deschis uşa şi am păşit pe aleea cu pietriş.

— N-aş vrea să deranjez, am spus, deşi pe undeva înţelegeam că luam parte la o şaradă menită să mă ţină calmă şi cooperantă.

Ştiam că dincolo de invitaţia la cină era un motiv mai sumbru, dar tot mă aşteptam să intru în casa aia şi s-o găsesc pe mama lui călind ceapă şi morcovi pe aragaz.

Casa era foarte frumoasă şi de bun-gust; înţelegeam cum un om ca el putea să vină dintr-un asemenea loc, fiindcă manierele lui de modă veche mi se păruseră bizare, ca şi cum ar fi fost din altă epocă sau ar fi jucat într-un film despre oameni din altă epocă. Pur şi simplu se născuse bogat, mi-am dat seama, mergând spre partea din spate a casei. Nici măcar Tina nu s-a născut bogată. Părea de înţeles că o astfel de persoană putea să se poarte puţin ciudat. Nu c-ar fi fost multe astfel de persoane pe lume.

Locuinţa era amenajată ca o casă de vacanţă care se putea închiria sau o cabană de iarnă,

luxoasă. Deasupra şemineului vechi din cărămidă erau agăţate coarne de animal de diverse mărimi. Mobila era din piele maro-închis, plină de perne din flanel şi pături. Totul foarte cald, foarte prietenos, dar oricât de rău îmi făcea să recunosc, camerele aveau un aer de loc părăsit. E foarte posibil ca în orice altă zi mohorâtă să nu fi băgat de seamă, dar în duminica aceea razele soarelui au luminat o dâră de praf în living. M-am uitat la fotografiile părinţilor lui de pe măsuţa acoperită cu milieu şi m-a apucat tremuratul. Arătau normal şi aveau pe ele un strat gros de murdărie.
îl auzeam vorbind despre mine cu mama lui în bucătărie.
— N-am dat de oamenii ăia nicăieri, dar am găsit o persoană suficient de amabilă să mă ajute cu barca. Dumnezeule, e o adevărată nebunie acolo!
M-am luat după vocea lui şi am ajuns în bucătărie, aranjându-mi părul pentru că mă vedea mama lui, trăgând în jos de rochia bleumarin a Tinei.
— lat-o, a zis el când am intrat în bucătărie.
Parcă ar fi avut un rânjet în voce, dar nu şi pe faţă. Braţul îi era îndoit la 90 de grade, cotul la nivelul coastelor, arma în mână, oarecum înclinată într-o parte, aşa că aproape mă aşteptam să zică *Hei! Uite ce am găsit aici!* în ciudatul lui dialect britanic. Mai degrabă mi-o arăta decât să mă ţintească cu ea.
Probabil că arătam ca o descreierată, uitându-mă prin bucătărie după mama lui. La stânga, apoi la dreapta, de parcă m-aş fi pregătit să trec strada. Vorbise cu ea. Poate că era în cămară, să ia făină? Friptura înăbuşită se face cu *roux.* Cu rântaş. în curând aveam să tot rostesc astfel de cuvinte cu oameni ca mine, oameni care nu s-ar uita

la mine ca la o creatură cu două capete. *Roux. Au poivre*[32]*.*
— Dezbracă-te, mi-a zis.
Auzisem oameni descriind comportamentul violatorilor şi criminalilor. Cum li se întunecau ochii şi puteai vedea răutatea în ei, pur şi simplu. Dar tipul pe care-l vedeam în faţa mea era cel pe care-l văzusem la lac, apoi în maşină. îl văzusem tot timpul de atunci. îl văzusem şi mersesem cu el oricum, fiindcă îmi ceruse ajutorul, iar eu şi-aşa refuzasem s-o ajut pe mama în ziua aia. Chiar aş fi fost o ticăloasă dacă i-aş fi zis cuiva *nu* de două ori în 24 de ore.
— N-o să foloseşti chestia aia, i-am zis, fiindcă era o nebunie totală şi exact de asta i-am şi spus-o.
M-am gândit că îl puteam face să înţeleagă prăpastia dintre ce făcea şi cine era, fiindcă era un loc de neatins, un salt mortal. El era un student la Drept în ţinută sport, albă, care-şi rupsese braţul în timp ce juca racquetball cu...
La început n-am băgat de seamă, dar când am observat am simţit o spaimă îngheţată în piept. Avea eşarfa agăţată de gât, boţită de sudoare şi dezgustătoare ca un prezervativ folosit. Omul ăsta avea ceva rupt, dar nu braţul.
f
*

Cu CJ trăisem şi momente în care fusesem dezgustată, în care nu dorisem ca pielea să ni se atingă, în care fusesem nevoită să strâng din dinţi, dorindu-mi să se termine mai repede. Măcar nu trebuia să mă prefac că- mi plăcea, mi-am zis. Măcar.
*

După aceea, mi-a băgat în gură un prosop de vase mucegăit pe post de căluş şi m-a legat de un scaun aşezat între ferestrele din faţă,

cu aceeaşi sfoară neagră răsucită cu care am fi strâns portbagajul, dacă am fi încărcat barca. *Nu, Ruth,* mi-am spus eu blând, *nu există nicio barcă.*

Eram cu faţa către apa lacului al cărui miros încă îl simţeam în păr, la mii de metri mai jos. Parcă şi-ar fi dorit să mă bucur de priveliştе. Uşa s-a închis în urma lui şi s-a auzit motorul maşinii; pietriş sub cauciucuri. Pleca. Am plâns pentru că se terminase în sfârşit şi nu fusese chiar aşa de rău, nu?

Mi-am răsucit încheieturile legate cu sfoară, mai întâi fără zgomot. Urletul pe care îl ţinusem în mine atât de mult timp avea forţă; trebuia să mă asigur că el era departe şi după aceea să urlu. Am încercat să mă rotesc, să mă balansez, să râcâi, să sar în scaun, dar sforile erau legate atât de strâns, că nu puteam nici măcar să-mi fac băşici pe piele. Am ţipat şi am tot ţipat până ce saliva mi s-a prelins pe bărbie şi mi s-au împăienjenit ochii, ca nişte găuri negre arzând pe margini.

A urmat alt val de uşurare, din cele care survin după o operaţie care te-a îngrozit multă vreme. *S-a terminat. E în trecut. Acum pot să-mi văd de viaţa mea.* Orizontul lacului tăia soarele în două, ca şi cum ar fi fost asistenta din cutia magicianului, colorându-l în portocaliu. în bucătărie era întuneric şi aerul era lipicios şi umed. M- am uitat în jos şi am văzut că mi s-a făcut pielea de găină pe genunchii bronzaţi. Nu mai fusesem bronzată de mult.

M-am gândit iar că, la scara vieţii, ce se întâmplase nu era aşa de rău. Femeile păţeau asta tot timpul şi tot se îndrăgosteau, aveau cariere şi copii, dacă asta îşi doreau. Nu fusesem desfigurată şi nu-mi pierdusem vreun simţ important precum cel al mirosului sau gustului. N-o pierdusem pe persoana iubită.

M-am gândit la Tina şi senzaţia de uşurare s-a transformat într-o recunoştinţă atât de pură şi de intensă, încât m- am întrebat dacă m-o fi drogat.
Atunci am auzit vocea femeii. Dulceaţa ei mi-a îmbunătăţit starea. *E mult mai drăguţă decât ai zis!* Chiar şi după ce am înţeles cuvintele ei, chiar şi după ce am auzit reacţia lui, cu afectarea aceea stranie, malignă, tot am păstrat un fel de euforie până la sfârşit.
Eram cu spatele la perete, cu aleea în spate, cu uşa de la intrare în dreapta. N-aveam cum să-l văd pe niciunul dintre ei pe fereastră. M-am gândit la Tina, la felul în care stătea pe blatul din bucătărie, dând din picioare şi furând bucăţi din brânză în timp ce eu găteam, aşa că trebuia mereu să mai rad pe parcurs, şi m-am gândit şi la cursurile de bucătar unde aveam să învăţ cum se W f
A
marunţeau ca lumea ierburile şi m-am minunat de cat de lipsit de rost era totul, de momentul ales, care părea marcat, într-un fel. De ce nu acum un an, când nu avea ce să-mi ia? Parcă ar fi scotocit plaja să dea de femeia cea mai plină de viaţă.
Fata de afară a spus „Hei!” într-un fel bizar, cu indignare, după care au intrat amândoi îmbulzindu-se pe uşa din dreapta, ca un fel de cuplu de comici în alb şi negru, de care râdea tata la televizor. Ea era mai mică decât mine cu câţiva ani, suficient de tânără cât să se creadă invincibilă, neliniştită şi netemătoare, chiar şi cu ţeava unui pistol lipită de obraz. Voiam să mă refugiez în revolta ei adolescentină atât cât mai aveam de trăit, dar totul s-a spulberat în clipa când mi-a văzut chipul chinuit de durere.
*

— Să spunem doar că a fost haos, a chicotit Inculpatul. Cu noi trei acolo. Haos total.

Chipul Tinei are un aer pământean în lumina apusului de Seattle. Stăm pe scaune de tec pe terasa de piatră din spatele casei ei din Vashon Island, cu hanoracele Patagonia încheiate până sub bărbie. Munţii Cascade se reflectă în oglinda sunetului şi suntem cu un picior într-o lume şi cu altul în cealaltă. Cea în care trebuie să ne imaginăm ce s-a întâmplat cu Ruth, şi cea în care n- o facem.

*

Oamenii mor din tot felul de motive. De cancer, în accidente rutiere, de bătrâneţe. Fata asta al cărei nume n-aveam să-l aflu niciodată, pe ai cărei părinţi nu puteam să-i informez, a murit din cauza luptei. *Am văzut* cum s-a întâmplat. îl lovea în cap, în gât, în pumnul stâng, apoi în cel drept. Ultima lovitură parcă făcea conexiunea cu o priză nevăzută. A urmat o bubuitură; o întrerupere care a sunat precum electricitatea în sine. Perturbarea câmpurilor magnetice a zdruncinat casa şi l-a azvârlit laoparte de pe ea. S-a ciocnit zdravăn de podea, încurcându-se în propriile mâini şi picioare, inconştient pentru o clipă. Speram să păţească ceva – o comoţie, o hemoragie intracerebrală sau moartea – şi, deşi nu s-a întâmplat, am primit următoarea cea mai bună variantă.
Era plin de salivă când s-a ridicat clătinându-se, lingându-şi nodurile pârlite ale degetelor şi îndreptându-se spre mine. Fata îl speriase de moarte. El era la fel de muritor ca mine, îl speria orice, orice o făcuse pe ea să radieze atâta lumină şi putere la sfârşit.

Nu mai aveam mult timp, dar aveam atât cât să mă întorc în bucătărie cu Tina, mirosind a busuioc şi a unt ars. Trebuie să fii foarte atent când încerci să caramelizezi untul, eu însă trebuia să rad brânză – Tina şi degetele ei lipicioase – şi n-am observat spuma care se

înnegrea decât atunci când era prea târziu ca s-o mai dreg. Clăteam tigaia, o certam pe Tina şi râdeam când s- a întâmplat. *Uite ce-am făcut din cauza ta!*

— îmi pare atât de rău, zice Tina, apăsându-şi nasul cu mâna în timp ce lacrimile-i curg fără oprire. Doamne, îmi pare rău, Ruth!

---

[12] Cu piper, în franceză în orig. (N.r.).

Instanţa: în momentul acesta, doriţi să spuneţi ceva instanţei?
Inculpatul: Cu siguranţă. Credeaţi că scăpat! fără să spun nimic?
Instanţa: *Of* nu. Dacă am fi crezut că puteam, n-am fi întrebat.
Inculpatul: Aş dori să vorbesc despre alegerea avocatului, însă pe scurt. Ţin minte când am abordat, acum vreo săptămână, ideea să mă reprezint singur. „Dacă ai fi neurochirurg, nu te-ai opera singur”, aşa a zis instanţa.
Iar eu am început să mă gândesc la analogie dintr-o perspectivă reală şi am spus: „Să ne gândim la formarea unui neurochirurg. Există neurochirurgi pe care aş prefera să-i am ca reprezentanţi într-un proces penal în locul avocatilor”.
Să luăm profesia de medic. Patru ani de facultate plus şase, şapte, opt ani de rezidenţiat înainte să poată profesa. Să ne gândim.
Avem avocaţi care fac operaţii pe creier după trei ani. în sens simbolic. Nimic nu îl împiedică pe un proaspăt absolvent de Drept să reprezinte pe cineva într-un proces important. Şi eu cred că ăsta e un neajuns al profesiei de avocat.
E ca într-o tragedie greacă incredibilă. Sigur s-a scris cândva. Una dintre piesele alea din Grecia antică portretizând cele trei feţe ale omului. Şi nu ştiu cum poate instanţa să împace acele trei roluri, fiindcă eu cred că se includ unul pe celălalt. Cred că instanţa, în ciuda experienţei şi înţelepciunii ei, e doar un om.
Şi îi voi spune instanţei că nu pot accepta verdictul deoarece, cu toate că verdictul a stabilit că acele crime au fost comise, a greşit în privinţa autorului. Ca atare, nu pot accepta sentinţa, deşi mi se va impune una. . . Este o sentinţă a altcuiva, care nu se găseşte astăzi aici,

- ULTIMELE COMENTARII ALE INCULPATULUI, 1979

PAMELA
New Jersey, 2019
Ziua 14 997

Nu cu multă vreme în urmă stăteam la coadă la cafeneaua Starbucks de la Summit când am auzit în spate vocea tărăgănată a judecătorului Lambert. Mi-am trecut limba peste dinţi, mi-am aranjat cu un deget firele rebele din sprâncene, înainte să-mi dau seama că nu conta că mă mânjisem cu ruj, pentru că tipul care merita zâmbetul meu cel mai răutăcios era mort de un deceniu.

— Cred că e mai pe la sfârşit, a zis un glas de fată şi apoi s-au auzit pârâiturile unui video începând şi oprindu-se, crâmpeie din vorbele de duh pe care judecătorul Lambert le-a transformat în remarcile lui finale, când a condamnat un om la moarte pe scaunul electric.

— Al instanţei, cât despre al doilea cap de acuzare...

— Te-ai dus prea departe.

— Nu, nu m-am dus. E după sentinţă.

— E la minutul 47, a intervenit o a treia voce. Sunt un ciudat absolut că ştiu, dar sunt foarte absorbit de treaba asta.

— Omule, cine nu e? a răspuns fata cu hanorac bleumarin cu Drew University.

Deja aruncasem un ochi la coada de la baie, din spatele lor. Fusese lansat un documentar nou, unul cu producţie scumpă, şi atât de mulţi oameni îl văzuseră, printre care şi eu, că mă temeam că afişul cu faţa Inculpatului ar putea să nu dispară niciodată de pe ecranului televizorului.

— Acolo! a strigat casierul exact când am ajuns în faţa lui să plătesc.

în mod absurd, mi-am comandat un Chai Latte Venti în timp ce judecătorul Lambert îi spunea Inculpatului că în curând o undă de

curent electric urma să-i străbată corpul până ce avea să fie declarat mort de directorul închisorii şi că ar trebui – şi mai absurd – să aibă grijă.

— Vă mulţumesc, domnule judecător, răspundea Inculpatul cu glas stins, de o calitate mai redusă, cum s-ar zice, ca atunci când faci un video nou după un video vechi şi-l arunci pe YouTube.

Am băgat cârdul de credit în aparat, o tehnologie care, la fel ca simpatia judecătorului Lambert pentru mine şi pentru surorile mele moarte, nu exista în iulie 1979.

— îţi spun cu sinceritate, a reiterat judecătorul Lambert pe un ton patern. Ai grijă de tine! E o tragedie pentru instanţă să vadă risipa de umanitate de care am avut parte în această sală de judecată.

La bacşiş am introdus o sumă în afara opţiunilor oferite de aparat. Un dolar de fiecare dată, fiindcă 20 la sută din comanda mea înseamnă 81 de cenţi, un bacşiş mai nasol decât nimic.

— Eşti un tânăr sclipitor, a continuat judecătorul Lambert solemn.

„Un mâncător de rahat”, a mormăit una dintre fete şi prietena ei i-a făcut semn zgomotos să tacă.

— Ai fi fost un avocat bun şi mi-ar fi plăcut să profesezi în faţa mea. Dar ai luat-o pe alt drum, partenere. Ai grijă de tine. Nu există nicio animozitate şi vreau să înţelegi asta.

— *Partenere?*

— Drăguţ din partea lui că nu există nicio animozitate. Dar familiile tuturor fetelor pe care le-a omorât? Le ştim măcar numele? Sau ştim ceva despre ele?

— Sigur că nu. între timp, câte filme avem deja despre el? Şi de data asta îl joacă *Zac Efron?*

— Nici măcar nu era aşa de arătos. Ochişorii ăia ca mărgelele.
Am detectat vibraţia de pe buzele cuiva şi mi-am dat seama că fata din spatele meu se cutremurase înspăimântată.
Voiam să mă întorc să le spun fetelor să se uite la ce a fost înainte de duiosul discurs de adio al judecătorului Lambert. Voiam să le spun că Inculpatul a cerut şi a primit permisiunea să se adreseze instanţei şi şi-a susţinut insistent propria nevinovăţie timp de 34 de minute (am cronometrat). Dacă l-ai fi pus în zdrenţe murdare la un colţ de stradă, oamenii ar fi iuţit pasul cu capul în pământ, hotărâţi să nu se uite în ochii ţăcănitului. Şi totuşi judecătorul a reacţionat cu blândeţe la spectacolul *acela* măgăresc, făcându-l pe Inculpat un fel de savant. Voiam să le spun fetelor că erau manipulate în continuare, căci producătorul documentarului omisese vorbăria Incuipatului din episod ori poate că pur şi simplu nu săpase suficient de adânc cât să dea de ea sau, mai rău, nu înţelegea de ce idioţenia asta deghizată era importantă în poveste. Demn de mânia lor nu era acest bătrân dintr-o înregistrare video veche, care deplângea viitorul distrus al unui potenţial protejat, ci faptul că nu aveai obiectul suferinţei, deci nu aveai ce plânge. Inculpatul îşi dădea arama pe faţă în momente îndrăzneţe de inepţie, repetate din nou şi din nou, iar eu voiam să le spun fetelor şi tuturor celor care se aflau în acea cafenea Starbucks că ar trebui să fie furioşi că se investiseră eforturi şi bani ca să fie scoasă la lumină încă o dată istoria asta şi să fie povestită unei noi generaţii din aceeaşi perspectivă ca a celor care au scris articolele în urmă cu 40 de ani.
— Pe ce nume? m-a întrebat barista, gata să însemneze paharul de carton cu marker

negru.
— Pamela, am zis şi m-am dat laoparte.
Fetele au comandat nişte băuturi reci cu mai multă spumă, deşi era februarie şi abia dacă erau 5 grade afară. Nu puteau fi mai mari decât Denise, de 21 de ani pentru totdeauna. Fiică-mea mă implora s-o duc la cumpărături la magazinul ăla—, dar eu n-am reuşit niciodată să intru acolo din cauza numelui.
Fiică-mea mi-a atras atenţia că, deşi au existat şi înainte documentare, cea mai recentă adăugare la canon nu era diferită prin estetica ei vagă, ci prin comunicarea întregii poveşti pe social media, de către femeile de pe Twitter şi Instagram, care sunt atât de unite în privinţa acestui rahat, că i-au pus în cătuşe pe producătorul câştigător al Oscarului şi pe un senator hrăpăreţ din Congres, care era la jumătatea mandatului. E un mediu care conferă mai multă valoare şi versiunii mele asupra poveştii. Nu că aş fi răspuns la vreo solicitare de interviu, nici măcar la cele venite de la oamenii buni şi din locurile de bine. Riscul ca media să-mi cumpere şi să-mi vândă povestea pe bucăţi, s-o ia ca pe o haină croită pe măsurile Inculpatului era încă prea mare.
Doar că, ascultându-le pe fete cum dibuiau şovinismul politicos din filmuleţ, m-am întrebat dacă nu cumva era momentul să-mi scot numele din notele de subsol; să dau în vileag minciuna Inculpatului.

— Magazinul se numeşte *Forever 21,* adică, la fel ca mai sus, „21 pentru totdeauna” (N.r.).

PAMELA
Issaquah, 2021
Ziua 16 145

Tina parchează unde coteşte şoseaua, lângă un deal oarecare din Issaquah.

O luăm pe fostul drum forestier, printre ferigi înalte până la piept. Deasupra capetelor noastre, crengile sunt punctate cu muguri în formă de lacrimă, semn că vine primăvara după o iarnă cenuşie şi ploioasă în zona oraşului Seattle. Au fost condiţii optime şi un sol hrănitor în care plantele să se dezvolte, susţine coordonatorul pepinierei de la Lowe's.

La primul punct de belvedere întreb dacă putem să ne tragem sufletul. Tina s-a schimbat de-a lungul anilor, însă nu aşa evident cum se schimbă cei mai mulţi dintre noi – fire de păr albe în locuri ciudate, scepticism faţă de pârâiturile radioului. Practică ciclismul montan cu înverşunare, iar corpul ei ciolănos e bronzat cu urme din cauza costumului elastic. E unul dintre cei care dau gata traseul de ciclism pentru avansaţi în zori, iar la asfinţit se relaxează la o ţigară şi un pahar de whisky.

— Eşti bine? întreabă Tina.

— Bineînţeles, gâfâi eu, întrebându-mă la ce naiba mior folosi orele de spinning.

Dăm de un buchet de trandafiri, prea roz ca să fie de la Tina, care se ofilesc în apropierea locului unde a fost lăsată Ruth în iulie 1974. Tina şi cu mine nu-i recunoaştem, dar presupun că Rebecca a trecut pe acolo.

îmi dau jos rucsacul şi desfac fermoarul. înăuntru sunt două lopeţi pliabile, îngrăşământ pentru rădăcină, foarfeci de grădină, o cutie cu migdale afumate Blue Diamond şi prea puţină apă.

— Eu o să încep de aici, îi zic, arătând spre unul dintre semnele de cupru puse aparent la

întâmplare în poiană. Ea îşi vâră mâna într-o mănuşă mare de pânză şi se duce la alt semn din designuî acesta care doar pare întâmplător.
Când ştirea despre dispariţiile de la Lacul Sammamish a ajuns prima dată în ziare, în 1974, Tina a primit un telefon de la o femeie pe nume Gail Strafford, care la momentul acela conducea catedra de Antropologie Criminalistică a Universităţii din Tennessee. O cunoscuse pe Ruth la o conferinţă medicală din Aspen şi i-a povestit Tinei ce discutaseră în faţa uşii camerei ei de hotel – despre domeniul în care lucra Gail, folositor pentru a determina mai exact cronologia morţii lui Caryn Campbell. Gail a fost şocată să afle că, la nici cinci luni după conversaţia lor, Ruth dispăruse şi că şi în cazul dispariţiei ei exista bănuiala unei crime. Dacă outea ajuta în vreun fel, Tina trebuia să apeleze la ea ără ezitare.
Gail Strafford este pensionara acum, dar a trimis o echipă acolo, pe micul deal din Issaquah, şi în ultimele săptămâni s-au făcut cercetări ample în zona unde Inculpatul a mărturisit că a aruncat rămăşiţele lui Ruth. Au reuşit să descopere o zonă de dimensiuni medii, unde solul prezenta modificări dinamice faţă de nivelul substanţelor nutritive întâlnite în ecosistemul local. Au marcat anumite locuri şi ne-au zis să plantăm orice soi de ferigă rezistentă şi iubitoare de umbră. în şase luni aveau să se întoarcă şi să evalueze reflexia de la nivelul frunzelor plantelor, despre care s-a constatat că prindeau o nuanţă roşiatică dacă solul conţinea rămăşiţe omeneşti, chiar şi în locurile unde acestea se descompuseseră cu zeci de ani în urmă.

în următoarele ore săpăm amândouă nişte gropi nu prea adânci, dezlegăm rădăcinile câtorva ferigi, bătătorim pământul în jurul lor, le punem îngrăşământ la rădăcină, le turnăm cu porţia din apa noastră şi o luăm de la capăt.

Orientăm ultima plantă în direcţia soarelui care apune, Tina se sprijină cu totul în lopată şi închide ochii. Buzele îi rostesc încet cuvinte pe care le recunosc. *Te port cu mine ca şi cum ai fi o Maşină a Timpului personală, când îmi dau cu ruj, zâmbesc şi mă duc la petrecere.*

E un vers scris de una dintre poetele ei preferate, o femeie pe nume Donna Carnes, al cărei soţ a ieşit să facă o plimbare cu barca în Golful San Francisco şi de atunci nu l-a mai văzut nimeni niciodată. Şi mie îmi place. La câte petreceri am fost în decursul anilor, unde am râs şi m-am simţit bine, ţinând-o pe Denise la fel de aproape?

Ceva s-a schimbat pentru mine după ce a fost dat verdictul de vinovăţie. A fost cam ca atunci când te duci la un chiropractician pentru că eşti ţeapăn de spate, dar îţi recapeţi capacitatea de a-ţi mişca tot corpul. Cu mult înainte ca mama să-mi povestească despre cele patru zile în care am dispărut în zona mlăştinoasă a Floridei, simţisem că o parte din mine era rătăcită. Mersesem într-un pelerinaj în statul Florida ca s-o găsesc, fără să-mi înţeleg nevoia de a fi acolo. Curăţasem, îndreptasem şi organizasem tot, în încercarea de a face ordine în afara mea, fiindcă în interior eram zbuciumată. Rămăsesem acasă în seri în care ar fi trebuit să ies în oraş pentru că pe mine dansul şi băutura la petreceri nu mă distrau ca pe alţii de vârsta mea. De aici venea sentimentul de ruşine – din senzaţia ca eu eram altfel, că, într-un fel,

eram *inadecvată.* în zilele şi săptămânile de după încheierea procesului, convingerea aceasta a mai slăbit, după care s-a dezintegrat etapă cu etapă, pe măsură ce viaţa mi-a dezvăluit că fusesem exact cine şi unde trebuia să fiu, că eram singurul om de pe faţa pământului care l-ar fi putut trimite pe scaunul electric pe individul care a omorât-o pe Denise.

Scurta ei viaţă a avut un sens. M-a ajutat să unesc acele părţi din mine cu margini ascuţite, cele care, teoretic, n-ar trebui să se potrivească, dar totuşi se potrivesc. A fost o aliniere, eliberarea de o durere care s-ar fi cronicizat, iar acesta a fost darul de-o viaţă al lui Denise pentru mine.

*

Cerul este pictat în nuanţe de roz şi violet când ne strângem lucrurile, ne ridicăm capetele înţepenite şi pornim înapoi pe deal, cu pantalonii rupţi la genunchi. Speranţa e că atunci când ne întoarcem, la toamnă, una dintre ferigi o să ne arate locul unde se odihneşte Ruth. Dar pot sa fac mai mult decât să sper. Am credinţă, pentru că natura oferă cel mai bun exemplu de integrare. Când sunt vătămate, afectate, lucrurile se dezvoltă în alt mod, arătându-ne cum să cucerim un loc nou şi bizar, înflorind într-o paletă de roşu, în loc de verde. Ne putem regăsi, mai sclipitori decât înainte.

Mulţumiri

în primul şi în primul rând, îi sunt profund recunoscătoare lui Kathy Kleiner că mi-a răspuns la e- mail în 2019 şi, cu generozitate, mi-a spus povestea ei. Sunt absolut cucerită de spiritul tău puternic, de curajul tău şi mai ales de capacitatea ta de a te bucura. De la o supravieţuitoare la alta, te văd şi eşti o sursă de inspiraţie pentru mine.

îţi mulţumesc, Pauline Boss, o inovatoare pe care nu am cunoscut-o niciodată, dar a cărei carte, *The Myth of Closure,* m-a inspirat în ceea ce priveşte abordarea Tinei faţă de „suferinţa complicată”. Oricui trece printr-o perioadă dificilă sau se luptă cu o traumă din trecut ori cu una generaţională îi recomand cu căldură această carte mică, dar de mare intensitate, care m-a ajutat să găsesc sens în ceva ce mult timp mi se păruse fără sens şi a adus în viaţa mea un fel nou de a fi stăpână pe propriul destin.

îţi mulţumesc, Marysue Rucci, editoarea mea fără egal, ale cărei exigenţe aproape că m-au făcut să cedez. Cartea aceasta avea nevoie de aşa ceva şi eu aveam nevoie de aşa ceva. Tot ce voi scrie de-acum înainte va fi la un nivel şi mai înalt datorită standardului pe care mi l-ai impus aici.

Fără tine, Alyssa Reuben – prietenă, confidentă şi extraordinară agentă literară –, n-aş avea viaţa asta. îţi mulţumesc pentru ghionturi, pentru cele blânde şi pentru cele mai puţin blânde, şi pentru că-mi spui întotdeauna lucrurile aşa cum sunt, într-un fel sincer, datorită căruia te cred şi atunci când îmi spui ceva de bine.

Mulţumiri pentru prietenie şi sprijin întregii echipe de la Marysue Rucci Books: Jessica Preeg, Richard Rhorer, Andy Jiaming Tang. Elizabeth Breeden, îţi mulţumesc că eşti tu

însăţi. Cu tine aş intra şi în foc.
Bruna Papandrea, Erik Feig, Jeanne Snow, Casey Haver, Julia Hammer, Samie Kim Falvey, vă mulţumesc că v-aţi reunit pentru chestia asta. Să facem ceva grozav! li mulţumesc din suflet lui Alice Gammill, asistenta mea care seamănă cu Pamela Schumacher, care pune punctul pe fiecare *i* şi bara pe fiecare *t* şi-l iubeşte ca o a doua mamă pe buldogul meu mare şi gras şi care mi-a făcut rost de sute de pagini de transcrieri şi dosare de la Arhivele statului Florida când eram în plină oandemie – o misiune grea şi aproape imposibilă, în aţa căreia n-ai cedat niciodată. Fără tine, n-aş fi putut spune povestea asta.
Vă mulţumesc, Michelle Weiner, Joe Mann, Căit Hoyt şi Olivia Blaustein, pentru sfaturile înţelepte, pentru negocierile deştepte şi pentru că în continuare mă ajutaţi să-mi îndeplinesc toate visurile la Hollywood.
Christine Cuddy, tu eşti cea care are grijă să fim întotdeauna pregătiţi de orice. Cu tine, am sentimentul de siguranţă care mă ajută să fiu creativă – îţi mulţumesc.
Mulţumiri echipei de la Sunshine Sachs: Kimberly Christman, Kefeigh Thomas Morgan şi Hannah Edelman. Voi trei meritaţi absolut toti banii. Vă sunt
recunoscătoare pentru ceea ce vedeţi în mine.
Briana Dunning e cel mai talentat hairstilist din Los Angeles şi trebuie să-i mulţumesc nu numai pentru coafura mortală, ci şi pentru înţelepciunea ei de om trăitor în Florida. De la ea ştiu zicala că în Florida, cu cât te îndrepţi mai mult înspre nord, cu atât te apropii mai tare de sud, ceea ce m-a ajutat să înţeleg zona. îi mulţumesc şi păstoriţei mele din Seattle, Bethany Heitman, care m-a scăpat de ideea greşită că Seattle e cel mai ploios oraş din ţară chiar înainte ca paginile să intre în

tipar.

îţi mulţumesc, Tori Telfer, căci prin articolul de forţă pe care l-ai publicat despre Kathy Kleiner în *Rolling Stone,* în 2019, mi-ai pus în mişcare nişte rotiţe şi n-ai ezitat să-mi sugerezi resurse atunci când eu ti-am scris e-mailuri personale fără să te fi cunoscut. îmi aminteşti ce norocoasă sunt că fac parte din această comunitate de scriitori.

Legat de noroc, am şi eu puţin datorită ţie, cititorule. îţi mulţumesc că ai făcut precomandă pentru volumul meu, că l-ai cumpărat, că ţi-ai rezervat exemplarul la librăria de lângă tine, că mi-ai scris mesaje şi mi-ai dat tag pe Instagram. Fără tine, acest lucru n-ar exista. Sper că a treia carte a meritat aşteptarea.